

0cm

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
1

CIMIERE
RÉSP

HO^RAT

5.5.2

CIMMERIEN

Résp

TON 20. L'voyage a addressee une ode
... de crame & son flacon p. 72 a sa livre p. 30
mes odes chevies Livre. 1.
Sur les dyentes occupations des homs Ode 1.
Sur le voyage de Virgile par mer. Ode 2.
Sur la douleur de la vie. Ode 3.
Sur l'innocence de la vie. Ode 4.
Sur l'amoyt de son ami. Ode 5.
Sur un petit disney qu'il doroit. 20 et p. 18
Sur une querelle arrivée dans un repas. 19
Sur les bons et mauvais effets du vin. 20
Sur la nécessité de la mort. Sepulture 21
belles demandes a Dieu d'une vieillesse 22
Repentir sur son irreligion. 23
voeux sur l'expédition d'Auguste. 24
joie sur le retour de son ami. 25
joie sur la victoire d'Auguste. 26
son aversion des magnifiques appareils. 27
Livre. 11. contre l'avarice pour la liberalité. 28
Sur légalité d'Aene et le repos. Ode 29.

Resp. 51.592^{8.}

EX LIBRIS CHARANTE

mer. nauigation et crimes p. 9. et 10. p. 12. u. 13.

bonnes p. 17. 26.

vin. vendange vaisseau x p. 14. u. 23.

tous les habiles conviennent que le chef d'oeuvre
des satires d'Horace est la 3e du 2e livre pag. 151.
la Saty. VI. p. 165. et l'abre au m^e p. 1213.

QVINTI
HORATII
FLACCI
POËMATA,
Scholii sive Annotationibus instar
Commentarii
illustrati, à
IOANNE BOND.
Editio Nova.

caractères des différentes éditions p. 15. u. o. 2.

AMSTELODAMI,
Apud Daniëlem Elzevirium. 1676
pour l'hiver p. 14.
Le printemps p. 10
L'este
L'automne

sujets de Morale

colere de Dieu. p. 10. 23 &c

Blestins. p. 17. 19. 19.

gouvernement du monde si au gre des fous. p. 117. 1. 15 &c

inconstance des semblabes.

lendemain. p. 15. 62. XI.

mort. p. 117. p. 10. 16

repos. p. 117. 0. 30 & p. 18. 19.

richesses de l'esprit p. 7. 29.

ILLUSTRISSIMO
D. HENRICO,
MAGNÆ BRITANNIÆ
PRINCIPI.

Duæ sunt Artes (Princeps illustrissime) in quibus Reges præcipue versati, studiumque ponere aut solent aut debent: altera militaris, civilis altera. Eo nimirum, ut per illam populum rebellem coercere, hostilemque injuriam propulsare possint: per hanc vero, ut se & suos cives bonis moribus exornare, atque optimis legibus institutisque regere & temperare valeant. Quarum utra sit præstantior, si quis in dubium vocabit, facile profecto est judicare, quod hæc, per quam civitates, regna & res publicæ, otio, opibus & virtute florent, multis nominibus sit illi anteponenda. Ad arma enim raro & non nisi necessario leges confugiunt, tum scilicet quando per vim & ferrum, non per rationem & orationem coguntur jus suum defendere aut obtinere: idque duntaxat in eum finem, ut injuria ferro repulsa, simul & jure suo armis recuperato, tandem aliquando otio fruantur & pace. Atqui in republica administranda, quo cunque se reges vertunt, pios se & providos, sapientes & justos, communis salutis amantes & valde studiosos præbere oportet. Quod qui faciunt, subditos (quibus præsunt) fortunæ bonis locupletes & copiosos, viribus corporis valentes & robustos, &c (quod caput est) egregiis animi virtutibus ornatos reddunt & instructos. Itaque antiquissimi illi Poëtæ, non aliam ob causam *Palladem* finixerunt armatam, quam, ut significarent, in regibus bellicam virtutem cum sapientia conjunctam esse oportere. Qua ratione adducti prisci Heroës, in disciplinam doctorum hominum filios suos studiose tradiderunt. *Alexandrum* magnum docuit *Aristoteles*, *Timotheum* *Cononis* optimi Imperatoris filium *Isoocrates*, *Epaminondam* *Lysias* Pythagoreus: atque, ut veteres præteream, tu Princeps illustrissime (qua Patris tui summa est prudentia, & amor in te singularis) habes, qui tibi optimarum artium & literarum viam præeant, *Chalonensem*, *Neotonum*, atque alios, omnes certe viros imprimis eruditos, qui consilio, eloquentia, omnique scientiarum genere animum tuum adhuc tenerum informare & perpolire possunt.

E P I S T O L A

Jam vero in iis Authoribus qui sapientiae laudibus clarent, qui que ad vitam bene & sapienter instituendam multum adjumenti videntur afferre, Poëtae non postremum locum sibi vendicant: siquidem à vitio & turpitudine animos avocant, ad virtutem autem & honestatem excitant & acuunt, mores malos & corruptos emendant, paucis tantum exceptis, qui nihil praeter voluptatem lectoris querunt. Quapropter Reges maxi-
mi singulari beneyolentia Poëtas semper sunt complexi. Nam *Hiero Simonidem, Cato Ennium, Cæsar Augustus Virgilium, Varium*, & hunc (quem tibi nunc offerimus) *Quintum Horatium Flaccum* in summo pretio habuit plurimique fecit: hunc, inquam, non unum de multis, sed Poëtam (audeo dicere) omnibus numeris absolutum: Poëtam multiplici rerum copia refertum, verborum elegantia perpolitum, Poëtam denique alicum, & Principe Christiano maxime dignum. Hinc est, quod Divus *Augustinus* in primis jubet legendum esse hunc Poëtam: quippe qui non modo justitiam, invictam animi magnitudinem, parsimoniam, continentiam, religionem in Deum, pietatem in parentes, patientiam paupertatis, & contemptionem rerum humanarum summis laudibus prosequatur: sed contra perfidiam, in justitiam, metum, prodigalitatem, libidinem, luxuriam, avaritiam, atque omnia fere vitia acerbe carpat, vituperet, exagit. Dies me deficiat, si sapientiam hujus Poëtae in rebus ipsis inveniendis, si mirificum ejus artificium in singulis disponendis, si verborum vim atque notiones ad res ipsas exprimendas, ceteraque ejus virtutes Poëticas velim aperire. Quid multis *Horatius* sine controversia omnibus Poëtis & Græcis & Latinis (*Homerum* semper excipio) est merito anteponendus, in quo sic suavitas cum utilitate contendit, ut lectorum suis illecebris semel captum semper teneat irretitum, nec dimittat unquam. Hinc igitur (Princeps illustrissime) Tibi saepius legendum non dubito quin illi censeant, qui tibi libros quasi prægustant: ex quo tanquam ex amoenissimo & amplissimo fonte non solum multa officia ad Principis vitam præstantia: verum etiam quid deceat quodvis genus hominum, quid deceat quemvis ordinem, quidque eruditat quamvis ætatem, sexum & conditionem, haurire licebit. Adde, si placet, quod Philosophorum nullus distinetius edocuerit, quo pacto cum civibus & domesticis, quo modo cum advenis & peregrinis, porro qua ratione cum universis & singulis sit agendum vivendumque. Haec omnia (Princeps illustrissime) quum *Horatius* tuae Celsitudini & adferat & offerat, non potui (post Patrem tuum) Patronum mihi diligere Te dignorem aut magis idoneum, cui hos meos (qualescumque sunt)

DEDICATORIA.

funt) consecrarem labores. Qui si te in bonarum artium studiis jam optime progredientem quovis modo juvare aut promovere queant, tum certe id habeo quod optem, & (ut Poëtæ verbis utar) *Sublimi feriam sidera vertice*. Deinde gratias agam Deo immortales, quatenus ego homo humilis loci, aliquid facerem, quod Tibi & Reipublicæ usui esse possit, præsertim in eo, quod Te quasi vivam reddat imaginem Patris tui, Regis potentissimi & literatissimi. Illum enim omnes nos sui subditi (ut pro reliquis etiam ipse loquar) non solum propter pietatem, iustitiam, clementiam, munificentiam, atque alios suavissimos mores, veneramur & amamus: sed etiam propter incredibilem cuim in sacris tum in humanis literis scientiam admiramur & suspicimus. O filium terque quaterque beatum, cui talis Pater contigit, qui liberis suis egregium & conspicuum omnium virtutum exemplar abunde superque esse possit! Hunc igitur, quod facis, toto animo & tota mente amplectere, hunc cole, hunc observa, hujus heroicas & divinas virtutes imitare & penitus exprime: & quo melius hoc præstes, da operam ut in literis & libris patrem tuum si non superare, at saltem æquare valeas. Qua in re, quamvis alio minime egeas exemplo quam Patre tuo, quem tibi ad imitandum proponas: tamen quum sis Regia stirpe utrinque progenitus, cur non Avunculum etiam tuum inspicias *Christianum*, *Danorum Regem inclytum*? qui quidem ut Rex est voce suavis, vultu amabilis, gestu & statura corporis admodum decorus atque procerus; sic certe pietate, prudentia, fortitudine atque aliis virtutibus & salutaribus artium maximarum disciplinis ad regna sua moderanda est optimè instructus & eruditus. Cujus præsentia, nunc in Anglia paucos dies cum sorore sua Regina serenissima & charissimis nepotibus hilariter transigentis, non possum tacere quantopere gaudeant nostrates, cum aliis de causis, tum maxime, quod hinc omnes & domi & foris plane videant duos Reges terra marique potentissimos, arctissimo religionis, affinitatis & amicitiae vinculo, quasi clavis trahalibus, coniunctos esse & copulatos: quorum diu vivat & valeat uterque, hominibus gratus, dilectus Deo; qui tuam ætatem simul & Celsitudinem, quam diutissime augeat & conservet incolumem.

C E L S I T U D I N I T U A E

omni officio devictissimus

I O. B O N D.

B E N E V O L O L E C T O R I .

Quam iurventis erudienda munus sustinerem (quod saxum volvi
viginti annos & amplius) mihi semper in more positum fuit (candide Lector) Annotationes quasdam, seu scholia si sic magis appellarè placeat) discipulis meis tradere, in eum finem, ut scriptis commissa
qua verbo protuleram, altiores in eorum animis radices agerent atque fir-
mius inhærent. Hinc factum est, ut amicorum aliquot, cum hæc scholia
in Horatium, nescio quo casu, vidissent, me iterum atque iterum rogarent,
ut in publicum emitterem, quæ domi inter chartulas diu latitarant. Per-
suaserunt tandem, quamvis primum pertinaciter ibam inficias, haud igna-
rus Momos mibi non defuturos, qui bene dicta finissimè interpretatione no-
tarent. Quod genus hominum, cum injusti sint rerum estimatores, debebant
id cogitare, quod à Græciis prudentissime dicitur est, μηδέποτε πλέον
ἔνοιας, μηδέποτε δὲ καλπάρια, facillimum esse alienum opus reprehendere, sed
non perinde facile aliquid simile aut praestantius confidere. Agnosco In-
bens, me nihil magni aut eximiis in hac re præstissem. Hoc tamen (Lector
benevolo) pro certo invenies, me nullam distinctionem, phrasim, aut senten-
tiam intellectu difficultem per totum hunc Authorem præterisse, quin eam,
qualicebat brevitate, explicuerim, explana verim, facilemque reddiderim.
Præterea regiones, civitates, oppida, villas, montes, valles, agros,
maria, flumina, nomina hominum propria & patronymica, leges moresque
gentium, inusitatæ loquendi formulas, omnia denique, quæ habet Horati-
us paulo reconditora, ego sic paucis tetigī, ut quivis in lingua Latina
vel mediocriter versatus, Horatium ipsum intelligat facillime. Ita tamen
ut singulas annotationes ad figuræ Arithmeticas referas in contextu,
cum quo feci ut eadem Annotationes genere, numero, casu, modo, tempore,
& persona consonent & congruant. Quod ni facias, non pauca ex Anno-
tationibus præse ferent quandam speciem orationis incongruae, & sensus
videbuntur expertes esse & vacua. Verum, si eas bene copules & conseruat
eum Textu præcedente & sub sequente, certe Authoris sensum tibi manife-
stem reddent & valde perspicuum, qui solus est scopus & finis unicus meo-
rum laborum. Boni consule, Lector humanissime: sic animos dabis majora
aggregandi, si Deus largiorem hujus vitæ usuram mibi dederit. Interim
— si quid novisti rectius istis,

Candidus imperti: si non, his utere mecum.
Vale. Augusti 7. 1606.

Tui commodi studiosus.
I O. B O N D.

Tandem, Flacce, Lyram tangis, tandem arte Toctam
Instruis, exagitas crimina, corda domas.
Scilicet, ut nimiam docto de carmine noctem
Dispulit immisso cura secunda die:
Te meus insolita perfudit luce Magister,
Jamque potes pueris & sine nube legi.

H. Sanfordus.

Q U I N-

QUINTI HORATII FLACCI
ODARUM SEU CARMINUM
LIBER PRIMUS

AD MECOENATEM. Ode I.

Alios allis rebus duci, se lyricorum versuum studio teneri.

MECCENAS, ¹ atavis edite regibus,
MO & ² præsidiū & dulce decus meū :
³ Sunt quos ⁴ curriculo pulverem Olympicū
Collegisse juvat : ⁵ metaque ⁶ fervidis
Evitata rotis, ⁷ palmaque nobilis,
Terrarum dominos ⁸ evehit ad Deos.
⁹ Hunc, si ¹⁰ mobilium turba Quiritium
Certat ¹¹ tergeminis, ¹² tollere honoribus :
¹³ Illum, ¹⁴ si proprio condidit horreo
Quidquid de ¹⁵ Libycis verritur areis,
Gaudentem patros ¹⁶ findere farculo
Agros, ¹⁷ Attalicis conditionibus
Nunquam dimoveas, ut trabe ¹⁸ Cypria
¹⁹ Myrtoum ²⁰ pavidus nauta fecet mare.
²¹ Lucentem Icariis fluītibus ²² Africum
Mercator metuens, ocium & oppidi
Laudat rura sui : mox reficit rates
²³ Quassas, ²⁴ indocilis pauperiem pati.
²⁵ Est qui nec veteris pocula ²⁶ Massici,
Nec partem solidō ²⁷ demere de die
Spernit, nunc viridi ²⁸ membra sub arbuto
Stratus, nunc ad aquæ lene caput ²⁹ sacræ,
Multos castra juvant, & ³⁰ lituo tubæ
Pernipitus sonitus, bellaque matribus
³¹ Detestata. Manet sub ³² Jove frigido
Venator, ³³ teneræ conjugis immemor :
Seu visa est catulis cerva ³⁴ fidelibus,
³⁵ Seu rupit teretes ³⁶ Marsus aper plagas.
Me doctarum ³⁷ ederæ præmia frontium
Dis miscent superis : me gelidum nemus,

ve ex trabibus Cyprils compacta, pro quavis nave.
regis Arcadiæ auriga sic nominatum. ²⁰ Propter naufragii metum. ²¹ Confili-
gentem cum fluītibus Icaris. ²² Qui fiat ab occasu hyberno. ²³ Naves lace-
ras. ²⁴ Qui doceri non potest pauperiem pati. ²⁵ Est aliud genus hominum,
qui genio indulgent. ²⁶ Vini generosi, quale in Massico Campanie monte na-
scitur. ²⁷ Frangere diem intermitendo laborem, pabuloque corpus reſiendio.
²⁸ Habens membra strata sub arbuto viridi, id est, sub arbuto amena & convi-
vialis idonea. ²⁹ Omnis fons in origine facer eft, fluoque murmur somnos allicit.
³⁰ Litius equitum eft & incurvus, tuba pedum & directa. ³¹ Propter filio-
rum interitum. ³² Sub aere frigido. ³³ Conjugis delicata. ³⁴ Mira eft ca-
num fidelitas in dominos. ³⁵ Seu effugit aper ruptis retibus ex tereti & rotun-
do fune contextris. ³⁶ Sabellus pro quovis apro. ³⁷ Poeta viētores coronis
ederacelis donabantur.

¹ Antiquis regibus prognas-
te, cui Menodorus pater,
Menippus avus. Cecinna rex
Etrucorum fuit atavus.

² Tutela vel propugnatio
mea & dulce ornamenntum.

³ Sunt qui ludis delestantur,
urpoce Olympiacis, in
quibus concitari solebar pul-
vis quo currentes sparge-
bantur. ⁴ Curru. ⁵ Ter-
minus (ad quem dirigitur
cursus) caute evitatus.

⁶ Rotæ currendo fervent.

⁷ Præmium victoriae, quia
homines nobilitat. ⁸ Diles
æquiparat. ⁹ Hunc, i. aliam,
qui honoribus infervit.

¹⁰ Pop. Romanus in suffi-
fragis ferendis semper erat
nobilis & inconfitans.

¹¹ Honoribus amplissimis
& maximis, vel, Adilitate
majore, Pratura & Confili-
atu. ¹² Extollere ad fubli-
morem dignitatis gradum.

¹³ Illum, id est, alium homi-
nen, qui agriculturam
exercet. ¹⁴ Si factus sit di-
ves & copiosus arator.

¹⁵ Quicquid colligitur ex
agris fertilibus, cuiusmodi
sunt in Libya regione fru-
menti feracissima. ¹⁶ Agros
ligone fodere, vel, agros co-
lere farculo, quod eit genus
rastrii. Graci τὸ σκαλιδίον
appellant. ¹⁷ Numquam
eum de fententia sua deduc-
cas, quamvis regis opes ei
offerat, cuiusmodi erant At-
tali regis Pergami. ¹⁸ Na-

¹⁹ Mare à Myrto Oenomai
gentem cum fluītibus Icaris. ²⁰ Qui fiat ab occasu hyberno. ²¹ Naves lace-
ras. ²² Qui doceri non potest pauperiem pati. ²³ Est aliud genus hominum,
qui genio indulgent. ²⁴ Vini generosi, quale in Massico Campanie monte na-
scitur. ²⁵ Frangere diem intermitendo laborem, pabulooke corpus reſiendio.
²⁶ Habens membra strata sub arbuto viridi, id est, sub arbuto amena & convi-
vialis idonea. ²⁷ Omnis fons in origine facer eft, fluoque murmur somnos allicit.
²⁸ Litius equitum eft & incurvus, tuba pedum & directa. ²⁹ Propter filio-
rum interitum. ³⁰ Sub aere frigido. ³¹ Conjugis delicata. ³² Mira eft ca-
num fidelitas in dominos. ³³ Seu effugit aper ruptis retibus ex tereti & rotun-
do fune contextris. ³⁴ Sabellus pro quovis apro. ³⁵ Poeta viētores coronis
ederacelis donabantur.

H O R A T I I

38 In saltando celeres.
 39 Me dignum faciunt . ut
 proper excellentiam à vul-
 go segreger. 40 Si, i. quia
 sic placet Musis, quarum fa-
 vore hac beneficia confec-
 tus sum. 41 Una ex Musis,
 eaque jucunda. 42 Musis-
 rum altera, cui bene dicendi
 facultas adscribitur. 43 Quale barbiton Sappho & Alceus egregii Poëtae in in-
 fusa Lesbo tendere solebant. 44 Si me (ō Meconas) inter Lyricos Poetas nu-
 merabis, ad cœlum usque evehar, idemque digito artingam, id est, fortunatus ero
 supra mortaliū conditionem, vel ero in oculis omnium resplendens ut fidus in-
 ger homines.

AD AUGUSTUM CÆSAREM. Ode II.

*Deos omnes iratos esse Romanis, ob Caesaris cædem: unam imperiū
 spem in Augusto constitutam.*

1 Grandinis formidandæ,
 ut à Jovis ira provenientis.
 2 Jupiter. 3 Fulmine ex
 igne rubente. 4 Qui Capit-
 olium vel tempia deorum
 quum fulmine percussit,
 Romam terruit, id est, cives
 urbano timore fecit. 5 Ne
 tempus eluvionis rediret,
 cum Deucalion & Pyrrha
 foli ex universo hominum
 genere relikti Parnassum
 montem confonderent, ibi
 ut se rutos ab aquarum vi
 conservarent. 6 Quæ de
 admirabilibus monstribus que-
 rebatur. 7 Quum Proteus
 phocarum pastor & custos,
 pecus id est, vitulos marinos,
 eduxit ad visendum altos
 montes. 8 Ultimus ponitur
 pro quavis arbore. 9 Tur-
 turibus vel palumbibus.

10 In terram ejecto.
 11 Tiberim turbidum &
 arenae colore flavum,
 12 Undis repulsi à littore
 Etrusco, vel à Tyrrheno ma-
 ri, in quod Tiberis infuit.
 13 Regiam Numæ Pompi-
 illi. 14 Fuit Vesta Saturni
 filia ex Ope, foci cultus &
 præses, cui Numa Pomplius
 cædem condidit. 15 Ille
 Romuli matri, Tiberis uxori,
 abs qua Julius Cæsar ortu-
 sum habuit. 16 Conqueren-
 ti de Cæsaris nece.

17 Magnifice gloriantur.
 18 Errans extra alveum.
 19 Ergo sinistra, quia Ti-
 beri currenti urbs est à sinis-
 tra. 20 Jove indignante &
 pene invito. 21 Tiberis, fusa uxori nimulum indulgens. 22 Rara juventus,
 id est, postea nostri, pauci admodum ex bellorum civilium reliquis, ideoque rar-
 audient, cives in civium corpora gladios exaequiti. quibus Perse, Pop. Romani ho-
 fest periret melius, id est, justius perirent. 23 Parentum culpa. 24 Ergo, quem
 divum vocet populus &c. 25 Libertati & dignitati fænatus vergentis ad ruinam.
 26 Quibus precibus virginis Vestales impene rogant & obsecrare 'debeant Ve-
 stam? 27 Hymnos & preces supplicantium. 28 Cui deorum dabit Jupiter par-
 tes, id est, munus delendi scelus, quod patraverunt Romani in occidendo Cæsare?

38 leves cum Satyris chor-
 39 Secernunt populo: 40 si neque tibias
 41 Euterpe cohabet: nec 42 Polyhymnia
 43 Lesboum refugit tendere barbiton:
 44 Quod si me Lyricis vatibus inferes,
 Sublimi feriam sidera vertice.

J Am satis terris nivis, atque 1 dire
 Grandinis misit 2 pater, & 3 rubente
 Dextera sacras 4 jaculatus arceis
 Terruit urbem:
 Terruit genteis, grave ne rediret
 5 Seculum Pyrrhæ nova monstra 6 questæ:
 Omne cum 7 Proteus pecus egit altos
 Vi fere monteis:
 Piscium & summa genus hæsit 8 ulmo,
 Nota quæ sedes fuerat 9 columbis:
 Et 10 superjeæto pavidae natarunt
 Æquore damæ:
 Vidimus 11 flavum Tiberim retortis
 12 Littore Etrusco violenter undis,
 Ire dejectum 13 monumenta regis,
 Templaque 14 Vestæ:
 15 Ille dum se nimium 16 querenti
 17 Jactat ultorem. 18 vagus & 19 sinistra
 Labitur ripa, 20 Jove non probante, 21 u-
 xorius amnis.

22 Audiet civeis acuisse ferrum,
 Quo graves Persæ melius perirent:
 Audiet pugnas, 23 vitio parentum
 Rara juventus.
 24 Quem vocet Divum populus ruentis
 Imperi 25 rebus? 26 prece qua fatigent
 Virgines sanctæ minus audientem
 27 Carmina Vestam?

28 Cui dabit parteis scelus expiandi
 Jupiter? tandem venias precamur
 Nube

Nube candepteis humeros ²⁹ amictus
³⁰ Augur Apollo :
Sive tu mavis ³¹ Erycina ridens ,
³² Quam Jocus circumvolat , & Cupido :
Sive neglectum ³³ genus , & nepotes
 Reficis ³⁴ auctor ,
Heu , nimis longo fatiate ³⁵ ludo :
Quem juvat clamor , galeæque ³⁶ leves
³⁷ Acer & Mauri peditis cruentum
 Vultus in hostem :
Sive ³⁸ mutata ³⁹ juvenem figura ,
Ales in terris ⁴⁰ imitaris , alme
Filius Majæ , ⁴¹ patiens vocari
 Cæsaris ulti :
⁴² Serus in cœlum redeas , diuque
Latus intersis populo ⁴³ Quirini :
Neve te ⁴⁴ nostris vitiis iniquum
 ⁴⁵ Ocyor aura
Tollat . ⁴⁶ hic magnos potius triumphos ,
Hic ames dici ⁴⁷ pater , atque princeps :
Neu sinas ⁴⁸ Medos ⁴⁹ equitare inultos
 ⁵⁰ Te duce Cæsar .

contentionibus indignantem . ⁴⁵ Velox ventus ne tollat te in cœlum est conspectu nostro . ⁴⁶ Romæ . ⁴⁷ Augustus Senatusconsulto Pater Patrie appellatus est . ⁴⁸ Persas & Medos , quibus bellum inferre Augustus hoc tempore cogitabat . ⁴⁹ Ex equo pugnare . ⁵⁰ Qui non modo princeps inter homines , sed Deus etiam effectus es , ideoque dux invictissimus .

I N V I R G I L I U M A T H E N A S P R O- F I C I S C E N T E M . Ode III.

*Secundam ei navigationem precatur , deinde occasionem nactus ,
hominum audaciam detestatur .*

¹ **S**ic te ² diva potens Cypri ,
Sic ³ fratres Helenæ , lucida sidera ,
Ventorumque regat ⁴ pater
⁵ Obstrictis aliis , præter ⁶ Iapyga ,
Navis , quæ tibi creditum
Debes Virgilium : finibus Atticis
Reddas incolumem , precor ,
Et serves ⁷ animæ dimidium meæ .
⁸ Illi robur , & æs triplex
 Circa pectus erat , qui fragilem truci
Commisit pelago ratem
Primus , nec timuit ⁹ præcipitem Africum
¹⁰ Decertantem Aquilonibus ,
Nec tristeis ¹¹ Hyadas , nec rabiem Noti :
clam navigant . ⁷ Vite meæ dimidium . Amicorum enim una est anima in duobus corporibus . ⁸ Erat ille animo robusto & pectori ferro , qui nullus periculi
meru territus , primus navigare ausus est . ⁹ Africum Impetuosum , qui præcipitat
quicquid impellit . ¹⁰ Colluctantem cum Aquilonibus . ¹¹ Stellaris à fratre
Hyante sic dictas , noxias admodum & pluviosas , quia suo ortu & occasu pluvias
solent excitare .

²⁹ Habens humeros candente nube amictos . ³⁰ Vates , qui praesentit futura .
³¹ Venus , sic dicta à monte Eryce : ubi religiosissime colebatur . ³² Circa quam Jocus volat . ³³ Genus ex oculis tuis rejectum (ò Mars) qui opem ferre negligis . ³⁴ Mars pater Romulli , qui Roman condidit .
³⁵ Bellis , quæ sunt Martis ludi , & oblectamenta .
³⁶ Galeæ expolire .
³⁷ Virilis & truculentus , qualis erat Maurorum vultus . ³⁸ Murata figura tui in formam Augusti .
³⁹ Augustum , cui Poëta afflentatur , Mercurium eum esse dicens . ⁴⁰ Repræsentans . ⁴¹ Qui pateris te vocari Cæsaris ultorem . Ordo est : Sive , ô tu ales , id est , alate Mercuri , filius alme Majæ , patiens vocari Cæsaris ulti , imitaris in terris juvenem Augustum murata figura . ⁴² Utinam fero in cœlum redeas , & diu vivas in terris . ⁴³ Romull , pro Pop. Romano . ⁴⁴ Nostris

contentioibus indignantem . ⁴⁵ Velox ventus ne tollat te in cœlum est conspectu nostro . ⁴⁶ Romæ . ⁴⁷ Augustus Senatusconsulto Pater Patrie appellatus est . ⁴⁸ Persas & Medos , quibus bellum inferre Augustus hoc tempore cogitabat . ⁴⁹ Ex equo pugnare . ⁵⁰ Qui non modo princeps inter homines , sed Deus etiam effectus es , ideoque dux invictissimus .

¹ Ordo est : O navis , quæ debes finibus Atticis Virgiliūm tibi creditum , precor sic te regat filiaturae Veneris fidus , &c. ut finibus Atheniensibus cum fulvum restituas , velut rem tuae fidei commissam . ² Venus domina Cypri Insule , ubi præcipue colebatur . ³ Castor & Pollux nautarum oplulatorum . ⁴ Æolus . ⁵ Allis ventis vindictis & in utre inclusis , quemadmodum ab Æolo omnes venti dati sunt Ulyssi , præter Zephyrum , qui liber & solitus , cum deferat in patriam . ⁶ Venum ex Apulis flantem , illi utili qui ex Italia in Graeciam navigant . ⁷ Vite meæ dimidium . Amicorum enim una est anima in duabus corporibus . ⁸ Erat ille animo robusto & pectori ferro , qui nullus periculi meru territus , primus navigare ausus est . ⁹ Africum Impetuosum , qui præcipitat quicquid impellit . ¹⁰ Colluctantem cum Aquilonibus . ¹¹ Stellaris à fratre Hyante sic dictas , noxias admodum & pluviosas , quia suo ortu & occasu pluvias solent excitare .

H O R A T I I

12 Quo Noto nullus est
ventus major dominus maris
Adriaci, id est, magus ob-
tinet imperium in mare A-
driaticum, sive concitare, si-
ve sedare vult fluctus.

13 Quod genus mortis ti-
multus? ad quam quasi gradibus
imus. 14 Absque la-
crys. 15 Cere, pisces
monstruos. 16 Altos mon-
tes in Epro à fulmine liege
iētos, idcirco infantes pro-
pter crebra naufragia ibi fa-
cta. 17 Frustra Dei pro-
videntia dissociavit terras à
mari, si homines nihilominus
audient navigare.

18 Separavit. 19 Quem
necessit erat à terris secludi,
proper salutem hominum
allorumque animantium,
que usui humano inservien-
tia terre pabulo nutritur.
20 Impi homines cum
ratibus, qui Del confilium
in hoc, scilicet navigando,
videnter contemnere.

21 Loca in mari periculo-
sistima. 22 Parata ad quam-
vis facinoris poenam perfe-
xendam. 23 Imperii fertur,
non ratione, ad res lege ve-
ritatis. 24 Prometheus Jape-
ti filius. 25 Furto.

26 Hominibus distribuit.
27 Post ignem ē celo fur-
tim ablatum. 28 Inaudita
morborum multitudo terram occupavit. 29 Necesitas morris prius tarde,
matura senecta ventensis celeravit gradum, & citius advenit. 30 Aerā apertum
vel inanem, ab hominibus infrequentem. 31 Sed avibus, quibus proprium est
volare. 32 Hercules per vim descendit ad Inferos, ut inde tricipitem Cerberum
ad superos protraheret. 33 Difficile est. 34 Cœlum ipsum petimus 35 stultitia: neg-
Per nostrum patimur 36 scelus
Iracunda Jovem 37 ponere fulmina.

12 Quo non arbiter Adriæ
Major, tollere seu ponere vult freta.
Quem mortis timuit 13 gradum,
Qui 14 siccis oculis 15 monstra natantia,
Qui vidit mare turgidum, &
Infameis scopulos 16 Acroceraunia?
17 Nequicquam Deus 18 abscedit
Prudens Oceano 19 dissociabili
Terras: si tamen 20 impie
Non tangenda rates transfilunt 21 vada.
22 Audax omnia perpeti
Gens humana 23 ruit per vetitum nefas:
Audax 24 Japeti genus
Ignem fraude 25 mala gentibus 26 intulit
Post ignem aetheria domo
27 Subductum, macies, & 28 nova febrium
Terris incubuit cohors:
Semotique prius 29 tarda necesitas
Leti, corripuit gradum.
Expertus 30 vacuum Dædalus aëra
Pennis 31 non homini datis.
Perrupit 32 Acheronta Herculeus labor.
Nil mortalibus 33 arduum est.
34 Cœlum ipsum petimus 35 stultitia: neg-
Per nostrum patimur 36 scelus
Iracunda Jovem 37 ponere fulmina.

AD L. SEXTIUM CONSULAREM. Ode IV.

*Adventu Veris, & communi moriendi conditione proposita,
hortatur ad voluptates.*

1 Veris adven-
tu mollaicit &
relaxatur terra,
qui fuerat hy-
eme frigore vin-
dia & adfricta.

2 Hyems mor-
dax & aspera.

3 Vere in vi-

1 Olivitur 2 acris hyems 3 grata vice Veris, & 4 Favoni:
5 Trahuntque siccias 6 machinæ carinas:
Ac neque 7 jam stabulis gaudet pecus, aut arator igni:
Nec prata canis 8 alblicant pruinis.
Jam 9 Cytherea choros ducit 10 Venus imminentे Lunæ
Junæneque Nymphis 11 Gratiæ decentes

cem redeunte, que vicissitudo post asperam hyemem grata est. 4 Zephyri, qui
verno tempore flaire incipit. 5 Trahunt in mare, ad navigandum, naves siccias:
aque ideo siccias, quod a principio Novembris usque ad initium Martii conque-
verant extra aquam in navibus. 6 Instrumenta que maxime habent vii tuto
ad moles suo loco movendas. 7 Ut in hyeme. 8 Albescunt. 9 Cytherea insula
est contra Cretam, in quam ferunt Venerem primum vestram concha marina.

10 Venus dux chori jam cum Nymphis & Gratiis ad Lunam saltat imminentem.
11 Aglaja, Euphrosyna Thalia,

12 Alter.

12 Alterno terram quatiunt pede, 13 dum graveis Cy-
 Vulcanus ardens 14 urit officinas. (clopum)
 Nunc decet aut viridi 15 nitidum caput 16 impedire
 Aut flore, 17 terrae quem ferunt solutæ. (myrto,
 18 Nunc & in umbrosis 19 Fauno decet 20 immolare
 Seu poscat agnam, sive malit hædum. (lucus
 21 Pallida mors 22 æquo pulsat pede pauperum 23 taber-
 Regumque turreis. ô beate Sexti, (nas,
 24 Vitæ summa brevis spem nos vetat inchoare longam,
 25 Jam te premet nox, 26 fabulæque manes,
 Et domus 27 exilis Plutonia: 28 quo simul mearis,
 29 Nec regna vini fortis 30 talis, (ventus
 Nec tenerum 31 Lycidam mirabere: 32 quo calet ju-
 Nunc omnis, & 33 mox virgines tepebunt.

12 Nunc hoc, nunc illo pede
 terram pulsant numerose fal-
 tantæ.
 13 Dum Vul-
 canus in Ætna
 monte cudit ful-
 mina cum Gi-
 gigantibus, quo-
 rum opera &
 ministerio in iis
 fabricandis uti-
 tur. 14 Non
 revera urit, sed
 Poëta vehementer
 ignis ardorem exprimit,
 quo metallæ li-
 quefunt.

15 Caput unguento splendescens. 16 Coronare caput fert ex myro aut alijs
 floribus concinnato. 17 Quem veris calore laxat & producent terra, que hyemis
 frigore fuerant constrictæ. 18 Anno Jam expleto, scil. veris tempore. 19 Fau-
 no, ruficorum Deo quem quidam volunt eundem esse arque Pana. 20 Sacrifica-
 re vel agnam vel hædum, urrum mavult. 21 Mors pallidos efficit. 22 Indiffe-
 renter & æque fortiter principum fores atque pauperum casas pulsat. 23 Domos
 humiliores. 24 Breve vita spartum longam sperare vitam nos vetat. 25 Statim
 te opprimet mors, que secundum Epicureos, nihil habet præter tenebras.

26 Fabulosa inferi, de quibus & Poëta & Philosophi tam multa fabulantur.
 27 Domus tenuis & parva, sic dilata ob manes exiles illuc habitantes, qui aspectum
 oculorum fugiunt, nec possunt circumscribi. 28 Ad quam domum simul ac mi-
 graveris. 29 Non eris bibendi magister, cui constituerint leges in convivilis omnes
 parere neceſſe erit. 30 Talorum jaētu. Veneris enim jaētus regem vini efficiebat.
 31 Puerum mollem & delicatum. 32 Cujus amore juvenes nunc ardentes.

33 Ubi Lycidas adoleverit, virgines ejus complexu cupient potiri.

A D P Y R R H A M . Ode V.

*Miseros esse qui illius amore teneantur. se ex eo, tanquam è
naufragio, enataſſe.*

1 Q Uis multa gracilis te puer in rosa
 2 Perfusus liquidis urget odoribus
 Grato, Pyrrha, sub 3 antro?
 4 Cui flavam religas comam,
 5 Simplex munditiis? heu quoties 6 fidem,
 Mutatosque 7 deos flebit, & 8 aspera
 9 Nigris 10 æquora ventis
 Emirabitur 11 infolens,
 Qui nunc te fruitur credulus 12 aurea!
 Qui semper 13 vacuam, semper amabilem
 Sperat, nescius 14 auræ
 Fallacis? 15 miseri, quibus

1 O Pyrrha, quis puer te-
 nero & gracili corpore, id
 est, quis adolescens atari
 puerili proximus te multis
 in rosis urget, id est, arcte
 avideque amplectitur?

2 Delfbutus unguentis, que
 odores effundunt. 3 In
 fornice vel luponari, ubi
 meretrices aliquando late-
 bant, ut alienos oculos in re-
 pudenda fugerent, aliquando
 prestatabant impudice ad
 captandam prædam. 4 Cu-
 jus gratia crines flavos ha-
 bes religatos ut ei placeas.

5 Simplice munditiis con-
 tenta abſque sumptuoso cor-

portis cultu. 6 Promissa in levitatem & perfidiam murara. 7 Venerem cum fua
 pedissequis, scil. Granis, risu, joco, osculis, alijque hujusmodi, que tales amores
 comitari, facileque mutari solent. 8 Allegoria est ducta à mari, ventis agitato,
 significans meretricum blanditias more tempestuarum mobiles esse & inconstantes.
 9 Tempestates à ventis agitatæ sunt nigrae. 10 Per æquora significat meretri-
 cem fallacem, que ex ferena & placida facta est sivea & in placabilis. 11 Infuerus,
 & talen in Pyrrha meretricum amorem non exporris. 12 Te pulchra & ama-
 bili. Quid enim auro amabilis? 13 Qui sperat te fibi soli vacantem & pararam
 fore, alij omnibus contemptis. 14 Inconstanzia mullebris ignarus. 15 Miseri
 sunt hi, quibus non probata neque ulii cognita fulges & amabilis videris.

¹⁶ Sacellum vel templum Neptuno dicatum. Est Al- legor. ducta à naufragis, qui pericolo elapsi Neptuno solebant suspendere tabu- lam, in qua naufragii casus deplinquebatur. ¹⁷ Quam vovl medilis in periculis, id est. Pyrrhae blandimenta. ¹⁸ Neptuno, imperium maris obtinenter. ¹⁹ Naufragi sua vestimenta, in quibus fuerant servati, Neptuno etiam confecabant.

AD VIPSANIUM AGRIPPAM. Ode VI.

Bella ab eo gesta à Vario cantatum iri: se conviviali tan- tum, & amoribus describendis aptum esse.

¹ Scriberis à Varlo, Mæo- nil carminis alite, id est, majestate carminis Homerici. vel, penna & stylo car- minis Homerici. vel, ab her- eroico Poëta, cantu præditio plane Mæonio, id est, Ho- merico. fuit enim Homerius, aut ex Mœonia, aur Mœonis filius. ² Quam- cunque rem. ³ Iram im- placabilem Achilis, Peleo & Thetide geniti. ⁴ Qui placari noluit. ⁵ Naviga- tiones longas subdoli Ulysf- sis, qui aliud loquebatur, aliud sentiebat: unde à Græcis dictus est διπλάγης.

⁶ Sevam propter varia ho- micidea in eadem familia perperrata. Nam Pelops à Tantalo patre, Atreus & Agamemnon ab Ægypto, Clytemnestra ab Oreste filio est occisa. ⁷ Nos, qui tenui fūrus Ingenio, non andenus dicere grandia vi- ribus nostris imparia.

⁸ Dum Polyhymnia Musa Lyrica (que potestarem habet in Lyram, imbellen tempe & ineptam ad res bellicas scribendas) me vetat dertere, id est, diminuere atque extenuare tuas & Cæsaris laudes. ⁹ Ingenii mei tarditate. ¹⁰ Martem. Id est, viros bellicosos, testos & Indutros lorica, que dura & solida est ut adamans.

¹¹ Virum fortissimum, pulvere Troico squalidum & obductum. ¹² Pallas semper opem tulit Diomedeti Tydei filio. ¹³ Animo & fortitudine diis aqua- leam. Nam Martem & Venerem Diomedes vulneraverit. ¹⁴ Virgines & puellæ ita- cres sunt in juvenes, ut ramen unguies finos ad repugnandum sectos habeant, ne forte pugna sit cruenta, quod raro sit. ¹⁵ Sive quid sumus vacui, id est, valde- otiosi, sive quid urimur, id est, aliquantulum amamus. ¹⁶ Nostro more leves & inconfitantes, quod amaroribus proprium est & usitatum.

AD MUNATIUM PLANCTUM
CONSULARE M. Ode VII.

Alias alia, sibi Tiburtinam regionem placere. Cohortatio ad voluptatis.

¹ Rhodon clara- ram propter e- legantem stru- cturam trium civitatum, que sunt In'eadem Insulis. aut claram. i. præclaram portubus, vil- lamenibus, legum præstantia, &c. aut claram. i. semper illustratam radili Solis- qui puellæ Rhodi amore captus, Insulam ab ea nominavit Rhodon. ² Mitylene urbs est in Lesbo. ³ Nobilitam civitatem ab Amazonibus extructam. & magna Diana templo nobilitaram. ⁴ Corinthus dicitur bimaris, quod hinc Io- nio, hinc Ægeo mari cingitur.

Mœnia , vel Baccho ⁵ Thebas , vel Apolline ⁶ Delphos
Insigneis , aut Theſſala ⁷ Tempe.

⁸ Sunt quibus unum opus eſt , intactæ Palladis ⁹ urbem
Carmine ¹⁰ perpetuo celebrare : &c

¹¹ Undique deceptam frondi præponere olivam.

¹² Plurimus in Junonis honorem

Aptum dicit ¹³ equis Argos , diteſisque ¹⁴ Mycenæs.

Me nec tam ¹⁵ patiens Lacedæmon ,

Nec tam ¹⁶ Larissæ ¹⁷ percussit campus opimæ ,

Quam ¹⁸ domus Albuneæ resonantis ,

¹⁹ Et præceps Anio , & ²⁰ Tiburni lucus , & uda

²¹ Mobilibus pomaria rivis.

²² Albus ut ²³ obſcuro deterget nubila cœlo

Sæpe Notus : neque parturit imbreis

Perpetuos : ſic tu ſapiens finire memento

Triftiam , viteque labores

Molli , Plance , ²⁴ mero : ²⁵ ſeu te fulgentia ²⁶ signis

Caſtra tenent : ſeu densa tenebit

Tiburis umbra tui . Teucer ²⁷ Salamina , patremque

²⁸ Cum fugeret : tamen uda Lyæo

²⁹ Tempora ³⁰ populea fertur vinxisse corona ,

Sic tristeis affatus amicos ,

Quo nos cumque feret ³¹ melior fortuna parente-

Ibimus , ô focii , comitesque .

Nil desperandum Teucro duce , & ³² aufſpiè Teucro .

³³ Certus enim promisit Apollo ,

³⁴ Ambiguam tellure nova Salamina futuram .

O fortes ³⁵ pejoraque paſſi

Mecum ſiepe viři , nunc vino pellite curas :

Cras ingens ³⁶ iterabimus aequor .

Palladis eſt propria . ¹² Plurimi , i. multi dicunt . ¹³ Argos equis nurrēndis
Idoneum . Unde Homerius appellar A^{πρθ}-ιττο^ςαρος . ¹⁴ Urbem opulentam ,
in qua regnavit Agamemnon , à Mycenæ Nympha ſic appellatam . ¹⁵ Lacedæ-
mon dicitur patiens ob feveram diſciplinam , ubi pueri ad Diana aram loris Ba-
gellati uſque dum fanguis e visceribus exiret , ne ingemuerunt quidem . ¹⁶ La-
rissa eſt urbs in Theſſala , à qua & Achilles Larissæ dicitur eſt . ¹⁷ Permovit ,
affect . ¹⁸ Nemus delectabilis , Albunes Nymphæ una cum fonte conſecratum
¹⁹ Fluvius Anio de celo ſcopulo multam aquam deorfum effundens . ²⁰ Tibur-
nus primus Tiburis conditor dicebatur . ²¹ Pomaria diſcurrentibus rivis irri-
guia . ²² Notus ferens . ²³ Cœlo calliginoſo . ²⁴ Vino ſuavi . ²⁵ Sive mili-
tiae , five domi rux eris . ²⁶ Aquila Dracone , aliiſque id genus ſignis militari-
bus . ²⁷ Civitatem Telamonis , qui duos habuit filios , Teucrum & Ajacem .
²⁸ Quamvis fugeret . ²⁹ Caput vino madidum . Lyæus , nomen Bacchi , pon-
itur pro vino . ³⁰ Corona ex frondibus populi arboris , que animi fortitudi-
nem denotar . ³¹ Melior , quia fortuna mihi pariam dabit , at parer Telamon
negavit . ³² Me Teucro hortatore . ³³ Apolio non fallax aut mentiens .
³⁴ Promisit duas fore Salaminas , quarum altera nunc eſt in Attica , alteram ego
& vos condeamus in Cypro . ³⁵ O paſſi graviora ! Virgil . ³⁶ Iterum navi-
gabimus .

⁵ Thebe , urbs
eſt in Boeotia à
Cadmo ædificata , cuius filia
Semele Bacchum
peperit ex Jovis
compreſſu .

⁶ Nobile fuit
Delphis Apollini
oraculum .

⁷ Loca ame-
nissima Theſſa-
lia .

⁸ Sunt Poëtae ,
quibus unicūm
opus eſt .

⁹ Athenas Mi-
nerva Inviola-
tæ urbem .

¹⁰ Carmine
non interrupto ,
ut aliud lau-
dent .

¹¹ Frontem o-
liva coronare ,
cuius folia un-
diue , i. cir-
cum circa depon-
fa & breviora
facta majorem
addunt orna-
tum . Allis alia
lectio magis ar-
ridet , vid . Un-
diue decepta
frondi præpone-
re olivam , ut fit
ſensus : Omni-
bus locorum &
terrarum fron-
dibus olivam
anteponere , quæ

AD LYDIAM. Ode VIII.

Obscure juvenem quendam, ut amore perditum, notat.

1 Meretrix de-
licarula, non
vulgaris formæ.
2 Juvenem
mollem. 3 Dum
tul amore ca-
ptus est. 4 Ejus
bona abligurit,
&c corporis vi-
res frangere.
5 Campum
Martium cur o-
derit?
6 Quum posfit
pari pulverem
& solem &c alios
etiam labores
militares. 7 Mi-
litarem in mo-
rem. 8 Galli-
corum equorum
ora. 9 Frænis
Inflata Lupino-
rum dentium asperis &c Inequalibus. 10 Moderetur & sibi parere doceat.
11 Tiberim tranare. 12 Cur luctam horret? Luctatur 1 urebant unguento
quod ex cera fit oleo subacta. 13 Sanguine venenosæ. 14 Frequenti armorum
pondere. 15 Disco nobilitatus; qui quidem Iudus erat primo Grecus, deinde
Grecus translatus ad Romanos. 16 Sæpe ultra terminum jaculo fortiter & expul-
site emitti. 17 Cur non prodit Sybaris in publicum, sed inter meretrices late
& emollescit? 18 Achillem, qui à matre Theride habitu puerili induitus, n
agnosceretur, in Insulam Scyrum ad Diomedem est deductus. 19 Paulo ante
everionem Trojæ. 20 Ne vestitus virilis eum in bellum Trojanum protraheret
21 Ponuntur Lycii pro Trojanis, quibus opena ferebant, sic cognominati à Ly-
candionis filio.

AD THALIARCHUM. Ode IX.

Hyeme indulgendum voluptati.

1 Vides ut Soracte coope-
riatur, vel è longinquo ap-
pareat nive plenum.
2 Mons in Faliscis, quem
hodie appellant montem
Divi Sylvestris, eo quod in
ejusdem montis spelunca ad
plurimum tempus se conti-
nuisse dicitur. 3 Nivis pon-
dus. 4 Oneris magnitudi-
ne laborantes. 5 Flumina
vi frigoris congelata à cursu
desistunt superne. 6 Co-
piose, pro foci magnitudine.
7 Largius quam solebas
prome de diota Sabina vi-
num quadratum, id est,
quatuor annorum. 8 Dia-
ra est vas vinarium, duas ha-
bens anfas, quadraginta &
octo sexrarius capiens. 9 Committe cætera Deorum cura &c procurationi.
10 Simil ac, id est, posteaquam ventos inter se concertantes compresserant.
11 Mari concitato, ut solet aqua in abeno fervens. 12 Non commovenentur
13 Quemcumque diem tibi dabit fors, i. fortuna, seu potius Dei voluntas
14 Appo.

V Ides, ut alta 1 stet nive candidum,
2 Soracte, nec jam sustineant 3 onus
Silvae 4 laborantes: geluque
Flumina 5 constiterint acuto?
Dissolve frigus, ligna super foco
6 Large reponens: atque 7 benignius
Deprome quadratum Sabina
O Thaliarche, merum 8 diota;
9 Permitte Divis cætera: qui 10 simuli
Stravere ventos æquore 11 fervido
Depræliaenteis, nec cupressi,
Nec veteres 12 agitantur ornati.
Quid sit futurum cras, fuge querere: &c
13 Quem fors dierum cumque dabit, 14 lucro

Appone : nec dulceis amores
 Sperne ¹⁵ puer , neque tu ¹⁶ choreas ,
 Donec virenti canities abest
 Morosa . nunc & ¹⁸ campus , & areæ ,
 Lenesque ¹⁹ sub noctem ²⁰ susurri
²¹ Composita repeatantur hora .
 Nunc & latentis proditor intimo
 Gratus puellæ risus ab angulo ,
²³ Pignusque dereum lacertis
 Aut digito male pertinaci .

¹⁵ Dum puer es , adolescens , Juvenis . ¹⁶ Chorea dicitur à choro , ubi junctis manibus saltatur .

¹⁷ Quamdiu tibi Juveni & adhuc virentiæ etatis canities (id est senectus) abeunt querula . ¹⁸ Campus Martius , & areæ , i. loca in quibus Rom . Juvenus se exercetabat . ¹⁹ Paulo ante noctem . ²⁰ Colloquia quæ sedi solent ab amantibus voco leni & submissa . ²¹ Ho-

ra constituta iterum atque iterum a te usurpentur . Gratus risus , proditor & index puellæ latentis , i. in angulum se absidentis ac delitescere simulantis . Ridet enim puella ne diu queratur , sed ut selpia prodat . ²³ Armilla vi avulsa ex lacertis , aur annulus à digito , male , i. parum pertinaciter retinente . Nam fingunt puellæ se veile retinere , quod cupiunt fibi adimi .

I N M E R C U R I U M . Ode X .

Mercuri ¹ facunde , nepos ² Atlantis ,
 Qui ³ feros cultus hominum recentum
⁴ Voce formasti ⁵ catus , & decoræ
 More ⁶ palæstræ :
 Te canam magni Jovis , & ⁷ Deorum
 Nuntium , curvæque lyræ ⁸ parentem ,
⁹ Callidum , quidquid placuit joco so
 Condere furto .
 Te , ¹⁰ boveis olim nisi reddidisses
 Per dolum ¹¹ amotas , ¹² puerum minaci
 Voce dum terret , ¹³ viduus pharetra ,
¹⁴ Risit Apollo .
 Quin & ¹⁵ Atreidas ¹⁶ duce te superbos
 Illo dives Priamus relicto ,
¹⁷ Thessalosque igneis , & ¹⁸ iniqua Trojæ
 Castra ¹⁹ fecellit .
 Tu piæ latèt animas reponis
²⁰ Sedibus : ²¹ virgaque ²² levem coërces
 Aurea turbam , ²³ superis deorum
 Gratus , & imis ,
 latuit , ut à nemine cognitus ac ne visus quidem fuerit . ²¹ Caduceo , quo Mercurius animas ducit ad inferos . ²² Incorpoream animarum multitudinem . ²³ Dilis superis & inferis gratus .

¹ Eloquentiae Deus & orationis Inventor . ² Maja Atlantis filia Mercurium peperit ex Jove . ³ Agrestes hominum primorum mores . ⁴ Eloquentia vel Musica conformavisti .
⁵ Quasi caurus . ⁶ Palæstra Graeci exercebantur ad tuendam corporis valerudinem . ⁷ Reliquorum deorum interpretem . ⁸ Lyrae inventorem . ⁹ Aftutum & ingeniosum ad furtum occurrandum , quod jocum rifiisque concitat . ¹⁰ Boves Admeti Regis , quas Apollo divinitate privatus pascebant . ¹¹ Abactas & furtim adempras . ¹² Te , qui puerilem formam assumperas , dum terrerer minis .
¹³ Privatus pharetra .
¹⁴ Ridendum fibi putavit .
¹⁵ Agamemnonem & Menelaum . ¹⁶ Qui te ducem Priamo præbebas . ¹⁷ Thessalicas excubias . ¹⁸ Castra Trojanis inimica . ¹⁹ Sic

A D L E U C O N O E N . Ode XI .

Indulgendum voluptati , omissa futurorum cura .

Tu ne quæsieris scire (¹ nefas) quem mihi , quem tibi
² Finem Di dederint Leuconoë : nec ³ Babylonios
 Tentaris numeros , ⁴ ut melius , quidquid erit , pati
 Seu plureis ⁵ hiemes , seu tribuit Jupiter ultimam ,
 logiam invenisse dicuntur . ⁴ Ut sapias melius pati , quicquid acciderit ,

¹ Impossibile est , vel , malum eff . ² Virtus terminum .

³ Mathematicos , qui Astro-

Que

6 Ut vina pro-
mas & fundas.
Aut, ut vina
percoles: vina
enim percolata
funt deliciora.

Quæ nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum. sapis: ⁶ vina liques: & ⁷ spatio brevi
Spem longam reseces, dum loquimur, fuderit invida
Ætas. ⁸ carpe diem, ⁹ quam minimum credula posteri
7 Et quum breve sit vitæ spatium, ne spem differas in lo-
gum. ⁸ Fruere die præsentis. ⁹ Nullam pene fidem adhibens diei futuro.

AD AUGUSTUM. Ode XII.

*Dilectis, herobus, virisque aliquot claris laudatis, postre-
mo commendat Augustum.*

1 O Clio, quem virum for-
tem aut heroa semideum
fusicies celebrandum?

2 Tibia acriter sonante.

3 Una ex novem Musis.

4 Refonabit. ⁵ Echo vo-
eis imago, quæ veluti lu-
dens responder. ⁶ Helicon
est mons Boootie, non pro-
cul à Parnasso, Apollini sa-
cer & Muuis, unde Muise
appeilate sunt Heliconides.

7 Monte Arcadic. ⁸ Mon-
te Thracie. ⁹ Orpheus fo-
norum & facundum poe-
tam (Calliope & Apollinis
filium) sylva sequitur fuit
temere, ¹⁰ autem ¹¹ iusta, sua
sponte & confuse. ¹⁰ Mu-
sica. ¹¹ Et adeo blandum,
ut quoconque voluerit po-
sset ducere querus auritas,
¹² sensu audiendi præditas.

¹² Cithara canora. ¹³ Quid
potius dicam quam solitas
& ab omnibus decantatas
laudes parentis, ¹⁴ Iovi?

¹⁴ Regit, vel temperaturum
efficit. ¹⁵ Quaror anni
temporibus, Vero, Estate,
Autumno, Hyeme. ¹⁶ A
quo Deo. ¹⁷ Quia Deus
est Optimus Maximus.

¹⁸ Nihil Jovi est secun-
dum, quia nullus ordo esse
potest inter infinitum & fi-
nitum. ¹⁹ Pallas proxima
est Jovi, sed longo inter-
vallo proxima. ²⁰ Miner-
va non è nullere concepta,
sed Jovis cerebro nata, vera
& divina sapientia. ²¹ Bac-
chus ad prælia trudit iner-
mis, dictus Liber, quod
animum curis liberat.

²² Diana venatrix. ²³ A-
deo certa est & Inevitabilis Phœbi flagita, ut semper Id ferlat quod petet.

²⁴ Herculem, Jovis & Alcmenæ filium. ²⁵ Filios Leda.

Castorem equestris prælio nobillatum. ²⁶ Nempe
gnem. ²⁸ Quorum stella serena simul atque nautis apparuit.

Staxis humor ex nive gelave in aquam resolutus. ³⁰ Venti desinunt
31 Nubes in fugam vertuntur. ³² Unda nautis minans naufragium que-
seit, que vento intumuerat. ³³ Filii Leda Castor & Pollux sic re-

¹ Q Uem virum, aut heroa, lyra, vel ² au-

Tibia sumis celebrare ³ Clio?

Quem deum? cujus ⁴ recinet jocosa

Nomen ⁵ imago,

Aut in umbrosis ⁶ Heliconis oris,

Aut super ⁷ Pindo, gelidove in ⁸ Hæmo-

Unde ⁹ vocalem temere infuscatae

Orpheus silvæ,

¹⁰ Arte materna rapidos morantem

Fluminum lapsus, celeresque ventos,

¹¹ Blandum & auritas ¹² fidibus canoris
Ducere quercus.

Quid ¹³ prius dicam solitis parentis

Laudibus? qui res hominum, ac deorum,

Qui mare, & terras, variisque mundum

¹⁴ Temperat ¹⁵ horis?

¹⁶ Unde ¹⁷ nil majus generatur ipso:

Nec viget quidquam simile, aut ¹⁸ secundum

¹⁹ Proximos illi tamen occupavit

²⁰ Pallas honores.

Præliis ²¹ audax neque te silebo

Liber, & faevis inimica ²² virgo

Belluis: nec te metuende ²³ certa

Phœbe sagitta.

Dicam & ²⁴ Alcidem, ²⁵ puerosque Led-

²⁶ Hunc equis, ²⁷ illum superare pugnis

Nobilem: ²⁸ quorum simul alba nautis

Stella refusit,

²⁹ Defluit faxis agitatus humor:

³⁰ Concidunt venti: ³¹ fugiuntque nubes

Et ³² minax (quod sic ³³ volvere) ponto

Unda recumbit.

34 Romulum post hos prius, an 35 quietum
Pompili regnum memorem, an 36 superbos
Tarquini 37 fasceis, dubito, an 38 Catonis
Nobile letum.

39 Regulum, & 40 Scauros, animæq; magnæ
41 Prodigum Paulum superante, 42 Poeno,
43 Gratus insigni referam Camœna,
44 Fabriciumq;

45 Hunc, & 46 incomitis 47 Curius capillis
Utilē bello 48 tulit, & 49 Camillum
50 Sæva paupertas, & 51 avitus apto
52 Cum lare fundus.

Crescit 53 occulto velut arbor ævo
Fama 54 Marcelli. micat inter omneis
55 Julium sidus, velut 56 inter igneis
Luna minores.

Gentis humanæ 57 pater, atque custos
Orte Saturno, tibi cura magni
Cæfaris 58 fatis data: 59 tu secundo
Cæfare regnes.

Ille seu Parthos 60 Latio imminentis
61 Egerit justo domitos triumpho:
Sive subjectos Orientis oris

62 Seras & Indos:

63 Te minor latum reget æquus orbem:
64 Tu gravi curru quatuor Olympum,
65 Tu parum castris inimica mittes
Fulmina lucis.

Perls. Turpe est viro bellicoso comam habere comptam & calamistratam. 47 Cu-
rius Samnitibus magnum auri pondus sibi afferentibus dicit, Se malle aurum ba-
tentibus imperare quam possidere. 48 Protulit, & produxit. 49 Camillus sexto
mense post Romanam à Gallis captam eos ex Italia expulit. 50 Paupertas aspera &
perpetua difficultis. 51 Fundus a suis majoribus sibi relictus. 52 Cum domo non
sumptuosa, sed que fundum deceat. 53 Occulre, veluti arbor quæ temporis pro-
gressa increvit, hominibus non advertentibus. 54 Marcellus quinques Con-
ful fuerat, tandem vero ab equitatu Hannibalis circumventus est & occisus.

55 Stella crinita, quæ viâ est septem noctes post Cæfarem occisum, & credeba-
tur esse Cæfaris anima in celum subvolans. 56 Inter stellas. 57 Jupiter.
58 Per fatâ, juxta Stoicorum opinionem, qui deos immortales fatis obligari vo-
lunt ad observanda eorum statuta. 59 Ita regnes, ut Cæsar Augustus sit secun-
dus post te, felicet ut tu in celo regnes, Cæsar in terris. 60 Invidians Latio,
quod hic ponitur pro toto Imperio Romano. 61 Seu subegerit, vel in triumphum
duxerit. 62 Populos in Æthiopia, apud quos alrisimæ sunt arbores, que non
solam follia, sed Ianam etiam proferunt renuissimam, ex qua conficiunt vesti-
menta. 63 Ille æquus, id est, non Invidens tibi, sed æquo animo ferens tuum in-
celo imperium, te minor, id est, se inferiore te gerens, reget terras. 64 Tu
tonabis; nam ex Jovis curru celum quatiende vulgus opinatur toniru fieri.
65 Tu mittes inimica, id est, trista fulmina, parum castris lucis, id est, lucis con-
taminatis & pollutis.

34 Romæ conditorem.
35 Numa Pompilius à Ro-
mulo secundus Romanorum
rex, regnum armis paratum,
religione, iustitia & bonis
moribus stabilitivit.

36 Magnificos & excellen-
tes honores Tarquinii Pri-
isci, non Tarquinii Superbi,
commemoratu certe indigni
proper Lacretia confu-
sationem. 37 Virgarum
fasces, quos securibus alli-
gatos, lictores primum ante
Reges, postea ante Consu-
les ad populi terrorem por-
tabant. 38 Catonis Ut-
icensis, qui violentias manus
sibi intulit, ne vultum ty-
ranni aspiceret, ut inquit
Cicero. 39 Regulum Car-
thaginenses refectis palpe-
bris illigatum in machina
perpetuis vigilis necuerunt.
40 Quidorū clara extitit vir-
tus in repub. administranda. 41 Paulum, vita con-
temptorem, qui animam
profudit ad Cannas, ubi
cum quadraginta & quin-
que Romanorum milibus
est occisus. Vnde Livium.

42 Hannibale. 43 Libens,
ut menor meritum Pauli
in patrem. 44 Fabritium
ter Consulem, de cuius ab-
fluentia, continentia, seve-
ritate, aliisque egregiis ani-
mi dotibus, vnde Plutarch.
& Valer. Maxim. 45 Fa-
britium. 46 Capillis im-

perit. 47 Cui
sunt Samnitibus magnum auri pondus sibi afferentibus dicit, Se malle aurum ba-
tentibus imperare quam possidere. 48 Protulit, & produxit. 49 Camillus sexto
mense post Romanam à Gallis captam eos ex Italia expulit. 50 Paupertas aspera &
perpetua difficultis. 51 Fundus a suis majoribus sibi relictus. 52 Cum domo non
sumptuosa, sed que fundum deceat. 53 Occulre, veluti arbor quæ temporis pro-
gressa increvit, hominibus non advertentibus. 54 Marcellus quinques Con-
ful fuerat, tandem vero ab equitatu Hannibalis circumventus est & occisus.

55 Stella crinita, quæ viâ est septem noctes post Cæfarem occisum, & credeba-
tur esse Cæfaris anima in celum subvolans. 56 Inter stellas. 57 Jupiter.
58 Per fatâ, juxta Stoicorum opinionem, qui deos immortales fatis obligari vo-
lunt ad observanda eorum statuta. 59 Ita regnes, ut Cæsar Augustus sit secun-
dus post te, felicet ut tu in celo regnes, Cæsar in terris. 60 Invidians Latio,
quod hic ponitur pro toto Imperio Romano. 61 Seu subegerit, vel in triumphum
duxerit. 62 Populos in Æthiopia, apud quos alrisimæ sunt arbores, que non
solam follia, sed Ianam etiam proferunt renuissimam, ex qua conficiunt vesti-
menta. 63 Ille æquus, id est, non Invidens tibi, sed æquo animo ferens tuum in-
celo imperium, te minor, id est, se inferiore te gerens, reget terras. 64 Tu
tonabis; nam ex Jovis curru celum quatiende vulgus opinatur toniru fieri.
65 Tu mittes inimica, id est, trista fulmina, parum castris lucis, id est, lucis con-
taminatis & pollutis.

AD LYDIAM. Ode XIII.

Dolet sibi Telephum anteponi.

1 Rivalis fui. 2 Cervicem
pulchram initar rosea.
3 Brachia flexibilita, cere
familia. 4 Interjectio est,
dolentis. 5 Tumet jecur
ira implacabili, quæ facile
sedari non potest. 6 Cholera,
qua incalente in
iram insurgit. 7 Tur-
gescit cystis febris, jecinori
annexa, quæ bilis est rece-
ptaculum. 8 Ratio. Nam
amantes sunt amentes.

9 Animi perturbatio colo-
rem variat. & pallida res
amor est. 10 Lacrymæ, doloris
interni indicium.

11 Antequam advertam, &
me invito. 12 Demon-
strans. 13 Quam languidis
flamnis amoris intus tabe-
scam. 14 Asperci crucior.

15 Rixæ ultra modum pro-
gredientes mero. 1. per
ebrietatem. 16 Telephus
ardens libidine. 17 Mo-
mordit tibi labra. 18 Ne
amoris sui obliviscare.

19 Si mihi credis. 20 Non
spes perpetua tibi fore amatorum. 21 Inhumaniter. 22 Quæ oscula
quinta parte suis suavitatis, i. concubitu replevit. Quinque etenim sunt pa-
amoris, asperci, colloquium, tactus, osculum, concubitus. 23 Terque que-
que. 24 Indissolubilis conjunctio. 25 Nec amor divulsus malis querimoniis
litibus & rixis, solvet ultima die citius, id est, ante mortem.

C Um tu Lydia ¹ Telephi
Cervicem ² roseam, &c ³ cerea Tele-
Laudas brachia, ⁴ vœ meum
Fervens ⁵ difficili ⁶ bile ⁷ tumet jecu-
Tunc nec ⁸ mens mihi, nec ⁹ color
Certa sede manet: ¹⁰ humor & in gen-
11 Furtim labitur, ¹² arguens
¹³ Quam lentis penitus macerer ignibu-
14 Uror, seu tibi candidos
Turparunt humeros ¹⁵ immodicæ mo-
Rixæ: sive ¹⁶ puer furens
¹⁷ Impreslit ¹⁸ memor dente labris no-
Non, ¹⁹ si me satis audias,
Speres ²⁰ perpetuum, dulcia ²¹ barba
Lædentem oscula, quæ Venus
²² Quinta parte sui nectaris imbuit.
Felices ter, & ²³ amplius,
Quos ²⁴ irrupta tenet copula: ²⁵ nec mi-
Divulsus querimoniis
Suprema citius solvet amor die.

Ode XIV.

In Brutum bellum civile reparantem.

1 O Respub. Tota haec
Ode est Allegorica. 2 In
periculum. 3 Bellum civile
redintegratum. 4 Quam
male agis? 5 Faciem &
tranquillitatem. 6 Nudatum
remigis? id est, ut Republi-
ca destruita est militibus?
7 Malus arbor est, cui
velum annexatur, ponitur
hic allegorice pro Aegyptio
rege, a quo Pompejus est
obruncatus. 8 Perfractus
Africo, id est, gravi bello.
9 Senares & viri princi-
pes. 10 Sine pecunilis bellis
nervis. 11 Perferre.

12 Severiorem civillis belli
tempestatem. 13 Integra
vela, i. integri exercitus.

14 Dil turelares, ut Castor & Pollux, seu quivis alius Deus, quod erat Navis
signe. 15 Quos nunc sub
Octaviano tu oppresa invoces. 16 In Ponto ma-
est arborum copia unde naves fiant. 17 Quamvis generis claritate & antiqui-
tate gloriari. 18 Et famam quæ tibi nihil proderit. 19 Non navis picturae sed armis
& exercitu spem collocant.

O ¹ Navis, referent ² in mare te novi
³ Fluctus: o ⁴ quid agis? fortiter occi-
⁵ Portum, nonne vides, ut
⁶ Nudum remigio latus,
Et ⁷ malus celeri ⁸ fauciis Africo,
⁹ Antennæque gemant? ac sine ¹⁰ funib-
Vix ¹¹ durare carinae
Possint ¹² imperiosius
Æquor? non tibi sunt ¹³ integra linteas?
¹⁴ Non di, ¹⁵ quos iterum pressa voces ma-
Quamvis ¹⁶ Pontica pinus,
Silvae filia nobilis,
¹⁷ Iactes & genus, ¹⁸ & nomen inutile;
Nil ¹⁹ pictis timidus navita pupibus

Fidit. tu , ²⁰ nisi ventis
Debes ludibrium , ²¹ cave ,
Nuper follicitum quæ mihi tedium ,
Nunc desiderium , curaque non levus ,
Interfusa ²⁴ nitenteis
²⁵ Vites aquora ²⁶ Cycladas.

longe apparentes. ²⁵ Suadeo ut fugias periculorum
tricar non possis. ²⁶ Cyclades sunt infusa in mari Ionio numero ⁵³. Sic appellata, quod in cycli formam disponuntur.

Ode XV.

Nerei vaticinium de ruina Trojae.

P Astor cum traheret per freta navibus
² Ideis Helenam ³ perfidus hospitam :
Ingrato celeres obruit otio
Ventos, ut caneret ⁵ fera
Nereus fata : ⁷ Mala ducis avi domum ,
Quam multo repetet Græcia milite ,
Conjurata tua ¹⁰ rumpere nuptias ,
Et regnum Priami vetus.
¹¹ Eheu : quantus equis , quantus adestr viris
¹² Sudor ! quanta moves ¹³ funera Dardanæ
Genti ! jam galeam Pallas , & ¹⁴ ægida ,
Currusque , & ¹⁵ rabiem parat.
¹⁶ Nequicquam, Veneris præsidio ¹⁷ ferox ,
¹⁸ Pecces cæsariem : grataque foeminis
¹⁹ Imbelli cithara carmina ²⁰ divides :
Nequicquam thalamo ²¹ graveis
Haftas, & calami spicula ²² Cnossii
Vitabis, ²³ strepitumque , &c celerem ²⁴ sequi
Ajacem. tamen, heu , ²⁵ serus adulteros
Crineis pulvere collines.
Non ²⁶ Laërtiadæ , exitium tuæ
Gentis, non ²⁷ Pylium Nestora respicis ?
²⁸ Urgent impavidi te Salaminius
²⁹ Teucer , te ³⁰ Sthenelus ³¹ sciens
Pugnæ, sive opus est imperitare equis ,
Non auriga piger. ³² Merionen quoque
Nosces. ecce furit te reperire atrox
³³ Tydides melior patre :

sunt numeris aptum carmen ad Imbellem citharam canes , *vel* , nequicquam distribues carmina alernatim , ut solent citharedi , qui dum carmina canunt , modo sua voce modo lyra fono utuntur. ²¹ Haftas odiosas thalamo nupciali , propter copule disjunctionem. ²² Sagittas Cretenes. eit Gnoffos urbs Cretæ , quæ olim claruit arte sagittandi. ²³ Streptum pugnantium. ²⁴ Celerem ad sequendum. erat Ajax tam celer pedibus , ut nemo fugiens eum evaderet. ²⁵ Seru crines tuos adulteros , olim unguentis delibitos , pulvere deturpabis. Id est , sero tandem traheris mortuus. ²⁶ Ulysses Lvertis filium. ²⁷ A Pylo urbe Nestor denominatur Pylius. ²⁸ Insequuntur. ²⁹ Teucer qui in Cypro condidit Salamina. ³⁰ Capanei filius. unus eorum qui in equo Trojano se abdidérunt. ³¹ Doctus ad pugnandum , & equorum promptissimus moderator. ³² Vide supra Ode 6.

²⁰ Nisi vis fieri ludibrio ventis. ¹ Inflatæ & amblofotis ducibus. ²¹ Noi amplius movere bellum.

²² O Respub. que mihi ex tuis malis follicitudinem & tedium induxeras. ²³ Quæ nunc me absentem tu defiderio afficias. ²⁴ Cycladas angustias quibus te facile extirpabam.

¹ Paris. ² Navibus fabricatis in Ida Phrygia monte , ubi Paris fuit educatus.

³ Perfidus , quia jura hospitalitatis fregerat. ⁴ Otio molesto comprescit ventos ne spirarent : nihil enim ventis magis est ingratum quam non flare. ⁵ Fata luctuosa non solum Paridi sed omnibus etiam Trojanis. ⁶ Deus marinus Ponti filius , à mendacio alienus.

⁷ O Paris , tu quidem malis auspiciis ad domum paternam ducis Helenam.

⁸ Quam Græcia cum magnō exercitu requiret. ⁹ Omnibus jurejurando in portu Aulidis obstrutis , ad unanimitate dimicandum , donec Helenam essent natæ. ¹⁰ Dissolvere illicitas nuptias , & evertre antiquum Priami regnum.

¹¹ Dolentis est. ¹² Labor bellicus. ¹³ Quantas strages commoves Trojanæ genti ! quæ olim dicta est Dardana , à Dardano , qui vixit tempore Moyfis.

¹⁴ Scurum Palladis. ¹⁵ Furorem belli. ¹⁶ Frustra. Nam Venus , cum non sit bellicosa , non potest esse Paridi præsidio. ¹⁷ Animofus. ¹⁸ Ornabilis capillum. ¹⁹ Cithara bello non apta est , sed mensa , ad hilaritatem. ²⁰ Nequicquam

distribues carmina alernatim , ut solent citharedi , qui dum carmina canunt , modo sua voce modo lyra fono utuntur. ²¹ Haftas odiosas thalamo nupciali , propter copule disjunctionem. ²² Sagittas Cretenes. eit Gnoffos urbs Cretæ , quæ olim claruit arte sagittandi. ²³ Streptum pugnantium. ²⁴ Celerem ad sequendum. erat Ajax tam celer pedibus , ut nemo fugiens eum evaderet. ²⁵ Seru crines tuos adulteros , olim unguentis delibitos , pulvere deturpabis. Id est , sero tandem traheris mortuus. ²⁶ Ulysses Lvertis filium. ²⁷ A Pylo urbe Nestor denominatur Pylius. ²⁸ Insequuntur. ²⁹ Teucer qui in Cypro condidit Salamina. ³⁰ Capanei filius. unus eorum qui in equo Trojano se abdidérunt. ³¹ Doctus ad pugnandum , & equorum promptissimus moderator. ³² Vide supra Ode 6.

34 Quem tu homo mollis,
sc luxuriosus fugies, sicut
cervus fugit lupum visum
In altera parte vallis.

35 Anhelitu qui ex alto
pectore ducitur 36 Tuse
Helenæ, cul multa de te glo-
riose jactaveras. 37 Iracunda
clavis Achillei (pro-
pter ereptam sibi Brisfelda)
proferet diem Illo matro-
nitis Phrygum. 38 Pro-
rogabit tempus, id est, bellum Trojanum producit sc retardabit. 39 Post
movem à fatis certo decretos. 40 Ignis Græcus, nam Achaja est pars Gru-
41 Domos Trojanas.

H O R A T I E

34 Quem tu, cervus uti vallis in altera
Visum parte luptum graminis immemor,
35 Sublimi fugies mollis anhelitu,
Non hoc pollicitus 36 tuæ.
37 Iracunda diem 38 proferet Illo,
Matronisque l'phrygum classis Achillei.
39 Post certas hiemes uret 40 Achaicus
Ignis 41 Iliacas domos.

P A L I N O D I A . Ode XVI.

Veniam petit à puella, quam jambis laeserat.

1 Numquid mulier hanc
Eudem agnoverit, ut dicatur
pulchra pulchrior?

2 Quemcumque voles mo-
dum, i. quancumque voles
rationem tu prescribes ad
mordaces Jambos meos abo-
lendos, quos in te scripsi.

3 Sive Jambos exurere vo-
les, sive in mare dejicere.

4 Mare Adrianum ponitur
pro quovis mari. 5 Dea
Cybele Dindymene dicta à
Dindyno Phrygia monte, in
quo sacra sibi per Coryban-
tes instituit. 6 Non ex adytis,
locis templi sacris & se-
ceratis, ad qua nulli nisi sa-
cerdoti fas erat accedere.

7 Apollo qui in dandis ora-
culis mentem sacerdotis in-
coxit, i. qualit, movet, cogit. 8 Non aequa, sed vehe-
mentius ira animos homini-
num commovet, quam Cy-
bele. Apollo, aut Liber con-
cutit mentem sacerdotum.

9 Tympana acute sonan-
tia. 10 Sacerdotes Cybe-
les, que tympanorum pulsit
& cornuum cantu Jovis va-
giunt celebant Saturnum.

11 Noricus, pro quovis ene. In Norico (quam regionem plerique nunc au-
lant Bavariam) optimi sunt gladii ex ferro probatissimo. Homo iratus negu-
fes, neque quodvis aliud periculum extinefecit. 12 Descendens cum fulmine
mendo. 13 Japeti & Clymenæ filius, propter singularem ingenii excellen-
tiam hominum: primum ex lupo fixis se existimatur, animum vero ex particulis alienis
animalium undique dissipatis illi indidisse. Nam a Leone iracundiam, a Sue-
nam, à Vulpе altutam, & ab aliis aliud muruarus est. 14 Primo homini ex
efformato. 15 Necessest compulisti, quod in bestiis fingendis omnes na-
turaliter facultates confusimissem. 16 Et omnibus animalibus. 17 Et rapidi leonis
rem. 18 Hinc dicunt Latini, stomachum mouere, pro, iratum facere; & fa-
chari, pro irasci. 19 Thyestes filios frater Arreus edendos apposuit, eo
Thyestes cum Arrel uxore concubuisse. 20 Dejecere de statu. 21 Extremi-
runt causæ usque ad everzionem. 22 Urbs tum esse definit, cum in ea aratum
circunductum: aratro etiam præci in condendis urbibus urebantur. *An*
teas urbem designat aratro, Virg. 23 Exercitus superbus, quia viæboria
ra infolens est & superba. 24 Cooprime animum, nec me imitare, quem pos-
sum. 25 Excusa: se Horatius conferens irae causam in adolescentia fervo-

26 Ita est ebullitio sanguinis circa cor.

Tentavit in dulci juventa
 Fervor : &c in celeres jambos
 Misit ²⁷ furentem. ²⁸ nunc ego mitibus
 Mutare quero tristia, ²⁹ dum mihi
 Fias ³⁰ recantatis amica
 Opprobriis, ³¹ animumque reddas.
 quibus tu etiam me lacerasisti. ³¹ Atque ea conditione ut me in spem ducas te-
 cum in gratiam redeundi.

²⁷ Propter iram. ²⁸ Nunc
 studeo mitia perseguiri, tri-
 stia relinquere. ²⁹ Ea
 conditione ut fias mihi a-
 mica. ³⁰ Recantatis con-
 vitilis atque maledictis,

A D . T Y N D A R I D E M . Ode XVII.

Invitat eam in Lucretilem.

¹ V Elox amoenum saxe ² Lucretilem
³ Mutat Lyceo Faunus : & igneam
⁴ Defendit seftatem capellis
 Usque meis, ⁵ pluviosque ventos.
⁶ Impune tutum per nemus arbudos
⁷ Quarunt latentes, & thyma ⁷ deviae
⁸ Olentis uxores mariti :
 Nec virideis metuunt colubras,
 Nec Martialeis ⁹ hedilia lupos :
¹⁰ Utcunque dulci Tyndari fistula
 Valles, & ¹¹ Usticæ cubantis
¹² Lævia ¹³ personuere faxa.
 Di me tueruntur : dis pietas mea,
¹⁴ Et musa cordi est. ¹⁵ hinc tibi copia
 Manabit ad plenum ¹⁶ benigno
 Ruris honorum opulenta cornu.
 Hic ¹⁷ in reducta valle, ¹⁸ Caniculæ
 Vitabis seftus : & fide ¹⁹ Teia
²⁰ Dices laboranteis ²¹ in uno
 Penelopen, ²² vitreamque Circen.
 Hic innocentis pocula Lesbii
²³ Duces sub umbra: ²⁴ nec Semeleius
 Cum Marte ²⁵ confundet Thyoneus
 Prælia : nec metues protervum
²⁶ Suspecta Cyrus, ²⁷ ne male dispari
 Incontinentis injiciat manus,

¹ Caprinos pedes habent
 Fauni, velocitati accom-
 modos. ² Luciferilis mons
 est in Sabinis, in cuius val-
 le villam habuit Horatius
 amoenissimam. ³ Sæpe de-
 migrat in Lucretilem ex
 Lyceo, qui mons est in Arc-
 adia, in quo sacra Fauno
 vel Panis pastorum Deo ce-
 lebrabantur. ⁴ Prohibet
 seftum fervidum à meis ca-
 pellis, usque, i. semper.

⁵ Ventos pluviam feren-
 tes. ⁶ Sine damno ⁷ O-
 lentis mariti uxores deviae,
 i. capellæ errantes de recta
 via quarunt arbudos, &c.

⁸ Foerentis capri, qui à
 Virgilio dicitur, *vir gregis*,
 hic maritus. ⁹ Nec hoediu-
 rum fabula seu greges met-
 tuunt lupos martiales. I. lu-
 pos Marris tuteæ conser-
 cratos: nam vi & infidili
 pecora spoliant. ¹⁰ Ubique
 o Tyndari iste val-
 les & lavia faxa montis U-
 stica personuere dulci fistula
 Fauni vel Panos, qui pro-
 pulsator est cujusunque
 mali à monte Lucretilli.

¹¹ Ustica, mons est in Sa-
 binis leniter declinans in-
 star hominis cubantis.

¹² Saxa levigata vel attri-
 ta. ¹³ Sonitu fuere com-

pletæ. ¹⁴ Carmen meum placet dils. ¹⁵ Ex hoc meo agro opulenta ruris hono-
 rum copia. I. frugum terra copia manabit tibi ad plenum, *Ruris honores, sunt*
ruris nascentia. ¹⁶ Liberali & largo cornu. Aliud ad cornu copiz, quod
 Hercules cum Acheloo in speciem tauri murato congregatus, ei detraxit, quo si-
 gnificatur omnium rerum ubertas & copia. ¹⁷ in valle secreta, que flexuosos
 habet recessus, a ventis rura. ¹⁸ Ex Canicula dies caniculares nomen sumunt.

¹⁹ Carminibus Lyricis, que sunt paria & similia versibus Anacreontis, cuius
 patria fuit civitas Teja. ²⁰ Cantabls. ²¹ Ulyssis amore, utraque enim Ulyssi-
 sum ardenter amavit, quarum altera fuit Ulyssis uxor, altera mulierum venefica-
 rum crudelissima. ²² Circen pulchram & pellucidam instar vitri. ²³ Hic bibes
 pocula vini Lesbii innocentis, I. non onerantis caput propter tenuitatem.

²⁴ Hic à vino & poculis ad rixas & arma venietur, quod saepe contingit inter
 homines bibaces & ebriosos. ²⁵ Commiscebít prælia Bacchus Semeles filius.

²⁶ Nec tu à Cyro suspecta & observata quod allum ames, metues eum. fuit Cy-
 rus Horatii rivajis vel Tyndaridis maritus. ²⁷ Ne scelerate tibi imbecilliori pe-
 culantes manus injiciat.

²⁸ Coronam è floribus, cu-
juimodi in convivilis ute-
bantur antiqui. ²⁹ Vestem,

Et scindat hærentem ²⁸ coronam
Crinibus, ²⁹ immeritamque vestem
quæ parum commeruit à Cyro dilacerari.

AD QUINTILIMUM VARUM. Ode XVIII.

Vini potu moderato hilarari animum, immoderato
rixas excitari.

¹ Vite Baccho
consecrata.

² Potius plan-
taveris. ³ Fun-
dum bene ex-
cultum, vel mi-
ties uvas effe-
rentem. ⁴ De quo
vide supra Od. 7.
⁵ Caecilius fuit
frater Tiburis,
à quo conditum
est Tibur. Poeta
igitur sua utitur
licentia, ponens
fratrem pro fra-
tre. ⁶ Iis qui
sobril sunt, &
vino nequaquam
madidi. ⁷ Edae-
ces curæ.

⁸ Quis bene
potus crepat, id

eft, commemorat vel queritur militiam esse rem gravem? ⁹ Quis non te po-
Bacche, crepat & predicit? ¹⁰ Ne quis supra medium bilab. ¹¹ Vini mo-
bibiti. ¹² Centauria rixa super mero debellata cum Lapithis moner, &c. ¹³ In
pugna à Centauris habita cum Lapithis, inde exorta, quod Centauri inter
Pirithoi nupiales plus nimium poti Lapitharum uxoribus vim in ferre con-
tut. ¹³ Post ebrietatem. ¹⁴ Rixa armis dijudicata. ¹⁵ Thracibus non i-
i. iratus Bacchus, dictus Evius à voce bacchantium i'voi. ¹⁶ Quum licetum &
licetum distinguunt exiguo fine, id est, nullo discrimine. Nam ebrii ex-
differentiam esse volunt inter turpe & honestum. ¹⁷ Cupidi ad explandan-
dinem. ¹⁸ O bone Bacche! qui Baffareus est appellatus à vestis gener-
Baffarides Bacchi iacerdores inuebantur. ¹⁹ Tunc homines bibunt Bacchi
vito, quum bibunt usque ad ebrietatem. ²⁰ Nec divulgabo arcana tua
pampinis opera, id est, non proferam in lucem res seceras meæ fidelis
²¹ Comprise tympana & cornua tua, id est, reprime ebrietatem, quemad-
dum tuæ facerdores ad furorem accendunt tympano tuo auditio & cornu
cynthio, id est Phrygio. ²² Quæ tympana, id est, quam ebrietatem. ²³ Φαλ
arrogantia, & linguae incontinentia, sunt tres comites ebrietatis. ²⁴ Capu-
cerebro, i. sine prudenter. ²⁵ Fides effusa in secretis prodendis omnia co-
nudans, veluti vitrum quod nihil occultat.

DE GLYCERA. Ode XIX.

Se illius amore url.

¹ Venus crudelis mater est
multorum affectuum, qui
eam comitantur. ² Bac-
chus qui colitur Thebis.

³ Semeles filius.

⁴ Oritum quod in Iafel-
viam semper resolvitur.

⁵ Ad amores extintos animum reducere.

¹ M Ater sieva Cupidinum,
² Thebanæq; jubet me Semeles ³ p
Et lasciva ⁴ licentia

⁵ Finitis animum reddere amoribus.

6 Urit me Glyceræ nitor
 7 Splendentis Pario marmore purius :
 Urit grata 8 protervitas ,
 Et vultus nimium 9 lubricus aspici.
 In me 10 tota ruens Venus
 11 Cyprū deseruit: nec patitur 12 Scytha,
 Et 13 versis animosum equis
 Parthum dicere: 14 nec quæ nihil attinent.
 15 Hic vivum mihi cespitem, hic
 16 Verbenas pueri ponite, thuraque
 17 Bimi cum patera meri.
 18 Mactata veniet lenior hostia.

19 Glyceræ celebatur. 12 Scytharum & Parthorum
 20 auxiliantes ex equis pugnant. 14 Nec Venus me patitur ea dicere quæ nihil spe-
 21 cant ad amorem, id est, bella dicere. 15 Ad Venerem placandam, ut facillus
 22 Glyceræ complexu fruar. O pueri, id est, o servi, ponite & parate mihi cespitem
 23 vivum. i. viridem (cujus herba adhuc viridis est) ut super eam Veneri sacrificem.
 24 Sita, quod in rebus longam mortam non ferentibus cespes locum aræ obtinebar.
 25 Herbas sacras. 17 Duorum annorum. 18 Postquam factum fuerit sacrificium, Glyceræ veniet multo lenior & mansuetior, non proterva.

A D MÆCENATEM. Ode XX.

Invitat eum ad convivium minime sumptuosum.

V Ille potabis modicis 2 Sabinum (sta
 3 Cantharis, Græca quod ego ipse 4 te-
 Conditum 5 levi: datus in theatro
 6 Cum tibi plausus ,
 Care Mæcenas 7 eques : 8 ut paterni
 Fluminis ripæ, simul & jocosa
 Redderet laudes tibi 10 Vaticanæ
 Montis 11 imago.
 12 Cæcum, & præculo 13 domitam Caleno
 Tu bipes 14 uvam, 15 mea nec Falernæ
 Temperant vites, neque Formiani
 Pocula colles.

1 bene de Republica meriti, malis contra sibillis explodebantr. 9 Tiberis, quin
 2 ab Hetruria Mecenatis patria. 10 Vaticanus mons est theatro Pompeji vi-
 3 cus prope Tiberim. 11 Echo, quæ ultimæ seu extremæ vocis definientis reper-
 4 tione jocari viderur. 12 Vinum Campanie regionis. 13 Prefiam. 14 Tu
 5 ubi etiam vinum Calenum, sic dictum ab urbe Caleno. 15 Ego nec Falernum
 6 abo tibi vinum nec Formianum, quæ illis temporibus vina fuere generofissi-
 7 ma. Falernus regio est Campanie, ubi multi sunt colles vitiferi. Formiae, urbs est
 8 Lætina juxta Cajetam, quam Læcones condidere.

I N D I A N A M E T A P O L L I N E M . Ode XXI.

Seculare Carmen.

D Ianam teneret 2 dicite virgines :
 3 Intonsum pueri dicite 4 Cynthium,
 5 Latonamque supremo
 Dilectam 6 penitus Iovi.

7 me in longissima, pingitur etiam Imberbis, quia
 8 cultum à Cynthio subiungi monte, qui Delo immixter, ubi natus est.

9 Ianam & Apollinem peperit ex Jove. 6 Valde, vel familiariter.

6 Incendit me Glyceræ pulchritudo. 7 Quæ splen-
 8 det clarus marmore candi-
 9 diffimo, quod in insula Par-
 10 ro effuditur. 8 Petulantia
 vel ira ficta, quæ in puella
 gratior est amatoribus, quam
 obsequela; pudor, aut tac-
 turnitas. 9 Vulnus lubricus
 aspectu. nam veluti in via
 lubrica difficile est sine casu
 vel prolapsione infistere: adeo
 certe est difficile Glyceræ
 splendorem adspicere &c
 complexum ejus non expe-
 tare. 10 Totas vires effundi-
 dens. 11 Insulam, ubi re-
 bella describere. 13 Parthæ
 auxiliantes ex equis pugnant. 14 Nec Venus me patitur ea dicere quæ nihil spe-
 cant ad amorem, id est, bella dicere. 15 Ad Venerem placandam, ut facillus
 Glyceræ complexu fruar. O pueri, id est, o servi, ponite & parate mihi cespitem
 vivum. i. viridem (cujus herba adhuc viridis est) ut super eam Veneri sacrificem.
 24 Sita, quod in rebus longam mortam non ferentibus cespes locum aræ obtinebar.
 25 Herbas sacras. 17 Duorum annorum. 18 Postquam factum fuerit sacrificium, Glyceræ veniet multo lenior & mansuetior, non proterva.

1 Non magni pretii. 2 Vî-
 num in montibus Sabinis
 natum. 3 In poculis modi-
 cis, non admodum capaci-
 bus. 4 Cado fictili, vel am-
 phora, quæ fingebarat in
 Græcia. 5 Picavi. vel pice
 illivi, à verbo *lino*. 6 Quo
 tempore populus in theatro
 tibi applaudebat. 7 In e-
 questris dignitate permanens
 8 Sic, ut ripæ Tiberis &
 mons Vaticanus simul reso-
 narent ad acclamatiōnē &c
 plausum à populo tibi da-
 tum, quemadmodum in
 Theatro excipi solebant vi-

7 biles de Republica meriti, malis contra sibillis explodebantr. 9 Tiberis, quin
 8 ab Hetruria Mecenatis patria. 10 Vaticanus mons est theatro Pompeji vi-
 9 cus prope Tiberim. 11 Echo, quæ ultimæ seu extremæ vocis definientis reper-
 10 tione jocari viderur. 12 Vinum Campanie regionis. 13 Prefiam. 14 Tu
 11 ubi etiam vinum Calenum, sic dictum ab urbe Caleno. 15 Ego nec Falernum
 12 abo tibi vinum nec Formianum, quæ illis temporibus vina fuere generofissi-
 13 ma. Falernus regio est Campanie, ubi multi sunt colles vitiferi. Formiae, urbs est
 14 Lætina juxta Cajetam, quam Læcones condidere.

1 Latonæ filiam ex Jove,
 2 quæ in celo Luna, in terris
 Diana, apud inferos Hecate
 nominarunt. 2 Cantare.

3 Capillis prolixis Sol pin-
 girat, quia radios extendit
 nunquam fenebit. 4 Sic
 5 Latona

7 Vos

7 Vos virgines cantate
Dianam, quæ gaudet fluvii,
& nemorum frondibus, i.
venatione. 8 Quæcunque
nemorum coma prominet,
aut in Algidō (qui mons est
In agro Tusculano, distans
ab urbe Roma quindecim
millia passuum) aut in Ery-
mantho, monte in Arcadia,
aut in nigris, i. umbrosis
fylvis Cragi, qui mons est
in Lycia. 9 Vos mares, i.
pueri, laudate Tempe loca
amenissima in Thessalia.
10 Delon, in qua nati sunt
Apollo & Diana. 11 Lau-
date etiam Apollinis hunc-
rum intingem pharetra & lyra quam ipse à fratre Mercurio dono accepert.
12 Hic Apollo motus vestra prece à pop. Romano & principe bellum, fam-
peitem abget in Persas atque Britannos pop. Romani hostes. 13 Fame nihil
serius. 14 Depellet.

H O R A T I I

- 7 Vos lætam fluijs, & nemorum coma,
8 Quæcunque aut gelido prominet Algidō
Nigris aut Erymanthi
Silvis, aut viridis Cragi :
9 Vos Tempe totidem tollite laudibus,
10 Natalemque, mares, Delon Apollinis
11 Insignemque pharetra,
Fraternaque humerum lyra. (fame
12 Hic bellum lacrimosum, hic 13 miseri-
Pestemque à populo, & principe Cæsare
Persas, atque Britannos
Vestra motus 14 aget prece.

AD ARISTIUM. Ode XXII.

Vite integratatem & innocentiam ubique esse tutam.

1 Innocens, & qui suam
vitam sceleris non reddit
impuram. 2 Cujusmodi ut-
tuntur Mauri, qui optimi
erant jaculatori. 3 Pha-
retra plena sagittis veneno
imburis. 4 Sive iter fecerit
per Syrtes (Libya solitudi-
nes mediterraneas, arenos-
& pulverulentas & fircu-
loosas) sive per Caucasum
Scythia montem. 5 Inha-
bitabilem propter æstum.
6 Hydaspes Indiæ fluvius,
de quo multa fabulosa ab
Historicis scribuntur.

7 Præterlabitur & placide
tangit. 8 Lupus fugit me
inermem in sylva Sabina,
dum canto meam Lalagen.
i. Lalage amica mea lau-
des, & dum vigor ultra ter-
minum. i. dum exspatio ul-
tra agri mel fines, curis ex-
peditus. i. liber à curis.

9 Mirum fane hoc, quod
ferus lupus Horarium fu-
geret inermem: vite igitur
integrati est hoc affligan-
dum. 10 Qualem porten-
tum lupum. 11 Apulia,
dicta Daunia à Dauno illic
rege; militaris autem dici-
tur quia viros effert fortis
& ad militiam aptos. 12 In
fylvis quæ efculis arboribus glandiferis sunt constitæ 13 Mauritania, in qua
ha regnavit. 14 Propriet aquarium penuriam. 15 In frigidis locis Arcticis
Antarctico subjectis, ubi aquæ glacie pigrescant. 16 Tepido temperatur ver-
17 Quam partem mundi. 18 Malignus & infâbilis aer perpetuo prem-
19 Sub Zona torrida in Africa. 20 Sol illic directos deicit radios, obli-
alibi. 21 Credebant antiqui Zonam torridam fulisse inhabitabilem, at jam
rum est multis eò navigantibus, eam vita humanæ protrahendæ sati est
neam. 22 Dulciter.

- 1 Nteger vite, scelerisque purus
1 Non eget Mauri 2 jaculis, neque arcis
Nec venenatis 3 gravida sagittis
Fusce, pharetra:
4 Sive per Syrteis iter æstuosas, 1
Sive facturus per 5 inhospitalem
Caucasum, vel quæ loca 6 fabulosus
7 Lambit Hydaspes.
Namque 8 me silva lupus in Sabina,
Dum meam canto Lalagen, & ultra
Termijnum curis vigor expeditis,
Fugit 9 inermem.
10 Quale portentum neque militaris
11 Daunia in latis alit 12 æsculetis:
Nec 13 Iubæ tellus generat, leonum
14 Arida nutrix.
Pone me, 15 pigris ubi nulla campis
Arbor 16 æstiva recreatur aura:
17 Quod latus mundi, nebulae, malusque
18 Jupiter urget:
Pone 19 sub curru nimium 20 propinquu-
Solis, in terra 21 domibus negata:
22 Dulce ridentem Lalagen amabo,
Dulce loquentem.

A D C H L O E N : Ode XXIII.

Non esse jam quod virileis complexus , viro matura , extimescat.

V Itas ¹ hinnuleo me similis Chloë ,
Quærenti pavida montibus ² aviis
³ Matrem, non sine vano
Aurarum & silvæ metu.
Nam ⁴ seu mobilibus vitis inhorruit
Ad ventum foliis; seu virides ⁵ rubum
Dimovere lacertæ ;
⁶ Et corde , & genibus tremit.
7 Atqui non ego te, ⁸ tigris ut aspera ,
9 Getulusve leo, ¹⁰ frangere persequor.
Tandem desine matrem
¹¹ Tempeitiva sequi viro.

Gerulus. 8 Tigris truculentum est animal &c velocissimum. 9 Africæ leo, est enim Getulia pars Africæ. 10 Ut te frangam & occidam. 11 Viro apta &c matura, annos nata decem & septem.

A D V I R G I L I U M . Ode XXIV.

Deflet Quinctilii mortem.

Q Uis desiderio sit pudor, aut modus
Tam cari capit? præcipe ² lugubræ
Cantus Melpomene : cui liquidam ³ pater
Vocem cum cithara dedit.
Ergo Quinctilium ⁴ perpetuus sopor
Urget? cui pudor, & justitia soror
⁵ Incorrupta fides , ⁶ nudaque veritas ,
⁷ Quando ullum invenient parem?
Moltis ille quidem flebilis ⁸ occidit:
Nulli flebilior, quam tibi, Virgili.
⁹ Tu frustra pius, heu, non ita ¹⁰ creditum ,
Poscis Quinctilium Deos.
¹¹ Quod si Threïcio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem :
Non vanæ redeat sanguis imaginis :
Quam virga semel horrida
Non lenis precibus fata recludere ,
Nigro compulerit Mercurius gregi.
¹² Durum. sed levius fit ¹³ patientia ,
Quicquid corrigeret est ¹⁴ nefas.

derere fidem. Id est, cithara chordam, auditam arboribus, id est, quam arbores audiabant & sequebantur, non redeat tamen sanguis vanæ imaginis. Id est, animæ incorporeæ, quam Mercurius non lenis precibus (sæd inexorabilis) ad revocandum fati necessitatem semel compulerit & congregaverit in animarum multitudinem virga sua horrida, id est, caduceo. de quo vide supra Od. xii. 12 Durum est talis amici mortem ferre. 13 Pariendo. 14 Non hoc, vel, non est possibile,

¹ Similis hinnulo pullus cervino , quo nihil timidius.
² In montibus fine viis quies feræ discurrere solent.
³ Cervam. 4 Sive veris adventus inhorruit, i. tremunt mobilibus foliis. Sed per Hypallagen, lege sic, sive folia mobilia inhoruerunt veris adventu. Poëta per veris adventum significat Favonium veris comitem.

⁵ Sentem, vel morum a-greste. Angl. the brambles-bush. 6 Et ansto & corpore. 7 Atqui o Chloë, ego non persequor te frangere ut aspera tigris atque ut leo.

9 Africæ leo, est

11 Viro apta &c matura,

1 O Musa Melpomene, cu pater vocem liquidam de dit cum cithara, præcipe, i. præmonstra, vel doce, cur quenquam pudeat desiderio tam cari hominis affici? aut quis debeat esse finis ejus desiderio? 2 Querulos cantrus ad deplorandum Quintilii mortem accommodatos.

3 Jupiter, cuius filia dicitur Musæ ex Mnemosyne. 4 Perpetua mors occupat. 5 Fides que neque prece neque precio corrumptitur.

6 Veritas aperta, sine fuso.

7 Raro aut nunquam.

8 Mortuus est ille multis bonis deplorandus. 9 Tu quamvis pius es, in vanum poscis deos, ut Quintilium ab inferis excitatum tibi restituant. 10 Non ita tibi commissum à diis, ut nunquam moreneretur. 11 Quid si tu blandius & delectabilis Thracio Orpheo mo-

deres fidem. 12 Durum est, cithara chordam, auditam arboribus, id est, quam arbores audiabant & sequebantur, non redeat tamen sanguis vanæ imaginis. Id est, animæ incorporeæ, quam Mercurius non lenis precibus (sæd inexorabilis) ad revocandum fati necessitatem semel compulerit & congregaverit in animarum multitudinem virga sua horrida, id est, caduceo. de quo vide supra Od. xii. 13 Durum est talis amici mortem ferre. 14 Pariendo. 15 Non hoc, vel, non est possibile,

AD LYDIAM. Ode XXV.

Insultat ei, quod, jam vetula, vicissim à juvenibus contemnatur.

1 Rarius quam antea.
2 Quasi clavias. 3 Lapidum laetu. 4 Janua tua
clausa est, nec à limine rece-
dit. 5 Quae quidem janua
crebro olim aperiebatur.

6 Audis quoridam minus &
minus vocem amatoris ex-
clusi, dicens: O Lydia,
dormis tu longas noctes,
dum ego qui tuus sum per-
eo? 7 Tu levis anus &
contempta vicissim flebis ar-
rogantes moechos in solo an-
giportu. 8 cum fueris sola
in angiporto derelicta ab
amatoribus Thracio vento
bacchante magis sub inter-
lunia. 9 Amatores te fa-
fidentes. 9 Aquilone è
Thracia furenter flante.

10 Paulo ante vel, cicer
interlunii tempus, quando
sunt noctis tenebrae. Plinius
vocat illud tempus Luna si-
lientium. 11 Quae solet e-
quis ad libidinis furorem
concitare, hinc mulieres li-
bidinosas dicuntur à Gracis
innoxios; i. equae furentes.

12 Circa Jecur tuum ulceribus madens prope
ardorem libidinis. 13 Non sine querimonia, eo quod juvenes ve illi anteposuit
puellas. 14 Viridore aetate, puellis nimis. 15 Quodque magis gaudet pa-
la myrto. i. subviridi myrto. i. pene nigra. Metaph. est. nam myrtus nigra po-
nitur pro forma constante, quae non facile perit, qualis est in puerula subfuscis
nigrante. laudent Galli hunc colorem, quum puellam sic colo: atam appellant
Belle Brunette. 16 Quid edenulas & rugosias anas aetate frigidas dicitur Hebrei
Thracie fluvio frigidissimo, qui idcirco dicitur hyemis fodalis, quod septentria
subjacer, ubi maximum est frigus.

DE AELIO LAMIA. Ode XXVI.

Se, solito animo, velle Lamiam laudare.

1 Ordo est. Ego amicus
Muis tradam tristitiam & metus
metum, protervis ventis
portare in Creticum mare,
id est, ut portent eas animi
segritudines in mare.

2 Tradere ventis, est obli-
vioni tradere, perinde ac si
diceret, ego omnes curas ex
animo ejiciam. 3 Unice se-
curus, id est, non admodum
follicitus à quibus *Molus*
rex ora gelida metuantur,
& quid terreat Tiridatem Armeniae regem: quasi dicat, *Quid nostra inter-*
qui Mufas colimus, reges & potentes viros iuis affettiibus exaltari? 4 *so-*
urfa, signo coelesti. 5 *Al. Mithridatem.* 5 Ordo est: O Pimpie dulcis, quae
gandes integris faribus, nocte flores, nocte coronam meo Lamix. 6 *Fons*
purlis & plenis, id est, viris bonis & incorruptis. 7 *Flores in apricis locis nascen-*
tes sunt pulchiores. 8 *Qui Consul fuit anno octavo post mortem Horatii em*
M. Servilio.

1 P Arcius 2 junctas quatunt fenestras
3 Ictibus crebris juvenes protervi:
Nec tibi somnos adimunt: amatque
4 Janua limen:
5 Quae prius multum facileis movebat
Cardines. 6 audis minus, & minus jam,
Me tuo longas pereunte nocteis
Lydia dormis.
7 Invicem moechos anus 8 arroganteis
Flebis, in solo levis angiportu,
9 Thracio bacchante magis 10 sub inter-
lunia vento:
Cum tibi flagrans amor, & libido,
11 Quae solet matres furiare equorum,
Sæviet circa jecur 12 ulcerosum,
13 Non sine queulu.
Læta quod pubes edera 14 virenti
Gaudeat: 15 pulla magis atque myrto,
16 Aridas frondeis hiemis fodali
Dedicet Hebro.

1 M Ufis amicus, tristitiam & metus
2 Tradam protervis in mare Creticum
Portare ventis, 3 quis sub 4 Arato
Rex gelidae metuatur oræ,
Quid 5 Tiridatem terreat, unice
Securus. 5 o quæ fontibus 6 integris
Gaudes, 7 apricos nocte flores,
Nocte meo 8 Lamiae coronam

⁹ Pimplea dulcis. nil ¹⁰ sine te mei
Possunt honores, ¹¹ hunc fidibus novis,
Hunc Lesbio sacrare plectro
Teque, tuasque decet sorores.

⁹ Musæ à Pimplea Macedo-
niv monte Mulis sacro ap-
pellantur Pimplejædei.
¹⁰ Sine Musarum initia-
poësis mea in laudem Lamiae
facta nihil hono is ei acqui-
ret. ¹¹ Hunc, id est, La-
mam decet te tuasque sorores fidibus Larinis &c plectro Lesbio uti consueverunt sacrare, id est, Im-
mortaliitatì confecrare.

Ode XXVII.

Ad sodaleis inter pocula rixanteis.

¹ N Atis in usum lætitiae scyphis (rum
Pugnare Thracum est. tollite barba-
Morem: ² verecundumque Bacchum
Sanguineis prohibete rixis.
³ Vino, & lucernis Medus ⁴ acinaces
⁵ Immune quantum discrepat. impium
⁶ Lenite clamorem sodales,
Et ⁷ cubito remanete presso.
Vultis ⁸ severi me quoque sumere
Partem Falerni? ⁹ dicat Opuntiæ
Frater ¹⁰ Megilla, quo beatus
Vulnere, qua pereat sagitta.
¹¹ Cessat voluntas? non alia bibam
¹² Mercede. ¹³ quæ te cunque domat Venus,
Non erubescendis adurit
¹⁴ Ignibus: ¹⁵ ingenuoque semper
Amore peccas. ¹⁶ quicquid habes, age,
Depone ¹⁷ tutis auribus. ¹⁸ ah miser
¹⁹ Quanta laboras in Charybdi!
Digne puer meliore ²⁰ Hamma.
²¹ Quæ saga, quis te solvere Thessalæ
Magus venenis, quis poterit deus?
²² Vix illigatum te triformali
²³ Pegasus expediet ²⁴ Chimærae.

nare? ¹² Nullo allo pretio adducat ad bibendum. ¹³ Quæcumque Venus aut
amata sub fune te jugum mittit, non est cur pudeat penitentie te eam amare,
qua libera est & ingenua. ¹⁴ Amoribus non ignobilibus. ¹⁵ Ingenuum non
ferilem aut mercenariam semper amas. ¹⁶ Quicunque ea sit quam amas, age,
dic mihi in aurem non vulgaturo. ¹⁷ Auribus fidelibus & clavis ad rem credi-
tam continendas. ¹⁸ Horatius audito puella nomine exclamar. ¹⁹ Quanto in
periculo versaris! quam rapacem & avaram meretricem (propter voracitatem Cha-
rybdi similem) natus es! ²⁰ Meliori amore. ²¹ Que mulier venenæ & in-
cantatrix? quis Magus poterit te ejus amore liberae Thessalæ venensis. ²² her-
bis efficacissimis, cuiusmodi sunt in Thessalia? ²³ Pegasus te illigatum. ²⁴ re
in illa implicitum & impedimentum vix solver ab hac triformali Chimara. Poëta ut
sua meretricem Charybdi propter rapacitatem, ira hic Chimæra propter varios
dolos & libidinum incitamenta comparat. ²⁵ Equus alarus Bellerophontis
Neptuni & Medusæ filius. ²⁶ Chimera Typhonis & Echidni filia monstrum
horrendum tibi habult capita, unum Leonis, alterum Capræ, tertium Draconis,
unde dicta est triformalis.

¹ Pugnare cum scyphis na-
tis. ¹ natura factis in usum
lætitiae, est hominum bar-
barorum, cujutinodi sunt
Thraçes, gens per ebrietate
rixis dedita. ² Et prohibe-
rit rixas sanguineas à
Baccho, quem cum vere-
cundia & modestia tractare
debet. Hypallage est. ³ A
vino & convivis nocturnis
(que lucernis indigent) ma-
gnopere discrepar ferrum.
⁴ Gladius Perficiss pro
quoqvis gladio. ⁵ Quam
multum discrepar? ¹ mirem
in modum. Immune hic po-
nitur pro magno. ⁶ Com-
petitio vociferationem & tu-
mulum. ⁷ Ne infurgire
ad pugnam, sed discubile
cubito innitentes veterum
Romano um more. ⁸ Vini
austeri & aceriores flavoris.
⁹ Non alia bibam condi-
tione, nisi frager Megille
(unus è convivis) dicat quo
vulnere. ¹ cuius puelle a-
more sit faulus, & qua sa-
gitta Cupidinis pereat. ¹
quam amet puellam.

¹⁰ Megilla dicta est Opuntiæ
ab Opunte Locridis urbe,
ubi nata est. ¹¹ Negas
puellam quam amas nomi-
nare?

¹³ Quæcumque Venus aut
amata sub fune te jugum mittit, non est cur pudeat penitentie te eam amare,
qua libera est & ingenua. ¹⁴ Amoribus non ignobilibus. ¹⁵ Ingenuum non
ferilem aut mercenariam semper amas. ¹⁶ Quicunque ea sit quam amas, age,
dic mihi in aurem non vulgaturo. ¹⁷ Auribus fidelibus & clavis ad rem credi-
tam continendas. ¹⁸ Horatius audito puella nomine exclamar. ¹⁹ Quanto in
periculo versaris! quam rapacem & avaram meretricem (propter voracitatem Cha-
rybdi similem) natus es! ²⁰ Meliori amore. ²¹ Que mulier venenæ & in-
cantatrix? quis Magus poterit te ejus amore liberae Thessalæ venensis. ²² her-
bis efficacissimis, cuiusmodi sunt in Thessalia? ²³ Pegasus te illigatum. ²⁴ re
in illa implicitum & impedimentum vix solver ab hac triformali Chimara. Poëta ut
sua meretricem Charybdi propter rapacitatem, ira hic Chimæra propter varios
dolos & libidinum incitamenta comparat. ²⁵ Equus alarus Bellerophontis
Neptuni & Medusæ filius. ²⁶ Chimera Typhonis & Echidni filia monstrum
horrendum tibi habult capita, unum Leonis, alterum Capræ, tertium Draconis,
unde dicta est triformalis.

Ode XXVIII.

Inducitur Archytas nautæ cuidam respondens, omnibus esse moritum, oransque ne se insepultum jacere patiatur.

1 Archytæ ca-
daver sic nauta
alloquitur, O
Archytæ parva
munera exigui
pulveris prope
litrus Matinum
cohibent (id est,
continent) te
menso e n mar-
ris, terra & are-
na que ca et
numero.

2 Geometram.
3 Munera par-
vi sumptus, id
est, parvum se-
pulchrum, quod
munus &c officium
viventes
prælare debent
mortuis. 4 Ma-
tinus nauta est
in Apulia juxta
quem Archytas
Jacet sepultus.

5 Ad mortem
effugienda.

6 Quod sit adeo
curiosus in
astris observan-
dis. 7 Ceterum
mente peragrafe.
8 Repon-
der Archytas:
Non est mirum
me Mahemari-
cum & Philose-
phum esse mor-
tuum, quoniam
mors fit omni-
bus communis.

9 Tantalus, qui deos in convivium recepit. 10 Tithonus Lu-
medontis filius tandem post longissimam viam, in cicadam transformatus di-
etur. 11 Minos Rex Crete qui nono quoque anno fermones cum Jove confe-
solebat. 12 Pythagoram, qui animarum transmigrationem suo confirmat
exemplo, dicens se fuisse apud Trojam Euphorbum Panthol filium. 13 Secundum
mortuum, trahente ejus anima in alios. 14 Quamvis per detractum est per
templi Euphorbi clypeum testarus se Trojanis temporibus Euphorbum fuisse,
hili præter corpus interiore fibi persuaserat. 15 Nobilissimus indagator naturæ
veritaris. 16 Una mortis necfictas omnes exspectat. 17 A furiis confundantur be-
que Martis sunt Iudi. 18 Cujuisque æterna homines interire oportet, quam
diverio mortis genere. 19 Cumulantur. 20 Mors, est enim Proserpina mon-
& vita arbitra. 21 Deoscum intellige, vel cui ad occasum vergit, vel qui in ci-
clivi cœli pars firmis est. Nam Orion, five oriens five occidens, nimbos & ven-
excitat, qui idcirco ipsius comites dicuntur. 22 Firmum est casum vel
ad Illyriam, unde hic Archytas dicitur Firmanus. 23 Archytas nautam cu-
ne remaneat insepultus. Ordo est. At tu nauta, ne parce malignus dare particula-
vage arenæ ossibus & inhumaro capiti, i. corpori meo. 24 Ne parce tanquam
malignus, sed veles hilariter & bono animo dare. 25 Adjurantis est vel co-
precantis. Rogat enim, si nauta eum sepeliverit, ut omnes tempestares a ma-
gantibus avertantur in sylvas. 26 Sylva Venustina Iuant, pro quibuscum
sylvis. Venustum civitas est Apulia. 27 Te salvo. 28 Undecunque est occa-
29 Ab Jove tibi favente.

1 T E maris & terræ, numeroque carentis arenæ
2 Mensorem cohibent, Archytæ,
Pulveris exigui prope littus 3 parva + Matinum
Munera, nec quidquam tibi 5 prodest
6 Aërias tentasse domos, animoque rotundum
Percurrisse 7 polum morituro.
8 Occidit & Pelopis 9 genitor conviva deorum,
10 Tithonusque remotus in auras,
Et Jovis arcanis 11 Minos admissus, habentque
Tartara 12 Panthoiden 13 iterum Orco
Demissum, 14 quamvis clypeo Trojana refixo
Tempora testatus, nihil ultra
Nervos, atque cutem morti concesserat atræ,
Judice te, 15 non sordidus auctor
Nature, verique. Sed omneis una manet 16 nox,
Et calcanda semel via leti.
Dant alios 17 Furiæ torvo spectacula Marti,
Exitio est avidis mare nautis.
18 Misti senum, ac juvenum 19 densantur funera. nullus
Sæva caput 20 Proserpina fugit.
Me quoque 21 devexi rapidus comes Orionis
22 Illyricis Notus obruit undis.
23 At tu nauta vagæ ne parce 24 malignus arenæ
Ossibus, & capiti inhumato
Particulam dare. 25 sic quodcunque minabitur Europa
Fluctibus Hesperiis, 26 Venusina
Plectantur silvæ 27 te fospite, multaque merces,
28 Unde potest, tibi defuat 29 sequo

Ab Iove, Neptunoque sacri custode ³⁰ Tarenti.

³¹ Negligis immeritis nocitaram.

Postmodo te natis ³² fraudem committere forsan.

³³ Debita jura, vicesque superbæ.

Te maneat ipsum. precibus non linquar ³⁴ inultis,

³⁵ Teque piacula nulla resolvent.

Quanquam festinas, ³⁶ non est mora longa, licebit

Injecto ³⁷ ter pulvere ³⁸ curras.

³² Culpmam committere (me non sepellendo) quæ sit culpa etiam tuis liberis im-
merentibus nocitaram. ³³ Si me inhumarum relinquas, justa sepulturæ cadaveri
insepulso debita, & pœnæ graves reciprocæque superbis factis dignæ te exspectent.

³⁴ Exerationibus meis frustratis, ac si diceret, eventura precatus sum. ³⁵ Nulla

te sacrificia expiabant, nisi meo cadaveri terram injeceris. ³⁶ Periuadet à facil.

³⁷ Ter manes vocabant. Virg. *Et magna manes ter vocè vocari.*

³⁸ Licebit ut naviges.

A D I C C I U M . Ode XXIX.

*Mirum quiddam & monstri simile dicit esse, eum à philosophie
studio ad militiam transisse.*

I Cci, ¹ beatis nunc Arabum ² invides
Gazis, & acrem militiam paras

Non ante ³ devictis Sabææ

⁴ Regibus, horribilique Medo

⁵ Nec tis catenas. ⁶ que tibi virginum

Sponsò necato barbara serviet?

Puer quis ⁷ ex aula capillis

⁸ Ad cyathum statuetur ⁹ unctis,

Doctus sagittas tendere ¹⁰ Sericas

Arcu paterno? ¹¹ quis neget arduis

Pronos relabi posse rivos

Montibus, & Tiberim reverti:

Cum tu coëmtos undique nobileis

Libros ¹² Panæti, Socraticam & ¹³ domum

¹⁴ Mutare loriscis ¹⁵ Iberis,

Pollicitus ¹⁶ meliora, ¹⁷ tendis?

bus, & Tiberim posse reveri, quum tu pollicitus meliora tendis mutare loriscis
Iberis libros nobiles Panæti undique coëmtos & domum Socraticam. ¹² Phi-
liophili festæ Stoicæ nobilitissimi. ¹³ Familiam Socraticam, Platонem, Xenon-
ophontem & alios veteres Academicos. ¹⁴ Philosophie studio amissio, arma
capere. ¹⁵ Loriscis Hispánicis. ¹⁶ Quam militiam persequi. ¹⁷ Contendis &
la animo habes?

A D V E N E R E M . Ode XXX.

Ut in ædem Glycerae veniat.

O Venus regina ¹ Cnidi, Paphique,

² Sperne dilectam Cypron, & ³ vocantis

Thure te multo Glycere decoram

⁴ Transfer in ædem.

Invocantis & tibi sacrificantis. ⁴ Migra in facillum a Glycera tibi con-
secratum.

¹ Divitiae (ut putat vul-
gus) bearos efficiunt.

² Emularis Arabum divi-
tias, quarum particeps cupis
fieri per militiam. ³ Re-
gibus non à Romanis, sed
olim ab Alexandr. divitias.

⁴ Militiam paras contra
Reges Sabææ, que Æthio-
pæa est Metropolis & civi-
tas regia. ⁵ Fabricas.

⁶ Que virgo tua serviet
Iibidini (virgo quidem bar-
bara, quamvis pulchra) posse
quam sponsus ejus erit à te
occisus. ⁷ Puer regius, vel
nobilis gener natus. ⁸ Ad
ministrandum tibi poeta.

⁹ Capillis unguento dellibi-
tus. ¹⁰ Doctus optime
fagittare ut Seres, populus
Parthis vicinus. ¹¹ Ordo
est, quis neget relabi posse
rivos pronus arduis monti-

bus, & Tiberim posse reveri, quum tu pollicitus meliora tendis mutare loriscis
Iberis libros nobiles Panæti undique coëmtos & domum Socraticam. ¹² Phi-
liophili festæ Stoicæ nobilitissimi. ¹³ Familiam Socraticam, Platонem, Xenon-
ophontem & alios veteres Academicos. ¹⁴ Philosophie studio amissio, arma
capere. ¹⁵ Loriscis Hispánicis. ¹⁶ Quam militiam persequi. ¹⁷ Contendis &

¹ Est Cnidus urbs Ca-
riæ ubi Venus sanctissime
colebatur. Paphes urbs in
Cypro insula, de qua su-
pra Ode xix. ² Mino-
ris facio. ³ Glycere re-

H O R A T I I

⁵ Cupido. ⁶ Gratiae tres
sunt Virgines, Veneris co-
mites, quae pinguntur foli-
tis ac perlucidis vestibus,
qua amicorum animi foluti-
inter se & aperti esse de-
bent. ⁷ Nympharum varia
fung genera, Najades, Oreades, Dryades, &c. ⁸ Juventas severa & tri-
fine te. ¹ fine rebus Veneris. ⁹ Juventas Dea, Jovis & Junonis filia qua
Greci appellant *Hebe*. ¹ pubertatem. ¹⁰ Multum valet eloquentia ad amore
concilandum.

Ode XXXI.

Quid petendum ab Apolline.

¹ Apollinem divinis hono-
ribus affectum, cui Augu-
stus in Palatio templum de-
dicaverat. ² Horatius de-
loquitur in tertia perfo-
na. ³ De calice fundens
vial primulas, sacrifican-
tium more. ⁴ Horatius non
poscit agros fertiles pinguis
Sardinie, que insula est in
mari Tyrrheno. ⁵ Cala-
bria Solis ardore torrida
que est ora Italie, proxima
Sicille, omni bonorum ge-
nere plena, equorum pro-
fessione. ⁶ Virgil, *Inata*
mitit ebur, molles sua thura-
Sabat. ⁷ Liris est Cam-
panie fluvius lents & altus.
⁸ Alluit, vel, lambit ut su-
pra. Ode XXII. ⁹ Calcent
in torculari uvas abscessas
cultello inflat falcis, que
Calena dicitur a Calibus op-
pido in agro Sibino, ubi
optima nascuntur vina.

¹⁰ Ordo est. & dives mer-
cator charus dils ipsi, quip-
pe ter & quater anno im-
pune revisens Atlanticum mare, exsiccet vina aureis culullis. ¹¹ Bibat in pocti-
lis vina reparata. ¹ vina empta vel permutata Syrili me cibus. ¹² Mare remo-
tissimum. ¹³ Sine naufragio, ergo Dils charus est mercator. ¹⁴ Herba est no-
tissima. ¹⁵ Malve lubice, que ventrem gravem levant. ¹⁶ Iis que ego pa-
ravi. ¹⁷ Mihi fano. ¹⁸ O Apollo Latona fili. Ordo est. ¹⁹ Laroe, precor et
dones mihi valido frui paratis cum mente integra. & dones degere fene&ctam
turpem, nec cithara carentem. ¹⁹ Cum mente flana. ²⁰ Non delirant vel
in honoram fene&ctam, sed laudabilem & jucundam,

Quid ¹ dedicatum poscit Apollinem
² Vates? quid orat, ³ de patera novum
Fundens liquorem? non opimas
⁴ Sardinie segetes feracis:
Non ⁵ seutiosæ grata Calabriæ
Armenta: non aurum, aut ebur ⁶ Indicum:
Non rura, que ⁷ Liris quieta
⁸ Mordet aqua, taciturnus amnis
⁹ Premant Calena falce, quibus dedit
Fortuna vitem: ¹⁰ dives & aureis
Mercator ¹¹ exsiccat culullis
Vina Syra reparata merce;
Dils charus ipsis: quippe ter & quater
Anno revisens pector ¹² Atlanticum
¹³ Impune. me pascunt olivæ,
Me ¹⁴ eichorea, ¹⁵ levesque malvæ.
Frui ¹⁶ paratis & ¹⁷ valido mihi
¹⁸ Latoë dones: & precor ¹⁹ integra
Cum mente, ²⁰ nec turpem fene&ctam.
Degere, nec cithara carentem.

Ode XXXII.

Ad Lyram, ne desistat canere.

¹ Posclimus te ² barbitæ, si
quid memoria dignum in oe-
cuso per otium scripsimus,
ut id evulgeret & in publi-
cum prodeat. ² Oriti & à
negotiis liber. ³ Cecini-
mus. ⁴ Cujus ego sum Au-
thor & Princeps. ⁵ Qui
primum usurparis es ab Al-
eo ad canendos versus Lyricos. Nora, quod Participium verbli deponentis passim
proferrur. ⁶ Qui quidem Alcaeus vir militaris & bellicosus, tamen sine bella ge-
reret, sine in portu à navigatione conqueſceret, cithara foliatum non omisit.

Poscimus, si quid ² vacui sub umbra
³ Lusimus tecum, quod & hunc in annis
Vivat, & plureis: age, dic ⁴ Latinum
Barbite carmen,
⁵ Lesbio primum modulate civi:
⁶ Qui ferox bello, tamen inter arma,
proscimus te ² barbitæ, si quid memoria dignum in oe-
cuso per otium scripsimus,
ut id evulgeret & in publi-
cum prodeat. ² Oriti & à
negotiis liber. ³ Cecini-
mus. ⁴ Cujus ego sum Au-
thor & Princeps. ⁵ Qui
primum usurparis es ab Al-
eo ad canendos versus Lyricos. Nora, quod Participium verbli deponentis passim
proferrur. ⁶ Qui quidem Alcaeus vir militaris & bellicosus, tamen sine bella ge-
reret, sine in portu à navigatione conqueſceret, cithara foliatum non omisit.

Sive jactatam religarat udo

Littore navim :

⁷ Liberum, & Musas, Veneremque, & illi
Semper harentem ⁸ puerum canebat,
Et ⁹ Lycum nigris oculis, nigroque
¹⁰ Crine decorum.

O decus Phœbi, & dapibus supremi

¹¹ Grata testudo Jovis, ô laborum

Dulce lenimen, ¹² mihi cumque salve

Rite vocanti.

⁷ Conylvia que vino abundant.
⁸ Cupidinem.
⁹ Paerum, quem Alceus
amabat. ¹⁰ Prisci lauda-
bant in pueris & pueris
oculos & crines nigres.

¹¹ O Cithara suprēmi Jo-
vis epulis apta. ¹² Salve
cithara dulce solarium mihi-
te cunque, i. te quovis tem-
pore vocanti.

AD ALBIUM TIBULLUM. Ode XXXIII.

*Solatur eum aliorum exemplo, qui amantes, non
redamentur.*

A lbi, ¹ ne doleas plus nimio, memor
² Immitis Glyceræ, neu ³ miserabileis
Decantes elegos, ⁴ cur tibi junior
⁵ Læsa prænitezat fide.
⁶ Insignem ⁷ tenui fronte Lycorida
Cyri ⁸ torret amor : Cyrus in asperam
⁹ Declinat Pholoën. sed prius ¹⁰ Appulis
Jungentur capreæ lupis,
¹¹ Quam turpi Pholoë peccet ¹² adultero.
¹³ Sic visum Veneri : cui placet ¹⁴ impares
Formas, atque animos ¹⁵ sub juga ahenea
Sevo mittere cum joco.
Ipsum me ¹⁶ melior cum peteret Venus,
¹⁷ Grata detinuit compede ¹⁸ Myrtale
Libertina, fretis ¹⁹ acrior Adriæ
²⁰ Curvantis Calabros finus.

¹ Ne forte doleas plus
multo. ² Glyceræ crude-
lis, quod amantem non re-
dament, sed fidem daram vic-
ter. ³ Rebus mūlerabilibus
carmen Elegiacum imprimis
erat attemperatum.

⁴ Quid rivallis junior tibi
anteponatur & pluris tiar
à Glycera. ⁵ Fracta fide
quam tibi dederat Glycera.
⁶ Ne forte doleas plus Junc-
to : hoc te felix volo, quod
Lycoris Cyri amore incen-
dirit, at Cyrus spenit Ly-
corida. ⁷ Parva fronte.

⁸ Inflammatus. ⁹ Cyrus
propensus est in amorem
Pholoë aspera & proterea.

¹⁰ Pro quibusvis lupis.
¹¹ Quam Cyro morem ge-
rat Pholoë. ¹² Amatore-
fie in fra amato're nominar
adulterum. Ode XXXVI.

¹³ Sic placitum est Veneri una cum sevo Joco, i. Cupidine. ¹⁴ Formas inae-
quales & discordes inter se jungere. utpote, quum deformis formosam, senex
puellam, vel quis alius forma vel moribus disparem amat. ¹⁵ Sub durum & dif-
ficilem amorem, quum maritus cogitur omnia facere non suo sed conjugis arbit-
tratu. ¹⁶ Quum ei cantior puelia me expeteret. ¹⁷ Grata servitute me devinxit.
¹⁸ Nomen concubinæ. ¹⁹ Iracundior fretis Adriæ. ²⁰ Quid Calabriam am-
bit, vel, quod se in Calabriam insinuat.

AD SEIPSUM. Ode XXXIV.

Taniter se irreligiosum extitisse, dum Epicureos sectaretur.

¹ Arcus Deorum cultor, & ² infrequens,
Insipientis dum sapientia
³ Consultus erro: ⁴ nunc retrorsum
Vela dare, ⁵ atque iterare cursus
Cogor relictos. namque ⁶ Diespiter
⁷ Igai corusco nubila dividens,

¹ Tardus. ² Rarus, non
affuerus. ³ Dum erro con-
fusrus. ⁴ peritus Epicureæ
sapientia, que docet con-
temnere omnes religiones.

⁵ Nunc mutare consilium
cogor. Metaph. à nauitis
ducta, qui quum aberraver-
int retro navigant.

dem redire via, fortasse ab Epicureis ad Stoicam professionem. ⁶ Jupiter, diel &
lucis pater. ⁷ Fulmine nubes disrumpens.

8 Per aëra vel cœlum fer-
renum, fulmina puro coelo
facta portendunt hominibus
tristia: poeta igitur non
vano deorum nesci perter-
ritus, respicit. o Tonu-.

10 Vide supra Ode X 1. 11 Tellus immobilis, gra-
vis & sine sensu. 12 Infer-
orum palus. 13 Tænari
odiosi fides. Est Tænarus
urbs Laconie, vel promon-
torium, unde singunt poëte
descensum esse ad inferos.

14 Atlas mons est in ultimi-
mo Oceani fine, cuius cacumen cerni non potest. 15 Deus alta potest humi-
reddere, humiliaque in altum attollere. 16 Deus obscurat excellentem.

17 Quæ non apparent, aperiens.
potest alii affert Fortuna. I. Deus hic posuisse gaudet. I. in alium opus & ho-
res transfert. Poëta fortunam & Deum pro eodem hic ponere videtur. 19 Co-

strepitu luctuoso.

H O R A T I O

Plerumque 8 per purum tonanteis

9 Egit equos, volucremque 10 currunt

Quo 11 bruta tellus, & vaga flumina,

Quo 12 Styx, &c 13 invisi horrida Tænari

Sedes, 14 Atlanteusque finis

Concutitur. 15 valet ima summis

Mutare, & insignem 16 attenuat Deus,

17 Obscura promens. 18 hinc apicem rapu-

Fortuna cum 19 stridore acuto,

Sustulit: hic posuisse gaudet.

A D F O R T U N A M. Ode XXXV.

Orat Fortunam ut servet Cesarem in Britannos ire meditantem.

1 O fortuna Jovis submis-
tria. 2 Quæ præfides
Antio, urbi in qua templum
tibi consecratum. 3 Po-
tens Se parata hominem de
ima plebe in altum efferre.

4 Mutare in cedes & fune-
ra. 5 Te regat. 6 Omnis
te rogat, qui lacefit, i. qui
navigat & remis impellit
pelagus Carpathium Elthy-
na carina. 7 Gens bellico-
sa juxta Istrum fluvium de-
gens. 8 Scythæ in plaustris
tanquam in domibus habi-
tantes, certam sedem nus-
quam habentes. 9 Solent
matres timere liberis.

10 Reges purpura ornati.
11 Statim imperii ne even-
tas. 12 Neve populus con-
gregatus conciter quietos ad
arma & destruet imperium.

13 Idcirco Necesitas dicti-
tur Fortunam præcede, e-
quod certiora sunt & stabili-
ora que sunt necessaria,
quam quæ fortuito.

14 Trabales sunt clavi ma-
gni, quibus trabes configur-
tur, vel, ut alii volunt, sunt
grandes pali ad instar
clavorum cuspiderum haben-
tes, ad torquendum & cru-
candum noxijs parati.

15 Quibus infertis non solum res finduntur, sed etiam combinantur. 16 Uno
nebanitur antiqui ad maleficorum poenas, sed hic significat hamum ferrenum, qd
facia & camena firmissime inter se devinctiuntur, præfertim plumbo liquido ar-
jetio. 17 Ordo est, te spes albo velata panno, & rara Fides colit. Alludit ad epi-
didaros, qui ueste candida indui quum pererent Magistratum aut dignitatem, spe-
rabant se seruari, fururos.

18 Fides nuda & simplex, vel, que a paucis collu-
rit amicum olim florentem, nunc misérum. 20 Quandoque tu uestis inimica illi-
quis & descris quos antea beaveras, uestis tua mutata aut luciu aut pauperie.

O 1 Diva, gratum quæ rēgis 2 Antium;

3 Præfens vel imo tollere de gradu
Mortale corpus, vel superbos

4 Vertere funeribus triumphos:
Te pauper 5 ambit sollicita prece

Ruris colonus: te dominam æquoris,
6 Quicunque Bithyna lacefit

Carpathium pelagus carina.

Te 7 Dacus asper, te 8 profugi Scythæ,
Urbesque, gentesque, & Latium ferox,

Regumque 9 matres barbarorum, &
10 Purpurei metuunt tyranni:

Injurioso ne pede proruas (quæsi)

11 Stantem columnam: 12 neu populus fit
Ad arma cessanteis, ad arma

Concitet, imperiumque frangat.

Te semper anteit sava 13 necessitas,

14 Clavos trabaleis, & 15 cuneos manu
Gestans ahena: nec severus

16 Uncus abest, liquidumq; plumbum

17 Te spes, & albo 18 rara fides colit

Velata panno: 19 nec comitem abnegat

20 Ut cunque mutata potenteis
• Veste domos inimicalinquis.

At vulgus infidum, & meretrix ²¹ retro
Perjura cedit: diffagiunt cadis
Cum frēe siccatis amici,
Ferre jugum pariter ²² dolosi.
²³ Serves iturum Cæfarem in ultimos
Orbis Britannos, ²⁴ & juvenum recens
Examen Eois timendum
Partibus, ²⁵ Oceanoque rubro.
Eheu, ²⁶ cicatricum, & sceleris pudet,
²⁷ Fratrumque. ²⁸ quid nos dura refugimus
Ætas? quid intactum ²⁹ nefasti
Liquimus? unde manus juventus
³⁰ Metu Deorum continuuit? ³¹ quibus
Pepereit aris? ³² ô utinam nova
Incede diffingas retusum in
³³ Massagetas, Arabasque ferrum.

Qui sumus dira ætas, i. homines hujus ætatis sine misericordia? ²⁹ Nefaril.
³⁰ Religione adversus Deos. ³¹ Quæ tempia deorum non violat juventus?
³² O Fortuna, urnam nova incede diffingas, i. de novo fingas & refabrices fer-
rum retusum in bello civili, quod non in cives, ut in prima fabricatione, sed in
hostes Massagetas & Arabes ferriari debeat. Ego certe hanc explicacionem (cum
bona Lambini vénia) neque pinguium esse puto, neque elegans Horatiana in-
dignam, sed cum genuino sensu totius Odæ optime contentire. ³³ Populum
Seythicum ultra mare Caspium.

AD POMPONIUM NUMIDAM. Ode XXXVI.

Gratulatur Numidae amico faustum in patriam redditum.

E Thure, &c ¹ fidibus juvat
Placare, & vituli sanguine ² debito
Custodes Numide ³ Deos:
⁴ Qui nunc ⁵ Hesperia fôspes ab ultima
Caris multa fodalibus,
Nulli plura tamen dividit oscula,
Quam dulci Lamiæ. ⁶ memor
Actæ non alio rege pueritæ,
⁷ Mutataque simul togæ.
⁸ Cresca ne careat pulchra dies nota,
⁹ Neu promptæ modus amphoræ,
¹⁰ Neu morem in Salium sit requies pedū:
¹¹ Neu multi Damalis meri
Bassum Threicia vincat ¹² amyctide:

^{res}, simul & eo-ten tempore prætexta depo-sita, togam virilem sumperferunt.
⁸ Cretensi vel niveo lapillo noteretur hæc dies. ⁹ Neve in bibendo sit mensura,
sed promatur vinum in amphora magna. ¹⁰ Neve cessent saltus & tripludia in
morem Salium. i. ut salant Salii Martis Gradivi fæcides, à Numa Pompilio
primum instituti. Salium est Affectivum quarti casus. ¹¹ Neque Damalis que
multi meri est & mulier bibacissima, Bassum vincat in potando, sed cum Numida
potius contendat bibendo. ¹² Poculo capacissimo, quod sine interspiracione
hæmitum & labris non clausis epotabarunt. Alii dicunt: amyctide hoc loso non po-
culum significare, sed intemperatum inter Thracas bibendi genus, in quo compe-
tatores potum in alvum non fecis atque in dolium infundebant, idque conferim.
& sine respiratione, cui forbillare paulatim est contrarium. Angli appellant
Carousing or drinking of health.

²¹ Retrocedit & diffugit
te mutata & aduersa.

²² Amici dolosi & fraudu-
lenti in ferendo pariter ju-
go cum amicis calamitate af-
fectis, diffagiunt consum-
ptis amicorum divitilis.

²³ O diva gratum que re-
gis Antium, servas iturum
Cæfarem. &c. ²⁴ Et serva
novum exercitum ex juve-
nibus conscriptum, Eois,
i. orientalibus partibus, Me-
diis, Peris, &c. horribilem.

²⁵ Et formidolosum Bri-
tannis, qui incolunt partem
mundi solis occasus propin-
quam, cuius radix Oceanus
quasi rubescit. ²⁶ Pudor
vulnerum in bello civili ac-
ceprorum. ²⁷ Frarrum in-
terfectorum, cui contraria-
rum erant parvum. ²⁸ A
quo scelere refugimus nos,

qui sumus dira ætas? ²⁹ Nefaril.

³⁰ Religione adversus Deos.

³¹ Quæ tempia deorum non violat juventus?

³² O Fortuna, urnam nova incede diffingas, i. de novo fingas & refabrices fer-
rum retusum in bello civili, quod non in cives, ut in prima fabricatione, sed in
hostes Massagetas & Arabes ferriari debeat. Ego certe hanc explicacionem (cum
bona Lambini vénia) neque pinguium esse puto, neque elegans Horatiana in-
dignam, sed cum genuino sensu totius Odæ optime contentire. ³³ Populum

i. Carmine lyrico. ² De-
bito, vel voti vel offici c-u-
fa. ³ Calorem & Pollu-
cem navigationis Prefides,
iratos forsan futuros nisi si-
crificia eis promissa persol-
veret. ⁴ Ordo est. qui nunc
soipes reveritus ab ultima
Hesperia dividit multa oscu-
la charis fodalibus, nulli
tamen plura quam dulci
Lamæ, memor pueritæ
actæ non alio rege, & me-
mor simul mutata togæ.

⁵ Hispania, non ab ea He-
speria, quæ apud hunc po-
tam siepe pro Italia ponit-
tur. ⁶ Menor pueritæ
exactæ sub eodem magistro
& communis doctore.

⁷ Cumque essent ætate pâ-
res, simul & eo-ten tempore prætexta depo-sita, togam virilem sumperferunt.
⁸ Cretensi vel niveo lapillo noteretur hæc dies. ⁹ Neve in bibendo sit mensura,
sed promatur vinum in amphora magna. ¹⁰ Neve cessent saltus & tripludia in
morem Salium. i. ut salant Salii Martis Gradivi fæcides, à Numa Pompilio
primum instituti. Salium est Affectivum quarti casus. ¹¹ Neque Damalis que
multi meri est & mulier bibacissima, Bassum vincat in potando, sed cum Numida
potius contendat bibendo. ¹² Poculo capacissimo, quod sine interspiracione
hæmitum & labris non clausis epotabarunt. Alii dicunt: amyctide hoc loso non po-
culum significare, sed intemperatum inter Thracas bibendi genus, in quo compe-
tatores potum in alvum non fecis atque in dolium infundebant, idque conferim.
& sine respiratione, cui forbillare paulatim est contrarium. Angli appellant

H O R A T I I

Neu desint epulis rose,

Neu ¹³ vivax apium, neu ¹⁴ breve lili-

¹⁵ Omnes in Damalin putres

Deponent oculos : ¹⁶ nec Damalis no-

Divelletur adultero,

Lascivis ederis ¹⁷ ambitiosior.

¹³ Apium dñi virens.

¹⁴ Lillii flos magnus est,
sed durat brevi tempore.

¹⁵ Omnes deligent &
conscient in Damalin suos
oculos putres. I. oculos e-
brios vel libidine fractos.

¹⁶ Non ramen illa divel-
letur à novo amatore Pomponio Numida. ¹⁷ Eum arctius ambiens, quam h-

deræ complectuntur arbores.

A D S O D A L E I S. Ode XXXVII.

*Sodales suos ad Iætitiam hortatur ob Aeliacam
Augusti viatoriam.*

¹ Nunc post Augusti viæto-
riam libere tripudiandum est.
² Dapibus opiparis &
delicatis, cuiusmodi Salii
Martiæ sacerdotes uti con-
fuerunt. ³ Leotulos &
pulvinos, quibus dñi impo-
nebantur. ⁴ Tempus est.

⁵ Ante hac nefas erat è cel-
lis avitis depromere vinum
Cæcubum. Id est, vinum ge-
nerosum. Cæcubum dictum
à Cæcubis Campanie popu-
lis apud quos nascitur, sed
nunc devicto Antonio cum
Cleopatra, hoc erat illud
tempus, in quo decebat epul-
lari. ⁶ Cellæ avitæ anno-
tant viñi vetustatem, in qua
laus summa est. ⁷ Interea
dum demens Cleopatra mihi-
nam & eversionem urbi &
Rœpub. Ro. mcliretur.

⁸ Exiitum. ⁹ Cum grege
Eunuchorum turpi morto
laborantium, quos Cleopatra
tra cubicularios habebat.

¹⁰ In eo impotens, quod
se continere non poterat,
quoniam ea speraret que spe-
randa non erant. ¹¹ Re-
bus secundis elata, & ob hoc
improvida, ut solent esse
ebrii. ¹² Sed ejus in spe-
rando infantiam compressa
vix una navis superflua in
qua fugit Cleopatra.

¹³ Mentre furiösam vino,
quod apud Mareotidem in
Ægypto paludem nascitur,
vel, mentem fanaticam Ma-
reoticæ regni, i. regni Ægyptiaci opulentia dementaram. ¹⁴ In timo-
mentem ejus graviter concutientes. ¹⁵ Celeriter fugientem. ¹⁶ Ora-
est, Cæsar reiis adurgens. ¹⁷ celeri na-igatione Cleopatram persequens (v.
Int. accipitur, &c.) ut illam in vincula conjiceret quasi monstrum fatigatum
referarum. ¹⁸ Nec more mulierum extimuit ensem, nec celeri naviglio in abstruse
Ægypti latibras se consultit, ubi laritarer. ¹⁹ Regnum suum desperans
& dejectum. ²⁰ Et fortis, i. impavida ad apponendos suo corpori fa-
penes. ²¹ Ideo atrum, quia veneno interempti pierumque nigrescunt &
inflantur.

N Unc est bibendum, ¹ nunc pede liberto
Pulsanda tellus : nunc ² Salaribus
Ornare ³ pulvinar Deorum

⁴ Tempus erat dapibus, sodales.

⁵ Ante hac nefas depromere Cæcubum.

⁶ Cellæ avitæ, ⁷ dum Capitolio
Regina dementeis ruinas,

⁸ Funus & imperio parabat,
Contaminato cum grege ⁹ turpium
Morbo virorum : ¹⁰ quidlibet impotens

Sperare, fortunaque dulci

¹¹ Ebria. ¹² sed minuit furorem
Vix una sospes navis ab ignibus :

Mente inque ¹³ lymphatam Mareotico

Redegit ¹⁴ in veros timores

Cæfar, ab Italia ¹⁵ volantem

¹⁶ Remis adurgens: accipiter velut
Molleis columbas, aut leporem citus.

Venator in campis nivalis

¹⁷ Æmonia: daret ut catenis

Fatale monstrum. quæ generosius

Perire quicrens, ¹⁸ nec muliebriter

Expavit ensem, nec latenteis

Classe cita reparavit oras.

Ausa & ¹⁹ jacentem visere regiam

Vultu sereno fortis, ²⁰ & asperas

Tractare serpenteis, ut ²¹ atrum

Corpore combiberet venenum,

¹⁴ In timo-

¹⁵ Celeriter fugientem. ¹⁶ Ora-

est, Cæsar reiis adurgens. ¹⁷ celeri na-avigatione Cleopatram persequens (v.
Int. accipitur, &c.) ut illam in vincula conjiceret quasi monstrum fatigatum
referarum. ¹⁸ Nec more mulierum extimuit ensem, nec celeri naviglio in abstruse
Ægypti latibras se consultit, ubi laritarer. ¹⁹ Regnum suum desperans
& dejectum. ²⁰ Et fortis, i. impavida ad apponendos suo corpori fa-

penes. ²¹ Ideo atrum, quia veneno interempti pierumque nigrescunt &
inflantur.

- ²² Deliberata morte ferocior;
²³ Sevis Liburnis, scilicet invidens,
²⁴ Privata deduci superbo
 Non humilis mulier triumpho.

²² Propter deliberata & præmeditata mortem promptior effecta & ferocior, quam prius fuerat.
²³ Scil. invidens; id est, nolens ad triumphum Cæsaris Roman deduci sevis

Liburnis, id est, in hostilibus navibus Liburnorum, quorum auxilio parta fuerat Augusto victoria. ²⁴ Invidens etiam quod tanquam privata (non amplius regina) duceretur in superbo Cæsaris triumpho, existens mulier non ignobilis, sed summo loco nata.

A D P U E R U M . Ode XXXVIII.

Non esse opus sibi magno apparatu.

- ¹ P erficos odi, puer, apparatus:
² Displacent nexæ ² philyra coronæ:
³ Mitte lectari, rosa quo locorum
⁴ Sera ⁵ moretur.
 Simplici myrto nihil allabores
⁶ Sedulus euro, neque te ministrum
 Dedeget ⁷ myrtus, neque me sub arcta
 Vite bibentem.

¹ Odii regales & sumptuosæ delicias. scil. odores, unguenta, coronas operofas, quibus uti solebant Peris in convivis. ² Tenuissima tiliæ membrana qua flores floribus annexebantur.

³ Omitte studiis querere quo in loco succreicunt rose tardius enascentes, ex quibus fiunt coronæ.

⁴ Rosa serotina que elapsa Maneat & ultra ceteras resas daret. ⁵ Maneat & ultra ceteras resas daret. ⁶ Sedulo cura ut nihil laboriose addas ad convivium condecorandum proter myrtum. ⁷ Myrtus Venera g. a iusta & ad discutendum vini vaporum uillissima, non faciet te minoris esse gratiae, neque me, sub spissa & umbrosa vite bibentem.

suo tempore non nisi in ratis locis inveniuntur. ⁵ Maneat & ultra ceteras resas daret. ⁶ Sedulo cura ut nihil laboriose addas ad convivium condecorandum proter myrtum. ⁷ Myrtus Venera g. a iusta & ad discutendum vini vaporum uillissima, non faciet te minoris esse gratiae, neque me, sub spissa & umbrosa vite bibentem.

Q U I N T I H O R A T I I F L A C C I

O D A R U M S E U C A R M I N U M

L I B E R II.

A D C. A S I N I U M P O L L I O N E M . Ode I.

*Eum monet ut suas de bellis civilibus Tragodias tantisper
 intermittat, dum res civiles ordinariit.*

- ¹ M otum ex Metello consule civicum,
² Bellique ² causas, & ³ vitia, & ⁴ modos,
 Ludumque Fortunæ, ⁵ graveisque
 Principum amicitias, ⁶ & arma
 Nondum expiatis uncta cruxibus,
 Periculose plenum opus ⁷ aleæ
 Trætas, & incendis per igneis
 Suppositos ⁸ cineri doloso.

¹ Tu Pollio trætas motum civilem ex Metello, id est, ex eo tempore quo Metellus fuit consul. &c. periculose plenum opus aleæ, &c. Intermitte hanc scriptiōnem, &c. Et sine Musam tragicam paullisper defiderari in theatris. ² Dominandi cupiditatē. ³ Arrogantiam, Avaritiam, Ambitionem. Pompejus enim

non ferebat parem, nec Cæsar superiorem. ⁴ Modos, quibus Fortuna iusir in his contencionibus, nunc adversa, nunc prospera. ⁵ Amicitias noxias & infidas. ⁶ Et arma fanguine civil oblitera, nondum lota, nec aliqua expiatione pura effecta. ⁷ Opus plenum fortunæ, quæ, ut alearum lufus, dubium habebit eventum, tibi que periculose, quod multorum vitia quum notaveris, in eo non paucis displi-
 cabis. ⁸ Cineri, qui regit ignes subiectos.

H O R A T I I

⁹ Paulisper intermitat tua
Musā tragœdias scribere,
easque scēne committere.

¹⁰ Postquam belli civilis
histoiam (que res publicas
continet) soluta oratione
conscriptis. ¹¹ Tragœdie scriptōnem, que
grandia continet, revocabis.

¹² Athenenſi cothurno
(quo tragœdi in theatris
calceabantur) sic diēto à Cœ
croe Athenarum rege, qui
primus scripsit tragœdias.

¹³ O Pollio, qui reis in
fignis et patronus, &c curia,
i. sénatur in statuendo de
rep. das confitum, id à te
expetenti. ¹⁴ Victoria, que
laurum meruit.

¹⁵ Salonam Dalmatiae ci
vitarem vicerat Pollio, de
qua egerat triumphum.

¹⁶ Tam graphicē exprimis
res gestas o Pollio, ut jam
michi videar non audire, sed
interēs pœnitis que narras.

¹⁷ Matmure mortem mi
nitante. ¹⁸ Percutis vel
obtundis aures. ¹⁹ Pulve
re glorioſo folidos, qui
fortiſe pugnantes pro pa
tria libertate ceciderunt.

²⁰ Et omnes terrarum par
tes imperio Rom. à Cæſare
subjugatas, præter invictum
animus Catonis. ²¹ Qui
faveat Numidis in bello
Jugurthino. ²² Ab Afri
ca difcesserat haud potens
fuum odium expiere.

²³ Romanorum poſteros
super caſos in Africa ma
ctavit, tanquam viſtimas Ju
gurtha manibus immolan
dis. ²⁴ Quis campus fa
etus pinguior Romanorum fanguine &c ſepuleris non teſtatur impia pœnia, ²⁵
quibus civem civis trucidavit? quā diceret: Omnis campus est pinguior Roma
norū fanguine. ²⁶ Auditum ab extremitate orbis habitatoribus pro ſtrage na
valis. ²⁷ Que aquarum congeries: Eſt lamentatio
belli navalis. ²⁸ Italorum cedes Daunia dicta a Dauno rege Aouille, que pars
est Italie. ²⁹ Poëratum tragicum laudat, ipſe pene tragicus factus est: revo
ca igitur ſuam Muſam à Iuſtu & lamentis ad res amoenas & amarorū carmina
lyrico aptiores. Ordo & ſententia horum verborum hec eſt: ſed tu o proga
(i. perulans) Muſa ne iterum tristes lugubre carmen primo inventum à Simoniſe
Poëta in Insula Cea nato, i. eis (i. rebus laſcivis) relietiſ: quære mecum modi
(i. verius faciliori ſtylo) ſub antro Dionaeo (i. ſub antro venereo) in quo re
leves & veneres ſunt canende. ³⁰ Nenia, carmen eſt lugubre, quod cum
lamentatione extremitate arque ultimum defunctis canitur. ³¹ Plectrum Latine
πλῆτω, percuſio.

⁹ Paulum ſeveræ Muſa tragœdias

Deſit theatris: mox, ¹⁰ ubi publicas

Res ordinariſ, ¹¹ grande munus

¹² Cecropio repeteſ cothurno,

¹³ Inſigne mœſtiſ präfidium reis,
Et conſulenti Pollio curie:

Cui ¹⁴ laurus aternos honores

¹⁵ Dalmatico peperit triumpho.

¹⁶ Jam nunc ¹⁷ minaci murmure cornu

¹⁸ Perſtringis auſtes: jam lituiſ ſtrepuſt:
Jam fulgor armorum fugaces

Terret equos, equitumque vultus.

Audire magnos jam videor duces

¹⁹ Non indecoro pulvere folidos:

²⁰ Et cuncta terrarum ſubaeta,

Præter atrocem animum Catonis.

Juno, & Deorum quiſquis ²¹ amicior

Afris, ²² inulta cefſerat impotens

Tellure: ²³ victorum nepotes

Rettulit inferias Jugurthæ.

²⁴ Quis non Latino ſanguine pinguior

Campus ſepulchris impia proelia

Teſtatur, ²⁵ auditumque Medis

²⁶ Hesperis ſonitum ruine?

²⁷ Qui gurges? aut que flumina lugubris

Ignara belli? quod mare ²⁸ Daunia

Non decoloravere cædes?

Quæ caret ora cruore noſtro?

²⁹ Sed ne relictis Muſa procax jocis

Cæſe retractes munera ³⁰ naniæ:

Mecum Dionaeo ſub antro

Quære modos leviore ³¹ plectro.

A D C R I S P U M S A L L U S T I U M . Ode II.

Avaritiam vituperat, & liberalitatem extollit.

N Ullus argento color est, avaris
Abditæ terris inimice lamenæ
Crispe Sallusti, nisi temperato
Splendeat usu.
Vivet ² extento Proculejus ævo,
³ Notus in fratres animi paterni:
⁴ Illum aget penna metuente solvi
Fama superstes.
⁵ Latius regnes avidum domando
Spiritum, quam si Libyam ⁶ remotis
Gadibus jungas, ⁷ & uterque Pœnus
Serviat ⁸ uni.
⁹ Crescit indulgens sibi dirus hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
¹⁰ Fugerit venis, ¹¹ & aquosus albo.
Corpore languor.
¹² Redditum Cyri folio ¹³ Phraaten,
Diffidens plebi, numero beatorum
Eximit virtus, ¹⁴ populumque falsis
Dedocet uti
Vocibus, regnum, & diadema tutum
Deferens uni, propriamque laurum,
Quisquis ingenteis oculo irretorto
Speciat acervos.

¹ Ordo est: b Crispe Sal-
lusti inimice lamenæ (i. la-
menæ) ab avaris in terris
abditæ & defossæ, nullus
est color vel splendor ar-
gento (i. argentum nihil
haber pulchritudinis) cuius
nullus est usus moderarus.

² Ævo produsto ad postfe-
ros, i. Proculejus viver in
æternum. ³ Nobilitatus
propter animum paternum
in filios fratres, qui hostes
publici post Cæfaris vi-
toriam judicari, omne patri-
monium amiserant. ⁴ Fa-
ma perennis Proculejo su-
perveniens, extroliet eum
penna, cuius nulla unquam
dissolutio fatura est, signi-
ficatur æternitas, qua ne-
que perit neque perire me-
tuit. ⁵ Latius possis re-
gnare, si animum ruigi à cu-
piditaribus refranes, quam
si orbem universum possi-
des. ⁶ Gadibus disjunctis
& procul sitis ab ipsa Li-
bya, Gades oppidum est Hi-
spania à Pœni conditum.

⁷ Tam Carthago que est
in Africa, quam illa Cartha-
go que est in Hispania Spar-
tica dicitur. ⁸ Tibi uni.

⁹ Hydropicus dum bilben-
di desiderio obsequitur, morbum suum auget. ¹⁰ Fugiens è venis, i. ex hepate
infirmito. ¹¹ Et nisi fugerit ex pallido & pigro corpore ipse hydrops, qui
aquam inducendo facit languorem in corpore. ¹² Ordo est. virtus diffidens
plebi (i. virtus à plebe discrepans) eximit numero beatorum (i. beatum non re-
putar) Phraaten redditum folio Cyri (i. in Cyri fedem restitutum) & virtus
dedocet (i. virtus fecis docet) populum uti falsis vocibus, deferens uni (i. foli
sapienti) regnum & tutum diadema, & deferens propriam laurum (i. gloriam
speciem & perpetuum) ei qui speciat ingentes acervos (i. qui intueri potest
pecuniae cumulos) oculo irretorto (i. oculo continentis) qui ad aspectum pecu-
niae non magis movetur quam lapis. ¹³ Perfarum regem, Cyri filium.

¹⁴ Populus inter beatos, reges, ut omnes alios divites, numerat.

A D Q . D E L I U M . Ode III.

Æ Quam memento rebus in arduis
Servare mente: non secus in bonis
² Ab insolenti temperatam
Laetitia, ³ moriture Deli.
⁴ Seu mœstus omni tempore vixeris,
Seu te in remoto gramine per dies
Festos reclinatum bearis,
⁵ Interiore nota Falerni.

optimo & vetustissimo, quale erat Falernum in Inferiore parte cellæ vinariae
reconditum. Confalum nominibus vini cassis inscriptis ad tempus & vini præ-
stantiam significandum.

¹ Mentem æquabilem, non
fria tam in rebus adversis.

² A gestiente & profusa
hilaritate temperatam in
rebus secundis. ³ O Deli, qui
moriturus es, five mortuus
vixeris, five hilaris.

⁴ Seu te recumbentem ad
bibendum feceris beatum in
gramine remoto, i. in loco
herboſo, à frequentia ho-
minum remoto. ⁵ Vino

6 In quo gramine. 7 Populus arbor , cuius frondes internæ sunt albæ.

8 Amanter conficiant suos ramos ad umbram faciendam , quæ velut hospitium epulantibus. 9 Trepide fluere &c cum murmure.

10 Ad hunc locum.

11 Rose cito deflorescen-
tia. *Quam longa una dies,*
etas tam longa rosarum est.
Virg. 12 Dum res familiariæ & ætas juvenilis patiuntur, & dum Parce etiam patiuntur, quarum fila dicuntur atra , quod omnibus mortem minentur.

13 Discedes ab omnibus divitilis , & à villa etiam quam Tiberis præterfuit.

14 Vide Ode 2. lib. 1.

15 Et divitiæ coacervatis portietur heres , fortasse ingratius . 16 Argivorum rege. 17 An vivas sine domo & sub celo nudo habiles.

18 Existens vicitima Plutoni maestanda , id est , qui es morturus. 19 Orci , quem nullius miseret. 20 Omnes ad mortem compellimur. 21 Ordo est , omnium exitura serius vel ocyus , & nos impositura cymbæ in æternum exilium versatur in urna. 22 In una fatali , in quam conjiciuntur omnium fortes viri mortisque. 23 Sive tardius five celarius moriendum est. 24 Navi Charonique animas per Acherontem fluvium traducit.

HORATII

6 Qua pinus ingens , albaque 7 populus
Umbram hospitalem confociare 8 amant
Ramis , & obliquo laborat

Lympha fugax 9 trepidare rivo.

10 Huc vina , & unguenta , & nimium 11 be-
Flores amoena ferre jube roseæ : (v)

12 Dum res , & ætas , & sororum
Fila trium patiuntur atra.

13 Cedès coëmptis saltibus , & domo ,
Villaque , 14 flavus quam Tiberis lavit ,
Cedes : 15 & extructis in altum
Divitiis potietur haeres.

Divesne prisca natus ab 16 Inacho ,
Nil interest , an pauper , & infima
De gente 17 sub dio moreris ,

18 Vicitima nil miserantis 19 Orci.

20 Omnes cōdem cogimur : 21 omnium
Versatur 22 urna , 23 serius , ocyus .
Sors exitura , & nos in æternum

Exilium impositura 24 cymbæ.

AD XANTHIAM PHOCEUM. Ode IV.

*Quod ancillam amet non esse cur eum pudeat : multis
enim magnis viris idem usu venisse.*

1 Ut non pudeat te amare
ancillam Phyllidem.

2 Achille ante non amare
solitum. 3 Ex Lyrne-
fo capta ; ergo færa , jure
belli. 4 Colore candido.
5 sua pulchritudine.

5 Non Ajacem , qui fuit
Oilei filius. 6 Pulchritu-
do Tecmessa , quæ ex Ajace
filium peperit Euricalem.

7 Agamenon Atrei filius
in media victoria vehemen-
ter amat Cæstendram.

8 Cæstandra Priami filia è
tempio Palladis rapta à
Grecis. 9 Phrygiæ turmae ,
qua Phryges propriæ bar-
bari dicebantur. 10 Achille ,
qui fuit ex Larissa urbe
Theßaliæ.

11 Et post-
quam Hector morte perem-
pus ab Achille , tradidit
Grecis decennali bello fec-
fis Pergama leviora tolli , i. faciliora ut tollerentur &c everterentur.

12 Incep-
tum est an pulchra Phyllis (quamvis captiva) sit summo loco nata.
nobiles & divites. 14 Dolet certe fætam regis parentibus ortam penates
bere fibi inimicos , adeo ut Jana captiva sit & præ paupertate suo flemmati
spondere nequeat.

1 N E sit ancillæ tibi amor pudori ,
Xanthia Phoceu : 2 prius insolentes

3 Serva Briseis 4 niveo colore
Movit Achillem.

Movit Ajacem 5 Telamone natum

6 Forma captivæ dominum Tecmestæ ,
Arfit 7 Atreides medio in triumpho

8 Virgine rapta :

9 Barbare poliquam cecidere turme

10 Theßalo viatore , 11 & ademptus Heß
Tradidit feffis leviora tolli
Pergama Grajis.

12 Nescias , an te generum 13 beati
Phyllidis flavæ decorent parentes.

14 Regium certe genus , & penateis
Mœret iniquos.

Crede non illam tibi ¹⁵ de scelestā
Plebe delectam , ¹⁶ neque sic fidelem ,
Sic lucro adversam potuisse nasci
Matre pudenda.

Brachia , & vultum , ¹⁷ teretesque suras
¹⁸ Integer laudo . ¹⁹ fuge suspicari ,
Cujus octavum ²⁰ trepidavit ætas
Claudere lustrum .

Indo , quippe quadragenarius sum , 1. langidior ad res veneras quam adolescens
annos virginis natus . ²⁰ Cujus ætas properavit finire octavum lustrum , i. quin-
quennium octavum , scil . 40 annos .

I N L A L A G E N . Ode V.

Revocandam esse mentem à cupiditate virginis immatura.

¹ Nondum subacta ferre jugum valeti
² Cervice: ³ nondum munia comparis
Æquare , nec ⁴ tauri ruentis
In Venerem tolerare pondus .
Circa videnteis est animus tuæ
Campos ⁵ juvencæ : nunc in udo
⁶ Solantis ælbum , nunc in udo
Ludere cum vitulis faliçto
⁷ Præfertientis . ⁸ tolle cupidinem
Immitis ⁹ uva: jam tibi lividos
¹⁰ Distinguet Autumnus racemos .
Purpureo varius colore .
¹¹ Jam te sequetur . ¹² currit enim ferox
Ætas : ¹³ & illi , quos tibi demserit ,
Apponet annos . ¹⁴ jam proterva
Fronte petet Lalage maritum
¹⁵ Dilecta , quantum non Pholoë ¹⁶ fugax ,
Non Chloris : ¹⁷ albo sic humero nitens ,
Ut pura nocturno renidet
Luna mari , ¹⁸ Cnidiuſive Gyges :
¹⁹ Quem si puellarum infereres choro ,
Mire flagaceis falleret hospites
Discrimen obscurum , solutis
Crinibus , ambiguoque vultu .

I. illa maturescet , tu vero senesces . ¹⁴ Jam tua Lalage re maritum petet fronte
Invercunda . I. non pudebit eam maritum petere . ¹⁵ Dilecta à quoconque qui
eam viderit , magis quam Pholoë & Chloris foemine pulcherrime . ¹⁶ Viros
fugiens , ut inde plus amerit . ¹⁷ Lalage sic splendens humeris albis , quemad-
modum luna pulsa , id est , luna nullis nebulis obducta resplendet in mari tempore
nocturno . ¹⁸ Puer formosissimus , Cnidius dictus ex Cnido Insula Veneri di-
cata . ¹⁹ Quem Gygen si inter puellas prostitueris , discrimen obscurum , id est ,
parva differentia falleret peregrinos , quantumvis acutos & perpicaces : nam
ignoraretur ille ab hospitibus qui eum aspiciant , quia crinibus longis uitur
& intonis , faciemque habet tam venustam & politam , ut ambigu posse sit ne
puer an puella .

¹⁵ Impura & abjecta plebe
esse natam . ¹⁶ Neque cre-
de mulierem tam fidelem &
à lucro abhorrentem potuisse
nasci à matre erubescen-
da , i. à matre que propter
vitæ turpitudinem suis libe-
ris est pudori . ¹⁷ Tibias
longas & rotundas .

¹⁸ Cattus laudo . ¹⁹ Noli
suspicari me Phyllidi anno-
re esse captum . quod eam

¹ Lalage nondum est ad
concubitum matura . Meta-
phora est perpetua , ducta à
juventa que nondum sublit
jugum , nec taurum irruen-
tem ferre queat . ² Cervi-
ce subacta , i. supposita vel
domita . ³ Nondum officia
conjugalia valet exæquare
cum uno pari i. marito .

⁴ Pondus viri robusti ad
concubitum prompti .

⁵ Tua pueræ . ⁶ Refri-
gerantis æstum . ⁷ Vehe-
menter cupientis ludere non
cum tauris morofis , sed cum
vitulis iætis in udo faliçto ,
I. loco faliçibus confiro .

⁸ Est alia allegoria duæ
ab uva immatura . ⁹ Pueræ
in puberis . I. ad concubitum
propter teneriorem æ-
tatem inepta . ¹⁰ Au-
tumnus tibi fructus maturos
depingeret , id est , tempus
subsequens illam tibi virgi-
nem maturabit . ¹¹ Puer-
æ que propter ætatem im-
maturam te nunc refugit ,
propediem matura te ulro
petet . ¹² Non tarda est
ætas , cito pede labitur .

¹³ Et ætas , i. tempus ad-
jicit rure Lalagi florentes
annos , quos tibi derradit .

¹⁴ Lalage re maritum petet fronte
Invercunda . ¹⁵ Dilecta à quoconque qui
eam viderit , magis quam Pholoë & Chloris foemine pulcherrime . ¹⁶ Viros
fugiens , ut inde plus amerit . ¹⁷ Lalage sic splendens humeris albis , quemad-
modum luna pulsa , id est , luna nullis nebulis obducta resplendet in mari tempore
nocturno . ¹⁸ Puer formosissimus , Cnidius dictus ex Cnido Insula Veneri di-
cata . ¹⁹ Quem Gygen si inter puellas prostitueris , discrimen obscurum , id est ,
parva differentia falleret peregrinos , quantumvis acutos & perpicaces : nam
ignoraretur ille ab hospitibus qui eum aspiciant , quia crinibus longis uitur
& intonis , faciemque habet tam venustam & politam , ut ambigu posse sit ne
puer an puella .

AD SEPTIMIUM. Ode VI.

Tiburtina & Tarentinae regionis amoenitatem laudat.

¹ Qui si opus est, mecum
aditus es Gades ultimam
Hispanie insulam. ² Po-
pulum Hispanie ferocissi-
mum, qui nondum didicit
Romano imperio obedire.

³ Syrtes inchoptales. Vi-
de Ode XXI. lib. I. ⁴ Ubi
unda Africana veluti fer-
vens exundat. ⁵ Tibur
conditum à Tiburno colo-
no Argivo. ⁶ Utinam Tibur
fir finis mihi, naviga-
tionibus, itineribus, &c mi-
litia defatigato. ⁷ A quo
Tibure si Parce, I. tres fo-
rores lanifica (Erebi &
Noctis filiae) me prohibent.

⁸ Adibo Galefum Cala-
bris fluvium juxta Taren-
tum, ubi oves alii peilibus
praterquam suis sunt coo-
petere propter excellentem
Iane bonitatem, ne sua vel-
lera inquinentur ad tinctu-
ra documentum. ⁹ Adi-
bo Tarentum, in quo regnauit
Phalantus Lacedaemonius,
quo duce Lacones
Apollinis oraculo Taren-
tum considerunt. ¹⁰ Ar-
rider, placet. ¹¹ Ubi mel-
la non dant locum, I. ubi
mella non sunt de exteriora
melle suavissimo quod col-

ligunt apes in Hymetto Attice monte, thymo allisque herbis odoriferis abor-
dante. ¹² Et ubi oliva propter bonitatem contendit cum oliva que oritur
Venafro, oppido in Campanie littore sita. ¹³ Acer. ¹⁴ Aulon mons
Tarento vicinus, ferox, fertilis uvis, cuius uva non invader, I. non cedit nec
est deterior uvis Falernis. ¹⁵ Ille locus, ubi huc omnia sunt. ¹⁶ Beatae
I. fertiles montes. ¹⁷ Ibi tu mihi mortuo iusta perfolves, favillam calen-
ti. cineres meos lacrymis conspergens. ¹⁸ Lacryma debita propter nostram
cittiam. ¹⁹ Tui Horatii.

AD POMPEIUM VARUM. Ode VII.

Huic redditum è militia gratulatur.

¹ Ordo est, ⁶ Pompei pri-
me meorum sodalium siepe
deducte mecum in ultimum
tempus (I. qui saepe mecum
deductus fui) à Bruto in
periculum mortis) quis re-
donavit te Quiritem dñs pa-
tris Italoque celo? I. quis
te patria electum irerum fe-
cit civem Romanum?

² Italique regni. ³ Prin-
ceps vel amicissime meorum
sodalium. ⁴ Diem longum aestivum.
Se poculis ponere. Vide Od. I. lib. I.
Malobathro, quod est unguentum Syrium pretiosissimum, factum ex folio in Indi-
cis paludibus nascente sine radice.

¹ Optimus ² Gades aditure mecum, &
² Cantabrum indoctum juga ferre nos-
³ Barbaras Syreteis, ⁴ ubi Maura semper
Æstuat unda:
Tibur Argeo ⁵ positum colono
Sit meæ sedes utinam senecte,
⁶ Sit modus lasso maris, & viarum,
Militiæque.

⁷ Unde si Parce prohibent iniquæ,
Dulce ⁸ pellitis ovibus Galei
Flumen, ⁹ & regnata petam Laconi
Rura Phalanto.

Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ¹⁰ ridet: ubi non ¹¹ Hymetto
Mella decedunt, viridique certat
¹² Bacca Venafro:

Ver ubi longum, tepidasque præbet

¹³ Jupiter brumas, & amicus ¹⁴ Aulon
Fertili Baccho minimum Falernis
Invidet uvis.

¹⁵ Ille te mecum locus, & ¹⁶ beatæ
Postulant arces: ¹⁷ ubi tu calentem
¹⁸ Debita sparges lachryma favillam
¹⁹ Vatis amici.

¹ Sæpe mecum tempus in ultimum
Deducte Bruto militia duce,
Quis te redonavit Quiritem
Dñs patriis, ² Italoque cœlo,
Pompei, meorum ³ prime sodalium?
Cum quo ⁴ morantem saepe diem mero
⁵ Fregi, ⁶ coronatus nítenteis
Malobathro Syrio capillos.

Tecum' 7 Philippos, & celerem fugam
Senfi, relicta' 9 non bene parmula :
Cum frācta virtus, 10 & minaces
11 Turpe solum tetigere mento.
Sed me per hosteis Mercurius celer
12 Denso paventem sustulit aere :
Te rufus in bellum 13 reforbens
Unda fretis tulit 14 aestuosis.
Ergo 15 obligatam redde Iovi dapem :
Longaque fessum militia 16 latus
Depone 17 sub lauru mea : nec
Parce cadis tibi 18 destinatis.
19 Oblivioso levia Massico
Ciboria exple, funde capacibus
Unguenta de 20 conchis. quis udo
21 Deproperare apio coronas,
Caravte myrto ? quem 22 Venus arbitrum
23 Dicet bibendi ? non ego fanius
Bacchabor 24 Edonis : 25 recepto
Dulce mihi 26 furere est amico.

Campania implera, quod vinum liberius eorum oblivionem malorum afferat, vel
per te vel propter sonnum subiequentem. 20 Testis in quibus unguenta serva-
bantur. 21 Celeriter necere, & ex Apio & Myrro concinnare coronas in con-
vivis afficiunt. 22 Venereus talorum vel tessellarum jaetus regem bibendi con-
vivique magistrum efficiebat, quem iactum alii putarunt esse numerum terrena-
rum, alii, quem omnes tali jaeti cadebant diffinilliter, vultuque diverso appare-
bant. 23 Dabit. 24 Thracie populo bibacissimo. 25 Amico prater spem
pilii reddito. 26 Furenter potare.

I N B A R I N E N . Ode VIII.

*Non esse cur ei juranti credatur : formosarum enim per-
juria à diis non vindicari.*

Ulla si 1 juris tibi pejerati
Poena, Barine, nocuisset unquam :
2 Dente si nigro fieres, vel uno
Turpior ungui,
3 Crederem, sed tu 4 simul obligasti
Perfidum votis caput, enitescis
Pulchrior multo : juvenumque prodis
5 Publica cura.
6 Expedit matris cineres operatos
Fallere, 7 & toto tacitura noctis
Signa cum caelo, gelidaque divos
8 Morte carenteis.
9 Ridet hoc, inquam, Venus ipsa, ridet
10 Simplices Nymphæ, ferus & Cupidon
Semper ardenteis acuens sagittas
11 Cote cruenta.

Iacundæ, Veneris comites, nimirum, Jocus, Risus, Fletus.
ex amore orientes, vel, quod immoderatus amor exitium amantis matureret.

7 Ubi Cassius & Brutus
sunt vieti. 8 Vidi & ex-
pertus sum. 9 Indecore,
quia fugi clypeo abjecto.

10 Quidam Cassius & Bru-
tus, vel eorum milites, de
virtute sua gloriantes, tur-
piter ceciderunt. 11 Ter-
ram cruento foedatam cum
suis mensis tetigere.

12 Nube, qua densior est
aer. 13 Retrahens. Me-
taoh. ducta à Charybdi, qua
significat Pompejum cum
impetu mentis & furore cor-
reptum ad Bruti partes esse
reversum. 14 Per freta æ-
stuosa. 1. bella ferventia.

15 Promissum ac debitum
reddre epulum. 16 Corpus.

17 Sub meo patrocinio :
nam laurus est incolumitas
& cuiusdx symbolum.

18 Vasis vinalis ad tuum
reditum referat.

19 Implic ad summum &
ebibe ciboria laevia (i. ex-
polita pocula capaciora)

Massico obliviose. 1. vino

Campania implera, quod vinum liberius eorum oblivionem malorum afferat, vel
per te vel propter sonnum subiequentem. 20 Testis in quibus unguenta serva-
bantur. 21 Celeriter necere, & ex Apio & Myrro concinnare coronas in con-
vivis afficiunt. 22 Venereus talorum vel tessellarum jaetus regem bibendi con-
vivique magistrum efficiebat, quem iactum alii putarunt esse numerum terrena-
rum, alii, quem omnes tali jaeti cadebant diffinilliter, vultuque diverso appare-
bant. 23 Dabit. 24 Thracie populo bibacissimo. 25 Amico prater spem
pilii reddito. 26 Furenter potare.

1 Jurisjurandi abs te vio-
lenti. i. perjurii. 2 Si mini-
ma parte corporis fieres de-
formior. 3 Crederem tibi
juranti, vel crederem deos
esse vindices perjurii in re-
bus amatoris. 4 Simulac-
ri. postquam per caput tuum
jurauit. 5 In publicum pro-
dis à multis iuvenibus unice
amata. 6 Urile est tibi &c
alli (si peruria non punian-
tur) matri mortuæ promis-
sa non perfolvet. 7 Et
omnem mundi maiestatem
fallere, scil. sydera, que
sunt signa nocte silenti.

8 Deos immortales a3a-
vates. 9 Hoc deridet Ve-
nus. Periuria ridet aman-
tum Jupiter & ventos irri-
ta ferre iubet. Tibullus.

10 Nymphæ faciles, non
guine sagittarum quo in Ha cote acuntrur, vel cruenta dicitur eos, propte: cades

Adde.

12. Juventus perjuril tui
& dolli meretricii ignara.

13. Amatores accedunt no-
vi, qui tibi serviant. 14. Nec
veteres amatores domum
tuam relinquent, quamvis
id siepe minentur, proper-
tum perjurium.

15. Matres filii suis Ju-
venibus metuant, ne à te
corrumpantur. 16. Senes
etiam te metuant, ne dilapi-
detur patrimonium liberi suis relictum.

Sæpe minati.

Te suis matres metuant 15 juvencis,

16 Te senes parci, misereque nuper
Virgines nuptæ: tua ne retardet,

17 Aura maritos.

17 Ne tui odores, venustas & 18
dilecta maritos suis ab se se alienent, in que tuo amore occupatos detineant.

A D V A L G I U M. Ode IX.

Ut Myrrha pueri mortem aliquando tandem stire definat.

1. Imbris è nubibus non
semper manant in agros a-
speros & fenticosos. 2. non
est semper hyems. 3. Mare
in Scythia. 3. Procellæ
tempstuofæ, quæ mare redi-
dunt inæquale. 4. Semper.
5. Armenia regio est in Af-
fia, inter montes Taurum &
Caucatum sita. 6. Glacies,
que fluvios & agros efficit
pigros arque otiosos.

7. Quercus alte in Garga-
no Apollie monte, non sem-
per ventis agitantur. 8. Nec
follii semper nudantur or-
ni. 1. fraxini sylvestres.

9. Tu astiduus insequeris
Myrten mortuum carminib-
us Elegiacis ad Actum pro-
vocantibus. 10. Nec mane,
nec vespel Myrtil amor re-
deserit. Est Vesper stella
Veneris, que Solem occi-
densem subsequens dicitur
Vesper, orientom vero ante-
grediens nuncupatur He-
sperus vel Lucifer. 11. Nestor
(qui tertiam ætatem homi-
num vivebat. I. trecentos anni)
non semper ploravit Ant-
tiochum filium suum, ex
Euridice, casum in prælio ab
Hectori. 12. Imberbem Troi-
lium P. Iani filium. 13. Aut
Troili forores, Polixena,
Cassandra, &c. 14. Define à
nitrus post Verbum finiendi.
ris signa. 16. Et canteamus

1. Non semper imbris nubibus hispida
Manant in agros, aut 2. mare Caspia
Vexant 3. inæquales procellæ

4. Usque: nec 5. Armeniis in oris
Amice Valgi, stat glacies 6. iners
Menseis per omneis: aut Aquilonibus

7. Querceta Gargani laborant,
8. Et foliis viduantur orni.

9. Tu semper urges flebilibus modis
Myrten ademptum: 10. nec tibi Vesper
Surgente decadunt amores,

Nec rapidum fugiente Solem.
At non 11. ter ævo funetus amabilem

Ploravit omneis Antilochum fenex

Annos: nec 12. impubem parentes
Troilon, 13. aut Phrygæ forores

Flevere semper. 14. define mollium
Tandem querelarum, & potius nova

Cantemus Augusti 15. trophæa
Cæfaris, 16. & rigidum Niphaten,

17. Medumque flumen gentibus additum
Viæsis, minores volvere vortices.

18. Intraque præscriptum Gelonus
Exquis equitare campis.

muliæbris quærellis. Græcorum more ponitur
15. Cæfaris viætorias, furi enim trophae viæ
Nipharen, qui vel frigidus est Scythæ flui-
vel mons est Armeniæ, nive horridus & inaccesus. 17. Et canteamus Me-
diæ flumen adjunctum gentibus, nimirum Armeniis, Parthis, & aliis. a Cæfare
etis. Cantemus (inquam) hos fluvios, quia minores aquarum globos jam volvut
nam sentientes se cum Armeniis & Medis esse debellaros, angustius fluunt
pter acceptæ cladis dolore. 18. Et canteamus Gelonus Scythæ Europæ
pulos intra exiguos terminos ab Augusto præscriptos equitare. I. non excurreat
vagari, ubi libuisset.

A D L I C I N I U M . Ode X.

*Servandam esse mediocritatem, & animi in utraque
fortuna equabilitatem.*

1 Eftius vives, Licini, 2 neque altum
3 Semper urgendo: neq; dum procellas
4 Cautus horrefcis, nimium premendo
5 Littus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem.
Diligit, tutus caret 6 obfoleti
Sordibus tefti, caret 7 invidenda
Sobrius aula.
Sepius ventis agitatur ingens
Pinus: & celfæ graviore caſu
Decidunt turres, feriuntque ſummos
Fulmina monteis.
8 Sperat infestis, metuit ſecundis
Alteram fortem bene preeparatum
Pectus, 10 informeis hyemes reducit
Jupiter: idem
11 Summovet, non, ſi male nunc, & 12 olim
Sicerit. 13 quondam cithara tacentem
Suscitat Muſam: neque ſemper arcum
Tendit Apollo.
14 Rebus anguftis animofus, atque
Fortis appare: ſapienter 15 idem
16 Contrahes vento nimium ſecundo
Turgida vela.

animoque plenus, in ſecundis humillis eſto Sc animum
16 Supprime vela vento nimium proſpero inflata.

A D Q. H I R P I N U M . Ode XI.

Jucunde vivendum eſſe omiſſis curiis.

Quid bellicosus 2 Cantaber, & 3 Scythes,
Hirpine Quineti, cogitet, Adria
4 Divifus objecio, remittas
Querere: 5 nec trepides in uſum
Pofcentis tevi pauca. 6 fugit retro
Levis juventas, & decor, 7 arida
Pellente laſcivos amores
Canicie, facilemque ſomnum.
Non ſemper idem floribus eſt 8 honos
Vernis: neque uno Luna rubens nitet
Vultu, quid aeternis 9 minorem
Confiliis animum fatigas?

2 Igente & ſomnum facilem, i. ſomnum gravem & longum. nam ſomnus ſenibus
dimicilis eſt & brevis, propter caloris deficitum & morborum moleſtiam. 8 Pul-
tirudo. 9 Inferiorem, quam ut futura Dei confilia comprehendat.

1 Facillus, commodilus.
2 Eſt allegoria, qua fignificat, neque ſublimia nimis
appetenda, neque quod ad
infima & ſordida, metus
gratia, ſic debemus defen-
dere, ut nulla habeatur di-
gnitaris ratio. 3 Semper
occupando profundum ma-
re. i. in alto mari ſemper
navigando. 4 Cautus re-
formidas. 5 Littus flexuoſum, vel, littus nautis pro-
per vada & faxa periculoſum.
6 Domicilli pauper-
tate ſquillidi. 7 Caret aula
ſumptuosa, que propter
magnificentiam cadit in in-
vidiam. 8 De alto ruunt.
9 Pectus bene preepara-
rum, id eſt, animus bene
inſtitutus, in rebus adverſis
fortunam bonam ſperat, in
ſecundis metuit alteram for-
tem, id eſt, fortunam ma-
lam. 10 Hyemes affidulis
Imbris terram deforman-
tes. 11 Idem abducit,
12 Poſthac. Non ſemper
eadem manet fortuna.
13 Apollo non eſt ſemper
iratus, ſed quondam. Id eſt,
interdum citram ad can-
randum provocat. 14 In
rebus diſcillibus fortis eſto

1 Ordo eſt. 6 Q. Hirpine,
remittas querere, quid co-
giret bellicosus Cantaber,
ſe quid cogiter Scythes di-
vifus objecio Adria.
2 Populus Hispanie, vnde
fuora Ode v. 1. 3 Gens
Orientalis. vnde Ode xxxv.
lib. 1. 4 Scythes ſequuntur
a nobis mari Adriatici in-
terfitione. Adria in maſe
genere ponitur pro mari
Adriatico. 5 Nec ſis anxius
propter uſum vite, que
pauca poſcit, quia vita bre-
vis eſt. 6 Imberbis Juven-
tus randem ſeneſcet.
7 Sicca ſenectute Venerem

8 Pul-
tirudo. 9 Inferiorem, quam ut futura Dei confilia comprehendat.

10 Cur-

10 Ordo est. cur non potamus uncti, dum licet jacentes sic temere, i. in umbra jacentes, sine ulla ceremoniis, ut casus ruerit, nulla habita personarum ratione? 11 Habentes capillos odoratos rosa, & rosa succo, vel ipsa rosa interne-
xos. 12 Unguento nardino est nardus herba in unguentis componendis laudatissima. Affyria pro Syria, non quod in Syria nardus naclitur, sed quod montis, in quo oritur, pars una ad Syrios, pars altera ad Indos flectitur, unde dicta est Nardus Indica, Diosc.lib. 1. 13 Bacchus.

In convilio, dicens, quis servus refrigerabit pocula ardantis vini. Falerni prae-

reunte lympha. I. quis refrigerabit pocula, aqua fluviatilis diluta, ne in ebrietate incidatur?

15 Quis evocabit e domo sua Lyden, meretrice non publica?

Sed secerius cognitam? quae cum sit devia, i. a via publica femora, minus et

garis, minuque omnium libidinum exposita. 16 Ego cum Cruquio locum hunc

ordinandum intelligendumque censco: o puer age, dic Lyden ut matureret ver-

atum, more Lacanæ. I. pexum tantum & negligenter compositum, more mulierum

Laconice.

AD MÆCENATEM. Ode XII.

Non convenire res graveis Lyrico carmini.

1 Ne velis, ne jubeas, quem est te nolle. 2 Numantium, post bellum
18 annos inter Romanos & Carthaginenses gestum, Scipio Aficanus funditus delevit. 3 Analbalem laborum patientem, alli legunt atrum, i. crudelem. 4 Duilius Consul in mari Siculo primus omnium Carthaginenses prælio navall superavit, capris navibus 31, meritis 13. tribus horum innum milibus cœfis, capitis 7000.

5 A me decantari Lyrici carminibus. 6 Lapitha: ab Hercule in nuptiis Pirithoi devictos. 7 Unum è Centauris merito nullum, i. ex nimio merito poro superbum & intolerabilem. 8 Gigantes, terra filios, Herculis subiudio superatos, qui solum diles indixerant. 9 Unde, Id est, à quibus corum tumultu periculum. 10 Historis scriptis prosa oratione, qua confat numeris & pedibus, sed non certa lege strictis. 11 Regum, quos Cesar subjugaverat in triumphum duces. 12 Aeneas tuus & dominus, alii legunt Licinianus. 13 Lycide fulg. oc. 14 Pectus valde gesticulari. 15 Quam non dedecuit saltare. 16 Nec facetis dictis certare, vel jocu quum inter illas saltaret. 17 Quam non dedecuit brachia manusque dare pulchris virginis Dianæ celebris die.

H O R A T I I

10 Cur non sub alta vel platano, vel hac Pinu jacentes sic temere, & rosa

Canos 11 odorati capillos,

Dum licet, 12 Affyriaque nardo,

Potamus uncti? dissipat 13 Evius

Curas edaceis. 14 quis puer ocyus

Restinguet ardentis Falerni

Pocula prætereunte lympha?

15 Quis devium scortum elicit dome

Lyden? 16 eburna dic age cum lyra

Maturet, incomtum Lacanæ

More comam religata nodum.

14 Loquitur Poëta quasi Janus

In convilio, dicens, quis servus refrigerabit pocula ardantis vini. Falerni præ-

reunte lympha. I. quis refrigerabit pocula, aqua fluviatilis diluta, ne in ebrietate incidatur?

15 Quis evocabit e domo sua Lyden, meretrice non publica?

Sed secerius cognitam? quae cum sit devia, i. a via publica femora, minus et

garis, minuque omnium libidinum exposita. 16 Ego cum Cruquio locum hunc

ordinandum intelligendumque censco: o puer age, dic Lyden ut matureret ver-

atum, more Lacanæ. I. pexum tantum & negligenter compositum, more mulierum

Laconice.

1 Nolis longa feræ bella? Numantia

Nec 3 durum Annibalem, nec 4 Sic

Pœno purpureum sanguine mollibus (n

5 Aptari citharae modis:

Nec saevos 6 Lapithas, & nimium mero

7 Hylæum, domitosque Herculea manus

8 Telluris juvenes, 9 unde periculum

Fulgens contremuit domus

Saturni veteris. tuque 10 pedestribus

Dices historiis prælia Cœsaris

Mæcenas melius, ductaque per vias

11 Regum colla minantium.

Me dulces domine Musa 12 Lici-

Cantus, me voluit dicere 13 lucidum

Fulgentis oculos, & 14 bene mutuis

Fidum pectus amoribus:

15 Quam nec ferre pedem dedecuit cho-

16 Nec certare joco: nec dare brachia

17 Ludentem nitidis virginibus, 18 sacra

Dianæ celebris die.

19 Num tu, quæ tenuit dives 20 Achæmenes

Cœtu & dominu. alii legunt Licinianus. 13 Lycide fulg. oc. 14 Pectus valde

gesticulari. 15 Quam non dedecuit saltare. 16 Nec facetis dictis certare, vel jocu

quum inter illas saltaret. 17 Quam non dedecuit brachia manusque dare pulchris virginis

Mygdonias opes pinguis Phrygiae aut plenias Arabum domos, id est domos omni-

rum copia referatas? 20 Persarum rex.

²¹ Aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes
Permutare velis crine Liciniæ?
²² Plenas aut Arabum domos?
Dum * fragrantia ²³ detorquet ad oscula
Cervicem: ²⁴ aut facili fœvitia negat,
Quæ poscente magis gaudeat eripi.
²⁵ Interdum rapere occupet?

debet fibi eripi, quam ille (nempe amans) qui oscula
osculum rapere antevertat atque prior osculerur, ut irascenti amatori fatifaciat.
Album meretricium!

O D E X I I I .

In arborem, cuius casu in agro Sabino pene oppressus est.

Ille & nefasto te posuit die,
Quicunque primum, & sacrilega manu
Produxit arbos, in nepotum
Perniciem, opprobriumque pagi.
Illum & parentis ³ crediderim fui,
Fregisse cervicem, & ⁴ penetralia
Sparsisse nocturno cruento
Hospitis. ille venena ⁵ Colchica,
Et quicquid usquam concipitur nefas,
Tractavit, agro qui statuit meo
Te triste lignum, te ⁶ caducum
In domini caput immerentis.
Quid quisque vitet, nunquam homini satis
Cautum est ⁷ in horas. navita ⁸ Bosporum
Pœnus perhorrescit: ⁹ neque ultra
Cœca timet aliunde fata:
¹⁰ Miles sagittas, & celerem fuga
Parthi: catenas Parthus, & Italum
Robur. sed improvisa leti
¹¹ Vis rapuit, rapietque genteis.
Quam pene ¹² furvæ regna Proserpinæ,
Et judicantem vidimus ¹⁴ Æacum,
¹⁵ Sedeisque discretas piorum, &
¹⁶ Æoliis fidibus querentem
Sappho puellis de popularibus:
¹⁷ Et te sonantem plenius aureo,
¹⁸ Alcæ, plectro dura navis,
Dura ¹⁹ fuge mala, dura belli.

quibus umbras beatorum placide quiescunt. ¹⁶ Et Sappho Grajis chordis murmu-
rantem. Scriptit Sappho Æolice, que de puellis Lesbis quereratur, quod sibi in
amore non responderent: nam mortuo suo marito multas puellas & pueros amavit:
unde à Poëta dicitur Mascula. ¹⁷ Et quam pene vidimus te, ¹⁸ Alcæ, lyra
canentem dura mala navigationis, fuge & bellum aureo plectro, id est, excellenti
stilo, quo tyrannos es infectarus. ¹⁸ Fuit Alcæus Poëta lyricus in eloquendo
brevi & magnificus, plurimumque Homero familius. ¹⁹ Exilli, vel,
fuge è prælio.

²¹ Aut fertilis Phrygiae
opes, dictas Mygdonias à
Mygdone Phrygia rege.

²² Domos opulentas pro-
pter aromata. Senfus Poëta
hic est: tu non potes regum
opes pluris facere quam Ly-
cymnia amorem. ²³ Alli fla-
grantia. ²⁴ Avertit cervi-
cem. ²⁵ Aut fœcta fœvitia
negat oscula, que magis gau-

debet fibi eripi. ²⁵ Que interdum
osculum rapere antevertat atque prior osculerur, ut irascenti amatori fatifaciat.

¹ O arbos, ille te plantas-
vit Infatuo die. ² Pro-
genuit in posterorum perni-
ciem, & rotus vici igno-
miniam. ³ Credere pos-
sum. ⁴ Partem interiorem
domus. ⁵ Venena pre-
sentissima. Colchis est Scy-
thiæ regio venenorum &
mullerum veneficarum fe-
racissima. ⁶ Te lignum
ruinofum, quod in caput
meum nil malum eritum inci-
disti. ⁷ Per singulas ho-
ras. ⁸ Bosphorus ponitur
pro quolibet mari, & Pœ-
nus pro quovis nauta. Bos-
phorus est Ponti fretum,
propter angustias valde pe-
nicipofum. ⁹ Neque aliunde
menuit Improvisâ fara,
Id est, neque sibi metuit
ab alio exitio quam à Bos-
phoro. ¹⁰ Miles Rom. ti-
met sagittas & celerem fu-
gam Parthi, qui fugiens
pugnat. Vide Od. xix.
lib. i. ¹¹ Sed violentia &
mortis necessitas rapit u-
numqueque, nunc hoc,
nunc illud timetem.

¹² Quam parvo interstitio
ab inferis abful. Id est, à
morte. ¹³ Nigræ Proser-
pinæ, que Plutonis uxor
est, inferni regina, vide
Ode XXVIII. lib. i.

¹⁴ Parrem Achillis. Infe-
rorum Janitorem & Judi-
cem. ¹⁵ Campos Elytios, in

Exilli, vel,

²⁰ Utrum-

²⁰ Alcæum & Sapphoem
mirantur umbræ, quum res
canant religiosissimo silen-
tio dignas. ²¹ Ordo est.
sed vulgus densum humeris
bibit aure pugnas & exactos
tyrannos, id est, turba um-
brarum frequens & conserua-
trientius audit pugnas &
tyrannorum exactiones,
quam res amatoria.

²² Quando ad audiendum
Illa carmina Cerberus Orci
cufoles stupefactus artas de-
mittit aures. ²³ Numerus
finitus pro infinito, vel,
Cerberus dicitur centiceps,
proper centum angues, qui
à capite Ipsiis crinum loco dependebant. ²⁴ Eumenides sunt tres Furii
fernæ, Alecto, Megara, Tiphione, cardis & flagitiorum ultrices, quarum ca-
lis intorquentur angues. ²⁵ Delectantur. ²⁶ Tantalus carminibus Al-
delectatus laborum oblitus fit, quos in vita flistinuerat, ²⁷ Nec curat O-
venator Leones aut Lynxas apud in feros periequi, dum Alcæum & Sappho-
eantibus audit, sed venatione præfert eorum carmina. Singunt poetas, umbras ap-
in feros illidem rebus delectari, quibus viventes hic gaudebant.

H O R A T I

²⁰ Utrumque sacro digna silentio
Mirantur umbræ dicere : ²¹ sed magis
Pugnas, & exactos tyrannos
Densum humeris bibit aure vulgus.
Quid mirum? ²² ubi illis carminibus ita
Demittit atras bellua ²³ centiceps
Aureis, & intorti capillis
²⁴ Eumenidum ²⁵ recreantur angus
Quin & Prometheus, & ²⁶ Pelopis pars
Dulci laborum decipitur fono ;
²⁷ Nec curat Orion leones,
Aut timidos agitare lynxas.

A D P O S T U M U M. Ode X i V.

Mortem vitari non posse.

¹ Dolentis est. ² Ob reli-
gicem tu neque tardius fe-
naces, neque tardius mori-
eris. ³ Morti inexora-
bili vel inexpugnabili.

⁴ Amice Postume, tu ne-
que senectam neque mor-
tem effugies, etiamque quoti-
die trecentos tauros Plu-
toni immoles. ⁵ Singulis die-
bus ⁶ Si placare fludeas
Plutona lachrymæ non flue-
stendum. ⁷ Ordo est, qui
compescit ter amplum Ge-
ryonem & Tithum tristis un-
da, omnibus enaviganda
quicunque vescimus terræ
munere, five erimus reges,
five erimus inopes coloni.

⁸ Geryonem trimembrem-
fuit Gerion rex Hispania, qui ob triplex regnum cor-
pore triplicato ferrur constitutus. Hunc Hercules In-
terfecit boves suos suffu-
ram. ⁹ Jovis filium ex
Elora, cuius corporis ma-
gnitudinem Poete dixerunt
fuisse novem jugerum. ¹⁰ Stygia palude omni-
cum Charonte enaviganda, quia mors omnibus communis. ¹¹ Quicunque vi-
mus. ¹² Terra fructu. ¹³ Frustra vel hoc vel illud periculum vitabilem
vitam diu producendam, quandoquidem inopinata mortis genere nobis for-
erit moriendum. ¹⁴ Adriæ sinori & tempore suoi mavis. Ponitur Adriæ in mu-
genre, ut supra Ode x i. ¹⁵ Autumno (inquit Hippocrat. Aphor. 9. lib. 1)
morbæ sunt acutissimi atque exiriales maxima ex parte. Causas citat Gal. que-
que, quem consule (si placet) in eundem Aphor. ¹⁶ Austræ auditum hebetum
caliginem offundunt, caput gravant, tarditatem morus ac languorem induunt
Gal. in 5 Aphor. lib. 2. ¹⁷ Ordo est, atque Coccytus flumine languido est vilis
dus, id est, moriendum est. ¹⁸ Aqua pigre fluente propter ejus crastinum
filie infames, quod una nocte patris jussu maritos suos interfecerint. ²⁰ Et Dan-

E Heu fugaces, Postume, Postume,
Labuntur anni : ² nec pietas moras
Rugis, & instanti senectæ
Afferet, ³ indomitaque morti.
⁴ Non si tricens, ⁵ quotquot eunt dies,
Amice, ⁶ places illacrymabilem
Plutona tauris : ⁷ qui ter amplum
Geryonen, ⁹ Tityonque tristi
Compescit ¹⁰ unda, scilicet omnibus,
¹¹ Quicunque terre ¹² munere vescimur,
Enaviganda, five reges,
Sive inopes erimus coloni.
¹³ Frustra cruento Marte carebimus,
Fractisque rauci fluctibus ¹⁴ Adriæ :
Frustra per ¹⁵ Autumnos nocentem
Corporibus metuemus ¹⁶ Austrum:
¹⁷ Visendus ater ¹⁸ flumine languido
¹⁹ Coccytus errans, ²⁰ & Danai genus
Infame, damnatusque longi
fuisse novem jugerum. ¹⁰ Stygia palude omni-
cum Charonte enaviganda, quia mors omnibus communis. ¹¹ Quicunque vi-
mus. ¹² Terra fructu. ¹³ Frustra vel hoc vel illud periculum vitabilem
vitam diu producendam, quandoquidem inopinata mortis genere nobis for-
erit moriendum. ¹⁴ Adriæ sinori & tempore suoi mavis. Ponitur Adriæ in mu-
genre, ut supra Ode x i. ¹⁵ Autumno (inquit Hippocrat. Aphor. 9. lib. 1)
morbæ sunt acutissimi atque exiriales maxima ex parte. Causas citat Gal. que-
que, quem consule (si placet) in eundem Aphor. ¹⁶ Austræ auditum hebetum
caliginem offundunt, caput gravant, tarditatem morus ac languorem induunt
Gal. in 5 Aphor. lib. 2. ¹⁷ Ordo est, atque Coccytus flumine languido est vilis
dus, id est, moriendum est. ¹⁸ Aqua pigre fluente propter ejus crastinum
filie infames, quod una nocte patris jussu maritos suos interfecerint. ²⁰ Et Dan-

21 Sisyphus Æolides laboris.
 Linquenda tellus, & domus, & placens
 Uxor: 22 neque harum, 23 quas colis, arbo-
 Te, præter invisas cupreslos, (rum,
 Ulla brevem dominum sequetur.
 24 Absumet hæres 25 Cacuba 26 dignior
 Servata centum clavibus, & mero
 27 Tinget pavimentum superbum,
 Pontificum potiore cœnis.
 Hui effusissime consumet, que tu nimis parce conquisiſiſisti.
 neſervata. 26 Te dignior, quia uitetur que poſſidet, quam tu parcas ut ſa-
 ciſ. 27 Reſperger magnificum triclinii pavimentum vino mellore, quam
 quod datur in coenis Pontificum.

O D E X V.

In sui ſeculi circa adiſicia luxum.

Am pauca 1 aratro jugera 2 regiæ
 Moles retinquent: undique latius
 3 Extenta viſentur Lucrino
 Stagna lacu, 4 platanusque cœlebs
 Erinet ulmos. tum 5 violaria, &
 Myrtus, & omnis 6 copia narium
 Spargent 7 olivetis odorem,
 Fertilibus domino priori.
 Dum ſpiſſi ramis laurea tervidos
 Excludet 8 iectus. 9 non ita Romuli
 10 Prescriptum, & intonſi Catonis
 11 Auspiciis, veterumque norma.
 12 Privatus illis census erat brevis,
 13 Commune magnum. 14 nulla decempedis
 15 Metata privatis opacam
 Porticus excipiebat 16 Arcton:
 17 Nec fortuitum ſpernere cespitem
 Leges finebant, oppida publico
 Sumptu jubentes, & deorum
 Tempa novo decorare faxo.

priore domino loca erant fertilia, nunc infugifera.
 20 non ita preſcriptum eft aufſiclis Romuli &
 10 Praeceptum. Metaph. ducta à Iudimaftris.
 null Rome conditotis, & Catonis intonſi, id eft.
 11 Hirſuti & ſeveri. 12 IIII
 12 Rempublicam magni aſſi-
 13 Rerum & anguitam habebant rem familiarem.
 14 Nemo privarus habebat porticum ſeptrientribus objectam (in
 qua diuīvo tempore inambularet, adeo amplam, ut ea perveniret ad mensuram
 decem pedum. Decempeda eft perica decem pedum, qua fabrica mensura collig-
 itur. 15 Decempedis mensura. 16 Uſam aſtrum boreale. 17 Seniūs
 et. Leges verabant Romanos villas ſumptuosas & porticus adiſicare: quapropter
 18 vix agebant ſimplicem & fine ambiri ne, nec omnino curabant privatā opes,
 ut qui omne ſtudium in publico ornari & templis impendebant.

21 Sisyphus Æoli filius sic
 dannatus, ut longum labo-
 rem nunquam finiret.

22 Ordo eft, neque ullæ
 harum arborum, quas colis,
 ſequetur te brevem domi-
 num (id eft, te brevi vieturum) præter cuprefſos invi-
 ſas, i.e. funebres & Profer-
 pinæ confeſcratas. 23 Ad
 delicas & voluptatem
 compaſtas, quales ſunt
 platanus, &c. 24 Hæres
 vina accuratiſſi-
 mis. 25 Vina accuratiſſi-
 mis. 26 Te dignior, quia uitetur que poſſidet, quam tu parcas ut ſa-
 ciſ. 27 Reſperger magnificum triclinii pavimentum vino mellore, quam
 quod datur in coenis Pontificum.

1 Ad arandum, quum o-
 mnis pâne ager ſumptuosis
 domibus, pifciniſ & hortis
 vix ſufficiat. 2 Sumptuoſa
 adiſicia, que regibus
 convenient initar molis.

3 Stagna latius producita &
 ampliora lacu Lucrino in
 fini Bejano, ad que viden-
 da omni ex parte concur-
 tur. 4 Platanus non mar-
 tata viſibus, ut ulmus, ſed
 deambulationi tantum in
 feriens, propter opacita-
 tem evincet ulmos, id eft,
 major eft numerus plata-
 norum ad voluptratem, quam
 ulmorum ad utilitatem.

5 Violaria ſunt loca in
 quibus viola naſcuntur. Or-
 do eft. tum vi-laria & myr-
 tus & omnis copia narium
 foargent odorem olivetis
 fertilibus domino priori.

6 Copia narium ſignificat
 omnes flores, qui naribus
 affati delectionem aſſe-
 runt. 7 In locis ubi antea
 crescebant oliva, que ſub

8 Calores folis. 9 Or-
 Catonis veterumque norma.
 11 Legibus & potestate Ro-
 mæ

12 Rempublicam magni aſſi-
 13 Rerum & anguitam habebant rem familiarem.

14 Nemo privarus habebat porticum ſeptrientribus objectam (in

AD GROSPHUM. Ode XVI.

Tranquillitatem animi optari ab omnibus : namque cōcēdit cupiditatibus comparari.

1 Vitam quietam petit à
Castore & Polluce. 2 Is
qui à tempestate deprehen-
ditur in lato mari Ἀργαο,
sic dīcto ab Ἀργαο, qui illud
in mare se præcipitem
dedit. 3 Statim ut nubes
abscindit Lunam.

4 Sydera nautis certo co-
gnita, ut Ursæ & similia.

5 Nationes bellicos, ut
Thraices & Medi, pacem
etiam expertunt. 6 Thra-
cia, i. Thrax bellicosus.

7 Animi tranquillitas non
potest emi gemmis, nec
purpura, nec auro, quia
folum provenit ab appetitu
rationi obtemperante.

8 Non immenses divitiae,
neque magistratus, aut imperia
removent animi per-
turbationes. 9 Publicus
minister, qui ante Consul-
lem fasces & secures pre-
ferebat. 10 Et curas dis-
currentes circa domos &
tecta divitium laquearibus
ornata. 11 Ab eo bene
beataque vivitur. 12 bene
vivit Is parvo, qui tenui
victu & modico apparatu
contentus est. 12 Salinum
à patre relictum filio, pro
quavis supellecīt paterna.
Salinum vas est, in quo sal
continetur. 13 Merus per-
dendi, aut sordida cupiditas
quaerens faciend. 14 Quor-
sum nos exiguo tempore &
victuri multa defideramus?

15 Cur jaculamur & fag-
itas diligimus ad multa?
I: cur multa perimus?

16 Quorsum proficiemur
in terras longinas patriæ
relieti? 17 Quis pan he-
dui cedidit & se, i. suos
affectus & naturæ propen-
sionem obliviſcit?

18 Naves rostratas & robu-
stas. 19 Cura est velocior
cervis & ipsius ventis qui
nimbus agitant, non potes igitur eam fugere, five navim, five equum
scenderis. 20 Eurus est ventus flans ab Oriente. 21 Gaudeat animus
presentibus, quod fururum est minime curer. 22 Senectus Tithonum
nuit, vitamque ejus reddidit intuavem, quamvis immortalitatem ab
imperaverat. 23 Tempus. 24 Circum te. 25 Vacce pinguisimæ. 26
edit hinnitum equa certaminibus curulis aperte, quadrigæ sunt quatuor
ad currum vindit. 27 Te vestimenti lance bis tinctæ purpura Tyria, quam M. T.
Iulus Dibaphum nominat. Color purpureus ex fanguine pisces Muricis
ciebatur.

1 O Tium divos rogat in patenti
2 Prensus Ἀργεο, 3 simul atra
Condidit Lunam, neque 4 certa fulge-
Sidera nautis.

5 Otium bello furiosa 6 Thrace:
Otium Medi pharetra decori,
Grosphæ, non gemmis, neque purpura-
nale, nec auro.
Non enim 8 gazæ, neque consularis
Summovet 9 lictor miseros tumultus
Mentis, 10 & curas laqueata circum
Tecta volanteis.

11 Vivitur parvo bene, cui 12 paternum
Splendet in mensa tenui salinum:
Nec leveis somnos 13 timor, aut Cupido
Sordidus aufert.

14 Quid brevi fortis 15 jaculamur ævo
Multæ? 16 quid terras alio calenteis
Sole mutamus? 17 patriæ quis exul
Se quoque fugit?
Scandit 18 eratas vitiola naveis
Cura: nec turmas equitum relinquit
19 Ocyor cervis, & agente nimbo
Ocyor 20 Euro.

21 Lætus in præsens animus, quod ulta
Oderit curare, & amara lento
Temperet risu. Nihil est ab omni
Parte beatum.

Abstulit clarum cita mors Achillem:
Longa 22 Tithonum minuit senectus,
Et mihi forsitan, tibi quod negarit,
Porriget 23 hora.

24 Te greges centum, 25 Siculæque circu-
Mugint vacce: 26 tibi tollit hinnitum
Apta quadrigis equa: te bis Afro
27 Murice tinctæ

Vestient lanæ : ²⁸ mihi parva rura, &
Spiritum ²⁹ Grajæ tenuem Camœnæ
Parca non mendax dedit, & malignum
Spernere vulgus.

²⁹ Parca non mendax, id est, fatum immutabile
nec ex Græcis Poetis defūptam. Grajæ, nomen est Adjectivum Genitivi
cuius singularis.

²⁸ Ordo est. Parca non
mendax dedit mihi parva
rura & tenuem spiritum
Grajæ Camœnæ, & dedit
mihi spernere malignum
vulgus, id est, invidua vul-
gus nihil facere.

mihi tribuit facultatem poë-
ticam ex Græcis Poetis defūptam.

Grajæ, nomen est Adjectivum Genitivi

A D M A E C E N A T E M Æ G R O T U M . Ode XVII.

C Ur me querelis ¹ exanimas tuis?
² Nec dis amicum est, nec mihi, te prius
Obire Mæcenas, mearum
³ Grande decus, columenque rerum.
⁴ Ah! te meæ si partem animæ rapit
Maturior vis, ⁵ quid moror altera?
⁶ Nec carus æque, nec superstes
Integer. ⁷ ille dies utramque
Ducet ruinam: non ego perfidum
Dixi sacramentum: ibimus, ibimus
⁸ Ut cunque præcedes, supremum
⁹ Carpere iter comites parati.
Me nec ¹¹ Chimæræ spiritus ignæ,
Nec si resurgat centimanus. ¹² Gyges
¹³ Divellet unquam. sic potenti
¹⁴ Justitiæ, placitumque Parcis
¹⁵ Seu Libra, seu me Scorpius aspicit
¹⁶ Formidolosus, pars violentior
Natalis hora: seu ¹⁷ tyrannus
Hesperiæ Capricornus undæ:
Utrumque nostrum incredibili modo
Consentit astrum. te Jovis impio
¹⁸ Tutela Saturno ¹⁹ refulgens
Eripuit, volucrisque fati
²⁰ Tardavit alas: cum populus frequens
Letum theatris ²¹ ter crepuit sonum.
Me ²² truncus illapsus cerebro
Sustulerat: nisi Faunus iustum
Dextra levasset, ²³ Mercurialium
Cultos virorum. reddere viçtimas,
²⁴ Ædemque votivam memento:
²⁵ Nos humilem feriemus agnam.

Libra me aspicit seu Scorpius. Idem erat situs affrorum in ruo horæ scopo, qui
fuit in meo. ¹⁶ Metuendus, quia Scorpius attribuitur Marti, cuius stella male-
fica est & inclemens. ¹⁷ Idcirco Capricornus Italæ tyrannus dicitur, quia Sa-
turnus in Capricorno gravissimas pluvias excitat, maxime in Italia. ¹⁸ Jovis
Stella, que te ruerit, Saturni malignitatem discussit & avertit. ¹⁹ Suo aspectu
subveniens & Saturno repugnans. ²⁰ Morrem impudentem repressit.
²¹ Ter aplausit. vide Od. xx. lib. 1. ²² Arbor irruens in caput me interemif-
fer, nisi Faunus sylvarum deus iustum sufficiat. ²³ Cultos virorum doctorum,
quales sunt Poetæ, qui sunt sub Mercurii tutela. ²⁴ Templum quod Mæcenas
agrotans Saluti promiserat, si salvis evaderet. ²⁵ Nos parvum sacrificium offe-
romus, convenientis nobis, qui humiles sumus.

¹ Occidit. ² Non est gratus, neque placet diis, sic
Græcl, & ſeolc Phæſ.

³ Ornamentum & firmitas
bonorum & facultatum mea-
rum. sic Ode 1. lib. 1.

⁴ Ah, si celerior mortis
violentia rapiat te, qui ani-
ma meæ pars es una.

⁵ Cur ego vivam, qui sum
anima meæ pars altera?

⁶ Nec mihi tam charus fu-
turus ut antea, nec integrum
vitam habiturus te mortuo,
qui es anima meæ medieras.

⁷ Eodem die uterque no-
ſtrum ruerit & morietur.

⁸ Ego non pejeravi, ut mil-
lires, qui sacramento obſtri-
cti fidem violarunt.

⁹ Quandocumque præcedes
five arate five forte cor-
pus. ¹⁰ Tecum ibimus ut
comites in morte parati.

¹¹ Ignis spirans ex triciple
Chimæræ capre, de qua
vide Ode XXVI. lib. 1.

¹² Gyges Cœli & Terræ
filius, qui centum habuit
manus & capita quinquaginta.
¹³ Nec me unquam se-
parabit à proposito meo non
vivendi post mortem tuam.

¹⁴ Duplicem reddit ratio-
nem arcta amicitia. Justi-
tia id poscit, propter ac-
cepta à Mæcenate beneficia.
Parc id poscut, quia Mæ-
cenas & Horatius nati
erant sub eodem sydere,
quod multum valet ad ami-
citiam contrahendam.

¹⁵ Ordo est, utrumque no-
ſtrum astrum (i. astrum
rūm & astrum meum) con-
ſentit incredibili modo, ſeu

libra me aspicit ſeu Scorpius. Idem erat ſitus affrorum in ruo horæ scopo, qui
fuit in meo. ¹⁶ Metuendus, quia Scorpius attribuitur Marti, cuius stella male-
fica est & inclemens. ¹⁷ Idcirco Capricornus Italæ tyrannus dicitur, quia Sa-
turnus in Capricorno gravissimas pluvias excitat, maxime in Italia. ¹⁸ Jovis
Stella, que te ruerit, Saturni malignitatem discussit & avertit. ¹⁹ Suo aspectu
subveniens & Saturno repugnans. ²⁰ Morrem impudentem repressit.
²¹ Ter aplausit. vide Od. xx. lib. 1. ²² Arbor irruens in caput me interemif-
fer, nisi Faunus sylvarum deus iustum sufficiat. ²³ Cultos virorum doctorum,
quales sunt Poetæ, qui sunt sub Mercurii tutela. ²⁴ Templum quod Mæcenas
agrotans Saluti promiserat, si salvis evaderet. ²⁵ Nos parvum sacrificium offe-
romus, convenientis nobis, qui humiles sumus.

ODE XVIII.

Se sua sorte, & medice ri fortuna contentum vivere.

1 Neque eburneum neque
aureum lacunar renidet. i.
resplendet in domo mea.

2 Trabes marmoreæ, non
lignæ, ex monte Hymetto
petite, que ex transverfo
columnis superimponuntur.

3 In Numidia, quæ est pars
Africæ interior, ubi lapis
erat optimus ad columnas.

4 Neque fraude aut malis
artibus cujusquam hereditatem
expugnavi, veluti i.
P. Rom. qui juris simulatione
Attali regiam, i. regia
opæ tibi vendicavit.

5 Non legitimus heres, sed
peregrinus & deo malo fa-
ctus. 6 Nec honeste vici-
nx, meorum clientium uxo-
res, ianæ mihi nent pur-
pureas, ex quibus faciam
vestes quum magistratum
obtinuerim. Circa Tenarum
Laconicas regionis pro-
montorium capitul' plicis
Murex, ex cuius humo èst
color purpureus. 7 At larga
est ingenii vena. Meraph-
dueta à Meralitis vel fonti-
bus, quorum vena alie lati-
ores, aliae sunt angustiores.
8 Propter fidem meam
& ingenium, dives appetit
meum favorem. 9 Non
plura à diis peto. 10 Nec
Meccenatem ampliora rogo.

11 Satis dives unico agro
Sabino. 12 Diem dies sub-
sequitur, & integræ mensæ
ero transeunt. 13 Læna
accrescunt & decrecunt.

14 Tu avare conducis ho-
mines mercenarios, qui ribi
fescerent marmora ad editio-
rum structuram sub ipsum
funus, i. paulo ante mor-
tem. 15 Adinicas in mari,
quod suo fontitu Bajis ob-
strepit. Bajæ civitas est
Campanæ, à Bajo Ulyssis
lucet amans. 16 Inflas fabris, ur maris undas excludant, & littora ul-
protendant. 17 Terra continentæ non contentus, sed quod mare fuit
terram convertit. 18 Quid? quod usque, i. tenuer' renoves agri ter-
qui sunt inter te & vicinum? 19 Et transfilis ultra limites vicinorum
fund' cupidus. 20 Eliminatur. 21 Penates. 22 Natos ob pauperem
squallidos. 23 Ordo est. Nulla tamen aula manet divitem herum
destinata nne rapacis Orci. id est, nulla tamen tibi certior domus est refer-
quam Inferorum fedes. 24 Orcus omnes mortales rapit. 25 Finem
pavit in feminine genere, concordat autem cum destinata. 26 Exte-
divitem. 27 Quid plura cupis? 28 Terra pauperi & regibus aperitur ac
liter. illi Ode XXXVIII. l. 1. 29 Charon, qui animas cymba sua transveit
quam reverber.

1 N On ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes 2 Hymettia

Premunt columnas 3 ultima recisas
Africa: 4 neque Attali

5 Ignotus hares regiam occupavi:
6 Nec Laconicas mihi

Trahunt honestæ purpuræ clientæ.
At fides, &c ingenii

7 Benigna vena est: pauperemque
Me 8 petit. nihil 9 supra

Deos laceflo: 10 nec potentem amittit
Largiora flagito,

11 Satis beatus unicjs Sabinis.

12 Truditur dies die,

13 Novæque pergunt interire Lunæ.

14 Tu secunda marmora

Locas sub ipsum funus: & sepulcri
Immemor, struis domos:

15 Marisque Bajis obstrepentis 16 ungues
Sumimovere littora

Parum locuples 17 continentæ ripæ.

18 Quid, quod usque proximos
Revellis agri terminos, 19 &c ultra
Limites clientium

Salis avarus? 20 pellitur paternos

In sinu ferens 21 deos
Et uxor, &c vir, 22 sordidosque natos

23 Nulla certior tamen

24 Rapacis Orci 25 fine destinata

Aula divitem 26 manet

Herum. 27 quid ultra teridis? aqua te
Pauperi 28 recluditur,

Regumque pueris: nec 29 satelles o-

scio illic sepulito. Nullus in orbe locis Bajæ
lucet amans.

16 Inflas fabris, ur maris undas excludant, & littora ul-

protendant. 17 Terra continentæ non contentus, sed quod mare fuit
terram convertit. 18 Quid? quod usque, i. tenuer' renoves agri ter-

qui sunt inter te & vicinum? 19 Et transfilis ultra limites vicinorum
fund' cupidus. 20 Eliminatur. 21 Penates. 22 Natos ob pauperem
squallidos. 23 Ordo est. Nulla tamen aula manet divitem herum
destinata nne rapacis Orci. id est, nulla tamen tibi certior domus est refer-

quam Inferorum fedes. 24 Orcus omnes mortales rapit. 25 Finem
pavit in feminine genere, concordat autem cum destinata. 26 Exte-

divitem. 27 Quid plura cupis? 28 Terra pauperi & regibus aperitur ac
liter. illi Ode XXXVIII. l. 1. 29 Charon, qui animas cymba sua transveit
quam reverber.

³⁰ Callidum Promethea
Revectis auro ³¹ captus. ³² hic superbū
Tantālū, atque Tantali
³³ Genus coērcet. ³⁴ hic levare funētū
Pauperem laboribus,
³⁵ Vocatus, atque non vocatus audit.

vare pauperem funētū laboribus. i. audit ut sibilevet se liberet pauperem, qui
vitam egit laborofam. ³⁵ Velit, nolit pauper, Charon Orci fatelles et
paupere eit.

I N B A C C H U M . Ode XIX.

tibi fas esse Bacchi laudes, ut ejus numine pleno & concitato, canere.

Bacchum ¹ in remotis carmina rupibus
Vidi docentem (² credite posteri)
³ Nymphasque discenteis, & aureis
⁴ Capripedum Satyrorum ⁵ acutas.
Euae recenti mens ⁶ trepidat metu?
Plenoque Bacchi pectore ⁸ turbidum
Latatur. euae, parce Liber,
Parce, gravi metuende ⁹ thyrso.
Fas pervicaceis est mihi ¹⁰ Thyadas,
Vinique fontem, lactis & uberes
Cantare rivos: atque truncis
Lapsa cavis ¹² iterare mella.
Fas & beatæ ¹³ conjugis additum
Stellis ¹⁴ honorem, tectaque ¹⁵ Penthei
Disjecta ¹⁶ non levi ruina,
Thracis & exitium ¹⁷ Lycurgi.
Tu flectis amneis, tu mare ¹⁸ barbarum:
Tu separatis ¹⁹ uvidus in jugis
Nodo coērces viperino
Bittonidum ²⁰ sine fraude crineis.
Tu, cum parentis regna ²¹ per arduum
Cohors Gigantum scanderet impia,
²² Rhoecum retorsisti leonis
Unguibus, horribilique ²³ mala:
Quanquam choreis aptior, &c jocis,
Ludoque dictus, non fat idoneus
Pugne ²⁴ ferebaris: sed idem
Pacis eras, ²⁵ mediisque belli.
Te vedit ²⁶ infons Cerberus auroe
Cornu decorum, ²⁸ leniter atterens
Caudam, ²⁹ & recedentis trilingui
Ore pedes, tetigitque crura.

In leonem conversias dejecti. ²³ Maxilla leonina.
que paratus, sive bellum esset gerendum sive pax colenda.
aliquando homines ad arma exclitare, interdum animos ferocios & cruculenos miti-
fere. ²⁶ Cerberus non nocens tibi ad inferos descendenter ut inde Ariadne uxori-
rem reduceres. ²⁷ Poeta Idcirco cornua affingunt Baccho, quod bibaces plerum-
que sunt pugnaces: *Vel ut alli solvent*, quod Bacchus primus terram junctis bobus
excoluit. ²⁸ Leni motu caudam agitans, quod faciunt canes suis dominis aut notis
adulantes. ²⁹ Et ore suo trilingui podes tuos atque crura redicuntis ad superos.

³⁰ Ideo Promethea callidum appellat, quia Jovi
igneum vitalem eripuerat.

³¹ Auro corruptus.

³² Charon. ³³ Tantali
posteros, Pelopen. Atreum.
Agamemnonem, Orestem.

³⁴ Ordo est. vocatus atque non vocatus audit le-
que non vocatus audit le-
vitam egit laborofam. ³⁵ Velit, nolit pauper, Charon Orci fatelles et
paupere eit.

¹ In secretis nemo ibus.

² Credite vos qui venturi
estis, &c fidem adhibete talia
dicenti. ³ Vidi etiam Nym-
phas ad discendum paratas.

⁴ Habent Satyri pedes in-
flari canarum. ⁵ Aures
quoad formam acutas &c ad
andieundum & cætas. ⁶ Vo-
cem sibi ipse dat, qua mulle-
res bacchantes furore plene
uti confuerunt. ⁷ Subtil-
tat mens & oīnturba est.

⁸ Et mens turbide latetur.
⁹ turbida latitia afficitur.
⁹ Virga, nempe hasta Bac-
chica pampinis involuta.

¹⁰ Ljet mihi, vel, possibil-
le est. ¹¹ Pro-
tervas Bacchi Sacerdotes &
ministras. ¹² Iterum arque
iterum cantare mella cavis
arboribus defluentia.

¹³ Ariadne, quam à The-
seo relictam Bacchus in uxo-
rem adoptavit. ¹⁴ Coro-
nam nuptialem inter sydera
collocatam. ¹⁵ Thebarum
regis. ¹⁶ Ruina sive ab
irato deo illata, quod mulle-
res bacchantes spectareret.

¹⁷ Fuit Lycurgus rex
Thracij, qui à Baccho in
furorem versis & vites in-
terfescare conatus, crura sua
sibi amputavit. ¹⁸ Mare
Indicum domas. nam Indos
Bacchus superaverat. ¹⁹ Tu
ebritus & vino madidus in
remoris montibus, colligis
in nodum mulierum Thra-
clarum comas ferientibus
implicitas. ²⁰ Sine ullo da-
mno. ²¹ Per arduos mon-
tes inter se superfructos.

²² Rhoecum Gleantem tu
²⁴ Dicebaris. ²⁵ Ad utrum-
que significar, vinum
Poeta

AD MÆCENATEM. Ode XX.

Famam suam eternam fore.

¹ Ordo est. Ego vates biformis ferar per liquidum æthera non usitata nec tenui penna, sed penna sublimi, Latinis auribus ante me inaudita. ² Nuper homo, nunc cygnus, vel, vates Lyricus, & vates Satyricus.

³ Cujus gloria iuperat invidiā. ⁴ & æthera petens.

⁵ Non ego obscuris parentibus sum ortus. ⁶ Hic ordo & horum verborum sensus mihi præ reliquis placet. O Meccenas ego non oblio mortem, quem, licet patrem, tu vocas & dilecte Horati. ⁷ Ut alii quib[us] fama cum morte interiit. de Styge vide Ode xxxiv. lib. 1.

⁸ Herescunt, infidunt.
⁹ In cygnum. ¹⁰ Mutor à paribus superioribus.

¹¹ Ocyor Icaro Dædali filio, qui una cum patre à Creta fugiens, fretus alarum fiducia decidit in mare.

¹² Bosphori murmur emitens, de Bosphoro vide supra Ode XLI. ¹³ Syrites Libycas. vide Ode XXI. lib. 1. ¹⁴ Cygnus.

¹⁵ Montes sub polo & cardine coeli positos, unde splrat Boreas, ubi dies est sex mentium & noctis totidem, anno in duas partes diviso. vis revera timet, fingit tamen se non timere. ¹⁶ Marci sunt populi Italiz, quos, Dacus quod Hispanus usu peritus, propter longa bella & navigationes duas. ¹⁷ Gallus Lugdunensis. Rhodanus est Gallie fluvius, ortum dum ex Alpibus, que Italiā à Gallia dividunt. ¹⁸ Abint nenia. i. abint mina funebria à fune e meo inani. inane appello, quia mihi mortuo funus proderit: nam in sepulchro contineri non possum, sed immortalis futurus sum ales. ¹⁹ Omitte.

¹ N On usitata, nec tenui ferar Penna, ² biformalis per liquidum æthera Vates: neque in terris morabor Longius: ³ invidiaque major Urbeis relinquam: ⁵ non ego paupers Sanguis parentum, ⁶ non ego, quem voco Dilecte Mæcenas obibo:
⁷ Nec Stygia cohibebo unda. Jam jam ⁸ residunt cruribus asperæ Pelles: & album mutor ⁹ in alitem Superna: nascunturque laeves Per digitos, humerosque plumæ. Jam ¹¹ Dædaleo ocyor Icaro, Visam ¹² gementis littora Bospori, Syreteisque ¹³ Getulas canorus ¹⁴ Ales, ¹⁵ Hyperboreosque campos Me Colchus, & qui dissimulat metum ¹⁶ Mars cohortis Dacus, & ultimi Noscent ¹⁷ Geloni: me peritus Discet ¹⁸ Iber, ¹⁹ Rhodanique pen ²⁰ Absint inani funere nenia, Lucretusque turpes, & querimonie: Compescit clamorem, ac sepulcri ²¹ Mitte supervacuos honores.

¹⁶ Marci sunt populi Italiz, quos, Dacus quod Hispanus usu peritus, propter longa bella & navigationes duas. ¹⁷ Gallus Lugdunensis. Rhodanus est Gallie fluvius, ortum dum ex Alpibus, que Italiā à Gallia dividunt. ¹⁸ Abint nenia. i. abint mina funebria à fune e meo inani. inane appello, quia mihi mortuo funus proderit: nam in sepulchro contineri non possum, sed immortalis futurus sum ales. ¹⁹ Omitte.

QUINTI HORATII FLACCI
ODARUM SEU CARMINUM
LIBER III.

ODE I.

*Non opibus, aut honoribus, sed animi tranquillitate
vitam beatam effici.*

O Di¹ profanum vulgus, &c arceo.
 2 Favere linguis: 3 carmina non prius
 Audita, Musarum facerdos,
 4 Virginibus, puerisque canto.
 5 Regum⁶ tremendorum in proprios greges,
 7 Reges in ipsos imperium est Iovis,
 8 Clari giganteo triumpho,
 Cuncta supercilie moventis.
 9 Est, ut viro vir latius ordinet
 Arbusta fulcis: hic generosior
 Descendat¹⁰ in campum petitor:
 Moribus hic, meliorque fama
 Contendat: illi turba clientium
 Sit major: 11 aqua lege necessitas
 Sortitur insigneis, &c imos:
 Omne capax¹² movet urna nomen.
 13 Districtus ensis cui super impia
 Cervice pendet, non¹⁴ Sicule dapes
 Dulcem¹⁵ elaborabunt saporem:
 Non avium, cithareque cantus
 16 Somnum reducent. 17 somnus agrestium
 Lenis virorum non humileis domos
 Fattidit, umbrosamque ripam,
 Non Zephyris agitata Tempe.
 18 Desiderantein quod satis est, neque
 Tumultuosum¹⁹ follicitat mare:
 Nec sevus²⁰ Arcturi cadentis
 Impetus, aut orientis²¹ Hœdi:

Hie suis virtutibus, alias amicorum numero celebris.
 1. mors aequaliter fortitur. 1. forte & sine delectu tunc omnes tan clavis quam
 obscures. 12. Volvit ad fortendum fatum. Vide Ode 111. lib. 2. 13. De
 Daniele Dionysii assentatore. vide M. Tul. Tus. lib. 5. 14. Dapes à Dionysio
 Siciliæ tyranno apparatæ, que erant exquisitissime & regio luxu instuctæ.
 15 Non reddent. 16 Non somnum restituent, quem metus absfluit.
 17 Ordo est &c sensus, somnus lenis non spem huiles agrestium domos, ne-
 que umbrosam ripam, aut aenea Thessalæ loca Zephyri agitata. 18 Qui
 desiderat quod satis est ad vitium, & veitum, non navigat, neque se mari per-
 ricio exponit, ut rem familiararem augeat. 19 Tumultuosum mare non reddit
 eum follicitum. 20 Arcturus stellæ est in Boote, quo propter tempestates,
 quæ oriens excitat, est vehemens, sed occidens est multo vehementior.
 21 Hœdi duas sunt stellæ ex gæ in sinistra mano Eridothomi, quibus orientibus
 sevit mare.

1. Odi vulgus indocum-
 nam imperitos homines &c
 a Muis alienos Horatius ac-
 cer ab his carminibus, tan-
 quam profanos à sacris.
 2. Attendite cum silentio,
 vel, bona verba dicere. 4
 Φημετε. 3. Ego Musarum
 facerdos canto virginibus
 puerisque carmina non prius
 audita à Romanis, lyrice
 scil. exacte & ad plenum
 facta. 4 Quo rectius iuvam
 vitam instituant. 5 Ordo
 est. Imperium regum timen-
 dorum est in proprios greges.
 Imperium Jovis clari
 giganteo triumpho, & cun-
 ceta moventis supercilie, est
 in ipsos reges. 6 Reges à
 subditis timeri debent, at
 amari magis. 7 Reges ipsi
 qui habent imperium in sibi
 subditos, habent etiam
 Deum suum Regem, omnis
 iniuriantis & violentie vin-
 dicem. 8 Jovis magnifici,
 qui potuit immanissimos gi-
 gantes supercilie. 1. nutu
 & majestate superare.

9 Fieri potest, ut alius allo
 plures possideat agros, in
 quibus arbores in ordinem
 redactas planter, alius ho-
 nores ambar, alius alia fe-
 cietur, &c. mortis tamen
 conditio est omnibus aqua-

10 In Campum Martium,
 ubi aliquis Magistratus est
 peritor, hic gen. is claritate.

11 Evecesitas tamen
 12. Videlicet ad fortendum fatum. Vide Ode 111. lib. 2. 13. De
 Daniele Dionysii assentatore. vide M. Tul. Tus. lib. 5. 14. Dapes à Dionysio
 Siciliæ tyranno apparatæ, que erant exquisitissime & regio luxu instuctæ.

15 Non reddent. 16 Non somnum restituent, quem metus absfluit.

17 Ordo est &c sensus, somnus lenis non spem huiles agrestium domos, ne-
 que umbrosam ripam, aut aenea Thessalæ loca Zephyri agitata. 18 Qui
 desiderat quod satis est ad vitium, & veitum, non navigat, neque se mari per-
 ricio exponit, ut rem familiararem augeat. 19 Tumultuosum mare non reddit
 eum follicitum. 20 Arcturus stellæ est in Boote, quo propter tempestates,

quæ oriens excitat, est vehemens, sed occidens est multo vehementior.

21 Hœdi duas sunt stellæ ex gæ in sinistra mano Eridothomi, quibus orientibus
 sevit mare.

22 Fundus Infructuosus ,
qui votis agricole non re-
sponderet. 23 Arbore (quae
nec flores nec fructus pro-
fert) modo pluvias culpan-
te , modo sydepa ; i. aitum
immoderatum e vi sydeum
provenientem. 24 Equo-
ra angustiora facta . 25 In
profundum mare. Vide
Ode xv. lib. 2. 26 In hoc
altum mare. 27 Lapidés
celos ad fundamentum sub-
struendum , ubi aedificium
contingat. 28 Operum con-
ductor ιργολας Εθ. Angl.
a Tasker. 29 Vide Od. xvi.
lib. 11. 30 In clunibus
equi. 31 Quid si neque
sedes sumptuosa , neque ve-
stes purpuree , neque vina
Falerna , neque unguenta
recioissima mentem dolen-
tem ac perturbaram miti-
gent : cur adficia magnifica
aur divitiis magno dolo-
re acquisitas concupiscam ?

32 Columnæ ex lapide
Phrygio , que domos sumptuosas fulciebant. 33 Mitigar. 34 Nec vinum
Iernum. 35 Unguentum Perficum , sic dictum ab Achæmenæ rege Pe. ix. ,
venit Costum. vide Ode xii. lib. 11. 36 Cur extruam sublimè atrium vel
mēn domum postibus marmoreis , invidia nimur laborantibus propter
magnificentiam ? 37 Cur relicto meo agro Sabino (in quo viram ago tranquilla
divitiis appetam moleiliarum plena magna opera comparatas.

H O R A T I I

Non verberatæ grandine vineæ ,
22 Fundusque mendax: 23 arbore nunc aqua
Culpante, nunc torrentia agros
Sideras nunc hyemes iniquas.
24 Contracta pisces aquora sentiunt
Jactis 25 in altum molibus. 26 hic frequens
27 Cæmenta demittit 28 redemptor.
Cum famulis, dominusque terræ
Fastidiosus , sed timor, & minæ
Scandunt eodem quo dominus : neque
Decedit 29 ærata triremi, &c
30 Post equitem sedet atra cura.
31 Quod si dolentem nec 32 Phrygius lap-
Nec purpurarum fidere charior
33 Delenit usus : nec Falerna
34 Vitis, 35 Achæmeniumque costum
36 Cur invidendis postibus, & novo
Sublime ritu moliar atrium ?
37 Cur valle permutem Sabina
Divitiis operosiores ?

A D A M I C O S. Ode II.

Pueros ab invento etate assuefaciendos esse rei militari & vita labi

1 Pauperiem duram & dif-
ficilem. 2 Puer factus ro-
busus per acrem mil' tam.
3 Parthos pro quibuslibet
hostibus. 4 Sub sole extra
rectum vivat & in rebus for-
midolosis. 5 Uxor tyranni
alicujus barbari. 6 Virgo
nubilis & maru'a viro.

7 Voce queribunda hec
verba loquuntur , Eheu , ne
regius sponspus rufis agni-
num lacestat leonem asper-
rum tactu , quem rapit
cruenta ira per medias cœ-
des. 8 Rel militaris in-
scius. 9 Sponspus regia stir-
pe progenitus. 10 Militem
Rom. in conflitu levum.
est Allegoria. 11 Qui fu-
giendo consulunt laluti ,
Lepius perlicitantur quam
qui fortiter pugnant.

12 Iuvenibus ignavis , quo-
rum poplites quemadmo-
dum & tergace niantur dum
fugiant. 13 Virtus repul-
sive ignominiose lenara , puris
honoriis fulget. nam viri
virtute præstantes non petunt à populo honores.
quorum insignia sunt secures & falces. 15 Favoris , id est , prout mobili & le-

1 Ngüstam , amici , pauperiem pati
2 Robuitus acri militia puer
Condicat, & 3 Parthos feroce
Vexet eques metuendus hasta :
Vitamque 4 sub dio & trepidis agat
In rebus. illum ex mœnibus hosticis

5 Matrona bellantis tyranni
Prospiciens, & 6 adulta virgo
7 Suspiret : Eheu ne 8 rufis agminum
Sponspus lacestat 9 regius asperum
Tactu 10 leonem : quem cruenta

Per medias rapit ira cœdes.
Dulce & decorum est pro patria mori-
Mors & 11 fugacem persequitur virum:

Nec parcit imbellis juventæ
12 Poplitibus, timidoque tergo.
Virtus, repulsa 13 nescia sordidae ,
Intaminatis fulget honoribus:

Nec sumit aut ponit 14 securis
Arbitrio popularis 15 auræ.

16 Virtu

16 Virtus recludens immeritis mori
 Coelum, negata tentat iter via:
 Cœtusque vulgareis, &c udam
 Spernit 17 humum fugiente penna.
 18 Eft & fidelis tuta silentio
 Merces. 19 vetabo, qui Cereris facrum
 Vulgarit arcane, sub iisdem
 Sit 20 trabibus, fragilemque mecum
 Solvat 21 phaselum. Siepe 22 Diespiter
 Neglectus, incesto addidit integrum:
 23 Raro antecedentem sceletum
 Deseruit pede pena clando.
 taflis & Innocentes punit cum implis & incestus.
 taflos & Innocentes punit cum implis & incestus.

16 Virtus aperlens coelum
 Ihs, qui non mortem, sed
 immortalitatem sunt meriti,
 iter patescit & fibi &
 suis, per vias difficiles & in-
 terclusas. 17 Res terrenas
 spernit, querens immorta-
 lia. 18 Laus silentii.

19 Neque mecum habita-
 bit, neque mecum in eadem
 nave vehetur, qui sacra Ce-
 reris, id est, quodvis arca-
 num evulgarit, homo scil-
 rimarum plenus. 20 Sub
 eodem teſto. 21 Navem
 velocem & oblongam.

22 Jupiter (diel & lucis
 pater) non cultus, siepe
 23 Peña tardo pede ince-
 aliquidit & comprehendit.

O D E III.

Virtute præditum virum nihil extimescere.

J Ustum, & 1 tenacem propositi virum,
 2 Non civium ardor prava jubentium,
 Non vultus 3 instantis tyranni
 4 Mente quatit solidam: neque Auster
 5 Dux inquieti turbidus Adriæ,
 Nec fulminantis magna Jovis manus.
 6 Si fractus illabatur orbis,
 Impavidum ferient ruinæ,
 7 Hac arte Pollux, & 8 vagus Hercules
 Innixus arceis attigit 9 igneas:
 Quos inter Augustus 10 recumbens
 11 Purpureo babit ore nectar.
 12 Hac te 12 merentem Bacche pater tuæ
 Vexere tigres, 13 indocili jugum
 Collo trahentes: hac 14 Quirinus
 Martis equis Acheronta fugit.
 15 Gratum elocuta 17 consiliantibus
 Junone divis. 18 Ilion, Ilion
 19 Fatalis, incestusque judex,
 20 Et mulier peregrina vertit
 In pulvrem, 21 ex quo destituit deos
 Mercede pacta Laomedon: mihi
 Castaque 22 damnatum Minervæ
 Cui populo, & 23 duce fraudulentu.

1 Virum in proposito recte
 perseverantem. 2 Non fe-
 ditio civium iniqüas leges
 ponentium, que cum aequo
 & bono pugnant. 3 Ty-
 ranni praesentis. 4 De sen-
 tientia dimovet, id est, non
 efficit inconstantem.

5 Arbitrè Adriæ. vide
 Ode 3. lib. 1. est Adria ge-
 nericis masculi. 6 Si coelum
 ruat, vir justus illius ruinam
 non expavescer. 7 His vir-
 turibus, constantia nimurum
 & iustitia, Pollux, Hercu-
 les, Bacchus, Romulus, ex
 mortalibus facti sunt im-
 mortales. 8 Hercules ion-
 ginatas terras & multa ma-
 ria peragravit ad varia mon-
 stra domanda. 9 Arces sy-
 deribus micantes, id est,
 coelum. 10 Accumbens.
 Virgil. — *Tu das epit-
 lis accumbere divum.*

11 Augustus ore suo roseo
 & pulchro babit nectar, jam
 divus factus, etiamnum in
 terra vivus. Virgil. *O Me-
 libae. Deus nobis haec otia
 fecit,* id est, Augustus.

12 Hac virtutis via.

13 Te merentem honores
 divinos, vel merentem, id
 est, militantem. 14 Ti-
 lio

15 Romulus parris fili equis, id est, arte militari, fugit Acheronta paludem infernalem,
 & ad superos evanit. 16 Junone rem gratam dicit eloquuta, quod veteres inimici-
 tias ex animo jam depositiuerint. 17 Divis confilium habentibus de recipiendo Ro-
 mulo in numerum deorum. 18 hic incipit Junonis Oratio in divisorum coeru ha-
 bita. 19 Paris à fatis datus judex de atrevo malo Veneri dabo. 20 Et Helena à
 Paride rapta. 21 Ex quo tempore Laomedon pater Priami destituit, id est, frau-
 davit promissa mercede deos. Neptunum nempe & Apollinem, qui Jovis justu Lao-
 medonti fuus operas locarant ad muros Trojanos extruendos. 22 Ilion mihi &
 Minerva dannatum, propter injuriam nobis illatam in malo pulchritudinis Ve-
 neri dato. 23 Laomedonte.

24 Paris infamis hospes
 Helenæ. 25 Perjura, propter Laomedontis fraudem.
 26 Heftoris auxillis.
 27 Et bellum nostris discordis productum in decentium ressalt, id est, finitum
 sit & compositum.
 28 Deinceps. 29 Romum Junonis nepotem per Martem, qui eum genuit ex Ilia. 30 Marti reddam & remittam, quamvis enim Romulus sit de genere Trojano, Marti tamen filio meo & pari suo concedam, ut Romulus sit primus rex Romanorum. 31 In celos ascendere. 32 Divinos illoquores bibere & divis adnumerari. 33 Ordo est & sensus. dummodo longus pontus intercurrat inter Trojam & Romam, qualibet in parte orbis regnanto Trojani felices & beati, exules tamen regnanto, sic ut Trojano Imperio fruuntur nunquam. 34 Paridis sepulchro. 35 Et dummodo Troja sit ita deferra, ut in ea & armenta pascere & ferre fuos catulos occultare possint inulta, id est, illasse & secura, nemine prohibente; ea lege iter Capitolium, &c. 36 Medis devictis & per triumphum deditis. 37 Roma barbaris gentibus formidanda extendit nomen in oras ultimas. 38 Mare Galitanum. 39 Nilus Aegypti fluvis, sic dictus à Nilo rege, vel quod trahit *vixit* *λαύ*, id est, nomen suum, quo tota Aegyptus redditur secundior post suam inundationem. 40 Ordo est, horrenda Roma nomen suum in ultimas terrarum oras extendat. Roma (inquam) fortior spernere, id est, fortior ad spernendum aurum, quam cogere. 41 Aurum nondum ex auri fodiinis effosum. 42 Dextra, quae sacris non parcit. 43 Polus septentrionalis & Antifragilis. 44 Arma usque eo Roma inferat. 45 Juxta torridam zonam, ubi sevit ingens solis æstus. Vide Ode XXII. lib. 1. 46 Circulum intelligit utriusque poli, ubi mundus per pertusam glacie obrigescit. 47 Hac fata Romanus prædicto & confirmo, ut fortius manu sunt Imperatores, verum sub conditione, nemoe, ne nimium pii. id est, ne nimium amantes Trojæ, (unde sunt orti) velint reparare, &c. 48 Potentissimi i aperio freti. 49 Ordo est. Fortuna Trojæ renascens alite lugubri, id est, nullus auspiciis, iterabitur tristis clade, me, (coniuge & forore Jovis) ducente vietricis catervas. 50 Flammis & ferro iterum vaffabitur. 51 Eliamfi Apollo sit operis autor, tamen ter pereat, &c.

Jam nec Lacænae splendet adulteræ
 24 Famosus hospes : nec Priami domus
 25 Perjura, pugnaceis Achivos
 26 Hectoreis opibus refringit :
 Nostrisque 27 ductum seditionibus
 Bellum resedit. 28 protinus & graveis
 Iras, & invisum 29 nepotem,
 Troica quem peperit sacerdos,
 30 Marti redonabo. illum ego lucidas
 31 Inire fideis, 32 ducere nectaris
 Succos, & adscribi quietis
 Ordinibus patiar deorum.
 33 Dum longus inter seviat Ilion,
 Romamque pontus ; qualibet exules
 In parte regnanto beati.
 Dum Priami, Paridisque 34 busto
 Insultet armentum ; 35 & catulos feræ
 Celent inulta. stet Capitolium
 Fulgens : 36 triumphatisque possit i
 Roma ferox dare jura Medis.
 37 Horrenda late nomen in ultimas
 Extendat oras, qua 38 medius liquor
 Secernit Europen ab Afro :
 Qua tumidus rigat arva 39 Nilus :
 40 Aurum 41 irrepertum, & sic melius situm
 Cum terra celat, spernere fortior,
 Quam cogere humanos in usus,
 Omne facrum 42 rapiente dextra,
 Quicunque mundi 43 terminus obstitit
 44 Hunc tangat armis ; visere gestiens
 45 Qua parte debacentur ignes,
 46 Qua nebulae, pluviaque rores.
 Sed bellicosis 47 fata Quiritibus
 Hac lege dico : ne nimium pii,
 48 Rebusque fidentes, ayitæ
 Tecta velint reparare Trojæ.
 49 Trojæ renascens alite lugubri
 Fortuna 50 tristis clade iterabitur,
 Ducente vietricis catervas
 Coniuge me Jovis, & forore.
 Ter si resurgat murus aheneus
 51 Auctore Phœbo, ter pereat meis

52 Excisus Argivis : ter 53 uxor
 Capta 54 virum, puerosque ploret.
 55 Non hoc jocofix conveniet lyrae.
 Quo Musa tendis ? define 56 pervicax
 Referre sermones deorum : 57 &
 Magna modis tenuare parvis.
 Iminuar. 56 Define Musa licentiosa & audax
 amplas lyricalis modulationibus extenuare.

52 Expugnatus ab Argivis
 meis , qui me Argis colunt.
 53 Hecuba vel Andromache.
 54 Maritum & filios
 caeos ploret. 55 Lyrico
 carmini res graves non con-
 venient. Musam igitur Poet-
 ta monet , ut humili carmine
 sermones deorum non
 ref. sec. 57 Et define res

A D C A L L I O P E N . Ode IV.

*Musarum præsidio è periculis ereptum se dicit, eodemque
tutum semper fore sperat.*

1 D Escende 2 cœlo, & dic age tibia
 Regina longum, Calliope, melos ,
 Seu voce nunc mavis acuta ,
 Seu fidibus , cytharave Phœbi.
 3 Auditis ? an me iudit amabilis
 Istania? 4 audire, & videor pios
 Errare per lucos , amenæ
 Quos & aquæ 5 subeunt , & aurore.
 6 Me fabulosè Vulture in Appulo,
 Altricis extra limen Apulie
 Ludo , fatigatumque somno
 Fronde nova puerum palumbes
 Texere : mirum quod foret omnibus ,
 Quicunque celsæ nidum 7 Acherontia ,
 Saltusque 8 Bantinos , & arvum
 Pingue tenent 9 humilis Ferenti:
 10 Ut tuto ab atris corpore viperis
 Dormirem & ursis : 11 ut premerer sacra
 Lauroque , 12 collataque myrto ;
 13 Non sine dis animosus infans.
 14 Vester, Camænæ , vester in arduos
 15 Toller Sabinos : seu mihi 16 frigidum
 Præneste, seu Tibur 17 supinum ,
 Seu 18 liquidæ placuere Bajæ.
 Vestris 19 amicum fontibus, & choris,
 Non me 20 Philippis versa acies retro ,
 21 Devota non extinxit arbos ,
 Nec Sicula 22 Palinurus unda.

1 Ordo est. O Regina Cal-
 liope descende de cœlo, &
 age, dic tibia longum melos. Id
 est , longum & suavem can-
 tilenan. 2 Habent Musæ
 etiam sedem in cœlo, ut Jo-
 vis filie. 3 Sodales mei ,
 numquid auditis Calliope
 canentem ? an me fallit poe-
 tica in stania ? 4 Videor mihi
 audire Calliope , quandoque
 ipsa discurrit per lucos
 pios , Id est , per lucos quos
 Dii incolunt. 5 Quos lucos
 aque jucundæ præterfluitur ,
 & in quibus grata spirant au-
 re. 6 Ordo est & sententia.
 Palumbes fabulosè , (Id est ,
 palumbes de quibus poëta
 multa fabulanur) me puerum
 Indo fatigatum & so-
 mno vitium texere & co-
 periere nova fronde (id est ,
 fronde recenti & viridi) in
 vulture Appulo , (Id est , in
 Vulture monte Appulie)
 extra limen Apulie altri-
 cis, id est , numeri mei & so-
 illarum. 7 Acherontia est
 urbs Lucaniae admodum par-
 va, in sublimitate montis po-
 sita, Ideoque eam nido compa-
 rat, vel per nidum domum
 proprium significat. 8 Ban-
 tina est oppidum Appulie
 pacis abundans. 9 Ferenti-
 um est urbs in humili & de-
 pressa valle posita. 10 Ad-
 mirabile præagrum omni-
 bus , quo patto dormirem

corpore tuto. Sec. 11 Quod premerer lauro sacra, id est , lauro Apollini dicara,
 que quicquid laurus præfigebat eum futurum Poëtam. 12 Et myro comportara
 à palumbibus , que Veneri consecrata lignificabat eum res amatorias cantaturum.
 13 Non sine divino nomine ego infans impavidus. 14 Ubique fuiro, o Ca-
 mense, vester sum. 15 In montes e cœlos Sabinj vehor. 16 Non ideo frigidum,
 euia Præneste in monte positum est , sed propter frigidas aquas ibi è fontibus pro-
 fluentes ad varios morbos salutares. 17 An ascensu montis constitutum. 18 Bajæ
 est urba Campanie aquis calidis nobilitata. 19 Ordo est me amicum vestris fonti-
 bus & choris non extinxit Philippis acies versa retro, non arbos. Sec. 20 Philippi est
 urbo in Thessalia, ubi versus erat in fugam Brutis & Cassili exercitus, in quo bello Ho-
 ratius erat Tribunus militum. 21 Arbor scelerata. vide Od. 13. lib. 2. 22 Promon-
 torium Lucaniae sic denominatum à Pallinuro navis Aenei gubernatore, ubi Horatius
 in summum periculo est versatus, quum ex bello Philippensi in Italiam rediret.

22 Quā docunq; 24 Mare Bōsporū aethiōsum. vi-
de Ode 13 &c ult. lib. 2. 25
Arenas cōlentes. 26 Bri-
tanni (inquit Acron) hospiti-
tes mactabant pro hostiis.
feri igitur & inhospitales
tunc temporis erant. neque
Id mirum: nam ut à sole
longe distabent, sic certe
quādū illorū mentibus
divina grāta non illuxerat,
ab omni huminitate, clem-
entia, mansuetudine &
Id genus virtutibus, procul
urbane. Verum ubi deus
(cujus providentia in re-
gnorum mutationib; est
admirabilis) pro sua miseri-
cordia hanc gentem ad fidem
Christianam vocavit.
Tenim evanuit feritas, in-
dies exulavit Immanitas,
corruīt crudelitas, omnīs
barbaries in exteris (nescio
quas) nationes transfigra-
vit, & Britannis (quæ à no-
stro Poeta hic dicitur fera)
facta est gens perhumana,
hosptialis, liberalis, comis,
atque affabilis. 27 Con-
cani erant Hispani, vel (ut
alii volunt) Thraces, quibus
faneus ex equi nī cruris ve-
nīs subractus & lati com-
mixtus potus erat familiaris.
28 Scythia populum
fagittis potentem, vide O-
de 20 lib. 2. 29 Et invio-
latus. i. salvus Musarum
præfidiō visam Tanam.
30 Cæsarem magnum &
triumpho sublimem. Ordo
est, Vos recreatis Pierio an-
tro Cæsarem querentem finire
labores, simul atque
abdidit oppidis cohortes
fessis militiis. 31 Simul ut
in hibernis constituit exerci-
tum propter anni tempus
ad bellum gerendum incep-
runt. 32 Antro Mūris sacro
& secreto. i. vos Cæsarem
oblestatis arre poetica.

33 Confilium ab immani-
tate remotum, quo usus est Cæsar in subjugandis barbaris.
dilis belligerantes. 35 Fulmine in caput Titanum cadente.
mobilem. 37 Sedem inferorum, ubi omnia sunt tristia.
ter. 39 Ordo est, illa juventus horrida fidens brachis magnum terrorem
tuuerat Jovi. 40 Gigantes ex terra natī contendentes montem monti impo-
nere. 41 Olympo umbrofo. 42 Typhoeus, Mimas, Porphyryon. Rhœ-
Enceladus sunt nomini gigantum. 43 Ingenti flamma, 44 Enceladus
tam fuit robustus, ut arbores eradicas jacularetur in hostes. 45 Contra Mi-
nerve clypeum, quo Jupiter etiam usus est contra gigantes. Centra Jovis sapie-
tiam nū possunt gigantes. 46 Ex parte Jovis in hac pugna. 47 Vulcanus
dicitur avidus propter ignis rapacitatem. vel quia pugna est avidus.
Io, qui semp̄ arcum gestar. 49 Aqua sincera fontis Castaliū, sic dicti à Callo-
ria puella, quam Apollo adamavit. 50 Crines humeris sparsos. 51 In Lycia
ea fons est Castalius. 52 Sylvam. In qua narus est Apollo, dictus Patareus
Patara Lyche civitate, ubi maxime colebatur. 53 Robur corporis sine prae-
tia suo labitur impetu. 54 Vires confilio gubernatas dil augent.

23 Uteunque mecum vos eritis; libens
24 Infanientem navita Bosphorus
Tentabo, & 25 arenteis arenas,
Littoris Assyri viator.
Visam 26 Britanos hospitibus seros,
Et lætum equino sanguine 27 Concanum:
Visam pharetratos 28 Gelonos,
29 Et Scythicum inviolatus amnem.
Vos 30 Cæsarem altum, militia simul
Fessas cohorteis 31 abdidit oppidis:
Finire querentem labores
32 Pierio recreatis antro.
Vos 33 lene consilium & datis, & dato
Gaudetis almæ. scimus ut 34 impios
Titanas, immanemque turmam
Fulmine sustulerit 35 caduco,
Qui terram 36 inertem, qui mare temperat
Ventosam, & urbeis, regnaque 37 tristia,
Divosque, mortaleisque turmas
Imperio regit 38 unus aequo.
39 Magnum illa terrorem intulerat Jovi
Fidens juventus horrida brachiis,
40 Fratresque tendentes 41 opaco
Pelion imposuisse Olympo.
Sed quid 42 Typhoeus, & validus Mimas
Aut quid 43 minaci Porphyryon statu,
Quid Rhœcus, 44 evulsiisque truncis
Enceladus jaculator audax
Contra sonantem Palladis 45 aegida
Posſent ruentis? 46 hinc 47 avidus stetit
Vulcanus, hinc matrona Juno, &
Nunquam humeris 48 positurus arcum,
Qui 49 rore puro Castalise lavit
50 Crineis solutos: qui 51 Lycie tenet
Dumeta, 52 natalemque sylvam,
Delius, & Patareus Apollo.
53 Vis consili expers mole ruit sua:
54 Vim temperatam di quoque provehunt

34 Gigantes cur
35 Terram in
36 Solus Jup
37 Vulcans
38 Contra Mi
39 Apollon
40 Agnos
41 In Lycia
42 Sylvam
43 Robur corporis fine prae-
44 Vires confilio gubernatas dil augent.

In majus : iidem odere vireis
Omne nefas animo ⁵⁵ moventes.
Tetris mearum ⁵⁶ centimanus Gygas
Sententiarum notus , &c ⁵⁷ integræ
Tentator ⁵⁸ Orion Dianæ ;
Virginea domitus sagitta.
⁵⁹ Injecta monstros Terra dolet suis ,
Mœretque partus fulmine luridum
Misso ad Orcum : nec peredit
Impositam celer ignis ⁶⁰ Ætnam :
⁶¹ Incontinentis nec Tityi jecur
Relinquit ales , ⁶² nequitia additus
Custos : amatorem trecentæ
⁶³ Pirithoum cohident catenæ.

natus est. ⁶² Intemperantie sine appositus custos , ut Di^s fillum ; amatorem Proserpine , quam rapere quam tentaret Pirithous , citatis dicitur implicitus esse apud inferos.

AUGUSTI LAUDES. Ode V.

M. Atillii Reguli constantia , & ad Pænos redditus.

¹ COelo tonantem credidimus Jovem
Regnare : ² præsens divus habebitur
Augustus , adjectis Britannis
³ Imperio , gravibusque Persis .
Milefne ⁴ Crassi , ⁵ conjugé barbara
⁶ Turpis maritus vixit ? & hostium
(Pro curia , inversique mores !)
Confessuit sacerorum in armis
Sub rege Medo , ⁸ Marsus , & Appulus ,
⁹ Anciliorum , & nominis & toge
Oblitus , ¹⁰ æternaque Vestre ,
¹¹ Incolumi Jove , & urbe Roma ?
Hoc caverat mens provida Reguli
Dissentientis ¹³ conditionibus
Fœdis , ¹⁴ & exemplo trahenti
Perniciem veniens in ævum :
Si non periret immiserabilis
Captiva pubes . ¹⁵ Signa ego ¹⁶ Punicis

erant clarissimi , qui cum Crasso superati & capti , uxores acceperunt à Medis & Persis , ut ibi velut in proprijs sedibus omnem statim agerent . ⁹ Ignavi erant militares sub Crasso , qui obliviscerentur ancillis , scuta brevia numero dodecim in ade Martis ferrata , ex quibus unum de celo laossum credebatur . nam datum est pro oraculo , ibi fore Imperium , ubi finisset ancile . ancilia hic pro virtute ponuntur , toga pro dignitate . ¹⁰ Æterni ignis . qui in templo Vestra à virginibus cu-
sodius nunquam extinguebarur . ¹¹ Salvo Capitollo , quæ Jovis erat fœdes . q.d. non deferta urbe à finis diis . turpègitur militibus Rom . ut sub armis hosti-
bus fenercerent . ¹² Regulus hoc providerat , ne quis suo exemplo spem vite
in captivitate poneret . ¹³ A conditionibus fœdis , noluit enim Regulus capti-
vus Afrorum pro se reddi . ¹⁴ Et dissentientis ab exemplo quod traheret perni-
citem in posterum tempus , nisi pubes captiva periret immiserabilis . ¹ fine miseri-
cordia . nam tali exemplo milites deinceps ignavus pugnarent . ¹⁵ Hoc est Re-
guli Oratio in Senatu Rom . habita . genus est deliberaffrum . ¹⁶ Ego vidi arma
Africanis templis affixa , quæ nostri milites hosti trahiderunt sine cæde .

⁵⁵ Vires cogitantes in-
quiritatem . ⁵⁶ Bilarens de
quo vide Ode xvii . lib . 2 .

⁵⁷ Cæstæ Diana . ⁵⁸ O-
rion venator stuprare conatus
Dianam , ejus sagittis est
confusus . ⁵⁹ Ordo est .
Terra mater , imposta mon-
strosis gigantibus suis filiis ,
doler & mœret suos partus
esse fulmine miseros ad Or-
cum . ¹ ad Flutona supra
modum pallidum & Inferno
colore foedarum . ⁶⁰ Sici-
liae montem Encelado gi-
ganti injectum . ¹⁶ Nec
vultur relinquit perdere Je-
cur Tityi luxuriosi , qui
Latona stuprum inferre co-
natur , ut ei sit infestus . ⁶³ Ixio-
nis & Di^s fillum ; amatorem Proserpine , quam rapere quam tentaret Pirithous .

¹ Ut tonitrua demonstrant
Jovem esse cali regem , sic
Caesaris victorie divinitatem
ejus arguunt . ² Dum
est in vivis . ³ Imperio
Rom . additis Britannis , qui
ab Augusto per Drusum pri-
vignum superati sunt .

⁴ Propter Crassi cladem
Persie vel Parthi graves &
perniciose habebantur , qui
tamen Augusto facile ceſſe-
funt , signaque militaria
Crassi & M. Antonio ad-
empta reddiderunt . ⁵ Cum
conjugé alienigena . ⁶ Ut
servus & captivus vixit ?

⁷ O Senatus , vel o curia ,
quam indigne res paſſa es
contra maiestatem populi
Rom . & o mores quam in-
versi & corrupti esis , ut
Rom . milites jam barbaris
serviant , qui illis olim domi-
nari solebant . ⁸ Marci &
Appuli inter Rom . milites

erant clarissimi , qui cum Crasso superati & capti , uxores acceperunt à Medis & Persis , ut ibi velut in proprijs sedibus omnem statim agerent . ⁹ Ignavi erant militares sub Crasso , qui obliviscerentur ancillis , scuta brevia numero dodecim in ade Martis ferrata , ex quibus unum de celo laossum credebatur . nam datum est pro oraculo , ibi fore Imperium , ubi finisset ancile . ancilia hic pro virtute ponuntur , toga pro dignitate . ¹⁰ Æterni ignis . qui in templo Vestra à virginibus cu-
sodius nunquam extinguebarur . ¹¹ Salvo Capitollo , quæ Jovis erat fœdes . q.d. non deferta urbe à finis diis . turpègitur militibus Rom . ut sub armis hosti-
bus fenercerent . ¹² Regulus hoc providerat , ne quis suo exemplo spem vite
in captivitate poneret . ¹³ A conditionibus fœdis , noluit enim Regulus capti-
vus Afrorum pro se reddi . ¹⁴ Et dissentientis ab exemplo quod traheret perni-
citem in posterum tempus , nisi pubes captiva periret immiserabilis . ¹ fine miseri-
cordia . nam tali exemplo milites deinceps ignavus pugnarent . ¹⁵ Hoc est Re-
guli Oratio in Senatu Rom . habita . genus est deliberaffrum . ¹⁶ Ego vidi arma
Africanis templis affixa , quæ nostri milites hosti trahiderunt sine cæde .

H O R A T I O

17 Vidi brachia Rom. re-
 vindicta tergo quondam libe-
 ro. 18 Portas Carthaginis
 apertas. quod arguit Car-
 thagenensem securitatem.
 19 Et vidi eos agros coll.
 qui fuerant à nobis antea
 devastati. 20 Scilicet mil-
 lies au ro redemptus, ad pu-
 gnam fortior redibit. Iro-
 nia est. 21 Turpitudinem
 damno cumulatis, dum mil-
 lies ignavos auro rediguntur.
 22 Candida lana alio colo-
 re tintæ non refumit can-
 dorem genuinum amissum.
 23 Colore. fucus herba
 est, qua tinguntur vestes.
 24 Vera virtus non fôlet
 restituâ aut reparari ab his
 qui corrupti jam ac depra-
 vati sunt. 25 Si fieri potest
 ut cerva rebus expedita
 pugnare audeat. 26 Qui
 hoitiū potestati se permi-
 fit. 27 Et altero prælio
 Ca-thaginenses subiget is,
 qui lora, &c. 28 Janus.
 29 Hic miles nesciens vi-
 tam armis, non deditione
 esse res inendam pacem
 eum bello confudit nam in
 ardentiâ pugna tan-
 quam in pace is hostibus
 credidit. 30 Nobilior tur-
 pibus Italiae ruinis. 31 Re-
 gulus dicitur à se removisse.
 32 non admisit conjugis o-
 culum. 32 Ut capite dimi-
 nutus, id est, ut servus fa-
 cetus per captivitatem. 33 Et
 dicitur torvo vultu oculos
 in terra delicos habuisse,
 donec consilio nunquam a-
 has dato. I. donec argu-
 mentis inauditis firmaret
 patres labantes dubitantes
 que. 34 Suasor sine moni-
 tor. 35 Exul per captivita-
 rem egreditus, id est, nun-
 quam fatis iandatus.

Affixa delubris, & arma
 Militibus sine caede, dixit,
 Direpta vidi : vidi ego civium
 17 Retorta tergo brachia libero,
 18 Portasque non clausas, 19 & arva
 Marte coli populata nostro.
 20 Auro repensus scilicet acrior
 Miles redibit ? flagitio additis
 21 Damnum. neque amissos colores
 22 Lana refert medicata 23 fuso :
 Nec vera vir:us, cum semel excidit.
 24 Curat reponi deterioribus,
 25 Si pugnat extricata densis
 Cerva plagiis, erit ille fortis,
 26 Qui perfidis se credidit hostibus :
 27 Et Marte Poenos proteret altero,
 Qui lora restrictis lacertis
 Sensit 28 iners, timuitque mortem.
 29 Hic unde vitam sumeret inscius
 Pacem duello miscuit. 6 pudor !
 O magna Carthago, probrofis
 30 Altior Italæ ruinis !
 31 Fertur pudicæ conjugis osculum,
 Parvosque natos, 32 ut capit is minor,
 A se removisse, & virilem
 33 Torvus humili posuisse vultum :
 Donec labanteis consilio patres
 Firmaret 34 auctor nunquam alias dato,
 Interque incerenteis amicos
 Egregius properaret 35 exul.
 36 Atqui sciebat quæ sibi barbarus
 Tortor pararet : non aliter tamen
 Dimovit 37 obstanteis propinquos,
 Et 38 populum redditus morantem :
 Quam si clientum longa negotia
 39 Dijudicata lite relinqueret,
 40 Tendens Venafranos in agros,
 Aut Lacedæmonium 41 Tarentum.
 36 Non ignorabat Regulus se ad exquisita supplicia
 proficiendi. Cic. de Off. 1. 3.
 hostes rediret. 38 Populum, qui redditum suum tardabar. 39 Lite finali
 Se sententia pronunciata. 40 Irer habens Venafanum Campanie civitatem
 animi relaxandi gratia. Vide Ode 6. lib. 2. 41 Oppidum à Phalanto Lacedæmonio conditum.

A D R O M A N O S . Ode VI.

Corruptos suæ etatis mores insecatatur.

D Eliæta majorum immeritus lues ,
Romane, donec tempa² refeceris,
Ædeisque labentes deorum , &c
3 Fœda nigro simulacra fumo.
4 Dis te minorem quod geris, imperas.
Hinc omne principium, ⁶ huc refer exitū.
Di multa⁷ neglecti dederunt
8 Hesperie mala luctuosæ.
Jam bis⁹ Monæses, & Pacori manus
Non auspiciatos contudit impetus
Nostros, &c adiecisse prædam
Torquibus exiguis¹⁰ renidet.
Pene occupatam¹¹ seditionibus
Delevit urbem¹² Dacus, & Æthiops :
Hic¹³ classe formidatus, ¹⁴ ille
Missilibus melior sagittis.
15 Fœcunda culpe secula, nuptias
Primum inquinavere, & genus, & domos.
16 Hoc fonte derivata clades
In patriam populumque fluxit.
Motus doceri gaudet¹⁷ Ionicos
Matura virgo, &¹⁸ singitur artubus
Jam nunc, & incestos amores
19 De tenero meditatur ungui.
20 Mox juniores querit adulteros
21 Inter mariti vina : ²² neque eligit
Cui donet²³ impermissa raptim
Gaudia, ²⁴ luminibus remotis :
25 Sed jussa coram, non sine concio
Surgit marito : seu vocat²⁶ institor,
Seu navis Hispanæ²⁷ magister,
28 Dedeorum pretiosus emptor.
29 Non his juventus orta parentibus
Inficit aquor sanguine Panico ,
30 Pyrrhumque , & ingentem cecidit
31 Antiochum, Annibalemque dirum:
Sed rusticorum³² mascula militum
Proles; ³³ Sabellis docta ligonibus
34 Versare glebas : & severæ
Matris ad arbitrium recisos

In publica meretrix ab adultero artefacta è lecto surgit videente & contentiente
marito, qui tanquam leno premium concubitus accipit. ²⁶ Negotiator.
²⁷ Nauclerus. ²⁸ Flagitorum emptor liberalis. ²⁹ Non tam libidino-
fi parentibus nati sunt: IIII Rom. qui navali bello Poenos superarunt. vide Od. 12.
lib. 2. ³⁰ Epirotarum regem à Curio Fabricioque in Lucania virtum. ³¹ Sy-
ria Regem à M. Acilio superatum. ³² Proles virilis, non effemina. ³³ Sa-
binis, pro quibusvis ligonibus & ferramentis rusticis. ³⁴ Arare.

1 Ob culpam majorum da-
bis poenas , quas non es me-
ritus. 2 Donec readifica-
veris vel reparaveris tempa-
deorum occidentia. 3 Si-
mulachra tigri verutatis for-
dentia. 4 Quia Deos col-
lis, idcirco Imperas Roma-
ne. 5 A pietate In Deos
tuum habes initium.

6 Ad Deos neglectos tuas
refer calamitates. Alii hunc
versum sic interpretantur ,
ut sit sensus , in exordio re-
rum Deos invoca : elidem
in exitu gratias agito.

7 Dili minus studiose culti.

8 Itali e lugabri. 9 Mo-
næses & Pacoris Partho-
rum reges bñs , i. primo
Craßum , secundo Labien-
num cum omni exercitu de-
leverunt , noctroque conatu
auspicatos (i. quia
contre noctis auspiciorum
necessariam veitatem) ina-
nes reddide unt. 10 Gau-
der se adiecisse prædam au-
reis suis torquibus, qui ante-
nos devictos erant exigui,
Jam vero facti sunt amplio-
res. 11 Bellis civilibus.

12 Scyth & Ægypti sub
Antonio & Cleopatra.

13 Classe, quam Cleopa-
tra instruxerat. 14 Ille
Dacus Scytha multo peri-
tor in micrendis sagittis.

15 Secula , in quibus ho-
mines astidue culpam com-
mittunt. 16 Ex adulteriis.

17 Saltatores lascivas ,
quas primus Iones invente-
rant. 18 Docetur corpus
molliter mouere & saltare
secundum artem. 19 A te-
neris annis discit & exercet
amores flagitiosos. 20 Post
nuptias celebratas querit
amatores marito suo junio-
res, i. robustiores. 21 In-
ter epulas nuptiales.

22 Nullum adhibet dele-
ctum. 23 Illicis as lupri
voluptates. 24 Lucernis
remotis, ne fini testes pollu-
te verecundis. 25 Sed ve-

re verecundis. 26 Negotiator.

27 Non tam libidino-

fi parentibus nati sunt: IIII Rom. qui navali bello Poenos superarunt. vide Od. 12.

lib. 2. ³⁰ Epirotarum regem à Curio Fabricioque in Lucania virtum. ³¹ Sy-

ria Regem à M. Acilio superatum. ³² Proles virilis, non effemina. ³³ Sa-

bini, pro quibusvis ligonibus & ferramentis rusticis. ³⁴ Arare.

35 Portare lignum domum post laborem finitum, ad lignem alendum, si matres severæ sic huberent.

36 Vespri. nam Sol descendens mutat umbras.

37 Adducens tempus gratum (id est, noctem in qua quiescimus) curru suo, in quo vehitur, recedente.

38 Dies (i. tempus) omnibus rebus damnum & interitum afferens, quid non consumit? 39 Paulo post. hic observa elegans gradationem in tribus versiculis. Avis parentes, parentibus nos, nobis nostris beri sunt deteriores.

Q. H O R A T I U S

35 Portare fustis, Sol ubi montium

36 Mutaret umbras, & juga demeret
Bobus fatigatis; amicum

Tempus 37 agens abeunte curru.

38 Damno quid non imminuit dies?

/Etas parentum, pejor avis, tulit

Nos nequiores; 39 mox datus
Progeniem vitiosiorem.

A D A S T E R I E N . Ode VII.

Solatur eam, de viri sui absentia mastam & sollicitam.

1 Ordo est &c sensus. O Asterie, quid fles? i. quid flendo desideras? Gygen juvenem constanti fide, quem Thyna merce beatum candidi Favonii, i. ferenti venti occidentales primo vere tibi restituerunt. 2 Locupletatum merce adiecta ē Cilia. 3 Notis actus. i. quibuslibet ventis compulsius ad Oricum, urbium primam in Epiro. 4 Post magnas tempestates Capre occasu excitatas. 5 Non dormiens. 6 Ordo est &c sensus, arqui vafer nuntius sollicitate hospiti (nempe nuntius à Chloë ad virum tuum militus) tentat illum mille modis, dicens, Chloën miseram suspirare & url tuis ignibus (i. url eo amore quo tu virum tuum complectaris) & refert ut perfida mulier (sc. Antea) impulerit Proetum credulum falsis criminibus maturare necem casto Bellerophonti. 7 Criminibus. 8 Accelerare mortem. 9 Ordo est, &c nuntius Chloës narrat Pelea pene datum tartaro (i. Pelea prope occidum false) dum abstinentis fugit Magnesiam Hippolyten, sed frustra. 10 Scopulis Icarii maris surdior audit integer (i. incorruptus), ita ut versibus nuntii à Chloë misi non commovearit sed continens eamque contemnens permaneat. 11 Nomen est vicini libidinosi, qui eam amabat. 12 Eque peritus in equitan. scilicet. 13 In campo Martio, ubi se exercebat Rom. juveni

ut equo uti bene scirent. 14 Tiberino fluvio, qui Tusciā à Sabino dicitur. 15 Noctis initio. 16 Neque in vias deorsum despice ex alto. 17 Quod Enipeo, te ferream & siccavam vocanti,

1 Quid fles, Asterie, quem tibi candidi
Primo restituent Vere Favonii

2 Thyna merce beatum

Constanti juvenem fide

Gygen? ille 3 Notis actus ad Oricum

4 Post insana Capre sidera frigidas
Nocteis, non sine multis

5 In somnis lacrymis agit.

6 Atqui sollicitate nuntius hospitæ,
Susprire Chloën, & miseram tuis

Dicens ignibus uri,

Tentat mille vafer modis.

Ut Proetum mulier perfida credulum
Falsis impulerit 7 criminibus, nimis

Casto Bellerophonti

8 Maturare necem refert?

9 Narrat pene datum Pelea Tartaro,
Magnesiam Hippolyten dum fugit abstinent

Et peccare docentes

Fallax historias monet.

Frutra. nam scopolis surdior 10 Icari
Voces audit, adhuc integer. at tibi,

Ne vicinus 11 Enipeus

Plus justo placat, cave;

Quamvis non aliud 12 flestere equum sciens
Æque conspicitur 13 gramine Martio:

Nec quisquam citus aque

14 Tusco denatat alveo.

15 Prima nocte domū claudet: 16 neq; in via
Sub cantu 17 querulæ despice tibi:

18 Et te s̄epe vocanti

Duram, difficilis mane.

In campo Martio, ubi se exercebat Rom. juveni

ut equo uti bene scirent. 14 Tiberino fluvio, qui Tusciā à Sabino dicitur.

15 Noctis initio. 16 Neque in vias deorsum despice ex alto. 17 Quod

Enipeo, te ferream & siccavam vocanti,

A D M A E C E N A T E M . Ode VIII.

*Cur Kal. Martis , quum uxorem non habeat , nibilominus
sacrificet , ac epuletur.*

M Artiis ²cælebs quid agam ³Kalendis,
Quid velint flores , & ⁴ acerra thuris
Plena, miraris, ⁵ positusque carbo in
Cespite vivo ,
Docte sermones ⁶ utriusque linguae :
Voveram dulceis epulas , & ⁷ album
Libero caprum, prope ⁸ funeratus
Arboris iætu.
Hic dies , ⁹ anno redeunte festus ,
¹⁰ Corticem atriūtum pice dimovebit
¹¹ Amphoræ fumum bibere institutæ
¹² Consule Tullo.
Same, Mæcenas cyathos amici
¹³ Sospitis centum , ¹⁴ & vigileis lucernas
Profer in lucem : procul omnis esto
¹⁵ Clamor &c ira.
Mitte civileis ¹⁶ super urbe curas.
Occidit Daci ¹⁷ Cotisonis agmen :
¹⁸ Medus infensus sibi luctuosus
Dissidet armis.
Servit Hispanæ vetus hostis oræ
¹⁹ Cantaber, fera domitus catena :
Jam Scythæ ²⁰ laxe meditantur arcu.
Cedere campis.
²¹ Negligens, ne qua populus laboret ,
Parce ²² privatus nimium cavere , &
²³ Dona presentis cape latus horæ , ac
²⁴ Linque severa.

potenus. ¹⁵ Vide Ode 27. lib. 1. ¹⁶ De urbe.
rum, quos Octavianus superavit. ¹⁸ Medi seditionibus civilibus inter se dissen-
tiant. ¹⁹ Cantabri populi erant Hispanæ, quos bellum sex annos cum Roma-
nisi gerentes devicit Agrippa. ²⁰ Remissio arcu. I. armis depositis. ²¹ Negli-
gens esto, non sollicitus ne in re aliqua populus periclitetur. ²² Quid magi-
stratum non geras, parce, id est, noli nimium curare remp. ²³ Rape quod pre-
sum hora donat. ²⁴ Omittit res ferias.

A D L Y D I A M . Ode IX.

HOR. ¹ D Onec gratus eram tibi ,
² Nec quisquam potior bra-
chia candidæ
Cervici juvenis dabat ;
L Y D . Persarum ³ vigui rege beatior.

⁴ Arfili, neque erat Lydia post Chloën,
Quæturna cariblas pas sessaveus les plus chevres
la riva que tu me preferras que Roi
je veux que plus heureux que un Roi
que Clovis que j'a possédo sta ferme bâsse
dans son coeur temportant sur ivis
tout ne parloit que de Clovis
se mestimois uile Jeasse

¹ Ordo est. Mæcenas do-
cet sermones utriusque lin-
gue , tu miraris, quid ego
coœlēs agam Martis Kā-
lend. ² Sine uxore.

³ Kalendis, quas mariti ce-
lebrabant, ut uxores casas
& pudicas haberent domi.

⁴ Thuribulum vel patera
factilis, quæ arcula est in qua
thus ponebatur. ⁵ Ignis
paratus super aram ex vivo
cespere erectam. vide Od. 19.
lib. 1. ⁶ Lingue Graecæ &
Latini. ⁷ Dilis superis al-
ba viettima, Inferis nigra
immobilatur. ⁸ Prope mor-
ti datus, ca'u arboris in ca-
put suum procumbentis, vi-
de Ode 13. lib. 2. ⁹ Anno
vertente, i. singulis annis.

¹⁰ Corricem sile illatum.
i. superius picatum.

¹¹ Amphore que coepit
est fieri fumosa. i. vetusta.
In intelligit vinum valde ve-
taustum in urribus ita exfic-
ciatum, ut deponi non pos-
set, neque bibi nisi aqua
dilutum. ¹² In Amphora
fundo nomen Consulis scri-
bebat, quando vinum in
cella vinaria erat repositum,
a i. significandam vini seta-
tem. vidi Ode xx. lib. 1.

¹³ Amici Incolimus Se fal-
vi ab arboris Ellius casu.

¹⁴ Et producunt vigiles ,
i. accensas lucernas in lu-
cem. i. totam noctem com-

¹⁷ Cotison rex fuit Daco-
rum, qui Ostianus superavit. ¹⁸ Medi seditionibus civilibus inter se dissen-
tiant. ¹⁹ Cantabri populi erant Hispanæ, quos bellum sex annos cum Roma-
nisi gerentes devicit Agrippa. ²⁰ Remissio arcu. I. armis depositis. ²¹ Negli-
gens esto, non sollicitus ne in re aliqua populus periclitetur. ²² Quid magi-
stratum non geras, parce, id est, noli nimium curare remp. ²³ Rape quod pre-
sum hora donat. ²⁴ Omittit res ferias.

¹ Quandiu.

² Quem pluris faceres.

³ Florul, vlx.

⁴ Quandiu non allam ma-
gis amasti.

⁵ Neque erat Lydia minus
dilecta quam Chloë.

⁶ Multi

Ego Lydia magna famæ.
Romuli matre,
Chloe ex Thracia mihi
Imperat &c me habet.
Musica numeros.
Si mea morte assequar,
ut sit mihi superfites , quasi
diceret : Chloe anime fæ
esse dimidium. Odo
est , Calais filius Thurini
Ornithi torret me face mu
tua , id est , amore mutuo
me urit. Calais est no
men amantis , qui fuit ex
Thurio civitate in finu Ta
rentino. Calais. Quid
si Venus intermissa reddit
nosque discordes copular
jugo aheneo , i. amore indi
solubili ? Quid si Chloe
ejicitur è pector meo ?
Lydia repudiat.
Calais. Levior su
bere , quod ob levitatem
fertur super aquas. A
stuosa mari Adriatico vide
Od. 33. lib. 1.

HORATII

Multi Lydia nominis

Romana vigui clarior 7 Ilia.

H. R. Me nunc 8 Cressa Chloë regit;

Dulceis docta 9 modos , & cithare scitis

Pro qua non metuam mori ,

Si parcent anime fata superstisti.

L Y D. 11 Me torret face mutua

Thyrini 12 Calais filius Ornithi ,

Pro quo bis patiar mori ,

Si parcent 13 puero fata superstisti.

H o. R. 14 Quid si prisca redit Venus ,

Diductosque jugo cogit aheneo :

Si flava 15 excutitur Chloe ?

16 Rejectaque patet janua Lydiæ ?

L Y D. Quanquam fidere pulcrior

17 Ille est , tu levior 18 cortice , &c 19 impro

Iracundior Adria ,

Tecum vivere amē , tecū obeam libe

IN LYCE N. Ode X.

Ut, posita duritie, aliqua ipsius misericordia capiatur.

1 Xtremum Tanaim si biberes , Lyce ,

Sævo nupta viro , me tamen asperas

2 Porrexitum ante fores , objicere incolis

Plorares Aquilonibus.

Audis quo strepitu janua , quo 3 nemus

Inter pulcra sicutum tecta 4 remugiat

Ventis ? 5 & positas ut glacies niveis

Puro numine Jupiter ?

Ingratam Veneri 6 pone superbiam :

7 Ne currente retro funis eat rotta.

8 Non te Penelopen difficilem procis

Tyrrenus genuit parens.

O , quamvis neque te munera , nec preces ,

Nec 9 tintus viola pallor amantium ,

10 Nec vir Pieria pellice saucius

Curvat ; 11 supplicibus tuis

Parcas , 12 nec rigida mollior æsculo ,

Nec Mauris animo mitior anguibus .

13 Non hoc semper erit luminis , aut 14 aquæ

Cœlestis patiens latus .

1 O Lyce , si extremum
Stythie fluvium biberes . 1.
si barba es & Scythæ
nupta . 2 Me dormientem
ante tuas fores , mihi quid
demasperas & iniquas , non
parereris , Imo plorares me
(inquam) exponere ventis
Septentrionalibus , qui in
Scythia orluntur . 3 Viri
darum . 4 Resonet . 5 Et
quomodo Jupiter . 1. aether
convertit in glaciem nives
densissima puro numine . 1.
aperto & ferent cœlo ?

6 Abjice & depone super
biam . 7 Ne fortuna , que
nunc tibi favet , retrocedat .
Similitudo est duxa à rotis
fune circumactis , quo rupto
rotæ retro currunt . 8 Tu
non es Penelope uxor Uly
sus , que in procos fuit sieva
& difficilis . Tyrrenus . 1.
Italus pater non genuit te
talem . 9 Color pallidus ,
violacei coloris particeps .

10 Et quamvis maritus

tuis Pieris fidicina amore

captus , non te fletir in amorem meum .

11 Miserere tamen meli supplicis

12 Quæ neque æsculo es flexibilior , nec mitior animum . I. nec mitiorem ho

minum , quam serpentes Mauritanæ . 13 Non semper ero juvenis , ut poss

super limen janua tua cubare , idque cœlo pluvioso . noli igitur occasionem am

ris mei potundi præterire .

14 Pluviae .

bien que hyper la pluie bœau que l'autre qui me faire

les voies de l'ephèse plus constant que les autres

tores sont plus longue que le mer en Colere

avec soi , que le venture et mourir avec soi .

AD MERCURIUM. Ode XI.

Ut cantus sibi dicet, quibus Lyde fletti possit.

Mercuri (nam te docilis magistro
Movit ² Amphion lapides canendo)
Tuque ³ testudo resonare septem
 ⁴ Callida nervis,
Nec loquax olim, neque grata; nunc &c
Diritum mensis, & amica ⁶ templis;
Dic modos, Lyde quibus ⁷ obstinatas
 Applicet aureis.
Quæ velut latis equa ⁸ trima campis
Ludit ⁹ exultim, ¹⁰ metuitque tangi
Nuptiarum expers, & adhuc protervo
 ¹² Cruda marito.
Tu potes tigreis, comitesque sylvas
Ducere, & rivos celereis ¹³ morari.
Cessit ¹⁴ immanis tibi ¹⁵ blandienti
 Janitor aulae
Cerberus: quanvis furiale centum
Muniant ¹⁶ angues caput ejus, atque
Spiritus teter, ¹⁸ saniesque manet
 Ore trilingui.
Quin & ¹⁹ Ixion, ²⁰ Tityosque vultu
Risit invito: ²² stetit urna paulum
Sicca, dum grato Danaï ²³ puellas
 Carmine mulces.
Audiat Lyde scelus, atque notas
Virginum poenas, & inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo,
 ²⁶ Seraque fata,
Quæ manent culpas etiam sub Orco:
Impie, (nam quid potuere majus?)
Impie sponsos potuere ²⁸ duro
 Perdere ferro.
Una de multis ³⁰ face nuptiali
Digna, perjurum fuit in parentem
Splendide mendax, & in omne ³² virgo
 Nobilis ævum,
Surge, quæ dixit juveni marito,
Surge, ne ³³ longus tibi somnus, ³⁴ unde
 rest.
Fata tardent venientia ad ultionem, ut eo gravius puniant.
Fætores: nam quid majus impium poruerunt perpetrare?
Radio.
Honore matrimonii digna, eum facibus enim nuptie fieri vespri apud an-
guas.
Laudabiliter mendax, nam honestum est pro justitia mentiri, in illis
Infernit que sunt contra Deum & naturam.
Malier.
A quo.

1 Ordo est. ⁶ Mercuri die
modos, quibus Lyde obsti-
natas aures applicet, nam
te magistro docilis Am-
phion movit lapides canen-
do, &c. ² Amphion Jo-
vis ex Antiope filius citha-
ra canu traxit post se lapides,
ex quibus muri The-
bani sunt extructi. ³ Ex
qua testudine Mercurius fe-
cit lyram. ⁴ Perita, quæ
scire scis resonare septem
chordis. ⁵ Quæ non eras
sonora, antequam Mer-
curius te chordis instruxisset.
Deorum sacræ vereres
Musican adhibebant.
Aures contumaces & à
me ave ras. ⁸ Equus trilum
annorum. ⁹ Per saltatio-
nem. ¹⁰ Cavet, ne tan-
gatur. ¹¹ Non nupta ¹² ya-
μο. ¹² Immatura viro
petulant. ¹³ Tardare al-
ludit ad Orpheu fabulam,
vide Ode 12. lib. 1.
¹⁴ Ingentis & vastæ aulae,
quæ omnium mortallum est
capax. ¹⁵ Tibi blonde ca-
nenti, quum Orpheus fuam
Eurydice ab inferis redu-
ceret. ¹⁶ Vide Ode 12.
lib. 2. ¹⁷ Anhelitus ni-
gger. ¹⁸ Et quanvis atrum
venenum, seu corruptus
humor fluat ex triplici ore.
¹⁹ Ixion Junoni stuprum
conans inferre, hac poena
apud inferos cruciarur, ut
rote inter serpentes alliga-
rus assidue & sine requie
circumagarrur. ²⁰ Tityos
est nominativus Graeciæ.
vide Ode 4. hujus lib.
²¹ Risit propter lyræ dul-
cedinem, sed vultu invito,
propter poenæ acerbatem.
²² Bellides suum laborem
Intermisserunt, dum tu eas
grato carmine obliecas.
²³ Danaï filias. ²⁴ Au-
dit Lyde, quas peinas apud
inferos luant, que suis
amatoribus inhumanæ fue-
runt.
²⁵ Dolium aque vacuum, quia pertusum est & sine fundo.
²⁶ Fata tardent venientia ad ultionem, ut eo gravius puniant.
²⁷ O im-
perit. ²⁸ Crudell
²⁹ Hypermnestra ex quinquaginta sororibus sola suo pœnitentia viro.
³⁰ Honore matrimonii digna, eum facibus enim nuptie fieri vespri apud an-
guas.
³¹ Laudabiliter mendax, nam honestum est pro justitia mentiri, in illis
Infernit que sunt contra Deum & naturam. ³² Malier. ³³ Mors μαρτις

Non times , detur; sacerum, & scelestas

³⁵ Falle sorores ,

³⁶ Quæ velut nacte vitulos leane

Singulos eheu ! lacerant. ego illis

³⁷ Mollior , nec te feriam, nec intra

Clastra tenebo.

³⁸ Me pater fravis oneret catenis ,

Quod viro clemens misero peperti:

Me vel extremos Numidarum in agros

Classe relegat.

³⁹ I, pedes quo te rapiunt, & ⁴⁰ auræ,

Dum favet nox, & ⁴¹ Venus : i secundo

Omine , & nostri memorem sepulcro

⁴² Sculpe querelam.

³⁵ Effuge, *λαγωνικη*.
³⁶ Ordo est. que velut
Leane nacte vitulos (eheu)
Iaceant singulos. ³⁷ Ego
illis humanior nec te occi-
dam , nec clausum tenebo.
³⁸ Esto , quod pater me in
vincula conjicit, vel in exi-
bium pellat , Idque clausa, ut
difficilis sit redire , quod
viro . &c. ³⁹ Fugam acce-
lera tive terra. tive mar-
iter facere voles. ⁴⁰ Ven-
ti. ⁴¹ Amor in te meus.
⁴² Et scribe Epitaphium,
quius memoria ob vitam
mam servaram , sit semp-
terna.

AD NEOBULEN. Ode XII.

Eam Hebri adolescentis amore captam inertiae se ac desidia dedidisti

¹ O Neobule,
misericordarum est ,
Id est , misericordie
funt mulieres ,
que in amore
non causunt
voluptatem ,
neque vino sic
hilarantur , ut
a se peliant cu-
ras , & que metu
exanimantur
propter patrull
objurgationes.
solet enim pa-
truius fratribz il-
beros fœverius
reprehendere

quam pater ipse. ² Neque in amore colludere ,
is, tertiaz conjugationis. ³ Diluere curas ,
4 Vehementer cruciar. ⁵ Calathum pro lo-
cio. ⁶ Cupido alaris filius Veneris , que à monte Cythero dicta est
therea. ⁷ Stultum lanifici , cui maxime praest Minerva dea operosa.
⁸ Pulchritudo Hebri adolescentis , qui fuit ex insula Lipara eques
melior ipso Bellerophonte , neque arte pugili , neque cursu pedestri vietus.
⁹ Simulatque , mox ubi. ¹⁰ Ingeniosus vel peritus jaculandi , id est ,
gendi cervos jaculis. ¹¹ Per campum non arboribus confundit .
Frutices crescunt. ¹² Celer ad excipendum aprum. Excipere , verba
proprium venatorum , qui ex insidiis aprum capiunt incautum.

¹ Miserarum est , ² neque amori dare ludum ,
Neque dulci mala vino ³ lavere , aut ⁴ et
animari , metuenteis patruæ verbera linguz.
Tibi ⁵ qualum Cytherea puer ⁶ ales ,
Tibi telas , operosæque Minervæ
⁷ Studium aufert , Neobule , ⁸ Liparæ nitor Hebri
Eques ipso melior Bellerophonte:
Neque pugno , neque segni pede vietus ,
⁹ Simul unctos Tiberinis humeros lavit in una
¹⁰ Catus idem ¹¹ per apertum fugienteis
Agitato grege cervos jaculari , &
Celer alto latitantē ¹² fruticeto ¹³ excipere aprum

AD FONTEM BLANDUSIÆ. Ode XIII.

Commendat ejus amoenitatem.

¹ Erat hic fons in agro e-
jus Sabino. ² Fons luci-
dior vitro. ³ Dignemero
in sacrificiis exhibito. veter-
res enim fontibus sacrificia-
bant tanquam dñis. vide
Ode 1. lib. 1. ⁴ Floribus quibus veteres spargebant fontes , vel , quibus
coronabant.

¹ O Fons Blandusia , ² splendidior vix
³ Dulci digne mero , non sine ⁴ floribus
⁵ Cras donaberis heedo ,
Cui frons turgida cornibus
⁶ Cras tibi hœdus immolabitur.

6 Primis, & Venerem, & prælia 7 destinat,
 Frustra : nam gelidos 8 inficiet tibi
 Rubro sanguine rivos
 9 Lascivi soboles gregis.
 Te flagrantis atrox hora 10 Caniculae
 11 Nescit tangere : tu frigus amabile
 Fessis vomere tauris
 12 Præbes, & pecori vago.
 13 Fies nobilium tu quoque fontium,
 Me dicente cavis impositam ilicem
 Saxis, unde loquaces
 Lymphae deliliunt tuae.

dunt. 12 Tu frigus suppeditas, pecori sitibundo dele tabile proper aqua possum. 13 Tu quoque unus efficeris ex nobilibus fontibus, me canente ilicem quis impositum faxis, e quibus decurrunt lymphae tuae loquaces, id est, cum murmure sonantes.

AUGUSTI LAUDES. Ode XIV.

H Erculis ritu modo dictus, ô plebs,
 Morte 2 venalem petiisse laurum,
 Cæsar Hispana repetit 3 penateis
 Viator ab ora.
 4 Unico gaudens mulier marito
 Prodeat, justis 5 operata divis:
 Et soror clari ducis, & decora
 7 Supplice vitta
 Virginum matres, 8 juvenumque nuper
 Solpitum. vos ô pueri, & puellæ
 Jam virum 9 experte, male nominatis
 10 Parcite verbis.
 Hic dies vere mihi festus 11 atras
 Eximet curas : ego nec 12 tumultum,
 Nec mori per vim metuam, tenente
 13 Cæsare terras.
 Ipse 14 unguentum, puer, & coronas,
 Et cadum Marsi memorem duelli
 Spartacum si qua potuit vagantem
 Fallere testa.
 15 Dic & arguta properet Næra
 Myrrheum nodo cohibere crinem:
 16 Si per invilium mora janitorem
 Fiet, abito.

ratione recta vel cadus potuit latere Spartacum ex Apennino ad Alpes, ab Alpibus in Galliam vagantem, in illo fervill bello, quod cum Populo Rom. gestis anno fere XVI post bellum Marficum. 17 Dic & Næra canore fidicione, ut properet colligere crinem nodo. id est, refigare crinem in nodum, ut veniat semicompta, ad iactitiam repentinam significandam. vide Ode XI. lib. 2. 18 Crinem subflavum myrrheo coloris, vel myrrhino unguento delubrum. 19 Si non statim à janitore admittare, noli esse moleitus, sed abito.

6 Cornibus nuper natis & erumpentibus. 7 Hoedus quasi deliberat secum, & diligit venerem, cui operam det. alium que heddum constituit adversarium cum quo possit præliari, sed frustra, nam morte prævenitur. Sc immolabitur. 8 Tinget tibi, id est, in tuua honorem. 9 Gregis luxoriosi, est enim capra animal lascivum. 10 Canicula extortus quindecim dies ante Kalendas Augusti ingentes calores infert. 11 Nequit tangere, propter frondes, quæ solis latus abs te exclusum. 12 Tu frigus suppeditas, pecori sitibundo dele tabile proper aqua possum. 13 Tu quoque unus efficeris ex nobilibus fontibus, me canente ilicem quis impositum faxis, e quibus decurrunt lymphae tuae loquaces, id est, cum murmur sonantes.

1 Ordo est. 2 plebs, Cæsar dictus petiisse laurum venalem morte, modo viator ab Hispana ora reperit penates Herculis ritu, id est, ut olim Hercules, extinto Geryone. 2 Viatorum mortis contemptu emendam: lauro enim corona bantur viatores. 3 Domum redit. 4 Matrona casta & pudica, quæ unico marito est contenta, prodeat. 5 Sacra faciens divis. 6 Octavia Augusti soror, Antonii uxor. 7 Et feminæ supplice vestiti ornatae. 8 Et matres juvenum, qui nuper e bello salvi redierunt. 9 Nuptæ. 10 A malis verbis seu imprecationibus abstinere. Favere linguis, ut Ode 1. hujus lib.

11 Triplex curas, que atram billem excitare valent. 12 Clivem furorum 13 Augusto terrarum imperium obtinente.

14 Unguento homines elegantiiores cæsarem in convivis madefaciebant.

15 Vinum in celia conditum, cum bello Marfisco Italia arderet. 16 Si quæ

17 Dic & Næra canore fidicione, ut properet colligere crinem in nodum, ut veniat semicompta, ad iactitiam repentinam significandam. vide Ode XI. lib. 2. 18 Crinem subflavum myrrheo coloris, vel myrrhino unguento delubrum. 19 Si non statim à janitore admittare, noli esse moleitus, sed abito.

20 Lenit

20 Quasi dient: Ego Jam
vergo ad senectutem, patien-
ter Idecirco feram Neare
contumeliam, sed in juven-
ture ad ultiōrem devenis-
sem. 21 Canus capillus
mitigat animum Jam olim
litis & rixæ cupidum.

22 Non ferre potuissim servidus juventute, si ma-

quis fastidiret.

23 Consule Flanco Horatius fuit annos natus viginti us

Anno feliciter ab urbe condita 720.

H O R A T I I

20 Lenit albescens animos 21 capillus
Litium, & rixæ cupidos protervæ.
22 Non ego hoc ferrem calidus juventa,
23 Consule Flanco.

22 Non ferre potuissim servidus juventute, si ma-

quis fastidiret.

23 Consule Flanco Horatius fuit annos natus viginti us

Anno feliciter ab urbe condita 720.

IN C H L O R I M. Ode XV.

Ut saltēm vetula nequitia ac libidini modum statuat.

1 Tu Chlori, qua uxor es
pauperis Ibici, tandem po-
ne modum lascivæ & ob-
scenæ libidini. 2 Turpi-
bus &c meretriciis laboribus.

3 Definc inter virgines lu-
dere, quam sis propior fu-
neri, l. morti propinqua.

4 Et virginibus formosi-
te seniculam aridam immi-
scere. 5 Non, si quid satis
Pholoën filiam tuam decet,
hoc erit decet te. 6 Filia
tua, rectius quam tu ad ju-
vénūm fōres ultro currīs,
Inque eas irrumpit, veluti
Thyas Bacchi, sacerdos
tympanorum pulsū concita-
ta. 7 Nothus, est nomen
amatōris 8 Ætas tua Lan-
ificio magis apta est quam
luxul & ebrietati. 9 Lu-
coria civitas est Apulia, circa
quam lana optime tondebantur.

fati usque ad faciem, te vetulam decent.

1 U Xor pauperis Ibici,
Tandem nequitia fige modum ta-

2 Famosisque laboribus.

3 Maturo propior define funeri
Inter ludere virgines,

4 Et stellis nebulam spargere candidis.

5 Non, si quid Pholoën satis,
Et te, Chlori, decet. 6 filia rectius
Expugnat juvenum domos,

Pulso Thyas uti concita tympano.

Illam cogit amor 7 Nothi

Lascivæ similem ludere capreæ :

8 Te lanæ prope nobilem

Tonsis 9 Luceriam, non cithare decet

10 Nec flos purpureus rosæ,

11 Nec poti vetulam face tenus cadi.

10 Sertum ex rosis. 11 Nec cadi, p-

A D M A E C E N A T E M. Ode XVI.

Se mediocritate sua contentum effe.

1 Acripii fillam. 2 Ab ef-
fectis, quod Danaen tristem
redderent. 3 A corrupto-
ribus, qui noctu siepius am-
bulant. 4 Danas patrem,
qui eam acerrima custodia
septam tenebat, quod ab O-
raculo responsu rulera-
se ab eo, qui ē filia sua na-
sceretur, interfactum iri.

5 Illufissent 6 Sciebant
fore. 7 In aurum. 8 Soler-
perrumpere faxa. 1. loca-
munira, que virtibus expug-
nari non possunt. 9 Cor-
rul Amphiarai variis fami-
lia, nimirus ipse, & uxor,
& liberi, ob monile aureum,
quod Eriphile ejus uxor ab
Adrausto accepérat. 10 Ter-
re hiatu absorpta. 11 Re-
fregit vel prostravit.

12 Philippus rex Macedo-
nia omnia caltra expugnari
posse dicebat, in que asellus
tiuit seuos navium duces. i. piratas, vel, Munera navium. i. merces peregrinae
que navibus ad nos advehuntur, seuos duces illaqueant.

I Nclusam 1 Danaen turris ahenea,
Robustaque fores, &c vigilum canum

2 Tristes excubiae, munierant satis

Nocturnis ab 3 adulteris :

Si non 4 Acripium virginis abditæ

Custodem pavidum Jupiter, & Venus

5 Risissent : 6 fore enim tutum iter, & p-

Converso 7 in pretium deo.

Aurum per medios ire satellites,

Et perrumpere 8 amat faxa, potentius

Iētu fulmineo. 9 concidit auguris

Argivi domus, ob lucrum

10 Demersa excidio. 11 diffidit urbium

Portas 12 vir Macedo, & subruit æmulos

Reges muneribus: 13 munera navium

Seuos illaqueant duces.

13 Munera imp

fe

C A R M I N U M . L I B . III . 69

Crescentem sequitur ¹⁴ cura pecuniam,
¹⁵ Majorumque fames. ¹⁶ jure perhorru.
¹⁷ Late conspicuum tollere verticein,
 Macenas equitum decus.
 Quanto quisque sibi ¹⁸ plura negaverit,
 Adis plura ¹⁹ feret. nil cupientium (tum
²⁰ Nudus caltra peto, ²¹& transfuga divi-
 Parteis linquere gestio:
²² Contemptæ dominus splendidior rei,
 Quâ si, quicquid arat ²³ non piger Appulus,
²⁴ Occultare meis dicerer horreis,
²⁵ Magnas inter opes inops.
 Pure rivus aquæ, silvae jugerum
 Paucorum, &c segetis ²⁶ certa fides meæ,
 Fulgentem imperio fertilis Africæ
 Fallit forte beatior.
 Quanquæ nec ²⁷ Calabré mella ferunt apes,
 Nec ²⁸ Læstrygonia Bacchus in amphora
²⁹ Languescit mihi, nec ³⁰ pinguis Gallicis
 Crecunt vellera pascuis:
³¹ Importuna tamen pauperies abest:
 Nec, si plura velim, tu dare deneges.
³² Contracto melius parva cupidine
 Vectigalia porrigam,
 Quam si ³³ Mygdoniis regnum ³⁴ Halyattici
 Campis continuem. multa pétentibus
 Desunt multa. ³⁵ bene est, cui deus obtalit
 Parca, quod satis est, manu.

Mi pinguis Gallia nutrit. ³¹ Pauperes molesta &c extrema, in qua nulla est re-
 cules. ³² Refrenata, & coercita divitiarum cupiditate, mellius tributum & vecti-
 gali per solvam quam si Lydiam Phrygiae adjungam. ut sit sensus: Parvo contentus
 quis possider, quam qui multum haber. ³³ Campis Phrygiae. Mygdon enim
 Phrygian tenetur. ³⁴ Regis Lydæ, Croesi patris. ³⁵ Bene est ei, cui Deus dedit
 Parca manu, &c tamen dedit quantum sufficiat ad vitam degendam.

A D ÆLIUM LAMIAM. Ode XVII.

Eum laudat, & ad genio indulgendum invitat.

Æli verusto nobilis ab ¹ Lamo,
² Quando & priores hinc Lamias ferunt
 Denominatos, & nepotum
³ Per memores genus omne fastos;
 Autore ab illo ducis originem,
 Qui Formiarum mœnia dicitur
⁴ Princeps, & innantem Maricae
⁵ Litoribus tenuisse ⁶ Lirin
⁶ Late tyrannus) ⁷ cras foliis nemus
 Multis, & ⁸ alga littus inutili
 Demissa tempestas ab Euro
 Sternet, aque nisi fallit augur
 fuisse, & sternet littus alga inutili. ⁸ Alga herba est nullius usus, quam mare ad
 littus proicit: hinc proverbium, Villus alga, pro re villiana & nullius pretii.

¹⁴ Cura servandi. ¹⁵ Et majorum divitiarum cupiditas. ¹⁶ O Meccenas equitum ornamenti, ego merito metu caput meum atrollere. i. ad summas divitias & nimiam potentiam adscendere. ¹⁷ Diffuse celebrem. ¹⁸ Pauciora desiderabit. ¹⁹ Accipiter. ²⁰ Pauper. O divinum Horatium, quem in hoc utinam Christiani imitarentur? ²¹ Et tanquam transfuga & fugitivus. ²² Nam magis postidemus ea que contemnimus, quam ea, quibus non utimur, si postidemus. ²³ Laboriosus. ²⁴ Habere reconditum. ²⁵ Tam deest avaro quod habet, quam quod non habet. ²⁶ Spes indubitate segetis meæ, vel, fundus meus fideli fallit, hoc est, latet eum, vel ignoratur ab eo, qui Africæ imperio fulget, beatore esse forte, quam ipsius ingentes opes. sic Lambinus hunc locum (me judice) exponit acutissime. ²⁷ In Calabria sunt flores apibus gratissimi. ²⁸ Amphora Formiana, à Formis, oppido Campanie, ubi suas sedes habuerunt Læstriges, qui & Cyclopes dicti sunt, olim in Sicilia habitantes. ²⁹ Senescit. ³⁰ Procunda vellera Mart.

31 Pauperes molesta &c extrema, in qua nulla est re-
 cules. ³² Refrenata, & coercita divitiarum cupiditate, mellius tributum & vecti-
 gali per solvam quam si Lydiam Phrygiae adjungam. ut sit sensus: Parvo contentus
 quis possider, quam qui multum haber. ³³ Campis Phrygiae. Mygdon enim
 Phrygian tenetur. ³⁴ Regis Lydæ, Croesi patris. ³⁵ Bene est ei, cui Deus dedit
 Parca manu, &c tamen dedit quantum sufficiat ad vitam degendam.

1 Ab Lamo Formiarum re-
 ge & conditore, Neptuni filio. ² Siquidem hinc. i. ab
 eo antiquo Lamo. ³ Per
 fastorum libros, in quibus
 res annuarim & breviter ad
 posterorum memoriam no-
 tabantur. ⁴ Primus.

⁵ Fluvium innante littori-
 bus Nymphæ Maricae, uxoris
 Fauni, influentem scilicet
 in Minturnas oppidum
 Campanie, ubi Marica colitur.
⁶ Late regnans, Δρυ-
 οψιών. Homer. ⁷ Ordo est.
 Cras tempestas demissa ab
 Euro sternet nemus multis
 littus projectus: hinc proverbium, Villus alga, pro re villiana & nullius pretii.

⁸ An

9 Cornix dum vivens, quia
sua canticatione pluvias pro-
gnosticatur 10 Extrah
lignum, quod cito flatum am-
concipliat ad figuram propul-
sandum. 11 Ca genium
curabis mero & porco duo-
rum mentium ad convivium cum familiaribus habendum, non ut Genio immo-
12 Cum famulis ab opere vacanibus.

A D F A U N U M. Ode XVIII.

Ut sibi propitius sit.

1 Fauno (quem Graeci Pan
appellant) sacrificabant
Romani vele in eunte & No-
nis Decemb. 2 Fugunt
Nymphae propter Fauni fa-
cilitatem, ne virginis artem
amitterent. 3 Precor, ut
Incedas mitis sine fractu-
ria, utque transvers parvis
meis agnis & hordis inno-
cius. 4 Si quidem tener
hoedus anno completo tibi
immagabatur. 5 Cratera
idcirco dicitur sodalis vel
amicus Veneris, quia sine
Cere & Baccho friger Ve-
nus. 6 Ara per multos jam
annos tibi instituta. 7 Quasi
pecudes sentirent Faunum
suum esse custodem, hoc
praeferim die, nempe No-
nis Decemb. quo tempore
Faunalia anniversaria in
pratis & sylvis celebrabantur.

8 Inter audaces lupus errat agnos:
spargit agrestes 10 tibi sylva trondes,
Gaudet 11 invisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

8 Pagus tua festa celebrans vacat ab
8 Inter audaces lupus errat agnos:
spargit agrestes 10 tibi sylva trondes,
Gaudet 11 invisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

8 Pagus tua festa celebrans vacat ab
8 Inter audaces lupus errat agnos:
spargit agrestes 10 tibi sylva trondes,
Gaudet 11 invisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

A D T E L E P H U M. Ode XIX.

Ne veterum historiarum studio deditus, vitam jucundam negligat.

1 O Telephe, tu narras (hi-
storiam concreta) quod
anni intercedant inter Ina-
chum primum Argivoium
regem. & Codrum ultimum
regem Atheniensium 2 Cod-
rus pro filio patris hab-
bitum servilem indurus in
medios hostes se immisit,
ut incognitus interficeret-
ur. 3 Jovem, & acum. Pe-
leum, Achilleum, Pyrrhum,
&c. 4 Sub Ilio à diis in-
struxto vide Ode 2. huius
Illi 5. Taces. id est, non
narras, quo prelio emanauit cadum vini Chil., vix optimi & laudatissimi.
bolneum calificat. nam veteres non nisi loti & uncti discumbebant.
cuius domi. & quora hora cenantes Pelignum frigus luculentro foco propulsi-

8 Pelignum est oppidum apud Samnites, propter montes frigidum.
rat. alloquitur pincernam puerum, quasi Jam sit in convivio, dicens puer, I
festinanter luna nova poculum. 1. luna vespertina & orientis, quia ab hoc
pore coena initium capit. Da noctis medie poculum, nam ad medium noctis
na producebatur. Da anguris Murensi cyathum, id est, in honorem Murensi
augurio pellebas.

H O R A T I I

9 Annosa cornix. dum potes, aridem
10 Compone lignum: 11 cras genium mo-
Curabis, & porco bimestri
Cum famulis 12 operum solutis.

Cum famulis 12 operum solutis.

A D F A U N U M. Ode XVIII.

Ut sibi propitius sit.

1 F Aune, Nympharum 2 fugientu amaz
Per meos fineis, & aprica rura
3 Lenis incedas, abeaque parvis
Aequus alumnis:
4 Si tener pleno cadit hoedus anno,
Larga nec defunct Veneris 5 fodali
Vina crateræ, 6 vetus ara multo
Fumat odore.

7 Ludit herboso pecus omne campo,
Cum tibi Nonæ redeunt Decembres:
8 Feitus in pratis vacat otioso
Cum bove pagus.

Inter 9 audaces lupus errat agnos:
spargit agrestes 10 tibi sylva trondes,
Gaudet 11 invisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

8 Pagus tua festa celebrans vacat ab
8 Inter audaces lupus errat agnos:
spargit agrestes 10 tibi sylva trondes,
Gaudet 11 invisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

1 Quantum distet ab Inacho
Codrus, 2 pro patria non timidus
Narras, 3 & genus Aeaci,
Et pugnata 4 facro bella sub Ilio:

5 Quo Chium pretio cadum
Mercemur, 6 quis aquam temperet
7 Quid o prabente domum, & queta
8 Pelignis caream frigoribus, taces.

9 Da luna propere novæ,
Da noctis mediæ, da, puer, auguris

8 Pelignum est oppidum apud Samnites, propter montes frigidum.
rat. alloquitur pincernam puerum, quasi Jam sit in convivio, dicens puer, I
festinanter luna nova poculum. 1. luna vespertina & orientis, quia ab hoc
pore coena initium capit. Da noctis medie poculum, nam ad medium noctis
na producebatur. Da anguris Murensi cyathum, id est, in honorem Murensi
augurio pellebas.

8 Pelignum est oppidum apud Samnites, propter montes frigidum.
rat. alloquitur pincernam puerum, quasi Jam sit in convivio, dicens puer, I
festinanter luna nova poculum. 1. luna vespertina & orientis, quia ab hoc
pore coena initium capit. Da noctis medie poculum, nam ad medium noctis
na producebatur. Da anguris Murensi cyathum, id est, in honorem Murensi
augurio pellebas.

C A R M I N U M L E B. III.

71

Marense : ¹⁰ tribus aut novem
Miscentur cyathis pocula ¹¹ commodis.
Qui Musas amat ¹² impares,
¹³ Ternos ter cyathos attonitus petet
Vates, treis pronibet supra
Rixarum metuens tangere Gratia,
¹⁴ Nudis juncta sororibus.
Insanire ¹⁶ juvat: ¹⁷ cur Berecynthise
Cessant flamina tibiæ?
Cur perdet tacita fistula cum lyra?
¹⁸ Parcenteis ego dexteræ
Odi: ¹⁹ sparge rosas, audiat invidus
²⁰ Dementem itrepitum ²¹ Lycus,
²² Et vicina feni non habilis Lyco.
²³ Spissæ te nitidum ²⁴ coma,
Puro te similem Telephe ²⁵ vespero,
²⁶ Tempestiva petit Chloë:
Me ²⁷ lento Glyceræ ²⁸ torret amor meæ.

¹¹ apta. ²² Ordo est. O Telephe tempestiva Chloe
te puro similem vespero. ²⁴ Adolescentes densum
caloris defectu calvescunt. ²⁵ Vespertino syderi. ²⁶ Chloe nubilis &
²⁷ potens. ²⁷ Langidus amor, qui lente & diu protractus me languore afficit.
²⁸ Interius consumit.

A D P Y R R H U M. Ode XX.

Ne formosum puerum à pueris abstrahere conetur.

N On vides quanto ¹ moveas periclo,
Pyrrhe, Getule catulos ² levens?
Dura post paulo fugies ³ inaudax
Prælia raptor,
Cum per obstantis juvenum catervas
⁴ His insignem repetens Nearcum:
⁵ Grande certamen, tibi præda cedat
Major, an illi.
Interim dum tu celereis sagittas
Promis, ⁷ hæc denteis acuit timendos;
Arbiter pugnæ posuisse nudo
Sub pede palmam
Ferrur, ⁹ & leni recreare vento
Sparsum odoratis humerum capillis:
Qualis aut ¹⁰ Nireus fuit, aut aquosa
¹¹ Raptus ab ¹² Ida.
Ipsius est fontibus abundans, unde duo defluunt fluvii, Scamander &

¹⁰ Cum paucissimi sunt
convivæ, non pauciores esse
debent quam tres, & cum
plurimi, non plures quam
novem, ne rixæ excitentur
ex ebrietate. ¹¹ Cyathis
convenientibus cuique suis.
¹² Musæ sunt numero no-
vem. ¹³ Novies biber.
¹⁴ Poeta attonitus & quæ-
si jam stupefens ex nimio
vino. ¹⁵ Nudæ idcirco hin-
guntur Gratia, quia sine
fucæ esse debent. ¹⁶ Juvat
me inebriari & furere.

¹⁷ Cur cessant fusi tibiæ
Phrygle, que sacris Eere-
cynthise matris deorum ad-
hiberi confueverat.

¹⁸ Manus otiosæ à tibiæ
cantu, vel parcer ministran-
tes. ¹⁹ O puer inipe ge-
rosas mens. ²⁰ Nostræ
hilaritatis indicem. ²¹ Ly-
cus vicinus. ²² Et si epul-
tum nostrum andar vicina
puella, que L. feni non
perit te nitidum spissæ coma

potens. ²³ Langidus amor, qui lente & diu protractus me languore afficit.

¹ Eripere coneris. ² Per
levanam intelligit puellam,
per carnulum, Nearchum, per
raptorem, Pyrrhum.

³ Timidus raptor.

⁴ Quum ibit meretricula.

⁵ Magna contentio erit in-
ter vos, atrum tu vinces an
illa. ⁶ uter vestrum Near-
cho sit potitus. ⁶ Manet
Poeta in flavissima Allego-
gor. ⁷ Et dum hoc dentes
acut. ⁸ Ille Nearchus,
qui pugna Judex, dicitur
habere in sua potestate vi-
ctoriam, ut utri velit, victori-
am adjudicet. ⁹ Et fer-
tur recreare, &c. ¹⁰ Rex
Naxi, omnium Graecorum
qui ad Tr. Isonum bellum
venerunt, excepto Achille,
formosissimus. ¹¹ Gany-
medes. ¹² Ida Phrygle

Scamander &
Tigris.

A D

AD AMPHORAM. Ode XXI.

Ut in Corvinigratiam vina vetusta promas.

1 O plä testa nara mecum,
L. cum ego naſcerer Venuſi
fil in Apulia. 2 Varii ſunt
vini effectus, juxta varia
hominum temperamenta &
ingenia. Exempli cauſa, fi
quis billoſus & iracundus
natura, paulo liberius bli
bar, ille ſuam iracundiam
ſtatim declarat, & ſic de ce
teris. 3 Cujuſcunque Con
ſulls nomine notaris, & fer
vas vīnum Campanum in
Maſſicis montibus natum,
electum pro optimo. 4 Die
feslo. 5 Ex verbo deſcen
dendi colligere licet, vaſa
vinaria tunc temporis in
apothecis editoribus fuſſe
locata, fortaffe ut fūmoſa
fierent. 6 Vina vetuſitate
mitiora. 7 Quaenam Cor
vinus philoſophia Socrati
ca fit refertus, non tam
ita erit horridus, ut te ne
gligat, ſed magno in hono
re illi es futura. 8 Catonis
virtus. 1. ipſe prudens Cato
vino parce ſumpto, hilariſ
fuſſe dicitur. 9 *Latus vīni.*
per te (o pia testa) quaſi per
ēcaleum & lene tormentum,
Ingenia ſeveriora exploran
tur qualla ſint. 10 Gra
viore cogitationes & con
ſilium reconditum vino hilari
prodil & in lucem profers. 11 *Vino.* L.
unum eft ex nominibus Bacchi. 12 Addis audaciam & confidentiam.
cornua affinguntur. vide Od. 19. lib. 2. Ordo eft tu addis cornua pauper
te. (1. poſtquam te ſuppiērit) nec trementi apices regum. (1. regum mal
nec arma militum. 13 O pia testa, Bacchus, Venus, Gratiae & lucernae
cent te. i. producent convivium, in quo tua pocula bibentur totam neſcen
tia. 14 Ægre diſtribahuntur, quos gratiae conjungunt. 15 Ardentis lucernae
16 Dum rediens fugat altra Phœbus.

1 Nata mecum conſule Manlio,
2 Seu tu querelas, ſive geris jocos
Seu rixam, & infanos amiores,
3 Seu facilem pia testa ſomnum:
3 Quocunque lectum nomine Maſſicum
Servas, moveri digna & bono die;
5 Descende, Corvino jubente,
Promere 6 languidiora vina.
7 Non ille, quanquam Socratis madet
Sermonibus, te negligit horridus:
Narratur & priſci 8 Catonis
Sæpe mero caluſſe virtus.
9 Tu lene tormentum ingenio admoveſ
Plerunque duro: tu ſapientium
10 Curas & arcanum jocoſo
Confilium retegri 11 Lyco:
Tu ſpem reducis mentibus anxiis,
Viresque, & addis 12 cornua pauperi;
Poſt te neque iratos trementi
Regum apices, neque militum ar
13 Te, Liber, &c, ſi latta aderit, Venus,
14 Segnesque nodum ſolvere Gratiae,
15 Vivæque producent lucernæ,
16 Dum rediens fugat altra Phœbus.

IN DIANAM. Ode XXII.

Ei conſecrat pinum villa ſuæ propinquam.

1 Diana venatrix per mon
tes vagatur. 2 Parturientes
addis, unde appellatur Lu
cina, quod infantibus in lu
cem venientibus opem ferat.
3 Numerus ternarius re
ligioni tribuitur. 4 Quae
preſtas, ut mulieres ſalvæ
pariant & incolumes.

5 Triplicem personam ge
rens, in coelo, in terris, apud
inferos, unde triplex forti
tut nomen, Lunam, Dianam, Proſerpinam.

6 Volo ut pinus fit tua &
era que fundo meo imminet. 7 Per finitos & confeccos annos. 1. que
8 Verres eft porcus non caſtratus 9 Quam pinum ego donem ſanguine
meditantis obliquum iētum, i. conantis morſione obliqua eum vulnerare,
cedar in ſacrificium.

1 M onstrum custos, nemorumque
Quæ 2 laborantes utero puellas
3 Ter vocata audis, & adimiſſique leto
5 Diva triformis;
6 Imminens villa tua pinus eſto,
Quam per 7 exaéctos ego leitus annos,
8 Verris obliquum meditantis iētum
Sanguine 9 donem.

A D P H I D I L E N . Ode XXIII.

Ut Deos puris manibus, & conscientia bene aetate vita colat.

C^oElo¹ supinas si tuleris manus
Nascente Luna, rustica Phidile;
Si thure placaris, & 3 horna
Fruge lareis, & avidaque porca;
Nec pestilentem sentiet⁵ Africum
Facunda vitis, nec sterilem seges
Rubiginem, aut dulces⁷ alumni
Pomifero⁸ grave tempus anno.
Nam quæ nivali pascitur¹⁰ Algido
Devota, quercus inter, & ilices,
Aut crescit¹² Albani in herbis
Viætima, Pontificum secureis
Cervice¹³ tinget. ¹⁴ te nihil attinet
Tentare multa cæde¹⁶ bidentium
Parvos coronantem marino
¹⁷ Rore deos, fragilique myrto.
Immunis aram si tetigit manus:
Non sumptuosa blandior hostia,
Mollibit aversos penates
¹⁹ Farre pio, & ²⁰ saliente mica.

1 Manus supplices &c ad cœlum expansas. 2 Luna mater est plantarum, idcirco rusticæ mulieres in novilunio ei sacrificabantur.

3 Hujus anni vino novello. 4 Edaci & inexplebilli porco. Laribus. i. dñs familiaribus porca immolabatur, propterea quod hæc pecus tantum utilis est ad escam, qua familiam abundare optamus. 5 Ventum inferentem vitibus peitem, qua vites sterilescunt.

6 Rubigine nigrescit siccata, & fit infecunda. 7 Dulces liberi. Ordo eis aut dulces alumni grave tempus non sentient anno pomifero. i. anni parte pomifera, nempe Aurummo, quando pueri pomis vehementer delectantur. 8 Tempus pestilens & insalubre. 9 Ordo est. Nam viætima quæ pascitur nivali Algido inter quercus & ilices, aut oue crescit in Albani herbis,

secures pontificum cervice. i. Magnæ viætima à pontificibus sunt immobiles. 10 In monte nivibus cooperio. 11 Viætima ex voto dñis promissa. 12 In paucis Albani montis. 13 Madefaciat. 14 Ordo est. te coronantem parvos deos marino rore & fragili myrto, nihil atrinet tentare ipsos deos multa cæde bidentium. 15 Placare parvos deos. i. Lares vel Fenates maestando vietas bidentes. 16 Ovium bimarum. 17 Rosmarino. 18 Si tua manus immunis à scelere aram retigit, certe placabit iratos deos, quæ quidem manus ambo gravior aut acceptior illis fuerit propter sumptuosam hostiam, quam si aurum micam fallis offerres. i. Non magna munera, sed mens sincera deos placat. 19 Farre pie oblatio. 20 Mica saliente vel crepitante, nam sal igni tactus latat & crepitat.

I N A V A R O S . Ode XXIV.

I Ntaetis opulentior
Thefauris² Arabum, & divitis³ Indiæ.
Clementis licet occupies
Tyrrenum omne tuis, & mare Ponticū;
Si figit⁴ 7 adamantiños
Summis verticibus⁸ dira necessitas
Clavos; non animum metu,
Non mortis laqueis⁹ expedites caput.
Campstres melius Scythæ,
Quorū plaustra vagas rite trahunt domos,

1 Romanii Arabes nondum invaserunt. Ordo est. Licit tu opulentior thefauris intactis Arabum & divitiis Indiæ occupies mare Tyrrenum & Punicum tuis commentis, tamen tu non expediens animalium metu, &c.

2 Ex Arabia proveniunt aromata in omnes partes orbis. 3 India auro, argento, lapilliisque preclorissimis abundat. 4 Saxi catena ad ædificandum in mari, vide Ode 1. 5 Mare Tuscum per Hyperb. exprimit insula adjecta illius sculli. 6 Si faro mors in-

ter, non te liberabunt tue divitiae, quamvis amplissime. 7 Clavos firmissimi & infrangibiles, ut est adamas. vide Ode 25. lib. 1. 8 Triste farum.

Non extricabis caput. 10 Scythæ in campis non domibus habitantes, quæ vaga dicta est à mutandis paucis.

11 Getæ propter frigidam regionem dicuntur aperi, eul carentes rebus ad vi-
tum necessariis, equas mul-
gent, & lac earum vatis ex-
ceptum potant. Appellant
Graeci ιππημολγγ's.

12 Quibus jugera nullis metis distincta fruges effe-
runt liberas. i. non unius proprias, sed omnibus com-
munes. 13 Nec plus ferunt quam ad annum sufficiat.

14 Ad colendum agrum singulis annis succedit aliis alii, ticut eum (qui annum laboravit, suisque laboribus est defunctus) vicarius re-
creet aequali forte. I. simili labore: nam ipse quoque annum laborem explet.

15 Illic noverca non siveit in privignos. 16 Percit.

17 Nec imperat viro, aut Domina est mariti. Plant. Dotem accepti, libertatem vendidi. 18 Nec in splen-
dido adultero ponit fiduciam. 19 Et castitas nolens ab alio viro tangi. 20 Co-
pula conjugali, in qua fœ-
dus initum est, alter alteri
tidem servat. 21 Et apud eos matrimonii fidem violare est nefas. i. non licet: aut si violent, poena adulterii mors est. 22 Ex pec-
candi licentia emanant ma-
leitia, quæ à bono principe legibus severissimis sunt coercenda. 23 Civilem fe-
ditionem. 24 Si cupiet hoc hypogramma sine status apponil, ut pater patre appelletur. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Juvenalis. 25 Comprime-
re cupiditatem infarabilis-
tem. 26 Clarus, non apud homines sive status, sed clarus posteris fama & nominis gloria futurus, propter severitatis & correctionis leges sc. instituta. 27 Quo-
niam adeo sumus invidi vir-

tutem ordinis eorum qui vivi sunt incolumes, viros autem virtute praefata quando sunt mortui, desideramus, requiri mus, extollimus (proh nefas!)

28 Quid tristes profunt querelæ? 29 Lex inutilis est, si de improbris peccatis sumantur. 30 Nihil valet leges sine moribus. I. si cives à pueris non sunt informati, atque ad virtutem informati. Ego vero Mores hic interpretor cum ratione, rectum animi propolitum, & reverentiam cultumque numinis, populi suorum fuitudine firmatum, quibus rebus cum destituta sunt leges, earum iranis ac præfata vis jacer. 31 Regio zone torridæ subjecta. 32 Plaga sepe-
nalis. 33 Si nives glocie adstrictæ solo, id est, ad fulum, non repellunt nor-
tores. 34 Si horrorum aquarum docti & fidentes navitæ non formidant.

35 Pauperies putatur probrofa, avaris præfertim. 36 Virtutis via dicimus
dua, vel quia laboriosa est, vel quia homines efficit claros & deorum similes.

37 Quandoquidem dvitiae sunt bonis moribus impedimento: ergo in Capite olim Crates philosophus. 38 Streptitus popularis. 39 Inutile est aerum
materia et malum.

H O R A T I I

Vivunt, & ¹¹ rigidi Getæ,

¹² Immetata quibus jugera liberas!

Fruges & Cererem ferunt,

¹³ Nec cultura placet longior annua,

¹⁴ Defunctumque laboribus

Æquali recreat forte vicarius.

¹⁵ Illic matre carentibus

Privignis mulier ¹⁶ temperat innocuus

Nec dotata ¹⁷ regit virum

Conjux, ¹⁸ nec nitido fudit adultero.

Dos est magna parentium

Virtus, ¹⁹ & metuens alterius viri

²⁰ Certo födere castitas:

²¹ Et peccare nefas, aut pretium est mori

²² O quisquis volet impias

Cædeis, aut rabiem tollere ²³ civicas

²⁴ Si queret pater urbium

Subscribi statuis, indomitam audeat

²⁵ Refrænare licentiam

²⁶ Clarus post genitis. ²⁷ quatenus, ²⁸

Virtutem incolumem odimus,

Sublatam ex oculis querimus invidi.

²⁸ Quid tristes querimoniæ,

²⁹ Si non suppicio culpa reciditur?

³⁰ Quid leges sine moribus

Vanæ proficiunt, si neque fervidis

³¹ Pars inclusa caloribus

Mundi, nec Boreæ finitimum ³² latu

³³ Durataque solo nives

Mercatores abigunt? ³⁴ horrida cal

Vincunt æquora navitæ.

Magnum ³⁵ pauperies opprobrium, ³⁶

Quidvis & facere & pati,

Virtutisque viam deserit ³⁶ arduæ.

³⁷ Vel nos in Capitolium,

Quo ³⁸ clamor vocat, & turba faventia

Vel nos in mare proximum

Gemmas, & lapides, aurum & ³⁹ inutile

- Summi materiam mali,
Mittamus. scelerum si ⁴⁰ bene pœnitet,
Eradenda Cupidinis
Pravi sunt ⁴¹ elementa, & teneræ nimis
Mentes ⁴² asperioribus
Formandæ studiis. nescit equo rudis
⁴³ Hærente ingenuus puer:
44 Venarique timet; ludere doctior,
Seu Græco jubeas ⁴⁵ trocho,
Seu malis vetita legibus ⁴⁶ alea.
Cum ⁴⁷ perjura patris fides
Consortem socium fallat, & hospitem,
⁴⁸ Indignoque pecuniam
Hæredi properet: scilicet ⁴⁹ improbæ
Crescent divitiae: ⁵⁰ tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei.
pater per nefas conjuxit. Nam, male parta male dilabuntur.
3 Velox mente nova? ⁴ quibus
Antris egregii Cæfaris audiar
Eternum meditans decus
⁵ Stellis inferere, & consilio Jovis?
Dicam insigne recens, adhuc
⁶ Indictum ore alio. ⁷ non secus in jugis
Exsommis stupet Euias,
⁸ Hebrum prospiciens, & nive candidam
⁹ Thracen, ac pede barbaro
Lustratam ¹¹ Rhodopen. ¹² ut mihi devio
Ripas, & vacuum nemus
Mirari libet. ¹³ o Najadum potens,
Baccharumque valentium
Proceras manibus vertere fraxinos;
Nil parvum, aut humili modo, ^{(est,}
Nil mortale loquar. ¹⁴ dulce periculum
¹⁵ O Lenæ, sequi deum,
Cingentem viridi tempora pampino.
pergrant, aut sacræ Bacchi & Menadum coetu celebrant & illustrant, Orpheo primum limitante. ¹² Quo modo mihi liber à via usitata aberranti, id est, versus lyri-
ca scribentia flumina & deserrum nemus mirari? ^{Sunt bac verba Poëta admirans}
¹³ non sunt comparationis redditio, ut multi excipiunt. ¹³ O Bacche, qui pore-
zam habes in Najades (fluviorum Nymphas) & in Bacchus tuas sacerdotes, quæ
no munine percitæ possunt supra vires humanas suis manibus fraxinos evertere.
¹⁴ Periculorum est, o Bacche, res tam magnas & inauditas dicere; at dulce est
facere Deo ducente, qui viridi pampino coronat quos chares habet. ¹⁵ Bacchus
Lenæ, nra' r' Aq'z; id est, à torculari, quo vinum exprimitur.
- 40 Si vere pœnitet.
41 Primordia cupiditatis
sunt radicitus extirpanda.
42 Studiis fortioribus.
43 Nescit hærente in equo,
id est, equitare, nescit puor
generofus adhuc rudis.
44 Et venari non vult, ad
ludendum doctior, seu. &c.
45 Turbine Græco à Græ-
cis invento, quem Virgilius
appellat volubile buccum.
46 Aleæ Iufus puniebarar
lege Cornelia & lege Tertia.
47 Fides perjurio violata.
48 Et filio prodigo pecu-
nilam properet (id est, pro-
perando accumulet) qui per
luxuriam consumet, quod
Post multas divitias partas, alliquid semper videtur avaro deesse.

A D B A C C H U M . Ode XXV.

Se ejus afflatu concitatum nova quedam & inaudita de
Augusto dicturum:

- Q Uo me, Bacche, rapis tui (in specus)
¹ Plemum? quæ nemora, & quos ² agor
³ Velox mente nova? ⁴ quibus
Antris egregii Cæfaris audiar
Eternum meditans decus
⁵ Stellis inferere, & consilio Jovis?
Dicam insigne recens, adhuc
⁶ Indictum ore alio. ⁷ non secus in jugis
Exsommis stupet Euias,
⁸ Hebrum prospiciens, & nive candidam
⁹ Thracen, ac pede barbaro
Lustratam ¹¹ Rhodopen. ¹² ut mihi devio
Ripas, & vacuum nemus
Mirari libet. ¹³ o Najadum potens,
Baccharumque valentium
Proceras manibus vertere fraxinos;
Nil parvum, aut humili modo, ^{(est,}
Nil mortale loquar. ¹⁴ dulce periculum
¹⁵ O Lenæ, sequi deum,
Cingentem viridi tempora pampino.

- 1 Me tuo numine afflatum?
2 Quas ducor in speluncas?
sic Od. 19. lib. 2. 3 Experi-
ditus mente non mea, sed
divina. 4 In quibus locis
secreta. Ordo est, quibus
antris meditans, audiar in-
ferere stellis & consilio Jo-
vis æternum decus egregii
Cæfaris? 5 Cælio confe-
crale & deorum cœtui.
6 Carmen lyricum, quod
primus Latinorum protuli.
7 Non aliter, sed sic, Enias
Bacchi sacerdos concitari solet, ut ego nunc commone-
re ad Augusti laudes meæ
carmine decantandas.
8 Vigilans vel experpta.
Nam hac sacra tempore no-
cturno celebrabantur.
9 Thracie fluvium, quem
hyemis fodalem appellat
Od. 25. lib. 1. 10 Regio-
nem septentrionalem frig-
idissimam. 11 Thracie mon-
tem, quem Thracæ barbari
pergrant, aut sacræ Bacchi & Menadum coetu celebrant & illustrant, Orpheo primum
limitante. 12 Quo modo mihi liber à via usitata aberranti, id est, versus lyri-
ca scribentia flumina & deserrum nemus mirari? ^{Sunt bac verba Poëta admirans}
¹³ non sunt comparationis redditio, ut multi excipiunt. 13 O Bacche, qui pore-
zam habes in Najades (fluviorum Nymphas) & in Bacchus tuas sacerdotes, quæ
no munine percitæ possunt supra vires humanas suis manibus fraxinos evertere.
14 Periculorum est, o Bacche, res tam magnas & inauditas dicere; at dulce est
facere Deo ducente, qui viridi pampino coronat quos chares habet. 15 Bacchus
Lenæ, nra' r' Aq'z; id est, à torculari, quo vinum exprimitur.

AD VENEREM. Ode XXVI.

Se jam senem factum amatoria arma Veneri dicare.

1 Cum essem ætate integræ. 2 Amori opesam dedi. *Militat omnis amans,* & habet sua castra Cupido. Ovid. 3 Paries hujus rempil (quod Veneri consecratur) habebit nunc arma mea militaria, nempe funalia, barbiton, verius lyricos, vectes & arcus. 4 Et barbiton, quod finivit & absolvit bellum fuceprum, amoris nimirum. 5 Id est, paries, qui proximus est Iove lateri. Veneris mane, id est, Veneris ex spuma maris genitus, habebit barbiton. 6 Funalia nocturnis ambulationibus inservientia. 7 Instrumenta, quibus amatores à morticibus non admitti, fore & fenestras effringerent. sic Thrafo Thaidis domum extingnaturus inquit, *Procede hoc cum vecte Dorax.* 8 Foribus clausis. Venus, te precor, ut Chloen habentis amantibus superbam gravi amoris plaga mel percutias. 9 In fulam opulentiam, in qua Venus præcipue colebatur. Ode 2. lib. 1. 11. Urbem in Ægypto, que nive caret, quod regio est calida. 12 Thracia nive. 13 Flagello in alrum sublato, ut iactus sit vehementior. 14 Superbam propter pulchritudinem.

AD GALATEAM NAVIGATURAM.

Ode XXVII.

Deterret eam præcipue exemplo Europeæ.

1 Homines impii & scelerati iter facientes opto, ut habeant hac mala suorum inceptorum omina, nimirum parram avem (enjus vox tristis est,) ravan lupam, foetam vulpem & serpentem velocem. sed tibi jam navigaturæ nihil tale est metuendum, ego enim auspicium feci, &c. sed nam videt anni tempus, &c. 2 Paræ iterum, arque iterum canentis. 3 Dux fit itineris, eo nimirum, ut impii male pereant. 4 Lupa coloris ravi, inter flavum & nigrum. 5 Undecimque, *Species pro genere.* 6 Vulpes gravida. 7 Cum serpens transverba ex parte terruit mannos, id est, equos currum trahentes aurige manibus assuetos, erat mall omnis. 8 Non que à sagittario mittitur, sed sagitta hoc loco serpenti similis. 9 An tibi timebo? nequaquam, quia nec impia es, nec monstræ tibi tristem eventum prænuntiant. 10 Futurorum providus. 11 Podes quieras, ut flagna, quæ non fluunt. 12 Cornix imbrum prædicti & nuntia. 13 Oscinem corvum invocabo, ut ab ortu solis felix angulum occinar. Oscines quatæ orices, dicuntur aves, quæ ore canentes furum dicunt, ut corvus, cornix, noctua. 14 Ordo est. Galarea sis felix & mor nostri, licet vivas ubicunque mavis, id est, et si mavis esse sine me, felix tamen.

1 Mpios paræ 2 recinentis omen
1 3 Ducat, & prægnans canis, aut ab
4 Rava decurrens lupa 5 Lanuvino,
6 Foetæque vulpes:
Rumpat & serpens iter institutum:
7 Si per obliquum similis 8 sagittæ
Terruit mannos. 9 ego, cui timebo
10 Providus auspex,
Ante quam 11 stantes repeatat paludes
Imbrium 12 divina avis imminentium;
13 Oscinem corvum prece suscitabo
Solis ab ortu.
14 Sis licet felix ubi cunque mavis,
Et memor nostri, Galatea, vivas

Teque nec lœvus vetet ire ¹⁵ picus :

Nec ¹⁶ vaga cornix ,

¹⁷ Sed vides quanto trepidet ¹⁸ tumultu :

Pronus Orion ? ego ¹⁹ quid sit ater

Adriæ novi sinus, & quid albus

P'ecet ²⁰ Iapyx.

²¹ Hostium uxores , puerique ²² cœcos

Sentiant motus orientis Hædi, &

Æquoris ²³ nigri fremitum, &c ²⁴ trementeis

Verbere ripas.

²⁵ Sic & Europe niveum doloso

²⁶ Crédidit tauro latus , & ²⁷ scatentem

Belluis pontum, mediasque fraudes

Palluit audex.

Nuper in pratis ²⁸ studiosa florum , &c

²⁹ Debitæ nymphis opifex coronæ ,

³⁰ Nocte sublultri nihil astra præter

Vidit & undas.

³¹ Quæ simul centum tetigit potentem

Oppidis ³² Creten, ³³ Pater ò relictum

Filiæ nomen , ³⁴ pietaque dixit

Viœta furore ,

Unde ? quo veni ? ³⁵ levis una mors est

Virginum culpx. ³⁶ vigilansqne ploro

Turpe commisum ? an vitiis carentem

Ludit imago

Vana, quæ porta fugiens ³⁷ eburna

Somnium dicit ? meliusne fluctus

Ire per longos fuit , an recenteis

Carpere flores ?

³⁸ Si quis infamem mihi nunc juvencum

Dedat irate, lacerare ferro, &c

³⁹ Frangere enitar ⁴⁰ modo multum amati

Cornua tauri.

⁴¹ Impudens liqui patios penateis ,

Impudens ⁴² Orcum moror , ò deorum

Si quis hæc audis, ⁴³ utinam inter errem

Nuda leones.

Antequam turpis macies decenteis

Occupet ⁴⁴ malas , ⁴⁵ teneræque succus

Desuat prædæ, speciosa quæro

Palcere tigreis.

fine vito sum ? an species vana , id est , phantasina , in somnis mihi occurrit &c
me decipit ? ³⁷ Per portam eburnam vana somnia emituntur. De somni
portis, vide Virg. lib. 6. Aen. Sunt gemina somni portæ , &c. ³⁸ Si quis
in potestate mihi redigat taurum turpem & infamem : enitar , &c. ³⁹ Cor-
nua dispergere. Est hoc imprimis mullebre , ut fuls manibus injurias ulcisci
cipiant. ⁴⁰ Paulo ante. ⁴¹ Inverecunda sum bifariam , quod patrem
reliquerim , quodque post tale felius admisum maneam in vita. ⁴² Orcum
vel Plutonem morari , est , non mori cum oporteat. ⁴³ Utinam errem nuda
inter leones , atque ab ilis devorer antequam conrabeam. ⁴⁴ Maxillas pul-
chras. ⁴⁵ Antequam viriditas vel pulchritudo mihi dilabatur , cupio prædæ
tigribus & leonibus.

¹⁵ Picus Martius vel picus
aborcius à lœva volans,
erat mali omnis. ¹⁶ Va-
gans volatu. ¹⁷ Debortau-
tur Galateam à navigatto-
ne. vides (inquit) quantum
tempestatem Orion vergens
ad occasum denunciet , &c.
vide Ode 28. lib. 1.

¹⁸ Vides quanto acris mo-
tu, ex vento, pluviali, aut ful-
mine, trepidet Orion.

¹⁹ Vides quam infestus &
periculosis sit Adriæ tinus.
vide Ode 9. ²⁰ Vides quid
Calabriæ ventus albus , id
est , ferens , peccet , id est ,
peccare soleat. ²¹ Ulti-
tissimum est scriptoribus
mala hostibus optare , quos
perire cupiunt. ²² Motus
obscuros. ²³ Æquoris
tempetuosi. ²⁴ Et sen-
tiant littora , que videntur
tremere , undarum istu con-
quafita. ²⁵ Quidamno-
dum taurus decebat Euro-
pam, sic tu, ni caves , ab Au-
stro decipieris. ²⁶ Com-
misit latus fraudulento Jov-
i in taurum mutato.

²⁷ Extimuit mare Bospho-
rum belluis marinis repletum ,
& quamvis ante au-
dax fuerat , Jam vehemen-
ter meruit Jovis faudes in
medio dolo cognitas , non
ante suspectas. ²⁸ Studio-
sa ur Nymphis floreas ne-
derer coronas. ²⁹ Debitæ
ex promissio. ³⁰ Nocte ali-
quantulum luminosa.

³¹ Quæ Europa itarim ut
tetigit , &c. ³² Creten
Homerus appellat εχατόμη-
πολιν. Id. B. ³³ Dixit , ò
nomen parer relictum , id
est , nomen Pater negiectum
à filia , & pietas insano amo-
re rauri vieta. Hæc & quæ
sequuntur fere usque ad fi-
nem Ode sicut verba Europa
ingemiscantur. ³⁴ Pietas est
grata voluntas in parentes.

³⁵ Una mors levior pena
est , quam quæ sufficiat vir-
ginirati amissi , id est , pudor
violatus in virgine multas
meretur mortes. ³⁶ An

relictorum , quodque post tale felius admisum maneam in vita. ⁴² Orcum
vel Plutonem morari , est , non mori cum oporteat. ⁴³ Utinam errem nuda
inter leones , atque ab ilis devorer antequam conrabeam. ⁴⁴ Maxillas pul-
chras. ⁴⁵ Antequam viriditas vel pulchritudo mihi dilabatur , cupio prædæ
tigribus & leonibus.

46 Pater mens absens corpore, sed animo præsens, vili habitus Sc neglectus milihi Europe sum filix, me urger & flagiti consientia excruciar. 47 Europe sc̄ p̄am alloquitur. 48 Te suspendere potes zona (in utrum laquel) quam tecum commode atralisti.

49 Quæ faxa, ut morbi acut, te celeriter exanimet. 50 Committe te procellæ, quæ te scopulis illidat. 51 Nisi mavis lanam cerro pondere traditam, & ab hera impetratam in fila ducere. 52 Regis filia. 53 Concubina mariæ. 54 Europa querenti.

55 Ridens perfide & dolose, non ex animo. 56 Aderat Cupido arcu suo jam laxato sagittariorum more, ubi jaculari definunt.

57 Postquam Venus Europam fari est iudicata.

58 Abstineto ab iris, est Hellenistus, Genitivus pro ablativo. Ut απίχτη τοτερόν.

59 Rixæ, quæ venit à colore sanguinis. Ironice, nam antea minabatur se cornua rauri fracturam. gerere tanquam uxorem Invicti Jovis?

cundam fortunam ferre moderate & compositæ, quod non est cuiuslibet.

60 Una pars orbis in tres dividi tuo nomine appellabitur Europa, altera Af-

rica, nam antea minabatur se cornua rauri fracturam. Pendulum zona bene te secuta,

48 Lædere collum.

Sive te rupes & 49 aucta leto

Saxa delectant, age te procellæ

50 Crede veloci: nisi 51 herile mavis
Carpere pensum

52 Regius sanguis, dominæque tradi
Barbaræ 53 pellex. Aderat 54 querenti

55 Perfidum ridens Venus, & remisso
56 Filius arcu.

57 Mox ubi lusit fatis, 58 Abstineto,

Dixit, irarum, 59 calidæque rixæ,

60 Cum tibi invisus laceranda reddet

Cornua taurus.

61 Uxor invicti Jovis esse nescis?

62 Mitte singultus: 63 bene ferre magnam
Disce fortunam: 64 tua sectus orbis
Nomina ducet.

A D LYDEN. Ode XXVIII.

Diem Neptuno sacrum hilariter exigendum esse.

1 Ordo est. Lyde, prome reconditum vinum Cœcum (ut bibam) quid enim potius feito Nepruni die facere possum? 2 Strenue, mox. 3 Sapientiae septæ ac munitæ contra voluptates vim infer, eamque vino & letitia expugna, ut joco & ludo aliquis sit locus.

4 Sentis diem decrescere, & ad occasum vergere.

5 Ac quasi dies non celeriter asear, parcis, Sec.

6 Cessis deripere horreo vini cadum Bibuli consulatu reconditum. 7 Antiqui in horreis testas vini condebat. 8 Amphoræ, quæ diu remanerat in vini apotheca. 9 Per vices, vici sim. 10 Detum marinum Saturni filium in diei festi honorem. 11 Nereides sunt maris nymphæ Nerei filii.

que canes. 13 A Cynto monte Dell Diana appellatur Cynthia, quæ celeris dicitur, quia venatrix est.

14 Ultimo seu supremo carmine Venerem celebrabimus, quæ tenet Cnidon urbem Carie, vide Ode 20. lib. 1.

15 Vide Ode 14. lib. 2.

16 Urbem in Cypro clarissimam.

17 Junctis cygnis, quibus ad currum suis

trahendum uritur Venus.

18 Nox etiam cantabitur carmine dehinc usq; feliciter

& lugubri, quod somno & tenebris (quæ sunt mortis imago) optime convenit.

1 F Esto quid potius die
Neptuni faciam? prome reconditum
Lyde 2 strenua Cœcum,
3 Munitæque adhibe vim sapientiæ.
4 Inclinare meridiem
Sentis: 5 ac veluti stet volucris dies,
6 Parcis diripere 7 horreo
8 Cessantem Bibuli consulis amphoram.
Nos cantabimus 9 invicem (comas
10 Neptunum, & virideis 11 Nereidum
12 Tu curva recines lyra
Latonam, & celeris spicula 13 Cythias
14 Summo carmine, quæ Cnidon
Fulgenteisque tenet 15 Cycladas, &
Junctis vîlit 17 oloribus.
16 Paphos
Dicetur merita Nox quoque 18 nenia.

A D M Æ C E N A T E M . Ode XXIX.

Invitat eum ad canam.

T Yrrhena regum progenies , ² tibi
³ Non ante verso lene merum cado
 Cum flore, Mæcenæs, rosarum , &c
⁴ Pressa tuis balanus capillis
⁵ Jamdudum apud me est, ⁶ eripe te moræ,
 Ne semper ⁷ udum Tibur, & ⁸ Esulæ
 Declive contempleris arvum, &c
⁹ Telogoni juga parricidæ.
¹⁰ Fastidiosam desere copiam, &c
¹¹ Molem propinquam nubibus arduis.
 Omittit mirari beatæ
¹² Fumum, & opes strepitumq; Romæ.
 Plerunque gratae divitibus ¹³ vices ,
¹⁴ Mundæque parvo sub lare pauperum
 Cœnæ, fine aulæis & ¹⁵ oistro,
¹⁶ Sollicitam explicuere frontem.
 Jam clarus occultum Andromedes ¹⁷ pater
¹⁸ Ostendit ignem : jam ¹⁹ Procyon furit:
²⁰ Et stella vesani Leonis ;
 Sole dies referente ²¹ siccis.
 Jam pastor umbras cum grege ²² languido ,
 Rivumque fessus querit , & horridi
 Dumeta ²³ Sylvani : caretque
 Ripa vagis ²⁴ tacitura ventis.
 Tu civitatem quis deceat status
 Curas ; &c urbi sollicitus times ,
 Quid ²⁵ Seres, &c regnata Cyro
²⁶ Baætra parent, ²⁷ Tanaisque discors.
 Prudens futuri temporis exitum
²⁸ Caliginosa nocte premit deus :
 Ridetque, si mortalis ²⁹ ultra
 Fas trepidat. ³⁰ quod adest , memento
 Componere æquus. ³¹ cætera fluminis
 Ritu feruntur, nunc medio alveo
 Cum pace delabentis Etruscum
 In mare, nunc ³² lapides adesos,
³³ Stirpesque raptas , & pecus , & domos
 Volventis una ; non sine montium
 Clamore, vicinæque sylvæ ;
³⁴ Cum vera diluvies quietos

¹ Ab Hetruscis regibus oriundæ. sic Od. i. lib. i. Ord. est. O Mæcenæs Tyrhena progenies regum, jam dudum apud me est tibi lene merum , non ante verso cado cum flore rosarum , &c balanus pressa tuis capillis.
² In tuum honorem.

³ Cado non ante prompro , cado non inverso ad vinum depromendum.

⁴ Glans unguentaria presfa. ¹ oleum balaninum ex ea expressum pro capillis tuis. ⁵ Jam diu domi meæ est. ⁶ Te nihil impedit , quo minus ad nos venias.

⁷ Utum proper copiam aquarum , que faciunt Tibur infâlhure. ⁸ Ascula est oppidum in latere montis collocatum , Tyburi propinquum. ⁹ Et Tusculum, urbem conditam à Telegono Ulyssis ex Circe filio , qui patrem imprudens interfecit. ¹⁰ Copiam , que fastidium parit. Nam copia færiteræm , fætietas parit fastidium. ¹¹ Turræ in hortis tuis in sublimè exterritam , unde totam fere Romanam proficiat. ¹² Auram popularem , vel ambulationem, Metaph. ¹³ Varieates que nedium tollunt.

¹⁴ Cœnæ frugales , que sunt neque fôrdidae neque nimis sumptuosæ. ¹⁵ Sine vestibus purpureis ¹⁶ Frontem tristem exhilararunt. Isertia frontem explicit , mestitia in rugis contrahit.

¹⁷ Cepheus Äthiopum rex inter sydera collocatus.

¹⁸ Denunciat æstatem.

¹⁹ Anticanis , stella est in Canicula, sive Cane minore.

²⁰ Signum septentrionale , circa Cancrum , in quo sit solstitium aestivum. ²¹ Dies æstivos. ²² Grege æstu foliis farigato. ²³ Sylvano coniœra sunt dumera, que sua densitatem solem exclusunt. ²⁴ Murmur non e-

dens. significat poëta tempus ventosum jam transiisse. ²⁵ Populi Aliae Schytice à sera urbe sic dicti. ²⁶ Tu curas quid Seres & Baætra præparent, in quibus Cyrus regnabit. ²⁷ Fluvius Afiam ab Europa differminans , qui perlit populos discordes & belligantes. ²⁸ Exiitum nobis ignotum voluit. ²⁹ Ultra id quod el licet. ³⁰ Quod præfens est memento administrare & cum æquitate & tuo arbitrio finire. ³¹ Futura cursum suum habent instar fluminis delabentis in mare Tyrrenum nunc placide & quiete , nunc rapide & violenter. ³² Excavata ru-

plum fixa. ³³ Arbores extirparas. ³⁴ Cum tempeftas incitat & quasi ad iracundiam provocat annes quietes. ¹ cum diluvies ex imbris oritur.

35 Ille liber est, & compos
tui, hilarisque vivet, cui lic
et dixisse, vixi in diem. i.
bonis praetentibus fruor, fu
tura non euro. 36 Cras sit
celum nubilum an seren
num nihil estimar. i. non
pendet ex fortuna inconfi
tia, sed parvi facit ut
rum adversa sit, an felix
futura fortuna. 37 Caelum
atra nube Jupiter occupet.

38 Quodcunque jam pre
terit non potest mutari.

39 Neque destruet vel hu
mum abit. 40 Fortuna in
rebus adversis gaudens sa
vire & pertinaciter ludere
Iudum novum; Juvenal.
Quoties voluit fortunam jo
car. 41 Fortunam stabili
lem. 42 Si fugit & adversa
est. 43 Reddo. 44 Et meis
me virtutibus ornō, non
rebus externis. est Metaph.
ducta à veitibus, quibus in
volvimus. 45 Pauperiem
cum virtute conjunctam si
ne opibus querō. 46 Nec
vitæ nec propositi mei est
navigationis periculo me
committere, ut rem augeam.
enim pauper esse malo.

47 Arbor navis. 48 Cum
diis quodammodo votis &
precibus pacisci, ne merces mæsi in mari pereant.

mercibus quibuscumque. Species est pro genere. 50 Mari insatiables, quod
omnia absorber. 51 Quando mari periculo me expono, tunc Aura & gen
nus Pollux feret me per Aegaeos tumultus tutum praesidio biremis scaphæ, quod
nunquam est futurum. 52 Scapha, parva navis est, qua tuto navigare potest no
mo in Mari Ageo.

53 Castor & Pollux gemini nati nautis faverent.

H O R A T I I

Irritat amneis. 35 ille potens sui,
Latuusque deget, cui licet in diem
Dixisse, vixi: 36 cras vel atra
Nube 37 polum pater occupato,
Vel sole puro: non tamen irritum;
38 Quodcunque retro est, efficiet: neque
39 Difflinget, infectumque reddet,
Quod fugiens semel hora vexit.
Fortuna 40 sevo lata negotio, &
Ludum insolentem ludere pertinax,
Transmutat incertos honores:
Nunc mihi, nunc alii benigna.
Laudo 41 manentem. 42 si celereis quætit
Penias, 43 resigno quæ dedit: 44 & mea
Virtute me involvo, 45 probamque
Pauperiem sine dote quæro.
46 Non est meum, si mugiat Africis
47 Malus procellis, ad miseras preces
Decurrere: 48 & votis pacisci,
Ne 49 Cypris Tyrizque merces
Addant 50 avaro divitias mari.
51 Tunc me biremis praesidio 52 scaphæ,
Tutum per Aegaos tumultus
Aura ferer, 53 geminusque Pollux.

A D M E L P O M E N E M M U S A M . Ode XXX.

Carminum suorum gloriam eternam fore.

1 Perfecti carminum volum
men, ingenii mei monumen
tum, areis statuis durabilius. 2 Altius regali con
struccióne pyramidum, quæ
funt regum Ægyptiorum
sepulchra. 3 Aquilo vehe
menter seviliens, ut qui sibi
non posset temperare.

4 Temporis longinquitas
& curvis temporum. 5 Non
totus moriar. 6 Men: vel
ingenium. 7 Effugiet mor
tem. Libitina est dea fune
rum, significat etiam capu
num vel feretrum, in quo cadavera efferuntur ad sepulturam. 8 Semper eg
recens crescam postera laude, dum pontifex scandet Capitolium cum tacita vi
gine. 9 Non senefcens.

10 Donec imperium Romanum durabit
ne vestali tacita. i. cum virgine tacente dum facra celebrantur. 11 Ordo ell
Ego potens, ex humili princeps, dicar deduxisse Aegaeum cœlum ad Italos mo
des, qua obstrepit violens Aufidus. Se qua pauper aquæ Daunus regnavit ag
flium populum. 12 Dicar, qua violentus Apulia fluvius, ubi natus est Horatius.

1 Xegi monumentum ære perennius,
2 Regalique situ pyramidum altius;
Quod non imber edax, non Aquilo 3 impo
Possit diruere, aut innumerabilis (teni
4 Annorum series, & fuga temporum.
5 Non omnis moriar: 6 multaque pars mei
7 Vitabit Libitinam: 8 usque ego postera
Crescam laude 9 recens, 10 dum Capitolium
11 Scandet cum tacita virgine pontifex.
12 Dicar, qua violens obstrepit 13 Aufidus,

10 Donec imperium Romanum durabit
ne vestali tacita. i. cum virgine tacente dum facra celebrantur. 11 Ordo ell
Ego potens, ex humili princeps, dicar deduxisse Aegaeum cœlum ad Italos mo
des, qua violentus Apulia fluvius, ubi natus est Horatius.

Et,

Et, qua pauper aquæ ¹⁴ Daunus agrestium
¹⁵ Regnavit populorum, ¹⁶ ex humili potens
¹⁷ Princeps, ¹⁸ Aëlium carmen ad Italos
 Deduxisse modos. ¹⁹ Sume superbiam
 Quæsitam meritis, & mihi Delphica
²⁰ Lauro cinge volens, Melpomene, comam.
 tu potens & clarus extiri. ¹⁷ Omnim primus.
 est Alcaeus à Lesbo insula, in qua regnavit Aëlius.
 superbiam. i. gloriam & nobilitatem quæsitam meritis. i. virtutibus, & volens cinge
 mihi comam Delphica lauro. ²⁰ Corona ex lauro consecrata Apollini, qui
 Delphis edidit oracula sibi monte Parnasio.

¹⁴ Daunus rex Apollæ
 fuit, à cuius nomine fluvius
 sic appellatus est, qui flu-
 vius ob vehementes ibi cal-
 lores pauper aquæ dicitur.

¹⁵ Rex fuit agrestium po-
 pulorum. Græca est struc-
 tura. Ἐποίειται τῷ λαῶν

¹⁶ Qui liberto patre na-

¹⁸ Carmine Aëlio usus

¹⁹ O Melpomene sume su-
 perbiæ. i. virtutibus, & volens cinge

comam Delphica lauro. ²⁰ Corona ex lauro consecrata Apollini, qui

QUINTI HORATII FLACCI ODARUM SEU CARMINUM LIBER. IV.

AD VENEREM. Ode I.

Sejam ea etate esse, ut à rebus Venereis alieno animo esse debeat.

I Ntermisla Venus diu, (precor,
 Rursus ¹ bella moves. parce precor,
 Non sum qualis eram bona
² Sub regno Cynaræ: define dulcium
 Mater ³ feva Cupidinum,
⁴ Circa lustra decem flebtere ⁵ mollibus
 Jam durum imperiis. abi
 Quo blandæ juvenum te revocant preces,
⁷ Tempeitivius in domo
 Pauli, purpureis ⁸ ales oloribus,
⁹ Comestabere Maximi,
 Si torrere ¹⁰ jecur queris idoneum.
¹¹ Namque & nobilis, & decens,
¹² Et pro sollicitis non tacitus reis.
¹³ Et centum puer artium,
¹⁴ Late signa feret militiae tuse.
¹⁵ Et, quandoque potentior
 Largis muneribus riferit æmuli,
 Albanos prope te lacus
 Ponet marmoream ¹⁶ sub trabe citrea.
¹⁷ Illic plurima naribus
 Duces tura, lyraeque, & ¹⁸ Berecynthia
 Delectabere tibæ
 Mistis carminibus non sine fistula.
 Illic ¹⁹ bis pueri die
 Numen cum teneris virginibus tuum
 Laudantes, pede candido
²⁰ In morem Salium ter quatient humum.

¹ In militiam Veneris ur-
 ges. Militat omnis emans,
 & habet sua castra Cupido.
² Sub Cynaræ dominio.
 Qui amant, fervunt. Cyna-
 ran bonam appellant. for-
 tasse quod esset ipsi inter
 ceteros amatores benevo-
 lentior, idque fine mercede.

³ Venus alliquando crude-
 lis est & feva inter dulces
 voluptates. ⁴ Cum nunc
 annos quinquaginta sim na-
 turæ. ⁵ Imperiis voluptuo-
 sis, que molliunt animos.

⁶ Me jam scio indurat-
 um. ⁷ Opportunus &
 tempore magis idoneo.

⁸ Que velox es & celeriter
 vehi soles in curru oloribus
 juncto. ⁹ Jocabere & libi-
 dinose vives. ¹⁰ Jecur a-
 moribus aptum. jecur enim
 est fedes libidinis. ¹¹ Paul.
 Max. juvenis nobilis, for-
 mosus & facundus erat. que
 omnia extornant amantem.

¹² Et pro illis, quorum cau-
 sa in periculo versatur, pa-
 tronus non murus, sed elo-
 quens. ¹³ Et multis arti-
 bus instructus. ¹⁴ Multum
 amabit, & animo libenti.

¹⁵ Et quanduncque Paulus
 riferit. i. hilaris erit,
 plus valens apud amicam,
 quam larga rivalis munera.
 Ille marmoream eriget tibi
 statuam prope lacus Alba-
 nos. ¹⁶ In templo arbori-

bus odoratis ædificato. ¹⁷ Illic bibes naribus plurima ex thure sacrificia.

¹⁸ Tibia Phrygia, à monte Berecyntho, ubi primum inventa dicitur tibia.

¹⁹ Mane & vesperi. ²⁰ In morem Saliorum Martis ficerdotum saltabant.

21 Me nec fœmina juvat
hoc, &c. 22 Ut mutuo
amer ab ea quam amavero.

23 Nec juvat contendere
poculis, nec caput in epulis
coronare. 24 Apostrophe
pathetica, ac si diceret:
Eben Ligurine, quamvis
stetit jam ingravescit, amore
tamen tui incensus ad pri-
stinas revecor lascivias.

25 Lacryma guttatum &
raro defluens, non amoris
parvitate, sed atatis vere-
cundia: nam turpe est seni
prius amore flere. 26 Cur
lingua in medio sermone
titubat? quod nimil amo-
ris est indicium. 27 Ego
fomnio. 28 Tenere videor. 29 Te ex meo complexu evolantem sequor
Indentem in campo Martio, te sequor quasi denatantem in Tiberi, qui fluit
campum Martium, in quo Juventus Romana per cursum, lueta, equo, natatione
exercebat. 30 O Ligurine inexorabili.

H O R A T I I

- 21 Me nec fœmina, nec puer
Jam, nec spes animi credula 22 mutui,
23 Nec certare juvat mero:
Nec vincere novis tempora floribus.
24 Sed cur heu, Ligurine, cur
Manat 25 rara meas lacryma per genas?
Cur facunda parum decoro
26 Inter verba cadit lingua silentio?
27 Nocturnis te ego somniis (qua)
Jam captum 28 teneo, jam 29 volucrem
Te per gramina Martii
Campi, te per aquas 30 dure volubileis.

(quem vigilans cupio) nocturno tempore plerumque
fomnio. 28 Tenere videor. 29 Te ex meo complexu evolantem sequor quod
indentem in campo Martio, te sequor quasi denatantem in Tiberi, qui fluit
campum Martium, in quo Juventus Romana per cursum, lueta, equo, natatione
exercebat. 30 O Ligurine inexorabili.

A D A N T O N I U M J U L U M . Ode II.

Laudat Pindarum, eumque imitari periculoseum dicit.

1 Pindarum inter Lyricos
Poetas facile principem si
quis imitari velit, is filius
eonatus irratos sentier, ut
olim Icarus volase tentans,
in mare decidit. 2 Sustentatur
pennis cera Junctis
Dedali patris artificio.
3 Ponto pellucido instar
virii, quod ab Icaro mare
Icarium est appellatum.

4 Ordo est. Fervet Pindarus
velut annis monte decurrens, quem imbres alue-
re super notas ripas, & ruit
immensus ore profundo.
Significat Horatius Meta-
phorice copiosam Pindari
sapientiam, & celerem in-
dicendo ubertatem.

5 Ita auxere, ut extra ripas erumpat. 6 Propter
diluvium. 7 Coronandus
lauro Poëtis consecrata. vi-
de Ode ult. lib. 2. 8 Di-
thyrambi vel numeris in-
numeris & pedibus lege fo-
luris constant, vel sunt ver-
sus valde vehementes ad
animos concitandos.

9 Dithyrambi sunt metri genus liberius in honorem Bacchi compositum.

10 Deorum volvit, i. verba grandia loquitur. 11 Pindarus velut rau-
tatur numerorum Dithyrambicorum majore licentia. 12 Deos, ut Apo-
Hem, Reges, ut Hieronem Syracusanum, qui suo tempore regnavit in Sicilia.

13 Per quos (Herculum & Pirithoum) devicti sunt Centauri Thracei populi
qui a Poëtis sanguinunt esse media parte viri, & media equi, originem ab Ixione
trahentes. 14 Per Bellerophontem cecidit Chimæra, cuius tria capita legem
effiant. vide Ode 27. lib. 1. 15 Sive dicit & laudat eos quos victoria apud El-
dem parta domum reducit coelestes. 16 cœlestibus ob gloriam comparando.

16 Seu pugilaru, seu equorum cursu superiorum dicit. 17 Carminibus donat
qua sunt centum flatuis diuturniora.

- 1 Pindarum quisquis studet æmulari,
Jule, ceratis ope Dædalea
2 Nititur pennis, 3 vitro daturus
Nomina ponto.
4 Monte decurrens, velut amnis, imbres
Quem super notas 5 aluere ripas,
Fervet, 6 immensusque ruit profundo
Pindarus ore;
7 Laurea donandus Apollinari,
Seu per 8 audaceis nova 9 dithyrambos
Verba 10 devolvit, numerisque 11 fertur
Lege solutis:
12 Seu deos, regesque canit, deorum
Sanguinem, 13 per quos cecidere justa
Morte Centauri: cecidit tremenda
14 Flamma Chimæra:
15 Sive quos Elea domum reducit
Palma cœlestis: 16 pugilemve, equumve
Dicit, & centum potiore signis
17 Munere donat:

18 Flebilis

18 Flebili sponsa juvenem raptum
 Plorat, & vireis, animumque, moresque
 19 Aureos deducit in astra: nigroque
 20 Invidet Orco.
 Multa 21 Diræcum levat aura. 22 cynum;
 Tendit, Antoni, quoties in altos
 23 Nubium tractus. 24 ego apis Matinæ
 More, modoque,
 Grita carpentis thyma per laborem
 Plurimum, circa nemus, 25 uividique
 Tiburis ripas, operosa parvus
 26 Carmina fingo.
 27 Concines majore poëta plectro
 Cæfarem, 28 quandoque trahet feroceis
 29 Per sacrum clivum, merita decorus
 Fronde, Sicambros,
 30 Quo nihil majus, meliusve terris
 Fata donavere, 31 bonique divi:
 Nec dabunt, 32 quamvis redeant in aurum
 Tempora priscum.
 33 Concines lætosque dies, & urbis
 Publicum ludum; super impetrato
 Fortis Augusti reditu, forumque
 34 Litibus orbum.
 35 Tum mœsi (si quid loquar audiendum)
 Vocis accedit bona pars: & ô Sol
 Pulcer, & laudande, canam recepto
 36 Cæfare felix.
 37 Tuque dum procedis, Io triumphe
 Non semel dicemus, Io triumphe
 Civitas omnis, dabimusque divis.
 Tura 38 benignis.
 39 Te decem tauri, totidemque vaccæ,
 40 Me tener solvet vitulus relicta
 Marre, qui largis 41 juvenescit herbis
 In mea vota:
 42 Fronte curvatos imitatus igneis
 Tertium Lunæ referentis ortum,
 43 Qua notam duxit, niveus 44 videri,
 45 Cætera fulvus.

felix hec canam. O Sol pulcher, id est, ô dies pulcher, laudibusque celebrande,
 quo viator Cæsar urbem ingressus est. 37 Et ô triumphe nos (omnis civitas) non
 semel dicemus Io, Io triumphe. 38 Divis liberalibus erga nos illius reditu.
 39 Liberabunt te à voto, quo obligaris ex Cæsaris reditu. 40 Parva victi-
 mi, tempe vitulus à marre. Id est, à vacca depulitus me solvet à votis, que pro
 Cæsaris incolumentate dils feci. 41 Qui fit juvencus. 42 Qui cornua habet
 parva & curva instar Lunæ, tertio die à suo novilunio. 43 Quia parte norabam
 i. In fronte candidus erat, sed fulvus reliquo corpore. 44 Nivens videri,
 Graeca est locuendi figura, ut, Certus amari. 45 Per Synedochen, id est, ha-
 bens cætera fulya.

18 Sive in Epitaphio ex-
 primis ploratum flebilis
 lobsa propter Juvenem
 sonsum immatura morte
 tibi ereptum. 19 Et bonos
 mores ejutdem Juvenis ef-
 ferr ad astra. 20 Invidet
 morti. Id est, à morte & ob-
 livione cum vindicat.

21 Pindarum Poetam The-
 banum sic dictum à Dyrce
 fonte Thebano. 22 Poë-
 tam, nam ut cygnus aura sc
 vento levatus in altum vo-
 lat, sic Pindarus, quoties
 deorum &c regum canit lan-
 des, sua eloquentia fublimis
 volat, & suaviter canit.

23 In eam usque regionem
 coeli, ubi nubes condensan-
 tur. I. in coelos ipsos. 24 E-
 go, ut apis Calabria in Mari-
 no monte pascens, carpensi-
 que grata thyma, idest, scribi-
 bens repressè, suavi tamen
 stylo fingo carmina. &c.

25 Tiburis aqua abundan-
 tis. 26 Carmina compono
 laboriosa existens parvus.

27 O Poëta, tu canes Cæfa-
 rem stylo grandiore. I. car-
 mine herolico. 28 Quan-
 docunque Cæsar merita
 aurea decorus trahet per
 sacrum clivum Sicambros.
 I. Germaniz populos, quos
 hodie *Geldrenses* appella-
 mus. 29 Per sacrum viam
 triumphantes in Capitolinum
 vehabantur. 30 Quo Cæ-
 sare. 31 Divi lagi.

32 Quamvis redeant aurea
 scula, vel aureæ artatis
 mores. 33 Decantabis eriam
 festos dies & publicam civi-
 taris laetitiam, pro Augusti
 reditu à dils Impetrato &
 concessio. 34 Et cantabis
 forum contentiobibus va-
 cuum, propter ferias, seu
 potius propter Cæsaris a-
 quitatem. 35 Tum magna
 mel carminis pars addetur
 tuo poemati, si quid loqui
 possum auditu dignum.

36 Et Cæsare à periculis
 bellii eretto, ego beatus &c

quo viator Cæsar urbem ingressus est. 37 Et ô triumphe nos (omnis civitas) non
 semel dicemus Io, Io triumphe. 38 Divis liberalibus erga nos illius reditu.

39 Liberabunt te à voto, quo obligaris ex Cæsaris reditu. 40 Parva victi-
 mi, tempe vitulus à marre. Id est, à vacca depulitus me solvet à votis, que pro
 Cæsaris incolumentate dils feci. 41 Qui fit juvencus. 42 Qui cornua habet
 parva & curva instar Lunæ, tertio die à suo novilunio. 43 Quia parte norabam
 i. In fronte candidus erat, sed fulvus reliquo corpore. 44 Nivens videri,
 Graeca est locuendi figura, ut, Certus amari. 45 Per Synedochen, id est, ha-
 bens cætera fulya.

AD MELPOMENEN. Ode III.

Ea artis poëticæ beneficio immortalitatem consecuturum esse.

1 Melpomene, quem tu
femel oculis benevolis asper-
xeris nascentem, is non
athleta neque miles erit,
sed Poeta. 2 Labor suscep-
tus in ludiis Isthmiis, à Sy-
fiopho in honorem Neptuni
institutis. 3 Claram faciet
pugilem. 4 Curru Grae-
co vel Eleo. i. quadrigali
certamine. 5 Neque res
bellica bene gesta ostenderet
cum Capitolio ducem or-
natum follis Deliis, quod
contuderit tumidas minas
regum. i. quod minantes
& superbos reges supera-
verit. 6 Lau'ea Apollina-
ri, à Delo in'ula Apollini
sacra. 7 Non huc supra
memorata eum reddent no-
bilem, sed aque, que pra-
terfluant fertile Tibur, ab
eo descripte Æolio carmine
facient clarorem.

8 Ode 29. lib. 3. unum ap-
pellat Tibur, ubi carmina
sua conscribebat. 9 Effi-
cient nobilem. 10 Carmi-
ne Sapphico & Alcaico.
vide Ode 30. lib. 3.

11 Pesteritas Rome (-qua
niblum princeps est & ca-
pum) dignatur me numerare
inter Poetas lyricos, qui
canunt amabilia. 12 Et jam viritate supero invidiam. 13 O Pieri Melpome-
nusa, que moderaris dulcem cantrum aurex & excellentis lyrae. 14 Muri
pisces, quia (piucis exceptis) non spirant neque respirant, nam pulm'nam
habent, nec pulmone diligent, eo quod non habent sanguinem, quo cordis ex-
refrigeretur. 15 Cantus dulcedinem. Nam cygni ante mortem canunt
dissime. 16 Hoc munus est mihi à te datum. 17 Sic olim Demofithenes
γένεται Δημοφίθης. Hic est ille Demofithenes. 18 Lyricus Poeta.

19 Quod vivo.

DRUSI LAUDES. Ode IV.

Eius victoriam de Rhati & Vindelicis celebrat.

1 Longum est hic hyper-
baton fensus est. Qualis est
aquila in ovium greges, e-
iusque pugnandi cupiditas
in draconem, aut qualis est
caruli leonis in capream,
eius dentibus jam dilace-
randam ralem Rhoeti &
Vindelicis videre Drufum,
&c. 2 Aquilam Jovis ar-
migeram. 3 Propter ejus
fidem erga Jovem. 4 In
pulchro Ganymede Jovis
poculator. 5 Vigor pa-
ternus. 6 E nido exrufit
violandi & prædandi insciūm.
agnos sapiat.

Q Uem tu, Melpomene, femel,
nascentem placido lumine videris
illum non labor 2 Isthmius
3 Clarabit pugilem, non equus impiger
4 Curru ducet Achaico
Victorem: 5 neque res bellica 6 Deliis
Ornatum foliis ducem,
Quod regum tumidas contuderit minas
Ostender Capitolio:
7 Sed quæ Tibur aquæ 8 fertile præfluit
Et spissæ nemorum comæ,
9 Fingent 10 Æolio carmine nobilem.
11 Romæ principis urbium
Dignatur soboles inter amabileis
Vatum ponere me choros:
12 Et jam dente minus mordeor invida
13 O testudinis aureæ
Dulcem quæ strepitum, Pieri, tempora
O 14 mutis quoque pisibus
Donatura eyeni, si libeat, 15 sonum!
16 Totum muneris hoc tui est,
17 Quod monitror digito prætereuntis
Romanæ 18 fidicen lyrae:
19 Quod spiro, & placeo (si placeo, tu

Q Ualem ministrum fulminis 2 aliter
ui rex deorum regnum in aveis vagi
3 Permisit; expertus fidelem
Juppiter in 4 Ganymede flovo,)
Olim juventas & 5 patrius vigor
6 Nido laborum propulit insciūm:
Vernique, jam nimbis remotis,
7 Insolitos docuere nifus,
Venti, paventem: mox 8 in ovilia
Demisit hostem vividus impetus:
7 Primos & non assuetos volatus.
Nunc

Nunc in reluētanteis dracones

Egit amor 9 dapis, atque pugnæ :

Qualemve latis caprea pâcuis

Intenta, fulvæ matris ab ubere

Jam 10 lacte depulsum leonem ,

11 Dente novo peritura vedit ;

12 Videre Rhœti bella sub Alpibus

Druſum gerentem, & Vindelici : 13 quibus

Mos unde deductus per omne

Tempus Amazonia securi

Dextras obarmet, querere distuli :

Nec scire 14 fas est omnia. sed diu ,

Lateque 15 viætrices catervæ

Confiliis juvenis revictæ

Sensere, quid mens rite, quid 16 indeles

Nutrita faustis sub penetralibus

Poſſet, quid Augusti paternus

17 In pueros animus Nerones.

Fortes creatur fortibus, & bonis.

Et in juvencis, eit in equis patrum

Virtus : nec imbellem feroceſ

Progenerant aquile columbam.

18 Doctrina ſed vim promovet insitam ,

19 Rectique cultus pectora roborant :

20 Ut cunque defecere mores ,

Dedecorant bene nata culpe.

Quid debeas, ô Roma, Neronibus

Tetis 21 Metaurum flumen, & 22 Afdrubal

Devictus, 23 & pulcer fugatis

Ille dies Latio tenebris,

Qui primus alma 24 rifiſit adorea.

25 Dirus per urbeis Afer ut Italas ,

Ceu Hamma per tædas, vel Eurus

Per Siculas equitavit undas.

26 Poſt hoc ſecundis uſque laboribus

Romana pubes crevit, & 27 impio

Vaſta Poenorū tumultu

28 Fana deos habuere rectos.

Dixitque tandem 29 perfidus Annibal :

30 Cervi luporum præda rapacium

Sectamur ultro, quos opimus

31 Fallere, & effugere eſt triumphus.

32 Gens, que cremato fortis ab Ilio

Jactata Tuſcis æquoribus, 33 ſacra

rum & barbarorum clamore bellico.

34 que à Carthaginensibus fuerant de fuſis fedibus deturbaræ.

35 Annibal primus violavit foedus inter Romanos & Afros initum.

36 Annibal ad fuos milites Nos (inquir) Carthaginenses tanquam cervi Romanos,

mihi lupos infequimur.

37 Quos latere & fallendo effugere, magniaci trium-

phi loco ducent debomus.

38 Deos penates,

9 Amor dapis egit , ut

agnus ſit ſibi eſca , amor

etiam pugnæ egit in dracones , propter mutuum inter

ſe odium. 10 Leonem à lacte remotum. 11 Dente

Leonini catulli nondum præ-

dicto affuefacto. 12 Talem

Rhœti & Vindelici videre

Druſum sub Alpibus bella

gerentem , à quo erant sub-

jugari. 13 Qui Vindelici

cum ſecuribus in prælio (A-

ſazon more) utantur , non jam querendum cen-

tui. Ordo eſt, quibus ut mo-

obarmet duas dextras Ama-

zonia ſecuri , unde deductus

fit querere diffuli. 14 Po-

te eſt, dwarzay, vide Ode 2.

lib. 1. 15 Rhœti ſemper

ante viatores, nunc confilii

Druſi viciſlim vieti , ſenſe

& experti ſunt, quid, &c.

16 Innata virtus. 17 Ti-

be lum & Druſum.

18 Doctrina virutum igni-

culos nobis natura initios

provehit ad perfectionem.

19 Recti amor & ſtudium.

I. recte discipline & bona

inſtitutiones mentem mu-

nunt & robustam reddunt.

20 Ubicunque boni mores

deficiunt, culpe. i. facta im-

proba illam naturæ boni-

tatem deturant, dedecor-

reque afficiunt. 21 Flumen

Umbrie , ubi Afdrubal ,

cum quinquaginta ſex mi-

llibus hominum Claudi Nero-

nis opera cefus eſt.

22 Afdrubal in Italiā ve-

nerant fanī ſuo Annibali

auxiliarurus. 23 Et felix

ille dies fuit , fugatis tene-

bris ex Latio. I. Carthagin-

enſibus & Afris ex Italia

pulſis. 24 Qui heros eſt

bellica gloria. Farris & fru-

gam copiam significat ade-

rea, qua abundantem puta-

bant glorioſum. 25 Ut.

I. poſtquam crudelis Annibi

equitavit & auſfigit per

urbes Italas , veluti Hamma

tedas, vel Eurus Siculas per-

currir undas. 26 Poſt ce-

dem Afdrubalis , & vieto-

riam à Nero partam , pro-

ſperis ſemper præliis creve-

runt Romani. 27 Impio-

24 Virgll. *Aesculanius*. *An-*
chisemque patrem, Teucros-
que penates Commendo so-
cios, &c. 25 Ad Italiz ur-
bes. 26 Ut ilex ramis spo-
liata magis repullulat, sic
Romani adverbis praelitis
magis invalescunt.

27 *Frondis umbrofæ.*

28 *Algidum mons est in*
agro Tusculano. vide Od. 21.
lib. 1. 29 Acquirit vires &c
audaciam ab ipsis cædibus.
Vide Virg. lib. 2. /En.

30 *Hydra, serpens mon-*
færofa in Lerna delitescens,
cujus uno capite ab Hercule
abscisso, septem subito re-
naecebantur. 41 Subintel-
lige, quam fuit hæc gens in
nos. 42 Qùl dolebat se ab
aliquo vinci. 43 Nec Col-
chi ediderunt majus mon-
strum, aut urbs Thebana,
quam fuit ipsi Romani.
Hæc est hujus loci senten-
tia: Non rannum duo dra-
cones ex dentibus dissimi-
natis pullularunt, quantum
gens Trojana ex filiis dannis
& præliis adverbis.

44 *Thebæ conditæ ab*
Echione Cadmi genero.
Inuitato Merfo, as. 45 *Quamvis in mari Romanum menses, à*
prosternet & evincet te hostem integrum. 1. hostem incolumem, cui exercitu-
non fit imminutus. 46 Fortior emergit. 47 Si luctere & pugnes, in-
gibus, letitia, dolore, vel alio muliebri affectu permotis. 48 Qui paulo ante viceras. 49 Prædicanda à exer-
(occiso jam Asdrubale) posthac definam superbos measurum victoriarum numeri
Carthaginem mittere. 50 Ego Annib-
Annibal. 51 Spes omnis Interit. 52 Hæc loquitur Poëta. ne
confilio conjuncta. 53 Vires Neronum perficiunt omnia. 54 Industria & cura con-
spatηγγημata nominantur.

H O R A T I I

- 34 *Natosque, maturosque patres*
Pertulit 35 Aufonias ad urbeis;
36 Duris ut ilex tonsa bipennibus
37 Nigræ feraci frondis in 38 Algido,
Per damna, per exdeis ab ipso
39 Dicit opes animumque ferro.
Non 40 Hydra secto corpore 41 firmior
Vinci 42 dolentem crevit in Herculem,
43 Monstrumve summifere Colchi
Majus, 44 Echioniæve Thebæ.
45 Menses profundo, 46 pulchrior evenit
47 Lucretæ, multa prouerint integrum
Cum laude 48 viætorem, geretque
Prælia 49 conjugibus loquenda.
Carthaginijam non 50 ego nuntios
Mittam superbos: 51 occidit, occidit
Spes omnis, & fortuna nostri
Nominis, Asdrubale interempto.
52 Nil Claudiæ non efficient 53 manus:
Quas & benigno numine Jupiter
Defendit, & 54 curæ sagaces
55 Expeditunt per acuta bella.

A D A U G U S T U M. Odè V.

Ut redditum in urbem maturet.

1 *Divis propitilis & bene-*
ficiis orte. 2 Romanæ à
Romulo Roma conditio-
re. 3 Celerem. 4 San-
cto senatorum coetus.

5 *O bone Auguste, redde*
te patriæ, cul lux es.

6 *Quando vultus tuus ad*
similiitudinem veris afful-
serit populo, major est die-
rum ferentia. 7 Nitre-

re videntur. 8 Ordo est.
ut mater vocat votis,

omnibus, & precibus, ju-
venem cunctantem trans-

sequora Carpathii maris,
quem Notus invido flatu

detinet à dulci domo lon-
gius anni spatio, nec, &c. 9

Fillum suum. 10 Adverso flatu. 11 A Carpa-

thiæ contra Ægyptum posita, à qua vicinum mare ad Ægyptum vergens Car-

thiæ dicebatur. 12 Morantem ultra annum,

D Ivis orte 1 bonis, optime 2 Romulus
 Custos gentis, abes jam nimum diu,
 3 Maturum redditum pollicitus patrum
 4 Sancto concilio, redi.
 5 Lucem redde tuæ, dux bone, patriz.
 6 Instar veris enim vultus ubi tuus
 Affulxit, populo gratior it dies,
 Et soles melius 7 nitent.
 8 Ut mater⁹ juvenem, quem Notus¹⁰ invido
 Flatu¹¹ Carpathii trans maris sequora
 12 Cunctantem spatio longius annuo.
 Dulci detinet à domo;

Vocis

Votis ¹³ omnibus nunc , &c precibus vocat,
Curvo nec faciem littore ¹⁴ demovet:
Sic ¹⁵ desideriis icta fidelibus

Quærit patria Cæsarem.

¹⁶ Tutus bos etenim rura perambulat:
Nutrit rura Ceres, almaque ¹⁷ Faustitas:
¹⁸ Pacatum volitant per mare navitæ:
¹⁹ Culpari metuit fides:
Nullis polluitur casta domus stupris:
²⁰ Mos & lex maculosum edomuit nefas:
²¹ Laudantur simili prole puerperæ:
²² Culpam poena premit comes.
²³ Quis Parthum paveat? quis gelidum
²⁴ Scythen?

²⁵ Quis, Germania quos horrida parturit,
Fatus incolumi Cæsare? quis feræ

Bellum curet ²⁶ Iberiæ?
²⁷ Condit quisque diem collibus in suis,
Et vitæ ²⁸ viduas ducit ad arbores:
Hinc ad vina redit lætus, & ²⁹ alteris
Te mensis adhibet deum.

Te multa prece, ³⁰ te prosecuitur mero
³¹ Diffusa pateris; & ³² Laribus tuum
Miscet numen, ³³ uti Græcia Castroris,
Et magni ³⁴ memor Herculis.
Longas ô utinam, dux bone, ³⁵ ferias
Præfles ³⁶ Hesperiæ, dicimus ³⁷ integro
Sicci mane die: dicimus ³⁸ uidi,
⁴⁰ Cum sol Oceano fubest.

³⁰ Tibi sacrificat. ³¹ Vino de pateris fuso. ³² Ad ulmos, populos, & similes arbores, quæ vidua dicuntur antequam jungantur viribus. ³³ Secundis mensis ribi honor exhibetur cultus divino. Veteres, primo mensa sublata, secundam eleganter apparatam in deorum honorem exhibebant.

³⁴ Quisque diem finit in operibus rusticis. ³⁵ Ad

ternum numen colit. ³⁶ Quemadmodum Græcia Herculem, Castra & Pollu-

tem inter deos penates enumerat, sic nos re. ³⁷ Ob beneficia ab illis accepta.

³⁸ Dies festos, id est, otiosam pacem. ³⁹ Italiæ. ⁴⁰ Primo mane, quando

sol bibitum est, nihil gustarum. ⁴¹ Non poti, sed sobrili. ⁴² Madidi & vino

pleni. ⁴³ Cum sol est sub Oceano. ⁴⁴ vesperl.

AD APOLLINEM ET DIANAM. Ode VI.

Carmen Secularis.

Dive, quem ² proles Niobæa ³ magna
Vindicem lingue, ⁴ Tityosque raptor
Sensit, & Trojæ ⁵ prope victor altæ
⁶ Phthius Achilles,
Cateris major, ⁷ tibi miles impar;
Filiis quamvis Thetidos ⁸ marinæ
Dardanas turreis quateret tremenda
⁹ Cuspide pugnax.

⁵ Erat Phthia Achillis patria, Theffalia urbs.
figura Paridis Achillis fuit occisus. vel, quia tuo consilio ab ipso Par-

dis fuit Interemptus, juxta Illud Virg. Dardana qui Paridis direxit tela

manuque Corpus in Acadæ. ⁸ Thetis dea marina, fuit filia Nerei,

Achillis. ⁹ Pugnax haita quam nemo præter Achillem poterat.

¹³ Bonis verbis.

¹⁴ Nec faciem movet de
littore, ad quod fillum ap-
pulsurum sperat. ¹⁵ Sic
paria justis desideriis af-
festa. ¹⁶ Te præsente, ô
Cæsar, omnia terra marique
sunt tranquilla. ¹⁷ Fœl-
icitas. ¹⁸ Nautæ sine metu
piratarum navigant.

¹⁹ Fides cavit commissile,
quamobrem culpetur. ²⁰ ne-
mo fidem fallit. ²¹ Boni
mores & lex Julia de adul-
teriis coercendis suste-
runt turpe & immundum
nefas. ²² Filli sunt paren-
tibus similes. Non generan-
tur spuri. ²³ Sic valent
leges, ut peccata celeriter se-
quatur culpam. ²⁴ Bella
jam cessant salvo Cæsare.
Nemo enim extimescit Par-
thos, &c. ²⁵ Scythia mul-
to frigore & nivibus est fri-
gida. ²⁶ Quis extimescat
foetus. ²⁷ homines, quos
horrida Germania par-
tur? ²⁸ Belliscose Hispa-
nie, à flumine Ibero.

²⁹ Quisque diem finit in
operibus rusticis. ³⁰ Ad
viduas ducit arbores, quæ
dicuntur antequam jungantur
viribus. ³¹ Secundis mensis
ribi honor exhibetur cultus
divino. Veteres, prima men-
sa sublata, secundam ele-
ganter apparatam in deo-
rum honorem exhibebant.

³² Quisque coiens Lares, simili

tem inter deos penates enumerat, sic nos re. ³³ Ob beneficia ab illis accepta.

³⁴ Dies festos, id est, otiosam pacem. ³⁵ Italiæ. ³⁶ Primo mane, quando

sol bibitum est, nihil gustarum. ³⁷ Non poti, sed sobrili. ³⁸ Madidi & vino

pleni. ³⁹ Cum sol est sub Oceano. ⁴⁰ vesperl.

¹ O Apollo. ² Sex filli
Niobes. ³ Vindicem ma-
gnifica & luperba lingue,
quod liberorum multitudo-
ne & pulchritudine Niobe
Latonam pri se contemne-
ret. ⁴ Tityus stuprum
Dianæ inferre voluit. vide
Ode 4. lib. 3. ⁵ Cur pro-
pe victor? quia Hectorem
interfecit, quo pacto faci-
lius Troja capi poruit.

⁶ Tibi impar, quia à te
fuit Interemptus, juxta Illud Virg. Dardana qui Paridis direxit tela

⁷ Illæ.

¹⁰ Achilles ruit velut arbor cadens. ¹¹ Velur ista securi, quæ quasi mordet & paulatim exeat arborem incisam. ¹² Procidit in latum, unde denatur violentus casus Achillis, & corporis ejus magnitudo.

¹³ Occupuit. ¹⁴ Achilles non iniidiuit aut dolo, sed aperto Marte Trojam expugnasset, nisi à Paride tua opera & impulsu prius esset interfactus. ¹⁵ In equo ligneo, qui Minerva sacra mentelebat & simulabat. Nam Greci ideo equum fabricatum fingebant, ut Palladium offensam placarent.

¹⁶ Achilles non fecellisset Trojanos suo malo otiantes & dies feitos celebrantes.

¹⁷ Sed aperto belio fievit & immixtis, etiam parvos infantes & materno ventre inclusos combutiuerit. ¹⁸ Nisi Jupiter flexus tuis & placida Veneris precibus concessisset Aeneis laboribus muros Romanos ductos. i. duendos & erigendos potiore alite. i. melioribus auspiciis. ¹⁹ O Phœbe, fidicen, qui doces Thalianam Mufam argute canentem.

²⁰ Trojæ fluvio ²¹ Latonæ Camcenæ. i. carminis ful Lyrici. ²² Imberbis Apollo, qui Argyleus dicitur, eo quod in vīis publicis ei solebant sacrificare.

²³ Divinum furorem. ²⁴ Prima iæ & nobilis. ²⁵ Qui estis sub prote^tHōne Diane. ²⁶ Comprehendentis & vulnerantis Lynkas & cervos. ²⁷ Sapphicum pedem. Nam Sappho fuit Lesbia. ²⁸ Lyre meæ strepitum. ²⁹ Ex vererum Instituto & solemni confusitudine canentes Apollinem Latonæ filium. ³⁰ Crescentem lumine. ³¹ Lunam nocte lucentem, singulis mensibus crescit & decrevit.

habet, quoque nocturno humore fruges prosperat. Nota quod Adiectum certum patro casu jungitur. ³² Celerem ad volvendos menses. Nam Luna & ceteris diebus orbem suum conficit.

docilis modorum vatis Horatii reddidi carmen amorem dili. s. seculo referente festas lutes. Poëta unam è pueris aliquotur omnium nomine.

³⁵ Carmen dili gratum & amabile.

referente. ³⁷ Ego, que facile didici versus Horatianos, eosdem cecili.

H O R A T I I

¹⁰ Ille mordaci velut icta ¹¹ ferro Pinus, aut impulsâ cupressus Euro, ¹² Procidit late, ¹³ posuitque collum in Pulvere Teucro.

¹⁴ Ille non inclitus ¹⁵ equo Minervæ Sacra mentito, ¹⁶ male feriatos Troas, & latam Priami choreis Falleret aulam:

¹⁷ Sed palam captis gravis, heu nefas, heu Nescios fari pueros Achivis Ureret flammis, etiam latenteis Matris in alvo:

¹⁸ Ni tuis victus Venerisque gratae Vocibus divum pater, annuisset Rebus Æneæ potiore ductos

Alite muros.

¹⁹ Doctor arguit fidicen Thalidæ, Phœbe, qui ²⁰ Xantho lavis amne crineis

²¹ Dauniæ defende decus Camcenæ,

²² Lævis Agyieu.

²³ Spiritum Phœbus mihi, Phœbus artum Carminis, nomenque dedit poëtæ. Virginum ²⁴ primæ, puerique claris Patribus orti,

Deliae ²⁵ tutela dæ, fugaceis Lyncas, & cervos ²⁶ cohibentis arcu;

²⁷ Lesbium servare pedem, meique Pollicis ²⁸ iustum:

²⁹ Rite Latonæ puerum canentes,

Rite crescentem ³⁰ face ³¹ noctilucam,

³² Prosperam frugum, ³³ celeremq; prou-

Volvere menseis.

³⁴ Nupta jam dices: Ego dis ³⁵ amicum,

³⁶ Sæculo festas referente lutes,

³⁷ Reddidi carmen; docilis modorum Vatis Horati.

³¹ Lunam nocte lucentem, ³² Luna plantandi & vegetandi ³³ habet, quoque nocturno humore fruges prosperat. Nota quod Adiectum certum patro casu jungitur. ³² Celerem ad volvendos menses. Nam Luna & ceteris diebus orbem suum conficit. ³⁴ Cum fueris nupta hoc dices: Ego docilis modorum vatis Horatii reddidi carmen amorem dili. s. seculo referente festas lutes. Poëta unam è pueris aliquotur omnium nomine.

³⁵ Carmen dili gratum & amabile.

referente. ³⁷ Ego, que facile didici versus Horatianos, eosdem cecili.

A D T O R Q U A T U M . Ode VII.

Vix adventu , & aqua moriendi conditione proposita , ad latte vivendum invitat .

D Iffugere nives : redeunt jam ² gramina campis ,
 Arboribusque ³ comæ .
 Mutat terra viceis , &c decrescentia ripas
 ⁵ Flumina prætereunt .
 Grata cum Nymphis , geminisque sororibus , audet
 Ducere nuda ⁷ choros .
 Immortalia ne spores , monet annus , & alnum
 Quæ rapit hora diem .
 Frigora ⁹ mitescunt Zephyris : ¹⁰ ver proterit æstas ;
 Interitura , ¹¹ simul
 Juniper autumnus fruges effuderit : & mox
 Bruma recurrit ¹² iners .
 Damna tamen ¹⁴ celeres reparant ¹⁵ cœlestia Lunæ .
 ¹⁶ Nos ubi decidimus ,
 Quo pius Æneas , quo ¹⁸ Tullus dives , & Ancus ,
 ¹⁹ Pulvis & umbra sumus .
 Quis scit an adjiciant hodiernæ crastina ²⁰ summæ
 Tempora di superi ?
 Cuncta manus avidas fugient hæredis , ²² amico
 Quæ dederis animo .
 Cum semel occideris , & de te splendida ²⁴ Minos
 Fecerit ²⁵ arbitria ;
 Non Torquate ²⁶ genus , non te facundia , non te
 Restituet pietas .
 Infernis neque enim tenebris Diana ²⁸ pudicum
 Liberat Hippolytum :
 Nec ²⁹ Letaea valet ³⁰ Theseus abrumpere caro
 Vincula Pirithoo .

¹ Veris adven-
 tu hyems in fu-
 gam vertitur .
 ² Herbe .
 ³ Frondes .
 ⁴ Mutatur , an-
 ni tempus .
 ⁵ Flumina In-
 tra suas ripas
 fluunt , neque
 ex transfillunt ,
 ut hiberno tem-
 pore . ⁶ Gratæ
 & Nymphæ ve-
 ris amoenitate
 ad ludum pro-
 vocantur . Sunt
 Gratæ tres , A-
 glaja , Thalia ,
 Euphrosyne . vi-
 de Od. 30. lib. 1 .
 ⁷ Cur Gratæ
 fingebantur nu-
 dæ . vide Od. 19.
 lib. 3 . sed hic
 fortasse nudæ
 ducebant cho-
 ros , propter ve-
 ris calorem :
 nam frigora mi-
 tescunt Zephy-
 ris . ⁸ Annus
 ejusq[ue] varia-
 tes docent nos ,
 ne immortalia
 speremus : nam
 cum tempus i-
 pfum semper fit
 in fluxu , nihil
 sub tempore po-

perpetuo durare . ⁹ Frigora mitigantur à vere , culus suntii sunt Zephy-
 venti tepidi , & sic ab occaſi Aquinoctiali flantes adversus Eurum .
 ¹⁰ Ver sequitur æstas & confundit . ¹¹ Posteaquam . ¹² Bruma facit pli-
 tos & inertes . ¹³ Quasi diceret , Tempora astiduo lapsu fluunt , redeunt ta-
 ma brevissimo tempore orbem suum ejerintur . ¹⁴ Luna dicuntur celeres ,
 (a primis ortus & interitus . ¹⁵ Postquam nos decidimus . sc. ad inferos , non
 anni tempora) rediūs , sed transiūs in pulverem . ¹⁶ In quem locum
 Æneas decidit . ¹⁸ Tullus & Ancus reges Romani fuerunt admodum divites .
 ¹⁹ Ηδυποδεισιμα και σκη μονον . Eurip . ²⁰ Numero dierum , quos
 que ad hodiernum diem viximus . ²¹ Hortatur ad liberalitatem . Quæ tu-
 persumus , ad avarum heredes non pervenient . ²² Liberali animo .
 ²³ Ubi semel mortuus fueris & inferis per Minos adjudicatus , non iterum re-
 bus . ²⁴ Minos Judex inexorabilis apud inferos . ²⁵ Judicia æquissima .
 Generis nobilitas . ²⁷ Non posunt dili mortem propulsare ab illo , quos
 avos habent . Quis igitur ab ea liberabitur unquam ? ²⁸ Hippolytum ca-
 gnos , qui sua temperantia comprescit libidinem Phœdri ejus noverce .
 Vincula infernalia à Lethe flumine apud inferos . ³⁰ Theseus & Pir-
 ithoo inter rarissima illa quatuor amicorum paria enumerantur , qui ad inferos
 descendentes , ut inde Proserpinam raperent , ibidem vinceti remanerunt . Vide
 March. in vita Thesei .

AD MARTIUM CENSORINUM. Ode VIII

Nihil carminibus esse potentius ad sui nominis memoriam ab oblivione vindicandam.

¹ Vasa argentea, quibus olim Pontines & sacerdotes in sacrificiis utebantur.

² Commodus donarem. ¹ in eo commodus essem & benignus, quod donarem pateras mels iodalibus, &c.

³ Stauras vel pocula ex aere facta. ⁴ Mensis militares, quod donum apud Graecos erat egregium. Tripus tres pedes pro suffientaculo habebat, ut fortiter staret, & viris fortibus dari solebat in signum victorie. ⁵ Neque tu auferres & accepères pessima munera. ⁶ Si essem dives & abundarem artibus, ¹ signis & tabulis pictis, quas, &c. ⁷ Quas artes evulgavit populo Parrhasius, pictor clarus, natus Ephesi, vel (ut alii volant) Athenis. ⁸ Sculptor statuarius insignis. ⁹ Hic Scopas.

¹⁰ Ille Parrhasius. ¹¹ Peritus ad ponendum & formandum nunc hominem, nunc Deum. ¹² Hæc facultas mihi non est. ¹³ Res familiaris. Abunda^s tu quidem talibus deliciis cum re rum animo. ¹⁴ Possumus dicere quam pretiosum sit manus carmen, & quanti astimandum. ¹⁵ Stature marmoreæ, tirullis à repudiatris notatæ, non reddiderunt Scipionem clariorem quam Enni scripta.

¹⁶ Quæ efficiunt ut homines fortes etiam mortui quodammodo reviviscant.

¹⁷ Repulse in Africam, quando ex Italia fugatus est Annibal. ¹⁸ Carthaginis fœdus. Nam, contra fœdus cum Romanis intuitum, bellum renovabant Carthaginenses.

ta dictus est Aficanus.

Etæ sunt Pierides à Pieris,

forer Romulus illæ & Martis filius, si nemo sui nominis memoriam proderet.

²⁴ Silentium de rebus præclare gestis viderunt illorum gloriae re, de quibus filetur.

²⁵ Aeacum ereptum morbi & oblivioni.

genii. ²⁷ The tongue or pen of powerful Poëts.

quantia. ²⁸ Insulæ fortunatis, vel Elysi campis, id est, cōsiderat immati.

litrati. ²⁹ In celo collocans bearum efficit.

daride, id est, Castor & Pollux fratres, filii Tyndari, clara fidera, poëtarum

minibus dignoscuntur esse dil, qui naves tempestare quassatas ab imis aquæ

eripiunt.

³⁰ Sic per carmina poetarum Bacchus, habens sua tempora

pampino ornata, vota & preces hominum perducit ad bonos exitus.

¹ Onarem¹ pateras, grataque² commoda Cenforine, meis³ æra sodalibus; Donarem⁴ tripodas, præmia fortium Grajorum: neque tu pessima munera⁵ Ferres, divite me scilicet⁶ artium, Quas aut Parrhasius⁷ profulit, aut⁸ Scopas⁹ Hic saxo, liquidis¹⁰ ille coloribus¹¹ Solers nunc hominem ponere, nunc deponere. Sed non hæc mihi¹² vis, non tibi talis. ¹³ Res est, aut animus deliciarum egesci. Gaudes carminibus, carmina possumus¹⁴ Donare, & pretium dicere munera. ¹⁵ Non incisa notis marmora publicis, ¹⁶ Per quæ spiritus, & vita reddit bonis Post mortem ducibus: non celeres fugiunt. ¹⁷ Reje&tæque retrorsum Annibalis marmora. Non incendia Carthaginis¹⁸ impie, ¹⁹ Ejus, qui domita nomen ab Africa Luciferatus rediit, clarius indicant Laudes, quam²⁰ Calabriæ Pierides: neque²¹ Si chartæ fileant quod beneficeris, ²² Mercedem tuleris. ²³ quid foret Ilii Mavortisque puer, si taciturnitas Obstaret meritis²⁴ invida Romuli? ²⁵ Ereptum Stygiis fluætibus Aeacum Virtus, & favor, & lingua²⁷ potentia Vatum divitibus consocrat²⁸ insulæ. Dignum laude virum Musa vetat mori. ²⁹ Cœlo Musa beat. ³⁰ sic Jovis intercessio Optatis epulis impiger Hercules. ³¹ Clarum Tyndaridæ fidus ab infinitis Quassas eripiunt æquoribus rateis. ³² Ornatus viridi tempora pampino Liber vota bonos ducit ad exitus.

²⁰ Quam versus Enni, qui fuit Calaber, Multæ sunt Pierides à Pieris, monte Bosotis, ubi natæ sunt ex Jove & Mnemosyne. ²¹ Si nemo recta facta literis mandaverit. ²² Præmium acceperis. ²³ Cœlo Musa beat. ²⁴ Silentium de rebus præclare gestis viderunt illorum gloriae memoriam proderet. ²⁵ Aeacum ereptum morbi & oblivioni. ²⁶ Viri insulæ fortunatis, vel Elysi campis, id est, cōsiderat immati. ²⁷ The tongue or pen of powerful Poëts. Nam magna vis est in genii. ²⁸ Insulæ fortunatis, vel Elysi campis, id est, clara fidera, poëtarum minibus dignoscuntur esse dil, qui naves tempestare quassatas ab imis aquæ eripiunt. ²⁹ Sic per carmina poetarum Bacchus, habens sua tempora pampino ornata, vota & preces hominum perducit ad bonos exitus.

AD LOLLIUM. Ode IX.

Sua & aliorum scripta nunquam interitura.

N' forte eredas interitura, quæ
Longe sonantem natus ad ² Aufidum,
Non ante vulgatas per arteis
Verba loquor focianda ⁴ chordis.
Non, si priores ⁶ Mæonius tenet
Homerus, Pindarice latent,
Cæque, ⁸ & Alcæi minaces,
⁹ Stesichorique graves Camœnæ.
Si quid olim ¹⁰ lusit Anacreon,
Delevit ætas: ¹² spirat adhuc amor,
Vivuntque commissi calores
¹³ Æolia fidibus puellæ.
Non sola comptos arsit adulteri
Sineis, & ¹⁵ aurum vestibus illitum
Mirata, regaleisque cultus,
¹⁶ Et comites, Helene Lacæna:
Primusve Teucer tela ¹⁸ Cydonio
Exxit arcu: non sémel ¹⁹ Ilios
Terrata: ²⁰ non pugnavit ingens
Idomeneus, ²¹ Sthenelusve folus
Munda Musis prælia: non ferox
Hector, vel acer Deiphobus graveis
Excepit iætus pro pudicis
Conjugibus, puerisque primus.
Iure fortes ante Agamemnona
Sunt: sed omnes ²³ illacrimabiles
²⁴ Urgentur, ignotique longa
Nocte; ²⁵ carent quia vate sacro.
Paulum sepultæ distat inertiae
Lata virtus. non ego te meis
Chartis ²⁷ inornatum filebo:
Totve tuos patiar labores

memoria digna, sed hæc omnia fuisse obliuioni tradita, quod poetæ
loristores decessent, qui posterorum memorie ea commendarent.
Veltes aureas, vel auro ornaras. ¹⁶ Comites Paridis in Itinere cum
calamona peteret. ¹⁷ Teucer non primus fuit bonus jaculator.
Arcu Creteni, à Cydene urbe in Crera, ubi primum de pecudum cor-
poris pectora. ¹⁸ Non solus pugnavit prælia Idomeneus, Sc. ²¹ Sthe-
nulus Deiphobus à Meriane fuit vulneratus, sed multi alli in bello Tro-
janorum sunt repulsi. ²³ Propter quos in bello cæsos nemo lacrymat.
Urgentur longa nocte, id est, eterna obliuione obscurantur.
Quia nullum habuere poëtam, à quo egregia sua facta memorie man-
tinetur. ²⁶ Virrus non laudata & incognita, non multum differt à
ignava. Nota quod verbum *distant* cum dandi casu jungitur. ²⁷ Te

¹ Ordo est. Ne tu forte
credas. ¹ ut non credas in-
teritura ea verba, quæ ego
Horatius natus ad Aufidum
longe sonantem loquar, Sc.
² Flumen Apulie.

³ Per novas & inuisitatas
artes, scil. apud Latinos.
Primus enim erat poeta ly-
ricus Latinus. ⁴ Verba
loquor lyræ fidibus aptan-
da. ⁵ Quamvis Homerus
prioris sedes in arte poeti-
ca obtinet, non tamen Pin-
darus, Simonides, Sc. sunt
obsturi. ⁶ Vide Ode 6.
lib. 1. ⁷ Camœnæ Simo-
nidæ, vide Ode 1. lib. 2.

⁸ Alcæus adeo amarus
erat, praetertim Tyrannis,
ut acribus suis versibus
multos à civitate ejiceret.
minaces igitur erant ejus
Camœnæ. ⁹ Stesichorus
poeta fuit ex Himera, ci-
vitatem Siciliæ, qui maxima
bella, & clarissimos cecidi-
nit duces. graves ergo erant
ejus Camœnæ. ¹⁰ Canta-
vit Anacreon. Lusit vero,
quia res amatorias scripsit.

¹¹ Consumpsit vetustas.
¹² Recens est adhuc amor,
quem Sappho Poëtria suis
lyricis veribus commisit
¹³ Sappho fuit ex Æolia,
in qua Lesbos, unde Les-
bia sepe appellatur.

¹⁴ Non fola Helena La-
cæna arsit, id est, vehe-
menter amavit Paridis cri-
nes accurate pexos, Sc.
Intelligit Poëta, multis
ante Helenam amatis, quæ
belli causam præberant,
& magna olim bella esse

¹⁵ Comites Paridis in Itinere cum
calamona peteret. ¹⁷ Teucer non primus fuit bonus jaculator.

¹⁸ Non solus pugnavit prælia Idomeneus, Sc. ²¹ Sthe-
nulus Deiphobus à Meriane fuit vulneratus, sed multi alli in bello Tro-
janorum sunt repulsi. ²³ Propter quos in bello cæsos nemo lacrymat.

²⁶ Virrus non laudata & incognita, non multum differt à
ignava. Nota quod verbum *distant* cum dandi casu jungitur. ²⁷ Te

²⁸ Im-

28 Non patiar invidas obliviones immerito carpere.
 i. immingere tot tuos labores. 29 Rerum cognitione præstans, Ergo vere es philosophus. 30 Æquabilis in utraque fortuna. 31 Punitior avaritiae & abstinens pecunia, cui omnia parent. 32 Estque tuus animus non unius anni consilii, sed semper est ille consilii, semper rex, qui suis cupiditatibus Imperat, qui honestatem præfert utilitati, qui hominum nocentium muneribus non corrumplitur. 33 Erecto vultu & animo excelso. Nam alti animi est pecuniam contemnere. 34 Per mediæ hostium aciem. i. per munera & largitiones tanquam viator exprompsit sua arma, id est, suam integritatem & abstinentiam. *Etsi optima allegoria.* 35 Non recte vocaveris beatum, qui multa possidet. 36 Merito. 37 Sapit & acute novit. 38 Et turpitudinem odit pejus letho, id est, mortis. 39 Ille, id est, vir talis non timeret mortis pro eis aut patria.

H O R A T I I

- 28 Impune, Lolli, carpere lividas Obliviones, est animus tibi,
 29 Rerumque prudens, & secundis Temporibus, dubiisque 30 rectius
 31 Vindex avaræ fraudis, & abstinens Ducentis ad se cuncta pecuniae:
 32 Consulque non unius anni, Sed quoties bonus atque fidus
 Judex honestum prætulit utili, & Rejecit 33 alto dona nocentium
 Vultu, & 34 per obstanteis catervas
 Explicuit sua victor arma.
 Non 35 possidentem multa vocaveris
 Recte beatum. 36 rectius occupat
 Nomen beati, qui deorum
 Muneribus sapienter uti,
 Duramque 37 callet pauperiem pati,
 38 Pejusque leto flagitium timet:
 39 Non ille, pro caris amicis,
 Aut patria timidus perire.

I N L I G U R I N U M . Ode X.

1. Pulchritudine & forma potens. 2. Quin barbe lanugo, quam adhuc non times, veniet & adjicietur rux superbiae, id est, levitati oris & corporis tui.

3. Et cum vir factus eris, & detonsa erit coma, qua humeris tuis jam passa est & diffusa. *Pueri*
puellarum more comam alebant. 4. Melior flore purpurea rosea.
 ciem pilofam & horridam. 6. Videris muratum. 7. Quasi diceret: *U*
meretricium deperdere sit necesse, vel, utinam levis & glabra oneri facio-
rediret ad hunc animi mel sensum. id est, Utinam sensus ite fulseret in pueris
aut pueri forma rediret ad hunc sensum. 8. Genit imberbes. Nam genit
te tanquam mortue habebantur, quia ad amores pueriles erant inepti.

O Crudelis adhuc, & Veneris 1 muneribus posse
 Insperata tua cum veniet 2 pluma superbie,
 3 Et quae nunc humeris involitant, deciderint come-
 Nunc & qui color est puniceæ flore 4 prior rosæ,
 Mutatus Ligurinum in faciem verterit 5 hispidam
 Dices, heu (quoties te speculo videris 6 alterum)
 7 Quæ mens est hodie, cur eadem non pueri fuit?
 Vel cur his animis 8 incolumes non redeunt genit?

A D P H Y L L I D E N . Ode XI.

Invitat eam ad epulas.

1. Vini Albani. 2. Aplum ebrietatem pellit, & ab Horatio in rebus laris adhibetur, quamvis Græci semper fuit lugubre. vide Od. 36, lib. 1. 3. Est mihi magna copia hederae, qua Baccho consecrata est. 4. Qua (sic. corona ex hedera facta) tu comam habens religaram fulgere soles,

E St mihi nonum superantis annum
 Plenus 1 Albani cadus, est in horo
 Phylli, nocte tendis 2 apium coronis,
 3 Est ederæ vis
 Multa, 4 qua crineis religata fulges.

Ridet argento domus. ara castis
Iuncta verbenis avet immolato

Spargier 7 agno.

Concta festinat manus : huc & illuc
Constant misere pueris puellæ.
Sordidum fiammæ trepidant rotantes

Vertice fumum.

Nitam noris 10 quibus advoceris
Mundi, Idus tibi sunt 11 agendae:
Qui dies mensem Veneris marino

12 Findit Aprilem :

Jure solennis mihi , sanctiorque
Natali proprio ; 14 quod ex hac
Uice Macenas meus affluenteis

Ordinat annos.

Telephum , quem tu 15 petis, occupavit
Non tuta fortis juvenem puella
Vires & lasciva, tenetque grata

17 Compede viuetum.

Terret ambustus Phaethon avaras
Exemplum grave præbet 19 ales
Pegasus ; terrenum equitem 20 gravatus

Bellerophontem :

Temper ut 21 te digna sequare, 22 & ultra
Quam licet , sperare nefas putando ,
Sparem vites. 23 age, jam meorum

Finis amorum ,

Non enim posthac alia 24 calebo
Genina) condicē modos, amanda
Sequos reddas. minuentur 25 atræ

Carmine curæ.

Amager Jupiter , cognosceret , in terram decidit
22 Ordo est. Et vites disparem, putando nefas esse , sperare ultra quam
O Phylli, quam omnium postremam amare constitui , condicē lyrae
quos suavi & amabilis voce decantes.

25 Trifles curæ.

5 Domus splendet argento 6 Castis & puris herbis
frondibutque festis ad aras
coronandas. 7 Agni ma-
ctari sanguine adspergi &
imbui avei , id est , videtur
cupere. 8 Omnes adhibent
diligentiam. 9 Flammæ ge-
nerantes nigrum fumum
in verticem cum treplido
moru fursum feruntur.

10 Ut intelligas ad quod
convivium inviteris.

11 Idus celebrande.

12 Dividit Aprilem Vene-
ris mensem. Aprilis deduci-
tur απριλια Φρεγης, id est,
η spuma , ex qua & crux
genitalium Saturni in ma-
re projectorum Venerem
progeniram fabulantur poë-
te, vide Od. 2.6, lib. 3.

13 Merito mihi celebra-
ndus , ut dies feitus, statu &
fixus quotannis 14 Quia
ab hoc die Meccenas meus
aer crescentes annos suis at-
atis ordine numerat.

15 Quem tu amas. 16 Ju-
venem tibi valde dissimilem
loco, re, genere. 17 Grata
servitute. 18 Exemplis

docet Phyllidem debere o-
mnem spem Telephi deponere,
cum ille sit supra fortu-
nam suam. Phaeton verat
avide sperare, qui negotium
supra vires fructipiens , fel-
paterni curvis moderatio-
nem , igne combusitus perit.

19 Pegasus penniger vel
alatus. 20 Gravatim fe-
rens Bellerophontem, qui

celos concensurus, ut, quid

21 Ut sequare res tibi

22 Favenii impellunt vela.

23 Non glacie durescunt.

24 Auti. 5 Hirundo (o-
lim Progne Pandionis regis

Athenensis filia) flebiliter

Irym filium gemens a se in-
terfectum , jam nidum po-
nit. 6 Familia regum A-

thenensis perpetua infamia , propter immanem in-

timorū Atheniensium , unde domus Ce-

ternum opprobrium, quod male barbaras

7 Regum est ulta libidines.

8 Que mare tranquillum
reddunt. 2 Thraci venti.

1 Favenii impellunt vela.

3 Non glacie durescunt.

4 Auti. 5 Hirundo (o-
lim Progne Pandionis regis

Athenensis filia) flebiliter

Irym filium gemens a se in-
terfectum , jam nidum po-

nit. 6 Familia regum A-

thenensis perpetua infamia , propter immanem in-

timorū Atheniensium , unde domus Ce-

ternum opprobrium, quod male barbaras

7 Regum est ulta libidines.

A D V I R G I L I U M . Ode XII.

Describit Veris adventum.

Am veris comites, quæ mare temperant,
Impellunt animæ linteæ Thraciae ,
An nec prata 3 rigent, nec fluvii strepunt
Hiberna nive 4 turgidi.
Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens ,
Infelix avis, & 6 Cecropiæ domus
Eternum opprobrium, quod male barbaras
7 Regum est ulta libidines.

Am filium crudelitatem, Cecrops dux erat Athenensis.
8 Pro familia Athenensis. 7 Infelix quod Terel marii ful barbaram Il-

ludem in Philomela coniupranda , ulta est male. i. parricidio.

8 Di-

8 Pastores medulantur carmina in honorem Panos.

9 Delectant Pana fistulae Inventorem. 10 Colles ferraces, quia terra nigra frumentis est optima. vel nigri colles. i. colles umbrosi propter sylvas. 11 Virgili, haec tempora. i. veris amenitas & aeris temperies suadent latitiam, & invitant ad voluptatem. 12 Si vehementer cupis vinum Calenum bibere. 13 Claudi & Drusil privignorum Augsti. 14 Propter unguentum ex Nardo per te allatum, tu accipies à me vinum Calenum. 15 Parum unguenti multum vini elicit. Onyx hic significat vasculum ex onychae factum, ad servandum unguentum.

16 Apothecis vinariis, cuiusmodi Romae habebat Sulpitius Galba, in quibus oleum, vinum, fruges, hisque familia conditolebant.

17 Liberalis ad donandum spes infilitas. 18 Amaras curas, vel amaritudines curarum. 19 Cuvo Nardi onychae. 20 Non est mihi in animo re vino madefacere sine misericordia faciunt divites. 21 Te nihil afferentem. Haec verba olenit jocum nesciunt: fortales ramen Virgilium taxant temeritatis. 22 Depone moras impeditam lucri. hinc licet conjicere, hunc Virgilium fulsis negotiatorum.

23 Mortis memor. nam rogos sive ignes funebres, quibus cadavera consumunt, appellat nigros. i. tristes, ab effectis. 24 Misce feris iudiciorum, ut sis brevis in stultitia. 25 Jucundum est aliquando, cum tempore opportune.

8 Dicunt in tenero gramine pinguis
Custodes ovium carmina fistula:
Delectantque deum, cui pecus, &¹²
Colles Arcadiæ placent.

11 Adduxere sitim tempora, Virgili:

Sed pressum Calibus ducere Liberum

12 Si gestis, ¹³ juvenum nobilium di-

¹⁴ Nardo vina merebere.

Nardi parvus ¹⁵ onyx elicet cadum,

Qui nunc Sulpitiis accubat ¹⁶ horreis,

¹⁷ Spes donare novas largus, ¹⁸ amar-

Curarum eluere efficax.

Ad quæ si properas gaudia ¹⁹ cum tua

Velox merce veni. ²⁰ non ego te meis

21 Immunem meditor tingere poculis,

Plena dives ut in domo.

Verum ²² pone moras, & studium luci

²³ Nigrorumque memor, dum licet, igno-

²⁴ Misce stultitiam consiliis brevem.

²⁵ Dulce est despere ²⁶ in loco.

I N L Y C E N. Ode XIII.

*Insultat ei, quem jam anus fiat, & libidine flagrans à
juvenibus contemnatur.*

A Udivere, Lyce, dī mea vota, dī
A Udivere, Lyce, fis anus, & tamen
Vis formosa videri,

¹ Ludisque & bibis impudens:

2 Et cantu tremulo ³ pota Cupidinea
Lentum sollicitas. ⁴ ille virentis, &
Doctæ pfallere Chiae,

Pulcris excubat in genis.

⁵ Importunus enim transvolat ⁶ arida
Quercus, & refugit te: qua ⁷ luridi
Dentes: te quia rugæ

⁸ Turpant, & capitis ⁹ nives.

¹⁰ Nec Cox referunt jam tibi purpurea
Nec clari lapides ¹¹ tempora, que feni-

1 Tu ludis ludos amatarios, & vinum bibis impudenter. 2 Vetus vox fene*cute* intremiscit. 3 Tu potu lentam excitas amoris hammam, in te pæne emortuam, vel excitare vis erga te amorem in adolescentibus, quorum amor in vetulas tardus est & piger. 4 Cupido semper vigilat in pulchris genis Chiae pueræ, atate florantis & canendi perite, cum in te sit sōpitus. 5 Non quietiens, sic importuna pauperes. Ode 16. lib. 3.

6 Vetulas consumptas & exangues. 7 Dentes illuvie squalidi. 8 Tristis reddunt. 9 Canities. 10 Nec elegantia vestium, nec gemme pretiosæ cent tibi tempora præterita. i. pulchritudinem amissam. In Infusa Coo tempora vestes ex bombyce texebantur, & optima purpura tingebantur. 11 Præ-

& in publicis fafis prescripta, inclusit & sepelivit.

Notis condita ¹² fastis,
 Inclusit volucris dies. (decens)
 fugit ¹³ Venus? ¹⁴ heu! quove color
 motus? ¹⁵ quid habes illius, illius,
 Quæ spirabat amores,
 Quæ me ¹⁸ surpuerat mihi,
 Felix post Cynaram, notaque & artium
 carum ²⁰ facies? ²¹ sed Cynarae breveis
 Annos fata dederunt:
 Servatura diu parem
 nuncis ²² vetulæ temporibus Lycen:
 sicut ut juvenes visere ²³ fervidi,
 Multo non sine risu,
²⁴ Dilapsam in cineres facem.

12 In fastis Romani cum
 res foris gestas, tum acta ur-
 bana singulorum annorum,
 publica memorie causa,
 prescribebant. 13 Quo fu-
 git venustas? quam olim ha-
 bebat Lyce. 14 Est Ironia.
 15 Agilitas corporis & sal-
 tatio. 16 Quid habes illius
 Lycæ, que olim fuit puella
 pulcherrima? nihil omnino.
 17 Quæ adeo formosa fuit,
 ut amores expraret.
 18 Subriuerat. Quæ optimam
 mel partem nihil fur-
 tim adenerat. 19 Tam pul-
 chra ut foll Cynarae cedas,
 vel, post Cynaram mortuam
 ei secunda es in pulchritu-
 dine. 20 Facies artificiose
 ornata, vel, facies instrueta illis rebus, que amorem valent allicere. cujusmodi
 scolorum splendor, frontis laevor, vultus hilaris, labiorum narivus rubor,
 parum candor puniceo colore temperatus, cervicis volubilitas, & similia.
 Sed ita, que servatura fuit Lyce temporibus cornicis parem, dederunt bre-
 annos Cynarae, tibi autem dederunt annos multos, ut Juvenibus tias ludibrio.
 Cornix dicitur centrum annos vivere. hinc annos cornix. Ode 17. lib. 3.
 Jovenes tui amore olim incensi. 24 Ut te, tanquam faciem consumptam.
 pulchritudinem tuam olim eximiam, nunc versam in deformitatem juvenes pos-
 sere.

AD AUGUSTUM. Ode XIV.

Senatu populoque Romano dignos ei honores tribui non posse.

Ux cura ¹ patrum, quæve ² Quiritium
 Plenis honorum ³ munericibus, tuas,
 Angste, virtutes in æcum
⁴ Per titulos memoresque fastos
 Eternet? ⁵ ô, qua Sol habitabileis
 illustrat oras, maxime principum:
⁷ Quem legis expertes Latinæ
 Vindelici didicere nuper
 quid Marte posses. ⁸ milite nam tuo
 quis Genaunos, implacidum genus,
 Brennosque veloceis, & arceis
 Alpibus impositas ⁹ tremendis
 ejicit acer ¹⁰ plus vice simplici.
 Major Neronum mox grave prælium
 Commisit, immanisque Rhætos
¹² Auspiciis pepulit secundis,
 Spectandus in certamine Martio,
 procta morti pectora liberæ
 Quantis fatigaret ruinis:
¹⁴ Indomitas prope qualis undas

1 Senatorem. 2 Populi
 Romani. 3 Statuus &
 monumentis. 4 Per titulos
 statuus inscriptos, & fastos,
 qui memoriam annorum re-
 rumque gestarum conti-
 nent. 5 Posit virtutes tuas
 æternas reddere. 6 Ordo
 est. 7 Maxime Principum
 qui terram incolunt, qua
 parte Sol illustrat oras mundi
 habitabiles. 1. ô Princeps
 maxime omnium, qui ubi-
 que fuit. 7 Quem Vindelici
 expertes legis Latinæ.
 1. civilitatis & humanitatis
 nescii, didicere nuper, quid
 posses Marte. 1. in re militari.
 De Vindelicis vide supra Ode 4. 8 Militibus &
 auspiciis ruis acer Drusus
 plus quam semel dejicit
 Genaenos & Brennos, Galilæ
 populos immanissimos
 & implacabiles. 9 Propter
 hostium crudelitatem.

10 Non uno congressu, sed
 iterum atque iterum.

11 Claudius Tiberius Ne-
 submissus est Druso in auxilium ab Augusto, ad bellum conficiendum.
 13 Dignus, qui spectaretur in bello, quantis ruinis & clama-
 tibus fatigaret Rhætorum pectora, mortem non timentia propter libertatem.
 Ordo est. Tiberius tam impiger vexare hostium turmas & mittere frenem-
 equum per medios ignes, qualis propemodum est Auster cum undas exercet,
 undam choro scindente nubes.

15 Agitat Auster. 16 Virgillarum ortus & occasus pluvius est & tempestuosus, nubibus à vento scissis.

17 Per medium pugna fervorem. 18 Aufidus Appuliæ fluvis, dicitur Tauriformis, propter ejus impetum & mugitum; vel, quod imbris austus, relitto suo alveo, exundabat fissus. 19 Dauni Appulorum regis. 20 Cum eum auxerit celestis Imber.

21 Metaph. est, à re animata ad inanimatum. alii legunt, minitatur. 22 Tiberius Nero. 23 Agmina ferro & armis munita.

24 Totam aciem cedendo. Sic Virg. Proxima quaque metu gladio. 25 Operuit humum viator sine illa fluorum militum jaictura. 26 Te suppedante divos tuos, id est, divos tibi faventes.

27 Eodem, quasi farall die Alexandria ab Augusto fuit capta, quo Drusus Vindelicos superavit, tertio lustro (id est, quindecim annis) interposito. 28 In Alexandriam Antonius & Cleopatra confugerant.

29 Domum regiam hoste vacuam. Nam devicta erat Cleopatra & Antonius extintus. 30 Fortuna perperit divinos honores, tuis Imperiis jam finitis attribuendos, ut Horat. In Epist.

Præsentil tibi maturos largimur honores,
Furandasque tuum per non
men ponimus aras.

31 Te mirarum populus Hispaniæ à nullo ante Cæfarem vietus. Vide lib. 2. & Ode 8. lib. 4. 32 Scythes campestris hue illuc vagatur, nec in o

loco manet. vid. Od. 35. l. r. & Od. 24. l. 3. 33. Romæ principis urbium,

supra Ode 2. 34. Nilus Ægypti fluvius, qui celat originem fluorum fontium est, cuius fontes & origenes adhuc nemo scivit) audit te, id est, te collit & ven-

tatur. 35 Danubius, fluvius permagnus. 36 Tigris est Armeniæ fluvius,

adeo velox ut aliquando faxa ingentia fecum rapiat. 37 Te audit Occi-

gentes bellus in se continens, Britannos circumsonat, a nobis longe situm,

38 Galli mortem non extimescebant, vel proper ingenitam ferocitatem,

quia fibi persuadebant, quod aliquando renuncerentur.

Hispaniæ. 40 Germanie populi bellicosi. vide supra Ode 2.

uno Iaco simili positis & conditis, id est, bello fedato & finito.

H O R A T I I

15 Exercet Auster, 16 Pleiadum choro
Scidente nubeis: impiger hostium
Vexare turmas, & frementem

Mittere equum 17 medios per igni-
Sie tauriformis volvitur 18 Aufidus.

Qui regna 19 Dauni præfluit Appuli,

20 Cum sœvit, horrendamque cultis
Diluviem 21 minitatur agris:

Ut barbarorum 22 Claudius agmina

23 Ferrata vasto diruit impetu,

24 Primosque & extremos metendo.

25 Stravit humum sine clade victor,
Te copias, te consilium, & tuos

26 Præbente divos. nam tibi, 27 quo

Portus 28 Alexandra supplex,

Et vacuam patescit 29 aulam,
Fortuna lustro prospera tertio

Belli secundos reddidit exitus:
Laudemque, & optatum peractis

Imperiis decus 30 arrogavit.

Te 31 Cantaber non ante domabilis,
Medusque, & Indus, te 32 profugus Scy-

Miratur, ô tutela præfens

Italiæ 33 dominæque Romæ!

34 Te fontium qui celat origines
Nilusque, & 35 Ister, te rapidus 36 Tig-

Te 37 belluosus qui remotis
Obstrepit Oceanus Britannis,

Te non paventis 38 funera Galliæ,

39 Duræque tellus audit Iberiæ:
Te cæde gaudentes. 40 Sicambri

41 Compositis venerantur armis.

A U G U S T I L A U D E S. Ode XV.

1 Apolló increpuit, id est
objurgavit & admonuit me
volentem prælia & vietas
urbes loqui lyra, id est, ly-
rico carmine. 2 Ne res
grandes tenui Musa canen-
rem. Allegorice significat
id aque periculofum esse,
ac parvo navigio in mari Tyrrheno navigare.

1 P Hœbus volentem prælia me loquim
Viætas & urbeis, increpuit lyra,

2 Ne parva Tyrrhenum per aquor

Vela darem. tua, Cæsar, ritas

Fruges & agris rettulit 3 uberes,

3 Copiosas fruges.

Et signa nostro restituit ⁵ Jovi;
 Direpta Parthorum superbis
 Poitibus : &c vacuum duellis
 Janum Quirini clausit, & ordinem
 Lectum, & vagantifræna licentia
⁸ Injecit, ⁹ amovitque culpas,
 Et veteres revocavit ¹⁰ arteis:
 Per quas Latinum nomen & Italæ
 Grevere vires; famaque, & imperi
¹¹ Porrecta majestas ad ortum
 Solis ¹² ab Hesperio cubili.
 Cœfode rerum Cœfare, non ¹³ furor
 Civilis, aut vis eximet otium:
 Non ira, quæ ¹⁴ procudit enseis,
 Et miseras ¹⁵ inimicat urbeis.
 Non ¹⁶ qui profundum Danubium bibunt,
¹⁷ Edicta rumpent Julia: non Getæ,
 Non Seres, ¹⁸ infidive Persæ:
¹⁹ Non Tanaïm prope flumen orti.
 Neque & ²⁰ profestis lucibus & sacris,
²¹ Inter jocosif munera Liberi,
²² Cum prole, matronisque nostris;
²³ Rite deos prius apprecazi,
 Virtute functos more patrum duces,
²⁴ Lydis remisto carmine tibiis,
 Trojamque, & ²⁵ Anchisen, & almæ
 Progeniem Veneris canemus.

Nidæ sunt concessi. ²¹ Inter vina & læræ epulas.
 Nos ritu majorum deos primum invocantes canemus claros du-
 mæ, qui pro patriæ salute cum gloria sunt mortui. ²⁴ Tibiarum variæ evan-
 geliæ, tres præcipue: Dorlus five Iconius, Phrygius, & Lydius. ²⁵ Canemus
 Aenea, iustumque Aeneam Veneris filium. Sc totam gentem Julian, nempe
 Cœfodum Cœfarem, Augustum, Tiberium, Drufos, &c.

QUINTI HORATII FLACCI ODARUM SEU EPODON L I B E R .

AD MÆCENATEM. Ode I.

Se cum eo ad bellum Attiacum proficiente ire velle.

Bis ² Liburnis inter alta navium,
 Amice propugnacula;
 Paratus omne Cœfaris periculum
 Subire, Mæcenas, tuo.
 Quid nos? quibus te vita sit superstite
 Jucunda, si contra, gravis?
³ Quid nos faciemus, qui Rome restamus? quibus vita est jucunda, te superstite
 Incolumi; gravis vero, te mortuo.

4 Signa, quæ Crassus am-
 ferat à Parthis interfectus.
⁵ Jovi Capitolino, ubi signa
 militaria servari solebant.

6 Signa detracta à superbis
 postibus Parthorum, qui, ne
 victi viderentur, signa Cras-
 siana sua sponte Roman ad
 Augustum remiserunt.

7 Et tua ætas clausit Ja-
 num Qui-ini. I. clausit Jani
 templum apud Romam, fa-
 cta pace per universum ter-
 rarum orbem. Nam bellis
 tempore templum Jani pa-
 tebat. 8 Et injecit fræna
 licentia extra ordinem re-
 stum vaganti. I. bonas leges
 constituit, quæ peccandi li-
 centiam veluti frænis repræ-
 merent. 9 Gravibus penis
 in improbos constitutis.

10 Pristinas Romanorum
 virtutes. 11 Majestas est
 amplificata. 12 Ab oceano
 Solis. 13 Non bellum ci-
 vilis, aut violentia ejicit
 pacem. 14 Procul facit.

15 Inimicas reddit urbes.
 16 Thraæ, Germani, &c
 alias gentes. 17 Leges Ju-
 liaæ non violabunt adulteriæ,
 vel alias leges quæcumque.
 18 Infideles, quia
 Crassum simulat pace occi-
 derant. 19 Non Scythe
 & Sarmatiæ. 20 Diebus sa-
 crois dies praecedentibus, qui
 laboribus & privatis & pu-
 blicis.

21 Cum liberis &
 exercitibus. 22 Tibiarum variæ evan-
 geliæ, tres præcipue: Dorlus five Iconius, Phrygius, & Lydius. 23 Canemus
 Aenea, iustumque Aeneam Veneris filium. Sc totam gentem Julian, nempe
 Cœfodum Cœfarem, Augustum, Tiberium, Drufos, &c.

1 Amice Mæcenas, tu pa-
 ratus subire omne pericu-
 lum Cœfaris (idque tuo pe-
 riculo) ibis Liburnis navib-
 us inter alta navium pro-
 pugnacula. I. Inter turritas
 naves Antonianas. 2 In
 navibus immillioribus, sic
 dictis à Liburnorum gente.

4 Jusli ab Augusto domi
movere , an cārmen per
otium componemus , quod
fine te eit injucundum?

5 An laturi sumus hunc
laborem militarem , ea men-
re , qua viros fortes decet?

6 Sibi ipse dat reffonsū.

7 Caucatus est Scythiae
mons , inhospitale propter
glaciem & nives . 8 Usque
ad finum Gaditanum , in
Hispania juxta columnas
Herculis . 9 Si roges , quid
ego non bellicosus possim
meo labore te juvare?

10 Si tuus sim comes , mi-
nus tibi metuam præfens
quam abiens . 11 Qui me-
rus . 12 Serpentum incur-
siones . 13 Magis timer pul-
lis relictis . Relictis est Da-
tivi casus . 14 Non est la-
tura plus auxilli præsentibus,
quamvis adiur . 15 Mi-
litabatur à me . 16 Est Hy-
pallage . non ut plures ju-
venci mei nitantur aratris
illigatis . 1. non ut plura
habeam aratra , vel , ut plura
agri jugera possebam .

17 Non ut habeam multa
armenta , que post ortum
Caniculae pacna murent ,
sc . ex Calabria in Lucen-
niam . 18 Nec ut villa mel
fundi Tusculani , in colle
sita & marmore candenti
exstruxi , se extendat ad
oppidum Tusculum , à Te-
legono Circes & Ulyssis filio edificatum . 19 Quod in terra occultem , ut
mes ille senex Terentianus .
pos , præter propriam & vulgatam significationem , luxurioium & perditum
minem significat .

H O R A T I I

Utrumne ⁴ jussi persequemur otium
Non dulce , ni tecum simul ?

An hunc laborem mente ⁵ laturi , decet
Qua ferre non molleis viros ,

⁶ Feremus ? & te vel per Alpium juga ,
⁷ In hospitale & Caucasum ,

⁸ Vel Occidentis usque ad ultimum sinum
Forti sequeamur pectore ?

⁹ Roges , tuum labore quid juvem meo
Imbellis , ac firmus parum .

¹⁰ Comes minore sum futurus in metu ,
¹¹ Qui major absenteis habet :

Ut astidens implumbibus pullis avis
Serpentum ¹² allapsus timet

¹³ Magis relictis : ¹⁴ non , ut adsit , auxili
Latura plus præsentibus .

Libenter hoc , & omne ¹⁵ militabitur
Bellum in tua spem gratiae .

¹⁶ Non ut juvencis illigata pluribus
Aratra nitantur meis :

¹⁷ Pecusve Calabris ante sidus servidum
Lucana mutet palcua .

¹⁸ Nec ut superni villa candens Tusculi
Circæa tangat mænia .

Satis superque me benignitas tua
Ditavit . haud paravero , ^(premar)

¹⁹ Quod , aut avarus , ut Chremes , ²⁰
Discinctus aut perdam ut nepos .

20 Ut dissolitus nepos prodige expendam .

VITÆ RUSTICÆ LAUDES . Ode II .

1 Separatus ab urbano vi-
te molestiis . 2 Ut primi
homines in aureo seculo ,
qui in agris habitabant .

3 Qui rura à patribus ac-
cepta propriis , non conditi-
tis , bobus collit . 4 Liber
ab omni debito . 5 Neque
millat , neque navigat .

6 Forum virat , ubi illes
sguntur & dijudicantur .

7 Et divitum domos non
frequenter , favoris ineundi
causa . 8 Cum adulta vi-
tium propagine conjungit
alras populos . 9 In valle
longa aut flexuosa .

10 Procul spectat .

11 Ramos supervacaneos .

12 Stella è favis expresta .

B Eatus ille , qui ¹ procul negotiis ,
² Ut prisca gens mortalium ,)

³ Paterna rura bobus exercet suis ;

⁴ Solutus omni fœnore :

⁵ Nec excitatur classico miles truci ,
Nec horret iratum mare :

⁶ Forumque vitat , ⁷ & superba civium
Potentiorum limina .

Ergo aut ⁸ adulta vitium propagine

Altas maritat populos :

Aut in ⁹ reducta valle mugientium

¹⁰ Prospectat erranteis greges :

¹¹ Inutileisque falce ramos amputans ,
Feliciores inferit :

¹² Aut pressa puris mella condit amphoræ
Aut tondet infirmas oveis .

Vel cum ¹³ decorum mitibus pomis caput
 Autumnus arvis extulit :
¹⁴ Ut gaudet ¹⁵ insitiva decerpens pyra ,
 Certantem & uvam ¹⁶ purpurea ,
¹⁷ Qua muneretur te, Priape, & te pater
¹⁸ Sylvane tutor finium !
 Liber jacere modo sub ¹⁹ antiqua ilice :
 Modo in ²⁰ tenaci gramine.
 Labuntur altis interim ripis aquæ :
²¹ Queruntur in silvis aves ,
 Fonteque lymphis ²² obstrepunt manantibus ,
 Somnos ²³ quod invitet leveis .
 At cum tonantis ²⁴ annus hibernus Jovis
 Imbreis niveisque comparat ;
 Aut trudit acreis hinc & hinc multa ²⁵ cane
 Apros in ²⁶ obstanteis plaga :
 Aut ²⁷ amite levi rara tendit retia ;
 Turdis edacibus ²⁸ dolos : (gruem
 Pavidumq; leporem, & ²⁹ advenâ ³⁰ laqueo
³¹ Jucunda captat præmia :
 Quis non ³² malarum, quas amor curas ha-
 Hæc inter obliuiscitur ? (bet,
 Quod si ³³ pudica mulier in partem juvet
 Domum, atque dulceis liberos ,
³⁴ Sabina qualis aut ³⁵ perusta solibus
³⁶ Pernicis uxor Appuli ,
³⁷ Sacrum vetustis exitruit lignis focum
 Lassi ³⁸ sub adventum viri)
 Clandensque ³⁹ textis cratibus lætum pecus ,
⁴⁰ Distenta siccet ubera ;
 Et ⁴¹ horna dulci vina promens dolio ,
 Dapes ⁴² inemptas apparet ;
⁴³ Non me Lucrina juverint conchylia ,
 Magisive ⁴⁴ rhombus, aut scari ,
⁴⁵ Si quos Eois intonata fluctibus
 Hiems ad hoc vertat mare : (meum :
 Non ⁴⁶ Afra avis descendat in ventrem
 Iacundior, quam lecta de pinguissimis
 Oliva ramis arborum :)⁴⁹ gravi
 Aut herba ⁴⁸ lapathi prata amantis, &
 Malvae falubres corpori :
 Vel agna festis cœsa ⁵⁰ Terminalibus.
⁵¹ Vel hædus eruptus lupo .

¹³ Caput quasi pomis co-
 ronatum. ¹⁴ Quam gaudet
 rusticus ! Ego admirantis .
¹⁵ Pyra non ex iemine na-
 ta, sed pyra proprii laboris .
¹⁶ Et decerpens uvam pur-
 puream, 'Participium cer-
 tandi dativo jungitur .
¹⁷ Qua doner te Priape
 hortorum Deus. ¹⁸ Sylva-
 rum & agrorum custos .
¹⁹ Sub ilice annoia, que
 latiore umbram preheat .
²⁰ In gramine, quod ter-
 re firmiter adhaeret .
²¹ Canunt aves. ²² Et
 fontes strepitum & murmur
 faciunt. ²³ Que res .
²⁴ Hyems. Totum pro parte .

²⁵ Multis canibus .
²⁶ In opposita retia .
²⁷ Furcula aucupali, qua
 rete renditur. ²⁸ Que re-
 tia fung doli turdis, avibus
 voracissimis. ²⁹ Advenam,
 transfiniarinam. Grues cum
 loca calidiora petentes ma-
 ria transflunt, triangull
 formam efficiunt. M. Tul. 2.
 de Nat. ³⁰ Gruem pedica
 capra. ³¹ Que omnia,
 nempe ari, turdi, lepus,
 grus, sunt rusticis jucunda
 laborum præmia. ³² Ma-
 larum curarum, qui propter
 amorem fusci pluntur .
³³ Muller castra. ³⁴ Qua-
 les sunt Sabiniæ mulieres
 aut Appulae, feminæ ca-
 stissime. ³⁵ Nigra .
³⁶ Aut nigra uxor Appu-
 li agilis, vel patientis labo-
 rum. ³⁷ Erit Hypallage.
 Si extruit ligna super fo-
 cum laribus sacrum .
³⁸ Paulo ante adventum
 mariti. ³⁹ Septis .
⁴⁰ Si plena ubera mul-
 gear. ⁴¹ Hujus anni vina.
⁴² Efcas suo labore para-
 tas & domi natas .
⁴³ Conchylia in facu Lu-
 crino capra (que sunt o-
 mnium prestantissima) non
 magis me delectaverint, aut
 Rhombus. vel. &c.

⁴⁴ Rhombus est pisces ma-
 gni pretii, sic eriam Scars-
 us. ⁴⁵ Si quos Scaros
 hyems, i. tempestas con-
 citata) vertat ad mare Ita-
 lieum. ⁴⁶ Gallina Africa
 non potest mihi esse cibus
 et pars Asia, in qua fuit urbs Ephesus. ⁴⁸ Lepithum Latini appellant
 tunicem, de cuius varlis virtutibus consule Dioscoridem. ⁴⁹ Corpori
 proctant. ⁵⁰ Festis in honorem Terminii Del celebratis, in cujus tu-
 ma veteres putabant esse agrorum fines. ⁵¹ Hædus è fauibus lupi
 eruptus fixior est rusticus, quam qui defumptus est ex suo hædili; nam mi-
 garia confit.

Has inter epulas , 52 ut juvat pastas oves
Videre properanteis domum !

Videre fessos vomerem inversum boves
Collo trahenteis languido ,

Positosque vernalis , ditis 53 examen domus
Circum 54 renidenteis Lareis !

55 Hac ubi locutus foenerator Alphius ;
Jam jam futurus rusticus ,

Omnem 56 relegit Idibus pecuniam ,
Querit Kalendis ponere .

53 Vernæ sunt , quasi examen apium , in divitiae domo . 54 Circum Lares splendentes & hilares . vide Ode 18. lib. 2. 55 Fingit Horatius Alphium foeneratorem superiora omnia dixisse , quasi is apprebaret vitæ rusticæ jucunditatem , sed ad ingenium suum rediens properat ad pecuniam in foenore collocandam .

56 Omnem pecuniam eorum gregavit , à debitoribus eam exigens Idibus . (I. circa dimidiatum mensis) quæ iterum in foenore colloca et sequentis mensis Kalendis .

A D MÆCENATE M. Ode III.

Allii detestatio.

1 Posthac.

2 Cervicem patris senis.

3 Edar , pro supplicio , alium suo calore nocentius cicutis , qua frigore veneno nato necant . 4 Messoribus allum dare solebant . vide Virg. Alexin . 5 Venenum æstuat . 6 Sanguis viperæ serpentis . i. venenum .

7 Me laruit . I. me inscio fuit Incoetus ? 8 An mulier venefica male contrevit dapes ? 9 Posteaquam Medea mirata est . I. adamavit Jafonem ducem , præ omnibus Argonautis can-didum . I. pulchrum .

10 Hoc unguento sc. allio perunxit Jafonem , illigatum juga ignora tauris . I. qui tauri ignivomis juga insueta injice . et . 11 Medea Creuiam Creuntis filiam vestibus hoc allio delibutis ultra aufugit per aetrem vecta a dracone alato .

12 Nec tantus calor syderum , Canicula præfertim , aridam invait Apuliam .

13 Nec tunica ad Herculem à Delanira milia . Nesi Centauri sanguine intincta , ardentes inflammari humeros Herculis efficacis . I. laboriosi &c ad efficiendum apti .

14 Allium . 15 Precor , ut puella halitum tuum effugiens , opponet manum osculo tuo . 16 cuber in exteriore lecti parte , ne allii foetore offendatur . I. precor , ut neque

P Arentis 1 olim si quis impia manu
Senile 2 guttur fregerit ,

3 Edit cicutis allium nocentius .

O dura 4 messorum ilia !

Quid hoc veneni 5 saevit in praecordiis ?

Num viperinus his 6 crux ,
Incoetus herbis me 7 fecellit ? an malas
8 Canidia tractavit dapes ?

9 Ut Argonautas præter omneis candidam
Medea mirata est ducem

Ignota tauris illigaturum juga ,

Perunxit 10 hoc Iasonein :

11 Hoc delibutis ulta donis pellicem ,
Serpente fugit a'ite .

Nec tantus unquam siderum infedit 12 13
Siticulosse Apulie :

13 Nec munus humeris efficacis Herculis
Inarsit æstuosiūs .

At , si quid unquam 14 tale concupiveris ,
Jocose Mæcenas , precor

15 Manum puella suavio opponat tuo ,
Extrema &c in sponda cubet .

A D M E N A M L I B E R T U M P O M P E I I
M A G N I . Ode IV.*In ejus , ex mutata conditione , arrogantium invehitur .*

1 Naturaliter .

2 Tanta mihi tecum discordia est .

L Upis &c agnis quanta 1 fortijo obtigit
2 Tecum mihi discordia est ,

1 Ibericis peruste funibus latus,
 2 Et crura dura compede.
 3 Littera superbus ambules pécunia,
 4 Fortuna non mutat genus.
 5 Tidesne, 6 sacram matente te viam
 7 Cum bis ter ulnarum toga,
 8 Ut ora vertat huc & huc euntium
 9 Liberrima indignatio?
 10 Septus flagellis hic triumviralibus
 11 Preconis ad fastidium,
 12 Anz Falerni mille fundi jugera,
 13 Et Appiam mannis terit:
 14 Sedibusque magnus in primis eques
 15 Othonem contemptu sedet.
 16 Quid attinet 13 tot ora navium gravi
 17 Rostrata duci pondere
 18 Contra latrones, atque servilem manum,
 Hoc, hoc tribuno militum?

manns. 1. equis gradarilis, ad luxum nobilium & commodatis. Angl. *fit for a foot-cloth.* 11 Menas factus Tribonus militum se in primis ordinibus contra legem à Roscio Orthone latam, qua sanctum erat, ex infimo hominum genere fierer eques, aut federet intra quartum decimum theatri gradum. Menas igitur Orthonis legem contempnit, quod aliquando servus, eti jam quadraginta milia festerium habebat. 12 Quid prodest servus, eti jam quadraginta milia festerium habebat. 13 Naves instuxi: si Menas ipse pirata & servus sit tribunus militum. 14 Naves instuxi, quarum summae partes ære & ferro sunt munitæ.

I N C A N I D I A M V E N E F I C A M . Ode V.

A Tò deorum quicquid in cœlo regis
 Terras, & humanum genus,
 Quid iste fert tumultus? aut 3 quid omniū
 Vultus in unum me truces?
 Per liberos te, si vocata partibus
 1 Lucina veris affuit,
 Per hoc inane purpuræ decus precor,
 7 Per improbaturum hæc Jovem,
 Quid ut noverca me intueris, aut uti
 8 Petita ferro bellua?
 Ut hec trementi questus ore, constitutit
 10 Insignibus raptis puer,
 Impube corpus, quale posset impia
 Mollire 12 Thracum pectora;
 Canidia brevibus implicata viperis
 13 Crineis, & incomatum caput,
 14 Jubet sepuleris caprificos erutas,
 Jubet cupressus 15 funebres,

16 Pandam. 7 Te rogo per Jovem hæc maleficia vindicaturup. 8 Ut bellua ferro
 17 crudita. 9 Postquam puer, hec tremula voce queitus, finem que endi fecit Sec.
 10 Omnamentis ejus raptis sc. praetexta & bullæ, quæ erant Patriciorum insignia.
 11 Existens tale impube corpus, quale, &c. 12 Peftora crudelium & barbarum
 13 habent. 13 Habens crines viperis implicatos Furjarum inflat. 14 Jubet
 15 Cupressus funeri adhibebatur, quia, ut, cupressus cæsa nunquam revirescit,
 16 mortal ad vitam minime redeunt. vide Ode 11. lib. 2.

3 Qui latus habes perustum & valde flagellatum
 funibus Hispanicis. Species
 pro genere. 4 Cujus crura
 perusta sunt & attrita fer-
 reis compedibus. 5 Pecu-
 niae ex liberto nobilium non
 efficient. 6 Te incidente
 per viam sacram, quæ dicit
 ad Capitolium. 7 Indutus
 togam sex ulnarum laxam
 & amplam, more divitum.
 8 Vide sine, quo modo li-
 berrima indignatio homi-
 num prætereuunt ora in
 te convertat? 9 Indigna-
 tio aperta, sine fuso aur ali-
 qua dissimularione. 10 Est
 hec oratio indignantis po-
 puli in Menam. Hic casus
 flagellis Triumvirum jussu
 usque ad fatigatum præco-
 nis, arat mille jugera fundi
 optimi in Campania, & per-
 egitat viam Appiam (qua
 litur ad agrum Falernum)

fortunatèrum hominum ac-
 commodatis. 11 Menas factus Tribonus militum se-
 uit in primis ordinibus contra legem à Roscio Orthone latam, qua sanctum erat,
 ex infimo hominum genere fierer eques, aut federet intra quartum deci-
 dum theatri gradum. Menas igitur Orthonis legem contempnit, quod aliquando
 servus, eti jam quadraginta milia festerium habebat. 12 Quid prodest
 servus, eti jam quadraginta milia festerium habebat. 13 Naves
 instuxi, quarum summae partes ære & ferro sunt munitæ.

1 Exclamat puer prætextatus, quem furtim raptum
 Canidia alioque venetice
 mento tenus sub terra de-
 foderant, fameque necare
 constituerant, ut ex ejus
 jecore & medulla, arte Ne-
 cromantica, philtrum seu
 poculum amoris conficerent. Exclamat, Inquam, O omnes dii, qui regitis ter-
 ras hominique. 2 Quid
 affert, vel quid sibi vult ina-
 tum multoqæ nullorum festi-
 natio? 3 Quid omnium
 vultus contra me soli vol-
 lunt? 4 O Canidia, rogo
 te per liberos tuos, si quos
 vere peperisti. 5 Diana à
 patruentibus invocabatur,
 quod naïcentibus opem fer-
 re putabatur. 6 Te rogo
 per hanc prætextam purpu-
 ram (nobilitatis indicem)
 que tamen nihil proderit ad
 crudelitatem vestram mi-
 litarum.

16 Rubetra. 17 Strix est avis mali omnis, que nocturno tempore volat, & fridorem pro canto habet.

18 Iolcos est urbs Thessaliz. 19 Non Hispania, sed civitas montibus Cœlebicos vicina. 20 Que creduntur validitatem ad amorem transferre, ideoque multum valere per poculum amoris confundendam. 21 Flammis eo ritu paratis, quo apud Colchos opera & arre Medæ erant paratis ad Creontis domum, ejusque filiam Cœsan conflagrandam. 22 Sagana succincta. Est nomen proprium alterius veneficae. 23 Aquas ex Averno lacu petitas.

24 Horrida appetit capillis asperis in capite erectis.

25 Ut marinus echinus, cui similis est echinus terrestris, & eodem modo spinis est confertus. 26 Ut aper furens, qui durissimas habet setas in dorso insurgentes. 27 Veja, tertia venefica, nullius maleficil conscientia deterrita.

28 Vehementer anhelans scobem faciebat. 29 In eum fine[n], ut puer, &c.

30 Adspicu dapis novæ sepius apponit, sed semper sublate. 31 Cum puer in terra defossis extaret e terra. 32 Ita est causa hujus facinoris. *Alli legunt. Exerta, vel Execta.* 33 Verito & interdicto cibo, quam tangere puer est prohibitus.

34 Oculorum acies cum intrabulissent senet. I cum rabide apparuisserunt uno impetu, non temporis fuccessu. 35 Norunt Neapolitani huic facinori interfuisse etiam Follam veneficam, quæ foeminarum amore adeo exaruit, ut tanquam vir in feminas ageret.

36 Ariminum est urbs in Italia. 37 Neapolis sita est in secessu, vite tranquilla & otiosa aptissima.

38 Quæ Folla deripit sidera, &c. 39 Voce magica, vel cantionibus magicis, quibus utentes Thessali Lunam & sidera è celo in terram devocant. Virg. *Carmen vel celo possunt deducere lunam.* 40 Usque politis non resustum: nam mulieres venefice unguis siros nutrunt, non solum quippe quæ non minus corpore quam animo turpes sunt & deformes. 41 Hanc cuntrà Canidia, *Orebus meis, &c.* 42 Non infideles testes. 43 Lunam regere dicitur, quia nox tacitura est. 44 Dum nocturna mulierum scolia, seu potius maleficia celebrantur. 45 In Varum senem, qui me aspergit, vim vestram divinam vertit. 46 Noctu. 47 Ut Varum foortatorem contrent in Subura, dum ibi meretrices seftatur, quem omnes etiam rideant, post juvenilem in fene amorem. 48 Subura locus est in urbe Roma, qui inter Esquilinam & Viminalem jacet, meretricium ferax. 49 Unguento Nardino perunctum

HORATII

Et uncta turpis ova¹⁶ ranæ sanguine,
Plumamque nocturnæ¹⁷ strigis,
Herbasque, quas¹⁸ Iolcos, atque¹⁹ Iberia
Mittit venenorum ferax,

20 Et ossa ab ore raptae jejunæ canis
21 Flammis aduri Colchicis.

22 At expedita Sagana per totam domum
Spargens²³ Avernaleis aquas,

24 Horret capillis, ut²⁵ marinus, asperis
Echinus, aut²⁶ currrens aper:

27 Abacta nulla Veja conscientia,
Ligonibus duris humum

28 Exhauriebat ingemens laboribus:

29 Quo posset infossus puer
Longo die bis terve mutatae dapis
Inemori³⁰ spectaculo:

31 Cum promineret ore, quantum exstet
Suspensa mento corpora,

32 Exsucta uti medulla, & aridum jecur
Amoris effet poculum;

33 Interminato cum femel fixæ cibo
Intabuissent³⁴ pupulæ.

35 Non defuisse masculæ libidinis
36 Ariminensem Foliam

Et³⁷ otiosa credidit Neapolis,
Et omne vicinum oppidum,

38 Quæ sidera excantata voce³⁹ Thessali
Lunamque cœlo deripit.

Hic⁴⁰ irrefectum seva dente livido
Canidia rodens pollicem,

Quid dixit? aut quid tacuit?⁴¹ O rabi
Non infideles⁴² arbitrae,

Nox, &⁴³ Diana, que silentium regis,
44 Arcana cum fiunt sacra:

Nunc, nunc adeste, nunc⁴⁵ in hostileis
Iram, atque numen vertite

46 Formidolosis dum latent silvis fert;
Dulci sopore languidae,

47 Senem (quod omnes rideant) adulteri
Latrent⁴⁸ suburrant canes,

49 Nardo peruncum, quale non perfectum
Meæ laborarunt manus.

Lunas utentes Thessali Lunam & sidera è celo in terram devocant. Virg. *Carmen vel celo possunt deducere lunam.* 40 Usque politis non resustum: nam mulieres venefice unguis siros nutrunt, non solum quippe quæ non minus corpore quam animo turpes sunt & deformes. 41 Hanc cuntrà Canidia, *Orebus meis, &c.* 42 Non infideles testes. 43 Lunam regere dicitur, quia nox tacitura est. 44 Dum nocturna mulierum scolia, seu potius maleficia celebrantur. 45 In Varum senem, qui me aspergit, vim vestram divinam vertit. 46 Noctu. 47 Ut Varum foortatorem contrent in Subura, dum ibi meretrices seftatur, quem omnes etiam rideant, post juvenilem in fene amorem. 48 Subura locus est in urbe Roma, qui inter Esquilinam & Viminalem jacet, meretricium ferax. 49 Unguento Nardino perunctum

Quid accidit? eur dira barbaræ minus
 Venena Medeæ valent,
 Quibus ⁵¹ superbam fugit ulta pellicem
 Magni Creontis filiam,
 Cum ⁵² palla, tabo munus imbutum, novam
 Incendio ⁵³ nuptam abstulit?
 Atque nec herba, nec latens ⁵⁴ in asperis
 Radix ⁵⁵ fecellit me locis.
⁵⁶ Indormit unctis omnium cubilibus
 Oblivione pellicum.
 Ah, ah, solutus ambulat veneficæ
 Scientioris ⁵⁷ carmine.
⁵⁸ Non usitatis, Vare, potionibus
⁵⁹ O multa fleturum caput!)
 Ad me récurses: ⁶⁰ nec vocata mens tua
 Maris redibit vocibus.
 Majus parabo, majus infundam tibi
⁶¹ Fastidienti poculum.
 Præfque cœlum ⁶² fidet inferius mari
⁶³ Tellure porrecta super,
 Quam non amore sic meo flagres, uti
 Bitumen ⁶⁴ atris ignibus.
⁶⁵ Sub hac puer, jam non, ut ante, mollibus
⁶⁶ Lenire verbis impias:
 Sed dubius, ⁶⁷ unde rumpere silentium,
 Misit ⁶⁸ Thyestes preces. (lent
⁶⁹ Venena, magnum fas, nefasque, non va-
 Converte humanam vicem.
⁷⁰ Diris agam vos: dira detestatio
⁷¹ Nulla expiatur viætima.
 Quin, ⁷² ubi perire jussus exspiravero,
 Nocturnus occurram furor:
⁷³ Petamque vultus umbra curvis unguibus,
⁷⁴ Quæ vis deorum est Manium:
 Ex inquietis ⁷⁵ affidens præcordiis,
 Pavore somnos auferam. (petens,
 Vos turba ⁷⁶ vicatim, hinc & hinc faxis
 Contundet obscœnas anus.
 Post insepulta membra ⁷⁷ different lupi
 Et ⁷⁸ Esquiliæ alites.
⁷⁹ Ne; hoc parentes (heu mihi superstites!)
 Effugerit spectaculum.

reficiam. sic Dido: *Omnibus umbra locis adero, dabis, improbe pannas.* ⁷³ Et
 ego umbra involabo in facies vestras. ⁷⁴ Quæ, umbra, vis eis &c ultiæ deorum
 vacuum, sic ut per umbras dil manes se vindicent. ⁷⁵ Et ego inhærens præcor-
 dil sanguinem quiescentibus auferam somnum, &c. ⁷⁶ Er lingulis viciis.
⁷⁷ Dicserent & dissipabunt corpora vestra iniępta, quo nisl petaribz fidei
 terribilis. ⁷⁸ Vultures aves, in Esquiliis (colle urbis Romæ) voltare solent.
⁷⁹ Parentes mel mihi superstites (ad suum luctum leniendum) videbunt has vene-
 ficas insepultas, atque earum membra à canibus & avibus dilacerata.

Miratur Canidia, cur
 venena præfiantissima, quæ
 in Varum adhibuerat, minus
 valerent, quam ea, quibus
 uia est Medea in Creifam
 Creontis filiam. ⁵¹ Crei-
 fam potentem & superbi re-
 gis filiam. ⁵² Palla accepta
 Creifa cum rota Creontis
 regia subito incendio con-
 flagavit. ⁵³ Creifam Ja-
 foni nuptam. ⁵⁴ In mon-
 tibus. ⁵⁵ Latuit me.

⁵⁶ Varus indormit cubillis
 bus unctis oblivione o-
 mnium pellicum. I. dormit
 securus mel, & omnium suarum
 pellicum amore solutus. ⁵⁷ Venefica doctrioris
 cantione. ⁵⁸ Novis & in-
 folitis veneficis tu ad me re-
 curses, velis nolis. ⁵⁹ O
 caput multum fleturum, i.
 cul multa impendere mala.

⁶⁰ Nec mens tua facta se-
 mel à me infana ad fanita-
 tem reverteretur carminibus
 parentissimis, qualia sciunt
 Mari, Apulia populi, que
 à Circe venefica didicerant.

⁶¹ Tibi fastidienti & asper-
 nanti me. ⁶² Prius coelum
 subsidebit mari, quam, &c.
 Natura mutabitur. *Hyper-*
bolæ est. ⁶³ Tellure super-
 recta. ⁶⁴ Ignes ex bitume
 nigrescunt. ⁶⁵ Paulo
 postquam hac locuta est Ca-
 nidia. ⁶⁶ Lenibat. ⁶⁷ Du-
 blis, à qua re exordium lo-
 quendi fumeret. ⁶⁸ Emi-
 fit diras execrationes, qua-
 libus Thyestes in fratrem
 Atreum uias est. ⁶⁹ Mu-
 lieres veneficæ fas & nefas
 confundere, suisque vene-
 nis humana & divina per-
 vertere possunt, sed huma-
 na virtus fortem nequeunt
 immurare, neque possunt ef-
 fugere, quin fluorum malefi-
 ciorum poenas dent, & mor-
 te pereant miserabiliter. *Alli-*
alter hanc locum exponunt:
per me libera est sua cunctæ
opinio. ⁷⁰ Execrationibus
 vos persequar. ⁷¹ Nullo
 purgatur sacrificio. ⁷² Ubi
 mortuus fuero, vobis per
 noctem occurram & perfer-
 reficiam. sic Dido: *Omnibus umbra locis adero, dabis, improbe pannas.* ⁷³ Et

ODE VI.

In Cassinum Severum, Poëtam maledicium.

1 Cur hospites vexas nihil
nulli meritos. 2 Latrator.
3 Imbecillis & nullius animi
contra eos, qui te morde-
dere possunt. 4 Cur non
in me convertis minas in-
anes, que præter verba nihil
funt? 5 Qui pares tibi re-
feram gratias. 6 Ordo est.
Nam ego agam. i. persequar
per altas nubes alacer & aure
iublata omnem feram, que-
cunque præcedit me, &
zgam talli, qualis aut, &c.
7 Canis magnus & proce-
rus. 8 Canis Lacedemoni-
cus, admodum agilis.
9 Defensio pastoribus cha-
ra, quia canes à lupis greges
protectiunt. 10 Tu cum con-
victis & carmine maledico
aliquem es insectatus, pre-
tio tibi obliato, lassare de-
finis. 11 More canis ignavissimi.
12 Tollo cornua tanquam tauri, ad ferien-
dum eos, qui mihi maleficunt. 13 Talis nimirum, qualis fuit poeta Archilo-
chus Jamborum scriptor, qui carminis sui amaritudine Lycamben socerum laqueo
vitam finire coegerit. 14 Hippoanax poeta acerrimus, quem dicunt ad suspenso
adegisse Bupalum plerorum. 15 Si quis lingua virulenta me carpferit, an,
vero nescisti. Sed hoc vetat lex divina: *Nam vindictam mihi, & ego retribuam*
inquit Dominus.

AD POPULUM ROMANUM. Ode VII.

In bellum civile gestum contra Brutum & Cassium.

1 Scelesti, i. hñpili sunt in
partiam, ubi civis à civi in-
terficiuntur. 2 Cur enes in
vaginis inclusi jam distingui-
gantur? 3 Terra marique.
4 Carthago semper fuit
Imperii Rom. emula. 5 Ro-
manus miles. 6 Britannus
bello nondum dominus.
7 Ut per sacram viam vin-
etus duceretur ad capitulo-
rium in triumpho. 8 Se-
cundum optata Parthorum
iniuncorum vestrorum.
9 Sua dextra, id est bellis
civilibus. 10 Nisi in ani-
mal alterius genetis. vestra
igitur crudelitas est plus
quam ferina. 11 Infantiane
an major vis. (*utpote fatalis*
necessitas) an culpa causa est
civilis furoris? 12 Mentes
sceleris conscientia obstu-
puerunt. 13 Sic est ut di-
co, illi irati ob scelus Ro-
muli (qui faren Remum
dominandi causâ interemerit)
immiserunt in Romanos
hic bella civilia. 14 Post-

15 quam crux innocentis Remi effusus est in terram. 15 Cruor nepotibus facer,
est, execrabilis, vel pernicioſus posteris, qui poenas fuerent ejusdem sceleris.

Quid ¹ immerenteis hospites vexas ²?
3 Ignavus adversum lupos? ⁽¹⁵⁾
4 Quin huc inaneis, si potes, vertis minas,
Et me ⁵ remorsurum petis? ^{(8) Lac-}
6 Nam qualis aut ⁷ Molossus, aut fulvus
9 Amica vis pastoribus,
Agam per altas aure sublata niveis,
Quæcunque præcedet fera.
10 Tu cum timenda voce complesti nemus
11 Projectum odoratis cibum.
Cave, cave: namque in malos asperrimus
12 Parata tollo cornua:
13 Qualis Lycambæ spretus infido gener,
14 Aut acer hostis Bupalo.
An ¹⁵ si quis atro dente me petiverit,
Inultus ut flebo puer?

1 More canis ignavissimi. 12 Tollo cornua tanquam tauri, ad ferien-
dum eos, qui mihi maleficunt. 13 Talis nimirum, qualis fuit poeta Archilo-
chus Jamborum scriptor, qui carminis sui amaritudine Lycamben socerum laqueo
vitam finire coegerit. 14 Hippoanax poeta acerrimus, quem dicunt ad suspenso
adegisse Bupalum plerorum. 15 Si quis lingua virulenta me carpferit, an,
vero nescisti. Sed hoc vetat lex divina: *Nam vindictam mihi, & ego retribuam*
inquit Dominus.

Uo, quo ¹scelesti, ruitis? aut cur dexto-
Aptantur enes ² conditi? ⁽¹⁵⁾
Parumne ³ campis, atque Neptuno super-
fusum est Latini sanguinis?
Non ut superbas ⁴ invidæ Carthaginis
5 Romanus arceis ureret:
6 Intactus aut Britannus ut descenderet
7 Sacra catenatus via:
Sed ut secundum ⁸ vota Parthorum, ⁹ si
Urbs hec periret dextera.
Neque hic lupis mos, nec fuit leonibus
Unquam, ¹⁰ nisi in dispar feris.
11 Furorne cœcius, an rapit vis acior,
An culpa? responsum date.
Tacent. &c ora pallor albus inficit,
12 Mentesque perculse stupent.
13 Sic est. acerba fata Romanos agunt,
Scelusque fraternal necis:
14 Ut immerentis fluxit in terram Remi
15 Sacer nepotibus cruor.

ODE VIII.

In anum libidinosam.

R Ogare longo putidam te siccólo,
Vires quid enervet meas?
Cum sit tibi dens ater, & rugis vetus
Frontem senectus exaret:
Hietque turpis inter aridas nateis
Podex, velut cruda bovis.
Sed incitat me pectus, & mammæ spumbras,
Equina ⁶ quales ubera.
Venterque mollis, & femur ⁸ tumentibus
Exile luris additum.
Etsa beata: funus atque imagines
Ducant triumphales tuum:
Nec sit marita, quæ rotundioribus
Onusta ¹¹ baccis ambulet.
Quid, quod ¹² libelli Stoici inter sericos
Jacere pulvillois ¹³ amant?
Illitterati num minus nervi rigent?
Minusve languet ¹⁵ fascinum,
Quod ut ¹⁶ superbo provokes ab inguine,
Ore allaborandum est tibi.

1 Poëta iratus orationem non profert integrum, sed præcifam. est igitur subaudiendum. Oportet, decet, æquum est, aut simile. Non te pudet putidam, id est, marcescentem longa ætate, rogare me, quid vires meas debilitet, & ad venerem ineptas reddat? 2 Et cum senectus frontem tibi rugosam efficerit. 3 Cumque dehiscat turpis podex, veluti podex bovis, quæ cruditate laborat, unde cibum male concoquit, atque ideo cruda excrements ejicit. 4 Sed pectus tuum incitat me ad venerem, &c. Ironia est amarissima. 5 Mammæ pendule, non turgentibus ut in puerulis. 6 Tales mammæ, quæ sunt equina ubera. 7 Venter rugosus & luridus.

8 Et hydropticis furulis gruelle femur appositum, quod saepe fit in tabidis. 9 Dives effo & nobilis. 10 Præcedunt funis tuum imagines triumphales, id est, imagines majorum tuorum, qui triumpharunt, ad declarandum generis tui antiquitatem. 11 Unionibus, quos rotunditas reddidit pretiosissimis. 12 Philosophie studium præ se fert, ut advenientem amatorem docta & honesta videatur esse. Abit, ut hac nostra æra sint hujus farinæ ulce mulieres, que biblia sacra in manibus ad templum ferentes, arque illa domi inter pulvinaria responentes, de rebus divinis: & arduis non solum inter se & cum suis maritis concerte soleant, sed etiam cum eruditissimis Theologis professoribus manus conferere audiant. eo nimi-um ut pœnæ religiosis specie tantum, non revera, esse videantur. Non est meum judicare. Hoc rancum dico, ut virorum, sic feminarum alias fingit hypocrita, alias religiosa, cum libris, sine libris. 13 Solent. 14 Ineruditum nervi. (Id est, penes vel mentula) fine litteris num minus arriguntur? 15 Fascinum est virile membrum, cuius species e collo pueri suspensa fascinatibus erat remedio. 16 Ab inguine fastidioso. 17 Lingua. Adeo obscena funis, ut salva verecundia explicari non possint.

AD MÆCENATEM. Ode IX.

Q Uando ¹ reposum Cœcum ad festas
Viætore laetus Cæsare, (dapes)
Tecum sub alta (sic Jovi ³ gratum) domo,
Beate Mæcenas, bibam,
Sonante mistum tibiis carmen lyra,
Hac Dorium, illis Barbarum.
Ut nuper, ⁶ actus cum freto ⁷ Neptunius
Dux fugit ⁸ uestis navibus,
Minatus urbi ⁹ vincla, quæ detraxerat
Servis amicus perfidis.

dicabar. ⁸ Ufis navibus ab Augusto. ⁹ Minarus compedes civibus Romanis, quas servis detraxerat in Sicilia, eos ut armaret contra patriam. vide supra Od. 4.

1 Vinum Cœcum servatum & repotitum ad festas epulas. 2 In prælio navalium apud Actium, ubi Antonium & Cleopatram Cæsar superaverat. 3 Gratuum, quia Jupiter author est viatorum. 4 Lyra sonante carmen Dorium, tibiis sonantibus carmen barbarum, id est, Phrygium vel Lydiuum. 5 Ut nuper tecum bibi. 6 Fugatus freto Sicilie. 7 Sextus Pompejus, qui se Neptuni filium præ-

¹⁰ Antonius pro mancipiis Cleopatrae fert vallum. Eheu & posteri, vos propter infamiam negabitis.

¹¹ Portat palum, quo casta muniantur. ¹² Eunuchi, virilitate amissa, unde multum de calore naturali amittunt, cito fiunt rugosi. horum magna erat copia in comitatu Cleopatrae. vide Ode 37. lib. 1.

¹³ Conopeum est tentoril genus ad culices excludendos thalamis, non castris aptum. ¹⁴ Contra hunc Antonium Galli ad Cæfarem transfugientes converterunt bis mille frementes equos, spadonibus Ægypti servire designantes. Nota, quod Cæsar & Antonius exercitus habebant in litore & pedestres & equestris, quo tempore classis ad bellum navale erant paratae.

¹⁵ Alexandriam versus. ¹⁶ Puppes ad fagam celestes & parati. ¹⁷ Vox est exprimens gaudium militum, qui Imperatorem triumphantem prosequentur. ¹⁸ Tu in morae curribus triumphalibus, qui jam parati sunt. ¹⁹ Juvences a rauco integras, & paratas ad sacrificium pro victoria. ²⁰ Marium, qui de Jugurtha Afrorum duce triumphavit. ²¹ Neque Africano bello reportasti ducem (nempe Scipionem) Augusto parem.

pioni sua virgines aeternam memoriam peperit propter Carthaginem deletam & evaniam, que Victoria illi semper erit loco sepulchri. ²² Antonius lugubre paleamentum. Id est, vestem mortis induit, purpureo lago posito. ²³ Antonius lugubre paleamentum. Id est, vestem mortis induit, purpureo lago posito. ²⁴ Cretum habuit civitates. vide Od. 57. lib. 3. ²⁵ Venti aduersi & contrarii. ²⁶ Syrtes tempestuosas & à Noto vexatas.

²⁷ Affer hic grandiores callices, ut bibamus liberallius. ²⁸ Affer hic grandiores callices, ut bibamus liberallius. ²⁹ Vina sic distillata Chio, insula in Ægeo. ³⁰ A Lesbo insula. ³¹ Vimum Cœcum vel Cœcum concotioni est utile: quamobrem cum stomachi crudelitatem tollat, fluentem etiam naufragium seducere coercedet. Alil aliam redditum rationem, nempe, quod vimum Cœcum austерum est & pungens. ³² Juvat dulci vino relaxare merum præ incertum belli eventum, vide Ode 7. lib. 1. Lyæus est nomen Bacchus.

H O R A T I I.

¹⁰ Romanus, (eheu posteri negabitis) Emancipatus fæminæ

¹¹ Fert vallum, &c arma miles, &c spadonibus Servire ¹² rugosis potest.

Interque signa (turpe!) militaria. Sol aspicit ¹³ conopeum. (eques)

¹⁴ Ad hunc frementeis verterunt bis milles Galli, canentes Cæfarem:

Hostiliumque navium portu latent Puppes ¹⁵ sinistrorum ¹⁶ sitæ.

¹⁷ Io triumphhe, ¹⁸ tu moraris aureos. Currus, & ¹⁹ intactas boves.

Io triumphhe, nec Jugurthino parem Bello reportasti ²⁰ ducem:

²¹ Neq; Africano, ²² cui super Carthaginem Virtus sepulcrum condidit.

Terra mariques vietus ²³ hostis, Punico Lugubre mutavit sagum.

Aut ille ²⁴ centum nobilem Cretam urbites Ventis iturus ²⁵ non suis.

²⁶ Exercitatas aut petit Syrtis noto,

²⁷ Aut fertur incerto mari. ²⁸ Capaciores affer hoc, puer, scyphos,

Et ²⁹ Chia vina, aut ³⁰ Lesbia: Vel, quod fluentem naufragium coercent,

Metire nobis ³¹ Cœcum.

Curam metumque Cæfaris rerum juvat.

³² Dulci Lyæo solvere.

IN MÆVIUM. Ode X.

Tempestatem & naufragium ei imprecatur.

¹ Malo auspicio navis de stellione exit. ² Ferens terri odoris hominem & turpem poëram, de quo Virgil. *Qui Baudum nos adit, amet tua carmina Mævi.* ³ Utrumque latus navis. ⁴ Funis nauales. ⁵ Mari ventis contraria agitato. ⁶ Dissiper & dispersos ferat. ⁷ Illices consubstas.

¹ Ala soluta navis exit alite Ferens ² olenem Mævium. Ut horridis utrumque verberes ³ latus, Auster memento, fluctibus. Niger ⁴ rudentes Eurus ⁵ inverso mari, Fractosque remos ⁶ differat. Insurgat Aquilo, quantus altis montibus Frangit ⁷ trementeis ilices.

Nec sidus ⁸ atra nocte amicum appareat,
 Qua tristis Orion cadit.
 Quiiore nec feratur æquore,
 Quam ¹⁰ Graja victorum manus,
 Cum Pallas usto vertit iram ab Ilio
¹¹ In impiam Ajacis ratem.
¹² O quantus instat navitis ¹³ sudor tuis,
 Tibique pallor ¹⁴ luteus,
¹⁵ Et illa non virilis ejulatio,
 Preces & ¹⁶ aversum ad Jovem!
¹⁷ Ionius udo cum ¹⁸ remugiens sinus
 Noto carinam ruperit.
¹⁹ Opima quod si præda curvo littore
²⁰ Porrecta mergos ²¹ juveris;
²² Libidinosus immolabitur caper,
²³ Et agna tempestatibus.

Jovem preces non audientem, vel iratum
 Iaffo sepe murmurans navem frègerit. ¹⁷ Cum Adriaticus sinus humido
 Iffo fatto naufragio in litus eris ejactus, mergis præda pinguis existens. ¹⁸ Metaph. est à bobus. ¹⁹ Quod
 à mortuorum præda extenta. ²⁰ Non quod caper tempestatibus immolari est foll-
 ius, sed, quia Mevius poëta fuit petulans & libidinosus. ²¹ Agna nigra. Virg.
 lib. 3. En. *Nigram hyemis pœudem, Zephyris fœlicibus albam.*

AD PETTIUM. Ode XI.

*Se amore captum non posse adversus faciendo-
 operam & studium conferre.*

Petti, ¹ nihil me, sicut antea, juvat
 Scribere versiculos,
² Amore perculsum gravi,
³ Amore, qui me præter omnes, expetit
 Mollibus in pueris,
 Aut in puellis urere.
⁴ Hic tertius December, ex quo destiti
⁵ Inachia furere,
 Silvis honorem decutit.
 Heu me per urbem (nam pudet tanti mali)
⁶ Fabula quanta fui!
 Conviviorum & poenitet,
⁷ In queis amantem & languor & silentium
⁸ Arguit, ⁹ & latere
 Petitus imo spiritus.
¹⁰ Contraque lucrum nil valere, candidum
 Pauperis ¹¹ ingenium
¹² Querebar applorans tibi:
¹³ Simul calentis ¹³ invercundus deus
 Fervidiore mero
 Arcana promorat loco.
 Quod si meis inæstuat præcordiis
 fid eff., ebrius eram) ymo fervidiore.

8 Tenebrosa nocte sine lumen.
 9 Qua nocte occidit triflīs
 Orion, sydus coelestis cuius
 occasus, tempestates excita-
 tans, tristes nautas efficit.

10 Quam Græci viatores,
 quorum complures naufragio
 perlerunt. ¹¹ Ajax
 Cassindram Minervæ sup-
 plicem in ejus templo stu-
 prayerat. ¹² Apostrophe
 poetica ad Mevium. ¹³ La-
 bor & metus propter tem-
 pestatem impendente.

14 Color croceus ex ful-
 vo pallidoque constans, sic
 dictus à lutea herba, in cuius
 vertice flores emicant
 lutei. ¹⁵ Planthus foemineus
 præ timore naufragii.
 Ejulatio est faminærum clama-
 tor & gemitus virorum,
wagtrus infantium. ¹⁶ Ad

Cum Adriaticus sinus humido
 à bobus. ¹⁷ Quod
 à mortuorum præda extenta. ²⁰ No-
 nergendi sic nominatas. ²¹ Paveris mergos, aves marinas, à facilitate
 nati, sed, quia Mevius poëta fuit petulans & libidinosus. ²² Agna nigra. Virg.

lib. 3. En. *Nigram hyemis pœudem, Zephyris fœlicibus albam.*

1 Nihil me juvat.

2 Amore Lycisci pueri.

3 Est Anadiplosis.

4 Ordo est hic tertius De-
 cemb. (Id est, annus) de-
 cutit sylvis honorem, id
 est, frondes, que sunt
 arborum honos & orna-
 mentum. ⁵ Inachiam a-
 mare, ⁶ Quam multus ser-
 mo de me habitus est pro-
 pter Inachie amorem? ⁷ In
 quibus convivilis languor,
 pallor, silentium & suspi-
 ria, indicia erant amoris
 mel. ⁸ Probavit. ⁹ Su-
 spirium ab imo productum.

¹⁰ Contra rivalium mu-
 nera & largitiones. ¹¹ Que-
 rebar candidos mores, inge-
 nii acumen, sapientiam. &c
 hujusmodi, nihil valere apud
 avaram puellam. ¹² Si-
 mul, ut Bacchus protulerat
 arcana mea ē loco suo, i.e.
 pectori meo, qui calebam

¹³ Bacchus facit homines inver-

14 Iracundia non impedita ab amore. 15 Ut hæc ingra: amoris pabula disfliper, & ex animo meo dlimo: veat. 16 Suspiria, lacrymas, silentium, querelas, cogitationes anxias, quæ amoris vulneri levamen non afferunt. 17 Impudentia definet certare imparibus. I. cum rivalibus superioribus & ditioribus. 18 Postquam hec magnifice dixeram te palam. I. coram te o Petri.

19 A te jussus 20 Incertus quo irem, quidve agerem, ferebar ad postes. i. Inachis ædes, mihi inimicæ. 21 Ad dura ejus reflibula, super que jacebam totas noctes. 22 Ordo est. Nunc amor Lycisci, gloriantis se vincere mollitia quamlibet mulierculam, me tenet. 23 A quo amore me extricare. 24 Confilia vera & ab adulatore libera.

25 Non objurgationes, vel injuria ab amica acceptæ.

26 Sed alius amor. Ovid. Successore novo tollitur omnis amor. 27 Habitæ membra solidæ & succ plena. 28 Alius amor pueri in nodum colligentissi: man. Quid faciebant pueri impudici. vide Od. 10. lib. 4.

14 Libera bilis, 15 ut hæc ingrata ventis dividat
16 Fomenta, vulnus nil malum levantia:
Definet imparibus
Certare 17 summotus pudor.
18 Ubi hæc severus te palam laudaveram,
19 Jussus abire domum,
Ferebar 20 incerto pede,
Ad non amicos heu mihi posseis, & heu
21 Limina dura, quibus
Lumbos, & infregi latus!
22 Nunc gloriantis quamlibet mulierculas
Vincere mollitia,
Amor Lycisci me tenet:
23 Unde expedire non amicorum queant
24 Libera consilia,
Nec 25 contumelizæ graves;
26 Sed alius ardor, aut pueræ candidæ,
Aut 27 teretis pueri,
Longam 28 renodantis comam.

O D E XII.

In anum sedem qua illius amores ambiebat.

1 Non viris digna sed barris. id est, elephantis Indicis, qui magna: habent genitalia. fortasse intelligit valentissimos ac mentulatissimos amatores. 2 Cur mirtis epistolas, quibus me ad tuum libidinem explendam sollicitas? 3 Mihil juveni, in certamine venereo non valido.
4 Sed naris acutissima, cui tua immundities placere non potest. 5 Nam ego solus citius odoror utrum multum polypum, id est, nastrum morbum habeat, an gravem hircum. Id est, factorem refrum in aliis (citius inquam odoror) quam canis rimatur ubi lateat aper. 6 Fetus odor in aliis pilis. 7 Poëta secum loquittur de hac anu, exclamans in ista persona. 8 Senilibus & flaccidis ejus membris. 9 Pene meo languente, ne ullam vim habente propter tui fastidium. 10 Quum effrenaram libidinem hanc anus properat explore. 11 Nec illi anu Jam manet creta sudore humecta, nec facies, quo faciem tinxerat. Tanto enim mortu in opere venereo seipsum agerat, ut fucus, quo faciem pinxerat, praefudere desfixerit. 12 Ex crocodili terrebris fino & ceruſa (quam poëta hic cretam appellat) fit medicamentum a eurim nitidam servandam. 13 Clunes agitando translatio est à fulibus. 14 Leæ stragula nimio motu rumpit. 15 Vel cum hæc anus iraeundis dictis mensu quam meo, id est, validior es in illa, quam in me.

Muchiam ter nocte ¹⁶ potes: mihi semper ad unum
¹⁷ Mollis opus. ¹⁸ pereat male, quæ te
 Lesbia querenti taurum, monstravit inertem.
 Cum mihi Chous adesset ¹⁹ Amyntas,
 Quis in indomito constantior inguine ²⁰ nervus,
 Quam nova collibus arbor inhæret.
²¹ Muricibus Tyriis iterata vellera lanæ,
²² Cui properabantur? ²³ tibi nempe.
 Beforet ²⁴ æqualeis inter conviva, magis quem
 Diligeret ²⁵ mulier sua, quam te.
 O ego non felix, quam tu fugis, ²⁷ ut pavet acreis
 Agna lupos, capreæque leones.
 Atque, cuius mentali nimietas est arbori comparanda.
 Vixit Tyria vestes bis tintas, quas Dibaphas nominant.
 Nam texebantur à me vellera. ^{1.} vestes pretiosæ?
 Vixit ad Venerem Inepto. ²⁴ Inter coœvos & contubernalis.
 Vixit magis diligeret, quam ego te. ²⁶ Exclamatio poetica.
 Agna ut agna lupum, & ut capreæ horrent leones.

¹⁶ Potes sibille-
gare. ¹⁷ Deblilis es & mihi
semper languidus ad unum o-
pus venerum.

¹⁸ Pereat male
Lesbia lena, quæ
mihi querenti
taurum. ^{1.} Juve-
nem in re veno-
rea robustum,
monstravit te
inerrem. ^{1.} igna-
vum & pigrum.

¹⁹ Juvenis ro-
bustus ex Coo
Penis. ²¹ Par-
²² Cui? ^{1.} ad cuius
ad Venerem Inepto. ²³ Tibi nempe in valido at-
tacum. ²⁴ Inter coœvos & contubernalis. ²⁵ Quem sua
tuus exclaimatio poetica. ²⁷ Quam tu

A D A M I C O S. Ode XIII.

Horrida tempestas ¹ cœlum contraxit &
 Nivesque ² deducunt Jovem. (imbres,
 Nunc mare nunc ³ filæ
 Threicio Aquilone sonant. ⁵ rapiamus
 Occasionem de die: ⁶ (amici
 Dumque virent genua, ⁷ (etius.
 Tu decet, ⁸ obducta solvatur fronte sen-
 Tu vina Torquato move
 Consule ¹⁰ pressa meo. (benigna
 Catera mitte loqui. ¹² Deus hæc fortasse
 Reducet in sedem vice.
 Nunc & ¹⁴ Achæmenia
 Perfundi nardo juvat, & ¹⁵ fide Cyllenea
 Levare diris pectora
 Sollicitudinibus: (alumno:
 Mobilis ut grandi cecinit ¹⁶ Centaurus
 Invictæ mortalis, dea
 Nate ¹⁷ puer Theride, (parvi
 Te manet Aslaraci tellus, quam frigida
 Findunt ¹⁹ Scamandri flumina,
 Lubricus & Simois: (Parcae
 Unde tibi redditum certo ²² subtemine
 Rupere: nec ²³ mater domum
 Cœrula te revehet.
 Illic omne malum vino cantuque levato,
 Deformis agrimonæ
 Dulcibus alloquiis.

¹ Tempestas coegerit nubes
 In unum locum. ² Cum
 imbricibus Jupiter in terram
 descendit, ut veterum fuit
 opinio. ³ Est dictio trisyllaba,
 per Dierefin. ⁴ A-
 quilone vento frigidissimo
 è Thracia flante. ⁵ Arri-
 piamus ex hoc die convivandi
 opportunitatem. ⁶ Dum
 vires sunt firmæ & stabiles.
 Nam in genibus robur &
 vim corporis reposuisse vi-
 detur. ⁷ Et dum patitur
 ætas, longe abfit à nobis fe-
 veritas tenillis. ⁸ Solvatur
 senectus à fronte in rugas
 contrafacta. ⁹ Tu puer pro-
 move & profer vina ex apo-
 theca. ¹⁰ Vina calcara,
 quando ego narus eram,
 Torquato & Cotta Cosse
 quorum nominibus notabari
 vini cadus vid. Od. 21.
 lib. 2. ¹¹ Omitte & per-
 mitte divi extera sic Od. 11.
 lib. 1. ¹² Poëta (ut mibi
 uidetur) amicum suum tri-
 stem consolatur. ¹³ Deus
 restituerit hæc benigna vicissi-
 tudine in pristinum statum.
¹⁴ Unguento Nardino
 Perlico, sic dicto ab Achæ-
 meni Perfarum regi, vide
 Od. 11. lib. 2. ¹⁵ Cythara
 inventa à Mercurio, qui in
 Cyllene (monre Arcadiæ)
 enerritus dicitur. ¹⁶ Ut
 Chiron (præstantissimus do-
 ctor & magister) predixit Achilli fortis, quem aluit & eruditivit.
¹⁷ O invictæ A-
 chilles filii Theridis deæ marinae. ¹⁸ Te Troja exspectat.
 Aslaracus fuit avus
 Achilæ, & pater Capys. ¹⁹ Scamander & Simois, fluvii Trojani, ex Ida monte
 descendentes. ²⁰ Labens pro narura aquæ. ²¹ Ubi pro certo tibi est moriendum.
 Subtemen est filium, quod staminæ subtexitur. ²³ Thetis dea marina, cul-
 turæ eius color tribuitur. ²⁴ Cum apud Trojam fueris, levato omne malum de-
 formis agritudinis vino cantuque, nimis aliquid, que (scilicet vinum & cantus)
 agritudinis solatia. ²⁵ Deformes efficit animi agritudo.

AD MÆCENATEM. Ode XIV.

Phrynes amorem obstat quo minus jambos promissos absolvat.

1 Ordo est. ô candide Mæcenas, tu occidis me, sæpe rogando, cur moltis inertia. i. amor immiserit meis sensibus tantam oblligionem. 2 Veluti si biberim pocula afferentia somnos Lethæos. i. lethargum quem inexpugnabile fere dormiendo desiderium consequtitur. Lethe fluvius est infernalis, cuius latices si quis gustaverit, omnium rerum præteriorum statim obliviscitur. 3 Sintiente fauce.

4 Cupido amoris Deus hoc voluit. 5 Finire. *Translatio est ab umbilico corporis, ad cuius formam solebant veteres Ilbororum suorum tegumenta umbilicus ex ebore, ligno, aut simili materia factis, extornare.* 6 Amore

Bathylli. 7 Poëtam lyricum ex civitate Teja. vide Ode 17. lib. 1.

9 Flevit Bathilli amorem, qui fuit Anacreontis delicie. 10 Cum magna facie.

11 Tu quoque Mæcenas amas etiam, miser.

12 Quod si Helena, quæ p

cendii Trojani causa fuit, non fuit tua pueria pulchrior.

13 Trojam oblitus

14 Gaude forte tua, que mea forte est melior.

Nam ego Phrynen amo, fons

intima fortis & meretricem, non uno amatore contentam, sed mihi cum

communem. 15 Fatta libera ex ancilla.

1 M Ollis inertia cur tantam diffuderet
Oblivionem sensibus,

Pocula Lethæos 2 ut si ducentia somnos

3 Arente fauce traxerim,
Candidé Mæcenas, occidis sæpe rogando.

4 Deus, deus, nam me vetat,
Inceptos, olim promissum carmen, jambos

5 Ad umbilicum adducere.

Non aliter Samio dicunt arsifile 6 Bathyllus

7 Anacreonta Teium:
Qui persepe 8 cava testudine flevit, 9 amorem

10 Non elaboratum ad pedem.

11 Ureris ipse miser. 12 quod si non pulchritudo
Accedit obsessam 13 Ilion,

Gaude forte 14 tua. me 15 libertina, neque

Contenta, Phryne macerat.

AD NEÆRAM. Ode XV.

Non servatam ab ea fidem conqueritur.

N Ox erat & cœlo fulgebat Luna serena
Inter minora sidera,

Cum tu¹ magnorum numen² luxura deorum

3 In verba jurabas mea;

4 Arctius atque edera procera astringitur

5 Lentis adhærens brachiis:

6 Dum pecori lupus, & nautis infestus

Turbaret hibernum mare,

8 Intonsoisque agitaret Apollinis aura caput

9 Fore hunc amorem mutuum.

10 O dolitura mea multum virtute, Neæra.

Nam si quid in Flacco 11 viri est,

Non 12 feret assiduas 13 potiori te dare nec

Et queret iratus 14 parem.

Nec femel 15 offensæ cedet constantia feræ.

Si certus 16 intrarit dolor.

17 At tu quicunq; es felicior, atq; meo nunc

Superbus incedis 18 malo;

1 Dii magni sunt Jupiter, Minerva, Apollo, &c.

2 Numen leitura propter perjurium & fidem postea violatam. 3 Jurabas facere, quod ego tibi proponebam. 4 Arctius, quam ab edera astringitur ilex procera. 5 Flexibus, & tenacibus brachialis mihi adhærens. 6 Semper.

7 Orion est astrum, cuius ortus mare ac terras temperatibus turbat. vide Od. 22. lib. 1. 8 Cur sol depingatur intonsus, vide Ode 28. lib. 1. 9 Jurabas hunc amorem fore mutuum & parem.

10 O Neæra, tu multum dolebis mea virtute. 1. mentis constantia, si quando iratus te deseram. 11 Si quid virilitatis est in F. Horatio.

i. in me. 12 Horatius non patietur. 13 Rivali meo, qui tibi potior est, quam ego sum.

14 Quæ milles amore respondebit. 15 Quæ femel offendit.

16 Si certus dolor intrarit in

17 mun meum. 18 Apostrophe ad rivalem suum.

19 Quod sperior à Neæra

Sis pecore, & multa dives tellure licebit,
Tibique ²⁰ Paetolus fluat,
Iacte ²¹ Pythagoræ fallant arcana renati,
Formaque vincas ²² Niræ;
Hæ transillatos ²³ alio mœrebis amores.
Ait ego vicissim ²⁴ risero.

vide Ode 28. lib. 1. 22 Niræ formosissimum. vide Ode 20. lib. 2. 23 In ilium, te relicto. 24 Ridebo te alternatim.

19 Quamvis sis dives, sa-
piens, & pulcher, *qua sunt*
causa amoris. 20 Paetolus
est fluvius Lydie, auri ra-
menta secum in decurio tra-
hens. 21 Pythagoræ denuo
nari. De anime transfini-
gratione in alia corpora Ju-
xta Pythagoræ opinionem.

AD POPULUM ROMANUM. Ode XVI.

Queritur bellorum civili nullum esse finem.

1 Altera ætas,
qua Cadem C.
Cæfaris confe-
cta est.
2 Consumitur
bellis Civilibus,
quibus Angu-
stus Brutus &
Caſtum (Cæfa-
ris imperfecto-
res) persequen-
tibus perseque-
batur. 3 Popu-
li Italix bellicoſi.
4 Porſena dux Erru-
ſorum minabatur ſe velle Ro-
manam demoliri,
niſi Tarquinium
ejēctum Romani
in urbem re-
ciperent.
5 Cur emula?
quia Capua in
tempore eripie-
ndi Romanis
imperium, tunc
temporis pra-
fertim, cum An-
nibal vastaret
Italiā. 6 Belli
civiliſ author &c
dux. vide Ode 14.
lib. 5. 7 Allo-
broges ſunt po-
puli Galliæ, qui
per fuos legatos
Ciceroni conju-
gione Catilinariam pate fecerunt, quamvis cum Lentulo prius conſenserant. re-
mington dicuntur infideles novis rebus. 1. qui novis rebus ſtudebant. 8 Juventute
arvales, habent enim omnes ferre Germani oculos cœruleos. 9 Annibal à parentibus
propter Iberos ſua crudelitate in præliis cœſos. 10 Nos ætas impia
l. quorum fanguis morti destinatus eſſe videtur, propter majorum
pedes quoconque ferunt: quoconque per undas
Notus vocabit, aut protervus Africus.
Si placet? an melius quis habet fiducem? 19 ſecunda
Iatrem occupare quid moramur alite?
Iudicemus ²⁰ in hæc: 21 Simul imis faxa renarint
Vadis levata, ne redire ſit nefas:

omnes Catilinariam pate fecerunt, quamvis cum Lentulo prius conſenserant. re-
mington dicuntur infideles novis rebus. 1. qui novis rebus ſtudebant. 8 Juventute
arvales, habent enim omnes ferre Germani oculos cœruleos. 9 Annibal à parentibus
propter Iberos ſua crudelitate in præliis cœſos. 10 Nos ætas impia
l. quorum fanguis morti destinatus eſſe videtur, propter majorum
pedes quoconque ferunt: quoconque per undas
Notus vocabit, aut protervus Africus. 11 A feris ſolum urbis Rome iterum poſtſedebit, ſicut ante eam con-
ſiderat. 12 Stabiliſ ſuper cineres urbis vel civium.
Romilli oſſa in ſepulcro condita, & ſic neque ventis commota, neque ſolis ra-
pido, inſolens viator diſſipabit. 14 Contra fas eſt, videre Romilli cineres
aruspice. 15 Fortasse aut vos omnes generatim, aut certe melior pars queritis,
arvales, habent enim omnes ferre Germani oculos cœruleos. 16 Phocæa Ionie civitate diſcedentes venerunt in Galliam, arque illuc Massiliam
a Phocæa Ionie civitate diſcedentes venerunt in Galliam, arque illuc Massiliam
nobilitatum conſiderunt. 17 Execrationibus uſa. 18 Sit hæc ſenten-
tia nempe, quo pedes ducunt, ire. 19 Bonis avibus. 20 In hæc verba juremus,
ut nefas ſit prius in patriam redire, quam faxa ē maris fundo enatā int. 1. ju-
nior quaque redire, ut Poſtequam.

22 Neꝝ

- 22 Neu piceat
navibus tum domum
revehi , quando , sec.
- 23 Naves ad
urbem Romanam
verfas . 24 Gal-
lie fluvius .
- 25 Verticem
montis Matini ,
qui est in Cala-
bria . 26 Appen-
ninus est mons
ab Alpibus or-
tus , procul à
mare per me-
diām Italiām
porrectus .
- 27 Inaudita li-
bidine . 28 Sub-
jacere ad col-
lum . 29 Et co-
lumba coēat
cum milvio .
- 30 Quando ar-
menta adeo fue-
rint credula , ut
non timeant
leones . 31 Hir-
eus sine fetis .
- 32 Tali execra-
tione cum tota
Roma , vel pars
mellior , est usq;
tum eamus .
- 33 Mellior vul-
go imperito .
- 34 At vero que
pars civitatis
mollis erit & si-
ne spe , male
ominatos & in-
felices lectulos
perpetuo ore-
mat . 35 Prae-
tervolare id est ,
præscrire Tyr-
renum mare .
- 36 Nos exspe-
ctar Oceanus
præternavigan-
dus , in quo sunt
insulae fortuna-
tiae . 37 Quid u-
niverlam terram
circumvagatur .
- 38 Messiem co-
ploriam . 39 Vinea non putata , non præcisa , semper floret . 40 Ramus oliva
fidelis , ut sibi domini nunquam fallar . 41 Arborem naturalem , non infi-
Nam in insulis fortunatissima fine arte nascuntur .
- 42 Crepante pede , id est , cum leni murmure . 43 Crepante pede , id est , cum leni murmur . 44 Ultro veniunt . 45 Eri-
charus domum refert distenta ubera . 46 Ursus non infidatur oībus , que fe-
ovili . 47 Hypallage est . 48 Ut neque Eurus terras minuat imbris . 49 In
insulis nulla est siccitas . 50 Hvenem & æstatem Jove modificant . 51 Na-
qua Jason & heroes Gracie vesti sunt , vellus aureum petentes) non huc con-
Argoo remige , id est , Argos remigibus . 52 Medea , quæ propter libidinem per-
prodidit . 53 Cadmus cum scilicet non huc convertit antennarum cornua . 54 In
gnū laborem perferens . 55 Nimis vehemens potentia nullius affri . 56 Littora hominibus pli habitanda . 57 Postquam Jupiter
culum aureum aereo permutaverat . 58 Dura fecit . id est , ferrea scula inde
quorum tempore , fuga & prospera declinatio pli datur . 59 Me hasfore .

AD CANIDIAM. Ode XVII.

Ut fibi tandem ignoscatur.

Non jam efficaci¹ do manus scientiae
Nigra & oro regna per² Proserpinæ,
Et Diane³ non movenda numina,
Quæ libos carminum⁴ valentium
Ex cœlo devocare sidera,
Canidia, parce⁵ vocibus tandem sacris,
Quæ retro solve, solve⁶ turbinem.
Morit nepotem Telephus Nereium,
Quem superbus⁸ ordinarat agmina
Myrorum, &c in quem tela acuta torserat
Centre matres Ille addictum feris
Citharibus, atque canibus⁹ homicidā Hectorē,
Postquam relictis mœnibus rex procidit,
Pervicacis ad pedes Achillei.
Scuta duris exuere pellibus
Superiosi¹² remiges Ulyssēi (sonus
Volente Circe membra: tunc¹⁴ mens, &
Ulyssis, atque notus in vultus honor.
Amata nautis multum, & institutoribus.
Fuit¹⁶ juventus, ¹⁷ & verecundus color
Quæquit ossa pelle amicta lurida.
Tuis capillus albus est odoribus.
Collum à labore me¹⁹ reclinat otium.
Urget diem nox, & dies noctem:²¹ neq; est
Tanta²² tanta spiritu precordia.
Ergo negatum, vincor, ut credam miser,
Nec peccus increpare carmina.
Quoniam Marsa²⁴ diffilire nenia.
Quid amplius vis? ô mare, & terra, ardeo:
Quoniam neque atro delibutus Hercules
Melli cruento, ²⁶ nec Sicana fervida
Est in Aetna flamma-tu, ²⁷ donec cinis
Quoniam aridus ventis ferar,
Cales venenis officina Colchicis.
Quæ finis?³⁰ aut quod me manet stipendium?

Quare: ³¹ juftas³² cum fide poenas luam;
Me liberar. ²⁰ Nocte dieque animi doloribus
Quæ licet respire. ²² Precordia extenta spiritu
Non credam à me negatum, nempe Sabella carmina increpare peccus. I. magi-
cæstæ Dejanire vim inferre conasatur. vide supra Od. 5. ²⁴ Dirumpi maleficio carmi-
nas, qui Marti Sabinis sunt vicini, à Circes filio originem trahentes. ²⁵ Cruore Cen-
tauri, quæ quantum ego ardeo, ²⁷ Donec aridus cinis factus, tiam ventis ludibrio.
Quis terminus erit istis meis mollis? ³⁰ Quis poenas pecuniarias, aut tri-
plicem à me exigis? ³¹ Poenas à te imperaras luam.

1 Agnosco me vistum, &
potenti veneficiorum scientiæ cedo. 2 Oro te per deas
tibi maxime venerandas, nempe Proserpinam & Dianam. 3 Oro per numina,
quæ nolunt moveri, & à suis
decretis flecti, vel, quæ la-
cessita graves sumunt poenas
à peccantibus. 4 Quæ val-
ent in terras deducere sy-
dera cœlo derracta. 5 Par-
ce cantionibus sua diritare
execrandis. 6 Retro sol-
ve, vel, (ut alii volunt) re-
tro volve. i. converte in
contraria partem Rhom-
bum magicum, quo mentem
meam obligasti, & ad apo-
rem quasi vertigine quadam
coegisti. 7 Telephus My-
rorum rex ad misericordiam
flexit Achillem, cuius ma-
ter Thetis Nerei fuit filia.
8 In quem instruxerat ex-
ercitum. 9 Hominum in-
terfectorem. i. virum bellis-
cosum. Intelligit Heitoris
cadaver ab Achille canibus
destinatum. 10 Postquam
relicta Troja Priamus se-
tæ ad pedes Achillis abjectæ,
orans ut corpus Heitoris si-
bi redderet. 11 Obstinati
in sententia. 12 Socii U-
lyssis exuerunt setosa mem-
bra duris pellibus. i. porco-
rum figuræ exuerunt &
humanas resumserunt.

13 Concedente Circe, Jam
ab Ulyssē placata. 14 Tunc
ratio & oratio & facies
pristina restituta est. 15 O
Canidia, quam nautæ &
institores, homines fôrdidi,
multum amant. 16 Fugit
flos Juventutis meæ. 17 Et
rubicundus color, qualis
ineit pueris erubescientibus,
non carnes, sed ossa tantum
mibi reliquiæ sub nigra pelle
vestita. 18 Tuis unguen-
& veneficis canus est ca-
pillus meus ante tempus.
exerceor. 21 & ô! i'g'zis,
Ergo miser vincor,
Dirumpi maleficio carmi-
nas, qui Centauri, ²⁵ Nec tantum
Cruore Centauri, ²⁶ erat enim Medea ex Colcho.
Quis terminus erit istis meis mollis? ³⁰ Quis poenas pecuniarias, aut tri-
plicem à te exigis? ³¹ Poenas à te imperaras luam. 32 Fideliter.

Para-

33 Paratus purgare & la-
sam te placare. 34 Pro fa-
cificio tibi immolando.

35 Si voles laudari menda-
cibus carminibus, quod fier,
si sic dicam: tu pudica, tu
proba, &c.

36 Tu fidus aureum inter
altra versaberis. 37 Hele-
nam Stefichorus verbibus
conrumelios infamaverat.

38 Pollux, 39 Stefichoro
oculos reddiderunt. 40 Et
tu o Canidia, eorum exem-
pli, solve me dementia,
quam parior. 41 Hæc pa-
linodia seu potius contumel-
ia est urbanissima: simulat
enim negare, quod de Canid-
ia affirmat. 42 Nec pa-
rentum obscuritate vilen-
fens, nec adulteris paren-
tibus nata. 43 Nec docta sepultos panperum cineres dispergere aut adducere
est, & humanum. 44 Pura sunt tibi manus à scelere, quod falsum est, ut non
qua omnia. 45 Venter fecundus. 46 In puerperio. 47 Venter partum 48 Cruore rubros obstetrix pannos lavit;
que tu exfilis, & c leto surgis fortis puerpera, id est, nunquam.

Paratus 33 expiare, seu poposceris
34 Centum juvencos, sive 35 mendaci lyn-
Voiles sonari. Tu pudica, tu proba
36 Perambulabis astra sidus aureum.
37 Infamis Helenæ Caſtor offendit vice
38 Fraterque magni Caſtoris, vieti prece
Adempta 39 vati reddidere lumina.
40 Et tu (potes nam) solve me dementia.
41 O nec paternis 42 obfoleta fardibus,
Nec in sepulcris pauperum 43 prudens am-
44 Novendialeis dissipare pulveres.
45 Tibi hospitale peccus, & 46 pure mat-
Tuusque venter partum 47 ejus: & tuo
48 Cruore rubros obstetrix pannos lavit;
49 Utcunque fortis exsulis puerpera.

Canidia respondet, ostendens nullus se precibus exorari posse.

1 Auribus clausis & fur-
dis.

2 Non fixa naufragis
sunt furdiora, quam ego
sum tibi. 3 Verberat.

4 Fluctu. 5 Egone pa-
tiar, ut tu impune deriseris.

6 Cotyrtia id est, sacra
nocturna & flagitiosa, sic
dicta à Cotyrtio dea turpi-
zudinis. 7 Tuis verbibus
vulgata. 8 Cupidinis libe-
re per omnem libidinem va-
gantis, fine ullo pudore.

9 Et quasi Censor ac Judeo
factus beneficiorum, que
traecto extra portam esquili-
nam, ubi multa erant sepul-
chra. 10 Patiarne, ut sine
vindicta me urbis fabulam
feceris? 11 Quid proderit
prelio conduxisse beneficas
anus Pelignas? Anus Sabi-
nas a Peligno monte sic no-
minatas. 12 Praefens ve-
nenum misericorde, ut statim
moriaris. 13 Si tardius,
quam optas, es moriturus.

14 Tibi misero vita produ-
cenda est in hoc, id est,
propter hoc. 15 Ut semper
sufficias cruciaribus, quos
ego quotidiane tibi novos pa-
rabo. 16 Tantalus deorum
arcana vulgavit, quapropter apud inferos in media rerum copia siti torquent
fame. 17 Egens affluentis dapis.

18 Quicquid optabili def. &c. 19 Vide Od. 3. lib. 1. Modo optabili def. &c. 20 Norico
enfis ponitur pro quovis enfe. Vide Od. 16. lib. 1. 21 Frustra, quia non meo-
tis. 22 Existens tristis animi aegritudine, que vitam fastidit. 23 Super hunc
ros tuos mihi inamicos ego tunc equitabo. 24 Tanquam vivas imagines.

Quid 1 obseratis auribus fundis preces?
2 Non saxa nudis furdiora navitis
Neptunus alto 3 tundit hibernus 4 salo.
5 Inultus ut tu riseris 6 Cotyrtia
7 Vulgata, sacrum 8 liberi Cupidinis?
9 Et Esquilini Pontifex benefici
10 Impune ut urbem nomine impleris mol-
Quid proderit ditasse 11 Pelignas anus,
Velociusve miscuisse 12 toxicum,
13 Si tardiora fata te votis manent?
Ingrata 14 misero vitaducenda est in ho-
15 Novis ut usque suppetas doloribus.
Optat quietem Pelopis 16 infidus pater,
17 Egens benignæ Tantalus semper dapi-
Optat Prometheus obligatus 18 aliti,
Optat supremo collocare Sisyphus
In monte saxum: sed vetant leges Jovis.
19 Voiles modo altis desilire turribus:
Modo enfe peccus 20 Norico recludent:
21 Frustraque vincla gutturi innectes tu-
22 Fastidiosa tristis agrimonias. (quis
Vectabor 23 humeris tunc ego inimici-
Meaque terra cedet insolentie.

An que movere 24 cereas imagines,
apud inferos in media rerum copia siti torquent
fame. 18 Quicquid optabili def. &c. 20 Norico
enfis ponitur pro quovis enfe. Vide Od. 16. lib. 1. 21 Frustra, quia non meo-
tis. 22 Existens tristis animi aegritudine, que vitam fastidit. 23 Super hunc
ros tuos mihi inamicos ego tunc equitabo. 24 Tanquam vivas imagines.

Nippe nosti curiosus, &c ²⁵ polo
Tempere Lunam ²⁶ vocibus possum meis,
Crematos. ²⁷ excitare mortuos,
Desiderique temperare poculum,
Plorem artis in te nullum habentis exitū?

²⁵ Cœlo deducere lunam.
²⁶ Carminibus meis.
²⁷ Excitare ab inferis.
²⁸ Amoris poculum confi-
cere. ²⁹ An plorem exi-
tum artis magice contra te
nihil agentis, quasi nullius
sit efficacia?

QUINTI HORATII FLACCI

CARMEN · SÆCULARE.

Pro Imperii Romani Incolumitate.

Hæbe, sylvarumque ¹ potens Diana,
Lucidum coeli decus, ô colendi
Semper, & culti, date que precamur
³ Tempore sacro:
Sibyllini monuere ⁴ versus,
Virgines ⁵ lectas puerosque castos
⁶ quibus septem placuere colles,
Dicere carmen:
Alme Sol, ⁷ curru nitido diem qui
Promis & celas, ¹¹ aliisque & idem
Mæceris; ¹² possis nihil urbe Roma
Vifere ¹³ majus.
Rite maturos aperiare partus
Lenis ¹⁴ Ilithyia tuere matres:
Sive tu Lucina probas vocari,
¹⁶ Seu genitalis.
Diva, producas sobolem, patrumque
Prosperes decreta super jugandis
Tumulis, prolisque novæ feraci
¹⁸ Lege marita:
Certus ut denos decies per annos
Orbis & cantus, referatque ludos
Ter die claro, totiesque grata
Nocte frequentcis.
Vosque veraces cecinisse Parcae,
Quod fæmel dictum est, stabilisque rerum
Terminus servat, bona jam peractis
Jungite fata.
Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet ²³ Cererem corona:
Intrant foetus & aquæ salubres,
²⁴ Et Jovis auræ.

Confules de maritandis ordinibus, Augusto imperium tenente.
ut certus orbis, (id est, seculum quod continet 100 annos) cantus referat & lu-
dos faciliat. ²⁰ Ter in ternis diebus, rotidemque noctibus.
Parce, que veraces esitis in illis, quæ ceclinitis, jungite bona fara fitis jam transfa-
cti, & stabillis rerum terminus id servet, quod fæmel à vobis dictum est, nempe
ut Rom. imperium permaneat in perpetuum, juxta illud Virg. *Imperium sine fine*
ad. &c. ²² Tellus frugibus abundans & pecore
corona spicea donabunt, propter frugum ubertatem.

² Carmen sæculare fuit à
Poëta compositum, ut ca-
neretur iudicis sæcularibus,
qui centesimo quoque anno
fieri solebant. ¹ Domina.

² Sol & Luna sunt coll
ornamenta, quorum alter
diurnum, altera lumen no-
cturnum præbet. ³ Die-
bus festis & sæcularibus.

⁴ Verbum Sibyllinorum
authoritas multum valuit
apud veteres Romanos.

⁵ Libri. ⁶ Virgines à vi-
ro integras. ⁷ Quibus Ro-
ma placuit, septem colles
suo ambitu includens.

⁸ Sol, qui omnia alls.
⁹ Quadrigis veccus circum
terram intra horas ²⁴.

¹⁰ Qui diem aperis orien-
talis occidens. ¹¹ Qui
alius ab hefterno videris na-
sei hodie, tamen idem es &
semper unus. ¹² Utinam
possis. ¹³ Nihil majus vi-
dere in hoc inferiore mundo.
¹⁴ O Diana que lenis
es in aperiendis partibus
tempestivis. vide Ode 22.
lib. 3. ¹⁵ Sive eligis voca-
ri Lucina quia open fera
infantibus in lucem pro-
deuntibus. ¹⁶ Seu mavis
vocari Luna ad gignendum
valens. Nam veluti Soils ca-
lor animat, sic humor Lunæ
nutrit & gignit. ¹⁷ O di-
va, te rogamus, ut producas
sobolem Romanam, utque
properes Senatus consulta
super feminis in matrimo-
nio collocandis, & super le-
ge Maritali, que sit ferax
prolis novæ. ¹⁸ Legem
tulerunt Papius & Poppæus

¹⁹ Precamur
ut certus orbis, (id est, seculum quod continet 100 annos) cantus referat & lu-
dos faciliat. ²¹ Et vos
Parce, que veraces esitis in illis, quæ ceclinitis, jungite bona fara fitis jam transfa-
cti, & stabillis rerum terminus id servet, quod fæmel à vobis dictum est, nempe
ut Rom. imperium permaneat in perpetuum, juxta illud Virg. *Imperium sine fine*
ad. &c. ²³ Agricola Cererem
corona spicea donabunt, propter frugum ubertatem.

²⁴ Aer salubris.

²⁵ Con-

- 25 Recondito relo &c è manibus tuis abjecto. 26 Luna presertim triduana, bicornis appetet. 27 Idcirco Roma opus Apollinis dicitur, quia Aeneas cum suis Apollinis responsa sequitutus, fides in Italia novas collocavit. 28 Trojanæ turmæ Littus Tiberinum tenuerunt.
 29 Jussa ab Apolline.
 30 Salvo cursu & secundis velis. 31 Turme Trojanæ.
 32 Sine vita noxa.
 33 Existens Incolumis, patria sua incensa. 34 Iter tutum. Flammam inter & hostes, Virg. 35 Suis Trojanis (quos secum in Italiam adduxit) daturus plura quam in patria amissa reliquerant. 36 Juvenibus ad dilectionem aptis. 37 Romanæ genti date divitias & liberos & omnem imperii majestatem. 38 Clarus sanguis. I. gens Romana, postritas Anchise & Veneris.
 39 Quia Apollo & Diana lucidi sunt, albae victimæ iis convenient. 40 Superior hoste bellum inferente.
 41 Misericors in hostem devictum. 42 Potentiam Romanam. 43 Magistratus Romanos, dictos Albanos à monte Albano in Italia. 44 Praecepta Romanorum exspectant, vel, ab Augusto amicitiam petunt.
 45 Virtus superiori tempore ab hominibus neglecta non dubitat nunc redire.
 46 Omnia rerum ubertas. vide Ode 17. lib. 1.
 47 Divinus Apollo, qui à Jove vaticinari non habuit. 48 Argoprotector dictus, ab arcu argenteo.
 49 Gratius propter Musicanum. 50 Arte Medicinali: Ovid. Invenimus Medicina meum est, opifexque per orbem Dicor. 51 Corpora morbo defatigata. 52 Si favet arcibus Palatinis Pars pro tota Romi. 53 Propitius. 54 In alteram & semper meliorem etatem.
 55 Producant rem Rom. & Latium. I. Romanum Imperium & Italiæ.
 56 Montem, in quo Diana sacra celebabantur.
 58 Exaudiat preces.
 59 Puerorum precibus annuat.
 chorus doctus dicere laudes Phœbi & Diana, spem bonam & certam domum a porto, Joven & omnes Deos hoc sentire. I. haec velle & approbare.
 61 Quamvis chorus ex multis personis consistat, unus tamen personam gerit, a que unius partes agit.
- 25 Condito mitis placidusque telo
 Supplices audi pueros, Apollo:
 Siderum regina ²⁶ bicornis audi,
 Luna, puellas.
 27 Roma si vestrum eit opus, ²⁸ Illexque
 Littus Etruscum tenuere turmæ,
 29 Jussa pars mutare Lareis, & urbem
 30 Sospite cursu:
 31 Cui per ardensem ³² sine fraude Trojæ
 Castus Aeneas ³³ patritæ superstes
 34 Liberum munivit iter, datus
 Plura ³⁵ relictis:
 Di probos mores docili ³⁶ juventæ,
 Di senectuti placidæ quietem,
 37 Romulæ genti date remque, prole
 Et decus omne.
 38 Quique vos bobus veneratur ³⁹ albis
 Clarus Anchise Venerisque sanguis,
 Imperet ⁴⁰ bellante prior; jacente
 41 Lenis in hostem.
 Jam mari, terraque ⁴² manus potenteis
 Medus, ⁴³ Albanasque timet securis:
 Jam Scythæ. ⁴⁴ responsa petunt, superbi
 Nuper, & Indi:
 Jam fides, &c pax, & honor, pudorque
 Priscus, ⁴⁵ & neglecta redire virtus
 Audet, apparetque beata pleno
 46 Copia cornu.
 47 Augur, & fulgente ⁴⁸ decorus arcu
 Phœbus, ⁴⁹ acceptusque novem Cameræ
 Qui ⁵⁰ salutari levat arte fessos
 51 Corporis artus;
 52 Si Palatinas videt æquus arceis,
 Remque Romanam Latiumque ⁵³ felix,
 54 Alterum in lustrum, meliusque semper
 55 Proroget ævum.
 Quæque Aventinum tenet ⁵⁶ Algidumque
 57 Quindecim Diana preces virorum
 58 Curet: & votis puerorum amicas
 59 Applicet aureis.
 60 Hæc Jovem sentire, deosque cunctos,
 Spem bonam, certamque domum report
 Doctus, & Phœbi ⁶¹ chorus, & Diana
 Dicere landes.
- 57 Ad quos ludorum secularium procuratio pertinet
 59 Puerorum precibus annuat. ⁶⁰ Ordo est. ⁶¹

QUINTI HORATII FLACCI SERMONUM LIBER PRIMUS.

SATYRA I.

rejiciuntur primum in pravam hominum consuetudinem, qua sit, ut nunc
quam sua sorte sint contenti, nec in suo ritore instituto sibi placeant, sed
alienum suo anterent, & sua conditionis semper eos proximeat. Deinde
avaritiam, capta ex hoc sermone occasione, insectatur.

Qui sit, Mæcenas, ut nemo, quam sibi ² sortem,
Seu ³ ratio dederit, seu ⁴ fors objecerit, ⁵ illa
Contentus vivat: laudet ⁶ diversa sequenteis?
fortunati mercatores, ⁷ gravis annis ⁸ a deo. ⁹ ¹⁰ ¹¹
Miles ait, multo ⁸ ¹² jam fractus membra labore.
contra, mercator, navim jactantibus Austris,
Vita est potior. ⁹ quid enim? ¹⁰ concurrit: horre
Momento cita mors venit, aut Victoria læta.
Agricola laudat juris legumque peritus,
Sub galli cantum ¹³ consultor ubi ostia pulsat.
vile, datis ¹⁵ vadibus, qui rure extraictus in urbem est,
os feliceis viventeis clamat in urbe.
Catera de genere hoc (adeo sunt multa) loquacem
desistare valent ¹⁷ Fabium. ne te morer, audi,
go rem deducam. quis deus, En ego, dicat,
en faciam, quod vultis. eris tu, qui modo miles,
excitor: ¹⁸ tu consultus modo, rusticus. ¹⁹ hinc vos,
hinc mutatis discedite ²⁰ partibus. eja,
Quid statis? ²² nolint. atqui licet esse beatis.
causis est, merito quin illis Jupiter ambas
23 buccas inflet, neque se fore posthac
facilem dicat, ²⁴ votis ut prebeat aurem? ²⁵
ne lic, ²⁵ ut qui jocularia, ridens
percurram: quanquam ²⁶ ridenter dicere verum
vid vetat? ut pueris ²⁷ olim dant ²⁸ crustula blandi
vultores, elementa velint ut discere prima.
tamen amoto queramus seria ludo.
ille gravem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic caupo, miles, nautaque per omne
silaces mare qui currunt; ³¹ hac mente laborem
ferre, ³² senes ut in otia tuta recedant,
cum sibi sint congesta ³³ cibaria. sicut

¹ Quomodo
fit? ² Vitæ pro-
fessionem.

³ Ratio, que
certo confilio,
judicioque diri-
gitur. ⁴ Deus
aliquis, aut For-
tuna. ⁵ Illa for-
te. ⁶ Distim-
lia vivendi stu-
dia sequentes.

⁷ Senex miles.
⁸ Habens mem-
bra militari la-
bore fracta.

⁹ Quare non?
¹⁰ Concurrit
a militibus
in pugna.

¹¹ In puncto
temporis.

¹² Anre galli
cantum.

¹³ Consultor
est, qui disicit,
& jurisconsultum
confutit. ¹⁴ Angl.
a client.

¹⁴ Agricola.

¹⁵ Sponsoribus
dati. ¹⁶ Angl.
ba-
ring put in
pledges.

¹⁶ Cateri sunt
tam multi, qui
per inconstan-
tiam diversa
laudent, ut de-
lasse valeant,
sec. ¹⁷ Clamo-
sum caudicum,
vel, Philo-
phum quandam,
qui libros al-
quier conscripse-

¹⁹ Abite.

²² Non possunt.
Conditionibus vita mutatis.
Qui Jupiter irascitur. ²⁴ Ut eorum vota audiat.
Ut qui res jocularia
sucticas percurrit. ²⁶ Ridere & verum dicere quid vetat?
Interdum.
Agricola. ³⁰ Caupo qui multa perfide perquisivit.
In
ut finem. ³² Ut senes otiosam vitam traducant. ³³ Alimenta collecta.

Par-

34 Non incauta
ta hyems futu-
rae. 35 Simul
atque hyems ad-
venerit. 36 A-
quarius tristem
facit annum plu-
vialis & frigore.
Sol Aquarium
ingreditur 37
Kalend. Febr.

37 Foras non
repli. 38 Uri-
tur aestivo tem-
pore acquisitis.

39 Cessare fa-
ciat à lucro.

40 Donec non
sit allus te di-
ctor. 41 In ter-
ra altius fossa.

42 Timentem
uti pecunilis, ne
amittas. 43 Re-
sponsio avaril.

44 Ad num-
mum unum, fe-
re ad nihilum.

45 Horatii re-
plicatio. Nisi au-
rum tuum mi-
nuatur, sec.

46 Quamvis a-
rea tua triverit.
(i. per trituram
reddiderit) cen-
trum frumenti
mediinorum
millia. 47 Non
ex hoc, non
ideo. 48 Quam-
vis non multa
postideam.

49 Sacculum
ad panem geren-
dum, retis in
modum factum.
50 Inter ven-
tilios seruos.

51 Responde à
avare, quid pro-
ficiar homini
paucis contem-
to? 52 Agri
jugera. 53 A-
varil responsio.

54 Sumere.

55 Poëta iterum interrogat avarum. Eſt quasi dialogus inter

56 Sumere concedas.

57 Vatis fictilibus, aut vimineis, in quibus frumenta

ponere solebant.

58 Horrea.

59 Exempli cauſa.

60 Liquoris vel aqua

61 Ex eo fit.

62 Quam par fit.

63 Abreptos auferat Aufidus.

Apalis ful-

64 Quanrum na-
ture necelitas poſtular.

65 Major pars.

66 Virtutis cul-

67 Quia tantus tibi de fertur honos, quantum habeas.

i. pro divitiarum na-

zequo miseriā suam ferens.

68 Qui in talis fententia est conſtiturus.

69 Permitte ut fit miser,

pecunia tamen sua gaudens.

70 Quamdui id facit.

71 Timon pueri

trum ingrediente populus plausu excipiebat,

malos vero exſibilabat.

Talus firiens capiat flumina à labris fugientia.

75 O avare, cur rides?

rebus omnibus abundas, nec tamen illi uteris.

77 Saccis pecuniarum pleni-

glo.

78 Timens ne per frandem facci evacuarentur.

79 Sacris quid adim

pecunilis.

Parvula (nam exemplo eſt) magni formica laboris
Ore trahit quodcumque potest, atque addit acervo,
Quem struit, haud ignara ac non incauta 34 futuri.
Quae, 35 simul inversum contristat 36 Aquarius annu-
Non usquam 37 prorepit, & illis utitur 38 ante
Quæfisit patiens. cum te neque fervidus æſtus
39 Demoveat lucro, neque hiems, ignis, mare, feru-
Nil obſtet tibi, 40 dum ne sit te dition alter.
Quid juvat immensum te argenti pondus & auri
Furtim 41 defoſia 42 timidum deponere terra?
43 Quod si comminuas, vilen redigatur 44 ad aſſe-
45 At ni id fit, quid habet pulcri constructus aceru-
Millia frumenti tua 46 triverit area centum;
Non tuus 47 hoc capiet venter 48 plus, quam meus:
49 Reticulum panis 50 venaleis inter onusto
Forte vehas humero, nihilo plus accipias, quam
Qui nil portarit. 51 vel dic, quid referat intra
Naturæ fineis viventi, 52 jugera centum, an
Mille aret? 53 at suave eſt ex magno tollere 54 ac-
55 Dum ex parvo nobis tantudem 56 haurire relin-
Cur tua plus laudes 57 cumeris 58 granaria noſtri?
59 Ut, tibi ſi sit opus 60 liquidi non amplius uras,
Vel cyatho: & dicas, Magno de flumine mallem,
Quam ex hoc fonticulo tantudem fumere. 61 eo 55
Plenior ut ſi quos deleſtet copia 62 iuſto,
Cum ripa ſimul 63 avulſos ferat Aufidus acer.
At qui tantulo eget, 64 quanto eſt opus, is neque la-
Turbatam haurit aquam, neque vitam amittit in u-
At 65 bona pars hominum decepta 66 cupidine fal-
Nil fatis eſt, inquit: 67 quia tanti quantum habeas
Quid facias 68 illi? 69 jubeas miserum eſſe libene-
70 Quatenus id facit. ut 71 quidam memoratur Aſ-
Sordidus ac dives, populi contemnere 72 voces
Sic folitus: Populus me 73 ſibilat: at, mihi plaud-
Ipſe domi, ſimul ac nummos contemplor in arca-
74 Tantalus à labris ſitiens fugientia captat
Flumina. 75 quid rides? mutato nomine 76 de te
Fabula narratur. congestis undique 77 faccis
Indormis 78 inhians. & tanquam parcere 79 facis
Cogeris: aut pictis tanquam gaudere 80 tabellis.

81 quo valeat nummus, quem præbeat usum ?
 quis ematur, olus, vini sextarius : adde
 Ques humana sibi doleat natura negatis.
 An vigilare metu examinem, nocteisque, diesque
 temidare malos fures, incendia, servos ,
 Ne te compilent fugientes ; 85 hoc juvat ? horum
 super ego optarim 86 pauperrimus esse bonorum.
 si condoluit 87 tentatum frigore corpus ,
 Aut alius casus lecto te affixit ; 89 habes qui
 Affideat : fomenta paret : medicum roget, ut te
 sufficit, 92 ac reddit natis, carisque propinquis.
 Non uxor salvum te vult, non filius : omnes
 iuri oderunt, noti, pueri, atque puellæ.
 Miraris, 95 cum tu argento poit omnia ponas ,
 nemo prestet, quem non merearis, amorem ?
 si cognatos, 96 nullo natura labore
 tibi dat, retinere velis, servareque amicos ;
 sedix operam perdas, ut si quis 97 asellum
 campum doceat 98 parentem currere frenis.
 quaque sit finis 99 querendi : cumque habeas 1 plus ,
 superiem metuas minus, & finire laborem
 appetias ; 2 parto quod avebas : nec facias quod
 nuditus quidam (non longe est fabula) dives ,
 Ut metiretur nummos, ita fordidus, ut se
 unquam servo melius vestiret ; ad usque
 supremum 4 tempus, ne se penuria vietus
 appimeret, metuebat. at hunc 5 liberta securi
 visit 6 medium 7 fortissima Tyndaridarum.
 Quid mihi igitur suades ? ut vivam 9 Mænius ? aut sic,
 Ut Nomentanus ? pergis pugnantia secum
 frontibus adversis 11 componere. Non ego avarum
 non veto te fieri, 12 vappam jubeo, ac nebulonem :
 Inter 13 Tanaïm quiddam, sacerorumque Vifelli.
 Erit modus in rebus ; sunt certi denique fines ,
 Quos ultra, citraque nequit consistere rectum.
 Aliuc, unde abii, redeo : nemon' ut avarus
 Se probet ? ac potius laudet 18 diversa sequenteis.
 quodque aliena capella gerat distentius uber ,
 Tabescat. neque se majori 20 pauperiorum

81 Necis ad
quid valeat
nummus ?

82 Quibus na-
tura humana si-
ne dolore carere
non possit.

83 Avari haec
omnia patiuntur.
Ergo sunt
pauperrimi
quoad bonorum
usum. 84 Ne
fugituri tua fu-
rentur. 85 Hoc
cine delectat ?
nempe timere &
semper esse sol-
licitum ? 86 Ego
optarem carere
his bonis , quo-
rum custodia me
excruciat.

87 Corpus ma-
le affectum mor-
bo ex frigore
contrafacto.

88 Aut alius
morbus ad le-
ctum te dejicit.

89 Ironice haec
sunt intelligentia.
90 Qui pro-
pe lectum tuum
sedeat. 91 E lec-
to susciter.

92 Et te fanum
reddat. 93 O
avare , tu omnibus
adeo es odiabilis, ut nemo
salvum esse velit. 94 Mi-
raris te omnibus
esse invium ?

95 Cum omnia
minoris facias,
quam pecuni-
iam. 96 Si
nullo studio &c
benemeritis in
amicitia refine-
re velis. 97 Id
est , Indocilem
docere. 98 O-
bedientem fra-

99 Divitiarum cupiditati finem facto, Utet quæstis.

1 Plus quam ante habebas. 2 Qum habeas acquisitum , quod avide cupiebas.

3 Ut metiretur. non ut numeraret, quia innumerabiles erant ejus divitiae.

4 Ad extreum tempus vite sua. 5 Concubina, fortasse uxor. 6 In duas

7 Ac si fuisse altera Clytemnestra, Tyndari filia, que Agamem-
non interfecit. 8 Loquitur avarus. Quid me vis facere ? 9 Ut vivam 2-

10 Ut homo luxuriosus. 11 Pergis res contrarias compa-

12 Non jubeo te
13 Inter Meccenatis Ilbertum, spadonem sc. & sacerorum VI-

14 Ultra autem circa quos
15 berniosum multum intereft. 16 Eo unde digressus sum, revertor, nempe, ut nemo forte sua con-

17 Ut nemo se bearum purer , sibique placeat ? 18 Allena vite

19 Et motore contabescat, quod aliena, sc. 20 Sed cum divitioribus,

²¹ Ad hunc modum qui dat operam divitilis amplificandis, et aliquis locupletior est semper impedimento.

²² Currus emissos e carceribus patefactis, ubi stant equi ad currendum parati. ²³ Un-

gula ponitur pro ungulatis equis. ²⁴ Ut raro, qui se vixisse beatum relictus. ²⁵ Inter ultimos currentem. ²⁶ Et qui migrat e vita, quemadmodum soleat conviva a mensa exsaturatus. ²⁷ Hac sufficiant. ²⁸ Cedat, uti conviva satur, reperire queamus.

²⁹ Jam satis est, ne me Crispini scrinia Lippi compilasse putas, verbum non amplius addam.

²⁴ Equis suos equos cursu prævertentibus. ²⁵ Quemque ultimos currentem. ²⁷ Ut raro reperi queamus alios qui, &c. ²⁸ Et qui migrat e vita, quemadmodum soleat conviva a mensa exsaturatus. ²⁹ Hac sufficiant. ³⁰ Ne putas me furatum esse arculas, (I. B. qui in scrinii reponuntur) Cr. Lippi, Philosophi loquacissimi.

S A T Y R A II.

Exemplis dictum illud confirmat: Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt. Insanas quorundam circa adulteria libidines insecessant.

¹ Collegia tibi-
cinarum impudicarum, e-
brietate balbu-
tientium.

² Olim rerum vilium ostentatores erant, &c
populo verba dabat.

³ Homines luxuriosi & perdi-
ti. sic dicti à Sevilio Bal-
atrone. ⁴ Muici peritissimi &
vocis eximie.

⁵ Perliberalis erat. ⁶ Alius, sc. avarus, me-
nuens ne, &c.

⁷ Alium, nempe prodigum.

⁸ Praclarum parimonium à majoribus sibi relictum.

⁹ Cur devorer fine illa grata fastidetate.

¹⁰ Nummis fœnori acceptis, pro quibus merces solvitur.

¹¹ Non parvi, sed magni animi. probissimus. ¹⁵ Hominis nequam &c profundi. Vide Sat. I. ¹⁶ Quinas uita derrahit. Angl. gentior est. ¹⁸ Tantò graviore usura onerat. ¹⁹ Nomina adolescentium gar in mercatorum libris. ²⁰ Cum à po dagegls sunt liberi, post annum annos rem. ²³ Sumptum facit in se queffat parem. I. ex emit. quae sibi sint opus &c cultum. ²⁴ Dum res necessarias naturae denegat. ²⁵ Menedemus. ²⁶ Con-

¹ Mbubajarum collegia, ² pharmacopolæ, ³ Mendici, mimæ, ⁴ balatrones; hoc genus Mœstum, ac follicitum est cantoris morte ⁴ Tigre. Quippe ⁵ benignus erat. contra ⁶ hic, ne prodigi Dicatur, metuens, inopi dare nolit amico, Frigus quo duramque famem depellere possit. ⁷ Hunc si perconteris, avi cur, atque parentis ⁸ Praclarum ingrata ⁹ stringat malus ingluvie Omnia ¹⁰ conduētis coëmens opsonia nummis: Sordidus, atque animi quod ¹¹ parvi nolit habere. Respondet. laudatur ¹² ab his, culpatur ¹³ ab aliis. ¹⁴ Fufidius ¹⁵ vappæ famam timet, ac nebulosus. Dives agris, dives positis in fœnore nummis. Quinas hic capiti ¹⁶ mercedes exigit: atque quanto ¹⁷ perditior quisque est, ¹⁸ tanto acrius n. Nomina ¹⁹ sectatur, modo ²⁰ sumpta veste virilis. Sub patribus duris, ²¹ tironum. maxime, quis n. Jupiter, exclamat, simul atque audivit? ²² at in Pro questu ²³ sumptum facit. heic vix credere posse. ²⁴ Quam sibi non sit amicus. ita, ut ²⁵ pater ille, Te. ²⁶ Fabula quem miserum gnato vixisse ²⁷ fugaz Inducit; non se pejus cruciaverit, ²⁸ atque hic. ²⁹ Si quis nunc querat, quo res hæc pertinet. illæ. Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.

¹² Alli landabunt. ¹³ Alli viruperabunt. ¹⁴ Fœnorum Hominis nequam &c profundi. Vide Sat. I. ¹⁶ Quinas uita takeris fœm te principali. ¹⁷ Quanto luxuriosius &c gentior est. ¹⁸ Tantò graviore usura onerat. ¹⁹ Nomina adolescentium gar in mercatorum libris. ²⁰ Cum à po dagegls sunt liberi, post annum annos rem. ²³ Sumptum facit in se queffat parem. I. ex emit. quae sibi sint opus &c cultum. ²⁴ Dum res necessarias naturae denegat. ²⁵ Menedemus. ²⁶ Con-

²⁷ Clinia in Asiam profligente. ²⁸ Quam hic fœnelerator. ²⁹ Interno

Malthinus tunicis ³⁰ demissis ambulat. ³¹ est qui
regum ad obscenum ³² subductis usque facetus.
Patiillos Rufillus olet, Gorgonius ³⁴ hircum.
Nil medium est. Sunt qui nolint tetigisse, ³⁵ nisi illas,
quarum subsuta talos tegat ³⁷ instita veste.
Intra, alias nullam, nisi oleni in fornice ³⁸ stantem.
Quidam notus homo, cum exiret fornice, ³⁹ macte
vitute esto, ⁴⁰ inquit, sententia dia Catonis.
Nam simul ac venas ⁴¹ inflavit tetra libido,
Huc juvenes aequum est descendere; non alienas
Perimolare uxores. nolim laudarier, inquit,
me, ⁴⁴ mirator cunni Cupiennius albi.
Audire est opere pretium, ⁴⁵ procedere recte
Qui moechis non vultis, ut ⁴⁶ omni parte laborent:
Atque illis multo corrupta dolore voluptas,
Atque haec rara, cadat dura inter sepe pericula.
Hic se praeципitem techo dedit: ⁴⁹ ille flagellis
ad mortem cœsus: fugiens hic decidit acrem
cadonū in turbā: dedit hic pro ⁵⁰ corpore nummos:
Quicunque ⁵¹ permixerunt calones, quin etiam illud
ocidit, ut cuidam testeis ⁵² caudamque falacem
conteret ferrum. ⁵³ jure omnes: ⁵⁴ Galba negabat.
Anterior at quanto merx est in classe ⁵⁵ secunda:
Libertinarum dieo. Sallustius ⁵⁶ in quas
non minus insanit, ⁵⁷ quam qui mochatur. ⁵⁸ At hic si,
Qua res, qua ratio suaderet, ⁶⁰ quaque modeste
unincum esse licet, vellet bonus atque benignus
daret quantum ⁶¹ satis esset: nec sibi damno,
decorique foret. verum hoc se amplectitur ⁶² uno,
hoc amat, hoc laudat: matronam nullam ego tango,
quondam Marfieus ⁶³ amator Originis, ille,
patrium ⁶⁴ mimæ donat fundumque, laremque:
merit mi, ⁶⁵ inquit, cum uxoribus unquam alienis.
Verum est cum mimis, et cum meretricibus: unde
fama malū gravius, ⁶⁸ quā res, trahit an tibi abunde
Personam satis est, non illud, ⁷⁰ quidquid ubique
sicut, evitare? bonam deperdere famam,
in patria ⁷¹ oblimare, malum est ubicunq; quid inter-
in matrona, ancilla, peccesve ⁷² togata?

restituit, ut Insequentes effugeret. ⁴⁹ Crispus Sallustius in Fauste adulterio
veneris. ⁵⁰ Ne castrarentur. ⁵¹ Pudicitiam ei eripuerunt. Rephantum
intelligit, de quo vide Arisoph. in Nebulis. ⁵² Ut ferro mentum ab-
siderint. ⁵³ Omnes jure factum id esse dicebant. ⁵⁴ Galba jurisconsultus &
adulterer negabat. ⁵⁵ Tres erant classes meretricum, i matronarum, i liberti-
narum, 3 ancillarum. ⁵⁶ In quas Libertinas. ⁵⁷ Quam qui marronas adulte-
rarent. ⁵⁸ At Sallustius si veller bonus esset. ⁵⁹ Si quomodo res, quomodo ratio
intra modum. ⁶⁰ Et quartenus licet ei esse munifico non profuse, sed liberaliter.
Intra meretricis. ⁶⁴ Originis meretrici. ⁶⁵ Marfieus inquit, fiam libidi-
naria extensis. ⁶⁶ Responder Horatius. ⁶⁷ Tua existimatio. ⁶⁸ Quam
familias. ⁶⁹ Personam matrone evitare? ⁷⁰ Quicquid ex sui natura
est. Qualis est mina & libertina meretrrix. ⁷¹ Consumere.
In meretrici vulgo exposita, qua roga urebatur, ut à matronis flosatis
inguereatur.

²⁰ Tunics
longis & talaribus. ³¹ Est aliis, qui facetus
est & ritum mover. ³² Tunics stirpium di-
ctis & tam bre-
vibus, ut vix te-
gant partes cor-
poris obsecnas.

³³ Oler tro-
chicos, ex quibus
suaves odore
res efflantur.

Angl. ^{poenitanc-}
^{ders.} ³⁴ Te-
trum odorem
olet. ³⁵ Nulla
est mediotitas.

³⁶ Nisi magro-
nas. ³⁷ Infilita
ponitur pro folia
ad talos demissa, cuius I-
mam parrem in-
stata. i. faciola
ambiat.

³⁸ Meretricem
in olido lupana-
ri prostarent.

³⁹ Oratio est
Catonis adhortan-
tis. ⁴⁰ In-
quit Cato Cen-
forius. ⁴¹ Po-
stequam penem
inflavit venera
libido. ⁴² Ad
lupanar.

⁴³ Subagitare.
⁴⁴ Amator ma-
tronæ alba folia
amictæ. ⁴⁵ Qui
non vultis moe-
chis sua flagitia
ex animi sen-
tentia succede-
re. ⁴⁶ Quo pa-
cto in omni re
periculum illis
immineat.

⁴⁷ Urque haec
voluptas rara e-
veniar. See.

⁴⁸ A recto se

49 Amator

50 Ne castra-

51 Pudicitiam

52 Ut ferro

53 Omnes

73 In Fausta,
Sylle nobilis vi-
ti filia.

74 Non gener
revera, sed ita
appellarus, quod
Sylle filiam flu-
praseret.

75 Hanc unam
eb caufam, quod
nobilis viri fi-
liam & matro-
nam appetere.

76 Foribus ex-
clusus. 77 Al-
ter adulter Vill-
lio fidelior.

78 Villio.

79 Si ex men-
tula verbis animus
loqueretur.

80 Mala qua
Villius fluti-
nuit. 81 Lepi-
da Prospope-
ria, qua muto
fingitur inter-
rogare Villium.

82 Nobilem
matronam.

83 Stola vestis
est matronarum.

84 Qutum in-
tendit libidine.

85 Quid re-
sponderet Vill-
ius? 86 Hoc
nobilis puella
preferenda est
Libertine.

87 Natura suis
opibus conten-
ta, quanto me-
liora monet,
quam tu o Vill-
lio? 88 Tua op-
pinione contra-
ria. 89 Si tu
velis cum ratio-
ne vivere.

90 Nihil Inter-
esse putas vitio-
sa cupiditate, an

rerum penuria labores?

91 A quibus matronis, id est, ex coitu cum mar-
92 Nec femur magis tenerum est huic matronae nobili, quam roga-
strope ad O. in illum puerum formosum & gemmis ornatum. 93. Licet ho-
tuum, nempe uniones & amaragdos gestare. 94. Quin etiam si pro femur plu-
ancilla decentius est. 95 Corpus mercenarium. 96 Corpus mercenarium. 97 Tegata gelata. 98. Si
pulchri est. 1 Quod faciunt matrone. 2 Nec querit: quo modo sua tur-
pientem, quod accideret, si emeret equum opertum. 6 Reete faciunt. 7 Ne
poris partes venustissimas contempleris. 8 Oculis acutissimis, quales habent
ceus. 9 Hypsea vittiosos habent oculos. 10 Ne species illa, &c. 11 Verba
laudantia rogaram. 12 Verba sunt ejusdem quædam improbantis in regna

13 Nates habens macras, &c. ut alii volunt, magnas.

14 Non catena

15 Catia, quamvis matrona, veititu brevissimo utebatur.

16 Ad talos uig-

17 Si peris matronas, quas adulterare leges vetant.

18 Quæ cultodis tan-

vallo muniuntur.

19 Difficultares potiundi.

20 Vehiculum.

qui calamitatis calefactis crines crispant;

22 Veitis millebris.

23 Indumentum ad pedes usque demissum.

24 Plurima sunt quæ tibi obiden-

Villius in 73 Fausta Sullæ 74 gener, hoc miser uno
75 Nomine deceptus, pœnas dedit usque, superque,
Quam satis est, pugnis cœsus, ferroque petitus.
Exclusus 76 fore, cum 77 Longarenus foret intus.
78 Huic si 79 mutonis verbis 80 mala tanta videntur
Diceret hæc animus, 81 Quid vis tibi? nunquid ego?
82 Magno prognatum deposco consule cunnum,
Velatumque 83 stola, 84 mea cum conferbuit ira?
85 Quid responderet? 86 magno patre nata puella est.
87 At quanto meliora monet, 88 pugnantiaque illa
Dives opis natura suæ, tu si modo 89 recte
Dispenfare velis, ac non fugienda petendis
Immiscere; 90 tuo vitio, rerumne labores,
Nil referre putas? quare, ne poeniteat te,
Desine matronas sectarier: 91 unde laboris
Plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus.
92 Nec magis huic inter niveos, viridei que lapilli
93 Sit licet hoc Cerinthe 94 tuū, tenerū est femur, aut
Rectius: 95 atque etiam melius persepe togat.
Adde huc, quod 96 mercem sine fucis 67 gelat, ap-
Quod venale habet, ostendit; nec, si 98 quid honesti
1 Jactat, habetque palam: 2 querit quo turpia cele-
Regibus hic mos est; ubi equos mercantur, 3 operos
Inspiciunt; ne, si facies (ut sapere) decora,
4 Molli fulta pede est; eniptorem 5 inducat hiantem
Quod pulcre clunes, breve quod caput, ardua cervix
Hoc illi 6 recte; 7 ne corporis optima 8 lynceis
Contemplere oculis: 9 Hypsea exerior, illa
Quæ mala sunt, 10 species. 11 o crus, o brachia. 12 ver-
13 Depygis, nasuta, brevi latere, ac pede longa est.
Matrone præter faciem 14 nil cernere possis,
Cætera, ni 15 Catia est, 16 demissa veste tegentis.
Si 17 interdicta petes, 18 vallo circundata, (nam
19 Hoc facit insanum) multæ tibi tum officient res:
Custodes, 20 leætica, 21 ciniflones, parasitæ,
Ad talos 22 stola demissa, & circundata 23 palla
24 Plurima, quæ invideant pure apparere tibi 25 res

Altera nil obstat. Cois tibi pene videre ²⁷ est,
namad : ne crure malo, ne sit pede turpi:
Metiri possis oculo latus. an tibi mavis
Insidias fieri, pretiumque ³⁰ avellier ante,
Qam mercem ostendi? ³¹ leporem venator, ut alta
Avore sectatur. ³² positum sic tangere nolit:
Transvolat in medio posita, ³³ & fugientia captat.
Hincine versiculis speras tibi posse dolores,
Quippe ³⁷ testus, curaque graves è pectore pelli?
Cupidinibus statuit natura modum, ³⁸ quem,
Quid latura sibi, quid sit dolitura negatum,
Quare ³⁹ plus prodest, ⁴⁰ & inane abscondere soldo?
Tibi cum fauces urit sitis, aurea queris
Axilla? num esuriens fastidis omnia præter
Axilla, aut verna est presto puer, impetus in quem
Continuo fiat, malis ⁴² tentigine rumpi?
Non ego namq; ⁴⁴ parabilem amo Venerem facilem q;
Illa, Post paulo, Sed pluris, si exierit vir;
Sollis hanc, Philodemus ait: ⁴⁶ sibi, quæ neque magno
Prelio, neque cunctetur, cum est jussa, venire.
Andida, ⁴⁷ recta q; sit: ⁴⁸ munda haec tenus, ut neq; ⁴⁹ longa,
Magis ⁵⁰ alba velit, quam det natura, videri.
Hec ubi supposuit, dextro corpus mihi lævum;
Illa, & Ægeria est. do nomen quodlibit illi.
Nec vereor, ne, dum futuo, vir rure ⁵⁴ recurrat:
Quia ⁵⁵ frangatur: latret canis: undique magno
Aula domus strepitu resonet: ⁵⁶ væ pallida lecto
Desiliat mulier: miseram se ⁵⁷ conscia clamet.
Cruribus hec metuat, ⁵⁹ dotti deprehensa, egomet ⁶⁰ mi.
Discincta tunica fugiendum est, ac pede nudo:
Ne nummi pereant, ⁶³ aut pyga, aut denique fama.
Deprendi miserum est: ⁶⁵ Fabio vel judice vincam

44. Quæ facile parari potest. 45. Illam amo meretricem, quæ mihi graviter
scura dabili has tres responiones, nempe, 1. post paulo veniam. 2. sed majori
modo exierit vir: hanc, Philodemus ait, Gallis eviratis Cybeles fa-
tibus, relinquendam, ut qui facilius ejus moram ferre posint. 46. Sibi
preferat. 47. Non gibbos. 48. Ita munda. 49. Neque longa crepidarum
malas candeficiens. 51. Hæc mulier, cum in meis
temporebus, ⁵² Est mihi instar Ille matris Romuli, Sc instar Egerie nym-
phae Pompillo familiaris. 53. In libertina amore. 54. Alliquid suspirans
ad ipsius luxuriam. 55. Ne janua frangatur à viro redempto. 56. Ni matrona
pallida è lecto desiliat. 57. Ancilla culpe herilis consicia, Angl. *the maid*
deprehensa. 58. Ne crura compedibus innectantur. 59. Ne dotem amittat uxoris à viro
tanto tumultu confuso. 61. Tunica non
62. Ne sim numimis me redemptrurus propter adulterium commissum.
63. Ne pereat pyga, id est, ne nates vapulent. *aut ut alii volunt*, ne patiar raphae-
lum, de quo iupra. 64. Deprehendi in adulterio miserum est. 65. Si Fabius
confutatus ego vincam, id est, obtinebo.

26 Togata vel
meretrix, cujus
veltes Coe sunt
pellucidae, dicitur
Coe à Coe Insula, ubi siebant.

27 Licit.

28 Judicare
possis solo aspe-
ctu. 29 Decipi.

30 Pietum
solvi. 31 Hæc
verba sunt secta-
toris marrona-
rum. 32 Lepo-
rem sic appositi-
um. 1. fine la-
bore venationis
sibi appositum.

33 Et leporem
sic captum sibi
apponi jubet.
34 Amor meus
fastidit meretri-
ces, quas facile
est habere.

35 Et matro-
nas petit, quas
difficile est assi-
qui. 36 Horati-
us loquitur.

37 Amores ma-
tronarum.

38 Quem mo-
dum querere
plus prodest.

39 Quam cu-
piditates habere
non necessarias.
40 Et super-
vacaneas cupid-
tates à necessi-
tatis refescere.

41 Quum in-
flammantur Ji-
bidine. 42 Di-
flentione mem-
bri virillis. 43 E-
go certe non ita

SATYRA III.

Eos primum reprobet, qui quum ad sua ipsorum vitia conniverant, alienis videndis acumine oculorum valent. Deinde amatorum & trum exemplo leviora vitia in amicitia dissimulanda esse docet. Tertio ad reprobationem Stoici Paradoxi dilabitur, quo paria esse possunt dicunt.

¹ Inter amicos
sibi familiares.

² Non rogati
cantare. ³ Her-

mogenes Tigel-
lius ex Sardinia.

⁴ Hoc vitium
cantatorum.

⁵ Augustus.

⁶ Per amici-
tiam Julii Cae-
sar, patris sui
per adoptionem.

⁷ At, si Tigel-
lio collubuisset.

⁸ Ab ovo, quod
erat coenæ ini-
tium. ⁹ Usque
ad poma, id est,
coenæ finem.

¹⁰ Recitaret
carmen aliquod
in laudem Bac-
chi, sic incli-
piens: Io Bac-
che. ¹¹ Modo
voce acutissima,
modo gravissi-
ma. ¹² In qua-
tuor chordis, id
est, instrumento
musico quatuor
chordarum:
Graeci appellant
τετραχορδον.

¹³ In omnibus
se varium ostendit. ¹⁴ Qui sa-
pe currebat, ve-
luti fugiens ho-
stem. ¹⁵ Saep-
tardus inde-
bat, velut virgi-
nes κανή Φοροι.

¹⁶ Tetrarcha
quartam regni
partem possidet.

¹⁷ Salinum ex
concha.

¹⁸ Mille se-
stertia si dedi-
fes, huic qui paulo ante erat tam parcus.

¹⁹ Sic inconstans. ²⁰ Non nomi-
vitia. ²¹ Putas nos fallere?

²² Egomet mihi do veniam. ²³ Quia lippus
jus oculi sunt uncti.

²⁴ Serpens Epidaurius ponitur pro quovis dracone.

²⁵ Ut sint aliqui, qui velint invicem inquirentia tua vita.

²⁶ Ineprus ad tri-
bus hominum dicachum, quorum somnata ferre non potest.

²⁷ Qui ha-
vunt. ²⁸ Quod illi imperitus tonfo, toga male est, composita.

²⁹ Calcentus
laxus. ³⁰ Ferendus igitur & amandus. ³¹ Teipsum diligenter examinamus
qua vita tibi natura Ingeneraverit. ³² Aſſiduitas peccandi.

OMNIBUS HOC VITIUM EST CANTORIBUS, ¹ INTER AMICOS
UT NUNQUAM INDUCANT ANIMUM CANTARE, ROGAT:
² INJUSSI NUNQUAM DESISTANT. ³ SARDUS HABEBAT
ILLE TIGELLIUS ⁴ HOC. ⁵ CAESAR, QUI COGERE POSSET;
SI PETERET PER AMICITIAM ⁶ PATRIS, ATQUE SUAM, NON
QUIDQUAM PROFICERET: ⁷ SI COLLUBUISSET, ⁸ AB OVO
USQUE ⁹ AD MALA ¹⁰ CITARET, IO BACCHE, MODO ¹¹ FUMO
VOCE, MODO HAC RESONAT, QUAE ¹² CHORDIS QUATTUOR IN-
¹³ NIL AEQUALE HOMINI SUIT ILLI: ¹⁴ SIEPE VELUT QUI
CURREBAT FUGIENS HOSTEM: PERSEPE VELUT QUI
¹⁵ JUNONIS FACRA FERRET. HABEBAT SIEPE DUENTOS,
SIEPE DECEM SERVOS. MODO REGES ATQUE ¹⁶ TETRARCHAS,
OMNIA MAGNA LOQUENS. MODO, SIT MIHI MENSA TRIPES.
¹⁷ CONCHA FALIS PURI, & TOGA, QUE DEFENDERE FRIGUS,
QUAMVIS CRAFTA, QUEAT. ¹⁸ DECIES CENTENA DEDILES
HUIC PARCO PAUCIS CONTENTO: QUINQUE DIEBUS
NIL ERAVIT IN LOCULIS. NOCTES VIGILABAT AD IPSUM
MANE: DIEM TOTUM STERTEBAT. NIL FUIT UNQUAM
¹⁹ SIE IMPAR FIBI. NUNC ALIQUIS DICAT MIHI, QUID TU?
NULLANE HABES VITIA? IMO ALIA, HAUD FORTAFFE MINORA,
MENIUS ABSENTEM NOVUM CUM CARPERET, HEUS TU,
QUIDAM AIT, ²⁰ IGNORAS TE? AN UT IGNOTUM ²¹ DARE
VERBA PUTAS? ²² EGOMET MI IGNOSCO, MENIUS INQUIT,
STULTUS, & IMPROBUS HIC AMOR EST, DIGNUSQUE NOTARI.
CUM TUA PERVIDEAS OCULIS MALA ²³ LIPPUS INUNCTIS,
CUR IN AMICORUM VITIIS TAM CERNIS ACUTUM,
QUAM AUT AQUILA, AUT SERPENS ²⁴ EPIDAURIUS? AT TIBI
²⁵ EVENIT, INQUIRANT VITIA UT TUA RURSUS & ILLI.
IRACUNDIOR EST PAULO, ²⁶ MINUS APPTUS ACUTIS
NARIBUS HORUM ²⁷ HOMINUM; RIDERI POSSIT, COQUUS
²⁸ RUSTICIUS TONFO TOGA DEFUIT, ²⁹ & MALE LAXUS
IN PEDE CALCEUS HARRET. AT EST BONUS, UT MELIOR VITIA
NON ALIUS QUISQUA: ³⁰ AT TIBI AMICUS: AT INGENIUM
INCULTO LATET HOC SUB CORPORE. DENIQUE TEIPSUM
³¹ CONCUTE, NUM QUA TIBI VITIORUM INFEVERIT OLIM
NATURA, AUT ETIAM ³² CONFUETUDO MALA. NAMQUE

Neglectis urenda filix innascitur agris.
 Illuc prævergamur, amatorem quod amicæ
 Tertia 35 decipiunt cœcum vitia, aut etiam ipsa hæc
 Selectant; veluti Balbinum 36 polypus Agnæ.
 Item in amicitia sic erraremus, & iti
 Errori nomen 37 virtus posuisset honestum.
 At, pater ut gnati, sic nos debemus amici,
 Quod sit vitium, non fastidire. 39 strabonem
 Appellat 40 pœtum pater. & pullum, 41 male parvus
 Cui filius eit: ut abortivus fuit olim
 Sifphus. 43 hunc varum, distortis cruribus, illum
 Balbutit scaurum, pravis fultum male talis.
 Genius hic vivit: 45 frugi dicatur. ineptus
 Inactior hic paulo eit: 46 concinnus amicis
 Pulsat. ut videatur. at est truculentior, atque
 Plus sequo liber: 48 simplex, fortisque habeatur.
 Caldior eit: acreis inter numeretur. opinor,
 Huc res & jungit, junctos & servat amicos.
 At nos virtutes ipsas 50 invertimus; atque
 Aacerum cupimus vas 51 incrustare. 52 probus quis
 Nobiscum vivit; multum 53 demissus homo: 54 illi
 Tardo, cognomen pingui damus. 55 hic fugit omnes
 Infidias, nullique malo latus 56 obdit apertum,
 Cum genus hoc inter vitæ versetur. 58 ubi acris
 Insidia atque vigent ubi 59 crimina: 60 pro bene fano,
 Ap non incauto, fictum, astutumque vocamus.
 Simplicior si quis (qualem me fæpe libenter
 Utularim tibi) Macceus; ut forte legentem.
 Aut tacitum impellat, quovis sermone 63 molestus;
 Communis sensu plane caret, iniquimus. eheu
 Quam temere in nosmet legem fancimus 64 iniquam!
 Nam vitiis nemo sine nascitur. optimus ille est,
 Qui minimis 65 urgetur. amicus dulcis, ut æquum est
 Cum mea compenset vitiis bona pluribus 66 hisce,
 Si modo plura mihi bona sunt, inclinet, amari
 Si volet. hac lege 67 in trutina ponetur eadem.
 Qui, ne tuberibus 68 propriis offendat amicum,
 Pulsat; ignoscat 69 verrucis illius. æquum est
 Peccatis veniam poscentem, reddere rurlus.
 Denique, 70 quatenus excidi penitus vitium iræ,
 Cetera item nequeunt stultis hærentia, cur non

33 Sic animus
 sine philosophice
 cultura scaret
 virilis. 34 Nos
 eo veritamus,
 prorsus de a-
 micorum officio,
 aut virilis aga-
 mus, ut explicem-
 us quod tur-
 pia vitia amicæ
 decipiunt cœ-
 cum. Sec.

35 Non anim-
 advertuntur ab
 amatore.

36 Morbus pu-
 titus. In nar-
 bus Agnæ, Bal-
 bini amicæ.

37 Ars impo-
 fuisset. 38 Ut
 pater non fasti-
 dit vitium gna-
 ti. 39 Strabo-
 nis oculi sunt
 distorti.

40 Pater ha-
 ber oculos fe-
 minalios.

41 Filius nimis
 exiguis. 42 Fi-
 lius M. Antonii
 triumviri, staru-
 re vix bipeda-
 lis, sed ingenil
 acutissimi.

43 Hunc, qui
 distorta habet
 crura varum ap-
 pellat. 44 Bal-
 butiudo appellat
 scaurum. I.
 habentem talos
 extantes.

45 Homo frugi
 dicatur & tem-
 peratus.

46 Elegans &
 politus. 47 Li-
 bere veritatem
 eloquens.

48 Non billin-
 guis. 49 Fer-
 ventior & ira-
 cundior est.

50 Amicorum
 virtutes mala in-
 terpretamur.

si Virtuoso succo vas inquinare, vel impuro testorio deformare. Est Allegoria,
 si quis probus. 53 Abjectus dicitur à nobis. 54 Si quis tardus eit, (id eit,
 tardus semper) eum pingueum appellamus. id est, crassum & rudem. 55 Si quis cau-
 tier eit adversus hominum fallacias. 56 Latus offert aut offendit. translatio est à
 milite cauro vel gladiatore. 57 Quum inter infidiosum hominum genus veretur,
 si Quo tempore. 59 Vigent criminationes. 60 Pro cauto & prudente. 61 Si
 quis aperte & alienus ab omni dolo. 62 Aut si cogitabundum interpellet.
 63 Gravis Inerturbator. 64 Gravissimam legem nobis imponimus. 65 Grava-
 ter. 66 Hisce meis virtutibus, cum sint vitiis plures, Inclinet. id eit, favet.
 & In eadem libra ponderabitur, id eit, candem aquitatem inveniet. 68 Suis pec-
 catis gravioribus. Allegoria eit. 69 Levioribus amici vitiis. 70 Disputat contra
 amicorum dogma, qui dicunt, Omnia peccata esse paria. 71 Quoniam.

72 Aequo Ju-
dicio & conve-
niente moder-
atione. 73 Cur
non ita cohieret
& punit?

74 Leviter ex-
orbuerit.

75 Labeo Juri-
spitus erat
contrumax, qui
multa nimis li-
bere digerat in
Augustum.

76 Inter sa-
pientes.

77 Furiosius,
quod fecit do-
minus, quan-
quod servus ad-
misit. 78 Quod
nisi ignoscas.

79 Fenerato-
rem & malum
historiarum
scriptorem.

80 Debitor.

81 Kalendis,
creditatam pecu-
niā reddebat
debitores. vide
Exod. 2.

82 Usitram.

83 Alicunde
parat. 84 Qua-
si jugulari malle-
t, quam Dru-
sonis historias
audire. 85 A-
amicus tuus bene
potus. 86 Cat-
tinum antiquissimum quo usus
est Euander Pal-
lantis Arcadiæ
regis nepos.

87 Qula catil-
lum dejectit.

88 Minus ob
hoc. 89 Com-
missa fidel.

90 Promissum.

91 Stoicis.

92 Herent &
dubitant Stoici.

93 Ad veri in-

quisitionem.

94 Judicium
hominum repu-
gnar, qui a iter
fare, aliter

homicidiam puniunt.

95 Quasi mater.

96 Prima animalia, id est, homines.

97 Pallage est.

98 Velut pecus rationis & orationis expers.

99 Minimū primorum cibūs.

100 Post temporis intervallū.

101 Indigentia.

102 Causas prebuerunt.

103 Perierunt, quia scriptoribus caruerunt.

104 Multū enim
bus expositam, non certi mariti.

105 Vir robustior.

106 Occidebat, vel verbena-

re justum ab injusto.

107 Quo modo potest separare bona à malis.

108 Probat.

109 Ut tam graviter peccet.

110 Qui nocte rem sacram furans fecit.

111 Pœnas parvas parvis, magnas magnis peccatis.

112 Loro dignum.

113 Non.

72 Ponderibus, modulisque suis ratio utitur? ac, ut
Ut quæque est, ita suppliciis delicta 73 coërcet?
Si quis eum servum, patinam qui tollere jussus,
Semesos pisceis, tepidumque 74 ligurrierit jus,
In cruce suffigat; 75 Labeone insanior, inter
76 Sanos dicatur. 77 quanto hoc furiosius atque
Majus peccatum est? paullum deliquit amicus;
Quod nisi 78 concedas, habeare insuavis, acerbis;
Odisti, & fugis, ut 79 Drusonem debitor aris:
Qui, nisi cum tristes 80 misero venere 81 Kalendis,
82 Mercedē, aut nummos 83 unde extricat, amar
84 Porrecto jugulo: historias, captivus ut, audit.
Cominxit lectum 85 potus; mensave catillum
Evandri manibus 86 tritum dejecit; 87 ob hanc ren
Aut positum ante mea quia pullum in parte catini
Sustulit esuriens; 88 minus hoc jucundus amicus
Sit mihi? quid faciam, si furtum fecerit, ait si
Prodiderit commissa 89 fide, 90 sponsumve negat.
91 Quies paria esse fere placuit peccata, 92 laborat.
Cum ventū 93 ad verū est sensus, 94 moresq; repugnat.
Atque ipsa utilitas justi 95 prope mater, & æqui.
Cum prorepserunt 96 primis animalia terris,
Mutū, & turpe 97 pecus, 98 glandē, atq; cubilia proprie
Unguibus, & pugnis, dein fustibus, atque ita 99 pugna
Pugnabant armis, que post fabricaverat 2 usus:
Donec verba, quibus voces sensusque 3 notarent,
Nominaque invenero. 4 dehinc absistere bello,
Oppida cœperunt munire & ponere leges;
Ne quis fur esset, neu latro, neu quis adulter.
Nam fuit ante Helenam 5 cunnus teterima belli
Causa: sed ignotis 6 perierunt mortibus illi,
Quos Venerem 7 incertam rapienteis more ferarū
8 Viribus editior 9 cœdebat, ut in grege taurus.
Jura inventa 10 metu injusti fateare necesse est,
Tempora si, 11 fastosque velis evolvere mundi.
Nec natura potest justo 12 secernere iniquum,
13 Dividit ut bona diversis, fugienda petendis.
14 Nec vincet ratio hoc; 15 tantundem ut peccet, idemque
Qui teneros caules alieni fregerit horti,
Et 16 qui nocturnus divum sacra legerit. adsit
Regula, peccatis quæ pœnas irroget 17 æquas:
Ne 18 scutica dignum, horribili secltere flagello.

Nam ut ¹⁹ ferula cardas meritum majora subire
 Ferbera, ²⁰ non vereor; cum dicas esse pareis res
²¹ Furta ²² latrociniis: & magnis parva mineris
²³ Falce recifurum simili te, si tibi regnum
 Permittant homines. ²⁴ si dives, qui sapiens est,
 Et futor bonus, & solus formidolus, & eis rex;
²⁵ Cur optas, quod habes? non ²⁶ nosti quid pater, inquit,
²⁷ Chryippus dicat: Sapiens crepidas sibi nunquam,
 Nec soleas fecit: ²⁸ futor tamen est sapiens. ²⁹ quo?
³⁰ In quamvis tacet Hermogenes, ³⁰ cantor tamen, atque
 Optimus est modulator; ³¹ ut Alfenus vafer, omni
 Objeto instrumento artis, clausaque ³² taberna
 Dux erat; ³³ sapiens operis sic optimus omnis
 Et opifex, sic rex solus. ³⁴ vellunt tibi barbam
 Lascivi pueri, quos tu nisi ³⁵ fuste coerces,
 Tangeris turba circum te stante: miserque
 Rumperis, & latras magnorum maxime regum.
 Ne longum faciam: dum tu ³⁷ quadrante lavazum
³⁸ Rex ibis; neque te quisquam ³⁹ stipator, ineptum
 Prater ⁴⁰ Crispinum sectabitur, & mihi dulces
 Iuvent, si quid peccavero ⁴¹ stultus, amici,
⁴² Inque vicem illorum patiar delicta libenter;
⁴³ Privatusque magis vivam ⁴⁴ te rege beatus.
 Tunc, non usu. ²⁹ Quo istud pertinet? ³⁰ Potest tamen canere. ³¹ Alfenus
 Et futor Jurisconsultus clarissimus evasit. ³² Claustra futrina. ³³ Ordo est. Sic
 Sapiens est optimus opifex omnis operis. ³⁴ Adeo stulte loqueris, & Stoice, ut te
 Puer contumelio illudant. ³⁵ Nisi abigis baculo tanquam sceptro regio.
³⁶ Rumperis clamore. ³⁷ Mercede balneatori debita, non à rege, sed ab uno
 Et multis. ³⁸ Non revera rex, sed secundum Stoicorum opinionem. ³⁹ Comes.
⁴⁰ Prater Crispinum Stoicum. ⁴¹ Per stultitiam. ⁴² Et viceversa. ⁴³ Et
 Non rex. ⁴⁴ Qui re regem putas. *Sensus est.* Quemadmodum sapiens non est di-
 cendus rex, qui unicum habet stipatorem, sic peccata non posunt esse parla, si que-
 den fini venia digna.

SATYRA IV.

Latilium, veteres Comicos Gracos sequutum, mordacem fuisse alt. Sua tar-
 men scripta non itidem legi ostendit, quum bona pars hominum, sibi vi-
 tili alicuius conscientia, se ibi perstringi sciant. Se alioqui virulentia care-
 nt, ac tantum jocose, & velut paterna quadam castigatione ad deter-
 rendos à vitiis homines uti profitetur,

E Upolis, atque Cratinus, Aristophanesque poëte,
 Atque alii, quorum Comœdia prisca virorum est,
 Si quis erat dignus ³ describi, quod malus, aut fur,
 Quid Mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
⁴ Famosus; multa cum libertate notabant.
⁵ Hinc omnis pendet ⁶ Lucilius, hosce fecutus,
⁷ Mutatis tantum pedibus, numerisque facetus;
⁸ Emunctæ naris, durus componere versus.
 Nam fuit hoc ⁹ vitiosus. in hora saepe ducentos,
¹⁰ Ut magnum, versus diætabat ¹¹ itans pede in uno.

ta Romanus, qui illorum priscam Comœdiam, larinam fecit satyram. ⁷ Quia Lu-
 cilius natus est verbis hexametri illi jambis. ⁸ Acri judicio. ⁹ In hoc. ¹⁰ Tan-
 quam rem magni momenti. ¹¹ Nullo labore, & tempore brevissimo.

¹⁹ Ut minore
 supplicio affi-
 ciatis. ²⁰ Non
 vereor, ne id fa-
 cias. ²¹ Furta
 clanculum sunt.

²² Latrocinia
 sunt violentæ
 direptiones.

²³ Quum mi-
 neris pœna si-
 mili te amputa-
 turum parva
 cum magnis fix-
 gitib. ²⁴ Irra-
 der Stoicorum
 paradoxon nem-
 pe sapientem ef-
 fe omnia.

²⁵ Cur optas,
 ut tibi regnum
 permittant ho-
 mines?

²⁶ Stoicus ar-
 guit Horatium
 Ignorationis. Sc
 inquit, Num
 nosti? &c.

²⁷ Chryippus
 vafermissus Stoicorum
 somniorum erat Inter-
 pretes. ²⁸ Pote-

fuisse. ²⁹ Comes.
³⁰ Prater Crispinum

Stoicorum
 opinionem. ³¹ Alfenus
 vafermissus Stoicorum
 somniorum erat Inter-
 pretes. ³² Pote-

fuisse. ³³ Comes.
³⁴ Prater Crispinum

Stoicorum
 opinionem. ³⁵ Comes.
³⁶ Prater Crispinum

³⁷ Hl principis
 fuerunt Inter-
 poetas veteres
 Comœdia.

³⁸ 2 Comœdia
 prisca erat pau-
 lo maledicen-
 tor, quam ut
 aures hominum
 ferre posse.

³⁹ Dignus no-
 tari. ⁴⁰ Malis
 fama. ⁴¹ Ab il-
 lis Poeris.

⁴² Lucilius Poë-

⁴³ Cum

12 Cum versus
profundoret in-
venustos.

13 Erat ali-
quid, quod su-
mum, idque i-
mitatione di-
gnum. 14 Ut
reče scriberet.

15 Si quis mul-
tam scribit, ni-
hili optimo.

16 Minimo di-
gito, quod est
alterum contem-
ptum in certa-
men provocare.

17 Verba sunt
Crispini Horati-
um provocan-
tis. 18 In quo
scribamus.

19 Ne aliena
opera u. amur.

20 Respondet
Horatius.

21 O Crispine.

22 Follibus ex
corio hircino fa-
ctis. 23 Auras
semper flantes.
Horatius meta-
phorice signifi-
cat Crispini ver-
sus turgidos
fuisse & innatos.

24 Fannius
Poeta loquacissi-
mus. 25 Cul
non petenti se-
natus deculis ca-
psas, quibus libri
ejus in An-
guisti bibliotheca
reponerentur, una cum
sua Imagine, ad
memoriam ejus
prodendarunt.

26 Quum ne-
mo legit scripta
mel timentis
vulgo ea recita-
re. *Primitrum*
in possesso ro sub-
intelligitur. 27 Hoc genus poëmaris, sc. saryræ.

28 De medio populo que-
vis in medium producito. 29 Alius est adulter, qui matres familias tantum feci-
tur. 30 Aliu n vafa argentea delectant, 31 Stupet itaruis ex aere Corinthio fr
etis. 32 Ad eum solem, id est, occidensem. 33 Per pericula &c vice discernit.

34 Vento. 35 Ne ali quid diminuat de summa, id est, de bonis congettis.

36 Omnes improbi & viriosi homines. 37 Versus Saryræcos. 38 Est ferro re-
gi in poëtas, qui acres sunt in homines vi: losos, metaphora dulta à bove cornu pe-
rente, cuius cornibus fœnum alligabant Romani, ut fibi ab illo caverent homines
la via forte occurrentes. 39 Dummodo moveat risum profutum fibi.i. ad fumum
luptarem. 40 Quodcumque semel scriferit. 41 Cupit, ut omnes à pistrino re-
deentes sciant. 42 Unde aquam hauriunt. 43 Reiponder Horatius ad ea, quae
in Satyram scriptores dicta fuerant. 44 His, quos agnotico esse poetas, non dis-
me esse Poetam. 45 Versum certis pedibus claudere. 46 Similiora sermoni que-
tidiano & orationi soluta, quam verbis. 47 Ut Poeta nominetur. 48 Qua-
vere, quia comedie flylus pro se orationi est similis. 49 Dub. taverunt. 50 Qua-
ritus ardens & vehemens. 51 Ac definito numero.

Q. HORATII

12 Cum fluenter lutulentus 13 erat quod tollere velles:
Garrulus, atque piger scribendi ferre laborem;

14 Scribendi recte. 15 nam ut multum, nil moror. eccl
Crispinus 16 minimo me provocat: 17 accipe, si vis;
Accipian tabulas. detur nobis 18 locus, hora,

19 Cuiusmodi: videamus uter plus scribere possit.

20 Di bene fecerunt, inopis me, quodque pusilli
Finixerunt animi, raro & per pauca loquentis.

21 At tu conclusas 22 hircinis follibus auras,
23 Usque laborantes dum ferrum molliat ignis,

Ut mavis imitare. beatus 24 Fannius, 25 ultiro
Delatis caplis, & imagine: cum mea nemo

Scripta legat, vulgo recitare 26 timentis, ob hanc rem
Quod sunt, quos 27 genus hoc minime juvat, ut posse
plureis

Culpari dignos. 28 quem vis media erue turba:
Aut ob avaritiam, aut misera ambitione laborat:

29 Hic nuptarum infanit amoribus, hic puerorum:

30 Hunc capit argenti splendor: stupet Albius 31 artus:

Hic mutat merceis surgente à Sole, 32 ad eum, quo
Vespertina tepet regio. quin 33 per mala præcepit

Fertur, uti pulvis collectus 34 turbine: ne quid

35 Summa desperdat metuens, aut ampliet ut rem.

36 Omnes hi metuunt 37 versus, odere poëtas:

38 Fœnum habet in cornu: longe iuge. dum modo risus

39 Excusat sibi, non hic cuiquam parcer amico.
Et quodcumque semel 40 chartis illeverit, omnes

41 Gestet à furno redeunteis scire, 42 lacuque,
Et pueros, & anus. 43 agedum paucia accipe contra

Primum ego me illorum, 44 dederim quibus esse poëtas.
Excerptam numero. neque enim 45 concludere versus

Dixeris esse fatis: neque, si quis scribat, uti nos,
46 Sermoni propiora, putas hunc esse poëtam.

Ingenium cui sit, cui mens divinior, atque os
Magna sonaturum; 47 des nominis hujus honorem.

Idecirco quidam 48 comœdia, nec ne poëma
Esset, 49 quæsivere: quod 50 acer spiritus, ac vis,
Nec verbis nec rebus ineit: nisi quod 51 pede certo

52 Differt sermoni, 53 sermo merus. 54 at pater ardens
 55 Sevit, quod meretrice 56 nepos insanit amica
 Filius ; uxorem grandi cum dote recusat;
 Etius, &c magnum quod dedecus, ambulat 57 ante
 Noctem 58 cum facibus, numquid 59 Pomponius iktis
 60 Audiret leviora , 61 pater si viveret ? ergo
 Non satis est puris versum perscribere verbis:
 62 Quem si dissolvas, quivis stomachetur eodem ,
 Quo 63 personatus, pacto pater. 64 his, ego quæ nunc,
 Olim que scripsit Lucilius, eripias si (bum est,
 65 Tempora certa, modusque, & quod prius ordine ver-
 Pasterius facias , præponens ultima primis ;
 66 Non ut si solvas , Postquam discordia tetra
 Belli ferratos posteis , portataque refregit ;
 Ivenias etiam 67 disiecti membra poëtae.
 68 Haecen hæc. 69 alias , justum sit , nec ne , poëma.
 Nunc illud tantum 70 queram ; meritone tibi sit
 Suspectum genus hoc 71 scribendi. 72 Sulcius acer
 Ambulat, &c Caprius, 73 rauci male, cumque 74 libellis,
 Magnus uterque 75 timor latronibus. at bene si quis ,
 Et puris vivat manibus ; contemnat utrumque.
 77 Ut sis tu similis Cœli, Byrrhique latronum ;
 78 Non ego sim Capri, neque Sulci. cur metuas me ?
 79 Nulla taberna meos habeat, neque 80 pila libellos :
 81 Quæ manus insudet vulgi, Hermogenisque Tigelli.
 82 Non recito cuiquam, nisi amicis , idque 83 coactus.
 Non ubi vis, coramve quibuslibet. 84 in medio qui
 Scripta foro recitent, sunt multi : 85 quique lavantes :
 86 Suave locus voci resonat conclusus. 87 inaneis
 Hoc juvat : haud illud querenteis, num 88 sine sensu,
 Tempore num faciant 89 alieno. Iædere gaedes ,
 Inquis : & hoc 90 studio pravus facis. unde petitum
 Hoc in me jacis ? 92 est auctor quis denique eorum,
 Vixi cum quibus ? 93 absentem qui rodit amicum ;
 Qui non defendit alio culpante ; 94 solutos
 Qui captat risus hominum, famamque 95 dicacis ;
 96 Fingere qui non visa potest; 97 commissa tacere

Hæc vestigia. 68 Haecen utrum fayra & comedia sint poëma: quod He-
 milis non dubitat. 69 Alio tempore queremus. 70 Queram à te ô Ro-
 mæ. 71 Sartre vel comedie genus. 72 Accusator acerrimus , sic & Ca-
 prius. 73 Afidultate agendi valde rauci. 74 Cum libellis accusatoriis,
 in quibus maleficorum & nomina & crimina erant scripta. 75 Uterque horri-
 bili latronibus. 76 Vivat manibus à scelere puris. 77 Quamvis ru-fis si-
 milis Cœli, &c. 78 Si ego sim accusatoriis dissimilis, cur metuas me ? 79 Et
 cur vis metuere, si nulla tab. &c. 80 Pila est bibliopolarum columna, ad quam
 postabant libri venales. 81 Quos vulgus manibus terat & Tigellius unus à
 miso? 82 Et præterea non recito. &c. 83 Non libenter. 84 Loquitur
 aliquis, Horatii consuetudinem improhans: At multi sunt. &c. 85 Lavan-
 gelia in balneis. 86 Locus cameratus in balneis suaviter voci resonat. 87 Leves
 pietas hoc juvat. 88 Stulte. 89 Tempore incongruo. 90 Data opera. 91 Hoc
 alii oblicis. 92 Denique quis eorum est auctor, id est, delator, cum quibus vixi?
 nullus. 93 Horatius ostendit qui sunt fugiendi tanquam homines perniciosi.
 94 Immoderatos risus. 95 Dicax significat jocosum cum mordacitate, Angl.
 96 Fingere. 97 Qui potest fingere ita vidisse, quæ non vidit. 98 Arcana-
 Qui

98 Hic est pernicioſus &c inſellus. 99 Leſis -discubitoriiſis. 1 Duodecim convivas in uno triclinio.

2 Quavis ratione cunctos dipteris & ſalibus aspergere.

3 Prater convivis magiftrum.

4 Qui præbet aquam, qua lavarent convivæ.

5 Convivato-rem etiam maledictis infestatur, cum potus eſt. 6 Bacchus veritatem dicere cogit. 7 Bacchus pro vino.

8 Hic, quem proxime deſcripsi. 9 Vide hunc verſum ſuſra Saryra ſeunda. 11 Malignus. 12 Petillus cum corona ē Capitolio ſurripuit, ju- dicio abſolurus eſt. 13 Defen- das his urens verbis, Me Ca- pit, &c.

14 Conviva &c familiari.

15 Onod non ſit miſſus in exi- lium propter furſum. 16 Hu- jusmodi oratio occulti odii eſt plenifima. du- éta eſt Metaph. ab arramento pifeis lolliginis, cuius alba eſt ex- terne, intus au- tem nigra.

17 Virus & pe- fatis amicis.

18 Virium maledictis ſimulata amicitia reſtre.

20 Pater meus inferebat haec bona in me, vel, pater meus infuſcendo docet me hoc. 21 Ut queque vitiorum fugerem, ea virtus notando exemplis.

modo in penuria vivar? 22 Qui magno eſt documento. 24 Rem fam illare i majoribus reliquit. 25 Seſtanus eraſt rurpis moechus. 26 Matronas. 27 Trebo- nius in adulterio fuit deprchenfus. 28 Philofophus (inquit Horatii pater) cauſa tibi reddet. 29 Rationes. 30 Traditum à veteribus confuerdinem fervan-

ptis non egebis. Metaph. ducta à pueris, cui corticis ope natare diſcurrunt.

me pater eruditiebar. 35 Sunt verba patris ſui.

unde judges eligeantur. 37 Ante oculos ponebar.

hoc, &c. 39 Quum labore publica infamia hic atque ille?

98 hic niger eſt; hunc tu Romane caue- ſepe tribus 99 leſtis videoas coenare 1 quaternos: E quibus unus avet, 2 quavis aspergere cunctos, 3 Prater eum, qui præbet taquī: poſt, 5 hunc quoq; potuſ; Condita cum 6 verax aperit præcordia 7 Liber. 8 Hic tibi comis, & urbanus, liberque videtur 9 Infesto nigris. ego, ſi riſi, quod ineptus 10 Paſtillos Rufillus olet, Gorgonius hircum; 11 Lividus, & mordax videor tibi? mentio ſi que De Capitolini furtis injecta 12 Petilli Te coram fuerit; defendas, ut tuus eſt mos. 13 Me Capitolinus 14 conviectore uſus amicoque, A puero eſt: cauſaque mea permulta rogatus Fecit, & incolumis lator quod vivit in urbe: Sed tamen admiror, quo paſto 15 judicium illud Fugerit. 16 hic nigre ſuccus lolliginis, haec eſt 17 Aerugo mera. 18 quod vitium procul abfore 19 charis Atque animo prius, ut ſi quid promittere de me Poſsum aliud; vere promitto. liberius ſi Dixero quid, ſi forte jocosius, hoc mihi juris Cum venia dabis. infuevit 20 pater optimus hoc me: 21 Ut fugerem, exemplis vitiorum queque notando. Cum me hortaretur, parce, frugaliter, atque Viverem uti contentus eo, quod mi ipſe parafet; Nonne vides, Albi 22 ut male vivat filius? utque Barrus inops? 23 magnum documentū, ne 24 patriam n Perdere quis velit. à turpi meretricis amore Cum deterreret, 25 Seſtani diſſimilis ſis. Ne ſequerer 26 moechas, confeſſa cum Venere uti Poſſem, Deprenſi non bella eſt fama 27 Treboni, Ajebat. 28 ſapiens vitatu, quidque petitu Sit melius, 29 cauſas reddet tibi: mi ſatis eſt, ſi 30 Traditum ab antiquis morem ſervare, tuamque, Dum 31 cuſtodiſ egēs, vitam famamque tueri Incolumem poſſim. 32 ſimul ac duraverit actas Membra animumque tuum, 33 nabis ſine cortice. ſic me 34 Formabat puerum diſtis: & ſive jubebat Ut facerem quid, 35 Habes auſtorem, quo facias hoc: 36 Unum ex judicibus ſelectis 37 objiciebat. Sive vetabat, 38 An hoc in honestum, & inutile factu Necne ſit, addubites? 39 flagret rumore malo cum

19 A ſcriptis &c animo meo me hoc. 21 Ut queque vitiorum fugerem, ea virtus notando exemplis. 22 Que modo in penuria vivar? 23 Qui magno eſt documento. 24 Rem fam illare i majoribus reliquit. 25 Seſtanus eraſt rurpis moechus. 26 Matronas. 27 Trebonius in adulterio fuit deprchenfus. 28 Philofophus (inquit Horatii pater) cauſa tibi reddet. 29 Rationes. 30 Traditum à veteribus confuerdinem fervan- ptis non egebis. Metaph. ducta à pueris, cui corticis ope natare diſcurrunt. 34 ſic me pater eruditiebar. 35 Sunt verba patris ſui. 36 Unum ex equoſtri ordinis unde judges eligeantur. 37 Ante oculos ponebar. 38 Dicebat pater, an hoc, &c. 39 Quum labore publica infamia hic atque ille?

hic, atque ille? ⁴⁰ avidos vicinum funus ut regnos
⁴¹ Exanimat, mortisque metu sibi parcere cogit;
⁴² fortioris animos aliena opprobria siepe
⁴³ inferrent vitiis. ⁴² ex hoc ego sanus ab illis,
⁴⁴ Pernicieis quæcumque ferunt; mediocribus, & queis
⁴⁵ ignocas, vitiis ⁴³ teneor. fortassis & ⁴⁴ istinc
⁴⁶ longiter abstulerit longa etas, ⁴⁵ liber amicus,
⁴⁷ Consilium proprium. neq; enim cū ⁴⁷ lectulus, aut me
⁴⁸ porticus exceptit, ⁴⁸ desum mihi. ⁴⁹ rectius hoc est,
⁵⁰ Hoc faciens vivam melius: ⁵⁰ sic dulcis amicis
⁵¹ Occurrat: ⁵¹ hoc quidam non belle. numquid ego illi
⁵² Imprudens olim faciam simile? hæc ego tecum
⁵³ Compressis agito labris. ubi quid datur otii,
⁵⁴ Illudo chartis. hoc est mediocribus illis
⁵⁵ Ex vitiis unum. cui si ⁵⁵ concedere nolis,
⁵⁶ Multa poëtarum veniat manus, auxilio quæ
⁵⁷ Et mihi (nam ⁵⁷ multo plures sumus) ac veluti te
⁵⁸ Judei, cogemus in hanc concedere ⁵⁹ turbam.

⁴⁷ Quum in lectulo jaceo, vel in portico deambulo. ⁴⁸ Negligo quod mei est
⁴⁹ scilicet. ⁴⁹ Hæc tacitus tecum loquitur. ⁵⁰ Sic i. si illud faciam, &c. ⁵¹ Hoc
⁵¹ quidam non fecit belle. ⁵² Faciam insciens? Dil prohibeant. ⁵³ Hæc tacitus
⁵³ sum agito. ⁵⁴ Mando literis & ludibundus Saryras scribo. ⁵⁵ Ignoscere.
⁵⁶ Innumera Poëtarum multitudo venire debet nobis auxilio. ⁵⁷ Sumus valde
⁵⁷ nulli. ⁵⁸ Judæi sub Imperio Octavianæ, Romæ cogebant multos in suam reli-
⁵⁸ gionem trahire. ⁵⁹ In hanc Poëtarum multitudinem.

SATYRA V.

iter suum ab urbe Roma Brundusium usque describit, exemplo Lucili, qui
⁵¹ itidem quoddam iter suum descripsit. Narrat autem quæ risu digna in
⁵² contigerant: inter quæ primum locum obtinet duorum scurrarum Sar-
⁵³ menti & Messii faceta contentio.

E Gressum magna me accepit ¹ Aricia Roma,
² Hospitio modico: rhetor ² comes Heliodorus,
³ Genitorum longe doctissimus. ³ Inde Forum Appi,
⁴ Differtum nautis, cauponibus atque ⁵ malignis.
⁶ Hoc iter ignavi ⁶ divisimus, altius ac nos
⁷ Precinctis, ⁸ unum minus est ⁹ gravis Appia tardus.
⁹ Hic ego, ¹⁰ propter aquam, quod erat deterrima, ventri
¹¹ Indico bellum, coenanteis. ¹² haud animo æquo
¹³ Expectans comites. ¹³ jam nox inducere terris
¹⁴ Undras & cœlo diffundere ¹⁴ signa parabat.
¹⁵ Tum pueri nautis, pueris convicia nautæ
¹⁶ Ingerere. ¹⁷ Huc appelle. ¹⁸ trecentos inseris: ohe
¹⁸ Jam fatis est. ¹⁹ dum æs exigitur, dñm ²⁰ mula ligatur;
²⁰ Tota abit hora. ²¹ mali culices, rapæque palustres
²¹ Avertunt somnos. absentem cantat amicam

⁸ Unius diel iter. ⁹ Est via Appia minus laboriosa tarde ambulantibus propter
¹⁰ Superiorum frequentiam. ¹⁰ Propter aquam palustrem & foetidam. ¹¹ Non
¹¹ vero. ¹² Gravatae. ¹³ Jam nox appropinquabat. ¹⁴ Sydera & stellæ foar-
¹⁵ geæ. ¹⁵ Tum servi. ¹⁶ Ingerebant. ¹⁷ Huc navem applica. verba sunt ser-
¹⁷ paces a dominis premillorum. ¹⁸ Nlmis multos in navim imponis. ¹⁹ Dñm
¹⁹ natus à nautis petitur. ²⁰ Mula quo navim è ripa contra aquam traheret.
²¹ Molesti culices. ²² Depellunt somnos.

⁴⁰ Adeo in-
⁴⁰ temperantes, ut
⁴⁰ quoq; clbos fi-
⁴⁰ ne discrime
⁴⁰ vereat.

⁴¹ Quemad-
⁴¹ modum mors vi-
⁴¹ cini terret regnos
⁴¹ avidos. Sic, &c.
⁴² EX hoc pa-
⁴² tre ejusque pra-
⁴² ceptis. ⁴³ Ob-
⁴³ noxiis sum for-
⁴³ tasse vitiis par-
⁴³ vis & quibus
⁴³ ignoscere debes.

⁴⁴ Ab his vi-
⁴⁴ tiliis mediocribus.
⁴⁵ Ami-
⁴⁵ cus libere vitia
⁴⁵ nostræ eram oc-
⁴⁵ cultissima ex-
⁴⁵ agirat. ⁴⁶ Con-
⁴⁶ fandum, quod
⁴⁶ quicunque suapte
⁴⁶ sonore cepli.

⁴⁷ Negligo quod mei est
⁴⁷ scilicet. ⁴⁹ Hæc tacitus tecum loquitur. ⁵⁰ Sic i. si illud faciam, &c. ⁵¹ Hoc
⁵¹ quidam non fecit belle. ⁵² Faciam insciens? Dil prohibeant. ⁵³ Hæc tacitus
⁵³ sum agito. ⁵⁴ Mando literis & ludibundus Saryras scribo. ⁵⁵ Ignoscere.
⁵⁶ Innumera Poëtarum multitudo venire debet nobis auxilio. ⁵⁷ Sumus valde
⁵⁷ nulli. ⁵⁸ Judæi sub Imperio Octavianæ, Romæ cogebant multos in suam reli-
⁵⁸ gionem trahire. ⁵⁹ In hanc Poëtarum multitudinem.

¹ Aricia, par-
¹ va civitas in via
¹ Appia, distans
¹ ab urbe Roma
¹ statia 160.

² Facundus co-
² mers, in via pro
² vehiculo est.

³ Inde veni-
³ mus ad merca-
³ tum Appi op-
³ pidi. ⁴ Naulis
⁴ refertum & pie-
⁵ num. ⁵ Caun-
⁵ pones res, quas
⁵ vendunt. ma-
⁵ ligna mensura
⁵ metiri consue-
⁶ verant. ⁶ Elduo
⁶ confecimus.

⁷ Expeditis
⁷ viatoribus.

23 Plenus vino
milo, vide sa-
pra Sat. 1.

24 Viator qui
mulam modera-
batur, 25 Con-
tentiose, uter
precellerer in
amicis laudibus
decandans.

26 Funes, cul-
bus mula trahe-
bat navim.

27 Ne navis
per paludes va-
garetur.

28 Temere ira-
scens & iracun-
diam celeriter
deponens. Angl.
bratne sickie.

29 Verberat.
30 Exponi-
nur è nave. I.
transfretamur.

31 Aostrophe
est ad Feroniam
deam, ex cuius
sacro fonte
sumota aqua
manus & ora
abluendat pran-
dium sumptu.

32 Lente am-
bulamus proter
loci acclivitatem
& stomachi re-
pletionem.

33 Ante Vol-
scorum oppri-
dum, promi-
nens in mare.

34 Juriscon-
fultus, quem
M. Anronius
misferat ad Au-
gustum. 35 A-
micos disiden-
tes plicare.

36 Oculorum
medicamenta.

37 Illinebam.
38 Homo ab-
solitus &c per-
fectus.

39 Ita Antonius
arbitrus, ut non aliis
magis. 40 Oppidum in via Appi
dextrorsum.

41 Scribo superbiens ob praetoram in qua se geshit insolenter di-
gnitatis insignibus ornatius in Fundis parvo municipio, quasi Romae prae tor fuisse.

42 Togam pratoriam. 43 Vellem si natoram latris clavis ornaram. 44 Foculum
in quo sub adventum hospitum vel conviviarum suavis insuffitus esset. 45 In Formi-
nem dante Capitone. 46 Hospitium five teatum. 47 Ce-
pian. 49 Homines tales. 50 Innocentiores. In regniores. 51 Et culibus non si-
alter me devinctior. 52 Quandiu fana memoria sum, ego nihil conferendum pe-
tabo cum dulci amico.

53 Parochi prebuerunt lignis, &c. parochorum erat munus, legatis publice missi
res necessarias suppeditare. 54 Ab hac villula. 55 Tempori, tempeslive, ieiui
Caput pernoctare. 56 Pila palmaria. 57 Tempore, tempeslive, ieiui
nus et auxes. 58 Vehemens exercitatio elbaria male deoquentibus plurim
noscet. 61 A villula Capitana. 62 Villam quam Cocejus condidit. 63 Villa op-
positissima, que est suara camponas Claudi opidum ab Appio Claudio conditi.

64 Euzette in regidicula Horatius invocat Musas.

65 Quo genere natus.

Q H O R A T I I

Multa prolatus 23 vappa nauta, atque 24 viator
25 Certatim. tandem fessus dormire viator
Incipiat. ac missi pastum 26 retinacula multæ
Nauta piger 27 saxo religat stertitque supinus.
Jamque dies aderat; cum nil procedere lntrem
Sentimus. donec 28 cerebosus profilit unus,
Ac mulæ nautæque caput, lumbosque, saligno
Fuste 29 dolat. quarta vix demum 30 exponimur hœc
Ora, manusque tua lavimus 31 Feronia lympha.
Millia tum pransi tria 32 repimus: atque subimus
Impositum faxis late cudentibus 33 Anxur.
Huc venturus erat Mæcenas optimus, atque
34 Coccejus, missi magnis de rebus uterque
Legati; 35 aversos soliti componere amicos.
Heic oculis ego nigra meis 36 collyria lippus
37 Illinere. interea Mæcenas advenit, atque
Coccejus, Capitoque simul Fontejus, 38 azi unguem
Faetus homo; 39 Antoni, non ut magis alter, amicus.
40 Fundos Aufidio Lusco prætore libenter
Linquimus: 41 infani ridentes premia scriba,
42 Prætextam, & latum 43 clavum, prunæque 44 batillum.
45 In Mamurrarum laeti deinde urbe manemus;
Murena præbente 46 domum, Capitone 47 culinam.
Postera lux oritur multo gratissima: namque
Plotius, & Varies 48 Sinuesse, Virgiliusque
Occurrunt. 49 animæ, quales neque 50 candidiores
Terra tulit: 51 neque quævis me sit devinctor alter.
O, qui complexus, & gaudia quanta fuerunt!
Nil ego contulerim jucundo 52 famus amico,
53 Proxima Campano ponti que villula, 54 teatum
Præbuit: & 55 parochi, que debent, ligna, falemque
56 Hinc muli Capuae clitelas 57 tempore ponunt.
58 Lusum it Mæcenas: dormitum ego Virgiliusque:
Namque pila lippis inimicum, & ludere 60 crudis.
61 Hinc nos 62 Coccei recipit 63 plenissima villa;
Quæ super est Claudi cauponas. 64 nunc mihi paucis
Sarmenti scurræ pugnam Messique Cicerri,
Mula velim memores: 65 & quo patre natus uterque
dextrorsum. 41 Scribo superbiens ob praetoram in qua se geshit insolenter di-
gnitatis insignibus ornatius in Fundis parvo municipio, quasi Romae prae tor fuisse.

66 Ces.

Contulerit liteis. 67 Messi clarum genus Oscii ;
Sarmenti 68 domina existat. 69 ab his majoribus orti
ad pugnam venere. 70 prior Sarmentus, Equi te
71 feri similem dico. ridemus & ipse
72 Messius, accipio : 73 caput & movet. 74 ô, tua cornu
75 foret exfecto frons, inquit ; quid faceres ? cum
76 Sic mutilus minitaris. at 77 illi foeda cicatrix.
Setosam 79 laevi frontem turpaverat oris.
Campanum in morbum, in faciem permulta jocatus,
saltarem saltaret uti 81 Cyclopa, rogabat :
82 illi larva, aut tragicis opus esse 83 cothurnis.
Multus Cicerrus ad hæc, Donasset jamne 85 catenam
Ex voto Laribus, quærebatur. scriba quod esset,
Deterius nihil domine jus esse. rogabat
Denique, cur nunquam 88 fugisset, cui 89 satis una,
Farris libra foret, gracili sic, tamque pusillo.
Proclus jucunde cœnam produximus illam.
Tendimus hinc rectam Beneventū, ubi 91 sedulus hospes
Denique ardit, macros dum turdos versat in igne :
Nam vaga per veterem dilapsa flamma culinam
Volcano, summum properabat 93 lambere teatum
Convivas avidos cœnam, servosque timenteis.
94 Tum rapere, atq; omnes restinguere velle 95 videres.
Incipit ex illo monteis Appulia 96 notos
Orientare mihi, quos torret 97 Atabulus, & quos
Nunquam 98 erepsimus nisi nos vicina 99 Trivici
Villa recepisset. lacrimoso non sine fumo ;
Udos cum foliis ramos urente camino.
Hic ego 3 mendacem stultissimus usque puellam
Ad medium noctem exspecto. 4 somnus tamen aufert
Intentum Veneri. tum imnfundo somnia 6 visu.
Nocturnam vestem maculant, ventremque supinum.
Quatuor 8 hinc rapimur. viginti & millia, rhedis,
Mansuri 9 oppidulo, quod versu dicere 10 non est :
Signis perfacile est. 12 venit vilissima rerum.
Hie aqua : sed panis longe pulcherrimus ; ultra
Callidus ut soleat humeris 14 portare viator.

11 Ut saltando extinxeret Polyphemum. 82 Propter fidem cicatricem &
fieri hisfutem. 83 Propter magnam corporis statuam. 84 Multa Cicer-
ru dixit in Sarmentum. 85 Catenam, qua fuerat ligatus quasi servus, & oua,
jou manumisss. fuerat liberatus. 86 Rogabat num à foco diis Laribus
faro cænam suspendisset. 87 Nihilo minus servum esse. 88 Quod à
domina sua nimis parce aletetur. 89 Ad diuinum victimum. 90 Ursum in-
91 Samnitum. 91 Hospes diligens & officiosus. 92 Igni disperso.
93 Contingere. 94 Rabere è flamma, ut cœnam servarent. 95 Videre
Horat. 96 Notierant illi montes Horatio, quia iose natus est in Appilia.
97 Ventus Appuliæ infestus. 98 Nunquam erepsissimus, id est, translivissimus.
99 Trivicum, oppidum est in finibus Campanie. 1 Fumo lacrymas excu-
lante. 2 Ramos humidos vel virides. 3 Puelam, que promitti non sterit.
4 Somnus me opprimit. 5 Animo & corpore. 6 Vtione aliqua & specie
animi oblitera. 7 Seminis eruptione, que fit in somno. 8 A villa Trivie
alterius vehimur rhedis. 9 Equotutio. 10 Non licet, quia in verbu hexa-
metro hyc dictio Equotutio stare non potest. 11 Per signa hoc oppi-
dum describere. 12 Aqua venditur. 13 Viator providus. 14 Panem
portare.

66 Litigari int.
67 Oscii (popu-
li Italiae turpis-
simi) erant clara-
rum genus Meff-
fi, satis Ironice
dicimus.

68 Ergo Sar-
mentus servus
erat, & adhuc
vix liber.

69 Ab obscuris
& obscuris
parentibus orti.
70 Sarmentus
loquitur. Dico,
sec. 71 Indomiti & grandis
equi te similem
dico. 72 Meff-
fi respondens,
accipio (inquit)
convictum, quo
me proscindis.

73 Caput agi-
tar, quasi mini-
trans Sarmento.

74 Sarmentus
Meffium acer-
bius deriderat.

75 Cornu ex-
fectum appare-
bat ex insigni
cicatrice, qua
frons erat de-
formata. Nosat
fortasse resti-
ginta exalte
verrue.

76 Quasi bos
militans.

77 Clero.
78 Impolitam
& hisfutam
frontem.

79 Ex sinistra
parte facie.

80 In magnas
verrucas, que
instar cornuum
innascebantur
In fronte gentilis
Campane.

81 Ut faltando extinxeret Polyphemum. 82 Propter fidem cicatricem &
fieri hisfutem. 83 Propter magnam corporis statuam. 84 Multa Cicer-
ru dixit in Sarmentum. 85 Catenam, qua fuerat ligatus quasi servus, & oua,
jou manumisss. fuerat liberatus. 86 Rogabat num à foco diis Laribus
faro cænam suspendisset. 87 Nihilo minus servum esse. 88 Quod à
domina sua nimis parce aletetur. 89 Ad diuinum victimum. 90 Ursum in-
91 Samnitum. 91 Hospes diligens & officiosus. 92 Igni disperso.
93 Contingere. 94 Rabere è flamma, ut cœnam servarent. 95 Videre
Horat. 96 Notierant illi montes Horatio, quia iose natus est in Appilia.
97 Ventus Appuliæ infestus. 98 Nunquam erepsissimus, id est, translivissimus.
99 Trivicum, oppidum est in finibus Campanie. 1 Fumo lacrymas excu-
lante. 2 Ramos humidos vel virides. 3 Puelam, que promitti non sterit.
4 Somnus me opprimit. 5 Animo & corpore. 6 Vtione aliqua & specie
animi oblitera. 7 Seminis eruptione, que fit in somno. 8 A villa Trivie
alterius vehimur rhedis. 9 Equotutio. 10 Non licet, quia in verbu hexa-
metro hyc dictio Equotutio stare non potest. 11 Per signa hoc oppi-
dum describere. 12 Aqua venditur. 13 Viator providus. 14 Panem
portare.

15 Cannusii (op-
pidi Appuli?)
durus est panis.
16 Non dittor,
Id est, haud
multo magis a-
bundans aqua,
quam Equotu-
tum. 17 Di-
scedit ad castra
Caesaris cum
Mecenate &
Coccejo. 18 Ob-
pidum Campa-
niae. 19 Nobis
molestius pro-
per pluviam.
20 Postera
dies magis est
serena. 21 Post
pluviam.

22 Barium est oppidum Appuliæ, quod à mari alluitur. 23 Gnatia est oppidum Salentinum. 24 Propter magnam in eo oppido dulcis aquæ penuriam. 25 Sine igne. 26 Incendi & absumi in primo tempore adiutum. 27 Dum Gnatia cupit, id est, populus Gnatiae. 28 Credat Iudeus sacrificium sine igne absumi. 29 Iudeus recutitus & circumcisus. 30 Didici ab Epicuro. 31 Sine cura rerum humanarum. 32 Deos sollicitos aut iteratos. 33 De-
mittere in terras. 34 Brundisium finem fecit longi itineris & hujus sermonis.

SATYRA VI.

*Reprobendit vanum populi Rom. de nobilitate judicium, quod eam summi-
tum antiquitate, non virtute, metiretur, & nobilitate illa non predicit
ad magistratus non libenter admitteret. Sibi non eadem ratione amici-
tiam Mecenatis, qua tribunatum, posse quemquam invidere: quum
haec non fortuna fuerit, sed virtutis commendatione quæsita sit. Tamen
demque suam conditionem longe meliorem in vita privata ostendit, quam
in magistratu esse possit.*

1 O Mecenas, non ideo sus-
pendis ignotos nafo adunco,
quia generosior est te nemo o-
mnium Lydorum, qui Etru-
riam incoluerunt. 2 Legio-
nibus plenis, que decem co-
hortibus conflabant. 3 Ut
solent tumidi, claris parenti-
bus orti. 4 Va-
fre derides.

5 Ignobiles &
infimæ fortis
homines. 6 Li-
bertinus est fi-
lius liberti, id
est, servi manumisti.

7 Interesse negas.
& cuius pater servitutem non servivit.

Rom. ex ferva captiva nati, cuius regnum Idcircus appellat ignobile, regnavit
men optime. 10 Obscuris. 11 Valerii Publcole filium. 12 A quo-
cum Junio Bruto. 13 Aestimatum esse. 14 Populo judicante. 15 Spu-
tus populus nullo consilio ductus 16 Generis splendor,

15 Nam Canusi lapidosus: aquæ non dulcior urna.
16 Qui locus à forti Diomede est conditus olim.
Flentibus hinc Varius 17 discedit moestus amicis.
Inde 18 Rubos fessi pervenimus: utpote longum
Carpentes iter, & factum 19 corruptius imbri.
20 Postera tempestas melior; 21 via pejor, adusque
22 Bari moenia piscoi. dehinc 23 Gnatia lymphis
24 Iratis exstructa dedit risusque, jocosque;
Dum 25 flamma sine, tuta 26 liquefcere limine sacro
Persuadere 27 cupid. 28 credat Iudeus 29 apella,
Non ego namque deos 30 didici 31 securum agere avum:
Nec siquid miri faciat natura; deos id
32 Tristeis ex alto cœli 33 demittere tecto.
34 Brundisium longæ finis chartæque viæque est.

22 Barium est oppidum Appuliæ, quod à mari alluitur. 23 Gnatia est oppidum Salentinum. 24 Propter magnam in eo oppido dulcis aquæ penuriam. 25 Sine igne. 26 Incendi & absumi in primo tempore adiutum. 27 Dum Gnatia cupit, id est, populus Gnatiae. 28 Credat Iudeus sacrificium sine igne absumi. 29 Iudeus recutitus & circumcisus. 30 Didici ab Epicuro. 31 Sine cura rerum humanarum. 32 Deos sollicitos aut iteratos. 33 De-
mittere in terras. 34 Brundisium finem fecit longi itineris & hujus sermonis.

SATYRA VI.

*Non, quia Mæcenas, Lydorum quidquid Etruscis
Incoluit fineis, nemo generosior est te;
Nec, quod avus tibi maternus fuit atque paternus,
Olim qui 2 magnis legionibus imperitarint;
3 Ut plerique solent, 4 nafo suspendis adunco
5 Ignotos, ut me 6 libertino patre natum:
Cum 7 reserre negas, quali sit quisque parente
Natus dum 8 ingenuus, persuades hoc tibi vere,
Ante potestatem 9 Tulli, atque ignobile regnum,
Multos sepe viros 10 nullis majoribus ortos
Et vixisse probos, amplis & honoribus auctos.
Contra Lævinum 11 Valeri genus, 12 unde Superbes
Tarquinius regno pulsus fuit, unius assis
Non unquam pretio pluris 13 licuisse, 14 notante
Judice, quem nosti, populo: 15 qui stultus honoris
Sepe dat indignis, & 16 famæ servit ineptus:*

7 Interesse negas. 8 Dum bonis moribus est imbutus
& cuius pater servitutem non servivit. 9 Ante potestatem Tulli Sexti regis
Rom. ex ferva captiva nati, cuius regnum Idcircus appellat ignobile, regnavit
men optime. 10 Obscuris. 11 Valerii Publcole filium. 12 A quo-
cum Junio Bruto. 13 Aestimatum esse. 14 Populo judicante. 15 Spu-
tus populus nullo consilio ductus 16 Generis splendor,

etiam certe a centro diu aperte horologio
contra et quæ clavæ quoque horologio
Mecenatis lus fassor, et filii super a clave de tam et
cum nomine de sesamis et solejare mangere
potabile

qui stupet in titulis, &c. ¹⁷ imaginibus. ¹⁸ quid oportet
 facere, à vulgo longe lateque remotos?
¹⁹ Namqua esto, populus ²⁰ Lexino mallet honorem,
 quoniam Decio mandare ²¹ novo: censorque ²² moveret
 spissus, ingenuo si non esset patre natus:
 vel merito; quoniam in propria non ²⁴ pelle quiessem.
 Sed fulgente trahit constrictos ²⁶ gloria curru
 Nou minus ignotos generosis. ²⁸ quo tibi Tulli
 Sumere depositum clavum, fierique ³⁰ tribuno?
 tria accredit: ³¹ privato quæ minor esset.
 Nam ³² ut quisque ³³ insanus nigris mediū impediit crus
 Pellibus, & latum demisit pectore ³⁵ clavum;
 Audit continuo, Quis homo hic est? quo patre natus?
 Ut si qui agrotet quo morbo ³⁸ Barrus, haberi
 cupiat formosus: eat quacunque, puellis
 sociat curam quærendi singula: quali
 infacie, fura quali, pede, dente, capillo:
 qui promittit, civeis, urbem sibi curæ,
 imperium fore, & Italiā, & delubra Deorum;
 Quo patre sit natus, num ignota matre in honestus,
 Omnes mortaleis curare, &c. ³⁹ querere cogit.
 Tunc Syri, Damæ, aut Dionyſii ⁴¹ filius, audes
 Dejicere è saxo civeis, aut tradere ⁴³ Cadmo?
 As Novius collega gradu post me sedet uno;
 Namq; est ⁴⁵ ille, pater quod erat meus. ⁴⁶ hoc tibi Pau-
 lus, Et Messala videris? at hic si plostra ducenta, (lus,
 Concurrantque foro tria funera; ⁴⁷ magna sonabit,
 Cornua quod vincatque tubas. ⁴⁸ saltē tenet hoc nos.
 Nunc ad me redéo libertino patre natum:
 Quem. ⁴⁹ rodunt omnes libertino patre natum;
 Nunc, quia sim tibi Mæcenas ⁵¹ convictor: ⁵² at olim
 Quid mihi pareret legio Romana tribuno.
 Diffimile hoc illi est: quia non ut ⁵⁵ forsitan ⁵⁶ honorem
 Jure mihi ⁵⁷ invideat quivis, ita te quoque ⁵⁸ amicum.
 Presertim ⁵⁹ caustum dignos assumere, prava
 Ambitione procul. felicem dicere ⁶⁰ non hoc
 Me possum casu, quod te ⁶¹ fortitus amicum.
 Nulla etenim mihi te fors obtulit. optimaus olim
 Insigne majorum magistratum. ⁶² A populo. ³⁷ Si quis agrotet ani-
 ni morbo, sc. adulterandi studio. ³⁸ Homo nimis corruptus &c. mulierotus.
 Cogit curiose percontari de se, &c suis natalibus. ⁴⁰ Apostrophe poenili
 Rom. in ignobiles ad honores & Imperium evectos.
 agus. ⁴² Andes precipitare è faxo Tarpejœ noxiū & dannarū: ¹ id
 tu, andes tu tribunari fungi? ⁴³ Tradere carnifici.
 filius Damæ, dices collegam suum se esse ignobiliorum.
 cum ego sim libertinus. ⁴⁶ In hoc quod collega tuo sis superior, videris
 esse nobilis ut Paulus, sunt verba Horatii vel alius civilis Romani. ⁴⁷ Vocem
 eis, quæ omnem strepitum vincat. ⁴⁸ Quæ vocis magnitudo facit nos sur-
 finere ejus ignobilitatem. ⁴⁹ Omnes elanculum mordent. ⁵⁰ Nunc me
 mordent. ⁵¹ Sim tibi familiaris & conviva. ⁵² Olim mordebant.
 Quia tribunus militum fui. ⁵⁴ Diffimile est tribunum militum olim
 fuisse, & tibi hodie familiarem esse. ⁵⁵ Fortasse. ⁵⁶ Honor non
 nunquam mandarur indignis. ⁵⁷ Invidere possit. ⁵⁸ Tuo judi-
 cione electum, non fortuito. ⁶⁰ Considerarum. ⁶⁰ Nec hac forte possum
 Prædicare me felicem. ⁶¹ Quod nactus sum te amicum.

17 Majorum
 stauris, antiqui-
 taris testibus.
 18 Qui populo
 sumus sapien-
 tiores? 19 De-
 mus quod popu-
 lis mallet,
 &c. 20 Homi-
 ni nobilissimo.

21 Ignobili fa-
 milia nato.
 22 A petendo
 magistratu me
 ut indignum
 summoveret.

23 Atque id
 valde merito.
 24 In proprio
 stauru. ducta Me-
 traph. ab atino
 Cuthano pellem
 Leonis induen-
 te. 25 Aurato
 curru quasi vin-
 etos. 26 Glo-
 riae cupiditas.

27 Ignobiles
 æque ac nobiles.
 28 Quo tibi
 profult? 29 Re-
 cipere senatori-
 am vestiem, id
 est, dignitatem
 tibi a Cæsare
 ademptam.

30 Militum.
 31 Nullam di-
 gnitatem ha-
 benti. 32 Sta-
 tim ut. 33 Ideo
 insanus,
 quia ignobilis
 & obicurus ho-
 mo insignia fe-
 natoria tibi sum-
 mat. 34 Cal-
 ceis senatoriis
 usque ad me-
 dium crus sub-
 ductis. 35 Tu-
 nican lati clavi,
 cui lati clavi e-
 rant assur: quod

36 Respondet
 44 Responderet
 45 Est ille libertus,
 46 In hoc quod collega tuo sis superior, videris
 47 Vocem
 48 Quæ vocis magnitudo facit nos sur-
 finere ejus ignobilitatem. ⁴⁹ Omnes elanculum mordent. ⁵⁰ Nunc me
 mordent. ⁵¹ Sim tibi familiaris & conviva. ⁵² Olim mordebant.
 54 Diffimile est tribunum militum olim
 fuisse, & tibi hodie familiarem esse. ⁵⁵ Fortasse. ⁵⁶ Honor non
 nunquam mandarur indignis. ⁵⁷ Invidere possit. ⁵⁸ Tuo judi-
 cione electum, non fortuito. ⁶⁰ Considerarum. ⁶⁰ Nec hac forte possum
 Prædicare me felicem. ⁶¹ Quod nactus sum te amicum.

Q. H O R A T I I

62 Postquam.
 63 Sermone interrupto.
 64 Pudor elinguis. 65 Ego non narro.
 65 Equo in Saturejanis, id est, Appulis pacatis narro. 67 Tu 6 Meceenas respondes pauca.
 68 Non generis splendore, sed vita probitatem. 69 Virtus parvis. 70 Litpanaria, fornices. 71 Si vivo animo puro & vita integra.
 72 Harum virtutum oater mihi causa fecit.
 73 Qui quamvis est puer macro agilio.
 74 In Idibus Flavi calculatioris, qui aitem Arithmeticam docebitur.
 75 Magnis patribus nati.
 76 Habentes loculos suspensos. 77 In quatabula numerato discent.
 78 Idibus, quorum octo sunt dies. 79 Mercedes Flavio numerandi magistro datum.
 80 Sed me puerum. 81 Propter teneram aetatem. 82 Filios vel phoneptotes filios.
 83 Ad 80 ut si quis vestitum & comitatum meum in turba vidisset. 84 Ex avito patrimonio. 85 Parer mens. 86 Verrecundum.
 87 Maledicto. 88 Aliquando.
 89 Si me ad hoc instituisset, ut praecor fuisse, vel coactor, id est, publicanorum minister. 90 Si me fecisse praconem, aut coactorem. 91 Nil me penitentia debet, quamdui sanus sum.
 92 Arque illeo. 93 Non sic me defendam, ut, sec.
 95 Repnerascere. 96 Eligere ad ostentationem. 97 Ut alios parentes quisque sibi optaret, ego meis contentus, nolim, sec.
 98 Parentes, ornatos magistrorum insignibus. 99 Nobilitatis onus.

Virgilius, post hunc Varius dixerat, quid essem,
 62 Ut veni coram, 63 singultim pauca locutus,
 64 Infans namque pudor prohibebat plura profari)
 65 Non ego me claro natum patre, non ego circum
 Me 66 Saturejano vectari rura caballo;
 Sed, quod eram, narro. 67 respondens, ut tunc est me
 Pauca abeo, & revocas nono post mense, jubesque
 Esse in amicorum numero. magnum hoc ego dico,
 Quod placui tibi, qui turpi fecernis honestum;
 68 Non patre preclaro, sed vita & pectore puro.
 Atqui si vitiis 69 mediocribus, ac mea paucis
 Mendosa est natura, alioqui recta (velut si
 Egregio insperatos reprendas corpore nativos)
 Si neque avaritiam, neque fordeis, 70 ac mala luita
 Objicit vere quisquam mihi; 71 purus, & insens,
 (Ut me collaudem) si & vivo carus amicis;
 72 Causa fuit pater his: 73 qui macro pauper agello
 Noluit 74 in Flavi ludum me mittere; 75 magni
 Quo pueri magnis e centurionibus orti
 Lævo 76 suspenſi loculos, 77 tabulamque lacerto
 Iabant 78 octonis referentes Idibus 79 aera.
 80 Sed puerum est ausus Romam 81 portare docendum
 Arteis, quas doceat quivis eques, atque senator
 82 Semet prognatos. 83 vestem servolum sequenteis
 In magno ut populo si quis vidisset; 84 avita
 Ex re praberi sumitus mihi crederet illos.
 85 Ipse mihi custos incorruptissimus, omnibus
 Circum doctores aderat. quid multa? 86 pudicum,
 (Qui primus virtutis honos) servavit ab omni
 Non solum tacto, verum 87 opprobrio quoque turpi:
 Nec timuit sibi ne vitio quis verteret; 88 olim
 89 Si preco parvas, aut (ut fuit ipse) coactor
 Mercedes sequerer. 90 neque ego essest questus. ob hoc
 Laus illi debetur, & à me gratia major.
 Nil me 91 peniteat sanum patris hujus: 92 eoque
 93 Non, ut magna 94 dolo factum negat esse suo patre,
 Quod non ingenuos habeat, clarosque parenteis:
 Sic me defendam. longe mea discrēpat istis
 Et vox, & ratio. nam si natura juberet
 A certis annis etiam 95 remeare peractum,
 Atque alios 96 legere ad fastum quoscumque parenteis
 97 Optaret sibi quisque: meis contentus, 98 onus
 Fascibus & sellis, nolle mihi sumere; demens
 Judicio vulgi, sanus fortasse tuo: quod
 Nolle 99 onus, haud unquam solitus, portare moleſſi.

mihi continuo major querenda foret res :
 si salutandi plures, ducentus &c unus,
 ut omnes alter, uti ne solus, rufus, peregre
 veni; plures calones atque caballi
 fundi: decenda & petorrita. nunc mihi curto
 sit mulo, vel, si libet, usque Tarentum;
 vana cui lumbos onere ulceret, atq; eques 7 armos.
 societ nemo fordeis mihi, quas tibi, Tulli,
 Tibur via pretorem quinque sequuntur
 spuri lafanum portantes, & cenophorumque.
 hoc ego commodius, quam tu, praeclare senator,
 quisque aliis vivo. quacunque libido est,
 uno solus: percunctor quanti olus, ac far:
 Fallacem Circum, vespertinumque pererro
 forum. assisto divinis. inde domum me
 porri, & ciceris referto, laganiique catinum;
 ministratur pueris tribus: & lapis albus
 cum cyatho duo sustinet. aditatis echinus
 Villis, cum patera guttus, Campana supellec.
 hinde eo dormitum; non sollicitus, mihi quod cras
 ergendum sit mane, obeundus Marsya: qui se
 ferre negat Noviorum posse minoris.
 Ad quartam jaceo, post hanc vigor, aut ego lecto,
 scripto, quod me tacitum juvet. ungor olivo,
 quo fraudatis immundus Natta lucernis.
 ubi me festum Sol acrior ire lavatum
 monuit, fugio rabiosi tempora signi.
 transiis non avide, quantum interpellet inani
 diem durare, domesticus otior. huc est
 solutorum misera ambitione, gravique.
 His me confolor, vietur suavius, ac si
 castor avus, pater atque meus, patruusq; fuissent.

- 21 Mensa marmorea. 22 Astat mihi coenanti echinus, id est, vas fistile, sic nominatur a similitudine echini marini. 23 Parvi pretii. 24 Ex garto vinum
 feui minutarum fundebatur. 25 Vasa fistilia, in Campania facta. 26 Obeunda prima pars fori, ubi positae est statua Marsya in irrigatorum ter-
 ritorum. 27 Duorum fractum Noviorum junior erat improbissimus litigator,
 ad hanc statuam summo mane turpis sine foene abatur. 28 Ad horam
 nocturnam. 29 Lectito aut scriptito. 30 Oleo, non ex lucernis derracto.
 31 Sordidus quidam Romanus. 32 Sol calidior. 33 Canicula.
 34 Prantius moderate &c parce. 35 Quantum non finit me integrum diem
 ventre permanere. 36 Domi ortum ago. 37 Hac vita me confolor.
 38 Suavius quam si e familia essem senatoria.

1 Divitiae &c
 opes. 2 Suffragiorum, vel
 ambitionis cau-
 fa. 3 Honoris
 gratia. 4 Ve-
 hicula Gallica.
 5 Mulo, qui
 caudam haberet
 decurtatam.

6 Pera, in qua
 res necessarie
 ferebantur.

7 Seller. 8 A-
 varitiam vel i-
 gnobilitatem.

9 De quo su-
 perius. 10 Via,
 que Tybur du-
 cit. 11 Vas in
 quo alvus exo-
 neratur. Angl.
 a clofstoole.

12 Vas, in quo
 vinum fereba-
 tur. 13 In hac
 re multisque
 aliis. 14 Vo-
 luntas.

15 Quantu ven-
 dirunt olus.

16 In circa:
 fallaces Astro-
 logi & somniorum
 interpretes
 erant frequen-
 tes. 17 Ve-
 speril. 18 Inter-
 sum rebus
 divinis, vel re-
 rum furuarum
 divinaribus,
 nempe in circa.

19 Oleris cati-
 num 20 A pue-
 ris tribus.

SATYRA VII.

Rixam Rupiliī cognomento Regis cum Græculo quodam Persico descripsit
Proscriptus enim ab Augusto Rex fugit ad Bruzum, ubi Horatio tunc un-
buno militum ignobilitatem exprobasse ferunt, qui nunc eam contum-
liam ulcisci velit.

1 Inter Rupiliū cognomen-
to Regem & Persium quendam
narione Græcum molesta lites ex-
titerunt. Rupilius ab Augu-
sto in triumviratu proscriptus
est & damnatus.

2 Pus veneno-
sum. 1. pestifera-
m maledicen-
tiam. 3 Hy-
brida ex parte
Afatico & ma-
tre Rom. natus.
Angl. a mon-
grell. 4 Lippi
ad se alliciunt
loquaces.

5 Apud tonfo-
res multas diei
horas conterunt
loquaces.

6 Urbe Afiae.

7 Cum Rege
Rupillo.

8 Duræ cervi-
cis homo.

9 Orationis a-
cerbitare.

10 Audax.

11 Superbus.

12 Nobilissi-
mos convitato-
res. 13 Ut lon-
ge superaret. E-
qui albi dicun-
tur omnium ce-
lerrimi.

14 Ounes mo-
lesta eo sunt ju-
re, quo fortis.
I. eandem sibi
libertatem ven-
dican. 15 Pri-
mum filium.

16 Ut sola
mors item dirimeret. 17 Duos ignavos. 18 Forti & ignavo. 19 Glaucus igna-
vior, ultra Diomedi, ut ab armis discederet, munera misit aurea pro aereis.
20 Bruto Asiam occupante. 21 Verbis acerbe contendit. 22 In certamen co-
gressurus. 23 Bithus & Bacchius erant par Gladiatorum. 24 Currunt in pub-
cum. 25 Spectaculum theatri & Judicii. 26 Cagianam suam. 27 Comites Bruti.
28 Praeter Rupilium Regem. 29 Canicularum peltiferam, syrus horribile.

30 Inconfite dicebat.

31 Quo fronditor raro pertingit, ut ligna cedar.

32 Rupilius Rex, Præneste natus.

33 Convictia deprontra ex pectori mordaci & co-

fo. 34 Retorquet.

35 Ut durus viator.

36 Viator prius de via vindemiatoris

plagam ac nidi fui obliviscerent.

37 Deridens vinitorem, & eum appellans no-

castrum.

38 Asperius mordacitate Italica.

39 Julianum

Præscripti 1 Regis Rupuli 2 pus atque venenum
3 Hybrida quo pacto sit Persius ultus; opinor
Omnibus & 4 lippis notum & 5 tonsoribus esse.
Persius hic permagna negotia dives habebat.
6 Clazomenis, etiam liteis cum 7 Rege molestas;
8 Durus homo, atque 9 odio qui posset vincere Regem.
10 Confidens, 11 tumidusque: adeo sermonis amissio.
12 Sisenas, Barros, 13 ut equis præcurreret albis,
Ad Regem redeo. postquam nihil inter utrumque
Convenit 14 hoc etenim sunt omnes jure molesti,
Quo fortes, quibus adversum bellum incidit. inter
Hectora 15 Priamiden, animosumque inter Achillem.
Ira fuit capitalis, 16 ut ultima divideret mors:
Non aliam ob causam, nisi quod virtus in utroque
Summa fuit. 17 duo si discordia vexet inertis,
Aut si 18 disparibus bellum incidat, ut Diomedi
Cum 19 Lycio Glauco; discedat pigrior, ultro
Muneribus missis) Bruto prætore 20 tenente
Ditem Asiam, Rupuli, & Persi par 21 pugnat; uti
22 Compositus melius 23 cum Bitho Bacchius. in juxta
Acres 24 procurrunt; magnum 25 spectaculum uterum
Persius exponit 26 causam: ridetur ab omni
Conventu, laudat Brutum, laudatque cohortem:
Solem Afiae Brutum appellat, stellasque salubres
Appellat 27 comites; 28 excepto Rege: 29 Canem illum
Invisum agricolis fidus venisse 30 ruebat,
Flumen ut hibernum, 31 fertur quo rara securis.
Tum 32 Prænestinus salso, multumque fluenti
33 Expressa arbusto 34 regerit convicia; 35 durus
Vindemiator, & invictus; cui sepe 36 viator
Cessisset, magna compellans voce 37 cucullum.
At Græcus, postquam est Italo perfusus 38 aceto,
Persius, exclamat: Per magnos, Brute, deos te
Oro, qui 39 reges consueris tollere; cur non
Hunc Regem jugulas? operum 40 hoc, mihi crede, non
mors item dirimeret. 17 Duos ignavos. 18 Forti & ignavo. 19 Glaucus igna-
vior, ultra Diomedi, ut ab armis discederet, munera misit aurea pro aereis.
20 Bruto Asiam occupante. 21 Verbis acerbe contendit. 22 In certamen co-
gressurus. 23 Bithus & Bacchius erant par Gladiatorum. 24 Currunt in pub-
cum. 25 Spectaculum theatri & Judicii. 26 Cagianam suam. 27 Comites Bruti.
28 Praeter Rupilium Regem. 29 Canicularum peltiferam, syrus horribile.
30 Inconfite dicebat. 31 Quo fronditor raro pertingit, ut ligna cedar. 32 Rupilius Rex, Præneste natus.
33 Convictia deprontra ex pectori mordaci & co-
fo. 34 Retorquet. 35 Ut durus viator.
36 Viator prius de via vindemiatoris
plagam ac nidi fui obliviscerent. 37 Deridens vinitorem, & eum appellans no-
castrum.
38 Asperius mordacitate Italica.
39 Julianum

SATYRA VIII.

Natum Deum, custodem hortorum, inducit querentem de Canidla & Satura beneficis, & quæ ab illis in occulto fierent, describentem.

Olim truncus eram ² ficiulus, ³ inutile lignum :
Cum faber, ⁴ incertus, scamnū faceretne Priapum;
Maliit esse deum. deus inde ego furum, aviumque
Maxima ⁵ formido : nam fures ⁶ dextra coēret,
Oscenoque ruber porrectus ab inguine ⁷ palus:
Att importunas volucres in vertice arundo
Serret fixa, vetatque novis ⁸ confidere in hortis.
Huc prius angustis ejecta ¹⁰ cadavera cellis
Conservus vili portanda locabat ¹¹ in arca.
Hoc misera plebi ¹² stabat commune sepulcrum,
Pantolabo scurræ, Nomentanoque ¹⁴ nepoti:
Alle pedes ¹⁵ in fronte, trecentos ¹⁶ cippus in ¹⁷ agrum.
Heic dabat: ¹⁹ hæredes monumentum ne sequeretur.
Hunc licet ²⁰ Esquiliis habitare ²¹ salubribus, atque
Aggere in aprico spatiari: ²³ quo modo tristes
Ubi ²⁴ informem spectabant ossibus agrum.
Nam mihi ²⁵ non tantum furesque ferreque suetæ
Uinc vexare locum, curæ sunt, atque labori;
Quantum, carminibus quæ ²⁶ versant atque venenis
Humanos animos. ²⁷ has nullo perdere possum
Hoc prohibere mode; ²⁸ simul ac vaga Luna decorum
Rotulit os, quin ossa ²⁹ legant, herbasque nocenteis.
Vidi egomet nigra ³⁰ succinctam vadere palla
Canidiam, pedibus nudis passoque capillo,
Nam Sagana ³¹ majore ululantem: pallor utrasque
Ucerat horrendas aspectu. ³² scalpere terram
Ungibus, ³³ & pullam divellere mordicus agnam
Uperunt. ³⁴ crux in fossam confusus; ut inde
Maneis elicerent, animas responsa daturas.
Lanea & effigies erat, altera cerea: ³⁷ major
Lanea, quæ poenis compesceret inferiorem.
Cerea suppliciter stabat ³⁸ servilibus, utque
Uam peritura, modis. ³⁹ Hecaten vocat altera; sœvam
Ualtera ⁴⁰ Tisiphonen. serpentes, atque videres
Infernæ errare canes: Lunamque ⁴² rubentem,

¹ Ego Priapus
olim truncus e-
ram. ² Trun-
cus fici arboris.

³ Lignum nul-
lam ad rem uti-
le. ⁴ Dubius.
⁵ Sum formi-
do. ⁶ Dextra,
quæ falcum re-
net. ⁷ Penis ex
palo factus.

⁸ In hortis nu-
per sati, vel, nu-
per à Mecenate
Instiūtis.

⁹ Ad hunc lo-
cum, ubi Pri-
apse stabat.

¹⁰ Cadavera
inopum & ple-
beiorum homi-
num. ¹¹ Non
in ornato fere-
tro. ¹² Conſtitu-
tum est sepul-
chrum. ¹³ Pan-
tolabus univer-
ſum patrimo-
nium abligarie-
rat. ¹⁴ Luxu-
riosus, qui rem
fiam familia-
rem turpiter
consumperat.

¹⁵ In latitu-
nem. ¹⁶ Cip-
pus est lapis in
agro erectus, in
quo incisa erat
formula verbo-
rum, quibus re-
ſtatore declarab-
ant, si certum
loci spatium ē
fuis agris exclu-
pere, quod vel
Reip. vel aliqui
familie relin-
querent.

¹⁷ In longitudinem. ¹⁸ In Esquiliis datos significabat. ¹⁹ Haec verba Clippo
scripta demonstrabant hoc loci spatiū hæredib⁹ esse ademptum. ²⁰ In quo
suum, olim sepulcro, Mecenas domum pulchram jam extruxerat, hortosque
Humanos adjunxerat. ²¹ Sepulchris remotis. ²² In colle aperto deambulare.
²³ In quo nuper tristes homines. ²⁴ Deformem. ²⁵ Non tam fures, &c.
²⁶ Immutant. ²⁷ Veneficas. ²⁸ Postquam. ²⁹ Colligant. ³⁰ Ex-
fodiunt. ³¹ Hinc appetet duas fulsse Saganas, majorem & minorem. ³² Fode-
nt nigrā agnam dentibus discriperet. ³³ Et nigrā agnam dentibus discriperet. ³⁴ Cruor agnæ discriperet in
Uam terram mittitur. ³⁵ Mortuorum animas excirarent. ³⁶ Duæ erant ima-
ges, altera lanea, altera cerea. ³⁷ Major effigies erat lanea, quæ inferio-
rem, id est, ceream, verberaret. ³⁸ Ut miserabiliter peritura. ³⁹ Pro-
spicnā umbrarum dominam. ⁴⁰ Unam ex tribus furiis, quæ cedes ul-
teriū. ⁴¹ Stygias canes, Proserpina comites. ⁴² Lunam eru-

43 His beneficis. 44 Latebar. 45 Utinam caput meum habeam merdis inquinatum. 46 Mollius Pedatus, qui cum patrimonio pudicitiam anicit. 47 Alternam. 48 Cum voce tenui & acuta. 49 Cum dente colubræ maculofæ. 50 Ob imaginem ceream, que igne liquefiebar. In perniciem ejus, quem execrabantur.

51 Canidæ & grupra & discifâ. 52 Quantum sonat vela

Fus dentes, sed alienos arte intitos. 53 Saganæ comam appositam. I. cuper. hys

criticam. Angl. a parwickke. 57 Licia ex diversis coloribus. 58 Viscere licet

Q. HORATII

Ne foret 43 his testis, post magna 44 latere sepulserit.
Mentior at siquid, merdis caput 45 inquinat albis
Corvorum: atque in me veniat miæcum atque eacum
Julius, & 46 fragilis Pedacia: furque Voranus.
Singula quid memorem, quo pacto 47 alterna loquentur?
Umbræ cum Sagana refouarent triste, & 48 acutum?
Utque lupi barbam 49 variae cum dente colubræ
Abdiderint furtim terris, & 50 imagine cerea
Lagior arserit ignis? & ut non testis inultus
Horruerim voces Furiarum & facta 51 duarum?
Nam, 52 displosa sonat quantum vesica, pepedi
Diffissa nate 53 ficus. 54 at illæ currere in urbem.
Canidæ 55 denteis, altum Saganæ 56 caliendram
Excidere, atque herbas, atque incantata lacertis
57 Vincula, cum magno risuque jocoque. 58 videntur

Saganæ, que tanquam furie erant. 52 Quantum sonat vela
grupra & discifâ. 53 Ego Priapus è fico factus. 54 Ille currebant. et No
Fus dentes, sed alienos arte intitos. 56 Saganæ comam appositam. I. cuper. hys
criticam. Angl. a parwickke. 57 Licia ex diversis coloribus. 58 Viscere licet

SATYRA IX.

*Laetare de Voigardus narratur. 1
Describit cujusdam, in quem forte incidenterat, importunam & pertinaciam
garrulitatem, qua jaeta bunde quedam, nonnulla impudenter, uns
stulta deblaterans: diu invitum detinuerit, & propemodum encaravit.*

1 In via sacra
foedus icum
suit inter Ro-
mulum & Ta-
thum. 2 In illis
rugis. 3 Quan-
modo vale Hor-
ati? Inquit ille.
4 Recèt valeo
secundum tem-
porum condi-
tionem.

5 Cupio uti ribi
proveniant o-
mnia ex animi
sensititia.

6 Preuenio Il-
lum his verbis,
Nunquid aliud
vis? 7 Hoc vo-
lo, ut nos noris.

8 Idecirco, quia
doctus es, pluri-
mum à me fies.

9 Vehementer,
uique ad misé-
riam. 10 Ibam
ali quando cele-
rius.

11 Ali quando confistebam.
sudor deflueret præ animi angore.

ergo felicis erat cerebri.

12 Dicebam puer.

13 Que

14 Bollanus nullo strepitu conturbat.

15 Poffeaquam.

16 Valde cupis abire.

17 Frustra cupis effugere.

18 Semper tenebo.

19 Ab hoc loco.

20 Verba sunt Horatii, qui multas fingit causis se se.

21 Huc illuc circumducit.

22 Respondet patru-

Bam forte via 1 sacra, sicut meus est mos,
Nescio quid meditans nugarum: totus 2 in illis:
Accurrit quidam notus mihi nomine tantum,
Arreptaque manu, 3 Quid agis, dulcissime, rerum?
4 Suaviter, ut nunc est, inqua: & capio 5 omnia que
Cum assectaretur, Numquid vis? 6 occupo: at ille
7 Noris nos, inquit, docti sumus. heic ego, pluris
8 Hoc, inquam, mihi eris. 9 misere discedere querens
10 Ire modo oxyus, interdum 11 confistere; in autem
12 Dicere nescio quid puer. cum sudor ad imos
13 Manaret talos, O te 14 Bollane cerebri
Felicem ajebam tacitus. cum quidlibet ille
Garriret, vicos, urbem landaret; 15 ut illi
Nil respondebam; 16 Misere cupis, inquit, abire,
Jamdudum video: 17 sed nil agis: 18 usque tenebo.
Persequebar. 19 hinc quo nunc iter est tibi? 20 nil opus est
21 Circumagi. quandam volo visere non tibi notum:
Trans Tiberim longe cubat is, prope Cafaris horros.
22 Nil habeo quod agam: & non sum piger.usq; sequitur

*carroux autres authentiques vous courrez tout partout dans le monde destins aujourns nous assentissons
mais le my rejourroy pour marcher avec l'ours
puis la mondon destins aujourns nous assentissons
tenezvous qu'il plus et nous trans ensemble*

Demitto auriculas, ut inique mentis asellus;
24 gravius dorso 25 subiit onus. 25 incipit ille.
Bene me novi, non 26 Viscum pluris amicum,
Varium facies. nam quis me scribere plureis,
cūtius possit versus? quis membra 27 movere
Mollius? invideat quod & 29 Hermogenes, ego canto.
Interpellandi locus hic erat. est tibi mater?
Agui, 31 queis te salvo est opus? 32 haud mihi quisquā.
33 composui. 34 felices. nunc ego resto.
Confice. namque instat fatum mihi triste; 36 Sabella
37 puerο cecinit, 38 divina mota anus urna.
Hinc neque dira venena, nec 40 hosticus auferet ensis,
Nec laterum dolor, aut tussis, nec 42 tarda podagra:
Curvitas hunc 43 quando consumet cunque. loquaceis,
Sapiat, vitet; simulatque adoleverit aetas.
ancam erat 44 ad Vestae, quarta jam parte diei
interrita: & easiū tunc respondere 45 vadato
debat: quod ni fecisset, 46 perdere litem.
me amas, 47 inquit, paulum hic ades. 48 inteream, si
ut valeo 49 stare: aut novi civilia jura:
propero 50 quo scis. dubius sum, quid faciam, inquit;
relinquā, 51 an rem. 52 me fodes. non faciam, 53 ille;
precedere coepit. ego, ut contendere durum est
Cum viatore, sequor. Mæcenas quo modo tecum?
Hinc repetit. 56 paucorum hominum, 57 & mentis
bene fante:

Vero 58 dexterius fortuna est usus. 59 haberes
magnum adjutorem, posset qui ferre 60 secundas,
Hunc hominem velles si 62 tradere: dispeream, ni
summosse omneis. 64 Non isto vivimus 65 illic,
ego tu rere, modo: domus hac nec purior ulla est,
nec magis his aliena 66 malis. nil mi officit unquam,
Vix hic, aut est quia doctior. est locus uni
laque suus. 67 magnum narras, vix credibile. 68 atqui
habet. 69 accendis, quare 70 cupiam magis illi
proximus esse. 71 velis tantummodo: 72 que tua virtus,
Expugnabis. & est 73 qui vinci possit: eoque

42 que tardos facit. 43 Cumque aliquando gaer. &c.
44 El, qui illu in jus vocaverat.

45 Inquit garrulus. 46 Utinam inteream, inquit Horati.
47 Inquit garrulus. 48 Ad Cesaris hortos.
49 stare in judicio, seu in iure. 50 Ad Cesaris hortos.

51 An canam vel litem. 52 Me relinque, inquit Horatius.
53 Me perfinaci.

54 Cum perfinaci. 55 Ab hoc principio
55 Mæcenam intermissionem sic repetit: Quomodo Mæcenas tecum agit?

56 Mæcenam intermissionem sic repetit: Quomodo Mæcenas tecum agit?

57 Et lapens est. 58 Dexterius quam tu, inquit garrulus.

59 Haberes me. 60 Secundas partes. i. qui tibi secundus esse posse.

61 Seipsum suo tangit digito & demonstrat. 62 Mæcenari commendare.

63 Nisi immovere posse omnes, qui te antecedunt gratia apud Mæcenatem.

64 Responder Horatius. 65 In familia Mæcenatis. 66 Invidia, simula-

tione, criminacionibus, &c. 67 Rem incredibilem narras, inquit garrulus.

68 Loquitur Horatius. 69 Incendis me (inquit garrulus) cu-

rum, talis familiaritatis. 70 Quare cupere debo. 71 Tantum velle
Inquit Horatius. 72 Ea est tua virtus, ut facile sis expugnaturus Mæ-

cenatem. 73 Si super insulam.

23 Translatio
en à junctoris;
quorum aures
demissæ corporis
defatigatio-
nem significant.

24 Portat o-
nus. 25 Gar-
rulus loquitur.

26 Viscus &
Varus Poete
diserti, amici
fue e Horatii &
Virgilii. 27 Sa-
tare. 28 Faci-
lius quam ego.

29 Cantor optimus. 30 Lo-
quitor Horatius. 31 Qui-
bus tua talus est
necessaria.

32 Respondet
garrulus. 33 O-
mnes sepelivi.
34 Sunt verba
Horatii, qui
mortuos appelle-
bat felices hu-
ijs loquacitate
defunctos.

35 Eneca me.
36 Anus for-
tis lega, fortasse
Horatii nutrix.

37 Quid ceci-
nit nihil puer.
38 Commata
urna divina, in
quam fortes e-
rant ad divin-
andum futura
conjecta.

39 Puerum
Horatium.
Sunt hec verba
anis vatici-
nantis de morte
Horatii per for-
tes urna edu-
cas. 40 Ensis
hostilis.

41 Plenitatis.
44 Ad Vestę
Debebat perdere

45 Inquit Horati.
46 Utinam inter-
ream, inquit Horati.
47 In familia Mæcenatis.

48 Desterius quam tu, inquit garrulus.

49 Secundas partes. i. qui tibi secundus esse posse.

50 Invidia, simula-
tione, criminacionibus, &c. 51 Tantum velle

52 Me perfinaci.

53 Ab hoc principio
54 Cum perfinaci.

55 Mæcenam intermissionem sic repetit: Quomodo Mæcenas tecum agit?

56 Mæcenam intermissionem sic repetit: Quomodo Mæcenas tecum agit?

57 Et lapens est. 58 Desterius quam tu, inquit garrulus.

59 Haberes me. 60 Secundas partes. i. qui tibi secundus esse posse.

61 Seipsum suo tangit digito & demonstrat. 62 Mæcenari commendare.

63 Nisi immovere posse omnes, qui te antecedunt gratia apud Mæcenatem.

64 Responder Horatius. 65 In familia Mæcenatis. 66 Invidia, simula-

tione, criminacionibus, &c. 67 Rem incredibilem narras, inquit garrulus.

68 Loquitur Horatius. 69 Incendis me (inquit garrulus) cu-

rum, talis familiaritatis. 70 Quare cupere debo. 71 Tantum velle

Inquit Horatius. 72 Ea est tua virtus, ut facile sis expugnaturus Mæ-

cenatem. 73 Si super insulam.

Q. HORATII

74 Diligentiam
adhibeo inquit
garrulus.

75 Tempora I-
donea captabo.

76 Deducam
domum.

77 Hæc dum
loquitur garru-
lus. 78 Gram-
maticus illo
tempore nobil-
lis. 79 Fuscus
me rogar.

80 Respondet
à me rogatus.

81 Arctius
comprimere bra-
chia. 82 Huc
illuc movens o-
culos. 83 Ni-
milium prudens
In damnum,
meum.

84 Ridens dis-
simulabat.

85 Bills meum
Jecur urebat. I-
vehementer ira-
fiebar. 86 Sunt
verba Horatii
ad Fuscum.

87 Respondet

Fuscus. 88 Sabbata tricesimo quoque die mensis redeunt. Alii Neomenia
telligent, ali magnum Iudeorum Sabbathum, quo die agnum comedebant.
dæi recentibus, qui glandem penis habent circumcisam. 89 Contradicere, N
rum religionem irritare. 90 Sunt verba Horatii. 92 At mihi aliqua est religio
Inquit Fuscus. 93 Sunt aliquanto superflitior. 94 Unus e multis. 95 P
clamar Horatius. 96 Tam in felicem diem mihi surrexit oportuit? 97 Pa
Fuscus male falfus. 98 Linquit in fummo periculo, ut vltimam janjam macu
dam. 99 Garruli aduersari. 1 Quo pergis improbis fine? 2 O Horati lic
te te testem facere in hunc garrulum? 3 Ego auriculam porrigo vellendam ut n
telem fumar. 4 Trahit garrulum renitentem ad tribunal, ubi Prator ius dic
5 Augusti forum, in quo erat eburnea Appollinis statua.

SATYRA X.

Hac Satyra respondet iis, quos offenderat supra, Satyra quarta, que
Lucili versus reprobaverat: ac sua reprobensionis rationem reddi-
qua eam suisse justam ostendit.

1 Dixi Lucili-
lum asperum
est & duriusculum
in compo-
nendis veribus.

2 Stulte.

3 Lucilius.

4 Quod clues
Romanos acris
notavisti. 5 In
eodem Poemate
laudatur, sed
ironice.

6 Dare debeo.

7 Scenicos ver-
sus Laberi, scri-
ptoris dicacissimi.
8 Non satis est auditori risum movere. 9 Est quædam virtus
i sumu movere.

N Empe ¹ incomposito dixi pede currere versus
Lucili. quis tam Lucili fautor ² inepte est,
Ut non hoc fatearur? ³ at idem, quod sale multo
⁴ Urbem defricuit, ⁵ charta laudatur eadem.
Nec tamen hoc tribuens, ⁶ dederim quoque cetera
nam sic

7 Et Laberi mimos, ut pulcra poëmata, mirer.
Ergo non satis est ⁸ risu diducere riectum
Auditoris: & est quædam tamen ⁹ heic quoque virtus
Est brevitatem opus, ¹⁰ ut currat sententia, neu se
Impediat verbis lastas onerantibus aureis.

10 Ne sententia claudicet.

sermone opus est; modo tristi, saepe jocoſo;
Defendente vicem modo rhetoris, atque poëtæ:
urbani ¹² parcentis viribus, atque
menuantis eas ¹³ consulto. ¹⁴ ridiculum acri
viris & melius magnas plerunque ¹⁵ fecat res.
illi, scripta ¹⁷ quibus comœdia prisca viris est,
hoc stabant, hoc sunt imitandi: quos neque ¹⁹ pulcer
armogenes unquam legit, neque ²⁰ simius iste,
Nil preter Calvum & doctus cantare Catullum.
magnum fecit, quod verbis Græca Latinis
fecit. ²² ò feri studiorum! ²³ qui ne putatis
difficile & mirum, Rhodio quod ²⁴ Pitholeonti
pertinet. at sermo lingua concinnus utraque
vixit; ²⁵ ut Chio nota si commista Falerni est;
versus facias. teipsum percontor, ²⁶ an & cum
ura tibi peragenda ²⁷ rei sit causa Petilli.
sicut oblitus patriæque patrisque Latini
Corvinus; ²⁹ patriis intermisere petita
urba ³¹ foris malis, ³² Canusini more bilinguis.
qui ego cum Græcos facerem, ³³ natus mare citra,
viciulos; vetuit me tali voce ³⁴ Quirinus,
mediam noctem visus, cum somnia ³⁵ vera:
In silvam non ligna feras insanius, ac si
vaginas ³⁷ Græcorum malis implere catervas.
Iurgidus Alpinus, ³⁹ jugulat dum Memnona, dumq;
Diffingit Rheni ⁴¹ luteum caput, hæc ego ⁴² Indo;
nec in ⁴³ æde sonent ⁴⁴ certantia, judice ⁴⁵ Tarpa,
redeant iterum atq; iterum ⁴⁶ spectanda theatris.
Arguta meretrice potes, Davoque Chremeta
udente fénem, ⁴⁸ comis garrire libellos
vivorum Fundani. ⁴⁹ Pollio regum
canit ⁵⁰ pede ter percusio: ⁵¹ forte epos acer,
nemo, Varius dicit. molle atque facetum
Virgilio annuerunt gaudentes rure Camœnæ.
Hoc erat, experto frustra Varrone ⁵⁴ Atacino,
que quibusdam aliis, melius quod scribere possem;

¹¹ Opus est
sermone tuente
munus nunc
Rhetoris, nunc,
&c. ¹² Homi-
nis vafri & cal-
lidi. ¹³ Data
opera. ¹⁴ Jo-
cūs interdum
plus valer quam
acrimonia.

¹⁵ Meius
mordet, vel,
melius decidit
& finit, ut vult
Lambinus.

¹⁶ Poëta ve-
teris Comœdize.

¹⁷ A quibus.

¹⁸ Propter has
quas potius vir-
tutes, placebant.

¹⁹ Ironice ho-
mo bellus.

²⁰ Neque De-
metrius, poëta
deformis &
brevi; statuæ.

²¹ Qui nihil
cantare didicit
præter Calvum
& Carullum
Poëtas elegos.

²² οὐ μαδίτε,
qui fero studiis
operam dedidit s.

²³ Qui putat-

²⁴ Nam parti-
cula ne, abun-
dat in senten-
tia. vel, Con-
junctio est con-
firmans. ²⁴ Pi-
tholeon Poëta
ineptus in suis
Epigrammaris
Græca Latinis
immiscerit.

²⁵ Qui emad-
modum si vino
Chio Falernum
fit commixtum.

²⁷ Accusati Peril-

²⁸ coronam Jovis suratus est. ²⁹ Quum Pedius cauſis agat cum fu-

³⁰ Corvinus Orator clarissimus Petilli accusator, sic etiam Pedius. ³¹ La-

³² Allunde. ³³ Apud Canusium oppidum in Appulia, pars in Græce

³⁴ Romulus lin-
guæ Latinæ loquebantur. ³⁵ Natus in Appulia finibus. ³⁶ Hæc sunt verba Quirini

³⁷ Græcorum versuum. ³⁸ Alpinus stylo utitur inflato.

³⁹ Dum malis carminibus historiam Memnonis ab Achille jugulari narrat.

⁴⁰ Dum ineleganter describit. ⁴¹ Quasi luteum esset Rheni caput vel ori-

⁴² Hæc ego ludibundus scribo. ⁴³ In æde Apollinis &c musarum.

⁴⁴ Ad certaminis provocationem venientia. ⁴⁵ Ludi magistro. ⁴⁶ Quæ

⁴⁷ qui hodie vivunt, potes argutam Comœdiam scribere comis, id est, comiter &c

⁴⁸ Tragediographus. ⁴⁹ Trimetris verbis. ⁵⁰ A-

⁵¹ Virgilius illo tempore Bucolica scripterat, non Æneida. ⁵² Hoc erat,

⁵³ ego melius possem scribere Satyras, quam Varro. ⁵⁴ Sic dicto ab Ara-

⁵⁵ Karbonensis Galliæ fluvio.

55 Lucillo Satyra inventore.

56 Lucilium.
57 Sæpe profrenrem.

58 Plura sumenda, laudanda, & imitacione digna, quam quæ relinquuntur & rejiciantur.

59 Ironica interrogatio.
60 Quid dormiat interdum.

61 Nil emendat? 62 Accius apud Latinos primus scriptit Tragediam.

63 Versus minus graves quam oportet.

64 Nonne ridet, quasi major sit his quos reprehendit?

65 Num illius culpa? 66 Rerum quas tractavit. 67 Versus magis elaboratos. 68 Meliores & lenius fluentes.

69 Ac si aliquis. 70 Hexametris versibus ut aliquid claudat & finiat.

71 Hoc uno contentus.

72 Casil Parmensis. Parma est Infubrium civitas. 73 Qui tam multa scripsit, ut mortuus suis libris fuerit combustus, nulla alia materia adhibita.

74 Demus quod Lucillus fuerit comis, &c.

75 Author carminis satyrici, quod Græci non attigerunt.

76 Si hac nostra aetate natus.

77 Detraheter.

flus hominis arius aliquid cogitantis.

rare debes quod scriperis.

benda quam evulgenteretur?

turbe imperite?

ut cimex?

Sat. 4.

92 Selens prætereo.

55 Inventore minor: neque ego illi detrahere auctor
Hærentem capiti multa cum laude coronam.

At dixi fluere 56 hunc luctulentum; sive 57 ferente
Plura quidem 58 tollenda relinquendis. age, quis si

59 Tu nihil in magno doctus reprendis 60 Homer?
Nil comis Tragici 61 mutat Lucilius 62 Acci?

Non ridet verius Enni 63 gravitate minores,
Cum de se loquitur 64 non ut majore reprobis?

Quid vetat, & nosinet Lucilli scripta legentes
Quærere, 65 num illius, num 66 rerum dura negat

Versiculos natura 67 magis factos, & eunteis
68 Möllius? at si 69 quis pedibus quid claudere 70 sed

71 Hoc tantum contentus, amet scripsisse ducentos
Ante cibum versus, totidem coenatus: 72 Etrusci

Quale fuit Cassi rapido ferventius amni
Ingenium; 73 capitis quem fama est esse, librisque

Ambustum propriis. 74 fuerit Lucilius, inquam,
Comis & urbanus: fuerit limatior idem,

Quam rudis, & 75 Græcis intacti carminis auctor
Quamque poëtarum seniorum turba: sed ille,

76 Si foret hoc nostrum fato dilatus in ævum:
77 Detereret sibi multa: 78 recideret omne, quod ab

Perfectum traheretur: & in veru faciendo
79 Sæpe caput scaberet, 80 vivos & roderet unguis

81 Sæpe stilum vertas, iterum quæ digna legi habes
Scripturus: neque te ut miretur turba, labores;

Contentus 82 paucis lectoribus. an tua demens
83 Vilibus in ludis dictari carmina malis?

Non ego. nam fatis est 84 equitem mihi plaudere
audax,

Contemtis aliis, explosa 85 Arbuscula dixit.
Men' moveat 86 cimex Pantilius? aut crucier, quod

87 Vellicet absentem Demetrius? aut quod ineptus
88 Fannius Hermogenis lœdat conviva Tigelli?

Plotius, & Varius, Mæcenas, Virgiliusque,
Valgius, & probet hæc Octavius optimus, atque

Fuscus: & hæc utinam 89 Viscorum laudet uteque
90 Ambitione relegata te dicere possum.

Pollio: te Messalla tuo cum fratre, simulque
Vos Bibuli, & Servi, 91 simul his te candide Furni-

Complureis alios, doctos ego quos & amicos
92 Prudens prætero: quibus hæc, sint qualiacunque

78 Amputaret omne supervæaneum. 79 Hi sunt
flus hominis arius aliquid cogitantis. 80 Ad vivum roderet.

rare debes quod scriperis. 81 Preceptum est de cura in scriptis prius
benda quam evulgenteretur. 82 Doctis lectoribus.

turbe imperite? 83 In contemplatione
ut cimex Rom. ut Meccanarem vel alium quod
plam doctissimum. 84 Equitum Rom. meretrices à vulgo explosi.

putidus, ut cimex? 85 Mima & meretrices à vulgo explosi.
Sat. 4. 86 De quo Demetrius laceret me?

87 Quod Demetrius laceret me? 88 De quo
90 Ambitione fablata. 91 Cum

Arridere velim : dolitrus si placeant spe
Deterius nostra. 95 Demetri, teque Tigelli
Discipularum inter jubeo plorare cathedras.
uer, atque meo 97 citus haec subscribe libello.

93 Placere ve-
llem. 94 Si pla-
ceant minus
quam speramus.
95 Ego vos mo-
dulatores (qui
malis non viris placere studeris) jubeo plorare. I. vobis malum precor, &c vos
turbam imperitorum hominum pro nihilo habeo. 96 Mimarum.
subscribe cito.

QUINTI HORATII FLACCI SERMONUM LIBER SECUNDUS.

SATYRA I.

latum à Trebatio consilium de scribendis rebus gestis Augusti, postius quem Satyris (utpote in quibus alii aliud desiderent) exponit: & cur parere non possit, ostendit.

Unt, quibus in Satyra videar¹ nimis acer,² & ultra Legē tendere opus. ³ sine nervis ⁴ altera quidquid Composui pars esse putat, simileisque meorum illie die versus ⁵ deduci posse. Trebatius, quid faciam?⁶ præscribe. ⁷ quiescas. ⁸ ne faciam, inquis, minno versus? ⁹ aio. ¹⁰ peream male, si non optimum erat: verum nequeo dormire. ¹¹ ter uncti transnanto Tiberim, somno quibus est opus alto, irriguumque mero ¹³ sub noctem corpus habento. Ut, i tantus amor scribendi te rapit, aude faris invicti res dicere; multa laborum sumia ¹⁴ latus. ¹⁵ cupidum, pater optime, vires sicut, neque enim quivis ¹⁶ horrentia pilis spina, nec ¹⁷ fracta pereunteis cuspede Gallos, labentis equo ¹⁹ describat vulnera Parthi. Attamen & justum poteras & ²¹ scribere fortem, Scipiadam, ut sapiens Lucilius. ²³ haud mihi deero, res ipsa feret. ²⁴ nisi dextro tempore ²⁵ Flacci per attentam non ibunt Cæsaris aurem, male si ²⁶ palpere, ²⁷ recalcitrat undique tutus. Quanto rectius hoc, quam tristi lñdere versu Pantolabum scurram, Nomentanumque ³⁰ nepotem; sibi quisq;³¹ timet, quanquā est³² intactus, & odit?

Madidum vino. ¹³ Paulo ante noctem. ¹⁴ Accepturus. ¹⁵ Respon Horatius se esse cupido, sed deesse sibi facultatem. ¹⁶ Agmina que horro- hostibus incurvant pilis. I. Romanorum hastis. ¹⁷ Cuspede quam fancius a corpore non potuit evellere nisi fractam. ¹⁸ Parthi ex equo dejecti. Possit describere. ²⁰ Trebatius loquitur. ²¹ Augusti justitiam & fortitudinem describere. ²² Scipionis virtutes. ²³ Faciam quod in me erit (in Horatius) cum dabitur occasio. ²⁴ Niſi tempore opportuno. ²⁵ Horatii si adulere. ²⁷ Munitus virtute adulacionem rejicit ex omni parte. Rectius est (inquit Trebatius) Cæsaris laudes quam Saryram scribere. Hominem villem. ²⁰ Luxuriosum. ³¹ Scelerum conscientia. ³² Quan-

carmine non notarus.

¹ Nimium asper. ² Ultra legem Satyrae. ³ ultra modum in vitis infectandis opus intendere. ⁴ Sine rebus & sententias. ⁵ Altera pars. I. alli homines. ⁶ Tanquam lanum deduci. i. scribi posse.

⁶ Constitue quasi ex lege. Nam tu es clarus Jurisconsultus. ⁷ Respondet Trebatius. Quescias. I. desistas a scribendo. ⁸ Haec sunt verba Horatii. ⁹ Trebatius affirmat.

¹⁰ Horatius loquitur. ¹¹ Trebatius consilium. Naturi ungebantur, ut olei calore adverfus aqua frigus munirentur.

¹² Madidum vino. ¹³ Paulo ante noctem. ¹⁴ Accepturus. ¹⁵ Respon Horatius se esse cupido, sed deesse sibi facultatem. ¹⁶ Agmina que horro- hostibus incurvant pilis. I. Romanorum hastis. ¹⁷ Cuspede quam fancius a corpore non potuit evellere nisi fractam. ¹⁸ Parthi ex equo dejecti. Possit describere. ²⁰ Trebatius loquitur. ²¹ Augusti justitiam & fortitudinem describere. ²² Scipionis virtutes. ²³ Faciam quod in me erit (in Horatius) cum dabitur occasio. ²⁴ Niſi tempore opportuno. ²⁵ Horatii si adulere. ²⁷ Munitus virtute adulacionem rejicit ex omni parte. Rectius est (inquit Trebatius) Cæsaris laudes quam Saryram scribere. Hominem villem. ²⁰ Luxuriosum. ³¹ Scelerum conscientia. ³² Quan-

33 Respondet Horatius.
 34 Homo tumultus.
 35 Posteaquam.
 36 Capiti percussio à vini vapibus.
 37 Ebrilus, rem unam cernens, plures videtur apicere.
 38 Pollux.
 39 Caetibus & pugillatu delestatur.
 40 Quot homines, tot sententiae. Trabili sua quaque voluntas.
 41 More Saryrico.
 42 Qui fuit & te & me melior.
 43 Lucilius.
 44 Committebat libris.
 45 Si quid ei male evenerat.
 46 Neque ad aliud vita genus configiens, quam ad libros suos.
 47 Veluzi in tabula quis ex voro suspendebatur in templo à naufragis.
 48 Vita Lucilli.
 49 Sum dubius.
 50 Inter Lucianum & Appuliam. Est enim Horatius in oppido Venuſio natus.
 51 A Roma missus.
 52 Ne per vacantem locum Sabellis expulsi, per vium iter effer Lucanis ad Romanos.
 53 Niti sum lacesitus.

54 Quenquam

wivum.
 55 A maledicis.
 sit causa cur illo utar.
 57 Qui me lacescerit.
 infamiam sul nomini sempiternam.
 conditionem ex legibus latissimis.
 factam ab accusatore & reo judicium rejectionem.

58 Minitatur venenum.

59 Canticibus

gladio eam perire, sed veneno.

60 Quafitor vel accusator.

61 Ministratio

que plurimum paret.

62 Et minitatur fortitionem in rebus dubiis,

ra hoc imperat.

63 Albutil filia venefica.

64 Potenter.

65 Sic ratiocinare mecum.

66 Quo modo que-

ra hoc imperat.

67 Ut terreat ques metuit.

68 Et quemadmodum na-

ra hoc imperat.

69 Potenter.

70 Sic ratiocinare mecum.

71 Nisi à na-

ra hoc imperat.

72 Scævæ longavam matrem committit, quam nimium vivere moleste fert.

73 Ora prope

74 Que pia videtur, nec tamen est.

75 Ora prope

76 Melle corrupto.

77 Ne sim longior.

78 Sive mors casu

79 Sen fortuna ita asserit.

80 Quodque erit vita

ne quis gratiosus apud maiores viros, &c.

81 Morrem tibi inferat.

82 Raptum

83 Morrem tibi inferat?

84 Raptum

Q. HORATII

33 Quid faciam? saltat 34 Milonius, 35 ut semel 36 ibi
 Accedit fervor capiti, 37 numerusque lucernis,
 Castor gaudet equis: ovo 38 prognatus codem,
 39 Pugnis. 40 Quot capitum vivunt, totidem studiorum
 Millia. me pedibus delecat claudere verba
 41 Lucili ritu; 42 nostrum melioris utroque.
 43 Ille velut fidis arcana sodalibus olim
 44 Credebat libris: neque, 45 si male gesserat usquam,
 46 Decurrens alio; neque si bene. quo fit ut omnis
 47 Votiva pateat veluti descripta tabella (cepit)
 48 Vita senis. sequor hunc, Lucanus an Appulus, 49 ibi
 Nam Venusinus arat finem sub 50 utrumque colonus
 51 Missus ad hoc, pulsis (vetus est ut fama) Sabellis,
 52 Quo ne per vacuum Romano incurreret hostis:
 Sive quod Appula gens, seu quod Lucania bellum
 Incuteret violenta. sed hic stylus haud petet 53 ultra
 54 Quenquam animantem, & me veluti custodiet ens
 Vagina tectus. quem cur destringere coner
 Tutus ab infestis 55 latronibus? o pater, & rex
 Jupiter, 56 ut pereat positum rubigine telum,
 Nec quisquam noceat cupido mihi pacis! at ille,
 Qui me 57 commorit (melius non tangere, clamo)
 58 Flebit, & insignis tota 59 cautabitur urbe.
 60 Cervius iratus 61 leges minitatur, & 62 urnam;
 63 Canidia Albuci, quibus est inimica, 64 venenum;
 Grande malum 65 Turius, si quis se judice certet.
 Ut, 66 quo quisque valet, 67 suspectos terreat, 68 ut
 Imperet hoc natura 69 potens, 70 sic collige mecum
 Dente lupus, cornu taurus petit. unde, 71 nisi intus
 Monstratum? Scævæ 72 vivacem crede nepoti
 Matrem; 73 nil faciet sceleris 74 pia dextera. mirum
 Ut neque calce lupus quenquam, neque dente petit be-
 Sed mala 75 tollet anum 76 vitiato melle cicuta.
 77 Nelongum faciam, seu me tranquilla senectus
 Exspectat, 78 seu mors atris circumvolat alis;
 Dives, inops, Romæ, 79 seu fois ita jussiterit, exsilio;
 Qui quis erit vita scribam 80 color. 81 o puer, ut is
 Vitalis metuo, 82 & majorum ne quis amicus
 83 Frigore te feriat. 84 quid cum est Lucilius ausus

Primus in hunc operis componere carmina ⁸⁵ morem:
 Detrahere & pelle, nitidus qua quisque per ora
 Cederet, intorsum turpis? num Lælius, ⁸⁸ aut qui
 Duxit ab oppressa meritum Carthagine nomen,
 Ingenio offensi? aut læso doluere ⁹⁰ Metello,
 Namisque Lupo cooperto versibus? atqui
 Primores populi ⁹¹ arripuit ⁹² populumque tributum;
 Sicilicet ubi ⁹³ æquus virtuti, atque ⁹⁴ ejus amicis.
 Quin, ubi se à vulgo, ⁹⁶ & scena, in secreta remorant.
 Virtus Scipiæ, & mitis sapientia Læli;
 Nugari cum illo, ⁹⁹ & discincti ludere, donec
 Decoqueretur olus, ² soliti quidquid sum ego, quamvis
 Infra Lucili censum ingeniumque; tamen me
 Cum magnis vixisse ⁵ invita fatebitur usque
 Aridia: & ⁶ fragili quærens illidere dentem,
 Offendet folido. nisi quid tu, docte Trebatii,
 Differatis. ⁸ Evidem nihil hic diffindere possum.
 sed tamen ut monitus caveas, ne forte negoti
 sentiat tibi quid ⁹ sanctarum inficitia legum:
¹⁰ mala condiderit in quem quis carmina, ¹¹ jus est,
 Judiciumque. ¹³ Aetio, si quis mala, sed bona si quis
 Indice condiderit laudatur Cæsare. si quis
 approbriis dignum ¹⁴ laceraverit, ¹⁵ integer ipse;
 Solventur riuſ tabulæ: ¹⁷ tu missus abibis.

¹ Soliti sunt. ³ Infra annum redditum Lucili, qui erat ordinis equestris.
⁴ Cum Augusto, Mecenate, &c. ⁵ Nolens fitetur. ⁶ Rem fragilem denti-
 permolare. ⁷ In rem solidam incurret. ⁸ Ergo (Inquit Trebarius) non
 sum differre, qui pro te pronuntiem. ⁹ Ignorantia legum, quæ aliquid ju-
 dent aut vetant poena fanci. à verbo fancio. ¹⁰ Carmina maledicta.
¹¹ Lex XII tabularum lara est. ¹² Aetio ex lege. ¹³ Concedamus Ita esse
 inquit Horatius) si quis carmina scriperit mala. ¹ Indocta. ¹⁴ Si laceraverit.
¹⁵ Cum sit ipse purus & innocens. ¹⁶ Disolventur cum Judicium riuſ tabula-
 rum leges. ¹⁷ Tu dimissus absolveris.

SATYRA II.

Oselli persona luxui deditos inficitatur. De eo loquens qui gula servit,
 tam dicit non certo iudicio, sed opinione quadam stulte concepta, delicias
 in nonnullis cibis conseruari. Atque ut incommoda recenset quæ comi-
 tantur hunc, qui circa victimum & luxum, sic commoda, quæ tenui & fru-
 tali insunt, enumerat.

Quæ virtus, & quanta, ¹ boni, sit vivere parvo:
 (Nec meus hic serino est, sed quæ præcepit Osellus;
² abnormis sapiens, ⁴ crassaque Minerva)
 Sicut non inter ⁵ lanceis, mensaque ⁶ nitenteis,
 sum stupet insanis ⁷ acies fulgoribus; & cum
 acclivis falsis animus ⁹ meliora recusat;
 riuſ hic ¹⁰ impransi mecum disquirite. ¹¹ cur hoc?
 cum si potero. male verum examinat omnis
 pro epulis. ⁶ Mensa opiparis. ⁷ Cum oculorum & mentis acies. (¹. cum ju-
 dum rationis) auri & argenti fulgoribus obtunditur'. ⁸ Incumbens & propen-
 sus ad asperendum fatus. quæ multo cibo repletis accidit. ⁹ Veram virtutem
 spudat. ¹⁰ Jejuni. ¹¹ Cur velim ut impranti verum discaris?

¹ Ordo est. ⁴
 boni, discit que
 virtus, &c.

² Præmonstravit & docuit.

³ Sapiens, sed
 non secundum
 normam sapientia.
 Stoicæ.

⁴ Doctrina non
 excutus.

⁵ Vasa pretio-

¹² Cor-

12 Sic animus
cibo potuque
confertus verum
a falso distinguere necit.

13 Leporem
venatus. 14 Te
affuetum genialiter
vivere, vel
Graco more ludere.
15 Seu
pila te agit. i.
delectat.

16 Pilæ ludo
oblivionem la-
boris afferente
mollitur. i. cum
quadam volun-
tate. 17 Lu-
dus in Gracia
usitatus.

18 Jaæta discum
in aerem, qui
cedit corporibus
gravioribus.

19 Cum labor
fugaveit fati-
tatem, quæ nau-
fæam parat.

20 Slibundus
& famelicus.

21 Ironica est
concessio. Quasi
dicat, non sper-
nes. 22 A mon-
te Hymetto in
Attica. est Hy-
pallage.

23 Cellarius
domi non est.

24 Mare in
tempestatem in-
furgit.

25 Stomachum
inanem.

26 Unde putas
hanc volupta-
tem nasci in tam
tenui vieti?

27 Quo modo
paratum?

28 Non in carorum obsoniorum odore.
quære exercitio laborioso.

29 Tu epulas pulmento suavissi-
mo, neque ostrea nec scarus poterit juvare.

30 Nam pinguem vitiis. i. crupula turridum
& pallidum, neque ostrea nec scarus poterit juvare.

31 Piscis Roma carus & rarus.

32 Fricare, vel delectare palatum.

33 Majori pretio.

34 Corruptus vanitatibus rerum, et
delicis luxuriosis.

35 Chritudo pertineat.

36 Forma pavonis magis quam illa. i. forma gallinae.

37 Concedo.

38 Quo modo scis?

39 Num cocto pavoni maneant illæ pluma.

40 Formis pulchri-

tudine distinilibus.

41 An plici-

ste sit in fluvio Tiberi captus, an alio. i. in mari?

42 Starim hiant & os in latum diducunt.

43 An inter pontes, ubi impul-

tor, propter aquam concitatiorem.

44 An inter e-

dividas necesse est in frusta.

45 Seducit, vel delectat te nulli magnitudo.

46 Circa ostia Tiberis.

47 Quam

48 Vulgares cibæ

49 Humido vestro calore putrefacite.

50 Quia.

51 Mullis.

52 Dedit proceritatem.

53 Obsoniorum helluo,

cujus dapes dignæ sunt

54 Harpyiarum contactu inquinari.

55 Austri precibus meis frumenta.

56 Contemnitur.

57 Helio exstiratus.

58 Atque

12 Corruptus judex. 13 leporem sectatus, equo
Laflus ab indomito, vel si Romana fatigat
Militia 14 affuetum græcari, 15 seu pila velox,
Molliter austерum 16 studio fallente labore, (Seu te 17 discus agit, 18 pete cedentem aëra disco:) Cum labor 19 extuderit fastidia, 20 siccus, inanis
21 Sperne cibum vilem: nisi 22 Hymettia mella Falerno
Ne biberis diluta. 23 foris est promus, &c atrum
Defendens pisceis 24 hiemat mare: cum sale panis
25 Latrante stomachum bene leniet, 26 unde putas aut
27 Qui partum? 28 non in caro nidore voluptas
Summa, sed in te ipso est. 29 tu pulmentaria quare
Sudando. 30 pinguem vitiis albumque, nec ostrea,
Nec scarus, aut poterit 31 peregrina juvare 32 Iagois
Vix tamen 33 eripiam, polito pavone, velis quin
34 Hoc potius, quam gallina 35 tergere palatum;
Corruptus 36 vanis rerum: quia veneat 37 auro
Rara avis, &c piæta pandat spectacula cauda;
38 Tanquam ad rem attineat quidquā. num vesceris ista
Quam laudas, pluma? 39 coctove nū adest honor idem?
Carne tamen quamvis distat nihil, 40 hac magis illa;
41 Imparibus formis deceptum te patet. 42 esto,
43 Unde datum sentis, 44 lupus hic Tiberinus, in aliis
Captus 45 hiet? 46 ponteisne inter jactatus, an amnis
47 Ostia sub Tusci? laudas insane trilibrem (el.)
Mullum: 48 in singula quem minuas pulmenta necesse
49 Dicit te species, video. 50 quo pertinet ergo
Proceros odiſſe lupos? quia scilicet 51 illis
Majorem natura 52 modum dedit: 53 his breve pondus.
Jejunus raro stomachus 54 vulgaria temnit.
Porrectum magno 55 magnum spectare catino
Vellem ait Harpyis 56 gula digna rapacibus. at vos
57 Præsentes Austri 58 coquite horum opsonia, quamvis
59 Putet aper, rhombusq; recens, mala copia 60 quando
61 Ægrum sollicitat stomachum (cum rapula 62 plenis.

⁶³ acidas mavult inulas. nec dum omnis abacta
Pauperies epulis ⁶⁵ regum. nam ⁶⁶ vilibus ovis,
Nigrisque est oleis hodie locus. haud ita pridem
Galloni praeconis erat acipensere mensa
stamis. quid? tum ⁶⁹ rhombos minus sequor alebat?

Tutus erat rhombus, tutoque ciconia nido:
meec vos auctor docuit ⁷¹ praetorius. ergo
quis nunc mergos suaveis ⁷² edixerit astos,
arbit ⁷³ pravi docilis Romana juventus.

Sordidus a tenui vietu distabit, ⁷⁵ Ofello
police. nam frustra vitium vitaveris ⁷⁶ illud,
te ⁷⁷ alio pravum detorseris. Avidienus,
Canis ⁷⁸ ex vero ductum cognomen adharet,
Quinquenae oleas ⁸⁰ est, & silvestria corna:
⁸¹ nisi mutatum, parcit defundere vinum, &
Cuius odorem olei nequeas perferrre, ⁸³ (licebit
repotia, nataleis, aliosve dierum
alios ⁸⁵ albatus celebret,) cornu ipse ⁸⁶ bilibri
cilibus instillat ⁸⁷ veteris non parcus aceti.

Igitur vietu sapiens utetur, & horum (git.
Utrum imitabitur? hac urget ⁸⁹ lupus, hac ⁹⁰ canis ⁹¹ an-
Mundus erit, qui non offendet ⁹³ sordibus, atque
la neutram partem cultus miser. ⁹⁵ hic neque servis
Albuci senis exemplo, dum munia ⁹⁷ didit,
eris erit: nec sic ut ⁹⁸ simplex Naevius, ⁹⁹ unctam
onivis prebebit aquam. vitium hoc quoque magnu.
nre nunc, vietus tenuis ¹ que, quantaque secum
litterat. in primis valeas bene: nam variae res
noceant homini, ² credas, memor illius esce,
simplex olim tibi ⁴ federit. at simul astis
Misereris elixa, simul conchylia turdis;
alicia se ⁶ in bilem vertent, itomachoque ⁷ tumultum
anta feret ⁸ pituita. vides, ut ⁹ pallidus omnis
anta defurgat ¹⁰ dubia? quin corpus onustum
Hesbernus vitiis animum quoque ¹² pregravat una:
Anque affigit humo divine particulam aure.
Alter, ubi dicto citius, ¹⁵ curata sopori

⁷⁹ Oleas vetustate corruptas. ⁸⁰ Comedit.
81 ⁸² Et instillat caulis oleum, cuius odorem, &c.

⁸⁴ Convivia facta die secundo a nuptiis, vel comedationes, quae liberis
inter vicinos celebrantur. Angl. child-seats. ⁸⁵ Alba veste indurus.
vasculo corneo, quod duas olei libras continer.
langaidi. ⁸⁸ Gallonium luxuriosum, an Avidienum sordidum?

⁸⁶ Edi citas vel ingluvies. ⁹⁰ Immunditia vel fordes.
92 Ille tener medium. ⁹³ Indecora parsimonia.

⁹⁴ Ut est in pro-
partem cultus, five sordidi, five luxuriosi, erit miser.
95 Hic, quem

dicimus. ⁹⁶ Alburnus fervos prius castigabar, quam aliquis eorum
cessit. ⁹⁷ Dum officia distribuit. ⁹⁸ Ut Naevius parum prudens. ⁹⁹ A-

creare debes. ³ Una. ⁴ Aliquando tibi placuerit.
In cholera amaram. ⁷ Dolorem. ⁸ Phlegma.

ingesseri. ⁶ In angustia amaram. ⁹ Dolorem. ⁸ Phlegma.

Decolor & agrotus. ¹⁰ Cœna est dubia, ubi convive dubitant quid de-

putantur. ¹¹ Hesberna crapula. ¹² Animum hebetem reddit. ¹³ At-

ad humum delicit animam, divini spiritus partem. ¹⁴ Alter, cuius vi-

parcus est & frugalis. ¹⁵ Membra, medioezi cibo recreata.

⁶³ Inulae sunt
utiles ad appeti-
tum excitan-
dum, quia visco-
sam pituitam in-
cidunt. ⁶⁴ Vi-
etus tenuis.

⁶⁵ Majorum

virorum epulls.

⁶⁶ Parvi pretiæ.

⁶⁷ Oleis maru-

ris &c amaris.

⁶⁸ Gallonus
præco fuit &c
obscuriorum
gurges, qui præ-
mus convivio
posuit acipensem
piscium o-
mnium habitum
nobilitissimum.

⁶⁹ Rhombus
piscis summo e-
rat in honore a-
pud Romanos.

⁷⁰ Rhombus
athuc fere Ro-
manis erat inco-
gnitus. ⁷¹ Sem-
pronius Rufus
gulosus pratu-
ram experens
tulit reputiam.

⁷² Pro impe-
rio dixerit.

⁷³ Juventus,
que cito prava
dicit. ⁷⁴ Inter
victum sordi-
dum & luxurio-
sum vietus me-
dius est inter-
iectus, qui eriam
laudabilis est.

⁷⁵ Philosopho
inculto, de quo
supra. ⁷⁶ Lu-
xuriam. ⁷⁷ In
aliud viuum
contrarium.

⁷⁸ Ex morum
veritate. i. ex
immunditia &

⁸¹ Nili acidum,

⁸³ Quam-
commodations, quae liberis

⁸⁵ Aceri morien-

⁸⁷ Ut est in pro-

⁹¹ Et in

⁹⁴ Hic, quem

⁹⁵ Que commoda.

⁹⁶ Si in sto-

⁹⁷ Dolorem. ⁸ Phlegma.

⁹⁸ Animum hebetem reddit. ¹³ At-

¹⁴ Alter, cuius vi-

¹⁵ Membra, medioezi cibo recreata.

16 Alacer ad
necessarias fun-
ctiones.

17 Qui parce
vivit, ad melio-
rem vitum po-
test transturre-
re allando.

18 Et ubi se-
necetus advene-
rit. 19 Ante
tempus sumis.

20 Aprum le-
viter purentem.

21 Judicium.

22 Hac inten-
tione. 23 Pu-
tidum potius e-
deret. 24 Tel-
lus in prima sua
estate. 25 Fa-
ma que huma-
nae auri sit gra-
tior quam quod-
vis carmen.

26 Afferunt.

27 Ade huc
etiam incommo-
da. 28 Cujus
sub imperio es.

29 Te tibi inli-
micum, qui o-
mnia tua das a-
liis. 30 Pecu-
nia, qua la-
queum tibi ex-
mas ad suspen-
dium. 31 Ho-
mo profusus i-
demque pauper.

32 Quae suffi-
cient tribus re-
gibus. 33 Huic
luxurioso re-
sponder Horatius.
34 Quod tibi floreat.

35 Non melius
quam in epulas
luxuriosas.

36 Inopia in-
digna, qui non
merent nec de-
bet egenus es-
se. 37 E tanto
acervo.

38 Non sem-
per, quia fortu-
na est instabilis.

39 Commutata fortuna. 40 Ad mutationem fortune constantior erit hic.

41 Qui rerum omnia copie animum & corpus assuefecerit? 42 Corpus deli-
tis elatum. 43 Preparaverit, quo in rebus adversis usul esse possint.

44 Omni re sua familiari incolumi. 45 Non largius. 46 Quam nunc pre-
ptione imminentis.

47 Quilibet videre portuit Ofellum narrantem hoc, Ne-

ego, &c. 48 In agello deueniō, & ab Umbreno, Augusti milite, condicō.

49 Temporum injuriam fortiter ferentes. 50 Pretio dato pro agro suo ad U-
brenum translato.

51 Totorus, usque ad finem Satyra, fermo est Of. III. 52 Ne-
non festa. Angl. a working day. 53 Hospes raro veniens laetus & libenter ei-
accipendus. 54 Sive cum vacarem ab opere. 55 Propter imbreu. quando pio-
bar. 56 Abunde erat nobis ad hilaritatem. 57 Menſa non pſcibus intradu-

58 Uva, quæ pendens servabatur.

Membra dedit, 16 vegetus praescripta ad munia surgit.
17 Hic tamen ad melius poterit transcurrere quondam;
Sive diem festum rediens advexerit annus,
Seu recreare volet tenuatum corpus, 18 ubique
Accident anni, & tractari mollius etas
Imbecilla volet: tibi quidnam accederet ad istam,
Quam puer & validus 19 praesumis, mollitiem, seu
Dura valetudo inciderit, seu tarda senectus?
20 Rancidum aprum antiqui laudabant; non quia 21 nafis
Illis nullus erat: sed, credo, 22 hac mente, quod hospes
Tardius adveniens, 23 vitiatum commodius, quam
Integrum edax dominus consumeret. hos utinam inter
Heroas natum tellus me 24 prima tulisset!
Das aliquid famæ? 25 que carmine gratior aurem
Occupat humanam? grandes rhombi, patineque
Grande 26 ferunt una cum damno dedecus. 27 adde
Iratum 28 patrum, vicinos, 29 te tibi iniquum,
Et frustra mortis cupidum, cum deerit egenti
30 Aes, laquei pretium. jure, inquis, 31 Trasius istis
Jurgatur verbis. ego vectigalia magna,
Divitiasque habeo, 32 tribus amplas regibus. 33 ergo
34 Quod superat, non est 35 melius quo insumere possit.
Cur eget 36 indignus quisquam te divite? quare
Templa ruunt antiqua deum? cur improbe carce
Non aliquid patriz 37 tanto emetiris acervo?
Uni nimirum tibi 38 recte semper erunt res?
O magnus 39 post hac inimicis risus! uterne
40 Ad casus dubios fidet sibi certius? hic, qui
41 Pluribus assuerit mentem, corpusque 42 superbum:
An, qui contentus parvo, metuensque futuri,
In pace, ut sapiens, 43 aptarit idonea bello?
Quo magis his credas: puer hunc ego parvus Ofellum
44 Integris opibus novi 45 non latius usum,
46 Quam nunc accisis. 47 videoas 48 metato in agello
Cum pecore & gnatis, 49 fortem 50 mercede colonum,
51 Non ego, narrantem, temere edi luce 52 profeta
Quidquam, preter olus fumose cum pede pernæ.
At mibi cum 53 longum post tempus venerat hospes,
54 Sive operum vacuo gratus conviva 55 per imbreu
Vicinus: 56 bene erat, 57 non pſcibus urbe petitis,
Sed pullo, atque haedo: tum 58 pensilis uva secundas,

læsus ornabat mensas, ⁵⁹ cum duplice fico.
Post hoc ludus erat ⁶⁰ culpa potare magistra:
Ac venerata Ceres, ut culmo surgeret alto,
Explicuit vino contractæ ⁶⁴ seria frontis.
Sæviat, atque novos moveat fortuna ⁶⁶ tumultus,
Quantum ⁶⁷ hinc imminuet? quanto aut ego parcus, aut
pueri ⁶⁸ nituitis, ⁶⁹ ut huc novus incola venit? (vos
Nam propriae telluris herum natura, neque illum,
Nec me, nec quenquam statuit. nos expulit ⁷¹ ille:
Illum aut ⁷² nequities, ⁷³ aut vafri inficitia juris:
Postremum expellet certe ⁷⁴ vivacior hæres.
Hinc ager Umbreni sub nomine, nuper Ofelli
Defitus, erit nulli ⁷⁵ proprius: sed cedet in usum
Nunc mihi, nunc alii. quocirca vivite ⁷⁶ fortes:
Fortia que adversis opponite pectora rebus.

curas & molestias, quibus frons contrahitur. ⁶⁵ Sit mihi fortuna iniqua (in-
victus Ofellus) quantum voler. ⁶⁶ Terrores & alios motus exciter. ⁶⁷ De
tu quod in usi habeo. ⁶⁸ Minus splendide vixisti? ⁶⁹ Postquam huc
victus Umbrenus. ⁷⁰ Sunt autem privata nulla naruræ, Clc. Off. I. ⁷¹ Um-
brenus per Augustum. ⁷² Luxuria & sumptus profusus. ⁷³ Aut vafri
victus ignorantia. Sed cur poëta jus *vafrum* appellat? An quod hujuscemodi va-
fices est in jurisconsultis, ut in utramque partem jus exponant & interpreten-
t? Non audeo affirmare. ⁷⁴ Mors possessoris, cui hæres diutius vivens fac-
iunt. ⁷⁵ Nulli perpetuus. ⁷⁶ Vivite forti animo adversus fortunæ in-
commoda.

SATYRA III.

Damassippum inducit ipsum accusantem quod nihil scriberet: deinde sub
persona Damassippi Stoicum paradoxon tractat, nimirum, Stulios omnes
infanire.

Sic raro scribis, ut toto non quater anno
¹ Membranam poscas, ² scriptorum queque retexens;
Iratu tibi, quod vini, somnique ⁴ benignus
Nil dignum ⁵ sermone canas. quid fiet? ab ipsis
⁶ Saturnalibus huc fugisti. sobrius ergo
Dic aliquid dignum promissis incipe. nil est,
Culpantur fruitra ⁷ calami: ⁸ immeritusque laborat
Iratu natus ⁹ paries diis, atque poëtis.
Atqui vultus erat, multa & preclara ¹⁰ minantis,
Si ¹¹ vacuum ¹² tepido cepissem villula tecto.
Quorū pertinuit ¹³ stipare Platona Menandro?
Eupolin, Archilochum, comites educere tantos?
¹⁴ Invidiam placare paras ¹⁵ virtute relicta?
Contemnere miser, vitanda est improba Seiren
¹⁶ Desidia: aut, quidquid ¹⁷ vita meliore parasti,

calami ad scribendum minus apti. ⁸ Immerito abs te vexatur paries ædificarus,
illis & poëtis male propitiis. ⁹ In pariete ceraro solebant poëtæ, si quid noctu
in mentem veniret, inscribere. ¹⁰ Multa promittentis. ¹¹ Te otiosum.
¹² Horatius domo tepida delectabatur, nam frigoris erat impatiens. ¹³ Qua-
si sapientes tecum educere in villulam rusticam? ¹⁴ Invidiam virutatis tuæ
comitem. ¹⁵ Ita ut mavis otiori & nihil scribere? ¹⁶ Desidia Sirenii
mills animos hominum corruptit, ¹⁷ Virtutem exercendo.

⁵⁹ Cum gemi-
nis ficubus, quas
marifcas appelle-
lant. ⁶⁰ Post-
quam nos cibo
& potu expli-
vissemus.

⁶¹ Nullo alio
bibendi Magi-
stro ad potan-
dum adhibito
quam ipsa cupa,
id est, ut suo
quisque arbit-
ratus biberet, &
quantum veller.

⁶² Ac rogara
Ceres, ut cul-
mum faceret ex-
urgere altum.

⁶³ Discussit.

⁶⁴ Res ferias,

⁶⁵ De
⁶⁶ Postquam huc
victus Umbrenus. ⁶⁷ Aut vafri
victus ignorantia. Sed cur poëta jus *vafrum* appellat? An quod hujuscemodi va-
fices est in jurisconsultis, ut in utramque partem jus exponant & interpreten-
t? Non audeo affirmare. ⁶⁸ Mors possessoris, cui hæres diutius vivens fac-
iunt. ⁶⁹ Nulli perpetuus. ⁷⁰ Vivite forti animo adversus fortunæ in-
commoda.

¹ O Horati,
² Chartam, in
qua scribas.

³ Commutans
omnia, quæ in
tabulis aliquando
scriperas.

⁴ Vini largus.
⁵ nimium bi-
bens, & dor-
miens. ⁶ Nil
dicu dignum,
quod Satyris
mandetur.

⁶ Post dies Sa-
turno sacros (in
quibus magna
erat potandi
copia) hic. I. ad
villam fugili,
ut scriberes.

⁷ Culpantur
fruitra calami
tepidi, ut
scriberes.

⁸ Po-

Q. H O R A T I I

18 Deponendum est & adjiciendum patienter. 19 Horatius fatis ridicule gratias agit Damasippo.

20 Ob rectum consilium.

21 Qui longam & philosophicam tuam barbam radar.

22 Responder Damasippus.

23 Janum Deum bifrontem in foro positum, ubi mercatores & foeneratores conveniebant.

24 Quasi ad scopulos illis est. i. diminuta & consumpta.

25 Ejectus à propriis negotiis. 26 Narrat Damasippus se studiosum fuisse vasorum antiquorum prius quam sit factus Stoicus.

27 Cognoscere amabam.

28 In quo vase sereo. 29 Sisyphus/Eoli filius Corinthirex.

30 Minus artificiose. 31 Quid minus eleganter esset confitatum.

32 In eo callidus eram, quod sciebam signatis operibus justum pretium impone. 33 Seftertium nummum 100000.

34 Mercurius praest mercuriis.

appellabant Mercuriale.

38 Responder Damasippus.

39 Novus morbus veterem depulit.

40 Inos ventriculi. καρδιαλγία Galenus appellat.

41 Pleuritidis.

42 Ut veterofus.

43 Quid sit phreneticus.

44 Et medicum verberet.

45 Dumb.

46 Loquitur Damasippus.

47 Ne decipias te.

48 Secundum Stoicorum do-

gma.

49 Si quid veri loquitur Stert.

Philosophus Stoicus.

50 A quo.

51 Ex eo tempore.

52 Philosophicam barbam nutrit, ad umbilicum usque,

aur ad pubem demissum.

53 Unde Damasippus se precipitare voluit danni.

54 Re familiari mea consumpta.

55 Pudoris caus.

56 Astigit mihi Stert. fortunatus.

57 Virtutis pudor.

58 Nihil præterea

59 Forti animo.

60 Definitio infanze.

61 Schola Stetica.

62 Infanum putat.

63 Hæc definitio.

64 Quare stulti sint.

65 Imposter.

66 Quemadmodum in tylvis.

67 Vagantes.

68 A via recta abdidit.

69 Unus eit error urique.

70 Sed error ille quasi ludibundus in varis veri-

tar partibus, ut puta dextra & sinistra.

18 Ponendum sequo animo. 19 Di te, Damasippe, deinceps
20 Verum ob consilium donent 21 tonsore. sed unde
Tam bene me nosti? 22 postquam omnis res mea 23 Janum
Ad medium 24 fracta est; aliena negotia caro,
25 Excussus propriis. 26 olim nam 27 querere amabam,
28 Quo yafer ille pedes lavisset 29 Sisyphus ære:
Quid sculptum 30 infabre, 31 quid fulum durius esset.
32 Callidus huic signo ponebam 33 millia centum:
Hortos, egregiasque domos mercarier unus
Cum lucro noram. unde frequentia 34 Mercuriale
Imposuere mihi cognomen 35 compita, 36 novi,
37 Et morbi miror purgatum te illius. 38 atqui
Emovit veterem mire 39 novus, ut solet; 40 in cor
Trajecto 41 lateris miseri, capitisque dolore:
Ut 42 lethargicus hic cum fit 43 pugil, & medicū 44 ingeret
45 Dum nequid simile huic, esto ut lubet, 46 bone, ne re
47 Fructrere, infanis & tu, 48 stultique prope omnes:
49 Si quid Stertinus veri crepat, 50 unde ego mira
Descripsi docilis precepta hæc, 51 tempore, quo me
Solatus jussit 52 sapientem pascere barbam:
Atque à Fabricio non tristem 53 ponte reverti.
Nam 54 male re gesta cum vellem mittere 55 operto
Me capite in flumen; 56 dexter stetit: & Cave taxis
Te quidquam indignum; pudor, inquit, te 57 malus urgat.
Infanos qui inter vereare infanus haberi.
Primum nam inquiram, quid sit furere. hoc si erit in 58
Solo; 58 nil verbi. pereas quin 59 fortiter, addam.
60 Quem mala stultitia, & quæcunque in scitia veri
Cœcum agit, infanum Chrylippi 61 porticus & grex
62 Autumat. hæc populos, hæc magnos 63 formula reges
Excepto sapiente, tenet. nunc accipe, quare
64 Desipient omnes æque ac tu, qui tibi nomen
Infano 65 posuere. 66 velut silvis, ubi passim
67 Palanteis error 68 certo de tramite pellit:
Ille sinistrorum, hic dextrorum abit. unus utrique
69 Error, 70 sed variis illudit partibus. hoc te
Crede modo infanum, nihilo ut sapientior ille,

Qui

te deridet, ⁷¹ caudam trahat. est genus unum
solitice, ⁷² nihilum metuenda timentis. ut igneis,
rupeis, fluviosque ⁷³ in campo obstatre queratur.
sterum & huic ⁷⁴ varium, & nihilo sapientius, igneis
medios, fluviosque ruentis. clamet, amica
ter, honesta foror, cum cognatis, pater, uxor,
fossa est ingens: hic rupes maxima, ⁷⁵ serva;
magis audierit, quam ⁷⁶ Fusius ebrius olim,
Ilionam edormit; ⁷⁷ Catienis mille ducentis,
te appello, clamantibus. huic ego vulgum
similem cunctum ⁷⁸ insanire docebo.
vinit veteres statuas Damasippus emendo:
ager est mentis Damasippi ⁷⁹ creditor? esto:
scipe, quod nunquam reddas mihi, si tibi dicam:
ne insanus eris, si acceperis? an magis ⁸⁰ excors
Reiecta praeda, quam præsens Mercurius fert?
Scribe decem à Nerio. non est satis. adde ⁸¹ Cicutæ
tabulas centum: mille adde ⁸² catenas:
tugiet tamen haec sceleratus vincula ⁸³ Proteus.
rapies in jus malis ridentem alienis;
aper, modo avis, modo saxum, &c. cum volet, arbor
male rem gerere insanis est; ⁸⁴ contra, bene fani;
Putidius multo cerebrum est (mihicrede) Perilli,
Dicitantis, quod tu nunquam ⁸⁵ rescribere possis.
Audire, atque togam ⁸⁶ jubeo componere. Qui quis
ambitione mala, aut argenti pallet amore,
quis luxuria, ⁸⁷ tritiae superstitione,
calio mentis morbo ⁸⁸ calet; hue propius me,
doceo insanire omnes, vos ordine adite.
esta est ⁸⁹ ellebori multo pars maxima avaris:
Anticyram ratio illis destinet omnem.
Staberi ⁹⁰ summam incidere sepulcro.
sic fecissent; gladiorum ⁹¹ dare centum
Damnati populo paria, atque epulum, arbitrio ⁹² Arri:
Frumenti quantum metit ² Africa. ³ sive ego prave,
recte, hoc volui, ne sis ⁴ patruus mihi. ⁵ credo
Staberi ⁶ prudentem animum voluisse. quid ergo
volit, cum summam patrimonii insculpere faxo
eredes voluit? ⁷ quoad vixit, credidit ingens
superiem vitium, & cavit nihil ⁸ acrius: ut si

⁷¹ Sit stolidus
& stultus, cuius
tergo cauda ani-
mantis per de-
risionem appen-
datur. ⁷² In
quibus nihil est
periculi. ⁷³ In
planicie.
⁷⁴ Huic con-
trarium.
⁷⁵ Serva te, ri-
bi cave. ⁷⁶ F.
Actor Tragicus
Hecubam agens
(que hic ab Ho-
ratio Iliona no-
minatur) cum
sonnum simu-
lare deberer, se-
rio dormivit vi-
no obesus.

⁷⁷ Catienis bi-
strio, qui Poly-
dori partes a-
gens, haec verba
magno clamore
loquebarur:
Mater te appelle-
lo. ⁷⁸ Emen-
do, vendendo,
credendo.

⁷⁹ Qui Damas-
ippi fidelis
credat? ⁸⁰ Infa-
nus. ⁸¹ Lucro
repudiato, quod
aequus Mercur-
rius offert.

⁸² O debitor,
scribe te mu-
tuuo accepisse à
Nerio fenera-
tore decem mil-
lia librarum.

⁸³ Fenerato-
ris, qui debito-
res suos cautio-
nibus tanquam
nodis obstringe-
bat. ⁸⁴ For-
mulas & juris
laqueos.

⁸⁵ Tergiverfa-
tor, qui ne sol-
vat debitum va-
rios dolos ma-
chinabatur, si-

Proteo in varias figuræ se transformanti. ⁸⁶ Bene rem fierere. ⁸⁷ Mul-
sanior est Ptilius. ⁸⁸ Mutuo dantis, vel jubentis argentarium in codice
tergere nomine creditoris & debitoris. ⁸⁹ Rependere arque per argen-
tarioram reddere. ⁹⁰ Sunt verba Stertinii sub persona Damasippi.
Se ad audiendum parare. ⁹¹ Tritiae officir superflilio. ⁹² Astuar.
Elleborus melancholiæ purgans, remedium est insanæ. ⁹³ Quicquid elle-
borum in Anticyra nascitur. ⁹⁴ Hominis avarissimi, qui iussit heredes quantam
summam ex testamento accepisset in ejus sepulchro incidere. ⁹⁵ Exhibe-
re. ⁹⁶ Damnati sunt ejus testamento. ⁹⁷ Hominis sumptuosi. ⁹⁸ Maxi-
mum frumenti. ² Frumenti feracissima. ³ Staberium sic loquentem indu-
cere. ⁴ Noli me objurgare,
Hoc est ultima mea voluntas, sive sit prava sive recta. ⁵ Responder Damasippus, sive quis alias. ⁶ Iro-
nia. ⁷ Quandiu vixit. ⁸ Nihil cavit vehementius quam paupertatem.

9 Si uno quadrante pauperior esset mortuus. 10 Luxuriosor.

11 Haec dicuntur ex persona Staberil.

12 Ex avari iudicio. 13 Has divitias accumulatas. 14 Ad nominis fulim mortalitatem.

15 Aristippus Socratis auditor, non Græcus narione, sed Ideo Græcus dicitur, quia Græcis literis philosophatus est.

16 Staberius an Aristippus?

17 Quod ex ille disoluta novam litem ex se gignit. 18 Sutoria instrumenta, quibus corium raditur.

19 Pedes ligneos, quibus utuntur sutores ad calceos componendos. Angl. L. fles. 20 Si ille qui sutor non est, emat scalpra.

21 Alienus à mercatura.

22 Ab His.

23 Bonis quae fritis. 24 Vide Sar. 1. lib. 1.

25 Jacens.

26 Illius cum nulli.

27 Quamvis sit dominus & esfriar. 28 Follis agrestibus.

29 Parum est quod dico, mille vini calos domi repositos habere. 30 Villibus stratis, que dorsientibus subfrenuntur.

31 Natus annos uno minus octoginta. i. 79.

tibl quidpiam deit? 32 Ut confirmat.

33 Quantulum de summa pecuniaria amputabit unus-

capitis, ubi inter pilos surgunt quedam squammulae.

tibi sufficit, quamobrem pejeris? Sec.

41 Quas emititi pecunias.

42 An und Argos,

Forte 9 minus locuples uno quadrante periret, Ipse videretur sibi 10 nequior. 11 omnis enim res, Virtus, fama, decus, divina humanaque, pulcris Divitiis parent; quas qui construxerit, ille 12 Clarus erit, fortis, iustus, sapiens etiam, &c rex, Et quidquid volet. 13 hoc, veluti virtute paratum, Speravit 14 magnæ laudi fore. quid simile isti 15 Græcus Aristippus? qui servos projicere aurum In media iussit Libya, quia tardius irent Propter onus segnes. 16 uter & infanior horum? Nil agit exemplum, 17 litem quod lite resolvit. Si quis emat citharas, emtas comportet in unum, Nec studio citharae, nec Musæ deditus ulli; Si 18 scalpra, &c 19 formas 20 non sutor; nautica 21 Aversus mercaturis: delirus, & amens Undique dicatur merito. quid discrepat 22 istis, Qui nummos aurumque recondit, nescius uti 23 Compositis, metuensque velut contingere 24 sacrifici Si quis ad ingentem frumenti semper accervum 25 Porrectus vigilet cum longo fuste. neque 26 illius Audeat 27 esuriens dominus contingere granum, Ac potius foliis parcus vescatur 28 amaris. Si positis intus Chii veterisque Falerni Mille cadis (29 nihil est, tercentum millibus) acre Potet acetum: age. si & 30 stramentis incubet, 31 unde Octoginta annos natus, cui stragula vestis, 32 Blattarum, ac tinearum epulæ, putrefeat in area Nimirum insanus paucis videatur, eo quod Maxima pars hominum morbo jaëstatur eodem. Filius, aut etiam haec libertus 33 ut ebibat hores, 34 Dis inimice senex custodis, 35 ne tibi desit? Quantulum enim 36 summae curtabit quisque diem? 37 Ungere si cauleis oleo meliore, caputque Cœperis impexa fördum 38 porragine? quare, 39 Si quidvis satis est, perjurias, surripis, 40 auferas Undique? tun' sanus? populm si cædere faxis. Incipias, servosve tuos, quos ære 41 pararis; Insantum te omnes pueri, clamantque puellæ. Cum laqueo uxorem interimis, matremque veneno, 42 Incolami capite es? quid enim? neque tu hoc facis 43 Argis, Nec ferro, ut demens genitricem occidit Orestes. An tu reris eum 44 occisa insanisse parente,

35 Epulæ vermium, qui vestes corrodent veluri tineæ. 36 Quantulum de summa pecuniaria amputabit unus- 37 Si vixit paulo mundiore utaris. 38 Porrigo est morbus tibi sufficit, quamobrem pejeris? Sec. 40 Quare auferas per vim? 41 Quas emititi pecunias. 42 Sanus es & sentibus integris? 43 An und Argos, 44 An putas eum nos insanum fuisse antequam factus

Ac non ante malis dementem 45 actum Furiis, quam
in matris jugulo ferrum tepefecit acutum ?
In 46 ex quo est habitus male tutæ mentis Orestes,
fane fecit quod tu reprendere possis.

In 47 Pyladem ferro violare aususve fororem
aetram. tantum maledicit utrique, vocando
furiā, hunc 48 aliud, jussit quod 49 splendida bilis.
Pauper Opimius argenti positi intus & auri,
51 Vejentanum felitis potare diebus

Campana solitus trulla, 53 vappamque profestis ;
Quondam 54 lethargo grandi est oppressus : ut haeres
circum loculos, & 55 claveis letus, ovanisque
cureret. 56 hunc medius multum celer atque fidelis,
excitat hoc pacto. mensam poni jubet : atque
affandi saccos nummorum : accedere plureis
numerandum. hominem sic erigit. addit & illud,
tua custodis, avidus jam hoc auferet haeres.
Men' vivo? ut vivas igitur, vigila. 58 hoc age. 59 quid
Deficient inopem 60 venie te, ni cibus, atque (vis)
gens accedat stomacho 62 fultura ruenti.

cessas? agedum : sume hoc 63 ptisanarium oryzæ.
Quanti emtr? parvo. quanti ergo? octo assibus. eheu!
Quid refert, 65 morbo, an furtis, pereamne rapinis?
Quisnam igitur sanus? qui non stultus. quid avarus?
sultus & insanus. quid? si quis non sit avarus;
Continuo sanus? minime. cur Stoice? dicam.
Non est cardiacus (68 Craterum dixisse putato)
Ager: 69 recte est igitur, surgetque? 70 negabit:
Quid latus, aut renes morbo tententur acuto.
Non est perjurus, neque sordidus. 71 immolet æquis
Porcum Laribus. verum ambitiosus & audax.

Naviget Anticyram. quid enim differt, 73 barathrone
Jones quidquid habes, an nunquam utare 74 paratis?
Oppidius 75 Canusi duo prædia dives
Antiquo censu, gnatis 76 divisæ duobus
moriens pueris dixisse vocatis

& hoc: Postquam te 77 talos, Aule, nucesque
lectum: Ferre sinu lasso, 79 donare, & ludere vidi,
Tiberi 80 numerare, cavis abscondere 81 tristem;
animui, ne vos ageret vesania discors:
Tu Nomentanum, 83 tu ne sequerere 84 Cicutam.

Quare per divos oratus uterque Penateis,

67 Hic ager non laborat cardialgia. 68 Craterum
69 Etne igitur corpore fano, & è lectulo surget? 70 Medicus Craterus

70 Ut se gratum ostendar Laribus, qui eum à perjurio & ava-

72 Purgetur Helleboro, quia insanus est. 73 Ventri

liberarunt. 72 Purgetur Helleboro, quia insanus est. 73 Ventri

Atbenenses in-Barathrum, locum profundorem, maleficos demitte-

74 Quæfitis. 75 Canusium, est oppidum in Appulia.

76 Divisiss. 77 Testeras. 78 Id dicimus lasso ferre, cu-

79 Donare nuces & ludere ratis, 80 Nu-

menare nuces. & locis occultis abscondere. 81 Sollicitum.

82 Tí-
83 Ne tu ó Tiberi.

84 Avarum fencoratem.

45 Impulsum
furiis.

46 Postquam
habitus est fu-
rioſus. 47 Py-
laden focium
sum. 48 Alio
nomine.

49 Quid furor
proveniens ex
atra bile jufſe-
rari. Bills est
splendida &
mordax instar
aceri. 50 Opi-
mius avarus,
pauper argenti
domi reconditi.

51 Vinum ru-
bellum pelli-
mum & faboris
Ingrati. Vejen-
tana civitas est
Campanie.

52 Vase poto-
rio fictili.

53 Vinum in-
fipidum.

54 Veterno.

55 Quibus cun-
cta recluderet.

56 Hunc Opi-
mium lethargi-
cum. 57 Ver-
ba sunt Optimil.
Mene vivo hac
auferet haeres?

58 Huic rei da
operam, ut con-
valescas.

59 Quidvis ta-
ciam? inquit O-
pimius. est dia-
logistus.

60 Loqultur
medicus.

61 Arterie.vi-
res. 62 Robur.

63 Ptisanam
ex oriza confe-
ctam. 64 Quæ-
rit Opi-
mius

quanti empta fit
oriza? in genito-
vo casu. 65 Le-
thargo. 66 Ho-
ratius Damatip-
pum & Sterti-
num Stoicum

inducit loquen-
tum medicum.

67 Medicus Craterus

70 Ut se gratum

ostendar Laribus

qui eum à perjurio & ava-

72 Purgetur

Helleboro, quia

insanus est. 73 Ven-

tri liberarunt.

Atbenenses in-

Barathrum, locum

profundorem, male-

ficos demitte-

74 Quæfitis.

75 Canusium, est

oppidum in Ap-

pulia.

76 Divisiss.

77 Testeras.

78 Id dicimus

lasso ferre, cu-

79 Donare nuces

& ludere ratis,

80 Nu-

menare nuces.

& locis occultis

abscondere.

81 Sollicitum.

82 Tí-

83 Ne tu ó Tiberi.

84 Avarum

fencoratem.

85 *Natura
præcūs cōtentia
est.* 86 *Ne vos
gloria alliciat.*

87 *Ambos.*

88 *Is esto, cul
jus testandi est
ademptum, vel,
cul nemo jure
cogitum reflimo
nūm perhibere.*

89 *Execrandus
esto.* 90 *Ædi
les tallia munera
apud prīcos in
Iudis floralibus
populo dabant.*

91 *Ut in lato
circo superbus
ambules.*

92 *Ut ænea
statua tibi eri
garur.* 93 *Ut
populi applau
sus feras.*

94 *Gener Au
gusti, qui virtu
te fuit leo, cum
tu sis vulpes im
bellis.* 95 *Dia
legus est inter
plebeium quen
dam & Regem
Agamemnonem.*

96 *Agame
mnon.* 97 *Re
spondet Aga
memnon.*

98 *Verba sunt
plebeji.*

99 *Agamemnon
orationem suam
continuat.*

1 Impune.

2 Verba plebe
ji cīptantis be
nevolentiam à
rege. 3 Inter
rogare. 4 Li
cebit mihi.

5 Interroga
inquit Agame
mnon. 6 Loqui
tur plebejus.

7 Uno Achille
inferior.

8 Jacet inf
pultus. 9 Tot
Trojan.

10 Mille oves
(inquit rex) occidit.

11 Mola ex farre molito & sale facta.

12 Quorsum huc
ne es?

13 Agamemnon & Menelaus.

14 Tuo sanguine (inquit Plebejus) quapropter furiosus fui.

15 Furiosus habendus est.

16 Iphigeniam.

17 Respondet Agamemnon.

18 Responserat.

19 Prodigio.

20 Nihil interest.

21 Non.

22 Sunt.

23 Fillum occidis.

24 Et cum scelerē conjunctis.

25 Experts vitili,

26 Quum cor ira est inflatum.

27 Agamemnon.

28 Sunt.

29 Abluto vellere candidam.

30 De.

Tu cave ne minuas : tu né majus facias id ,
Quod satis esse putat pater, & 85 natura coercet.
Præterea ne vos 86 titillet gloria, jure-
Jurando obstringam 87 ambo : uter sedilis , fuerit,
Vestrūm prætor ; is 88 intestabilis, 89 & sacer elo-
90 In cicere, atque faba, bona tu , perdasque lupinis,
91 Latus ut in circo spatiere, 92 aut æneus ut stes ;
Nudus agris, nudus nummis insane paternis ?
Scilicet 93 ut plausus, quos fert 94 Agrippa, feras tu-
Astuta ingenuum vulpes imitata leonem ?
95 Ne quis humasse velit Ajacem, 96 Atreida, vetas cur-
97 Rex sum. 98 nil ultra quero plebejus. 99 & aqua
Rem imperito : ac sicui videor non justus, 1 inulta
Dicere, quæ sentit, permitto. 2 maxime regum
Di tibi dent capta classem deducere Troja.
Ergo 3 consulere, & mox respondere 4 licebit ?
5 Consule. 6 cur Ajax heros ab Achille 7 secundus
8 Putrescit ; toties servatis clarus Achivis ;
Gaudeat ut populus Priami 1'riamusque inhumato,
Per quem 9 tot juvenes patrio caruere sepulcro ?
10 Mille ovium in sanus morti dedit, inclytum Ulysses
Et Menelaum una mecum se occidere clamans.
11 Tu cum pro vitula statuis dulcem Aulide 12 natam
Ante aras, spargisque 13 mola caput improbe salsa ;
14 Rectum animi fervas ? 15 quorsum ? 16 insanus qui
enim Ajax

Fecit, cum stravit ferro pecus ? abstinuit vim
Uxore, & gnato ; mala multa precatus 17 Atreidis:
Non ille aut Teucrum , aut ipsum violavit Ulysses.
18 Verum ego, ut hincrenteis adverso littore naveis
Eriperem, 19 prudens placavi sanguine divos.
20 Nempe tuo, furioso. 21 meo, sed non furiosus.
22 Qui species 23 alias veris, scelerisque tumultu
24 Permitas capiet, 25 commotus habebitur : atque
Stultitia ne erret, 26 nihil distabit, an ira.
Ajax immeritos dum occidit, desipit, agnos ?
Cum prudens scelus ob titulos 27 admittis inaneis,
28 Stas animo ? 29 & purum est, vitio tibi 30 cum
midum est cor ?

Si quis lectica 31 nitidam gestare amet agnam ;
Huic vestem ut gnatae ; paret ancillas, paret autem ;
Pusam, aut pusillam appellat ; fortique marito

32 Iphigeniam.

33 Verba sunt plebejii. 34 Rectum animum servas ? 1. fons
35 Quorsum huc ? inquit Agamemnon. 36 Verba plebejii.

37 Agamemnon & Menelaus. 38 Respondet Agamemnon. 39 Prodigio.

40 Tuo sanguine (inquit Plebejus) quapropter furiosus fui.

41 Furiosus habendus est.

42 Nihil interest.

43 Fillum occidis.

44 Et cum scelerē conjunctis.

45 Experts vitili,

46 Quum cor ira est inflatum.

47 Agamemnon.

48 Sunt.

Destinet uxore: interdicto ³³ huic omne adimat ³⁴ jus
tutor, & ad fānos ³⁵ abeat tutela propinquos.
Quid? si quis gnatam pro muta ³⁶ devovet agna,
magis est animi? ne dixeris. ergo ubi prava
mūltitudo, heic summa est infania. qui sceleratus,
seriosus erit. quem cepit ³⁷ vitrea fama,
Hunc circumtonuit gaudens ³⁹ Bellona cruentis.
Hinc age luxuriam, & ⁴⁰ Nomentanum arripe mecum.
Incit enim stultos ⁴¹ ratio infanire ⁴² nepotes.
Hic simul accepit patrimoni mille talenta,
Edicit, pīscator uti, pomarius, auceps,
Augentarius, ⁴⁵ ac Tusei turba impia vici,
Cum scurris fārtor, ⁴⁶ cum velabro omne ⁴⁷ macellum,
Donec domum veniant. quid tum? venere frequentes.
Turba facit leno: Quidquid mihi quidquid & horum
Siquidomē est, id crede tuum: & vel nunc pete, vel cras.
Accipe, quid contra juvenis responderit ⁴⁸ equus.
In nive Lucana ⁴⁹ dormis ocreatus, ut aprum
Zenē ego. ⁵⁰ tu pīscēis hiberno ex æquore ⁵¹ verris:
Segnis ego, indignus qui tantum possideam. aufer.
Same tibi decies: ⁵⁴ tibi tantumdem. ⁵⁵ tibi triplex,
Unde uxor media currat de nocte ⁵⁷ vocata.
Filius Aēsopi detractam ex aure ⁵⁹ Metellae,
Seilicet ⁶⁰ ut decies solidum exforberet) aceto
Diluit insignem baccam. qui sānior, ac si
Illud idem in rapidum flumen faceretv cloacam?
Quinti progenies Arri, par nobile fratrum,
Nequitia & nudis, pravorum & amore ⁶⁴ gemellum,
Lascivias soliti ⁶⁵ impenso prandere coēmtas.
Quorsum abeant sani? creta an carbone nonandi?
Edificare casas, plostello adjungere ⁶⁸ mures,
Ladere par impar, equitare in arundine longa,
Iquem delectet ⁶⁹ barbatum; ⁷⁰ amentia yerset.
Puerilius ⁷¹ his ratio esse evincet amare,
Quicquam differre, utrumve in pulvere, ⁷² trimus.
Quale, prius ludas opus, an meretricis amore.
Sollicitus plores: quero, faciasne, quod olim
Mutatus Polemon, ponas ⁷⁵ insignia morbi,
Pasciolas, ⁷⁷ cubital, ⁷⁸ focalia: ⁷⁹ potus ut ille
Dicitur ex collo furtim carpisse ⁸⁰ coronas,
Piscquam est impransi correptus voce ⁸¹ magistri?

A quo. ⁵⁷ Accersita. ⁵⁸ Clodius Aēsopi tragedi filius. ⁵⁹ Quæ Clodium
Aēsopum adamavit. ⁶⁰ Ut decies centum millia festertium nummum devoraret.
Liquefacit margaritam. ⁶² Eadem margaritam. ⁶³ Luxuria & ingenii le-
gati. ⁶⁴ Simile & aquale. ⁶⁵ Magno preōio. ⁶⁶ Quibus sunt adnumerandi?
An infans? ⁶⁷ Ut solent pueri. ⁶⁸ Veluti jumenta. ⁶⁹ Virum gravem.
Amentia cum agiter, id est, pro infano habeatur. ⁷¹ Edificare casas & simili-
ta. ⁷² Utrum tale nunc opus ludas, quale prius ludebas, quum esses trium annos
infans. ⁷³ Captus. ⁷⁴ Mutatus oratione Xenocratis, cui postea in schola
percepit. ⁷⁵ Ornamenta amatoria. ⁷⁶ Perifelides. ⁷⁷ Ornamentum cubiti,
vel brachiorum regumentum. ⁷⁸ Quibus homines molles utebantur. ⁷⁹ Ut Po-
nōn ebrus. ⁸⁰ Flores, rosas, lilia, &c. e quibus sunt coronæ. ⁸¹ Oratione
associatis sobrili & modesti, qui fuit Aristorellis auditor.

³² Spondeat
uxorem.

³³ Tanquam
furioso.

³⁴ Jus bona sua
administrandi.

³⁵ Transferat
procuratio.

³⁶ Destinet a-
re. ³⁷ Fama
fragilis & in-
confitans.

³⁸ Bellona
hinc attonitum
reddidit.

³⁹ Belli dea.

⁴⁰ Luxurio-
sum & asotum.

⁴¹ Rerum e-
ventus proba-
bit. ⁴² Luxu-
riosos infanire.

⁴³ Nomenta-
nus. ⁴⁴ Pub-
lice proclamat.

⁴⁵ Lenones,
cupidiarii, & id
genus homines
perdit, volu-
ptatum mini-
li, qui in vico
Taisco habita-
bant. ⁴⁶ Vela-
brum locus erat
Rome, in quo
habitabant un-
guentarii.

⁴⁷ Locus pu-
blicus, obsoniis
vendendis ac-
commodarus.

⁴⁸ Nomenta-
nus æquo ani-
mo orationem
lenonis au-
diens. ⁴⁹ Tu-
o venator.

⁵⁰ Tu o pīscator.⁵¹ Hyeme
pīscaris.

⁵² Segnis ego
sum. ⁵³ O ve-
nator sume tibi
decies centena
festertium num-
mum millia.

⁵⁴ O pīscator.

⁵⁵ O leno, su-
me tibi triplum.

⁵⁶ Quæ Clodium

Q. H O R A T I I

Porrigis irato puero cum poma; recusat.
 Sume Catelle: negat. si non des; optat. amat
 Exclusus qui diffat, agit ubi secum, eat, an non?
 Quo redditurus erat non arcessitus: & hæret
 Invisis foribus? nec nunc cum me vocet ultro,
 Accedam? an potius mediter finire dolores?
 Exclusit, revocat, redeam? non si obsecret. ecce
 Servus non paullo sapientior. ô here: quæ res
 Nec modum habet, neque consilium, ratione, modoque
 Tractari non vult. in amore hæc sunt mala: bellum,
 Pax rursum. hæc si quis tempestatis prope ritu
 Mobilia, & cœca fluitantia forte, laboret
 Reddere certa; sibi nihilo plus explicit, ac si
 Insanire paret certa ratione, modoque
 Quid? cum Picenis excerpens semina pomis
 Gaudes, si cameram perculti forte, penes te et
 Quid, cum balba feris annofo verba palato;
 Ædificante casas qui sanior? addé cruentem
 Stultitiae, atq; signem gladio scrutare. modo, inquam
 Hellade percussa Marius cum præcipitat se,
 Cerritus fuit, an commotæ criminis mentis
 Absolves hominem, & sceleris damnabis eundem:
 Ex more imponens cognata vocabula rebus?
 Libertinus erat, qui circum compita siccus
 Lautis mane senex manibus currebat. & unum.
 Quiddam magnum addens, unum me surpice morti.
 Dis etenim facile est, orabat: sanus utrisque
 Auribus atque oculis. mentem, nisi litigiosus,
 Exciperet dominus, cum venderet. hoc quoq; vulgo
 Chrysippus ponit fœcunda in gente. Meneni.
 Jupiter, ingenteis qui das adimisque dolores,
 Mater ait pueri mensis jam quinque cubantis,
 Frigida si puerum quartana reliquerit, illo
 Mane die, quo tu indicis jejunia, nudus
 In Tiberi stabit. casus medicus levarit
 Ægrum ex præcipiti; mater delira necabit
 In gelida fixum ripa: febrimque reducit.
 An absolves
 Insanum &c eundem condemnabilis sceleratum?
 Vocabula criminibus apta, si
 diversa. Pro liberto, liberatus sub persona Stertinii superstitionis tacui
 omnem ruder religionem. In compliris deos penates consitni &c colligerat
 Augustus. Jejunus. Manibus abluris, ut eas puras ad deos renderet.
 Me unum immortalitate donare, quo quid majus a dils porut peti?
 Sanus toto corpore, sed mente non sanus, quia superstitionis. Dominus
 In vendendo mancipio vitia ejus tacerem non debuit, nisi illites amaret.
 Hos superstitionis. In multiplici familia Meneni. In fultorum
 numero, qui numerus est infinitus. Menenus vixit ætate Horatii, homo
 superstitionis & mente captus. Alterum exemplum superstitionis. In
 Votum matris per hypothesin. Quartana, que ab atra bile pro
 ficiuntur, corpus in principio paroxysmi ingenti horrore excruciant.
 die, die Jovis. Quo magistratus vel sacerdotes tuo nomine jejunia impe
 rent. Ut vivo lumine ablurus ad tua sacra purus accedar. Si quis
 hunc liberarit, qui in Quartana sepe plus valet, quam medicus.
 Quartana medicorum opprobrium. Ex morbo periculoso, in fene præ
 sum. Existimans se voti religione obstrictam. Febreri renovabile per
 aquæ frigiditatem.

Quone malo mentem ²⁴ concussa? ²⁵ timore deorum.
Iac mihi Stertinius, ²⁶ sapientum octavus, amico
Arma dedit: post hac ne ²⁸ compellarer inultus.
Vixit in sanum qui me, totidem audiet: atque
Lipicere ignoto discet ²⁹ pendentia tergo.
Scoice, post damnum ³¹ sic vendas omnia pluris:
Qua me stultitia (quoniam non est genus unum)
Sanire putas? ego nam videor mihi sanus.
Quid caput abfissum demens cum portat ³³ Agave
Gnati infelicit; sibi tum furiosa ³⁵ videtur?
Stultum me fateor (liceat concedere veris)
Quae etiam insanum: tantum hoc ³⁷ ediffere, quo me
Grotare putes animi vitio. ³⁸ accipe: primum
Edificas: hoc est, ⁴⁰ longos imitaris; ab imo
Simum totus ⁴¹ moduli bipedalis: &c idem
Tempore majorem rides ⁴² Turbonis in armis
Spiritum, & incessum; qui ⁴⁴ ridiculus minus illo?
Quodcunque facit Mæcenias; te quoque ⁴⁵ verum est,
Tanto dislimilem, ⁴⁷ & tanto certare minorem?
Absentis rane pullis vituli pede prelisis,
Tus ubi effugit, matri denarrat, ut ingens
Bellua ⁴⁹ cognatos eliserit. ⁵⁰ illa rogare,
Quantane? num tandem se inflans, sic magna fuisse.
Major dimidio. ⁵³ num tanto? cum magis, atque
magis inflaret; Non, si te ruperis, ⁵⁴ inquit,
Eris. ⁵⁵ hæc à te non multum ⁵⁶ abludit imago.
Adde poëmata nunc. hoc est, ⁵⁸ oleum adde camino:
Qui quis sanus fecit, sanus facis & tu.
Non dico horrendam rabiem. ⁶⁰ jam desine cultum
Major censu. ⁶¹ teneas Damasippus tuis te.
Mille puellarum, puerorum mille furores.
O major tandem parcas insane minori.

²⁴ Mentem ha-
bent percussam.
²⁵ Responfio
est. ²⁶ Sterti-
nius septem fa-
pientibus Gra-
cis adnumeran-
dus. Ironice.

²⁷ Hanc de-
fentionem dedi-
rit. ²⁸ Ne in-
sanus dicerer.

²⁹ Dicser sua
peccata que
pendent in man-
tice à tergo sibi
ignoto. *Nemo
enim suum ter-
gum novit.*

³⁰ Dialogus est
inter Horarium
& Damasippum
usque ad Satyra-
tim. ³¹ O
Damasippus, sic
post merces a-
missas quæfno-
sa me caturam
ficies. Sic, par-
ticula est bene
precentis.

³² Respondet
Damasippus.

³³ Filia Cad-
mi. ³⁴ Penthe.

³⁵ Furiosū vi-
detur? minime.

³⁶ Loquitur
Horarius.

³⁷ Hoc expo-
ne. ³⁸ Audi,

Inquit Dama-
sippus. ³⁹ Ma-

gnifice edificas.

⁴⁰ Incendendo
te effers, ut lon-

⁴¹ Brevis es fla-
vare, id est, opulentos &c potentes viros imitaris.

⁴² Gladiatoris homun-
ci, id est, res tua familiaris est tenuis &c angusta.

⁴³ Animum & geshum tumidum. ⁴⁴ In qua re es tu minus illo ridi-

⁴⁵ Aequum est te idem facere? ⁴⁶ Tanto viro dislimilem.

⁴⁷ Et cum tanto? ⁴⁸ Absopi fabula. ⁴⁹ Ut simul natos oppresserit.

⁵⁰ Illa rogabar. ⁵¹ Quantus fuit ille vitulus? ⁵² Respondet pullus.

⁵³ Num tanto major est, inquit mater? ⁵⁴ Inquit pullus. ⁵⁵ Damasip-

pus alloquitur. ⁵⁶ Discrepat. ⁵⁷ Adjunge ad infantiam tuam

⁵⁸ &c scilicet, aliam qua furis In poematis scribendi. ⁵⁹ Ut major fiat tua

sanita, proverbiu[m] est. ⁶⁰ Missam facio tuam iracundiam cum rabie compa-

ndam, & prætermitto vestitum tuum simpruofiorem quam sensus tuus ferat.

⁶¹ Loquitur Horatus, sua virtus à Damasippo enumerari invite audiens.

⁶² Tali te vitiis contineto, mea ne tangito. ⁶³ Prætermitto (inquit Dama-

pus) furores tuos, id est, infantis amores. ⁶⁴ Reiponder &c exclamat Ho-

rus, O Damasippus (qui me stukior es & infantior) parces mihi minori, id est,

infans infantio.

SATYRA IV.

*Sub persona cuiusdam Catii philosophi Epicurei irridet Epicureorum
præcepta ad artem culinariam spectantia.*

1 Unde venit
Catius & quo
vadit? 2 Non
mihi vacat (In-
quit Catius)
tibi respondere.
3 Cupienti.

4 Præceptis
nunquam à quo-
quam traditis
nomina impo-
nere & vocabu-
la, que sunt re-
rum σημεῖα. 5
signa. 6 Qna-
lia vincere pos-
funt. 6 Socrate-
m ab Anyto
accusatum.

7 Verbi Horati.
8 Tempore
inopportuno.

9 Si aliquid
memoria effu-
xerit. 10 Facile
in memoriam
revocabilis, sive
memoria con-
fert natura, sive
arte. 11 Tu in
utroque es ad-
mirandus. Iro-
nica est com-
mandatio ut
eum impellat
ad dicendum.

12 Profeto
(Inquit Catius)
hoc agebam.

13 Ut tenerem
memoria.

14 Res subtiles.

15 Disputatas.

16 Dic nomen
magistri tui. In-
quit Horatius.

17 Verba Ca-
tii. 18 Forma
vel figura.

19 Ut gravioris saporis. 20 Mensie apponere. 21 Nor-
ova dura veluti callo obducta marem vitellum. i. semen masculi continent.

22 Dulcior caule agresti, qui. 22 Nihil est insipidius caule horren-
tis aquis irrigato. 24 Si vesperi hospes advenerit. 25 Ne gallinam no-

le adverserur palato & in fauces relinquetur. 26 Nosce debes. 27 Falero

cum aqua diluto. 28 Hac res molliculam efficit carnem. 29 Allis fungu-

pericolosum est vesci. 30 Terminabit. 31 Que mane ex arbore decerp-
tit. 32 Austero Falerno. 33 Melicrato. 34 Si venter se se non ex-

neret. 35 Mustulus. Angl. a masses. 36 Conchæ parvi pretiil. 37 Et

venter non sit laxus. 38 Et rumex, herba, que brevia & acuta habet folia
ventrem eriam evacuat. 39 Non sine vino, sic dicto ab insula Coo. 40 Con-

chilia generosa lubricam reddunt alvum. 41 Luna accrescente conchilia impli-
tur. 42 Generosum testaceorum. 43 Peloris in finu Lucrino capa-

44 Ostrea Circæis. 45 Miseno oriuntur echini,

46 p. 25

1 Unde, & quo Catius? 2 non est mihi tempus, 3 averti
4 Ponere signa novis præceptis, qualia 5 vincunt
Pythagoram, 6 Anytique reum, doctumque Platona.
7 Peccatum fateor, cum te sic tempore 8 lavo
Interpellarim: sed des veniam bonus, oro.
Quod si 9 intercidet tibi nunc aliquid; 10 repetes mor-
Sive est naturæ hoc, sive artis; 11 mirus utroque.
12 Quin id erat curæ, quo pacto cuncta 13 tenerem:
Utpote res 14 tenucis, tenui sermone 15 peractas.
16 Ede hominis nomen: simul an Romanus, an hospes.
17 Ipsa memor præcepta canam: celabitur auctor.
Longa quibus 18 facies ovis erit; illa memento,
19 Ut succi melioris, & ut magis alba rotundis
20 Ponere: 21 namque inarem cohibent callosa vitellum.
Caule suburbanus, 22 qui siccis crevit in agris,
Dulcior. 23 irriguo nihil est elutius horto.
24 Si vespertinus subito te oppresserit hospes,
Ne gallina malum 25 responset dura palato,
26 Doctus eris vivam 27 misto mersare Falerno:
28 Hoc teneram faciet. pratensis optimæ fungis
Natura est: 29 aliis male creditur. ille salubreis
Æstates peraget, qui nigris prandia moris
30 Finiet, 31 ante gravem que legerit arbore Solem.
Aufidius 32 forti miscebat mella Falerno,
Mendose: quoniam vacuis committere venis
Nil nisi lene decet. leni præcordia 33 mulso
Prolueris melius. 34 si dura morabitur alvus;
35 Mitilus, 36 & viles pellent 37 obstantia conchæ,
38 Et lapathi brevis herba: sed albo non sine 39 Co.
40 Lubrica nascentes implant conchyliæ 41 luteæ.
Sed non omne mare est 42 generosæ fertile testa.
Murice Bajano melior 43 Lucrina peloris,
44 Ostrea Circæis, 45 Miseno oriuntur echini,

pectinibus patulis jaētat se 47 molle Tarentum.
 sibi coenarum quivis temere arroget artem,
 Non prius exacta tenui ratione saporum.
 fatis est cara pisceis avertere 49 mensa,
 curum 50 quibus est jus aptius, & quibus affis
 Languidus in cubitum jaru se conviva reponet.
 Umber, & ligna nutritus glande, rotundas
 Curvat aper lanceis carnem vitantis 54 inertem.
 Laurens malus est, ulvis, & arundine pinguis.
 summittit capreas non semper 57 eduleis.
 scandi leporis 58 sapiens sectabitur armos.
 cibus, atque avibus, qua natura, & foret actas,
 meum 59 nulli patuit quæsita 60 palatuin.
 eorum ingenium nova tantum 61 crustula pr omitt.
 aquaquam satis in re una consumere curam:
 quis solum 63 hoc, mala ne fint vina, laboret;
 perfundat pisceis 64 securus olivo.
 Mafica si cœlo supponas vina sereno;
 terna, si quid crassi est, tenuabitur aura:
 cedet odor nervis inimicus. 66 at illa
 ergum perdunt lino 67 vitiata saporem.
 ventina vafer qui miscet fræce Falerna
 columbino 68 limum bene colligit ovo:
 quatenus ima petit 70 volvens aliena vitellus.
 marcentem squillis recreabis, & Afra
 cochlea: nam 72 lactuca innatat acri
 vinum stomacho. perna magis ac magis 73 hillis
 agitat in morsus refici, quin omnia malit,
 conque immundis fervent allata 75 popinis.
 opera pretium duplicitis pernoscere juris
 tam. 76 simplex è dulci constat olivo:
 pingui miscere mero muriaque decebit;
 alia, quam qua Byzantia putruit 78 orca.
 ubi confusum 80 sectis inferbuit herbis,
 cyioque croco sparsum 82 stetit; 83 insuper addes,
 Venafrancæ quod bacca remisit olive.
 cedunt promis 84 Tiburtia succo:
 facie præstant. 86 Venuncula convenit ollis.
 87 Albanam fumo duraveris uvam.
 Hunc ego cum malis, ego 89 faciem primus, & alec,

46 Piscebus os
 aperlentibus, qui
 conchas habent
 ferratas ad simili-
 tudinem pecti-
 nis. Angl. *coch-
 les*. 47 Taren-
 tum mollitie &
 luxu diffluens.

48 Nisi prius
 explorata sapo-
 rum ratione,
 que tenuis est
 & difficiliter
 percipiatur.

49 Pisces è
 macello piscario
 caro prelio
 emere & auferre.
 Quibus
 piscebus jus
 conveniat.

51 Crapula sa-
 tiatus infurget
 iterum ad eden-
 dum, quasi ad
 novas delicias
 excitatus.

52 Ex Umbria
 aper. 53 One-
 rer. 54 Car-
 nem pingulo-
 rem, sed inertia
 & otio compa-
 ratam. 55 Ma-
 lus est aper nu-
 tritus in agro
 Laurenti; quod
 est *Latil oppi-
 dum*. 56 Sup-
 pediat & nu-
 trit. 57 Ca-
 preas non aptas
 esul. 58 Cul-
 palorum sapit.
 59 Nulli co-
 gnita fuit.

60 Sapor in
 lingua & palato
 contutit

61 Placentas
 adinvenit.

62 Non fatis
 est. 63 Si hoc
 curet solum.

64 Non curans.
 65 Vina opti-

67 Lineo

68 Fæcem.

69 Quoniam in fundum declidit vitellus.

70 Deducens aliena à natura. vini. i. fæces.

71 Poterem languentem squil-
 lobis ad edendum & bibendum.

72 Laetucam post eoulas & vinum

sumptum, esitare solebant.

73 Tenuissimis intestinis ex carnis

arteria factis.

74 Conviva naufragis vult refici, &c.

75 E popi-

folent esse immundæ.

76 Simplex jus.

77 Non quavis muria-

gria, &c.

78 Orca est vas tictile Constantinopolitanum, ventricosum,

& incoccis.

79 Vinum pingue cum muria.

80 Herbis minutum con-

crevit.

81 Cilicio croco, sic dicto à monte Coryeo in Cilicia.

82 Pro-

concrevit.

83 Superfundes oleum Venafanum.

84 Poma

nata.

85 Pulchritudine præstant.

86 Uva Venuncula mellus in ollis

mundis & nitidis catillis.

87 Uvam Albanam.

88 Hanc uvam Albanam ego p'lmus invenior

& hondiaden.

Pri-

Q. H O R A T I I

90 Permixtum,
vel in cernculo
purgarum.

91 Tria millia
sestertium insu-
mire pisibus in
macello venali-
bus. 92 Et in
angustioque vagos pisceis urgere catino.

93 Magnam
nauseam mo-
vent haec , five,
8cc. 94 Sordi-
daris manibus.

95 Dum è pa-
tinis ablata vo-
rat. 96 Crate-
ra veteris artifi-
cii. 97 In sco-
pis parvo pretio
habendis.

98 Quibus con-
viva manus un-
etas tergant.

99 Quo yaſa
deficara ſplen-
deant. 1 Quam
parvus fumprus?

2 Quo fumprus
eft minor, eo
culpa eft major.

Scopa ex palma
ignoris? 5 Rebus nitidis & sumptuosis.

illum Epicureum deridens, à quo Catus fuit inſtitutus.
8 Memorizer.

prodeſſe renuntiando, quantum maſter ipſe loquendo, à quo haec habes.

10 Geſtum & pronuntiationem maſtri tui.

8c videre eum docentem.

11 Quia tibi contigit.

12 Ut audiam ipsos auſtores & inventores hu-

Primus &c invenior piper album cum sale nigro
90 Incretum, puris circumposuifis catillis.
Immane eſt vitium, 91 dare millia terna macello:
92 Angustoque vagos pisceis urgere catino.
93 Magna movent ſtomacho fastidia, ſeu puer 94 uncis
Tractavit calicem manibus, 95 dum furta ligurit:
Sive gravis 96 veteri cratera limus adhaeſit.
97 Vilibus in scopis, 98 in mappis, 99 in ſcobe, 1 quanta
Consiftit ſumtus? 2 neglecfis, flagitium ingens.
3 Ten' lapides varios lutulenta radere palma:
4 Et Tyrias dare circum illota toralia vesteis;
Oblitum, quanto curam, ſumtumque minorem
Haec habeant, tanto reprendi juſtius 5 illis,
Quae niſi divitibus nequeunt contingere mensis?
6 Doce Cat, per amicitiam diuſque 7 rogatus,
Ducere me auditum, perges quoconque, memento.
Nam quamvis referas 8 memori mihi peſtore cunctis
Non tamen 9 interpres tantudem juveris. addē
10 Vultum, habitumque hominis: quem tu vidiffe beatu-
Non magni pendis, 11 quia contigit. at mihi cura
Non mediocris ineſt, 12 fonteis ut adire remotos,
13 Atque haurire queam vita precepta beate.

3 Tene decet. (ð Horati) pavimenta marmorea veriſcere
mundare? 4 Et purpureas uestes fabſternere corallina
ignoris? 5 Rebus nitidis & ſumptuosis. 6 Jocatur Horatius, ſubartus
illum Epicureum deridens, à quo Catus fuit inſtitutus. 7 Rogatus à te.
8 Memorizer. 9 Quum tu ſis tantum interpres, non potes mihi canere
prodeſſe renuntiando, quantum maſter ipſe loquendo, à quo haec habes.
10 Geſtum & pronuntiationem maſtri tui. 11 Quia tibi contigit.
8c videre eum docentem. 12 Ut audiam ipsos auſtores & inventores hu-
disciplinae. 13 Tota haec allegoria eft irriſione plena.

S A T Y R A . V.

*Sub persona Ulyſſis Tiresiae umbram apud inferos consulentis, Poëta in-
diatores & captatores testamentorum deſcribit.*

1 Tiresias fuit
vates Thebanus,
eujus iudicio
Juno offendit
eum oculis or-
bavit. 2 Praeter
alia, que mihi
narrati. 3 Ja-
éturas praeteri-
tas refarcere.

4 Juro vel in-
juria. 5 Non
ne fatis eft tibi
aſtro & fallaci,
ð Ulyſſes, &c.
Sunt verba Ti-
resiae. 6 O va-
tes veridice, in-
quit Ulyſſes.

cum divitiis. 10 Herba nullius uftis. vide Ode 17. lib. 3.

8cc. inquit Tiresias.

11 Quoniam in-
dus. 12 Longo verborum circuitu omisso.

14 Sive allud privatum. 15 Deferatur illuc.

argumentum eft divitiarum.

Hoc quoque, 1 Tiresias, 2 praeter narrata, peſenti
Responde: quibus amiffas reparare queam 3 res
4 Artibus atque modis. quid rideſ? jamne 5 dololo?
Non fatis eft Ithacam revehi, patrioſque penateis
Aspicere? 6 ð nulli quidquam mentite, vides ut
Nudus inopsque domum redeam 7 te vate: neque illi
Aut 8 apotheca procis intacta eft, aut pecus. atqui
Et genus, & virtus, 9 niſi cum re, vilior 10 alga eft.
11 Quando pauperiem missis 12 ambagibus horret,
Accipe, qua ratione queas ditescere. 13 Turduſ,
Sive aliud 14 privum dabitur tibi; 15 devollet illuc,
Res ubi magna 16 nitet domino ſene: dulcia poena,

7 Te variſcante. 8 Penum, vel reſpositorium.
10 Herba nullius uftis. vide Ode 17. lib. 3. 11 Quoniam in-
dus. 12 Longo verborum circuitu omisso. 13 Sic rur-
14 Sive allud privatum. 15 Deferatur illuc. 16 Nicor dimittit.

noscunq[ue] feret cultus tibi fundus ¹⁷ honores,
 ante Larem gustet venerabilior Lare dives.
 quamvis perjurus erit, ¹⁹ sine gente, ²⁰ cruentus
 agnino fraterno, fugitivus; ne tamen illi
 comes ²¹ exterior, si postulet, ire recuses.
 Ut ne tegam spurco ²³ Damæ latus? haut ita Trojæ
 guli, certans semper ²⁴ melioribus. ²⁵ ergo
 sper eris. fortem ²⁶ hoc animum tolerare jubebo:
 quondam majora tuli. tu protinus, unde
 oias, ærisque ²⁷ ruam, dic augur, acervos.
 Duxi equidem, &c dico. captes astutus ubique:
 limenta senum: neu si vafer unus, & alter
 infidiatorem ³⁰ præroso fugerit hamo;
 spem ³¹ deponas, ³² aut artem illusus omittas.
 signa minorve foro si res ³³ certabitur olim;
 ut uter locuples sine gnatis, ³⁴ improbus ultro
 meliorem audax vocet in jus, illius esto
 fama. fama civem cauſaque ³⁵ priorem
 serne, domi si natus erit fœcundave conjux: (les
 Quintæ, puta, aut Publi) gaudent ³⁷ prænomine mol-
 usculæ) tibi me ³⁸ virtus tua fecit amicum.
 Jus anceps novi: causas defendere possum.
 piet quivis oculos citius mihi, quam te
 cunctum ⁴⁰ cassia nuce pauperet. hæc mea cura est,
 quid tu perdas. ⁴¹ neu sis jocus. ⁴² ire domum, atque
 Pelliculam curare jube. ⁴⁴ sis cognitor ipse.
 vix, atque obdura: sou ⁴⁵ rubra Canicula findet
 Infanteis statuas: seu pingui ⁴⁷ tentus omaſo.
 Furius hibernas cana nive conspuit Alpeis.
 vane vides, aliquis cubito stantem prope tangens
 Inquiet; ⁵⁰ ut patiens, ut amicis aptus, ut acer?
 Plures annabunt thynnii, ⁵² & cæteria crescent.
 cui præterea ⁵³ validus male filius in re
 Praelata sublatus aletur; ne manifestum
 Calibus obsequium ⁵⁶ nudet te; ⁵⁷ leniter in spem
 crepe officiosus: ut & scribare secundus
 Hæres, &c, si quis casus puerum ⁵⁹ egerit Orco,
 paronus, qui audax, &c. ⁶⁰ Sperne civem mellorem.
 et docet formulam fenis aucupandi. ³⁷ Veteres Romani tribus ap-
 ponentibus erant nominati, prænomine, nomine, cognomine, ut M. Tull.
 Quod te inani nuce fraudet. ⁴¹ Ne sis culquam iudicio. ⁴² Tire-
 fuit precepta ad Ulyssem. ⁴³ Delicate vivere. ⁴⁴ Esto patronus.
 Canicula ardens & ignita, ⁴⁴ et, five astas fuerit, five bruma. ⁴⁶ Sta-
 tus muras. Intelligit forrasse in facundos auctores, vel judices ineptos.
 Differitas pinguis interfinis. ⁴⁸ Poëta bibaculus, qui cum bruniam
 utiburet utebarat hoc versu: *Jupiter hibernas cana.* ⁴⁹ Dicit de te.
 Quam parlens est Ulysses? ⁵¹ Plures ienes sine liberis accedent, qui
 et aequali causam suam committent. Thynnii sunt pisces admodum celeres, quo-
 non multi capiuntur in Hispania, ad columnas Herculis. ⁵² Viveria &c
 ubi pisces prægrandes aluntur. ⁵³ Filius valerudinarus & parum
 In censu amplio ab infantia ad adulcam atatem producetur.
 Obsequium hominis sine liberis. ⁵⁶ Ne fallaciam tuam prodas. ⁵⁷ Sen-
 tia paulatim tuis officiis demerere. ⁵⁸ Filio languenti substitutus. ⁵⁹ Si
 calus ad mortem puerum perduxerit.

- ¹⁷ Optimos
 fructus honoribus deorum debitos. ¹⁸ Antiquam fructuum
 primitias Laribus tuis offeras.
¹⁹ Ignobilis,
 ut libertus vel libertinus.
²⁰ Fratricida.
²¹ Comes inferior à parte sinistra incendens.
²² Verba sunt
 Ulyssis. ²³ Homini abjecto &
 servilli genere nato? ²⁴ Cum
 melloribus de virtute & gloria
 contendens.
²⁵ Tirefæ consueto. ²⁶ Ut,
 præter meam confuerudinem,
 hominem infame fortis colam
 diteſſendi cauſa, inquit Ulyſſes.
²⁷ Unde eruam. ²⁸ Loquitor Tirefæ.
²⁹ Si quis vafer te fugerit
 infidilarum, qui, captandæ
 hereditatis cauſa, munera qua-
 si ex intidiis offeras. ³⁰ Hamo
 prægustato. Metaph. à pescibus.
³¹ Aut spem
 abſicias.
³² Dolum.
³³ Si res litigabatur poſthac.
³⁴ Esto ultro.
 id eit, eſto non
 rogatus. Illius
 improbus defenſor, & indefenſor.
³⁶ Tirefæ
 Veteres Romanis tribus ap-
 ponentibus erant nominati, prænomine, nomine, cognomine, ut M. Tull.
⁴¹ Ne sis culquam iudicio.
⁴² Tirefæ
 fuit precepta ad Ulyssem.
⁴³ Delicate vivere.
⁴⁴ Esto patronus.
⁴⁶ Sta-
 tus muras. Intelligit forrasse in facundos auctores, vel judices ineptos.
⁴⁸ Poëta bibaculus, qui cum bruniam
 utiburet utebarat hoc versu: *Jupiter hibernas cana.*
⁴⁹ Dicit de te.
⁵¹ Plures ienes sine liberis accedent, qui
 et aequali causam suam committent. Thynnii sunt pisces admodum celeres, quo-
 non multi capiuntur in Hispania, ad columnas Herculis.
⁵² Viveria &c
 ubi pisces prægrandes aluntur.
 In censu amplio ab infantia ad adulcam atatem producetur.
 Obsequium hominis sine liberis.
 Sentia paulatim tuis officiis demerere.
 Filio languenti substitutus.
 Si calus ad mortem puerum perduxerit.

- 60 In locum
 herede vacuum.
 61 Perraro hic
 eventus frustra-
 tur. 62 Qui-
 cinque testator.
 Est Tmellis.
 63 Recutare.
 64 Tabulas te-
 stamenti.
 65 Ut obliquis
 oculis inspicis.
 66 Quid prima
 tabula cerata (i.
 primus versus
 in quo scribeba-
 tur nomen re-
 statoris) velit
 in secundo ver-
 sit, i. quem he-
 redem conitu-
 fuerit testator.
 67 Sæpe scriba
 zate grandis,
 & in multis ne-
 gotiis veritas
 ex quinque viro
 iterum in scri-
 bam reddit.
 68 Hæreditati
 insidiantem de-
 cipiet, ut vulpes
 olim Esopii cor-
 vum. 69 Prä-
 bebit ridendi
 occasionem.
 70 Loquitur
 Ulysses. 71 Lu-
 dificas me?
 72 O Ulysses fi-
 li Laertis.
 73 Augustus.
 74 Diviti.
 75 Fugientis,
 vel nolentis
 reddere univer-
 sum debitum.
*Potem cum filia
 fortasse intelli-
 git.* 76 Cora-
 nus. 77 Nasica
 dabit testa-
 menti tabulas.
 78 Quas inspi-
 cere negavit.
 79 Præter plo-
 ratum &c. sicutum.
 80 Sue filie.
 81 *Altus Ti-
 resia præceptum ad captandum senem.* 82 Si regar.
 vel concubine.
 que conductici.
 intanus. 89 Non rogari uxori ei tuam suppone tanquam potiori.
 impeliere. 90 Verba sunt Ulyssis ad Tiresiam.
 stricta in magnum donando. 93 Respondet Tiresias.
 Ita est. 98 Si fenis munera fit semel experta.
 ptum 1 Quod rodere didicit. 2 Iphius voluntate.
 ad rogum. 4 Ea lege institutus est heres, si corpus restatricis oleo copioso in-
 unctum nudis humeris portaret. 5 Quia nimis officio eam vivam professe-
 fuarat. 6 Officio tuo. 7 Qui non provocatus garrit, offendit, &c. 8 No
- 60 In vacuum venias 61 perraro hæc alea fallit.
 62 Qui testamentum tradet tibi cunque legendum,
 63 Abnuere, 64 & tabulas à te removere memento:
 Sic tamen, 65 ut limis rapias, 66 quid prima secundo
 Cera velit versu: solus, multis ne cohæres,
 Veloci percurre oculo. plerunque 67 recoctus
 Scriba ex quinque viro corvum 68 deludet hiantem:
 Captatorque 69 dabit risus Nasica Corano.
 70 Num furis? an prudens 71 ludis me, obscura canenda
 72 O Laërtiade, quidquid dicam, aut erit, aut non:
 Divinare etenim magnus mihi donat Apollo.
 Quid tamen ista velit sibi fabula, si licet, ede.
 Tempore quo 73 juvenis Parthis horrendus, ab alto
 Demissum genus Aenea, tellure marique
 Magnus erit; 74 forti nubet procula Corano
 Filia Nasicæ, 75 metuentis reddere soldum.
 Tum 76 gener hoc faciet: tabulas 77 socero dabit, 201
 Ut legat, orabit. multum Nasica 78 negatas
 Accipiat tandem, & tacitus leget. invenietque
 Nil sibi legatum, 79 præter plorare, 80 sūique.
 81 Illud ad hæc jubeo: mulier si forte dolosa,
 Libertusve senem delirum 82 temperet; 83 illis
 Accedas socius: 84 laudes, lauderis ut absens.
 85 Adjuvat hoc quoque: sed vincit longe prius; 86 ipsi
 Expugnare capit. 87 sribet mala carmina 88 vecos
 Laudato. scortator erit? cave te roget: 89 ultro
 Penelope facilis potiori trade. 90 putasne,
 91 Perduci poterit, tam frugi, tamque pudica,
 Quam nequiere proci 92 recto depellere cursu?
 93 Venit enim magnum donandi 94 parca juventus:
 Nec tantum 95 Veneris, quantum studiosa 96 culiz.
 Sic tibi Penelope 97 frugi est. quæ si semel uncto
 98 De fene gustarit, tecum partita 99 lucellum;
 Ut canis, 1 à corio nunquam abscherrebitur uncto.
 Me fene, quod dicam, factum est. anus improba Thesia
 2 Ex testamento sic est 3 elata: cadaver
 Vinclum oleo largo nudis humeris tulit 4 hæres:
 Scilicet elabi si posset mortua. credo,
 5 Quod primum institerat viventi. Cautus adito:
 Neu desis opera; 6 neve immoderatus abundes.
 Difficilem, & morosum offendit garrulus. 7 ultro

Non etiam fileas. ⁹ Davus sis comicus: atque
incapite ¹⁰ obstipo, multum similis metuenti.
Obsequio grafiare. mone, ¹² si increbuit aura,
Sautus uti velet carum caput: extrahe turba
Oppositis humeris: ¹⁵ aurem substringe loquaci.
Importunus amat laudari? donec ¹⁷ ohe jam
celum manibus ¹⁸ sublatis dixerit, urge: &c
scenem tumidis infla sermonibus ¹⁹ utrem.
te servitio longo, curaque ²⁰ levarit:
certum vigilans, quartae sit partis Ulysses
hæres: ²² ergo nunc Dama sodalis
quisquæ est? unde mihi tam fortè tamq; ²⁴ fidelem?
urge subinde: &c si paulum potes, illacrimare. ²⁶ est
audia prodentem vultum ²⁸ celare. sepulcrum
missum ²⁹ arbitrio, ³⁰ fine sordibus extrue. ³¹ funus
vagie factum laudet vicinia. si quis
cohaeredum senior ³² male tuffiet; ³³ huic tu
³⁴ ex parte tua, seu fundi, sive domus sit
gaudentem nummo, te addicere. ³⁶ sed me
imperiosa trahit Proserpina. vive, valeque.

⁸ Ne sis etiam
nimium taciturnus. ⁹ Indue
personam Davi,
timide cum domino suo lo-
quentis.

¹⁰ Capite in
alterum humerum
inclinaro, qui gesu eft
hominis ad pal-
pandum parati.

¹¹ Quovis ge-
nere obsequi
divitem capta,
eique insidiare.

¹² Si ventus
factus est acrior.

¹³ Sibi cavens.

¹⁴ Objectis
humeris tuis, ne
in turba jaſte-
tur. ¹⁵ Aurem
tuam substringe
loquaci ſeni, id
eft, auribus suis
subſtrictis &c ar-
rectis, finge te

¹⁶ Importune. ¹⁷ Donec

¹⁸ Ohe jam ſatis eft. ¹⁹ Infia hotalinem vanum &c

²⁰ Morte-

²¹ Et quum tu certo vigilans, non ſomnians, audieris haec verba:

²² Post obitum ſenii ſic dices voce querili-

²³ pars hæres ſit Ulyſſes. ²⁴ Unde tam fidelem parabis

²⁵ Ergo nunc, &c. ²⁶ Mortuus eft. ²⁷ Liceat, vel, utile

²⁸ Divulga haec verba. Undemib;. &c. ²⁹ Vultum hilarem diſimulatione &c fi-

³⁰ Propter ſenii mortem. ³¹ Vultum hilarem diſimulatione &c fi-

³² Propter ſenii mortem. ³³ Pompam funeralē à te factam. ³⁴ Graviter &c periculofe.

³⁵ Hale colberedi. ³⁶ Ex parte, quæ tibi ex testamento obvenit. ³⁷ Dñe,

³⁸ nummum, quam fundum, addicere ei fundum pecunia. ³⁹ Tire-

⁴⁰ apud inferos hec omnia loquitur. ⁴¹ Proserpina, quæ imperium

⁴² in mortuos.

SATYRA VI.

uentum illi, quæ habet, vivere, ac plura non optare dicit. Delinde
ilſi, quo ruri fruitur, commoda cum incommodis negotiorum & mo-
biarium, quæ vitam urbanam comitantur, comparat.

Hoc erat in votis: ² modus agri non ita magnus,
Hortus ubi, &c teſto vicinus ³ jugis aquæ fons,
pulum ſilvæ ⁴ super his foret. ⁵ auctius, atque
melius fecere. bene eſt. nihil amplius oro,
dignate; niſi ut ⁷ propria haec mihi munera faxis?
que maiorem feci ⁸ ratione mala rem;
ſum facturus ⁹ vitio culpare minorem.
veneror stultus nihil horum: ¹¹ O ſi angulus ille
accedit, qui nunc ¹² deformat agellum:
urnam argenti ¹³ Fors qua mihi monſtret; ut illi
auro invento, qui mercenarius agrum

¹ Hoc opta-
bam. ² Modu-
lus ager.

³ Fons aquæ
perennis.

⁴ Ultra haec.

⁵ Amplius
quam optabam.

⁶ O Mercuri.

⁷ Niſi ut haec
munera facias
mihi perpetua,
&c firma.

⁸ Injuria, vel
fraude.

⁹ Nequitia ju-
xuriave.

alii horum à dīs precor, que proxime dicam. ¹¹ Utinam angulus il-
liſi facit agellum inaequalem. ¹³ Fortuna alicubi.

Illum

14 Dives fa-
etus favente
Hercule, qui
thesauris reclu-
dendis praesesse
credidit. 15 Si
eo quod possi-
deo, delector.

16 Mihi domi-
no. 17 Prater
pingue. I. hebes
ingenium.

18 Sub Mer-
curii tutela sicut
Poetae. Vide
Od. 17. lib. 2.

19 In villam
Tusculanam, in
monte positam.

20 Satyrico
carmine & ver-
tibus qui stant
pedibus solute
orationi simili-
bus. 21 Quan-
do in agro sum,
nulla perturba-
tione afficio.

22 In salubris
auster, cuius in-
temperie corpo-
ra ingravescunt.

23 Quum mul-
ti in Autumno
intereunt, qua-
sum faciunt li-
qui in funeralibus
procurandis
sunt occupari,
dicti libitinarii,
a Libitina fune-
rum dea.

24 A Matura.
I. aurora.

25 Libentius
appellaris.

26 A quo.

27 Quum Ro-
me sum. o Jane,
tu cogis me esse
fidejussorem. I.
pro altero spn-
dere. 28 Urge,

vaffat terras.

spondendum pro altero.

aperre locuro, quod mili damnum afferat,

euntibus, scil. dum proprio.

In turba impellitur.

putare quicquid obstat eunti

acceptorum.

dire) esse fibi voluptati inflar mellis.

arras appellat, vel quod olim erat plebis sepulcretum,

velis obruebarur.

catus ad puteal. I. ad locum ubi prator jus dicebat.

cam pertineat.

43 Da operam, ut Meccenas subscriberat.

velit subscribere.

46 Facturus iter communicat mecum, quem veller recipere in rhedam.

gas hujus generis.

48 Meccenas me interrogat.

49 Thrax (quem ignavia

finem Autumni utuntur adhuc veite a*si* i*va*.

51 Que garris fine pericolo

funt committi.

52 Per totum hoc septem, i*um* fui magis ac magis invidia expo-

Illum ipsum mercatus aravit, 14 dives amico
Hercule: si 15 quid adeat, gratum juvat; hac prece te-
Pingue pecus 16 domino facias, & cetera, prater
17 Ingenium: utque soles, 18 custos mihi maximus ad-
Ergo ubi me in monteis & 19 in arcem ex urbe remo-
Quid prius illustrem 20 Satyris Musaque pedestri?
21 Nec mala me ambitio perdit, nec 22 plumbeus Aufa
Autumnusque gravis, 23 Libitinæ questus acerboz.
24 Matutine pater, seu Jane libentius 25 audis,
26 Unde homines operum primos vitaque labores
Instituunt (sic dñs placitum) tu carminis esto
Principium. 27 Romæ sponsorem me rapis. ejus
28 Ne prior officio quisquam respondeat, urge:
Sive Aquilo 29 radit terras: seu bruma nivalem
30 Interiore diem gyro trahit, 31 ire necesse est.
32 Post modo, quod mihi obfit, clare certumque locu-
Lucentandum in turba: facienda injuria 33 tardis.
34 Quid vis, insane, & quas res agis? i*w* probus ergo
35 Iratis precibus. 36 tu pulses omne, quod obstat,
Ad Mæcenatem 37 memori si mente recursas.
38 Hoc juvat, & melli est, non mentiar. at simul
Ventum est 39 Esquilia; aliena negotia centum
Per caput, 40 & circa saliunt latus. ante secundam
Roscius orabat 41 sibi adesses ad Puteal cras.
42 De re communis scribæ magna, atque novate
Orabant hodie meminisses, Quinte, reverti.
43 Imprimat his cura Mæcenas signa tabellis.
44 Dixeris, experiar: si vis, potes, addit, & inflat.
45 Septimus octavo propior jam fugerit annus,
Ex quo Mæcenas me cœpit habere suorum
In numero: duntaxat ad hoc, 46 quem tollere rhe-
Vellet, iter faciens, & cui concredere nugas (ro pe-
47 Hoc genus: 48 hora quota est? 49 Thrax est Gallina
Matutina 50 parum cautos jam frigora mordent,
51 Et quæ rimosa bene deponuntur in aure.
52 Per totum hoc tempus, subiectior in diem & horam
Urge, ne quis me officiosior existat. 29 Sive Aquilo fit, &
30 Sive Bruma breviore ambitu diem contrahit.
spontendum pro altero. 32 Postea laborandum est mihi in turba, id clarum
aperre locuro, quod mili damnum afferat, *sponsando nimis*. 33 Tardis
euntibus, scil. dum proprio. 34 Verba sunt ejus, qui ab Horatio proponi
35 Diris precationibus. 36 O Horati, illi
37 Si recurras mente memoriam beneficiorum
38 Responderet Horatius, hoc (nempe in turba jactari & male
39 In Esquilia habitabar Mecenas, et
accipitorum. 40 Omni ex parte insilunt. 41 Ut tu Horati fibi esse
arras appellat, vel quod olim erat plebis sepulcretum, vel quod eo veniens arras
ris obruebarur. 42 De re, quæ ad rem pertinet
catus ad puteal. I. ad locum ubi prator jus dicebat. 43 Da operam, ut Mecenas subscriberat. 44 Si dixeris tentare
velit subscribere. 45 Septimus annus elapsus est, aut fere octavus, ex quo
gas hujus generis. 48 Meccenas me interrogat. 49 Thrax (quem ignavia
galbam nominat) &c Syrus duo erant gladiatores. 50 Sunt parum cauti, qui
finem Autumni utuntur adhuc veite a*si* i*va*. 51 Que garris fine pericolo
funt committi. 52 Per totum hoc septem, i*um* fui magis ac magis invidia expo-

53 noster ludos spectaverat una,
sit in campo, fortunæ filius, omnes.
Frigidus à Rostris manat per compita rumor;
tunc obvius est, 55 me cōsulit, 56 O bone (nam te
deos quoniam propius contingis, oportet)
quid 58 de Dacis audisti? 59 nil equidem. 60 ut tu
eris derisor. at omnes dī 61 exagitent me,
quidquam. 63 quid? militibus promissa, 64 Triquetia
Caesar, an eft Itala tellure daturus? (tra
xantem me scire nihil; mirantur, ut unum
sor egredi mortalem altique silenti.

Perditur hæc inter 66 misero lux, non sine votis:
ut, quando ego te aspiciam? quandoque licebit,
veterum libris, nunc somno, 67 & inertibus horis
ducere sollicitæ jucunda oblivia vita?
70 faga Pythagoræ cognata, simulque
satis pingui 70 ponentur oluscula lardo?
noctes, coenæque deum; quibus ipse, meique
larem proprium vescor: 73 verâque procaceis
74 libatis dapibus, prout cuique libido est,
liecat inæquales calices conviva; solutus
76 infantis: seu quis cupit 77 acria fortis
78 seu modicis humescit lætius. ergo
termo oritur, non de villis, domibusve alienis: (nos
male necne, 80 Lepos saltet: sed quod magis ad
venit, & nescire malum est, agitamus: Utrumne
homines, an sint virtute beati:
ad amicitias, 81 usus, rectumve trahat nos:
sit natura boni, 82 sumnumque quid ejus.
haec inter vicinus 83 garrit anileis
re fabellas. nam si quis laudat 85 Arelli
amicitas 86 ignarus opes; 87 sic incipit: 88 Olim
urbanum murem mus paupere fertur
89 cavo, veterem vetus hospes amicum;
attentus quæfitis: 91 ut tamen arctum
hospitiis animum. quid multa? neque illi
depositi ciceris, nec longæ invidit avenæ:
dridum & ore ferens acinum, semesaque lardi

aliquam animus paternus immigrasset. 70 Apponentur. 71 O
curæ coenæ fuves & jucundæ, quales erant deorum coenæ. 72 Ante
domesticum & familiarem. 73 Audaculos servos domi nostræ natos.
papibus à me prius degustatis & leviter tactis. 75 Ebiber calices in-
ter plenos pro situ quisque arbitrari. 76 Per leges prætinatum erat con-
fiscandi Magistro, quantum quisque biberet. 77 Grandia pocula.
Lepos intignis saltator, Augusti secura. 81 Utilitas, an honestas. 82 Et
sit summum bonum. 83 Cervius jucunde narrat vulgares fabulas.
Ex usu. 85 Cujusdam avari nomen eft Arelius. 86 Non expertus.
scum curas trahunt amplè divitiae. 87 Cervulus sic incepti.
Quondam. 89 Augusto cubili. 90 Laboriosus non delicatus. 91 Ita
ut animalium parcum laxarer hospitilis, id eft. hospitibus accipiendis.
Hellenissimus. Invito cum gentiilo casu, pro quo Latini dicerent, Neque
illii sepositum cicer, neque longam avenam, sed liberaliter ei appofulit.
acinum delicatum.

53 Noster Horatius (dicunt omnes invidi) Fortune filius, homo felicitissimus, una cum Meccenate versatus eft in theatro, & in campo Martio.

54 Si quis rumor vanus vagatur. 55 Merogar. 56 Horati. 57 Augustum & Meccenate. 58 Cum Dacis tunc bellum gerebant Romani.

59 De Dacis nihil audio, inquit Horatius.

60 Sunt verba percunctatoris.

61 Dil male me vexent. 62 Audivi. 63 Quid? (inquit percunctator) utrum prædictis militibus promissa daturus eft Caesar ex Sicilia, an ex Italia? 64 Sicilia dicta eft Triquetra à tribus promontorilis.

65 Consumitur dies inter hec nugatoria.

66 Milhi in miseris, sed non sine optatis.

67 Que dantur Joco & otio.

68 Hujus vite urbanæ follicrudines obli-
visci. 69 A faba Pythagoras abstinuit, quasi
fibi cum ea cognatio aliqua e-
fet, verius ne in

94 Cupiens varletate edulorum depellere urbani fastidia muris, dente superbo singula guffantis.

95 Cum mus rusticus stratus In palea bujus anni. 96 Ederet ador, farris genus. 97 Relinquens dapes meliores.

98 Nemoris alti. 99 Deser-tis regionibus.

1 Comitare me in urbem.

2 Quandoquidem terrestria animalia mortales habent animas. Horatius vel ex Athorum sententia, vel In persona muris urbani &c ceterarum animalium(homine excepto) ista loquitur.

3 Nobili aut ignobili.

4 Quocirea bene. 5 Post quam hac verba muris urbani, murem rusticum impulerunt vita genus commutare. 6 Noctu.

7 Purpura.

8 Splenderet

fragula vestis.

9 In canitris ordine dispositis & exornatis.

tum, vel accumbentem. 10 Murem rusticum ex-

urbanus. 11 Instar servl ad ministrandum expediti.

12 Murem

13 Dapes dapibus accumulat.

14 Officiose in morem vernam

15 Prægustans.

16 Mus rusticus porrectus in fragula purpurea gaudet.

te murara.

17 Ob res jucundas præbet se luctum convivam.

18 Letitiae

cubitoris.

19 Currebat.

20 Metu perturbati magis trepidabant.

21 Similaque.

22 Canibus Epiroticis à Molofia,

robusti gignuntur.

23 Mus rusticus.

24 Valeat haec vita urbana ruris

lenta & timoris plena.

25 Caverna, ubi ante habitabat.

26 Ervan, c

Frusta dedit : 94 cupiens varia fastidia cœna
Vincere, tangentis male singula dente superbo :
95 Cum pater ipse domus palea porrectus in horna
96 Effet ador loliumque, 97 dapis meliora relinquent.
Tandem urbanus ad hunc, Quid te juvat, inquit, amico,
98 Prærupti nemoris patientem vivere dorfo ?
Vis tu homines urbemque 99 feris præponere sylvis ?
Carpe viam (mihi crede) ¹ comes : ² terrestria quando
Mortaleis animas vivunt fortita : neque ulla est,
3 Aut magno aut parvo leti fuga. 4 quo bene circa,
Dum licet, in rebus jucundis vive beatus :
Vive memor, quam sis ævi brevis. 5 hæc ubi dicta
Agrestem pepulere : domo levis exsilit. inde
Ambo propositum peragunt iter ; urbis aventes,
Mœnia ⁶ nocturni subrepere. jamque tenebat
Nox medium coeli spatium ; cum ponit uterque
In locuplete domo vestigia : rubro ubi ⁷ cocco
Tinetà super lectos ⁸ canderet vestis eburnos :
Multaque de magna superercent fercula cœna ;
Quæ procul ⁹ exstructis inerant heilerna canitris.
Ergo ubi perpurea ¹⁰ porrectum in veste locavit
Agrestem, ¹¹ veluti succinctus cursitat ¹² hospes,
¹³ Continuatque dapes : nec non ¹⁴ vernaliter ipsi
Fungitur officiis ; ¹⁵ prælambens omne, quod afferit
16 Ille cubans gaudet mutata forte, ¹⁷ bonisque
Rebus agit luctum convivam : cum subito ingens
Valvarum strepitus ¹⁸ lectis excuslit utrumque.
19 Currere per totum pavidi conclave, magisque
20 Exanimis trepidare, ²¹ simul domus alta ²² Molofia
Personuit canibus. ²³ tum rusticus, Haud mihi vita
Est opus hac, ait, ²⁴ & valeat. me silva, ²⁵ cavusque
Tutus ab infidiis tenui solabitur ²⁶ ervo.

10 Murem rusticum ex-
11 Instar servl ad ministrandum expediti.
12 Murem
13 Dapes dapibus accumulat.
14 Officiose in morem vernam
15 Prægustans.
16 Mus rusticus porrectus in fragula purpurea gaudet.
17 Ob res jucundas præbet se luctum convivam.
18 Letitiae
19 Currebat.
20 Metu perturbati magis trepidabant.
21 Similaque.
22 Canibus Epiroticis à Molofia,
robusti gignuntur.
23 Mus rusticus.
24 Valeat haec vita urbana ruris
lenta & timoris plena.
25 Caverna, ubi ante habitabat.
26 Ervan, c

SATYRA VII.

habetis inducit servum vehementer dominum suum increpantem, quod aliter vivat quam promiserat, aut præseferat.

Amdudum ¹ ausculto, & cupiens tibi dicere ² servus Paucæ, reformido. ³ Davusne? ⁴ ita, Davus; amicum principium domino, ⁵ & frugi, quod sit satis; hoc est, ut vinale putes. ⁶ age, libertate Decembri,

Quando ita majores voluerunt, utere; narra.

Pars hominum vitiis gaudet ⁸ conitanter, ⁹ & urget propositum: pars multa ¹⁰ natat; modo ¹¹ recta capes lens, verdam ¹² pravis obnoxia. sœpe notatus

Cum tribus annellis, ¹⁴ modo lœva Priscus inani, ¹⁵ inæqualis: ¹⁶ clavum ut mutaret in horas.

Ædibus ex magnis subito se condideret, unde Mundior exiret vix libertinus ¹⁹ honeste.

Mochus Romæ, jam mallet ²⁰ doctus Athenis

vere; ²¹ Vertumnis, ²² quotquot sunt, natus iniquis.

Volanerius, postquam illi ²³ justa chiragra

Contudit articulos; qui pro se ²⁵ tolleret, atque

tolleret in ²⁶ pyrgum talos, mercede diurna

conductum pavit. quanto constantior idem

vitiis; ²⁷ tanto levius miser, ac prior ²⁸ ille,

Qui jam contento, jam laxo fune laborat.

Non dices hodie, quorū tam ³¹ putida tendunt,

reicer? ³² ad te, inquam. ³³ quo pacto pessime? ³⁴ laudas

Vertunam, & mores ³⁵ antiquæ plebis. & ³⁶ idem,

qui ad illa deus ³⁷ subito te agat, ³⁸ usque recuses:

qui non sentis, ³⁹ quod clamas, rectius esse:

qui ⁴⁰ non firmus rectum defendis, ⁴¹ & hæres;

qui nequiam coeno cupiens ⁴² evellere plantam.

Romæ rus optas, absentem ⁴⁴ rusticus urbem

collis ad astra ⁴⁵ levis. si nusquam es forte vocatus

coenam; ⁴⁶ laudas securum olus: ac, ⁴⁷ velut usquam

annulo, quem in finistra manu gestare mos erat, quia manus finistra orisior est.

mettere minus in illa annulli atteruntur, quam in dextra.

16 Clavum aut latum aut angustum. vide Sat. 6. lib. 1.

17 Ex domo dignitatis subito migraret in domum abjectam.

18 Unde. I. ex qua exiret

elegantior. ¹⁹ Decenter. ²⁰ Priscus, O' rator fuisse dicitur.

deus est annum verrens, ad omnes figuræ & formas opportunitus, unde mul-

timis & murabilis apparer. Quamobrem qui inconstantes sunt & mobili inge-

nus dicuntur nati iratis Vertumnis. ²² Quotquot sunt Vertunni. Non quod

effent Vertunni, sed quia Vertunni varie depingebatur. modo arator, se-

ctor, melior, modo plantator, fossor, &c. ²³ Chiragra gravis, & fuis numeris

quo ad evitandum dolum tali ab aleatoribus in alveum conjiciebantur, ne si

facerentur, iusfores fraudem committerent. ²⁷ Tanto minus miser. ²⁸ Illo

modo. ²⁹ Qui modo ita contendit finem, ut periculum sit ne rumpatur, modo

laxar. I. in omni vitiorum genere voluntatur. ³⁰ Verba sunt heri. ³¹ Ver-

rancida & auditui iniuncta. ³² Respondet servus. ³³ Loquitur herus.

4 Mores antiquorum hominum. ³⁶ Et tu

sunt verba Davi ad herum. ³⁷ Si sine ruis votis ad illa te compellat. ³⁸ Valde recuses.

³⁹ Quod afferit. ⁴⁰ Non stabilis. ⁴¹ In luto hæfitas. ⁴² Cupiens ex vitiorum gurgite emer-

git. ⁴³ Quomodo Romæ es. ⁴⁴ Quando es ruri. ⁴⁵ Inconstans. ⁴⁶ Vicitum

metticam laudas. ⁴⁷ Quasi quo vocaris, eo coactus & invitatus eas.

48 Estque tibi
jucundum.
49 Epulan-
dum. 50 Si jus-
serit. 51 Sero,
paulo ante ve-
sperum.

52 Verba sunt
heri ad Mecco-
niam prope-
rantis. *Cenaturi*
oleo ungebantur.
53 Inepte
clamas. 54 Ad
coenam festinas.
55 Parasiti qui
erant apud te
coenaturi.

56 Multa ma-
lia. 57 Davi sunt
verba, non Hor-
atii. 58 Ali-
quis dixerit.

59 Me ventri
indulgere.

60 Nasum ha-
beo supinum ad
fusarem odorem
obsoni percipi-
plendum.

61 Popinarum
amatorem.

62 Here.

63 Servus ni-
mirum.

64 Debetne me
infestari?

65 Vocabulis
virtutis virtutum
tuum regas?

66 Noll me
vultu terrere.

67 Iram com-
prime. 68 Phi-
losophi. vide
Sat. 3. lib. 1.

69 Te, qui he-
rus meus es.

70 Naturalis &
vehemens libi-
do. 71 Sub li-
nea veste tam re-
nul. ut meretrix
quasi nuda vi-
deretur.

72 Mentula tumentis.

73 Aut superincubando me clunibus agitavit, veluti etio-

infidens. 74 Mc missum facit illæsâ fama.

75 Cum eadem coeat.

76 Tu her-
lem sumis (ne ab aliis agnoscari) & ex judice factus es Dama, servus infans. Non

es. &c. 80 Cacut odoribus delibatum.

81 Pallio obsoleto.

82 Induceris in

ædes mulieris.

83 Pugnante meru cum libidine.

84 Habet ossa tremenda.

85 Quid interest, utrum eas gladiator æuctorarus,

(i. obligatus pretio) virgini.

(i. verberandus & gladio necandus) an moechus sis clausis in arca turpi.

Quam erit.

86 In adulterum &

ulteram. 90 In adulterum.

91 Illa non murat matronæ habitum.

92 nec se mutat.

ut ad dominum tuum veniar.

93 Non vult incubare tibi subiacenti, vel, non pe-

cam peccabit, ut vult Erasin.

94 Neque credit ribi, dicenti te eam amare.

95 Fets furcam in collo, ut servus.

Unde dicitur est furcifer, qui talen furcam circumstallat.

96 Sciens.

97 Libidini furiosi, que tibi imperat, concredes te tuaque omni-

98 Evasti periculum? 99 Ironice. I. non metues. 1 Doctus periculo tua evasio.

Vinctus eas, ita te felicem dicas, 48 amasque,
Quod nusquam tibi sit 49 potandum. 50 jusserrit ad te
Mæcenas 51 serum sub lumina prima venire
Convivam, 52 Nemon' oleum feret ocyus? ecquis
Audit? cum magno 53 blateras clamore, 54 fugisque.
Milvius 55 & scurræ, tibi non 56 referenda precati
Discedunt. 57 etenim fateor me, dixerit 58 ille,
59 Duci ventre levem. 60 nasum nidore supinor:
Imbecillus, iners, si quidvis, adde, 61 popino.
62 Tu cum sis, 63 quod ego, & fortassis nequior, ultra
64 Infectere velut melior, 65 verbisque decoris
Obvolvas vitium. quid, si me stultior ipso
Quingentis emto drachmis deprenderis? 66 aufer
Me vultu terrere: manum, 67 stomachumque teneto;
Cum, quæ 68 Crispini docuit me janitor, edo.
69 Te conjux aliena capit: meretricula Davum.
Peccat uter nostrum cruce dignius? acris ubi me
70 Natura incendit; 71 sub clara nuda lucerna
Quæcumque exceptit turgentis verbera 72 caudæ,
73 Clunibus aut agitavit equum laſoiva supinum,
74 Dimittit, neque famosum, neque follicitum, ne
Ditior, aut forma melioris, 75 mejat eodem.
76 Tu, cum 77 projectis insignibus, annulo equestri,
78 Romanoque habitu, 79 prodis ex judice Dama
Turpis, 80 odoratum caput obscurante 81 lacerna;
Non es, quod simulas? metuens 82 induceris, atque
83 Altercante libidinibus 84 tremis ossa pavore.
85 Quid refert, uri virgis, ferroque necari?
Auctoratus eas, an turpi clausus in arca,
86 Quo te demisit peccati 87 conscia herilis,
88 Contraictum genibus tangas caput? estne marito
Matrone peccantis 89 in ambos justa potestas?
90 In corruptorem vel justior? illa tamen se
91 Non habitu, 92 mutative loco, 93 peccative superne:
Cum te formidet mulier, neque credat 94 amanti.
95 Ibis sub furcam 96 prudens, 97 dominoque forenti
Committes rem omnē, & vitam, & cum corpore famam.
98 Evasti? credo 99 metues, 1 doctusque cavebis.

* Quæ-

¹Quares, quando iterum paveas : iterumque perire
 nullis. ³ ò toties servus, quæ bellua ruptis,
 Cum semel effugit, reddit se prava catenis ?
 Non sum mœchus, ais. neque ego, hercule, fur, ubi vasa
 Pretereo ⁴ sapiens argentea. ⁵ tolle periculum,
 An ⁶ vaga profiliat frenis natura remotis.

Tune mihi dominus, ⁸ rerum imperiis hominumque
 Tot tantisque ⁹ minor; quem ter ¹⁰ vindicta quaterque
 Imposita, haud unquam misera formidine ¹² privet?
 Vide supra dictis, ¹³ quod non levius valeat. nam
 Sive vicarius est, qui servo paret, uti mos
 Veller ait ; seu conservus ; tibi quid sum ego? nempe
 Tu, mihi qui imperitas, aliis servis miser, atque
 Duceris, ut nervis alienis mobile lignum.

Quisnam igitur liber? sapiens; ¹⁷Iibi qui imperiosus :
 Quem neque pauperies, neq; mors, neq; vincula terrent:
 Responsare cupidinibus, contemnere honores
 Servus, &c in seipso totus ¹⁹ teres, atque rotundus;
 Externi ne quid valeat ²¹ per leve morari.
 Ex his, ²⁴ut proprium, quid noscere? quinque talenta
 Poscit te mulier : vexat, foribusque repulsum

Perfundit gelida. rursus vocat. eripe turpi
 Colla jugo. liber, liber sum, dic age. ²⁶ non quis.
 Urget enim ²⁷ dominus mentem non lenis, & acreis
 Iobjectat ²⁸ lasso stimulos, versatque ²⁹ negantem.

Vel cum Pausiaca torpes, infane, tabella,
 Qui peccas minus, ³¹ atque ego, ³² cum Fulvi, Rutubæque,
 Aut Placidejani, ³³ contento poplite miror
 Tristia, ³⁴ rubrica pieta, aut carbone. velut si
 Re vera pugnant, feriant, vitentque moventes
 Arma viri. ³⁵ nequam, & cestator Davis : at ipse
 Debilis veteranum judex, & callidus ³⁶ audis.
 Nil ego, si ducor libo fumante. ³⁸ tibi ingens
 Tonus, atque animus coenis responsat optimis.
 Obsequium vestriss mihi ⁴⁰ perniciosius est cur?

Tergo plector enim. qui tu impunitior, illa,
 Quæ parvo sumi nequeunt cum opsonia captas?

Qui sibi salsique affectibus imperar. ¹⁸ Fortis ad respondendum.i.ad obſtēn-
 dum cupidinibus. ¹⁹ Totus æquabilis &c perfectus, ut rotunda figura. ²⁰ Ne-
 quid externum eum commoveat. ²¹ Ne quid possit, quasi per Leve lignum five
 humor harere. *Eft Metaph..* ²² Debilis fortuna. ²³ Ex his que dixi. ²⁴ Quid
 possem vere fareri rurum esse: ²⁵ Perfumum aqua gelida repellit à foribus. ²⁶ Non
 possem dicere te esse liberam, qui servis libidini. ²⁷ Libido, dominus crudelis.
²⁸ Tibi lasso. *Eft Allegoria ab equis ducta.* ²⁹ Libido vexat te negantem fer-
 ge. ³⁰ Quum admiraris tabulam a Pausia piæam. ³¹ Quomodo peccas minus
 quam ego? ³² Quum gladiatorum prælia contemplor piæta in pariete. ³³ Gla-
 diatores pugnant altero poplite contento, altero leviter infexo. ³⁴ Rubrica est
 terra rubet coloris, & minio proxima. ³⁵ Dicor à te servus nequam & piger.
³⁶ Callidus diceris. ³⁷ Si libi vel placenter vapore delector, hominem nibil
 (nullus pretii) me dicas esse. ³⁸ Tu sapiens & magnanimus habebis, si coenas
 opularias contemnas. *Eft Ironia.* Nam heros sans tam in bacillus & nullum virtu-
 osus es, ut canas optimas contemnere non potuerit. ³⁹ Luxuria. ⁴⁰ Mihil quam
 perniciosius. ⁴¹ Vapulo. ⁴² Quæ magno constant.

² Imo cogitis-
 bis, quo tempo-
 re illa te iterum
 admittat, ut pa-
 veas & pereas.

³ Quoties in
 adulterio depre-
 henderis.

⁴ Caurus, vef
 mihi sapiens.

⁵ Tolle merum
 poene. ⁶ Pro-
 clivis ad vitium.

⁷ Tune te mi-
 hi dominum esse
 dicis, qui me ne-
 quior es, & c du-
 riorem servis
 servitatem?

⁸ Pecunie, li-
 bido, glorie,
 metus, &c.

⁹ Inferior.

¹⁰ Virga, qua
 prætor servum
 liberabat.

¹¹ Capiti ſe-
 plus impunita.

¹² Posit liber-
 rare. ¹³ Quod
 superioribus par
 est. ¹⁴ Soletis
 vos disputare,
 utrum servus
 servi sit dicen-
 dus vicarius, an
 conservus? cum
 tu igitur mihi
 Imperies, & a-
 illis servias. (*i.*
 vitilis & furloſa
 libidini) quid?
 conservus ne
 sum ego tuus,
 an vicarius?

¹⁵ Traheris a-
 illa potestate, ve-
 hetur imaguncu-
 la, que ex ligno
 factæ certis ner-
 vis sua sponte

moventur.

¹⁶ Concludit
 ex Stolcorum
 fententia.

43 Epulse non
saplunt, vel, ru-
ctum acidum ge-
nerant.

44 Quæ immo-
derate appetun-
tur. 45 Pedes
fraudari bono a-
liimento, propter
incontinentiam
in viâ, recu-
fiant. &c. 46 Cor-
pus morbosum.

47 Peccatne
puer, qui sub
noctem data
strigilli furtivam
uvam accipit?

48 Gulæ fer-
viens. 49 Adeo es inconstans, & in varia distraictus. 50 In re feria & honestus.
51 Tu tel' sum fugis, tecum pugnas, es praefens absens. 52 Ut servus vagabun-
dus, aliquando ad dominum revertens. 53 Lenire curam. 54 Ipsa cura.
55 Unde mibi sumam lapidem? inquit herus, trascens propter servi orationem
nimis liberam. 56 Sunt verba servi. 57 Herus ira incensus tagirtas eram pe-
tit. 58 Verba sunt servi. 59 Aut Poëtarum more furit. 60 Herus minatur
servo se illum missurum in Sabino, sic, ut ex servo urbano efficiatur servus rufi-
cus & abjectus. 61 Accedes nonus ad obo servos operarios, quos mifli in agrum
Sabinum. 62 Opera in hoc loco, ut siue apud Ciceronem, hominem significat
fordidum & vilis conditionis.

Nempe 43 in amarcescunt epulæ 44 sine fine petitz,
45 Illusique pedes 46 vitiosum ferre recusant
Corpus. an hic peccat, 47 sub noctem qui puer uvam
Furtiva mutat strigili? qui prædia vendit,
Nil servile gulæ 48 parens habet? adde, quod idem
49 Non horam tecum esse potes: non otia 50 recte
Ponere, 51 teque ipsum vitas fugitivus, 52 & erro;
Jam vino querens, jam somno 53 fallere curam.
Frustra. nam 54 comes atra premit, sequiturque fugacem.
55 Unde mihi lapidem? 56 quorsum est opus? 57 unde
sagittas?
58 Aut insanit homo, 59 aut versus facit. 60 ocyus hinc te
Ni rapis; 61 accedes 62 opera agro nona Sabino.

S A T Y R A VIII.

*Horatius Fundanum amicum suum interroget, qualis Nasidieni
fuerit cœna, cui Ipse interfuerat.*

1 Quomodo te
cœna dilitis Na-
sidieni delecta-
vit? 2 Dictus
es mihi heri illi-
cē apud Nasidi-
enium à mer-
die potare.

3 Sic me juvir,
(inquit Funda-
nus) ut nun-
quam libentius
cœnarim.

4 Dic 6 Fun-
dane. 5 Fæ-
licicum ventrem.

6 Lucanus aper
caprus fuit Au-
stro leniter flan-
te, ex quo car-
nes purescunt
& teneriores
redduntur.

7 Praefectus &
rex conviviali,
Nasidienus.

8 Rapula aceto
condita. 9 Provocant stomachum languentem.

10 Genus pastinace. Angl. Skir-
wort. 11 Facula est genus condimenti, quod purum profundit ex crastiori fedime-
to vini Col.

12 Servus ad ministrandum bene expeditus.

13 Terit mentam, et
acere arbore factam.

14 Panno villoso. 15 Collegit.

16 Sordidum. 17 Vellit
ferens Chium, non ex Chio insula adveytum, sed in Italia factum simulatum igitur.

21 Nasidienus ait, o Meceenas, si vinum Albanum &c.

22 Si vinum Albanum, vel

Falernum te magis delectat, quam vina que sunt apposita.

23 O miseras divitias.

Inquit Horatius.

24 Sed quibus aliis convivis.

25 Quam jucunde cœnaris.

26 Sum-

1 U T Nasidieni juvit te cœna beati?
Nam mihi querenti convivam, 2 dictus heri illie
De medio potare die. 3 sic, ut mihi nunquam
In vita fuerit melius. 4 da (si grave non est)
Quæ prima 5 iratum ventrem placaverit esca.
In primis Lucanus aper, 6 leni fuit Austro
Captus, ut ajebat 7 cœnæ pater. 8 acria circum
Rapula, lactucæ, radices; qualia lassum
9 Pervellunt stomachum; 10 sifer, alec, 11 fecula Co-
His ubi sublatis, 12 puer alte cinctus, 13 acernam
14 Gausape purpureo mensam pertergit, & alter
15 Sublegit quodcunque jaceret. 16 inutile, quodque
Posset cœnanteis offendere; 17 ut Attica virgo
Cum sacris Cereris, procedit fuscus 18 Hydaspes,
19 Cœcuba vina ferens: 20 Alcon, Chium, maris exper-
21 Heic herus, Albanum, Mæcenæs, sive Falernum
Te magis 22 appositis delectat; habemus utruique.
23 Divitias miseras. 24 sed queis cœnantibus una,
Fundani, 25 pulcre fuerit tibi, nosse labore.

26 Sum-

1° Summus ego, & prope me Viscus Turinus, & infra,
 si memini, Varius; cum Servilio Balatrone
 Vibidius: quos Mæcenæs adduxerat ²⁷ umbras.
 Nomentanus erat ²⁸ super ipsum, Porcius infra;
 Ridiculus totas simul absorbere placentas.
 Nomentanus ad hoc, qui si quid forte ³¹ lateret,
 Indice monstraret digito. nam cætera turba,
 Nos, inquam, cœnamus aveis, conchylia, pisceis,
 Longe dissimilem noto ³² celantia succum:
 Ut vel continuo patuit, cum ³³ passeris, atque
 Linguita mihi ³⁴ porrexerit ilia rhombi.
 Post hoc me docuit ³⁵ melimela rubere, minorem
 Ad Lunam delecta. ³⁷ quid hoc interfit, ³⁸ ab ipso
 Andieris melius. tum Vibidius Balatroni,
 Nos, nisi ⁴⁰ damnoibz bibimus, moriemur inulti.
 Ex calices poscunt majores. ⁴¹ vertere pallor
 Tum ⁴² parochi faciem; nil sic metuentis ⁴³ ut acriis
 Potores: vel quod maledicunt liberius; vel
 Fervida quod subtile ⁴⁴ exfurdant vina palatum.
 Invertunt Aliphaniæ vinaria tota
 Vibidius Balatroque; secutis omnibus ⁴⁶ imis.
 Convivæ lecti nihilum nocuere lagenis.
 Affertur squillas inter muræna ⁴⁸ natanteis (quit,
 la patina porrecta. ⁴⁹ sub hoc herus, Hæc gravida, in-
 Capta est; deterior ⁵⁰ post partum carne futura.
 His mistum jus est oleo, ⁵² quod prima Venafri
 Preffit cella: ⁵³ garo de succis pisces Iberi,
 Vino quinquenni; verum citra mare ⁵⁴ nato,
 Dum coquitur: ⁵⁵ cocto Chium sic convenit, ut non
 Hoc magis ullum aliud; pipere albo, non sine aceto,
 Quod Methymnæam vitio mutaverat uvam.
 Erucas virideis, inulas ego primus amaras
 Monstravi ⁵⁷ incoquere: illatos ⁵⁸ Curtillus echinos,
 Ut melius muria, quam ⁶⁰ testa marina remittat.
 Inter ea suspensa graveis aulta ruinas
 In patinam fecere; trahentia ⁶¹ pulveris atri,
 Quantum non Aquilo Campanis excitat agris.
 Nos majus veriti, postquam nihil esse pericli

tunc potores. ⁴⁴ Hebeant palatum, unde palatum ad bibendum redditur impo-
 tentius. ⁴⁵ Vibidius & Balatro evançant totos vini cados poculis Aliphaniæ. ¹
 peculis majoribus, factis in Aliphe, oppido Samnit. ⁴⁶ Convivæ qui accumbe-
 ante in imis lectorum partibus. ⁴⁷ Convivæ elec*t*i & honoratiores. ¹ Mæcenæs,
 Varius, &c. à temperantia non recedebant. ⁴⁸ In juscuso. ⁴⁹ Hoc ipso tem-
 pore Nasidienus convivæ dominus inquit, &c. ⁵⁰ Deterior futura, si capta es-
 ter poëtquam peperisset. ⁵¹ Ex his jus est temperatum, nempe oleo, garo, vino
 quinquenni, pipere albo, & aceto. ⁵² Quod ex olivis Venafranis primum est ex-
 cellum. ⁵³ Garum est genus muræ ex icombribz confectum. ⁵⁴ Dum coqui-
 tur jusculum vino Italico. ⁵⁵ Juri cocto vinum Chium est aptissimum.
 Quod suo acore corruperat vinum fattum in Methymna, Lesbi oppido.
 Monstravi incoquere herbas in illo jure, quod descripsi. ⁵⁸ Curtillus, unus
 ex hoc genere Epicureorum, docuit incoquere echinos non maceratos, id est,
 non muriam ex eis factam, sed echinos integros. ⁵⁹ Tanquam sapidius cum ea
 muria. ⁶⁰ Quam quod ressa Graeca ad nos remittat. ⁶¹ Tantum pulveris.
⁶² Nos domus ruinam veriti.

26 Summus e-
 go fui in primo
 lecto, inquit
 Fundanus.

27 Umbras ap-
 pellar, convi-
 vas à convivato-
 re non invita-
 tos. ²⁸ Supra
 Nasidienum.

29 Porcius
 ideo fuit ridi-
 culus, quod uno
 huius totas ab-
 sorberet placentas. ³⁰ Nomen-
 tatus insignis
 helluo ad hoc
 fuit à Mæcenæte
 ductus, ut, &c.

31 Si quid alliis
 erat incogni-
 tum. ³² Intra
 se continentia
 succum longe
 mellorem succo
 noto. ³³ fucco
 usitato.

33 Pisces pla-
 ni. ³⁴ Quum
 Nasidienus por-
 rexerit, &c.

35 Mala mel-
 lei sapori.

36 Crescente
 luna. ³⁷ Que-
 sit differentia
 inter melimela
 collecta crescen-
 te luna. ³⁸ Ab
 ipso Nasidieno,
 qui me docuit.

39 Nos obsi-
 niorum factore
 propemodum
 enecati morie-
 mur inulti.

40 Nisi large
 bibimus cum da-
 mino convivaro-
 ris. ⁴¹ Pallor
 vertebar.

42 Nasidieni
 convivatoris fa-
 ciem. ⁴³ Stre-

peculis majoribus,
 factis in Aliphe,
 oppido Samnit.
 Convivæ qui accumbe-
 ante in imis lectorum
 partibus. ⁴⁷ Convivæ elec*t*i &
 honoratiores. ¹ Mæcenæs,
 Varius, &c. à
 temperantia non
 recedebant. ⁴⁸ In
 juscuso. ⁴⁹ Hoc ipso
 tempore Nasidienus
 convivæ dominus
 inquit, &c. ⁵⁰ Deterior
 futura, si capta es-
 ter poëtquam
 peperisset. ⁵¹ Ex
 his jus est
 temperatum,
 nempe oleo,
 garo, vino
 quinquenni,
 pipere albo,
 & aceto. ⁵² Quod
 ex olivis
 Venafranis
 primum est ex-
 cellum. ⁵³ Garum
 est genus
 muræ ex
 icombribz
 confectum.
⁵⁴ Dum coqui-
 tur juscum
 vino Italico.
⁵⁵ Juri
 cocto
 vinum
 Chium
 est
 aptissimum.
 Quod suo
 acore
 corruperat
 vinum
 fattum
 in
 Methymna,
 Lesbi
 oppido.
 Monstravi
 incoquere
 herbas
 in
 illo
 jure,
 quod
 descripsi.
⁵⁸ Curtillus,
 unus
 ex
 hoc
 genere
 Epicureorum,
 docuit
 incoquere
 echinos
 non
 maceratos,
 id
 est,
 non
 muriam
 ex
 eis
 factam,
 sed
 echinos
 integros.
⁵⁹ Tanquam
 sapidius
 cum ea
 muria.
⁶⁰ Quam
 quod
 ressa
 Graeca
 ad
 nos
 remittat.
⁶¹ Tantum
 pulveris.
⁶² Nos
 domus
 ruinam
 veriti.

174 Q. HORATII SERMONUM LIB. II.

63 Liberamur à metu.
 64 Nasidiens capite demissō flebar.
 65 Mœstum solaretur.
 66 Quam gaudes. 67 Omnia deridens.
 68 Ut mala sunt vicina bonis. 69 Ideoque.
 70 In coenæ apparatu.
 71 Tene quem est crudelari? 72 Ridicula est totius apparatus enumeratio.
 73 Qui jumenta curat, quales erant Nasidiensi ministri.
 74 Quemadmodum Imperatoris. 75 Quemque optes.
 76 Soleas veterum more deposuerat, antequam accumbabar.
 77 Tum in singulis lectis videre licet convivas confusantes.
 78 Quam hos, inquit Horatius.
 79 Declara.
 80 Auleorum casu. 81 Ob res conflictas.
 82 Balatrone applaudente.
 83 Redis hilarior. 84 Fortuitum aulorum casum.
 85 In lance prægrandi.
 86 Saginatum.
 87 Tanquam multo delicatius.
 88 Apponi. 89 Existentes res suaves. 90 Si nobis non recinasset causas naturales, ob quas alii allis partibus sunt præferenda.
 91 Illis cibis.
 92 Muller venifica.
 93 Pejor serpentibus, quorum amissu cibi salutares reduntur venenati & mortiferi.

Sensimus; 63 erigimur. 64 Rufus posito capite, ut si
 Filius immaturus obisset, flere. quis esset
 Finis? ni sapiens sic Nomentanus amicum
 65 Tolleret? heu Fortuna, quis est crudelior in nos
 Te deus? 66 ut semper gaudes illudere rebus
 Humanis! Varius mappa compescere risum
 Vix poterat. Balatro 67 suspendens omnia nafo,
 68 Hæc est conditio vivendi, ajebat: 69 eoque
 Responsura tuo nunquam est par fama 70 labori.
 71 Tene, ut ego accipiar laute, torquerier omni
 Sollicitudine diiectum? 72 ne panis adustus,
 Ne male conditum jus apponatur, ut omnes
 Præcincti recte pueri, comique ministrant?
 Adde hos præterea casus: aulæa ruant si,
 Ut modo: si patinam pede lapsus frangat 73 agaso.
 Sed convivatoris, 74 uti ducis, ingenium res
 Adversæ nudare solent, celare secundæ.
 Nasidiens ad hæc: tibi dì, 75 quæcumque preceris,
 Comoda dent: ita vir bonus es, convivaque contis.
 76 Et soleas poscit. 77 tum in lecto quoque videres
 Stridere secreta divisos aure susurros.
 Nullos 78 his malleis ludos spectasse: sed illa
 79 Redde, age, quæ deinceps risisti. Vibidius dum
 Querit de pueris, Num sit quoque 80 fracta lagena?
 Quod sibi poscenti non dentur pocula, dumque
 Ridetur 81 fictis rerum Balatrone 82 secundo;
 Nasidiene, redis 83 mutata frontis, ut arta
 Emendaturus 84 fortunam, deinde securi
 85 Mazonomo pueri magno discepta ferentes
 Membra gruis sparsi sale multo, non sine farre,
 Pinguibus & fiscis 86 pastum jecur anseris albi,
 Et leporum avulso, 87 ut multo suavius, armos,
 Quam si cum lumbis quis edit. tum peccore adusto
 Vidimus & merulas 88 ponit, & sine clune palumbeis:
 89 Suaveis res, si non 90 causas narraret earum, &
 Naturas dominus. quem nos sic fugimus ulti,
 Ut nihil omnino guitaremus, velut 91 illis
 92 Canidia afflasset pejor 93 serpentibus Afris.

QUIN

QUINTI HORATII FLACCI
EPISTOLARUM
LIBER PRIMUS.

AD MECENATEM EPIS. I.

It luditera sua studia missa facere dicit, & ea, quae ad virtutem ducunt, amplecti: sic tamen ut in nullius Magistri verba juret. Hujusmodi autem esse haec studia, ut nemo sit, qui non illis excoli possit, si modo patientem aurem commodes. Tandem pravum hominum judicium, virtutem opibus & honoribus postponentium, & quae corporis sunt, non quae sunt animi, curantium, reprehendit.

P Rima dieste mihi, ² summa dicende Camœna,
³ Spectatum satis, & donatum jam ⁴ rude, queris
Mæcenas iterum antiquo me includere ⁵ ludo.
Non eadem est ætas, non mens. ⁷ Vejanus, armis
Herculis ad postem fixis, ⁹ latet abditus agro,
¹⁰ Ne populum extrema toties exoret ¹¹ arena.
¹² Est, mihi purgatam crebro qui ¹³ personet aurem:
¹⁴ Solve senectentem ¹⁵ mature sanus equum, ne
Pecet ¹⁶ ad extremum ridendus, ¹⁷ & ilia ducat.
Nunc itaque & ¹⁸ versus, & ¹⁹ cetera ludicra pono:
Quid verum, atque decens, curo, & rogo, ²⁰ & omnis in
hoc sum:
²¹ Condo, & compono, quæ mox ²² depromere possum.
Ac ne forte roges, ²³ quo me duce, quo Lare tuter:
²⁴ Nullius addictus jurare in verba magistri,
²⁵ Quo me cunque rapit tempesta, deteror hospes.
²⁶ Nunc agilis fio, ²⁷ & mersor civilibus undis,
²⁸ Virtutis veræ custos, ²⁹ rigidusque satelles:
Nunc in ³⁰ Aristippi furtim præcepta relabor:
Et mihi res, non me rebus submittere ³¹ conor.
Ut nox longa, ³² quibus mentitur amica, diesque
Longa videtur ³³ opus debentibus; ut piger annus
Pupillis, quos dura premit custodia ³⁴ matrum:
Sic mihi tarda fluunt, ingrataque tempora, quæ spem,

Supplex salutem petat. ³⁵ Ab extrema parte arenæ, in qua decerabant. ³⁶ Est
mibi monitor, rario nimrum, vel, conscientiae stimulus. ³⁷ Qui sonet per aurem
docient, & attentam. ³⁸ Sejunge equum à curru. ³⁹ Opportune, ⁴⁰ Rident
suis finem curulis certaminis. ⁴¹ Et spiritus difficultare ne labore. ⁴² Ver
sus amatorios. ⁴³ Depono jocos, nugas, convivia, & id genus alia, quæ me iudic
trum faciunt & ridiculum. ⁴⁴ Totus in hoc sum. ⁴⁵ In animo recondo, & in
ordinem digero. ⁴⁶ Quid suo tempore depromam ad usum meum, tam dicto quam
facto. ⁴⁷ Quo philosopho auctore, & qua familia philosophica me turum praestem.
⁴⁸ Ego obligatus nullius Magistri dictatis assentiri, deferor, &c. ⁴⁹ Pro vento
ratiōne arbitrari. ⁵⁰ pro ratione temporum. ⁵¹ Practicus aliquando fio, ut Periodate
ficus. ⁵² In reipub. administratione exerceor. ⁵³ Aliquando fio Stoicus, flum
num bonum in virtute ponens. ⁵⁴ Aequaliter omnia peccata puniens, rigidus er
eo. ⁵⁵ I. durus & inexorabilis. ⁵⁶ A Cyreneo Aristippo (qui omne bonum in vici
itate posuit) Cyrenaica manavit disciplina. ⁵⁷ Academicus ergo. ⁵⁸ Quibus
promissa non servat. ⁵⁹ Operariis conductis. ⁶⁰ Custodis novitarum.

- 35 Quæ propositum meum
 conscribendi,
 vulgandique
 præcepta ad bo-
 nos mores con-
 ducentia reter-
 dant. 36 Philo-
 sphœ primor-
 dis. 37 Si non
 possis in rebus
 ipsi perspicien-
 dis tanta vi o-
 cularum niti,
 quanta Lyn-
 sens. 38 Lyn-
 ceus: acutissima
 oculorum per-
 spicuitate præ-
 ditus. ea, quæ
 apud inferos a-
 gerentur, dicitur
 vidisse.
 39 Pugilis ro-
 busi. 40 Nec
 nolis, id est, ve-
 le debes.
 41 Licet ad a-
 liquantulum
 doctrinæ pro-
 gredi, si non li-
 cet transgredi.
 42 Ästuar.
 43 Sunt Ser-
 mones philoso-
 phici. 44 Ambi-
 bitione laboras.
 45 Sunt sacri-
 ficia, vel medi-
 camenta pur-
 gantia, id est,
 philosophica
 præcepta.
 46 Animo pu-
 ro. 47 Nemo
 tam eit imma-
 nis, & ab huma-
 nitate alienus.
 48 Manuelli-
 ri. 49 Philoso-
 phia.
 50 Principium
 virtutis est, vi-
 torum fuga.
 51 Virtus care-
 re, quæ à stulti-
 tia proveniunt.
 52 Cenüs significat totam rei familiaris aestimationem. 53 Repulsa, in
 gistratu petendo, & non obtinendo. 54 Corporis labore, per synec. 55 Impre-
 gre navigas ad Indos longe remotos. 56 Per ardentes circulos, vel, per gra-
 vissima pericula. 57 Ut ne cures. I. ut contemnas ea, quæ, &c. 58 Sc. al-
 vitias, honores, &c. 59 Prudentiori. 60 Quis homo fortis & pugnat in
 villioribus certaminibus pugnabit & contemnat, &c. 61 Coronati Olympio-
 rum nomine. 62 Sine labore. 63 Sed stulte id facitis. 64 Omnes fe-
 neratores (qui hababant in foro Romano, ubi templum est Jani) hac publice
 docent. 65 Hæc præcepta sapientius inculcam. 66 Habentes loculos suspen-
 sionis, honoris, &c. 67 Et habentes tabulam ad scribenda debitorum no-
 mina. 68 Quadringtonis millibus sellerium. 69 Si sex aut septem millia
 desunt ad censum equestrum. 70 Eris plebejus. 71 Sit hæc arx tua, Nu-
 lius sceleris tibi esse confidium. 72 Lex à Roscio Othone lata. vide Epod. 4

Et maribus Curiis, &c decantata Camillis?
 Ille tibi melius suadet, ⁷⁶ qui ut rem facias, rem
 solis recte, si non, ⁷⁷ quocunque modo rem,
 Ut proprius species lacrymosa poëmata ⁷⁹ Puppi:
 qui fortunæ ⁸⁰ te responsare superbæ
 Liberum ⁸² & erectum, præsens hortatur, & optat?
 quod si me populus Romanus forte roget, cur
 non, ⁸³ ut porticibus, ⁸⁴ sic judiciis fruar iisdem,
 ne sequar aut fugiam, que diligit ipse vel odit;
 Num quod vulpes ægrotu ⁸⁵ cauta leoni
 Respondit, ⁸⁶ referam: ⁸⁷ Quia me vestigia terrent
 nimia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.
 Bellua multoru es capitum. nam quid sequar, aut que?
 res hominum gestit conducere ⁸⁹ publica. sunt qui
 Crustis & pomis viduas venentur ⁹¹ avaras.
 Excipiantque senes, ⁹³ quos in vivaria mittant
 Multis occulto crescit res fœnore. verum
 Esto aliis alios rebus studijsque teneri:
 Nam eadem possunt horam durare probantes?
 Nullus in orbe sinus ⁹⁵ Bajis prælucet amœuis,
 dixit dives; ⁹⁶ lacus, & mare sentit amorem
 Festinantis heri. cui si vitiosa libido
 Fecerit auspicium; cras ferramenta ⁹⁹ Teanum
 Tollent fabri. ² leclus genialis in aula est?
 Ait esse prius, melius nil cœlibe vita.
 Si non est, jurat bene solis esse maritis.
 Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?
 Quid pauper? ⁶ ride. mutat cœnacula, lectos,
 Palmea, tonsores: ⁷ conducto navigio æque
 Nauseat ac locuples, quem dicit ⁹ priva triremis.
 Si curtatus inæquali tonsore capillos
 Occurri; rides: si forte subcula ¹¹ pœxæ
 Trax subeft tunice, vel ¹² si toga diffidet impar;
 Rides, quid, mea cum pugnat sententia secum,
 Quod petiit, spernit; repetit quod nuper omisit,
 Æstuat, & vita disconvenit ordine toto,
 Inuit, ædificat, mutat quadrata rotundis?
 Infanire putas ¹⁴ sollennia me, neque rides;
 Nec medici credis, nec curatoris egere
 A. ¹⁶ prætore dati: rerum tutela mearum

⁵ Urbs Campanie. ⁹⁶ Lacus marinus. ¹ Luciferinus in Bajano. ⁹⁷ He-
 sto festinantis ad ædificandum. ⁹⁸ Si vitiosa libido, tanquam avs cantu aut
 vobis, aut pœcum fecerit ratum, id est, impulerit divitem, ut ædificet, statim an-
 nuntiatur & jubet fabros ferramenta Theanum transportare. ⁹⁹ Campanie
 topidum. ¹ Transportabileis. ² Uxorem habet? *Leclus genialis* est qui
 penditur nuptiis in honorem Gentil in aula. ³ domo. ³ Si non est ej. lectus
 genialis. ⁴ Quo modo teneam Protea in quamvis formam se tran-
 sumentem? ⁵ Quid agit pauper. ⁶ Ride (inquit Horatius) ejus eriam in-
 certantiam. ⁷ Non habens proprium navigium. ⁸ Æque fastidio afflic-
 tur ac dives. ⁹ Sua & propria. ¹⁰ Si occurri capillos curtatos habens à
 tonsore, qui inæqualiter ronderet, rides. ¹¹ Tunica lanosie, & à fordibus inun-
 data. ¹² Si toga non fedet æquals in humeris. ¹³ Commovetur.
¹⁴ Solennizier, more ornatum hominum. ¹⁵ Qui me sanet. ¹⁶ Qui fo-
 let a prætore infanis dari, si decesserit agnat.

⁷⁴ Decantata
 à fortissimis illi-
 lis Romanis, &c
 mascula virtute
 prædictis.

⁷⁵ Roscas le-
 gis aufer.

⁷⁶ Qui suadet,
 ut lucrum fa-
 clas. ⁷⁷ Jure,
 vel injuria.

⁷⁸ Ut inter e-
 quites Romani
 nos fedreas in
 theatro.

⁷⁹ Tragici
 poetae. ⁸⁰ Ob-
 fistere. ⁸¹ Pur-
 gatum à vitis.

⁸² Erectum ad
 virtutes. ⁸³ In
 quibus cum po-
 pulo fedeo.

⁸⁴ Sic suam
 sententiam cur
 non sequar.

⁸⁵ Vulpes æ-
 stuta. ⁸⁶ Re-
 spondebo.

⁸⁷ Non dabi-
 tur mihi à vi-
 tis redditus si ad
 illa semel in-
 gressus fiero.

⁸⁸ Est populi
 descriptio.

⁸⁹ Veſtigalia
 populi condu-
 cere, unde pu-
 blicani appella-
 bantur. ⁹⁰ Do-
 nis nullius pre-
 fil. ⁹¹ Videlas
 munerum cupi-
 das. ⁹² Infidio-
 se capiant senes.

⁹³ Quos tan-
 den devoret,
 veluti pisces aut
 feras, in viva-
 rili detentos.

⁹⁴ Concedo
 quod diversi ho-
 mines diversa
 sectantur. At il-
 dem persæpe
 mutantur.

⁹⁵ He-
 sto certantiam
 ad ædificandum.
⁹⁶ Si vitiosa libido, tanquam avs cantu aut
 vobis, aut pœcum fecerit ratum, id est, impulerit divitem, ut ædificet, statim an-
 nuntiatur & jubet fabros ferramenta Theanum transportare. ⁹⁷ Campanie
 topidum. ¹ Transportabileis. ² Uxorem habet? *Leclus genialis* est qui
 penditur nuptiis in honorem Gentil in aula. ³ domo. ³ Si non est ej. lectus
 genialis. ⁴ Quo modo teneam Protea in quamvis formam se tran-
 sumentem? ⁵ Quid agit pauper. ⁶ Ride (inquit Horatius) ejus eriam in-
 certantiam. ⁷ Non habens proprium navigium. ⁸ Æque fastidio afflic-
 tur ac dives. ⁹ Sua & propria. ¹⁰ Si occurri capillos curtatos habens à
 tonsore, qui inæqualiter ronderet, rides. ¹¹ Tunica lanosie, & à fordibus inun-
 data. ¹² Si toga non fedet æquals in humeris. ¹³ Commovetur.
¹⁴ Solennizier, more ornatum hominum. ¹⁵ Qui me sanet. ¹⁶ Qui fo-
 let a prætore infanis dari, si decesserit agnat.

Q. HORATII

¹⁷ Qum sis
tutor mearum
rerum, ô Me-
cenras.

¹⁸ Qum ira-
scaris ob un-
guem amici. &c.
lob levia ami-
corum Incommoda.

¹⁹ Uno Jove Inferior.

²⁰ Stolcos irridet,

qui dicunt sapientem esse sanum, et tam si agrestet.

¹⁷ Cum sis, & prave sectum ¹⁸ stomacheris ob angue
De te pendentis te respicientis amici.

Ad summam, sapiens uno ¹⁹ minor est Jove; dives,
Liber, honoratus, pulcer, rex denique regum;

²⁰ Præcipue sanus, ²¹ nisi cum pituita molesta est.

²¹ Stolcos irridet, qui dicunt sapientem esse sanum, et tam si agrestet.

AD LOLLIUM. EPIST. II.

Homerum in suis poëmatiis plenius ac melius, quam quosdam philosophos
quid honestum sit, docere dicit: amborum afferens argumenta: Iliad
quidem, quales sint in stultis regibus & populis animi motus, describi
in Odyssæ autem, Ulyssis exemplo, quid virtus & sapientia possint, ostendit.
einde ad studium sapientie hortatur, utpote, quos recenset animi
morbos, sanaturæ. Sed à teneris affuescendum bujusmodi præceptis
docet.

¹ Homerum.
² Dum tu de
virtute, tan-
quam Orator,
exercitil caufa
disputas.

³ Præneste est
nomen urbis in
Lazio ⁴ Hom-
erum.

⁵ Quid non sit
utile. ⁶ Copic-
tius, &c perfec-
tius. ⁷ Chry-
sippus erat Sto-
icus, & Crantor
Academicus.

⁸ Nisi aliud te
detinet.

⁹ Phrygia.

¹⁰ Conrrita
bello decennali.

¹¹ Continet
Agamemnonis
& Achillis per-
turbationes.

¹² Id est, Helenam
Græcis red-
dere. ¹³ Quid
facit Paris?

¹⁴ Ad reddendam
Helenam.

¹⁵ Inter Achil-
lem Pelel fi-
lium, & Agi-
memnonem fi-
Hum Atrei.

¹⁶ Agamemno-
nem Briseidis
amor incendit.
beji sunt poenas.

²² Prudens.
Illebras.

²⁵ Circe suis
veneficis homines
in feras mutabat.
fus luto gaudens.

³¹ Viventes ut edamus.

¹ Roiani belli ² scriptorem, maxime Lolli,
Dum tu ³ declamas Romæ, ³ Præneste relegi:
Qui, quid sit ⁴pulerum, quid turpe, quid utile, quid no-

⁶ Plenius ac melius ⁷ Chrysippo & Crantore dicit,
Cur ita crediderim, ⁸ nisi quid te detinet, audi.
Fabula, qua Paridis propter narratur amorem,
Græcia ⁹ Barbaræ lento ¹⁰ collisa duello,

¹¹ Stultorum regum, & populorum continet æstus.
Antenor censet belli ¹² præcidere causam.

¹³ Quid Paris? ut salvus regnet, vivatque beatus,

¹⁴ Cogi posse negat. Nestor componere liteis

¹⁵ Inter Peleiden festinat, & inter Atreiden.

¹⁶ Hunc amor, ira quidem communiter urit ¹⁷ etrumque.

Quidquid ¹⁸ delirant reges, plectuntur ¹⁹ Achivi.

Seditione, dolis, scelere, atque libidine, & ira,

Iliacos intra muros peccatur, & extra.

Rursus quid virtus, & quid sapientia possit,
Utile proposuit nobis ²⁰ exemplar Ulyssem:

²¹ Qui domitor Trojæ, multorum ²² providus urbis,

Et mores hominum inspexit, latumque per æquor,

Dum sibi, dum sociis redditum parat, aspera multa

Pertulit; adversis rerum ²³ immersabilis undis.

²⁴ Sirenum voces, ²⁵ & Circes pocula nosti:

²⁶ Quæ si cum sociis stultus cupidusque bibisset;

Sub domina meretrice fuisset ²⁷ turpis ²⁸ & excors:

Vixisset canis immundus, ²⁹ vel amica luto fus.

³⁰ Nos numerus sumus, & ³¹ fruges consumere nati,

¹⁷ Agamemnonem & Achillem. ¹⁸ Peccant.

²⁰ Exemplar ad imitandum. ²¹ Ubi Trojam domuit.

²³ Fortune tempestatibus non immersus. ²⁴ Voluptatum

²⁶ Quæ po-

²⁷ In formam bellum versus fuisset. ²⁸ Amens.

²⁹ Ut

³¹ Sponti

Sponsi Penelopes, nebulones, 33 Alcinoique
 cure curanda plus aequo 34 operata juventus:
 pulerum fuit 35 in medios dormire dies, &c
 strepitum citharæ 36 cessatum ducere curam.
 jugulent homines, surgunt 37 de nocte latrones:
 terpsium serves, non expurgisceris? atqui
 noles 38 fanus, 39 currens hydropicus: & ni
 tunc ante diem librum cum lumine, si non
 tundes animum 40 studiis & rebus honestis;
 curia, vel amore 41 vigil torquebere. nam cur
 lidunt oculos, festinas demere: si quid
 est animum, differs curandi tempus in annum?
 Dimidium sancti, qui corporis habet. sapere aude:
 scipe. vivendi recte qui prorogat horam,
 Rusticus exspectat dum 45 defluat amnis. at ille
 habitat, & labetur in comedere volubilis eternum.
 Quenit argentum, puerisque 46 beata creandis
 & incultæ 47 pacantur vomere sylvæ.
 Quid satis est, cui contingit, nihil amplius 48 optet.
 Non domus, & fundus, 49 non æris acervus, & auri
 Egroto domini deduxit corpore febreis,
 Non animo curas. 50 valeat possessor oportet,
 Et 51 comportatis rebus bene cogitat uti.
 Qui cupit, aut metuit, juvat illum sic domus, 52 aut res,
 Ut lippum pictæ tabulæ, 53 fomenta podagram,
 Auriculas citharæ collecta forde dolenteis.
 Sincerum est nisi vas, quodcunque infundis, acescit.
 Iperne voluptates: nocet emta 55 dolore voluptas.
 Semper avarus eget: 56 certum voto pete finem.
 Invidus alterius macrescit rebus 57 opimis.
 Ividia 58 Siculi non invenerit tyranni
 Maius tormentum. qui non 59 moderabitur ira,
 Infectum volet esse, dolor quod suaserit 60 & mens,
 Dum poenas 61 odio per vim festinat inulto.
 Ira furor brevis est. 62 animum rege: qui nisi paret,
 Imperat: 63 hunc frænis, hunc tu compescit catena.
 Fingit equum tenera docilem cervice 65 magister,
 ire viam, quam monstrat eques. 66 venaticus ex quo
 Tempore 67 cervinam pelle latravit in aula;
 Militat in silvis catulus. 69 nunc adhibe puro
 Pectora verba, 70 puer, nunc te 71 melioribus offer.
 Quæ semel est imbuta 72 recens, servabit odorem

- 32 Proci luxu-
 riosi. 33 Nos
 sumus juventus
 Alcinus Phœ-
 cum regis. i.
 molles sumus &
 voluptabus de-
 diti. 34 Occu-
 para. 35 In me-
 ridiem. 36 Cef-
 fare facere. i.
 ablicere curas,
 37 Per noctem.
 38 Si noles
 dum fanus es.
 39 Currens ad
 medicum, cum
 factus eris hy-
 dropicus.
 40 Philoso-
 phie preceptis.
 41 Sciens ac
 prudens.
 42 Si quid
 consumit & cor-
 ruptit ani-
 mum. 43 Quia
 principium est
 dimidium to-
 tius. Hesiod.
 44 Rustice vel
 tanquam rusti-
 cus (volens flu-
 men tranfire)
 expectas, &c.
 45 Donec rotæ
 aqua elapsa, ak-
 venus arefcat.
 46 Uxor pe-
 cuniosa, vel fre-
 lix in pariendo.
 47 Excolun-
 tur. 48 Opta-
 re debet.
 49 Non ingens
 pecunia.
 50 Oportet ut
 sit animo &c cor-
 pore fanus.
 51 Rebus her-
 editarib, vel
 acquisitis.
 52 Res fami-
 liaris, vel pecu-
 nia. 53 Fo-
 menta podagre
 dolorem ad
 tempus mi-
 nuunt, sed can-
 fiam morbi fun-
 ditus non ex-
 55 Dolore
 57 Re-
 59 Quis
 60 Mens dolore affecta. i. mens irata.
 63 Tanquam e-
 65 Equorum dominor.
 68 Feras se-
 71 Philo-
 72 Regens testa,
- 54 Nisi sit animus purus. est Allegoria.
 56 Deannitam pecunie summam expere.
 58 Phalaris & Dionyius.
 60 Mens dolore affecta. i. mens irata.
 62 Appetitum rege.
 64 Format.
 66 Equorum dominor.
 67 Quæ cervi similitudinem gerit.
 70 Dum puer es.
 In quam nihil adhuc fuit infusum.

73 Si in Philosophiae studio
fis ignavior, aut
fi promovearis
alacrius. 74 Nec te exspecto, qui me persequi non potes, nec conor eos ante-
vertere, qui me præcedunt.

A D J U L I U M F L O R U M . E P I S T . III.

*Julium Florum de Claudio Nerone, ubi militet, & de quorundam amico-
rum scriptis interrogat. Deinde ipsum Florum ad sapientiae studium, &
ad redeundum in gratiam cum fratre bortatur.*

1 In quibus re-
gionibus. Oræ si-
gnificant extre-
mas partes ter-
rarum.

2 Tiberius Ne-
ro, Augusti pri-
vignus ex Livia
Drusilla.

3 Thraciane.

4 Glacie vin-
ctus. 5 An Hel-
leponitus, inter
Seutum & Aby-
dum currens?

6 Derinent?

7 Quid faciat
literata Drusi
cohors?

8 Scriptis man-
dat, ad memo-
riam sempiter-
nam. 9 Titius
poëta, qui brevi
ob sua teripta
celebrabitur à
populo Roma-
no. 10 Qui non
dubitavit fini-
dam Pindari elo-
quentiam Latinis
versibus imitari. 11 Li-
quores.

12 Scripta vul-
garia Sc inventu
ficia.

13 Num studet
Latinis versibus
lyricis Pindari-
cos versus modu-
lari.

14 Musarum
auspicio?

15 An valde
utitur, crudeles &
levos Principum mores exprimendo.

16 Ampullis verborm
utitur? 17 Celsius poëta, qui alienos versus pro suis recitatet.

18 Ut sum
inventionem, non alienam querat. 19 Apollinis templo adjunctam bibliothecam Augustus extruxerat in monte Palatino.

20 Tu, Juli Flore, quis sequitur
ris Autatores?

21 Circum que volitas thyma velur apis, ex variis doctorum vi-

rorum scripti varia decerpens?

22 Nec rude & impolitum.

23 Sive Or-

torem, Jurisconsultum, vel poëtam agis.

24 Auferes premia.

25 Edere

viciorum tuam Indicantis.

26 Curarum nutrimenta, nempe dvitiae, ambi-

nem & si villa, quæ, ut frigus, gravant & tardani fessinantem.

27 Properemus

sapientie studiis incumbere.

28 Cujuscunque fortuna sumus.

29 An Mo-

narini frater tuus sit tibi tantæ curæ, quantæ conveniat, necæ?

30 Gratiæ

Testa diu. 73 quod si cessas, aut strenuus anteis,
74 Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto.

A D J U L I U M F L O R U M . E P I S T . III.

*Julium Florum de Claudio Nerone, ubi militet, & de quorundam amico-
rum scriptis interrogat. Deinde ipsum Florum ad sapientiae studium, &
ad redeundum in gratiam cum fratre bortatur.*

1 U L 1 Flore, 1 quibus terrarum militet oris
2 Claudio Augusti privignus, scire labore.
3 Thracane vos, Hebrusque & nivali compede vincetus,
5 An freta vicinas inter currentia turreis,
An pingues Asis campi, colleisque 6 morantur?
7 Quid studiosa cohors operum struit? hæc quoq; curo.
Quis sibi res gestas Augusti scribere sumit?
Bella quis & paces 8 longum diffundit in ævum?
Quid 9 Titius, Romana brevi venturus in ora,
10 Pindarici fontis qui non expalluit 11 haustus,
Fastidire 12 lacus, & rivos ausus apertos;
Ut valet? ut meminit nostri? 13 fidibusne Latinis
Thebanos aptare modos studet 14 auspice Musa?
An tragica 15 deservit, 16 & ampullatur in arte?
Quid mihi 17 Celsus agit? monitus, multumq; mones.
18 Privatas ut querat opes, & tangere vitet (dus)
Scripta; Palatinus quæcunque recepit 19 Apollo.
Ne si forte suas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula risum
Furtivis nudata coloribus. 20 ipse quid audes?
21 Quæ circumvolitas agilis thyma? non tibi parvum
Ingenium, non incultum est, 22 nec turpiter hirtum.
23 Seu linguam causis acuis, seu civica jura
Respondere paras, seu condis amabile carmen;
Prima 24 feres ederae 25 viætricis præmia. quod si
Frigida curarum 26 fomenta relinquere polles;
Quo te cœlestis sapientia duceret, ires.
27 Hoc opus, hoc studium 28 parvi properemus, & ampli-
Si patriæ volumus, si nobis vivere cari.
Debes hoc etiam rescribere, 29 si tibi curæ,
Quantæ conveniat, Munatius: 30 an male sarta

levos Principum mores exprimendo. 16 Ampullis verborum
utitur? 17 Celsius poëta, qui alienos versus pro suis recitatet. 18 Ut sum
inventionem, non alienam querat. 19 Apollinis templo adjunctam bibliothecam
Augustus extruxerat in monte Palatino. 20 Tu, Juli Flore, quis sequitur
ris Autatores?

21 Circum que volitas thyma velur apis, ex variis doctorum vi-

rorum scripti varia decerpens?

22 Nec rude & impolitum.

23 Sive Or-

torem, Jurisconsultum, vel poëtam agis.

24 Auferes premia.

25 Edere

viciorum tuam Indicantis.

26 Curarum nutrimenta, nempe dvitiae, ambi-

nem & si villa, quæ, ut frigus, gravant & tardani fessinantem.

27 Properemus

sapientie studiis incumbere.

28 Cujuscunque fortuna sumus.

29 An Mo-

narini frater tuus sit tibi tantæ curæ, quantæ conveniat, necæ?

30 Gratiæ

Gratiæ

statia ³¹ nequicquam coit, & rescinditur? at vos
³² Seu calidus sanguis, seu rerum inficitia vexat,
³³ Indomita cervice feros; ubicunque locorum
 Viritis, ³⁴ indigni fraternum rumpere foedus;
 Pascitur in vestrum redditum ³⁵ votiva juvenca.
 Tundum emollita. ³⁴ Indigni qui rumpatis fraternalm amicitiam. ³⁵ Ju-
 enca, quam immolabo vobis reducibus.

A D A L B I U M T I B U L L U M . E P I S T . IV .

Albium Tibullum compellat, cui studium philosophiae laudare videtur,
atque id facere, ut ejus amore illum accendat. Recenset quibus dotibus
illum dī ornaverint: deinde ita vivendum illi esse dicit, ut unumquem-
que diem, extremum sibi fore putet.

A lbi, nostrorum sermonum ¹ candide judex,
 Quid nunc te dicam facere in regione ² Pedana?
 Scribere quod ⁴ Cassi Parmensis opuscula vincat:
 An tacitum sylvas inter ⁵ reptare salubres,
 Curantem quidquid dignum sapiente bonoque est?
 Non tu ⁶ corpus eras sine pectore. dī tibi ⁷ formam,
 Dī tibi divitias dederant, ⁸ artemque fruendi:
 Quid voeat dulci nutricula majus alumno:
 Quam sapere, ¹⁰ & fari ut possit quæ sentiat, utque
¹¹ Gratia, fama, valetudo, contingat abunde,
¹² Et mundus vietus, non deficiente crumena?
 Inter spem curamque, timores inter & iras
¹³ Omnam crede diem tibi diluxisse supremum.
¹⁴ Grata superveniet, quæ non sperabitur, hora.
 Me pinguem & ¹⁵ nitidum bene curata cute vises:
 Cum ridere voles ¹⁶ Epicuri de grege porcum.

¹ Sincere ju-
 dex *Satyrarum*
nostrarum.

² Sic dicta à
 Pedro, Italia op-
 plido. ³ An di-
 cam te scribere.

⁴ Quid multas
 tragœdias scri-
 puit, dictus Par-
 menis ab urbe
 Parma. ⁵ Len-
 tius ambulare.

⁶ Sine mente
 excors. ⁷ For-
 man humanam.
⁸ Econo-
 miam.

⁹ Quid possit
 nutricula optare
 majus alumno?

¹⁰ Et eloqui
 sua sensa.

¹¹ Virtus non

¹¹ Benevolentia apud principes viros, fama ex benefactis. ¹² Omnia dīem putaro esse postremum. ¹³ Omnam dīem putaro esse postremum. ¹⁴ Ita fiet ut grata, &c. ¹⁵ Poetam elegantem, & suci plenum. ¹⁶ Summum bonum in voluptate posuit Epicurus.

A D T O R Q U A T U M . E P I S T . V .

Torquatum ad cœnam invitat, quam frugalem fore dicit. Hortatur ut cu-
 ris & cupiditatē divitiarum valedicens, hilaritati se tradat, & laudes
 ebrietatis addit. Tria esse dicit, quorum studiosus sit in apparatu con-
 vicii: primam autem ponit munditiem.

S I potes ¹ Archaicis conviva ² recumbere lectis,
 Nec modica cœnare ³ times olus omne patella;
⁴ Supremo te sole domi Torquate ⁵ manebo.
 Vina bibes iterum Tauro ⁶ diffusa, palustreis
⁷ Inter Minturnas, Sinuesianumque Petrinum.
 Sin melius quid habes, ⁸ arcessē: vel imperium fer-
 res, sed gaedes. ⁴ Sub vesperam. ⁵ Te exspectabo.
 Statilio Tauro iterum confule. vini etas notabatur Consul-
 tari in cados fusa, Statilio Tauro iterum confule. vini etas notabatur Consul-
 lum nominibus. vide. Od. 3. l. 2. ⁷ Minturnæ oppidum erat Sinuesia op-
 pido propinquum. ⁸ Jube recum affterri ad me, vel. fine me regem esse convi-
 vi, & tibi imperare, ut illo vino utare, quod tibi apponam. Alli exponunt, Mo-
 rem mili gere.

¹ Leftis lignis
 & parum ele-
 gantibus, anti-
 quo more fabri-
 caris. Angl.
Beds of the old
fashion. ² Ac-
 cumbere.

³ Nec abhor-

⁶ Bibes vina ē tor-
 quatum. ⁷ Minturnæ oppidum erat Sinuesia op-
 pido propinquum.

Q. HORATII

9 Omitte spes
rerum levium, id
est, divitiarum.

10 Omitte li-
tes &c diffidia in
divitiis compa-
randis.

11 Clientis tul.

12 Idibus Ju-
lli.

13 Ut non
sit necesse mane
furgere.

14 Facero ser-
mone, &c largo
noctem exten-
dere.

15 Quorū
divitias ex-
peram?

16 Ut
heres ditefac.

17 Nimum tri-
ditis vel asper.

18 Sedet pro-
ximus infano,
elique est familiis.

19 In apparatu
splendido se-
cunde mentie
floribus insper-
gi solebant.

20 Stultus ha-
beri.

21 Quid
non ebrietatis ef-
ficaciter, perpetrat?

22 Aperit.

23 Spes firmat.

24 Quia spiritibus vini calore accensis, pellitur timor.
onus.

25 Eximit curarum
onos.

26 Ebrii jaētitant se multarum artium esse peritos.
&c copiosi.

27 Calices pleni
in angusta paupertate.

28 In solutum à curis.
tione jubeor tanquam idoneus ad hanc procurationem.

29 A ra-
viva nares contrahat.

30 Inter edendum manus mappa absterguntur.
vivo speculo.

31 Illorum toral.
32 Sic offendat, ut inde com-
pleris, velut in speculo.

33 Divalger.

34 Ut convivae pares congregentur.

35 Assumam tibi fodales Brutum, Septimum, Sabinum;

36 Ibi alarum odor gravis existit.

37 Convivis non invitatis.

38 Ubi multitudo est convivarum arce sedentium.

39 Fœtor sub axillis.

40 Ibis vocari.

41 Quot fodales ve-

clientem tuum late,
qui in domis tue atrio expectat &c obseruat.

42 Causis &c negotiis tuis relictis.

43 Per posticum egressare &c

Moschum (de quo supra) vel quemvis allum.

Jamdudum splendet focus, &c tibi munda supellec.
9 Mitte leveis spes, 10 &c certamina divitiarum,
Et 11 Moschi causam. 12 cras nato Cæsare festus
Dat veniam 13 somnumque dies. impune licebit
Æstivam sermone 14 benigno tendere noctem.
15 Quo mihi fortuna, si non conceditur uti?
Parcus 16 ob hæreditis curam, nimiumque 17 severus,
18 Affidet insano. potare 19 & spargere flores
Incipiam, patiarque vel 20 inconsultus haberi.
Quid non ebrietas 21 designat? operta 22 recludit,
Spes jubet esse 23 ratas, 24 in prælia trudit inermem,
Sollicitis animis 25 onus eximit, 26 addocet arteis.
27 Fœundi calices quem non fecere disertum?
28 Contracta quem non in paupertate 29 solutum?
Hæc ego procurare 30 & idoneus imperor, &c non
Invitus; 31 ne turpe toral, ne sordida 32 mappa
33 Corruget nareis: ne non &c cantharus, &c lanx
34 Ostendat tibi te: ne fidos inter amicos
Sit, qui dicta foras 35 eliminet: 36 ut coëat par,
Jungaturque pari. 37 Brutum tibi, Septimumque,
Et, nisi coena prior, potiorque puella Sabinum
Detinet, assūmam. locus est &c pluribus 38 umbris:
Sed 39 nimis arcta premunt oolidæ convivia 40 capræ.
Tu, 41 quotus esse velis, rescribe: &c 42 rebus omittis,
Atria servantem 43 postico falle 44 clientem.

AD NUMICUM. EPIS. VI.

Nihil admirari, rem esse dicit, que propemodum sola ad vitæ Beatitudinem
conferat, quum homines non ea tantum quæ cupiunt, sed etiam quæ ti-
ment illis contraria, eodem fere modo mirentur; verum ex his, quibus ad-
miratio cupiditatem incitat, alios aliud expetere: omnes autem frustra
in eo felicitatem, quæ à sola virtute pendet, collocare.

1 Nullis ani-
mi perturbatio-
nibus affici.

2 Res est præ-
cipua &c sola.

3 Quanto mil-
lius admirabun-
tur terrena, quæ

coelestibus sunt inferiora?

4 Aurum, argentum, marmor, &c quæ ex

terra profert.

Nihil admirari, propterea est 2 una, Numici,
Solaque, quæ possit facere, &c servare beatum.
Hunc Solem, & stellas, & decadentia certis
Tempora momentis, 3 sunt qui formidine nulla
Imbuti spectent. quid censes munera 4 terræ?
4 Aurum, argentum, marmor, &c quæ ex

Quid

Quid 5 maris, extremos Arabas ditantis, & Indos ?
 Ludicra quid ? plausus, 7 & amici dona 8 Quiritis,
 Quo spectanda modo, 9 quo sensu credis, & ose ?
 Tu timet 10 his adversa, fere miratur eodem,
 Cui cupiens, pacto. pavor est 11 utrique molestus.
 Improvisa simul species exterret 13 utrumque,
 Undeat, an doleat, cupiat, metuative, 14 quid ad rem,
 Si, 15 quidquid vedit melius pejusve sua spe ,
 Defixis oculis, animoque, & corpore 16 torpet ?
 Infans sapiens nomen ferat, aequus iniqui ,
 Ultra, quam satis est, 17 virtutem si petat ipsam.
 I nunc, argenteum, & marmor vetus, 19 aeraq; & arteis
 20 Suspice : cum gemmis 21 Tyrios mirare colores.
 Gaudie, quod spectant oculi te mille loquentem :
 22 Gnavus mane forum, & vespertinus pete teētum :
 Ne plus frumenti 23 dotalibus emetat agris
 Mucius, 24 indignum, quod sit pejoribus ortus ,
 Hic tibi sit potius, quam tu mirabilis illi.
 Quidquid sub terra est, 27 in apricum proferet aetas.
 Desodiet, 28 condetque nitentia. 29 cum bene notum
 Porticus Agrippae, & via te conspexerit Appi ;
 Ite tamen reflat, 31 Numa quo devenit, & Ancus.
 Si latus, 33 aut renes morbo tentantur acuto ,
 Quare fugam morbi. vis recte vivere ? quis non ?
 Si virtus 34 hoc una potest dare, 35 fortis omissis
 Hoc age deliciis. virtutem 36 verba putas, ut
 Licum ligna ? 38 cave ne portus occupet alter ,
 Ne Cybiratica, 40 ne Bythina negotia perdas.
 Malle talenta 41 rotundentur, 42 totidem altera, porro
 Tertia succedant, & que pars 44 quadret acervum.
 Sicilicet uxorem cum dote, fidemque, & amicos ,
 Et genus , & formam 46 regina pecunia donat ,
 A bene nummatum decorat 47 Suadela Venusque .
 Mancipiis locuples , eget aëris Cappadocum rex.
 Ne fueris hic tu. chlamydes Lucullus, ut ajunt ,
 perfira est in mediocritate , cuius , re vera , nimil esse non potest .
 18 Ironi-
 a concessio . 19 Aeneas artes, id est, statuas aeras , vel vasa area multo artificio
 20 Cum admiratione adipice . 21 Colores purpureos . 22 Tu
 Appia ab Appio constructa conspexerit te bene notum, id est , fama cele-
 rem, ire tamen, &c. 23 Numa, & Ancus Romanorum
 24 Pleuritide . 25 Nephritis . 26 Nempe recte vivere . 27 For-
 ter hunc uni rel stude . 28 Num putas virtutem in verbis , non in actione con-
 sider . 29 Lucus non ex solis arboribus constat ut sylva, sed alicui numini sacer
 30 Si in ea es sententia, cave Mercator ne alter, &c. 31 Negoria Cybryatica
 32 Coacerentur, cumulentur. Angl: *Lalde round to a beape.* 33 Alla mille
 34 Mille . 35 Etiam qua pars perfriciat, vel, acervum in quadrum redi-
 36 id est, quarta mille, que quatuor millia efficiant . 37 Nobilitatem . 38 Pe-
 sona in rebus humanis regnum obtinens . 39 Eloquenter, & venustas . 40 No-
 rru si talis, qualis fuit rex Cappadociae, qui una re abundans ceteris egebat,
 41 Philosophiam sequere, cui nihil decesse potest; & talis eti, qualis fuit Lucullus .

5 Munera ma-
 ris , uniones,
 margaritas , &
 hujusmodi .

6 Ludos ina-
 nes , & plausus
 in theatris .

7 Dona popu-
 li Rom. te a-
 mantis , id est,
 honores populi
 suffragio ad te
 delatos .

8 Quiritium ,
 id est , Roma-
 norum . 9 Quo
 iudicio , & quo
 vultu? certe non
 alio , quam nul-
 la cupiditate ,
 nulla formidine . 10 Pauperi-
 rem , contem-
 ptum , fibilos ,
 ignominiam ,
 que his bonis
 expeditis adver-
 fantur . 11 Pauper
 est in cu-
 piendo , & me-
 ruendo . 12 In-
 sperata & non
 praemeditata
 mali , & boni
 species . 13 Ex-
 terret tam cupi-
 dum , quam ti-
 midum .

14 Quid facit
 ad hanc rem ,
 quam nos agi-
 mus . sc. ad beat-
 itudinem ?

15 Quicquid
 defixis oculis
 vidit , id est , at-
 tentissime .

16 Si habet ,
 stupescit , defi-
 cit . 17 Virtus

18 Ironi-
 a . 19 Aeneas artes, id est, statuas aeras , vel vasa area multo artificio

20 Cum admiratione adipice . 21 Colores purpureos . 22 Tu

Appia ab Appio constructa conspexerit te bene notum, id est , fama cele-

rem, ire tamen, &c. 23 Numa, & Ancus Romanorum

24 Pleuritide . 25 Nephritis . 26 Nempe recte vivere . 27 For-

ter hunc uni rel stude . 28 Num putas virtutem in verbis , non in actione con-

sider . 29 Lucus non ex solis arboribus constat ut sylva, sed alicui numini sacer

30 Si in ea es sententia, cave Mercator ne alter, &c. 31 Negoria Cybryatica

32 Coacerentur, cumulentur. Angl: *Lalde round to a beape.* 33 Alla mille

34 Mille . 35 Etiam qua pars perfriciat, vel, acervum in quadrum redi-

36 id est, quarta mille, que quatuor millia efficiant . 37 Nobilitatem . 38 Pe-

sona in rebus humanis regnum obtinens . 39 Eloquenter, & venustas . 40 No-

rru si talis, qualis fuit rex Cappadociae, qui una re abundans ceteris egebat,

41 Philosophiam sequere, cui nihil decesse potest; & talis eti, qualis fuit Lucullus .

49 Commodato dare. 50 Rogatus à prætore ad spectaculum celebrandum.

51 Non credo me tot habere, inquit Lucullus. 52 Sumemeret. 53 Domus est inanis, & bonis non referta, ubi, &c.

54 Ignorantur à domino.

55 Si pecunia.

56 Ut divitias congreges.

57 Decus exterrnum, honores, & magistratus. 58 Mercemur servum nomenclatorem. A nomenclatore ille qui magistratum peteret, monebatur, quo nomine quisque civis, qui in suffragiis aliquid valeret, appellaretur: & suo quemque nomine compellare, benevolentiam conciliat.

59 Qui dominio astans, Iovis latere extrema manu impulso admoneat, ut illum & illum salutet.

60 Et cogat herum trans faxa, et trabes magni ponderis dextram porrigeret, vel benevolentia ineundæ, vel auxilio causa.

61 Gratioſo apud aliquam tribum civi.

62 Verba sunt nomen-

clatoris.

63 Hic in tribu Velina valet.

64 Hic, cui suffragarus fuerit, con-

fultum dabit, tot secum trahit suffragatores.

65 Eripiet curule ebur, id est,

curulem eburneam cui volet importunus (id est, inquietus) dum voti compos fit-

66 Blandissime saluta unumquemque, & facete tibi adjunge.

67 Si sit fa-

lia.

68 Dies eis, furgamus, conqueramus obsconia palato gratissima.

69 Re-

tia.

70 Forum hominibus plenum.

71 Ut infignis mulus & præalitus.

72 Aprum emptum, non a se venante captum.

73 Saturitate inflati delici-

tibus enim a populo Romano acerbitis negatum fuit suffragatorum ferendorum ja-

75 Quum sumus quasi remiges, & socii Ulyssis, vitilis & libidinibus addicti.

76 Quibus remigibus.

77 Ab Ulysse interdicta.

78 Poeta venerans.

79 Licet vivas.

80 Que dixi de summo bono.

81 Benignus imperi-

82 Si non rectius nosti, utere jam à me dictis.

Si posset centum scenæ 49 præbere 50 rogatus,
51 Qui possum tot? ait: tamē & queram, & quot habebo;
Mittam. post paullo scribit, sibi millia quinque
Esse domi chlamydum: partein, vel 52 tolleret omnes.
53 Exilis domus est, ubi non & multa superflunt,
54 Et dominum fallunt, & profundunt furibus. ergo
55 Si res sola potest facere, & servare beatum;
56 Hoc primus repetas opus: hoc postremus omittas.
Si fortunatum 57 species & gratia præstat;
Mercemur 58 servum, qui dictet nomina. 59 lorum
Qui fodiat latus; 60 & cogat trans pondera dextram
61 Porrigere. 62 hic multum 63 in Fabia valet, ille Velina:
64 Cuilibet hic fasceis dabit: 65 eripietque curule,
Cui volet, importunus ebur. frater, pater, adde,
Ut cuique est ætas, ita quemque 66 facetus adopta.
Si bene qui coenat, 67 bene vivit: 68 lucet, camus,
Quo ducit gula. piscemur, venemur: ut olim
Gargilius, qui mane 69 plagas, venabula, servos,
70 Differtum transire forum, populumque jubebat:
71 Unus ut è multis populo spectante referret
72 Emtum mulus aprum. crudi, 73 tumidique lavemur;
Quid deceat, quid non oblixi; 74 Cærite cera
Digni, 75 remigium vitiosum Ithacensis Ulysseni,
76 Cui potior patria fuit 77 interdicta voluptas.
Si, 78 Mimnermus uti censet, sine amore jocisque
Nil est jucundum; 79 vivas in amore jocisque.
Vive: vale. si quid novisti rectius 80 istis;
81 Candidus imperti: si 82 non, his utere mecum.

AD MÆCENATEM. EPIST. VII.

Iurari si se excusat, quod promissis non steterit, ejus in se liberalitatem
commemorat, & laudat. sed libertatem, & animi tranquillitatem omnibus
amicorum donis, & quibuslibet divitiis anteponendam esse, atque
dies eum, qui paucis contentus vivere didicit, incommoda, quæ vitans
ambitiosam comitantur, non posse ferre innuit.

Quinque dies tibi pollicitus me¹ rure futurum,
Sextilem totum mendax desideror. atqui
ne vivere vis sanum recteque valentem;
Quam mihi das ægro, dabis ægrotare timenti,
Læcenas, veniam: ⁴ dum ficus prima, calorque
Designatorem decorat ⁶ lictoribus atris.
Dum pueris omnis pater, & maternula pallet:
Niciasque sedulitas, &c ⁹ opella forensis
ducit febreis, &c ¹⁰ testamenta resignat.
Quod si bruma niveis Albanis ¹¹ illinet agris;
Ad mare descendet ¹³ vates tuus: & sibi paret,
Contractusque leget: te dulcis amice reviset
Zephyris, si concedes, ¹⁵ & hirundine prima.
quo more pyris vesci Calaber jubet hospes:
Ume fecisti locupletem. ¹⁶ vescere fodes.
Jam satis est. ¹⁸ at tu quantumvis tolle. ¹⁹ benigne.
Non invisa feres pueris munuscula parvis,
Tam teneor dono, quam si dimittar ²² onustus.
Ut libet: haec porcis hodie comedenda relinques,
Judigus & stultus, donat quæ spernit & odit.
Hec seges ingratos tulit, & feret omnibus annis.
bonus & sapiens, ²⁵ dignis ait esse paratum:
tamen ignorat, ²⁶ quid distent æra lupinis.
Dignum præstabo me etiam pro laude merentis.
Quod si me noles usquam ²⁸ discedere; ²⁹ reddes
celatus, ³⁰ nigros augusta fronte capillos:
Reddes dulce loqui: reddes ridere decorum, &c
Inter vina fugam Cynarae ³² mœrere protervæ.
Per angustum ³³ tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti: ³⁵ pastaque, rursus
vioras pleno ³⁶ tendebat corpore, frustra.
mustela procul, Si vis, ait, effugere iitinc,
acra cavum ³⁷ repetes arctum; ³⁸ quem macra subisti.

¹⁶ Verba Calabri ad hospitem viatorem. ¹⁷ Verba
viatoris. ¹⁸ Inquit Calaber. ¹⁹ Liberaliter mecum agis, ait viator.
Grata feres munuscula, inquit Calaber. ²¹ Verba viatoris. ²² Py-
rus oneratus. ²³ Facito ut liber, inquit Calaber. ²⁴ Hic inconfi-
tia rerum vilium, & superfluorum donatio semper parit ingratos. ²⁵ Di-
versis bonis esse paratum. ²⁶ Non ignorar, quæ sit differentia inter bo-
& malos numeros. ¹ inter bonos, & malos homines. ²⁷ Ego (inquit
Calaber) me gratum præstabo, & dignum laude promerentis. ¹ Laude ejus, qui
merita est promeritus. ²⁸ A te discedere. ²⁹ Reddes meliores annos,
secum consumpti. ³⁰ Capillos nunc canos in fronte lata, propter calvi-
tiam, quod juvenem, non senem decet. ³³ Inani ventre. ³⁴ Introierat in
vulnus frumentarium. ³⁵ Bene saginata. ³⁶ Conabatur. ³⁷ Lo-
quax excavatum. ³⁸ Quem gracilis intravit.

¹ In Sabina re-
gione. Ubi vil-
lam habuit Ho-
ratius amanif-
fimam. ² To-
rum mensim
Augustum ab-
fum. ³ Dabis
Ilam veniam,
quam mihi da-
res ægro.

⁴ Donec fer-
vet Canicula,
quo tempore fi-
cus primum ma-
turescunt.

⁵ Designator
est, qui consti-
tuendæ funebræ
pompæ præcitat.

⁶ Ministris li-
bitinariis pulla-
tis. ⁷ Dum
mater liberis
fuis metuit.

⁸ Nimia dil-
gentia in officio
præstanto suis
clientibus.

⁹ Opera in fo-
ro. ¹⁰ Testa-
menta aperit
post mortem te-
statoris.

¹¹ Asperget.

¹² Ad civita-
tem maritimam.

¹³ Horatius.

¹⁴ Parcus erit
In legendō. Me-
taph. antea a
navigantibus
qui vela con-
trahunt, ut ef-
figiant naufragia-
tum. ¹⁵ Vere
ineunte, cujus

¹⁶ Verba
viatoris.

¹⁷ Verba
viatoris.

¹⁸ Inquit Calaber.

¹⁹ Liberaliter

²⁰ Reddes meliores annos,

²¹ propter calvi-

²² tiam, quod juvenem, non senem decet.

²³ Inani ventre.

²⁴ Introierat in

²⁵ vulnus frumentarium.

²⁶ Bene saginata.

²⁷ Conabatur.

²⁸ Loquax

²⁹ excavatum.

39 Hac similitudine.

40 Omnia que mihi dedisti, refituo.

41 Nec quiletem plebiorum hominum laudo, eo quod sumptuosis epulis sum plenus, aliter sensurus si egerem.

42 Satur avium domi saginatum. 43 Vide Ode 29. lib. 1.

44 Me paucis contentum.

45 Appellatus es a me rex, propter munificiam, pater vero propter tuum ergo me amorem, sive praesens tecum sum, sive abiens. 46 Tecum considera.

47 Reddere, que mihi donasti. 48 Menelao responder.

49 Verba Telemachi ad Menelaum.

50 Non extensus in longum.

51 Nec herbie ferae. 52 O Menelaë, Atrei fili.

53 Roma magnifica. 54 Sed Tibur non populorum placet.

55 Tarentum voluptuarium.

56 Orator, in altercando nobilis. 57 A forentibus.

58 Horam diel.

59 Viam Romæ, sic dictam ab aedificis factis in similitudinem carinarum; in qua via domus erat Philippi.

60 In rostris sérnum suum Demerrium alloquitur. 61 Non stulte. 62 Non renuntia.

63 Ex qua familiâ. 64 Pauper, an dives. 65 In cuius sit clime causa.

66 Interdum orlari. 67 It puer. 68 Pauperem esse. 69 Et viatorem, vel mercatorem agere, hec avarus.

70 Diversus uxore, & liberis, & domicilio stabili, non vita vaga.

71 Post negotia confecta. 72 Gaudentem uxore, & liberis, & domicilio stabili, non vita vaga.

73 Postquam. 74 Campo Martio, ubi valerius causa corporis ingentes.

75 Verba Philippi. 76 Credebat. 77 Mirabatur. 78 Gratias agere.

79 Verba sunt Philippi. 80 Negat improbe (inquit Demerrius.)

81 Te non curat aut formidat. 82 Merces viles. 83 Plebeculae, tunici, non fiduci.

84 Antevertit. 85 Excusabat. 86 Occupations mercenariae.

87 Ante videlicet. 88 Verba sunt Philippi. 89 Si ita inquit Mena.

90 horam nonam (inquit Philippi) venies, id est, tribus horis ante folis occidit.

91 Rem familiarem aug.

92 Quidvis locutus.

39 Hac ego si compellar imagine, 40 cuncta resigno,
 41 Nec somnum plebis laudo satur 42 altillum: nec
 Otia divitiis 43 Arabum liberrima muto.
 Sæpe 44 verecundum laudasti: rexque, paterque
 45 Audisti coram. nec verbo parcus ablens.
 46 Inspice, si possum 47 donata reponere letus.
 Haud male 48 Telemachus proles patientis Ulysses,
 49 Non est aptus equis Ithacæ locus, ut neque planis.
 50 Porrectus spatiis, 51 neque multæ prodigus herbas.
 52 Atreide, magis apta tibi tua dona relinquo.
 Parvum parva decent. mihi jam non 53 regia Roma
 54 Sed vacuum Tibur placet, 55 aut imbellie Tarentum
 Strenuus & fortis, causisque 56 Philippus agendis
 Clarus, 57 ab officiis octavam circiter 58 horam
 Dum redit, atque foro nimium distare 59 Carinas
 Jam grandis natu queritur; conspexit, ut ajunt,
 Adrasum quendam vacua tonsoris 60 in umbras
 Cultello proprios purgantem leniter ungueis.
 61 Demetri (puer hic 62 non lævè jussa Philippi
 Accipiebat) abi, quære, 63 & refer: unde 64 domo, quæ
 65 Cujus fortunæ, quo sit patre, 66 quo ve patrono.
 67 It, redit, & narrat, Vultejum nomine Menam,
 Praeconem, 68 tenui censu, sine crimine notum,
 69 Et properare loco, 70 & cessare, & 71 quadrare, &
 Gaudentem 72 parvisque sodalibus, & Lare certo,
 Et ludis, & post 73 decisa negotia, 74 campo.
 75 Scitari libet ex ipso, quodcumque refers. dic
 Ad coenam veniat. non fane 76 credere Mena:
 77 Mirari secum tacitus. quid multa? 78 benigne,
 Respondet. 79 negat ille mihi? 80 negat improbus, 81
 Negligit, aut horret. Vultejum mane Philippus
 Vilia vendentem tunicato 82 scruta 83 popello,
 84 Occupat: & salvare jubet prior. ille Philippo
 85 Excusare laborem, & 86 mercenaria vincila
 Quod non mane domum venisset: deniq; quod non
 87 Providisset eum. 88 sic ignovisse putato
 Me tibi, si coenas hodie mecum. 89 ut libet. 90 ergo
 Post nonam venies. nunc i: 91 rem strenuus aug.
 92 Ut ventu ad coenam est; 93 dicenda, tacenda locutus.

Tandem dormitum dimittitur. heic ubi sepe
ham 95 visus decurrere p̄scis ad hamum.
Mane cliens, etiam 97 certus conviva; jubetur
sub urbano 98 indictis comes ire Latinis.
Postus 99 mannis, arvum ¹ cœlumque Sabinum
cessat laudare. videt, ridetque Philippus.
dum requiem, dum risus undique ³ quarit,
septem donat festertia, mutua septem
mitit; persuadet uti mercetur agellum.
curatur. ne te longis ambagibus ultra,
satis est, morer; ⁵ ex nitido fit rusticus: atque
6 & vineta crepat mera. preparat ulmos,
studii, ⁷ & amore senescit habendi.
ubi oves furto morbo periere capellæ,
mentita seges, bos est enectus arando;
datus damnis, ⁹ media de nocte caballum
igit, iratusque Philippi tendit ad ædeis.
simul aspergit ¹⁰ scabrum intonsumq; Philippus,
Durus, ait, Vultei nimis, ¹² attentusque videris
mihi. ¹³ pol me miserum patrone vocares,
inquit, verum mihi ¹⁴ dicere nomen.
Quod te per genium, dextramque deosque Penateis,
& obtestor; vitæ me redde priori.
Qui simul aspergit, quantum dimissa petitis
mature redeat, repetatque relicta.
se quemque ¹⁷ suo modulo, ac pede, ¹⁸ verum est.

Merreas & laboriosis. ¹² Attentus ad rem, id est, avarus.
Vultej. ¹⁴ Nomen imponere. ¹⁵ Propter quod te obsecro, vel,
rem te obsecro. ¹⁶ Qui Philippus, posteaquam consideravit quantum
id est, relicta distent à petitis, dixit haec verba: Redeat Vultejus in urbem
suum, & vitam urbanam, quam reliquit, repeatat. ¹⁷ Sua formula &
¹⁸ Aequum est.

AD CELSUM ALBINOVANUM. EPIST. VIII.

Celsus scribens, seminus animo, quam corpore valere dicit, in seipso
alia quedam vitia, tum inconstantiam reprobendens: sed ita ut il-
lam in persona sua taxare videri possit. *A* Musa autem, de non feren-
da immoderate & insolenter fortuna, eum vult admoneri.

Celsus gaudere, & bene rem gerere Albinovano
Musa rogata refer; ² comiti, ³ scribæque Neronis,
quæret, quid agam, dic, multa, & pulcra ⁴ minantē,
nec recte nec suaviter: haud quia grando
contuderit viteis, oleamque ⁶ momorderit testus:
quia longinquis armentum ægrotet in arvis:
quia mente minus validus, quam corpore toto,
andire velim, nil discere, ⁸ quod levet ægrum:
fides offendar medicis, irascar amicis,

⁴ Superbe promittentem. ⁵ Fregerit. ⁶ Siccitare affecterit
⁷ Quia animo ægrotus magis, quam corpore, velim nil, &c.
⁹ Quia fides offendar.

94 Jubetur ire
domum.

95 Vitius est.

96 Postridie.

97 Quotidia-

nus conviva.

98 Ferilis Latini-

s à Coniule

imperatis, in

quibus non li-

cebat aliquid

agi in Urbe.

99 Equis pu-

fillis. ¹ Acrem

Sabinum.

2 Vultejus.

3 Philippus.

4 Vultejus æ-

gellum merca-

tur. ⁵ Ex ur-

banco fit incul-

tus & obsole-

tus. ⁶ Loca

viribus conira

solum haber in

ore. ⁷ Lucri

studio tabescit.

8 Postquam æ-

ger farus minus

reddidit, quam

speraverat agricola, ⁹ Paulo

post medium

noctem.

10 Squali-

dum, & impe-

xum. ¹¹ Ho-

verbæ.

12 Attentus ad

rem, id est, avarus.

13 Propter quod te obsecro, vel,

rem te obsecro.

14 Qui Philippus, posteaquam consideravit quantum

id est, relicta distent à petitis, dixit haec verba: Redeat Vultejus in urbem

suum, & vitam urbanam, quam reliquit, repeatat.

15 Sua formula &

16 Aequum est.

17 Cur

1 Ordo est, ^δ
Musa à me ro-
gata, refer, id
est, renuncia
Celsio Albi-
novano. ^{χαλιψη καὶ}
^{εὐπάτην} ut
gaudeat, & bene
rem gerat.

2 Qui tanquam
inferior amicus
Neronem comi-
tatur. ³ Nota-
rio. Angl. ⁴

Q. HORATII

¹⁰ Propterea quod. ¹¹ Letargo, qui inexpugnabilis est dormienti necessitas. Metaphorica hic ponitur pro arrogante, levitate, & inconstitentia.

¹² Quia sequar, quae, sec. ¹³ Quia ubi sum Romæ, amem Tibur, ventosus, id est inconstans, & vento popularis aurae plenus. ¹⁴ Quia existens Tiburi Romanus mem. ¹⁵ Post haec omnia, rogato. ¹⁶ Quomodo se gerat. ¹⁷ Nero. ¹⁸ Et quomodo cohorti placeat. ¹⁹ Primum dico gaudere, subinde tunc feres, ita ut non superbias, sic nos tuam amicitiam feremus, & servabimus continuo.

AD CLAUDIUM NERONEM. EPIST. IX.

Claudio Neroni Septimium commendat, & roget ut in amicitiam suam recipiat. Sed hoc verecunde facit, & ita, ut ab ipso Neroni id tamquam pro suo iure petere videri non possit.

¹ De quo Od. 6. lib. 2. ² O Nero Augusti privigne.

³ Qua estimatio nis sim apud te. ⁴ Et rogando cogit.

⁵ Commendare. ⁶ Dignum amicitia, & contubernio Nero nis legentis. ⁷ I. eligentis res honestas, & honestos viros.

⁷ Officio interioris amici.

⁸ Quid apud te possum intelligi ac magis novit quam ego ipse. ⁹ Meam apud te gratias minorem esse, quam sit.

¹⁰ Facultatis meæ. ¹¹ Mihi soli studens. ¹² De simulationis perficitæ est præmium.

¹³ Depositum pudor, est impudentia.

¹⁴ Depositus pudor, est impudentia.

tuo gregi esse, & auncorum numero.

¹ S Eptimius, ² Claudi, nimirum intelligit unus, ³ Quanti me facias. nam cum rogat, & prece cogit Scilicet, ut tibi se laudare, & tradere coner, ⁶ Dignum mente domoque legentis honesta Neronis, ⁷ Munere cum fungi propioris censem amici; ⁸ Quid possim videt, ac novit me valdius ipso. Multa quidem dixi, cur excusatus abirem: Sed timui, ⁹ mea ne finxisse minora putaret; Diffimulator ¹⁰ opis propriæ, ¹¹ mihi commodus erit. Sic ego majoris fugiens opprobria ¹² culpæ, ¹³ Frontis ad urbanæ descendi præmia. quod si ¹⁴ Depositum laudas ¹⁵ ob amici jussa pudorem; Scribe ¹⁶ tui gregis hunc, & fortè crede, ¹⁷ bonumque ac magis novit quam ego ipse. ⁹ Meam apud te gratias minorem esse, quam sit. ¹⁰ Facultatis meæ. ¹¹ Mihi soli studens. ¹² De simulationis perficitæ est præmium. Urbani enim perficitæ oris esse solent, quam rusticæ. ¹³ Descendit ad impudentiam seu inverecundiam, quæ frontis perfrictæ est præmium. ¹⁴ Depositus pudor, est impudentia. ¹⁵ Ob Septimii rogatum. ¹⁶ De tuo gregi esse, & auncorum numero. ¹⁷ Et virum esse bonum.

AD FUSCUM ARISTIUM. EPIST. X.

Fusco Aristio, urbis amatori, vitam rusticam, qua ipse delectabatur, dat, & varia ejus commoda recenset. Simul autem ab ambitione (qui) vitam urbanam, non rusticam comitatur) eum deterret.

¹ Grammaticum, in urbe commorantem.

² Nos. ³ Simillimi. ⁴ Tantumquam fratres. Idem nolumus, idem volumus.

⁵ Quorum magnus & mutuus amor notus est.

¹ V Rbis amatorem ¹ Fuscum salvere jubemus ² Ruris amatores: hac in re scilicet una Multum dissimiles, ad cetera pene ³ gemelli. ⁴ Fraternis animis, quidquid negat alter & alter. Annuimus pariter vetuli ⁵ notique columbi. ⁶ Tu nidum servas: ego laudo ruris amœni ⁶ Tu Romæ manes.

8. & musco 7 circumlita saxa, nemusque.
 Quid queris? 9 vivo, & regno, simul ista reliqui
 avos ad cœlum effertis 10 rumore secundo.
 Utique facerdotis fugitivus, liba recuso:
 egeo, jam mellitis potiore 12 placentis.
 rere naturæ 13 si convenienter oportet,
 nonendæque domo querenda est area primum;
 vittine locum potiorem rure 15 beato?
 Erit ubi plus tepeant hiemes? ubi gratior aura
 & rabiem 17 Canis, & 18 momenta Leonis,
 semel accepit Solem 19 furibundus acutum?
 Est ubi depellat somnos 21 minus invida cura?
 Deterius Libycis olet aut nitet herba lapillis?
 Hor in vicis aqua 23 tendit rumpere plumbum.
 quæ per pronū 24 trepidat cū murmure rivum?
 Semper inter varias nutritur silva 26 columnas;
 idaturque domus, longos quæ prospicit agros.
 Naturam expellas furca: tamen 28 usque recurret,
 ex mala perrumper furtim 30 fastidia viætrix.
 Non qui 32 Sidonio contendere callidus ostro
 sit Aquinatem potentia vellera fucum,
 accipiet damnum, 33 propiusve medullis,
 qui non poterit 34 vero distingue falsum.
 res plus nimio delectavere secundæ:
 35 quatient, 36 si quid mirabere, 37 pones
 fuge magna: licet sub paupere tecto
 & regum vita 38 praecurrere amicos.
 equum pugna 39 melior communibus herbis
 debat: donec 40 minor in certamine longo
 gloravit opes hominis, 41 frænumque recepit:
 postquam 42 victor violens, discessit 43 ab hoste;
 equitem dorso, non frænum depulit ore,
 pauperiem veritus, potiore 44 metallis
 certate caret; 45 dominum vehet improbus, atque
 aeternum, quia parvo nesciet uti.
 Qui non conveniet sua res, ut calceus olim,
 pede major erit, 47 subvertet; si minor, 48 uret.
 forte tua vives sapienter, Aristi:

marmora ex Numidia advenia, ex quibus Romæ flunt
 Vi magna contendit, quasi tubulos plumbeos ruptura.
 25 Apparet enim vitam rusticam suaviorem esse, quam urba-
 rem rivum. 26 Nam arboreis in hortis spaciofis conferunt, &c.
 27 Cum naturam vñ ignominiosa ejicies.
 28 Semper. 29 Et natura vincens, per contraria sibi studia furtim erupet.
 30 Itam fastidiosam divitium luxuriem. 31 Is non accipiet certius da-
 mun, qui nefcir discernere purpuras, quam qui, &c. 32 Cum purpura
 media comparare lanas succo Aquinati tintas. 33 Quod propius attin-
 34 A vero. 35 Commovebunt. 36 Si quid magni facias.
 Depones. 38 Anteire. 39 Superior In pugna, è compascuis pelle-
 40 Inferior. 41 Homini parere incepit. 42 Equus.
 à cervo. 44 Auro, & argento. 45 Pecunia cupiditatem, cui serviet
 46 Sed sua res amplior, vel angustior erit, quam satis est.
 subvertet pedem. 48 Pedem laeder.

7 Saxa musco
 obducta.

8 Quid multis? 9 Tam bea-
 te vivo, ut me
 regnare putem,
 simul ac, &c.

10 Vulgo ap-
 probante.

11 Ut impro-
 bus faceroris
 servus, qui liba
 edere consuevit,
 tandem defide-
 rat panem: sic
 ego urbem fasti-
 diens rure dele-
 ctor. 12 Libis
 sacrificiorum.

13 Quoniam
 vivere oportet
 secundum nar-
 ram. 1. virtute
 adhibita donis
 frui à natura
 datis. 14 Et
 quoniam area. 1.
 folium primum
 querendum est
 ad domum ex-
 struendam.

15 Rure opu-
 lento. 16 Est
 locus illius ubi,
 &c. 17 Syde-
 ris coelestis im-
 moderatum æ-
 stum. 18 Tem-
 pora Leonis cir-
 citer Idus Quintiles. 19 Cum
 Leo vesanus in-
 greditur solem
 vehementem.

20 Est-ne Io-
 nes illius ubi,
 &c. 21 Cura,
 quæ hominibus
 animi tranquili-
 tam videtur
 invidere.

22 Nunquid
 herba deterius
 aut olet, aut ni-
 ter, quam lapil-
 pavimenta?

24 Labitur per
 quam urba-
 rem. 26 Inter columnas

30 Itam fastidiosam
 divitium luxuriem. 31 Is non accipiet certius da-
 mun, qui nefcir discernere purpuras, quam qui, &c. 32 Cum purpura
 media comparare lanas succo Aquinati tintas. 33 Quod propius attin-

34 A vero. 35 Commovebunt. 36 Si quid magni facias.

Depones. 38 Anteire. 39 Superior In pugna, è compascuis pelle-

40 Inferior. 41 Homini parere incepit. 42 Equus.

à cervo. 44 Auro, & argento. 45 Pecunia cupiditatem, cui serviet

46 Sed sua res amplior, vel angustior erit, quam satis est.

⁴⁹ Sed me a-
cerbe reprehen-
des. ⁵⁰ Coa-
cervare.

⁵¹ Quia debet
potius trahi,
quam trahere. I
servire potius,
quam Imperare.

⁵² Allegata,
autta ab iis, qui restim duellant.

⁵³ post fanum putre Vacunt;

⁵⁴ Excepto, quod non simul esses, ⁵⁵ cætera latet.

⁵⁶ autta ab iis, qui restim duellant.

⁵⁷ te mitterem.

⁵⁸ Ceteris rebus latet, eo tantum excepto, quod mihi non adesset.

⁴⁹ Nec me dimittes incastigatum, ubi plura
⁵⁰ Cogere, quam satis est, ac non cessare videbor.
Imperat aut servit collecta pecunia cuique;
⁵¹ Tortum digna sequi potius, quam ducere funem.
Hæc tibi ⁵² dictabam ⁵³ post fanum putre Vacunt;
Excepto, quod non simul esses, ⁵⁴ cætera latet.

⁵⁵ Hæc dictabam puer meo scribenti, ut
te mitterem. ⁵⁶ Pone cariofam ⁵⁷ dem Vacunx, que Dea est vacationis.

⁵⁸ Ceteris rebus latet, eo tantum excepto, quod mihi non adesset.

A D B U L L A T I U M . E P I S T . XI.

*Ad vitæ beatitudinem nihil interesse dicit, quo quisque loco habitet, quæ
haec ab animi tranquillitate pendeat. Docet etiam, de quopiam loco se
aliquo vitæ genere non debere à nobis judicium fieri ex commodis aut in-
commodis, quæ in eis senserimus.*

¹ Quid tibi vi-
sa est Chios, in-
sula in mari Io-
nia? ² Insula
in mari Ægeo
nota. I. nobilis
propter Al-
caum, & Sappho
poetas cele-
bratissimos.

³ Samos non
longe distat à
Chio, concinna
& amena, pro-
pter pulchra ar-
dicia. ⁴ Urbs
Lydiae, in qua
rex Crœsus
confidebat.

⁵ Civitas Io-
niae. ⁶ Sardis
est urbs in Io-
nia, non longe à
Sardibus.

⁷ Nunquid
majora, vel mi-
nora sunt,
quam fama di-
ulgavit?

⁸ An cuncta
illa videntur
villa, compara-
tione facta cum
campo Martio,
& Roma?

⁹ An tibi optabilius est una ex urbibus, quæ sub Attalo Pergami rege fuerint?

¹⁰ Lebedus est Ionie oppidum, desertum Juxta mare, unde nullus incola nisi

mare tranfire.

non recusatrem.

prospiciam.

vel casam furnariam.

¹¹ In mari disjecerit.

¹² Rhodos est insula, sic etiam Mitylene, rebus omnibus pulchra intricata.

¹³ Vestis densa solitudo festivo. I. aestate inutilis

venes, in campo Martio se exercentes, utebantur.

¹⁴ Quod facit narratio in Tiberi per hyrenem. Quis enim tunc nazaret?

¹⁵ Quod facit ignis mensis Augusto.

¹⁶ Mos abiens, &c. sed in illas insulas ne proficisciatur.

¹⁷ Quia ubique licet bene vivere.

¹ Quid tibi visa Chios, Bullati, ² notaque Lebedus?
² Quid concinna ³ Samos? quid Crœsi regia ⁴ Sardis?
⁵ Smyrna quid, &c. ⁶ Colophon? ⁷ majora minorane famæ?
⁸ Cunctane præ campo & Tiberino flumine fordan?
⁹ An venit in votum Attalicis ex urbibus una?
¹⁰ An Lebedum laudas odio maris atque viarum?
Scis, Lebedus quam sit ¹¹ Gabii desertior, atque
Fidenis vicus: tamen illuc ¹² vivere vellem:
Oblitusque ¹³ meorum, obliviscendus & illis,
¹⁴ Neptunum procul è terra ¹⁵ spectare furentem.
Sed neque, qui Capua Romam petit imbre lutoque
Adspersus, volet in cauponam ¹⁶ vivere: nec, qui,
¹⁷ Frigus collegit, ¹⁸ furnos & balnea laudat;
¹⁹ Ut fortunatam plene præstantia vitam.
Nec si te validus jaçtaverit Auster ²⁰ in alto,
Idcirco navem trans Ægæum mare ²¹ vendas.
²² Incolumi Rhodos, & Mitylene ²³ pulchra facit, quod
²⁴ Penula solitatio, ²⁵ campestre nivalibus ²⁶ auris,
²⁷ Per brumam Tiberis, ²⁸ Sextili mense caminus.
Dum licet, & vultum servat fortuna benignum,
²⁹ Roma laudetur Samos, & Chios, & Rhodos abies.
Tu, quamcumque deus tibi fortunaverit horam,
Grata sume manu: ³⁰ nec dulcia differ in annum.
Ut, quoctunque loco fueris, ³¹ vixisse libenter

¹¹ Gabii, & Fidenæ sunt civitates Sabinorum. ¹² Vigesima
Oblitus propinquorum, & patriæ. ¹⁴ Mare. ¹⁵ Vigesima
Veneris. ¹⁶ Vivere perpetuo. ¹⁷ Frigus contraxit. ¹⁸ Fons
vel casam furnariam.

¹⁹ Veluti ea, quæ omnino præstant vitam bearan.

²⁰ In mari disjecerit. ²¹ Vendere debeas. ²² Homini sane mentis.

²³ Rhodos est insula, sic etiam Mitylene, rebus omnibus pulchra intricata.

²⁴ Vestis densa solitudo festivo. I. aestate inutilis ²⁵ Vestis tenuis, quæ v-

enes, in campo Martio se exercentes, utebantur. ²⁶ Ventis hibernat.

²⁷ Quod facit narratio in Tiberi per hyrenem. Quis enim tunc nazaret?

²⁸ Quod facit ignis mensis Augusto.

²⁹ A te Roma habitante landetur.

³⁰ Statim uter.

dicas. nam si ratio, & prudentia curas,
Non locus effusus late maris arbiter aufert;
Calum, non animum mutant, qui trans mare cur-

runt.

Scruua nos exerceat inertia: 35 navibus, atque (est,
Quadrigis petimus bene vivere. 37 quod petis, heic
Est Ulubris, animus si te non deficit 39 aquus.

mens fructitia. 35 Terra marique. 36 Equis. 37 Bene beateque vi-

ta domi est &c in patria. 38 Est quovis in loco, etiam obscuro, ut Ulubris

deferto in Campania. 39 Animus tranquillus sine perturbatione.

32 Non urbs,
neque tota terra
(quæ suo situ, &c
arbitrio maris
undas arcet) sed
sola animi tranquillitas beatum
efficit. 33 CH-
ma Cœli, non
mores mutant,
qui, &c. 34 Ve-

mens fructitia. 35 Terra marique. 36 Equis. 37 Bene beateque vi-

ta domi est &c in patria. 38 Est quovis in loco, etiam obscuro, ut Ulubris

deferto in Campania. 39 Animus tranquillus sine perturbatione.

AD ICCIUM. EPIST. XII.

itas esse facultates dicit, quibus si recte fruatur, ne ab ipso quidem
propter ditionem effici posse: innuens nimirum, tantum esse divitem unum-
quaque, quantum rebus utitur. Ejus exemplo mirum non debere videri,
quod de Democrito narratur. Suadet illi, ut Grosphum in familiarita-
tum suam recipiat. Quo in statu sint res Romanae certiorem facit.

Frustibus Agrippæ Siculis, quos colligis, Iccii,
Si recte frueris, 2 non est ut copia major
Jove donari possit tibi. 3 tolle querelas.
Super enim non est 4 cui rerum suppetit usus.
Si ventri bene, si lateri est, pedibusque tuis; nil
poterunt regales addere majus.
Forte in medio 6 positorum abstemius herbis
& urtica; sic vives, 7 protinus, ut te
confertim liquidus fortunæ rarus 8 inauret:
Quia naturam mutare pecunia nescit,
Quia cuncta putas una virtute 9 minora.
Miramur, si Democriti pecus edit agellos,
Cultaque, 12 dum peregre est animus sine corpore
13 velox:

14 inter scabiem tantam, & contagia lucri,
Parvum sapias, & adhuc 15 sublimia cures:
16 mare compescant causæ: 17 quid temperet an-

num:
Sponte sua, 18 iussæne vagentur, &c errant:
Quid premat obscurum Lunæ, quid proferat orbem:
Quid velit, & possit rerum 20 concordia discors:
Empedocles, an Stertinum deliret acumen?
Verum, seu 23 piscois, 24 seu porrum, & coepe trucidas:
Pompejo Grospho: &c, si quid petet, 26 ultro
dier: nil Grosphus 27 nisi verum orabit, & sequum.

mirarum? 11 Rura illius. 12 In rerum magnarum
temporum communationes cerro fluat. 18 Alicujus iusti.
actas non minus quam fables morder ac serpit. 15 Res arduas. 16 Ne
latus latius, & terras obruar. 17 Quæ res annum gubernet, ut per qua-
temporum communationes cerro fluat. 18 Alicujus iusti. 19 Quæ
Lunam coniat, vel claram faciat, &c plenam. 20 Mundus inferior, qui
ex quatuor elementis inter se pugnantibus. 21 Qum ru scire cures,

Empedocles, an Stertinus deliret. 22 Sive sumptuole, sive tenuiter vi-
sum Empsonium carissimum. 24 Seu nihil aliud occidis in coenam nisi
et capie. Impropria est, vel ironica locutio. 25 Qui fuit Horatii ami-

rogatus osser. 27 Nisi iustum.

1 Quos, ut
coactor ab A-
grippa constitu-
tus, ex agris
fructuaris in
Sicilia colligis.

2 Fieri nullo
modo potest ut,
&c. 3 Omite
querelas pau-
pertatis. 4 Cui
nihil ad Vitam
decit. 5 Si ci-
bum, & potum
habeas, si non
defint stramina
dormienti, si be-
ne fit pedibus,

ut neque calce-
menta defint,
nec equus quo
veharis. 6 Si tu
in medio appo-
sitorum edulio-
rum abstinen-
& sobrios vivas
herbis & urtica.

7 Deinceps. 8 Ut re-
divitem faciat,
Alludit forrasse
ad Mide fabu-
lam. 9 Infer-
riora. 10 Nun-
contemplatione

studium, cuius
ad Mide fabu-
lam. 11 Rura illius.
12 In rerum magnarum
temporum communationes cerro fluat. 18 Alicujus iusti.
13 Nihil est cogitatione velocius. 14 Inter specunæ studium, cuius
temporum communationes cerro fluat. 18 Alicujus iusti. 19 Quæ
actas non minus quam fables morder ac serpit. 15 Res arduas. 16 Ne
latus latius, & terras obruar. 17 Quæ res annum gubernet, ut per qua-

temporum communationes cerro fluat. 18 Alicujus iusti. 19 Quæ
Lunam coniat, vel claram faciat, &c plenam. 20 Mundus inferior, qui
ex quatuor elementis inter se pugnantibus. 21 Qum ru scire cures,

Empedocles, an Stertinus deliret. 22 Sive sumptuole, sive tenuiter vi-
sum Empsonium carissimum. 24 Seu nihil aliud occidis in coenam nisi
et capie. Impropria est, vel ironica locutio. 25 Qui fuit Horatii ami-

rogatus osser. 27 Nisi iustum.

23 Vilis

28 Parvo constant amici, cum viris bonis aliquid deest.
 29 In quo statu.
 30 Gens Hispanæ , Agrippe virtute cecidit . i. devicta est.
 31 Phraates rex Persarum se parere velle dixit populi Romani legibus & Imperio.
 32 Supplex , & ad genua Cæsaris devolurus.
 33 Benigna copia ubertatis dea.
 34 Fruges fudit de cornu pleno. vide Ode 17. lib. 1.

AD VINNIUM ASELLAM. EPIST. XIII.

A Vinnio petit, ut in offerendis Augusto suis libris & temporis & decurrationem habeat.

1 Quemadmodum.
 2 Ita reddes Augusto mea volumina obsignata & tigillo impressa.

3 Ne nimio in nos studio pecces. 4 Nimiam diligentiam adhibens.

5 Quasi minister. 6 Librorum sarcina.

7 Ne tanquam stupidus sub onere meorum librorum corrucas, clitellas affini more in terram impingendo, idque in Augusti oculis, cum ei libris trades.

8 Cognomen patris erat Afina. 9 In ora hominum pro ludibrio venias, septicoliem.

10 Ut, quo vis, pervenias. 11 Per Roman elvofem. I.
 12 Lacunas maiores, continentis aquam pluviam, vel fluviorum, i. dico, ro gestu libellos meos in manibus tuis tenebis. 13 Compos voti. 14 Ad ædes Augusti. 15 Hoc modo. i. dico, lis omnium libros meos portes, sic ut rusticus sub ala portat agnum, vel ut Pyrrhus bene potus, pileum & calceos gestas sub brachio. 16 Ut non sub brachio in tremulenta portat glomos. i. sphaerulas ex filo lanæ, vel ut conviva domum redire.

17 Delestante. 18 Da omnem operam. 19 Nitere porro. 20 Cave ne titubes, mandataque frangas.

1 Ut proficiscentem docui te saepe, diuque,
 2 Augusto rededes signata volumina , Vinni,
 Si validus, si laetus erit , si denique poscet :
 3 Ne studio nostri pecces, odiumque libellis
 4 Sedulus importes, opera vehementer 5 minister.
 Si te forte meæ gravis uret sarcina 6 chartæ ;
 Abjicio potius, quam, quo perferre juberis
 7 Clitellas ferus impingas : 8 A finaque paternum
 Cognomen vertas in risum, 9 & fabula fias.
 10 Viribus uteris 11 per clivos, flumina , 12 lamæ.
 13 Victor propositi simul ac perveneris 14 illuc ;
 15 Sepositum servabis onus : 16 ne forte sub ala
 Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum ;
 Ut vinosa globos furtiva Pyrrhia lanæ :
 Ut cum pileolo soleas conviva 17 tribulis.
 Ne vulgo narres te sudavisse ferendo
 Carmina , quæ possunt oculos aureisque 18 morari
 Cæsaris. oratus multa prece 19 nitere porro.
 Vade, vale ; cave 20 ne titubes, mandataque frangas.

10 Ut, quo vis, pervenias. 11 Per Roman elvofem. I.
 12 Lacunas maiores, continentis aquam pluviam, vel fluviorum, i. dico, ro gestu libellos meos in manibus tuis tenebis. 13 Compos voti. 14 Ad ædes Augusti. 15 Hoc modo. i. dico, lis omnium libros meos portes, sic ut rusticus sub ala portat agnum, vel ut Pyrrhus bene potus, pileum & calceos gestas sub brachio. 16 Ut non sub brachio in tremulenta portat glomos. i. sphaerulas ex filo lanæ, vel ut conviva domum redire.

17 Vicinus ex eadem rite, & in dicta

AD VILLICUM SUUM. EPIST. XIV.

Villici sui desiderium reprehendit, cupientis ob lupanaria & popinas in urbem vivere, & inconstanter fastidientis rura, quae antea tacita prece petiisset. Cur autem vitam rusticam urbane preferat, exponit. Sed illum more hominum facere dicit, ut alienam sortem sua preferat.

V Illice silvarum, & mihi me redditis agelli,
Quem tu fastidis, habitatum quinque foci, &
Quinque bonos solitum & Bariam dimittere patres;
Certemus, 7 spinas animone ego fortius, an tu
Exellas agro, & melior sit Horatius, 8 an res.
Me quamvis 9 Lamiae pietas & cura moratur,
Fratrem moerentis, 11 rapto de fratre dolentis
Insolabiliter; tamen 13 istuc mens animusque
Fert, 15 & amat spatiis obstantia rumpere 16 claustra.
Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum,
Qui placet alterius, sua nimirum est odio fors.
Inclusus uterque locum immeritum 17 causatur inique.
In culpa est animus, 18 qui se non effugit unquam.
Tu mediastinus tacita prece rura petebas:
Nunc urbem, & ludos, & balnea villicus optas.
Me constare mihi scis, & 21 discedere tristem,
Quandocunque trahunt invisa negotia Romam.
Non eadem miramur: 23 eo disconvenit inter
Meque, & te. nam que deserta, & inhospita 24 tefqua
Credis, amœna vocat, 25 mecum qui sentit; & odit
Que tu pulcra putas. 26 fornic tibi, & uncæ 27 popina
Inciunt urbis desiderium, video, 29 & quod
Angulus iste feret piper & thus 31 ocyus uva:
Nec vicina subest, vinum 32 præbere taberna
Quæ possit tibi: nec meretrix tibicina cuius
Ad strepitum salias terræ gravis: & 34 tamen 35 urges
Iampridem 36 non tacta ligonibus arva; bovemque
Disjunctum curas, & strictis frondibus 38 exples.
Addit opus pigro rivus, si decidit imber;
Multæ mole docendus aprico parcere prato.
Nunc age, 41 quid nostrum concentum dividat, audi,
Quæ tenues decuere togæ, 43 nitidique capilli:

17 Criminarur locum qui non mererur oclum. 18 Qui loci communatio-
ne curam non depellit, sed eam secum fert perpetuo. 19 Tu servus laboriosissi-
mus, & ad omnia fore ministeria paratus, quasi itans in medio, petebas. Sc.
20 Semper eundem esse. 21 Rure discedere. 22 Non delectamur id est.
23 Ideo non convenit. 24 Loca aspera, inulta, & senticosa. 25 Qui foliis
dinem amat, sicut ego. 26 Ganeum, lupanar. 27 Popina omnibus obſtans ple-
næ. 28 Injiciunt. 29 Hæc verba sunt accipienda, quasi à villico propter agri
perficitatem pronunciata. 30 Ille ager Sabinus. 31 Ocyus quam vinum, id est,
nunquam feret vinum ille ager. 32 Vinum suppeditare. 33 Ad cujus strepitum
in circara, vel tibia, tu fatigis Insolenter, quasi terra inutile pondus. 34 Ironies
enumeratio operum villici. talia opera non faciemus. 35 Arva collis. 36 Non
culta. 37 Bovem ab altero separatum, & otiosum pacis. 38 Colletis frondibus
securas. 39 Rivus negotium tibi pigro exhibet. 40 Multis molibus, sc. taxis,
aggeribus avertendus, ut prato parcat, id est, ut prato non noctear. 41 Quid
nosram concordiam dissolvat. 42 Me, quem tenues togæ in juventute orna-
verunt, Sc. 43 Capilli unguento delibuti.

1 Villicus is-
dictur, cui re-
liqui servi in
agris colendis
obligantur.
Angl. a Hinc or
Balliffs of bu-
bandry.

2 Animum
meum reſcen-
tis. 3 Quem a-
gellum quinque
familii distin-
ctis habitarum.

4 Sabinorum
oppidum.
5 Romanos Se-
natores, vel ho-
mines grandes
nati ad lites in
Baria discer-
nendas.

6 Ego & tu.
7 Curas, qua-
mentem pun-
gunt. 8 An a-
gellus. 9 Aelii
Lamiae, de quo
Ode 17. lib. 3.

10 Roma de-
tinet. 11 Ob
fratrem immatu-
ta morte sub-
latum. 12 Ut
nullum admit-
tat solarium.

13 In agrum.

14 Ducti me.

15 Et cupit
rumpere spatio-
sa claustra, id
est, omnes mor-
tas, & impedi-
menta præcide-
re. 16 Repa-
gula vel carce-

reæ loci communia-

tionis. 17 Tu servus laboriosissi-

mus, & ad omnia fore ministeria paratus, quasi itans in medio, petebas. Sc.

18 Qui foliis

dinem amat, sicut ego.

19 Hæc verba sunt accipienda, quasi à villico propter agri

perficitatem pronunciata.

20 Ille ager Sabinus.

21 Ocyus quam vinum, id est,

nunquam feret vinum ille ager.

22 Vinum suppeditare.

23 Ad cujus strepitum

in circara, vel tibia,

tu fatigis Insolenter,

quasi terra inutile pondus.

24 Ironies

enumeratio operum villici.

talia opera non faciemus.

25 Arva collis.

26 Non

culta.

27 Bovem ab altero separatum,

& otiosum pacis.

28 Colletis frondibus

securas.

29 Rivus negotium tibi pigro exhibet.

30 Multis molibus, sc. tassis,

aggeribus avertendus,

ut prato parcat,

id est, ut prato non noctear.

31 Quid

nosram concordiam dissolvat.

32 Me, quem tenues togæ in juventute orna-

verunt, Sc.

33 Capilli unguento delibuti.

44 Sine munerebus. 45 Avare amicæ , quales sunt mere-trices. 46 Me, quem scis fulsi bibacem Falerni , &c.

47 Nunc me exena brevis ju-vat. 48 Non pudet genio in-dulissi , Venerique operam dedisse.

49 Sed pudet non abrumperem vitam intem-pe-
ratam & libidinosam.

50 Non rure. 51 Maligno oculo arrebit. 52 Obcraftio-ne, vel maledictio-na.

53 Vicini gaudent, &c rident me, &c. 54 At tu contra rusticus , mavis cum servis in banis.

55 Rodere diaria, id est, tenuiliter sive.

56 Scil. fervorum. 57 Exoptas inter servos urbanos referri. 58 Servus veri-
peillis (qui ex urbe it lignarum foras) invider tuæ felicitati in usu lignorum, &
ut usu etiam pecoris & horri , quibus omnibus abundas. 59 Equorum ornamenti
vel fellas equis ad intidendum impositas. Proverborum convenit in eos qui sui mu-
neris functionem fastidientes, alienam, ad quam sunt inepti, exoptant. 60 Ju-
cabo ut uterque libens exerceat artem , quam norit , ut tu ruri colas agros, ut ille
calo, tibi invidens, maneat in urbe.

AD C. NUMONIUM VALAM. EPIST. XV.

Quod Veliam & Salernum proficiisci cogitet, que ibi sit hyems , & qualis cœlum percontatur: sed se non ita salubritatis rationem habere innuit, ut non etiam aliquam voluntatis habere velit.

1 Hic longum est Hyperbaron utque ad verum 25 , ut sit Ordo. Par est te scribere nobis ac nos tibi credere, que hyems fit Velia, id est, que aeris qualitas in hyeme, &c. 2 Velia & Salernum sunt oppida in Lucania. 3 Quibus moribus ibi sunt homines.

4 Antonius Musa (Augusti medicus clarissimus) dicit aquas calidas Bajanias ad valerudinem mean non esse utiles. 5 Bajis. 6 Me odiosum reddi. Nam Baje mihi quodammodo sunt iratae, quod illarum aquis à me relatis, frigidis aquis iam' uter per frigus brumale. 7 Loca myrtis confira apud Bajes aquas sulfureas abundantia. 8 Que dicuntur e nervis depellere morbum articulatum.

9 Aquas sulfuratas. 10 Vetus Bajanis moleste fert. 11 Aegris odiosus.

12 Aquas frigidas In Erruria, sic nominatis à Clitio Erruria ojido. 13 Vol-
scorum urbem. 14 Ut medici contillo assentiar, alium locum quam Baj-
num me pereire oportet. 15 Nota vel mihi, vel equo. 16 Verba non
Horatii aut cuiusvis alias ad equum sum. 17 Iacundus 18 Quis
stomacharis? Equus non aere, sed ore in quo inest frenum, sentit quo se
eundum. 19 Repere verum XXV. Par ejus te scribere utrum, &c.

20 In Vella, vel Salerno. 21 Collectos in cisternis. 22 Aquas fontanas
jugiter prominantes.

Dulcis aquæ : ²³ nam vina nihil moror illius oræ.
 Rure meo possum ²⁵ quidvis sufferre patique.
 Ad mare cuin veni, ²⁷ generosum, & lene requiro:
 Quod curas abigat: quod cum spe divite ²⁸ manet
 venas, ²⁹ animumquæ meum: quod verba ministret:
 Quod me Lucanæ juvenem ³⁰ commendet amicæ.
 Tractus uter plureis leporis, uter educet apros;
 Tera magis pisceis & ³² echinos æquora celent,
 Linguis ut inde domum possim, ³³ Phœaxque reverti;
 Arberete uobis, tibi nos accredere par est.
 Mænius, ³⁴ ut rebus maternis, atque paternis
 Mortiter absuntis, ³⁶ urbanus coepit haberi,
 Scurra vagus, non qui certum ³⁸ præsepe teneret:
 Impransus non qui civem dignosceret ⁴⁰ hoste:
 Quilibet in quemvis opprobria fingere ⁴¹ sœvus,
 Tempestas, & tempestas, ⁴² barathrumque macelli,
 Quidquid quæfierat, ventri donabat ⁴⁴ avaro.
 Hic ubi nequitia fautoribus, & timidis nil,
 Aut paullum abstulerat; patinas coenabat ⁴⁶ omasi
 & ⁴⁷ agnini; tribus ursis quod satis esset.
 Scilicet ut ventres ⁴⁹ lanna candente ⁵⁰ nepotum
 Urendos correctus. Mænius idem,
 Quidquid erat nactus prædæ majoris, ubi omne
 Verterat in fumum, & cinerem; Non hercule miror,
 Melius turdo: ⁵³ nil vulva pulcrius ampla.
 Nimirum hic ego sum: nam tuta & parvula laudo,
 Cum res deficiunt; ⁵⁵ satis inter vilia fortis.
 Vos sapere, & solos ajo ⁵⁹ bene vivere, quorum
 Conficitur ⁶⁰ nitidis fundata pecunia villis.

²³ Vina aquosa, quæ in Vellia, & Salerno nascuntur non desidero.

²⁴ Quum rure sum. ²⁵ Quemvis cibum ac portionem.

²⁶ Quam veni in Campaniam, aut Lucaniam prope mare.

²⁷ Nobile vi-
num. ²⁸ Dimi-
ner. ²⁹ Vitum
*spiritus concate-
faciens animi
motus excitat.*

³⁰ Quod mihi
vires praefat ad
Veneran.

³¹ Repete ver-
sum xxv. *Par-
est te scribere,
uter tractas, id
est, utra regio,
Velina, an Sa-
lernina educer,
id est, nutrit
plures leporis,
&c. ³² Echi-
nos marinos.*

³³ Niridus,
splendidusque,
quales erant
Phœaces, popu-
li luxuriosi, &
volupnarii.

³⁴ Postquam.

³⁵ Profusa.

³⁶ Facetus, ad
divitium mensas
risum movens.

³⁷ Qui per to-

ut urbem vagaretur, modo hujus, modo illius dñitatis mensam confeccans.
 Domum statam aut mensam. ³⁹ Qui existens famelicus, in omnes erat
 maledicu*s*. ⁴⁰ A perdidue, vel peregrino. ⁴¹ In confingendis in
 criminibus. Alii legunt, certus, id est, promptus vel paratus fingere.
 Devorazor. Est enim barathrum profunda vorago. ⁴³ Quicquid lucif-
 erat. ⁴⁴ Ventri multa cupienti. ⁴⁵ Mænius quum a nequitia fau-
 torum, (id est, luxuriosi) parum, & à timidis (i. avariis) nihil auferret. ⁴⁶ Cibi
 dñe*s* & villissimi. ⁴⁷ Supple carnis. ⁴⁸ Ita ut inopia & egestate corre-
 spondat, &c. ⁴⁹ Lamina i. ferro candefacto, genere cruciatus. ⁵⁰ Lu-
 x inforum. ⁵¹ Postquam omnia consumperat. ⁵² Si qui bona sua pro-
 longe consumunt. ⁵³ Nil delicatius vulva ejectitia suis primi parte.
 Talis ego sum, inquit Horatius, cum multa non suspetunt, contentus sum
 eri, etiam non optimis. ⁵⁵ Saris fortiter villibus cibis famem expensi.
 Sumptuosus. ⁵⁷ Idem ajo. ⁵⁸ Vos esse vere sapientes. ⁵⁹ Bea-
 vivere. ⁶⁰ In fructuosis villis, agris, pâculis, non in rebus, quarum que-
 sunt incoerunt.

AD QUINCTIUM. EPIST. XVI.

*Potquam agri sui formam, & situm Quintus descripsit, in eoque jucundus
se vivere dixit, in ejus vitam inquirit, monetque ne ex rumore vulgi
pendeat, sed vir bonus esse quam videri malit. Deinde, quis demum viri
boni nomine dignus sit, ostendit.*

- 1 Ne forte inqui as.
2 Arvo sativo.
id est, segete &
frumento.
3 Me divitem
faciat. 4 An sit
vini ferox. *U-*
mus dicitur vi-
tibus maritari.
5 Forma, &
situs agri mei
scribetur loqua-
citer. i. ample.
6 Ager meus
sunt montes
conjuncti, nisi
quod separantur
valle interjecta.
7 Ira tamen
opaca est vallis,
ut Sol exoriens
adspiciat latus
dextrum vallis,
occidens vero
lævum reperfa-
ciat. 8 Cœli &
agri temperiem
merito laudaver-
is. 9 Copiose.
10 Multa glande.
Per *Acyro-*
logiam.
11 Dicere potes
agrum meum
tam esse amce-
num, quam est
Tarentum.
12 Est etiam in
agro meo fons
tam uber, ut di-
gnus sit appellari
fluvius.
13 Thraciam.
14 Hebrus est
magnus fluvius
in Thracia.
15 Salubris.
16 Agri mel.
17 Autumno, quod tempus anni maxime est insalubre.
1. quod diceris esse, nempe si talis sis, qualem te fana restatur.
1. omnes nos Romanis iactamus te esse beatum. 18 Quod audis de te.
felicitate tua predicanti. 19 Omnis Romani.
20 Ne plus credas alicui multa
sapienter. 21 Quam conscientia tuis. 22 Alium a fariente.
Ipsam prodat. 23 Cibis unctis. 24 Donec febris tremore manum te
abs te gesta. 25 Enarrer. 26 Aures aspergitioni patentes. 27 Belli
j & Augusti assentantis. 28 Utinam Jupiter servet in ambiguo, ut sit semper invi-
tum, utrum populste (d' Auguste) velit magis salvum esse, an tu populum. 29 Ad
Augustum, non ad te pertinere? 30 Cum pateris te sapientem, emendatumque
eari. 31 Itane respondes, quasi nominatim sis appellatus? 32 Concedo (inquit
Horatius) nos omnes sapientis, & boni viri appellatione delectari. 33 Sed pour-
nis inconstans, qui, &c. 34 Honorem. 35 Idem pepulus admet. 36 Sed post:

39 Pane: meum est, inquit. pono, tristisque recedo.
 40 Idem si clamet furem: neget esse pudicum,
 41 Contendat laqueo collum preflisse paternum:
 42 Mordear opprobriis falsis, 43 mutemque colores?
 Falsus honor juvat, & mendax infamia terret,
 Quæ, nisi mendoza, & mendace? 45 vir bonus est quis?
 46 Qui consulta patrum, qui leges, juraque servat:
 Quo multe, magnæque 47 secantur judice lites:
 48 Qui responsore, & quo cause teste tenentur.
 sed videt hunc omnis domus, & vicinia tota,
 Introrsum turpem, 49 speciosum pelle decora.
 Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat
 Servus: habes pretium, loris non 50 ureris, ajo.
 51 Non hominem occidi. 52 non pacies in cruce corvos.
 53 Sum bonus, & frugi. renuit, negat atque 54 Sabellus.
 Cautus enim 55 metuit foveam lupus: accipiterque
 Suspectos laqueos, & 56 opertum milvius hamum.
 Oderunt peccare boni virtutis amore.
 57 Tu nihil admittes in te formidine pœnæ:
 58 Sit spes fallendi; 59 miscebis sacra profanis.
 Nam de mille fabæ modiis cum surripis unum;
 60 Damnum est, non facinus mihi paecto lenius illo.
 61 Vir bonus, omne forū quæ spectat, & omne tribunal:
 Quandocunque deos vel porco, vel bove placat,
 62 Jane pater clare, clare cum dixit, Apollo;
 63 Labra movet metuens audiri, Pulcra 64 Laverna,
 65 Da mihi fallere, da justo, sanctoque videri:
 66 Noctem peccatis, & fraudibus objice nubem.
 67 Qui melior servo, qui liberior sit avarus,
 In trivii fixum cum se 68 demittit ob assem,
 Non video. nam qui cupiet, metuet quoque: porro
 Qui metuens vivet, liber mihi non erit unquam.
 69 Perdidit arma, 70 locum virtutis deseruit, qui
 Semper in augenda festinat & obruitur 71 re.
 Vendere cum possis captivum, 72 occidere noli.
 Servi ut utiliter. 73 sine pascat durus aretque,
 Naviget, ac mediis hiemet mercator in undis:
 74 Annonæ proliit, portet frumenta 75 penusque.

39 Depone ho-
 norem, inquit
 populus. 40 Si
 idem populus
 me furem impu-
 dicum, parrici-
 dam esse crimi-
 nerur. 41 Si
 pertinaciter di-
 cat. 42 Com-
 inovearne his
 faltis crimina-
 tionibus?

43 Et exca-
 lecam? minime
 vero. 44 Altii
 legunt Medicam-
 dum. 1. medica-
 mentis egentem,
 scilicet præceptis
 Philosophicis
 imbuendum.

45 Ex opinio-
 ne multitudinis.
 46 Qui Sena-
 tus confita fer-
 var. Responfio
 est per Ironiam.
 47 Finiuntar.
 48 Quo Jurli-
 confulto confi-
 lium dante, &
 quo teite caue-
 obtinentur.

49 Extrinsecus
 bonum, virtutis
 simularione.

50 Non credi-
 ris. 51 Servus
 dicat. Non, &c.
 52 Respondet

Horatius.

53 Servus lo-
 quitur. 54 Ho-
 ratius in agro
 suo Sabino ex-
 istens negat te
 esse bonum,
 quod pœna me-
 tu non virtutis
 amore abstine-
 ris à maleficio.

55 Devitar fo-
 veam. 56 Oc-
 cultum harum:

non desinunt tamen haec fera rapaces esse. Sic tu, &c. 57 Tu autem à peccato
 te abstinebis. 58 Si spes fore, ut lateat malefichum.
 maiorum discriben toles. 59 Illo paecto damnum est mihi levius, non facinus
 admisum, iuxta Stoicos, qui dicunt omnia peccata esse aqualla. 60 Non vere,
 sed opinione vulgi. 62 Postquam hec clara voce pronuntiavit: 61 Jane, &c.
 63 Summis voce loquuntur, nolens ea audiiri ab afflentibus que secum precca-
 tur, sic: O pulchra Laverna, &c. 64 Dea furum. 65 Concede, ut mea
 iniusta facta alios lateant. 66 Noctem nubilosam. 1. tenebras & ignorariam
 effunde peccatis meis, ne deprehendantur. 67 Quia ratione ille vir bonus sit
 servo mellor, &c. 68 Ad humum se inclinat ob alium in viis à pueris fixum,
 quo prætereuntes illudantur. 69 Quod militi est ignominiosum. 70 Lo-
 cum non tenuit, quod in re militari est flagitiosissimum. 71 Peccula.

72 Sed vende. 73 Sine ut pascat gregem, durus, id est, laboris perfe-
 tens. 74 Annonam faciat villorem, frumenta aliunde importando.

75 Hoc penus penoris, significat omne esculentum & potulentum, quo vescuntur
 homines.

Q. HORATI.

74 Vir revera
honestus & sapiens
audebit cum
Baccho sic allo-
qui Penthea.

75 O Pentheu
rector Theba-
rum quid me
pari cogis?

76 Eli commi-
natio Penthei.

77 Respondet sapiens hoc modo: At sunt bona fortunae, quae mihi adimere mi-
naris, nempe pecus, &c. 80 In duris vinculis (inquit Pentheus) te renebo.

81 Pater meus Jupiter (inquit Bacchus) statim ubi voluero me liberabit a vincu-
lis, arque immortalem faciat. 82 Exultimo (inquit Poeta) virum bonum hoc fer-
tire, ut ciuius moriatur, quam turpiter serviet. Nam mors finis omnium malorum.

83 Finis seu extremum. Metaphora dueta vel à Geometria, vel Platoribus.

AD SCÆVAM. EPIST. XVII.

Scævam monet, ne potentiorum amicitias spernat, atque ut in suo vita ge-
nere Aristippum potius, quam Diogenem imitetur. Ad Principum am-
icitias pervenire, & illorum favorem ac liberalitatem emereri non cuius-
vis esse: & quanta sit arte opus hac in re, docet.

1 Quamvis si-
ne alterius con-
filio tibi satis.

2 Cum majori-
bus vivere &
verfari.

3 Ego Horati-
us, tuus ami-
cus. 4 Etiam si
excus, &c.

5 Quod ejus-
modi sit, ut ve-
lis in rem tuam
vertere.

6 Somnus us-
que ad solis or-
tum. 1. si te vira
tranquilla dele-
ter. 7 Oppidum Hernico-
rum incelebre.

8 Habeat enim
pauperes suas
etiam volupta-
tes. 9 Qui adeo
obscure vixit, ut
ab hominibus
ignoraretur.

10 Paulus libe-
ralius. 11 Tu
pauper & fo-
brius accedas ad
divitem un-
guento delibut-
um, cuius gur-
tar etiam con-
dimentis est inunctum.

12 Hoc est dictum Diogenis in Aristippum. 13 Est hoc
Aristippi responsum ad Diogenem. 14 Nempe Diogenes. 15 Ut ins dicta lat-
des. 16 Diogenem his verbis irridebat. 17 Ego (inquit Aristippus) scurril-
ago, & regibus risum moveo, sed mihi id est, in meam utilitatem. 18 Tu scur-
ris ad populi plusum. 19 Sibi scurrari. 20 Ut rex alar. 21 Ohiosum me pra-
beo. 22 Tu Cynice res riles poscis. 23 Tu pauperior es & inferior eo, qui tibi
majora. 24 Quamvis dicis. 25 Omnis vita conditio, vel vestitus. 26 Querentem
majora. 27 Praesentibus contentum. 28 Diogenem Cynicum.

Q Uamvis, Scæva, fatis ¹ per te tibi consulis, & scis,
Quo tandem pacto deceat ² majoribus uti;
Disce docendus adhuc, que censem ³ amiculus: ⁴ ut
Cœcus iter monstrare velit, tamen aspice, si quid
Et nos, ⁵ quod cures proprium fecisse, loquamur.
Si te grata quies, ⁶ & primam somnus in horam
Delectat: si te pulvis, lirepitusque rotarum,
Si laedit caupona: 7 Ferentinum ire jubebo.
Nam neque divitibus contingunt gaudia ⁸ solis:
Nec vixit male, qui natus, moriensque ⁹ fecellit.
Si prodesse tuis, ¹⁰ paulloque benignius ipsum
Te tractare voles, ¹¹ accedes siccus ad unctum.
12 Si pranderet olus patienter, regibus uti
Nollet Aristippus. ¹³ si sciret regibus uti,
Fastidiret olus, ¹⁴ qui me notat. Utrius horum
15 Verba probes & facta, doce: vel junior, audi,
Cur sit Aristippi potior sententia, namque
16 Mordacem Cynicum sic eludebat / ut ajunt)
17 Scurror ego ipse mihi. ¹⁸ populo tu. rectius hoc, &
19 Splendidius multo est, equus ut me portet, ²⁰ alat res,
21 Officium facio, tu poscis ²² vilia rerum
23 Dante minor, ²⁴ quamvis fers te nullius egentem.
25 Omnis Aristippum decuit color, & status, & res,
26 Tentantem majora, fere praesentibus ²⁷ aequum.
Contra, ²⁸ quem duplici panno patientia velat,

12 Hoc est dictum Diogenis in Aristippum. 13 Est hoc
Aristippi responsum ad Diogenem. 14 Nempe Diogenes. 15 Ut ins dicta lat-
des. 16 Diogenem his verbis irridebat. 17 Ego (inquit Aristippus) scurril-
ago, & regibus risum moveo, sed mihi id est, in meam utilitatem. 18 Tu scur-
ris ad populi plusum. 19 Sibi scurrari. 20 Ut rex alar. 21 Ohiosum me pra-
beo. 22 Tu Cynice res riles poscis. 23 Tu pauperior es & inferior eo, qui tibi
majora. 24 Quamvis dicis. 25 Omnis vita conditio, vel vestitus. 26 Querentem
majora. 27 Praesentibus contentum. 28 Diogenem Cynicum.

29 Mirr.

29 Mirabor, 30 vitæ via si conversa debeat.
 31 Alter purpureum non expectabit amictum,
 Quidlibet induit celeberrima per loca vadet,
 Personamque feret 32 non inconcinnus utramque.
 33 Alter Miletii textam 34 cane pejus & angue
 Utabit chlamydem. morietur frigore, si non
 Tenueris paenam. 35 refer, & sine vivat ineptus.
 Res gerere, & captos ostendere civibus hosteis,
 Attingit folium Jovis, & coelestia tentat.
 Principibus placuisse viris, non ultima laus est.
 Non cuivis homini contingit adire Corinthum.
 42 Sedit, qui timuit, ne non succederet. esto.
 Quid, 43 qui pervenit, fecitne viriliter? atqui (ret,
 Heic est aut nusquam, quod querimus. 43 hic onus hor-
 Ut parvis animis, & parvo corpore majus,
 Hic subit, & perfert. 44 aut virtus nomen inane est,
 Aut decus, & premium recte petit experiens vir.
 Coram rege suo de paupertate 48 tacentes,
 Plus poscente ferent. 50 distat, sumasne pudenter,
 An rapias. 51 atqui rerum caput hoc erat, hic fons.
 Indotata mihi foror est, paupercula mater,
 Et fundus, nec vendibilis, 52 nec pacere firmus,
 Qui dicit; clamat, victimum date. 54 succinit alter,
 Et mihi dividuo 55 findetur munere quadra.
 Sed tacitus paceti si posset corvus, haberet
 Plus dapis, 56 & rixæ multo minus, invidiæque.
 Brundusii 58 comes, aut 59 Surrentum ductus amoenum,
 Qui queritur 60 salebras, & acerbum frigus, & imbreis,
 Aut cistam effraætam, & 61 subducta viatica plorat;
 Nota refert meretricis acumina; sepe 63 catellam,
 Sepe 64 periscelidem raptam sibi 65 flentis: uti mox
 Nulla fides damnis, verisque doloribus 66 adsit.
 Nec semel irriguis triviis 67 attollere curat
 Fracto cruce 68 planum: licet illi plurima 69 manet
 Lacryma: 70 per sanctum juratus dicat Osirim,
 Credite, 71 non ludo. crudeles 72 tollite claudum.
 73 Quære peregrinum, vicinia rauca reclamat.

42 eff., de quo queritur. 43 Alius ad principum amicitiam aspirare non audens,
 reverit, ne non succedar conatus. 44 Alius, nempe fortis, subit. 45 Secundum
 Epicureos. 46 Aut honorem & premium merito petit vir prudens & rerum ex-
 pertus. 47 Coram amico suo potentiore. 48 Non conquerentes. 49 Plus acci-
 dentia a potentiore amico quam is qui postit. 50 Multum intereat utrum cum pu-
 dore fuisse, an impudenter petendo exorqueas. 51 Summa totius rei de qua agi-
 tari est, ut cum diutoribus a nolis decente versenur. 52 Nec firmus me pacere
 propter fugium proventum incertum. 53 Qui sic queritur, videtur clamare: Date
 alimento. 54 Alter ciens suclamat. 55 Communicetur inter nos quadra, id
 est, quarta pars panis, munere divito. i. quod divisionem admittit. 56 Cum cete-
 ris rati. 57 Oppidum in Calabria. 58 Comes in itinere. 59 Oppidum in Cam-
 pania. 60 Vies aperitam. 61 Viatica fuctim ablara. 62 Imitatur affulgas mere-
 tricis. 63 Monile muliebre. Est diminutivum à carena. 64 Cruris vinculum.
 65 Ereptum tibi conquerentis. 66 Adhibeatur. 67 Erigere in pedes. 68 Impos-
 itum, qui in trivio sibi crux fractum esse mentebatur. 69 Emanet. i. quamvis ille
 planus astriatum lacrymetur. 70 Quamvis per Oirrim Agyptiorum deum jurer.
 71 Non jocor. 72 O crudeles erigite me claudum. 73 Vicini multo clamore rau-
 ci reclinant Hill piano. Quære peregrinum aliquem, qui f. audeas tuas non noris, nam
 nos fallacias tuas habemus cognitas.

29 Mirum mi-
 hi erit. 30 si
 novum viræ ge-
 nus eum dece-
 bit. 31 Ariadip-
 pus. 32 Non
 indecora uetus
 ur coque vestitu,
 nunc folido,
 nunc ornatiore.

33 Diogenes
 vestem pretio-
 fam rejicit ex
 optima lana fa-
 ctam in Meliro
 Atax insula.

34 Acerime.
Proverbialiter
dicitur.

35 Redde A-
 ristippe suum
 Diogeni pal-
 lium, quod fu-
 indueras, pur-
 puream tuam
 chlamyden ei
 relinquens, &c
 permite ut vi-
 vat ineptus ad
 omnia fortunæ
 habitum.

36 Res magnas
 & laudabiles, si-
 ve domi, five
 belli. *Tota ora-*
tio ponitur pro
casu nominati-
vo. 37 Proxi-
 me accedit ad
 divinitatem.

38 Ob benefi-
 cia in Repub-
 licam collata.

39 Vide et Chil-
 liades Erafini.

40 Quievit,
 neque tentare
 voluit.

41 Qui, quod
 voluit, conse-
 cutus est.

42 In hoc. i. in
 agendo fortiter,

43 Comunicetur inter nos quadra, id

est, quartæ pars panis, munere divito. i. quod divisionem admittit. 56 Cum cete-
 ris rati. 57 Oppidum in Calabria. 58 Comes in itinere. 59 Oppidum in Cam-
 pania. 60 Vies aperitam. 61 Viatica fuctim ablara. 62 Imitatur affulgas mere-
 tricis. 63 Monile muliebre. Est diminutivum à carena. 64 Cruris vinculum.
 65 Ereptum tibi conquerentis. 66 Adhibeatur. 67 Erigere in pedes. 68 Impos-
 itum, qui in trivio sibi crux fractum esse mentebatur. 69 Emanet. i. quamvis ille
 planus astriatum lacrymetur. 70 Quamvis per Oirrim Agyptiorum deum jurer.
 71 Non jocor. 72 O crudeles erigite me claudum. 73 Vicini multo clamore rau-
 ci reclinant Hill piano. Quære peregrinum aliquem, qui f. audeas tuas non noris, nam
 nos fallacias tuas habemus cognitas.

AD LOLLIUM. EPIST. XVIII.

*Quae ad amicitiam conservandam facienda sint, quae item vitanda, at pars
fertim quo modo quis erga potentiores amicum gerere se debeat, Lollum
docet. Initium autem sumit ab iis, qui dum tenere modum non norunt,
vel scurrarum potius quam amicorum fungi officio videntur, vel aper-
tate agrestis (quam libertatem meram. & virtutem veram haberi volunt)
mutuntur. Postremo eum, ad querenda illa ex quibus tranquillitatem vi-
tae consequi possit, hortatur.*

- 1 Cavebis.
 2 Hominis, ~~per~~ bulli causa, tur-
piter adulantis.
 3 Quum decre-
veris esse ami-
cūs. 4 Difflimi-
lis vultu, vestitu,
& gestu. 5 Sic
amicus distabit a
scurrenti.
 6 Fera quedam
duritia. 7 In-
suavis. 8 Hir-
festo corporis
squallore. Nam
quae rontentur,
pilosus sunt &
hirsitus, vel,
tonsa cute. 9. ra-
dendo amicum
usque ad cutem,
sc. eum nimis
duriter casti-
gando, idque a-
treis dentibus. 10
agresti mordaci-
tate. 9 Dum illa
asperitas vult
nominari liber-
tas. 10 Ab u-
troque extre-
mo. 1. excessu &
defectu remo-
tum. 11 Blan-
diens scurra.
 12 Qui se de-
ridet. & ejus-
dem ordinis ho-
mines in infima parte lecti accumbentes. Nam scurrae sua omnia extenuant, atque
seipso deridere solent. 12 Horrere se fingit. 14 Sic reporti voces divi-
tis, quasi admirans. 15 Verba ex ore divitiae inconsideratae excidentia, pro-
mirandis quasi de terra tollit. 16 Singulatim. 17 Ut credas histrionem
secundas partes Comœdia agere cum voce submissiore, vultuque humiliore,
quam qui agit primas. 18 Agrestis reprehensor. 19 Pugnar pro nugis, id
est defendit nugas, tanquam homo armatus. 20 Ut non mihi indubitate fides
habeatur. Inquit agrestis. 21 Ut non libere dicam, & acriter defendam.
 22 Si præiil loco altera vltia vel atas longior mihi detur, certe contemnam.
 23 Qua de re controvertitur? sc. de nugis. 24 Utrum Caator gladiator, an
Dociilis sit scelerior. 25 Contentio est, utrum via Numicia an Appia mellus
ducatur Brundusium. 26 Ordo est. Dives amicus mulro vitiior, quam amicus
minor, odit eum, quem damnoſa libido, &c. 27 Depauperat. 28 Supra
quam facultates ferant. 29 Unguento sumptuosiore. 30 Qui nonne offi-
cium præfatur divitiæ pudore paupertatis, ut eam fugiat. 31 Multis vitiis.
 32 Moderatur, reprehendit, & vult emendare, quam sit ipse pejor. 33 Me-
torem eius, quam se.

Vult, & ait ³⁴ prope vera : Meæ (contendere noli)
 Stultitiam patiuntur ³⁵ opes : tibi parvula res est.
³⁶ Arcta decet sanum comitem toga. define mecum
 Certare. ³⁷ Eutrapelus, cuicunque nocere volebat,
 Vestimenta dabat pretiosa. ³⁸ beatus enim jam
 Cum pulcris tunicis sumet nova confilia, ³⁹ & spes :
 Dormiet in lucem, scorto postponet honestum
 Officium : ⁴⁰ nummos alienos pascat : ⁴¹ ad imum
⁴² Thrax erit, aut olitoris ⁴³ ager mercede caballum.
⁴⁴ Arcanum neque tu scrutaberis ullius unquam,
⁴⁵ Commissumque teges, ⁴⁶ & vino tortus & ira.
 Nec tua laudabis studia. aut aliena reprendes :
⁴⁷ Nec, cum venari volet ⁴⁸ ille, poëmata panges.
⁴⁹ Gratia sic fratrum geminorum Amphionis atque
 Zethi dissiluit, ⁵⁰ donec suspecta severo
 Conticuit lyra. ⁵¹ fraternalis cessisse putatur
 Moribus Amphion. tu cede potentis amici
 Lenibus imperiis. quotiesque educet in agros
⁵² Etolis onerata plagis jumenta : canesque ;
 Surge, ⁵³ & inhumanæ senium depone Camœnæ,
 Genes ut pariter pulmenta laboribus emta,
⁵⁴ Romanis sollenne viris opus, ⁵⁵ utile famæ,
⁵⁶ Viteque, & membris : præfertim cum valeas, &
 Vel curru superare canem, vel viribus aprum
 Possis. adde, virilia quod ⁵⁷ speciosius arma
 Non est qui tractet. scis ⁵⁸ quo clamore coronæ
⁵⁹ Proelia sustineas campestria : denique flevam
 Militiam ⁶⁰ puer, & Cantabrica bella tulisti
⁶¹ Sub duce, qui templis Parthorum ⁶² signa refixit,
 Et nunc si quid abest, Italos ⁶³ adjudicat armis.
 Ac, ⁶⁴ ne te retrahas, & inexcusabilis absis,
 Quamvis nil ⁶⁵ extra numerum fecisse modumque
 Curas. ⁶⁶ interdum nugaris rure paterno ;
⁶⁷ Partitur lntres exercitus : ⁶⁸ Actia pugna
 Te duce per pueros hostili more ⁶⁹ refertur.
⁷⁰ Adversarius est frater : ⁷¹ Iacus, Adria : donec
⁷² Alterutrum velox victoria ⁷³ fronde coronet.
 Consentire suis studiis ⁷⁴ qui crediderit te,

Sic sonare. ⁷⁵ Moribus rusticis. ⁷⁶ Retibus optimis, qualla habuerunt in
 venatione apri Calydonie, que urbs est in Ætolia. ⁷⁷ Et depone senilem tuæ
 Camœne insuavitatem, que venarioribus videtur esse aspera & inhumana.
⁷⁸ Venari opus est usitatum Romanis. ⁷⁹ Famæ urte, quia inde a parenti
 Fama fortitudinis. ⁸⁰ Utile vite, quia exercitatio conservat corporis valetudinem.
⁸¹ Decentius, quam tu o Lolli. ⁸² Quo applausu populi circumstantis.
⁸³ Ladicra certamina perferas in campo Martio. ⁸⁴ In tenera aetate. ⁸⁵ Sub
 Augusto. vide Od. 15. l. 4. ⁸⁶ Signa que Crassus amiserat. ⁸⁷ Adjungit po-
 pulo Romano. ⁸⁸ Noli te nimis longe retrahere aut abesse. fine justa excusatione.
⁸⁹ Inepte, Metaphora ducta a Galatoribus. ⁹⁰ Tamen interdum ludis & nugis
 Agis in villa patris tui. ⁹¹ Exercitus dividit navicularas inter se. ⁹² Pugna com-
 milita aoud Actium, promontorium Epiri, inter Augustum & Antonium. ⁹³ Re-
 presentatur, ut ejus memoria gratum faceret Augusto. ⁹⁴ Est in loco adverſarii
 ducis. ⁹⁵ Iacus in fundo patris tui simulari mare Adriaticum, in quo navale
 Prælium gestum est inter Augustum & Antonium. ⁹⁶ Te aut fratrem. ⁹⁷ Lau-
 ter. ⁹⁸ Augustus.

³⁴ Veris propinqua.
³⁵ Opes, cuius-
 bus stultitiam
 meam compen-
 so, quando stu-
 te ago.

³⁶ Non ampla
 toga decet co-
 mitem iter fa-
 cientem, est
 enim molesta :
 sic multa opes
 viro bono sunt
 impedimento.

³⁷ Homo face-
 tus & adeo cal-
 lidus, ut felix
 stultorum ani-
 mos cum habitu
 mutare.

³⁸ Dives factus
 fortuna sua jam
 mutata.

³⁹ Et meliora
 sperabit.

⁴⁰ Nummos
 foedere augebit.

⁴¹ Postremo.
⁴² Efficitur
 gladiator, ur-
 gente rerum
 Inopia.

⁴³ Circumdu-
 cer. ⁴⁴ Horati-
 us dat Lollio
 præcepta, qui-
 bus in amicitia,
 & vita communi
 est opus.

⁴⁵ Tux fidel
 creditum.

⁴⁶ Et potus, &
 iratus.

⁴⁷ Ille supe-
 rior amicus.

⁴⁸ Sic amici-
 tia duorum fra-
 trum est disso-
 luta propter flu-
 ditorum diversi-
 tatem.

⁴⁹ Donec lyra
 Amphionis, Ze-
 tho odiofo, de-
 venientia.

⁵⁰ Signa que Crassus amiserat.

⁵¹ Adjungit po-
 pulo Romano.

⁵² Noli te nimis longe retrahere aut abesse. fine justa excusatione.

⁵³ Inepte, Metaphora ducta a Galatoribus.

⁵⁴ Tamen interdum ludis & nugis

74 Utraque
 manu , id est,
 ummopere
 comprobabil.
 75 Deinceps.
 76 Percunctorum
 tuorum
 secretorum.
 77 Quia secrete
 ta eadem libidini
 ne prodit , qua
 audir.
 78 Aures per
 cunctatoris.
 79 Vide ne a
 mes puerum
 puellamne divi
 tis. 80 In do
 mo magnifica.
 81 Dans tibi
 quod amas.
 82 Denegans
 tibi puerum vel
 puellam a te a
 matam.
 83 Verecun
 diam.
 84 Et aliquan
 do indignum al
 teri commendam
 bus. 85 Tua
 spe falsus , noli
 sum tueri quem
 commendasti ,
 quemadmodum
 defenderes pe
 nitit tibi no
 rum. 86 Si ma
 levoli falso eum
 culpen , serves ,
 id est , servare
 debes eumque
 turari.
 87 Invidis de
 trectoribus.
*Felix Theon pos
 za maledicentiss
 imus.*
 88 Res tua in
 periculo versatur.
 89 Cultus &
 observantia.
 90 Periculum
 fecit , meruit.
 91 In hac re
 studium tuum
 ponit , ne oble
 viam offendis
 nem potenter
 amici amicitiam
 similitudo. nam divites , ut aura . sunt mirabiles.
 familiaria est in amicitia. 92 Morem
 agendum promprum & strenuum oderunt ignavi. 93 Tardum. 94 Hominem ad
 minis inhumani. 95 Vapores vini.
 96 Aufer a vultu triflittam. 97 Obriner speciem hominis recti. 98 Ho
 cupidas semper egens. 99 Leges philosphorum libros. 100 Sine molesta.
 cunctabere doctos , utrum virtus doctrina confert , an natura. 101 Quid faciat
 securum vita vivere. 102 Quid vere animum tranquillum reddat. 103 An ob
 ligatio rivo. 104 Virtus latens. 105 Animum relaxat.
 106 Digesta rivo est per agrum Horatii fluens. 107 Mandela est pogus
 in Sabinis , cuius incolae frigore contracti aquam Digesta bibunt.
 108 Oprare.

Sit mihi quod nunc est, etiam minus; ¹⁴ ut mihi vivā
quod supereret aevi: si quid superesse volunt dī.

Sit bona librorum, & provisæ frugis in annum
opia, ¹⁶ ne fluite dubiæ spe pendulus horæ.

sæc satis est orare Jovem, qui donat, & aufert:

Det vitam, det opes. ¹⁸ æquū mī animum ipse parabo.

In pendens à rebus speraris. ¹⁷ Ut vitam largiarur & bona externa. ¹⁸ An-

num aquabilem & præsentibus contentuan ipie mihi parabo.

A D M A C E N A T E M . E P I S T . X I X .

ervum quorundam in imitandis Poëtarum vitiis potius, quam virtutibus studium reprehendit. Imitatores vocans servum pecus, se contra vestigia aliorum insistere voluisse negat. Deinde rationem reddit, cur ille, qui librorum ejus lectione domi delectarentur, eosque laudarent, foris eis vituperarent.

Prisco si credis, Mæcenas docte, Cratino,

Nulla placere diu ² nec vivere carmina possunt,

que scribuntur ³ aquæ potoribus. ⁴ ut male fanos

adscriptis Liber Satyris Faunisque poëtas.

Vina fere dulces oluerunt mane Camœnæ.

Laudibus arguitur vini vinofus Homerus.

Ennius ipse ⁷ pater nunquam nisi potus ad arma

profiliuit dicenda. ⁸ forum, putealque Libonis

Mandabo siccis, ¹⁰ adimam cantare severis.

Hoc simul edixit; non cessavere poëtae

Nocturno certare mero, ¹³ putere diurno,

Quid, ¹⁴ si quis vultu torvo ferus, & ¹⁵ pede nudo,

Exiguæque togæ simulet ¹⁶ textore Catonem;

Virtuteimne repræsentet, moresque Catonis?

Rupit Hyarbitam Timageñis æmula lingua,

Dum ¹⁸ stodet urbanus, tenditque disertus haberit.

Decipit exemplar vitiis ¹⁹ imitabile. quod si

Pallerem casu, biberent exsangue cuminum.

O imitatores, servum pecus, ²² ut mihi saepe

Bilem, saepe jocum vestri movere ²⁴ tumultus!

Libera per vacuum posui vestigia ²⁶ princeps;

Non aliena meo pressi pede. qui sibi fidit

Dux, regit examen. ²⁸ Parios ego primus Iambos

Committam sobris. ¹⁰ Adimam cantica & carmina hominibus qui studia contant seria. ¹¹ Postquam Ennius hoc clare dixerat. ¹² Certatum potare totam noctem. ¹³ Foerere vino diurno. ¹⁴ Si quis vultumque Catonis imitatur, nunquid ille statim virtutibus erit Catō? ¹⁵ Catō in publicum saepe sine calceos prodibat. ¹⁶ Cum textore exiguae roge. ¹⁷ Hyarbitam lingua Timageñis

Kætoris æmula rupit, id est, dirupit eum nimis clamando. ¹⁸ Et dum contentum. ¹⁹ Bonum exemplar, in quo aliqua infanti vitia, fultus imitatur in vicissim, virruribus omisisti. ²⁰ Si ego (Inquit Horatius) præter solitum pallidos. ²¹ O potulentos poëtas, vitiorum potius quam virtutis poetica imitatores, ventri fervientes tanquam bestie serviles. ²² Quam saepe.

Iracundiam. ²⁴ Vestrae conturbaciones. ²⁵ Ego nullius poësin larinam imitatus sum, sed vestigia in vacuo posui, id est, præcedentem non sum feci. ²⁶ Primum. ²⁷ Non dubitabit se allorum ducem profiteri. Metaphora ducta ab apibus. ²⁸ Iambos inventos ab Archilocho, qui fuit ex Paræ lafula.

¹³ Ut servem, quod nunc habeo. ¹⁴ Ut vimam meo, non potentiorum arbitratu.

¹⁵ Ut sit.

¹⁶ Ut ne semper incertus

¹ Cratinus pri- fens poëta pri- fcam coœdiām scriptit.

² Nec annos fa- fieri. ³ A vi- num non biben- tibus.

⁴ Quandequi- dem Liber refu- lit in numerum, Satyrorum & Faunorum vi- noſorum poëtas parum fanos, di- vino furore cor- reptos, & extra ſe poſitos.

⁵ Ipse Musæ, etiam mane fo- briæ non fue- runt. ⁶ Home- rus convincitug esse vinofus, eo quod crebro vi- num laudet.

⁷ Ennius pri- mus poëta larin- nus. ⁸ Res fo- renſes & fedem Prætoris à Li- bone in foro collocatam.

29 Seconitus
 metrum &c spiritus Archilochi, non res, & 30 agentia verba Lycamben.
 Ad ne me foliis ideo 31 brevioribus ornes,
 Quod timui mutare modos, &c carminis artem;
 32 Temperat Archilochi musam pede 33 mascula Sappho,
 Temperat Alcaeus: 34 sed rebus, & ordine dispar,
 Nec sacerum querit, 35 quem versibus obliniat atris,
 Nec 36 sponsae laqueum famoso carmine necxit.
 37 Hunc ego 38 non alio dictum prius ore, Latinis
 39 Vulgavi fidicen. 40 juvat immemorata ferentem
 41 Ingenuis oculisque legi, manibusque teneri.
 Scire velis, mea cur ingratus opuscula lector
 Laudet, ametque domi, 42 premat extra limen iniquus?
 43 Non ego 44 ventosae plebis suffragia venor
 Impensis coenarum, & tritæ munere vestis.
 Non ego nobilium scriptorum auditor, & 45 ultor,
 46 Grammaticas ambire tribus, & 47 pulpita dignor.
 48 Hinc illæ lacrymæ. 49 spissis indigna theatris
 Scripta pudet recitare, 50 & nugis addere pondus,
 Si dixi; 51 rides, ait, & 52 Jovis auribus ista
 Servas. 53 fidis enim manare poetica mella
 Te solum; 54 tibi pulcer. 55 ad hæc ego naribus ut
 Formido, & 56 lucentis acuto ne fecer ungui,
 57 Displacet iste locus, clamo, & 58 diludia posco.
 59 Ludus enim genuit trepidum certamen, & iram:
 Ira truceis inimicitias, & 60 funebre bellum.
 fidicen, id est. poëta lyricus. 40 Juvat me proferentem dicta à nullo ex Latinis
 ante me. 41 Hominum ingenuorum oculis legi. 42 Cur foris vituperet?
 43 Ut solent indehi poëte. 44 Plebis mobilis & inconstantis. 45 Judex &
 castigator, vel, qui ulciscor eos, mea carmina vicissim reclinando. 46 Grammati-
 corum multitudinem prensare, ut libros meos finis discipulis edificendos propon-
 tant. 47 Unde recitentur à Grammaticis mea carmina. 48 Ex hac causa in-
 dignatio auctu Grammaticos exoritur. 49 Ordo est. Si dixi, pudet me recitare
 Scripta indigna spissi. id est. frequentibus theatris. & addere pondus nugis meis:
 Rides Horati, ait *All quis invideat*. 50 Et nugas venditare. 51 Simularione ute-
 ris. 52 Auribus Auguſti, Jovis nostri. 53 Confidis te solum edere dulcia car-
 mine. 54 Tuo iudicio bonus Poeta. Nam tuum culque pulchrum. 55 Ad ea
 que mihi ab illo dicta sunt, vereor subſannare, id est, vereor irridere quæ dixit.
 56 Mecum contendens. 57 Iste locus (id est, theatrum) In quo carmina mea
 palam recitentur, mihi displaceat. 58 Spatium emendandi carmina expoſeo. Me-
 tapl. ducta à ludorum dilatatione, gladiatoriſbus concessa. 59 Ludus certamen,
 certamen iram, ira inimicitias, inimicitiae bellum ſiepo gennerunt. *Climax eſt seu*
gradatio. 60 Lugubre bellum.

AD LIBRUM SUUM. EPIST. XX.

Librum suum compellat in lucem prodire cupientem, à quo eum, propositis,
 que impendent, periculis, deterrere conatur. De suo genere, vita &
 moribus, necnon de corporis statuta, & etate quædam refert, que ab eo
 narrari velis.

1 Vertumnus
 & Janus dii sunt
 qui praeflant re-
 bus videntium
 2 Ertumnum Janumque, liber, spectare videris.
 Scilicet 3 ut protes Sosiorum pumice mundus,
 Odisti clayeis, &c grata sigilla pudico.
 4 Ementium, ante quorum templa vel statuas, erant loca in quibus cum ceteris re-
 bus libri etiam venales erant librariorum columnis atrox. 2 Ut palam te venalem
 illa, quod pudicis gratiam esse confidevit.

Paucis

Paucis ostendi ⁴ gemis , & communia laudas ;
 Non ita nutritus. fuge, quo discedere gestis.
 Non erit ⁶ emissio redditus tibi. quid miser egi ?
 Quid volui? dices, ubi quis te latferit. & scis
 In breve te cogi, ⁸ cum plenus languet amator.
 Quod si non odio peccantis desipit augur :
 Carus eris Romæ, ¹⁰ donec te deserat ¹¹ ætas.
 Contreftatus ubi manibus fôrdescere vulgi
 Cœperis : aut ¹² tineas pasces ¹³ taciturnus inerteis ,
 Aut ¹⁴fugies Uticam, aut ¹⁵vinctus mitteris ¹⁶Ilerdam.
 Ridebit ¹⁷ monitor non exauditus : ut ille ,
 Qui ¹⁸ male parentem in rupeis detrusit asellum
 Iratus. quis enim invitum servare laboret ?
 Hoc quoque te manet, ut pueros ²⁰ elementa docentes
 Occupet extremis in vicis balba senectus.
 Cum tibi Sol tepidus plureis admoverit ²² aureis ,
 Me libertino-natum patre , &c ²³ in tenui re
 Majores pennas nido extendisse loqueris :
 Ut, quantum ²⁵ generi demas , virtutibus addas.
 Me ²⁶ primis urbis belli placuisse, domique :
 Corporis exigui , ²⁷ præcanum, ²⁸ Solibus aptum ,
 Irafsci celerem, tamen ut placabilis essem.
 Forte meum si quis te percunctabitur ³⁰ ævum :
 Me ³¹ quater undenos fœiat implevisse Decembreis :
 Collegam Lepidum quo duxit Lollius ³² anno.

Flect ex te llerarum Integumenta. Solebant veteres alla charta suas epistolæ.
 Operire. ¹⁶ Hispanie civitatem. ¹⁷ Ego, qui te præmonui, ridebo. ¹⁸ Si-
 Mi non obremperantem. ¹⁹ Hoc tibi eventurum est.
 Hora diei tertia aut quarta, quo tempore iudicis dictata puerials præ-
 bère confueverunt. ²² Auditores. ²³ In parva hereditate, vel anguita,
 te familiaris. ²⁴ Humilitatem generis mei illustrans. Allegoria ducita ab
 Irum pullis. ²⁵ Narallibus. ²⁶ Roma primaribus, Augusto, Mecenatis,
 Pollio, &c. ²⁷ Canum ante tempus. ²⁸ Sole gaudentem. ²⁹ Ira-
 cundum, ita tamen ut sim facile placandus. ³⁰ Aetarem meam. ³¹ Annos
 quatuor & quadraginta. ³² Eo anno, quo Lollius consul fortius est Lepidum
 collegam suum in consulatu.

4 Lamentaris.
 5 Non in eum
 finem à me con-
 scriptus, ut e-
 gredi periculo-
 se, quam ruto
 mali apud me
 manere.

6 Postquam
 fueris emissus.

7 Complicari ,
 &c in manibus
 involvi.

8 Quam lector
 tuu videndi an-
 tea cupidus sit,
 languidus & le-
 gendo defessus.

9 Si ego (qui
 tibi peccanti ut
 augur futura
 prænuntio) non
 desipio odio tul,
 mihi bene mo-
 nenti non pa-
 rentis, &c.

10 Tantisper
 dum novus eris.

11 Juventu-

12 Tineas que-

te corrodent.

13 Quia non
 legeris.

14 Exulabis.

Est Utica urbs

in Africa.

QUINTI HORATII FLACCI
EPISTOLARUM
LIBER SECUNDUS.

AD AUGUSTUM. EPIST. I.

Queritur de pravo Romanorum sue etatis iudicio, poëmata è votu statu affi-
mantium, & nova, non ob aliud, quam quod nova essent, fastidientium:
quum tamen multa sint in veteribus poëtis reprobatione digna. Poëtica
studium non multis ante seculis Romæ colis cæptum esse dicit: & fatetur
quidem, non minus indoctos, quam doctos poëmata scribere: sed aliqua
commoda hunc illorum eriorem consequi, atque adeo, qualescunque sint,
illo suo poëticæ studio ipsi reipublicæ utiles esse ostendit. Poësin initio ru-
dem, non nisi sero ex Græcorum lectione expoliri capisse ait, quum Gra-
cia capta cæteras etiam artes agresti Latio intulit. Vulgi de Comœdia,
*tanquam opere minime laborioso, iudicium reprobavit: & que à scri-*bendis fabulis multos deterreant, exponit. Postremo de poëtis illis agit,*
*qui non spectatoribus scribunt, sed lectoribus: & Augustum, ad cal-*car illis addendum, bortatur, ejus de Virgilio & Vario iudicium lau-***

1 Optimus
princeps (cujus
subsequitur ele-
gans descriptio)
solus sustiner
negotia, sed non
solus confutari.

2 Imperium &
dignitatem Ro-
mânam. 3 Re-
cta disciplina,
qua bonis mo-
res inducit.

4 Meu pœnæ,
qua ex legibus
infertur.

5 In Republi-
ca utilitatem
desinquam.

6 Si tardem.

7 Bacchus, qui
animum curi-
Hberat. 8 Post
res fortissime
gestas (i. post fi-
nem vite) in
celos recepti.

9 Dum vivunt.
10 Dum bella

finiunt. 11 Dum suum culque assignant. 12 Quæstii sunt. 13 Favorem non esse
meritis suis parem. 14 Hercules. 15 Cognovit. 16 Ipsa morte.

17 Ille homines sua virtute accedit ad invidiam, qui artifices te inferiores sua
excellenia quodammodo opprimi. 18 Mortuus idem amabitur. 19 Tibi
vero viventi. 20 Tempestivos deorum honores, ante tuam mortem.

21 Ponimus aras, ad quas per nomen tuum juraturi sumus. 22 Nulum ta-
lem, qualis es tu. 23 Justus est in hac una re astimator. 24 Te Græcis
præponendo. 25 De ceteris rebus non recte judicat, nam veteres poetæ ob-
solam vetustatem novis anteponit.

C Um tot sustineas & tanta negotia 1 solus:
 2 Res Italas armis tuteris, 3 moribus ornes,
 4 Legibus emendes; 5 in publica commoda peccâ,
 Si longo sermone 6 morer tua tempora Cæsar.
 Romulus, & 7 Liber pater, & cum Castore Pollux,
 8 Post ingentia faæta, Deorum in templo recepti,
 9 Dum terras, hominumque colunt genus, aspera bella
 10 Componunt, 11 agros adsignant, oppida condunt;
 12 Ploravere suis 13 non respondere favorem
 Speratum meritis. diram 14 qui contudit hydram,
 Notaque fatali portenta labore subegit,
 15 Comperit invidiam 16 supremo fine domari.
 17 Urit enim fulgore suo, qui prægravat arteis
 Infra se positas; 18 extinctus amabitur idem.
 19 Presenti tibi 20 maturos largimur honores,
 21 Jurandasque tuum per nomen ponimus aras;
 22 Nil oriturum alias, nil ortum tale fatentes.
 Sed tuus hic populus sapiens, & 23 justus in uno,
 Te nostris ducibus, 24 te Grajis anteferendo,
 25 Cætera nequaquam simili ratione, modoque

Ædit.

Estimatis : & ²⁶ nisi quæ terris semota, ²⁷ suisque
 Temporibus defuncta videt, ²⁸ fastidit, & odit.
²⁹ Sic fautor veterum, ut ³⁰ tabulas peccare vetanteis,
 Quas bis quinque viri sanxerunt, ³¹ foedera regum,
 Gabii vel cum rigidis sequata Sabinis,
 Pontificum libros, ³⁴ annosâ volumina vatuum,
 Titus Albano ³⁵ Musas in monte locutas.
³⁶ Si, quia Græcorum sunt antiquissima quæque
 Scripta, vel optima, Romani pensantur eadem
 Scriptores trutina ; non est ³⁷ quod multa loquamur,
 Nil intra est oleam, nil extra est in nuce duri.
³⁸ Venimus ad summum fortunæ. pingimus, atque
 Psallimus, & lugetur Achivis doctius. ⁴⁰ unctis.
 Meliora ⁴¹ dies, ut vina, poëmata reddit ;
 Vileis, atque novos ? ⁴⁵ excludat jurgia finis.
 Est vetus, atque probus, centum qui perficit annos.
 Quid, ⁴⁷ qui deperiit minor uno mense, vel anno,
 Inter quos referendus erit ? veteresne poëtas ?
 An quos & præsens, & postera respiciunt etas ?
⁴⁹ Iste quidem veteres inter ponetur honeste,
 Qui vel mense brevi, vel toto est junior anno.
⁵⁰ Utor permisso, caudæque pilos ut equinæ,
 Paullatim vello, & demo unum, demo etiam unum:
 Dum cadat ⁵¹ elusus ratione ruentis acervi,
 Qui redit ⁵² ad fastos, & ⁵³ virtutem aestimat annis :
⁵⁴ Miraturque nihil, nisi quod Libitina sacravit.
 Ennius & sapiens, & fortis, & alter ⁵⁵ Homerus,
 Ut ⁵⁶ critici dicunt) leviter curare videtur,
⁵⁷ Quo promissa cadant, & somnia Pythagorea.
⁵⁸ Nævius in manibus non est, & mentibus haeret
⁵⁹ Pæne recens. adeo sanctum est vetus omne poëma.
⁶⁰ Ambigitur quoties, uter utro sit prior ; auferat
⁶¹ Pacuvius docti famam senis, Accius ⁶² alti :
 Dicitur Afrani ⁶³ toga convenisse Menandro :

²⁶ Nisi à ter-
 ris abstracta. ¹ Poetas mortuos.
²⁷ Quæ prete-
 rierunt. ²⁸ A-
 spernarur.

²⁹ Ira favens
 veterum scri-
 ptis, ut dictiter
 Albano, &c.
³⁰ Leges XII
 tabularum.
³¹ Quas De-
 cemviri confir-
 marunt.

³² Foedera re-
 gum Romano-
 rum cum Gabiis
 aut severis Sabi-
 nis ista, & ex æ-
 quo compoedita.

³³ Jus pentidi-
 calis de faciti-
 ciis. ³⁴ Antiqua
 varum praedi-
 ta. ³⁵ A
 Musarum ore
 fluxisse. ³⁶ Or-
 do est. Si quia
 scripta Graco-
 rum sunt anti-
 quissima, sunt
 etiam optima,
 Ideo Romani
 scriptores, quo
 antiquiores er-
 runt, eo melio-
 re habebantur;
 certo nihil re-
 stat nisi ut de-
 negemus ea quæ
 sunt naturalia,
 sc. quod oles
 non habeat in-
 tra se lapillum,
 neque nix extra
 se corticem.

³⁷ Cur multa
 loqua nur.

³⁸ No: Roma-
 nil venimus ad
 summum for-
 tunæ, id est per-
 fecti sumus poë-
 te.

³⁹ Cirhara
⁴¹ Temporis

⁴² Qui
 Pone finem anno-

Scriptorum censores.

⁴⁴ Intra contemplos.

⁴⁵ Responso est.

⁴⁶ Est verus arque laudabilis poëta (ut dicitur)

⁴⁷ Qui defunctus est minor, id est junior uno mense.

⁴⁸ An

⁴⁹ Uter eo (in-
 quirat Horatius) quod mihi permittis.

⁵⁰ Deceptus acervali argumentatione.

⁵¹ Virtutem carminis.

⁵² Nihil

⁵³ Grammatici,

⁵⁴ Ita negligenter scripsit, ut videatur parvi facere.

⁵⁵ Quasi recens sit.

⁵⁶ Uter utri praeficeret.

⁵⁷ Elati poëtae.

⁵⁸ Plau-

annus.
 Procellis.
 mortuus est.
 inter novos, &c.
 quod Horatius)
 quod libros annales. In quibus Confutum nomina perscribentur,
 quorum appellatione anni norabantur. ⁵³ Virtutem carminis.
 laudat nisi quod mortuum est i. mortuus poëtas de Libitina. vide Od. 30. llib. 3.
⁵⁷ Ennius animam Homeri in se immigrasse dicebat.
 scriptorum censores. ⁵⁷ Ita negligenter scripsit, ut videatur parvi facere.
 quid de se promiserit vel somniorit. ⁵⁸ Nævius, poëta Campanus, Ennio se-
 nior, non tertius manibus. ⁵⁹ Quasi recens sit. ⁶⁰ Uter utri praeficeret.
⁶¹ Pacuvius octogenarius existimatur, ab omnibus doctus.
⁶² Togata commedia Afrani Menandro similis dicitur.

64 Dicitur ap-
propinquare
laudi Epichar-
mi Poëtae Sici-
ensis.

65 Dicitur a-
hos Comicos
vincere.

66 Hos Roma
ediscit in scho-
lis. 67 Ab ævo
Livil Androni-
ci poëtae anti-
quissimi.

68 Recte judi-
cat. 69 Alicubi-
bi peccat.

70 Obsolete.

71 Si fatetur
eosdem multa
oscitantur dice-
re. 72 Mecum
sentit &c vere
judicar.

73 Jove appro-
banie. 74 Non
velut invidus
detraho.

75 Orbillum
magistrum
meum, plagas
suis discipulis
Infligere gau-
destem.

76 Non delen-
da. 77 Perse-
ctis &c summo
artificio elabo-
ratis. 78 Inter
qua carmina.

79 Elegantior.
80 Producit,
ostentat.

81 Laudat qua-
fi venderet.

82 Indigne fe-
ro. 83 Rusti-
ca, crastina Miner-
va. 84 Sine le-
pore. 85 Et in-
dignor non ve-
niam erratorum
suorum anti-
quis dari, sed,
etc.

86 Si dubita-
rem, utrum re-
ète & merito fa-
bula Attæ. Poë-
te antiqui, re-
citeretur in scena

& floribus conspersa. 87 Aësopus tragœdiarum actor. 88 Recitavit In
scena. 89 Existimant. 90 Concedere nobis, quos se inferiores esse pn-
tant. 91 Adolescentes vel pueri. 92 In senectute ea esse abilienda
puer fateri. 93 Quod Salii Martis sacerdotes à Numa Pompilio instituti
faliendo canebant 94 Quod neicit aque ac ego. 95 Mortuis. 96 Ser-
pta novorum poetarum. 97 Nobis Invidus. 98 Quod dum singuli viri
lequant, assiduo usu tereretur. 99 Levibus artibus operam dare. 1 For-
tuna secunda. 2 Studiis gymnasticis. 3 Artificis. 4 Atteneſſione
fixit vultum & cogitationem in picturæ artificio. 5 Tibia canentibus. 1
Comœdis. 6 Velerū (inquit) si puerilis infans sub matrice ludaret.

Q. H O R A T I I

Plautus ad exemplar Siculi 64 properare Epicharmi:
65 Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.
66 Hos ediscit, & hos arcto stipata theatro
Specbat Roma potens : habet hos, numeratque poëtas
Ad nostrum tempus, 67 Livi scriptoris ab ævo.
Interdum vulgus 68 rectum videt. 69 est ubi peccat.
Si veteres ita miratur, laudatque poëtas,
Ut nihil anteferat, nihil illis comparet : errat.
Si quædam 70 nimis antique, si pleraque dure
Dicere credit eos, 71 ignave multa fatetur ;
Et sapit, & 72 mecum facit, & Jove judicat 73 sequo.
74 Non equidem insector, delendaque carmina Livi
Esse reor, memini quæ plagosum mihi parvo
75 Orbillum dictare: sed 76 emendata videri,
Pulcraque, & 77 exactis, minimum distantia, miror.
78 Inter quæ verbum emicuit si forte decorum, &
Si versus paullo 79 concinnior unus, & alter,
Injuste totum 80 dicit, 81 venditque poëma,
82 Indignor quidquam reprehendi, non quia 83 crasse
Compositum, 84 illepideve putetur, sed quia nuper :
85 Nec veniam antiquis, sed honorem, & præmia posci.
86 Recte, necne crocum, floresque perambulet Attæ
Fabula, si dubitem : clament periisse pudorem
Cuncti pene patres, ea cum reprehendere coner,
Quæ gravis 87 Aësopus, quæ doctus Roscius 88 egit.
Vel quia nil rectum, nisi quod placuit sibi, 89 dicunt :
Vel quia turpe putant 90 parere minoribus, &c, quæ,
91 Imberbes didicere, 92 fenes perdenda fateri.
93 Jam Saliare Numi carmen qui laudat, &c illud,
94 Quod mecum ignorat, solus vult scire videri ;
Ingeniis non ille favet, plauditque 95 sepultis,
96 Nostra sed impugnat : nos, nostraque 97 lividus odit.
Quod si tam Græcis novitas invisa fuisset,
Quam nobis: quid nunc esset vetus? aut quid haberet,
Quod legeret, 98 terereturque viritim publicus usus?
Ut primum positis 99 nugari Græcia bellis
Coepit, & in vitium fortuna labier 1 æqua;
Nunc athletarum 2 studiis, nunc arsit equorum,
Marmoris, aut eboris 3 fabros, aut æris amavit :
4 Suspendit picta vultum, mentemque tabella :
5 Nunc tibicinibus, nunc est gavisa tragœdis :
6 Sub nutrice puella velut si luderet infans,

88 Recitavit In
senectute ea esse abilienda
puer fateri. 92 In
senectute ea esse abilienda
puer fateri. 93 Quod
Salii Martis sacerdotes à
Numa Pompilio instituti
faliendo canebant 94 Quod
neicit aque ac ego. 95 Mortuis. 96 Ser-
pta novorum poetarum. 97 Nobis Invidus. 98 Quod dum singuli viri
lequant, assiduo usu tereretur. 99 Levibus artibus operam dare. 1 For-
tuna secunda. 2 Studiis gymnasticis. 3 Artificis. 4 Atteneſſione
fixit vultum & cogitationem in picturæ artificio. 5 Tibia canentibus. 1
Comœdis. 6 Velerū (inquit) si puerilis infans sub matrice ludaret.

Quæd

sed cupide petuit, 7 mature plena reliquit.
 Sed plaoet, 8 aut odio est, 9 quod non musabile credas?
 Hoc paces habuere bonæ, ventique secundi.
 Nonne dulce diu fuit 8c 11 solenne, 12 reclusa
 Nonne domo vigilare, clienti 13 promere jura,
 Cantos nominibus certis 15 expendere nummos:
 Majores audire: minori dicere, per quæ
 Crescere res posset, minui 18 damnoſa libido.
 Mutavit mentem populus levis, 20 & calet uno
 scribendi studio. pueri, patresque severi
 Fronde comas vincit coenant, & carmina dictant.
 ne ego, qui nullos me afflisco scribere versus,
 tenuior 22 Parthis mendacior, & prius orto
 Sole, vigil calatum, & chartas, & scrinia posco.
 Navem agere ignarus navis timet: 25 fabrotonum ægro
 Non audet, 26 nisi qui didicit, dare: quod medicorum
 Promittunt medici: tractant 27 fabrilia fabri. (est,
 Scribimus indocti doctique poëmata passim.
 Hic error tamen 8c levus hec infania, quanzas
 Virtutes habeat, 31 sic collige. vatis avarus
 Non temere est animus: verlus amat, hoc studet unum,
 Detrimenta, fugas servorum, incendia 33 ridet,
 Non fraudem socio, puerove 34 incogitat ullam
 Papillo, 35 vivit siliquis, & pane secundo,
 Militiae quamquam piger, & 36 malus, utilis urbi.
 Si das hoc, 38 parvis quoque rebus magna juvari,
 Ut tenerum pueri, balbumque Poëta 39 figurat,
 Torquet ab obſcenis jam nunc sermonibus aurem.
 Mox etiam pectus 41 præceptis format amicis,
 Asperitatis, & invidiae corrector, & iræ.
 Recte facta refert: 44 orientia tempora 45 notis
 Instruit exemplis: inopem solatur, & ægrum.
 Caltis cum pueris 46 ignara puella mariti
 Disceret unde 47 preces, 48 vatem ni Musa dedisset?
 Poscit opem 49 chorus, &c 50 præsentia numina sentit:
 Cœlestis implorat aquas docta prece 52 blandus:
 Avertit morbos, metuenda pericula pellit:
 Imperat & pacem, &c 53 locupletem frugibus annum.
 Carmine Di superi placantur, carmine 54 Manes.
 Agricole prisci, 55 fortes, parvoque beati,
 artes nemo exercet, nisi qui eas habet cognitæ, at nos scribimus, &c.
 immoderatum scribendorum versuum studium. 30 Quansas utilitatem.
 31 Sic ratiōnare. 32 Non cito. 33 Incendia parvi facit. 34 Ma-
 chinatur. 35 Vivit parce legumina edendo & panem secundarium. Angl.
 haſſboldbread. 36 Imbellis & meticuloſus. 37 Si concedis hoc. 38 A-
 Poetica vel Grammatica profectioне Rempublicam adjuvari. 39 Poëta confor-
 mat vocem & pronuntiationem pueri. 40 Detorquet. 41 Documentis
 utilibus, honestis & jucundis. 42 Savitrix. 43 Recte facta majorum com-
 memorat. 44 Homines qui hodie vivunt, & qui post naſcentur. 45 Exe-
 pitis præteritis. 46 Innupta. 47 Unde disceret carmina ſecularia? que
 apud antiquos iudicis ſecularibus virgines & pueri diis inmortaliibus canebant.
 48 Poetam. 49 Chorus puerorum & virginum. 50 Sentit auxiliantes
 & faventes deos. 51 Pluvias. 52 Blande ſupplicans. 53 Annūm frugibus
 abundantem. 54 Ne noceant. 55 Agricole robusti & paucis contenti.
 56 Con-

Celeriter fa-
 tiata. 8 Aut
 dispiſcer.

9 Nam iucun-
 dum nihil est,
 niſi quod rea-
 cit varietas.

10 Ex pace l-
 gitur 8c rebus
 secundis nara eſt
 hec in Græcia
 artium varietas.

11 Uſitatum.

12 Aperta.
 13 Responde-
 re jus.

14 Nummos
 per symgrapham
 viris bonis & fi-
 diis creditos.

15 Exponere,
 locare. 16 Ma-
 jorum confilia-
 sequi, & minori
 confilium dare.

17 Augeri po-
 fit res familia-
 ris. 18 Exe-
 crabilis avaritia,
 qua nihil in re-
 publica damno-
 fatus. 19 Mu-
 tavis priorem il-
 lam vite con-
 fuerudinem.

20 Er flagrat
 poetice studio.

21 Hedera vin-
 ñatas comas ha-
 benre, per Sy-
 ned.

22 Tuū
 Parthi pugna-
 bant maxime,
 quum fugam fi-
 mularent maxime.
 vnde Od. 19.
 lib. 1. 23 An-
 te folem ortum.

24 Navim gu-
 bernare.

25 Herbam
 valde amaram.

26 Niſi qui di-
 dicit artem me-
 dicandi.

27 Fabrilla o-
 pera. 28 Alias

29 Hoc

30 Quansas utilitatem.

31 Machinatur.

32 Non cito.

33 Incendia parvi facit.

34 Angl.

35 Vivit parce legumina edendo & panem secundarium.

36 Imbellis & meticuloſus.

37 Si concedis hoc.

38 A

39 Poëta confor-
 mat vocem & pronuntiationem pueri.

40 Detorquet.

41 Documentis

42 Savitrix.

43 Recte facta majorum com-
 memorat.

44 Homines qui hodie vivunt, & qui post naſcentur.

45 Exe-
 pitis præteritis.

46 Innupta.

47 Unde disceret carmina ſecularia? que

apud antiquos iudicis ſecularibus virgines & pueri diis inmortaliibus canebant.

48 Poetam.

49 Chorus puerorum & virginum.

50 Sentit auxiliantes

& faventes deos.

51 Pluvias.

52 Blande ſupplicans.

53 Annūm frugibus

abundantem.

54 Ne noceant.

55 Agricole robusti & paucis contenti.

56 Con-

56 Post me-
 fem. 57 Cor-
 pus relevantes.
 58 Spe finis
 ipsius laboris.
 59 Sue, que
 telluri immo-
 batur proper
 ejus fecundita-
 tem. 60 Pafo-
 rum deum laete
 placabant.
 61 Genium,
 naturae deum,
 qui facit homi-
 nes vita brevi-
 tatis esse momo-
 res. 62 Per
 hunc morem &
 consuetudinem
 veterum agrico-
 larum. Fescenni
 nini vertus, (in
 quibus jocosa
 convitia cum
 magna licentia
 exprimebantur)
 habebant locum
 in quælibet.
*Ab oppido Fe-
 scennino nomen
 sumperunt.*
 63 Anniversa-
 ria libertas.
 64 Jocata est
 facete sine ver-
 borum conu-
 mella. 65 In a-
 pertam maledi-
 centiam.
 66 Probos vi-
 ros publice &
 nominatim car-
 pens. 67 Qui
 convitilis lace-
 abantur, agre-
 tulere illam ma-
 ledicendi licen-
 tiam. 68 II
 quos maledicen-
 tia non attige-
 rat, communi periculo
 prospiciebant. 69 De conditione communi. 70 Et per-
 na constituta est. 71 Maledico carmine. 72 Mutaverunt rationem scribendi
 subiecta cepit viciplum, (i. delectari suis artibus) Ipsos vicitores Romanes nondum
 humanaioribus literis expoliros. 73 Italia Inculta. 74 Graecia à Romanis bello
 tim evanuit numerus ille poeticus impolitus, qui Sartur regnante floruerat.
 75 Barbarum orationem, que tanquam virus aures doctas enecat. 78 Nitid
 & elegancia Graecarum aurium expulerunt. 8cc. 79 Ad bellum usque Pun-
 cum fere tertium. 80 Ruffellatis in Romanis Poëtis. 81 Romanus fero
 studium contulit ad scripta Graecorum. 82 Ingenii sui vim. 83 Pace po-
 etis. 84 Graeci Poëtae Tragiæ. 85 An apre transferre posset Graeca in
 Latinum sermonem. 86 Magno animo præditus. 87 Spiritus habet tra-
 gicos. 88 Quod Incipit, perficit. 89 Sed erubescit sui scripta emendare.
 90 Comœdia creditur non esse laboriosa, quia arcessit. I. sumit materiam è me-
 dio, I. ex vita communi. 91 Minimum laboris. 92 Quam accurate.
 93 Juvenis amatoris. 94 Patris avari. 95 Quantum studium Porfensi-
 nus (Poëta comicus) in describendis parasitis posuerit. 96 Quam incuriosus &
 negligens in aliis personis exhibendis. 97 Quam laxo foco fabulam peragat.
 98 Soccus conversus Comœdia, ut Tragœdia cothurnus. 99 Gaudet lucrum facere.
 99 Post primam actionem.

Securus, cadat an recto stet fabula ² talo.
 Quem tulit ⁴ ad scenam ventoso gloria ⁵ curru,
 Exanimat lensus spectator, ⁷ sedulus inflat;
 Sic leve, sic parvum est, animum quod laudis ⁸ avarum
 Subruit aut reficit. ¹⁰ valeat res ludicra, si me
 Palma negata ¹² macrum, donata reducit ¹³ opimum.
 Sepe etiam audacem fugat hoc, ¹⁴ terretque Poëtam:
 Quod numero plures, virtute & honore ¹⁵ minores,
 Indocti, stolidique, &c. ¹⁶ depugnare parati,
 Si discordet eques ¹⁸ media inter carmina poscunt
 Aut ursum, aut pugiles. his nam plebecula gaudet.
 Verum equitis quoq; jam migravit ab aure voluptas
 Danis, ²⁰ ad incertos oculos, & gaudia vana.
 Quattuor aut plureis ²¹ aulae ²² premuntur in horas:
 Dum fugiunt equitum turmæ, peditumque catervæ.
 Mox trahitur manibus regum fortuna ²⁵ retortis:
 Effeda festinant, ²⁷ pilenta, ²⁸ petorrita, naves:
 Captivum portatur ²⁹ ebur, ³⁰ captiva Corinthus.
 Si foret in terris, rideret ³¹ Democritus; ³² seu
 Diversum confusa genus panthera camelœ,
 Sive elephas albus vulgi converteret ora:
 Spectaret populum ludis attentius ipsiſis,
 Ut ſibi præbentem ³³ mimo ſpectacula plura:
 Scriptores autem narrare putaret ³⁵ afello
 Fabellam furdo. nam ³⁶ qua pervincere voceſ
 Evaluere ſonum, referunt quem noſtra theatra?
 Garganum mugire putes nemus, aut ³⁸ mare Tuscum:
 Tanto cum ſtrepiu ludi ſpectantur, ³⁹ & artes,
 Divitiæque peregrinæ. quibus ⁴⁰ oblitus actor
 Cum ſtetit in ſcena, ⁴¹ concurrit dextera lævæ.
 Dixit adhuc aliiquid? nil fane. ⁴² quid placet ergo?
 Lana Tarentino violas imitata ⁴⁴ veneno.
 Ac ne forte putes, me, ⁴⁵ que facere ipſe recuſem,
 Cum recte tractent alii, laudare ⁴⁶ maligne;
 Ille ⁴⁷ per extentum funem mihi poſſe videtur
 Ire poëta: ⁴⁸ meum qui peccus inaniter angit,
 Irritat, ⁵⁰ muleet, fallis terroribus impict,

tur. ²³ Dum fuga hoſtium simulatur. ²⁴ Mox in triumpho duncuntur
 reges olim fortunati & potentes. ²⁵ Manibus à tergo revinctis. ²⁶ Ve-
 hicula Gallica, ²⁷ Matronarum vehicula. ²⁸ Vehicula famularum capti-
 varum, que omnia ad ſpectaculum adducebantur in theatrum. ²⁹ Imagines
 thurex. ³⁰ Simulachrum urbis Corinthi, quam L. Memmius cepit ac de-
 molitus est. ³¹ Philofophus Abderites, qui omnium hominum ſtudia tan-
 quam vana ridebat. ³² Sive camſopardalis, ex camelœ & panthera concre-
 tus. ³³ Plura quam hiftrio. ³⁴ Poetas. ³⁵ Stolidæ multitudini.
³⁶ Quis hiftrio tam vocalis populi clamorem ſuperare poſit, propter reflexant
 Echo? ³⁷ Montem Apulie. ³⁸ Mare Tyrrenum. ³⁹ Habitus actoris
 artificiosus & exoticus. ⁴⁰ Quibus actor indutus, ſeu potius commaculatus
 er. ⁴¹ Plausus à populo datur propter elegantem actoris veſtitum, non pro-
 pter orationem ejus, qui nihil adhuc dixerat. ⁴² Quid placet ſpectatoribus?
⁴³ Veſtis violacei coloris. ⁴⁴ Colore. Tarenti autem optima purpura tintta
 fuſit. ⁴⁵ Comedias ſcribere. ⁴⁶ Parece landare. ⁴⁷ Viderur reſa,
 diſſicilem aggredi, ut funambulus. ⁴⁸ Qui animum meum ſine cauſa per-
 turbat. ⁴⁹ Ad iram impelliq.

1 Parum follis-
 cirus utrum fab-
 uſa intercidat
 & explodatur,
 an iterum exhibi-
 ta placeat &
 proberur.

2 Pede. 3 Poë-
 ta laudis studio
 adductus, quem
 gloria tulit. Sec.

4 Ad ſcriben-
 das fabulas.

5 In curru va-
 no. 6 Contri-
 stat ſpectator
 languidus, fo-
 mno animum
 defpondens.

7 Queſt ſpecta-
 tor diligens
 gaudio inflat, id
 eit, ſuperbi-
 ſacit. 8 Laudis
 cupidum.

9 Subvertit
 aut erigit.

10 Pereat res
 ſcenica & nibilis
 mihi cum ea fit.

11 Viſtoria.

12 Triftem.

13 Lætum.

14 A ſcriben-
 di ſtudio derer-
 ret. 15 Nempe
 plebejij. 16 Ar-
 mis certare.

17 Si equites
 aliud quam ple-
 bejij velint.

18 In mediis
 fabulis.

19 Non folium
 vulgus, verum
 etiam. Sec.

20 Ad incertas
 & varias res o-
 culis perceptas.

21 Aulae in-
 tegebantur
 theatra ad ar-
 cendum ſolem.

22 Complican-
 tur.

23 Dum in triumpho duncuntur
 reges olim fortunati & potentes. 25 Manibus à tergo revinctis. 26 Ve-
 hicula Gallica, 27 Matronarum vehicula. 28 Vehicula famularum capti-
 varum, que omnia ad ſpectaculum adducebantur in theatrum. 29 Imagines
 thurex. 30 Simulachrum urbis Corinthi, quam L. Memmius cepit ac de-
 molitus est. 31 Philofophus Abderites, qui omnium hominum ſtudia tan-
 quam vana ridebat. 32 Sive camſopardalis, ex camelœ & panthera concre-
 tus. 33 Plura quam hiftrio. 34 Poetas. 35 Stolidæ multitudini.
 36 Quis hiftrio tam vocalis populi clamorem ſuperare poſit, propter reflexant
 Echo? 37 Montem Apulie. 38 Mare Tyrrenum. 39 Habitus actoris
 artificiosus & exoticus. 40 Quibus actor indutus, ſeu potius commaculatus
 er. 41 Plausus à populo datur propter elegantem actoris veſtitum, non pro-
 pter orationem ejus, qui nihil adhuc dixerat. 42 Quid placet ſpectatoribus?
 43 Veſtis violacei coloris. 44 Colore. Tarenti autem optima purpura tintta
 fuſit. 45 Comedias ſcribere. 46 Parece landare. 47 Viderur reſa,
 diſſicilem aggredi, ut funambulus. 48 Qui animum meum ſine cauſa per-
 turbat. 49 Ad iram impelliq.

Q. HORATII

51 Præstigil-
 tor, qui arte ma-
 gica portentaria fa-
 cit. 52 Usque
 adeo apte rei ge-
 stas desirabit, ut,
 qui audiunt, in-
 teresse videantur
 in his locis
 ubi gestæ sunt.
 53 Vatibus e-
 gregiis.
 54 Quam au-
 diri & spectari.
 55 Redde ali-
 quantum curæ,
 ut sint magis
 solliciti, non a-
 deo negligentes.
 56 Si bibliothecam Apolli-
 ni à te confeccra-
 ram & adifica-
 tam, &c.
 57 Et poëtas
 excitare.
 58 Montem
 Bœotie, Apol-
 lini & Musis fa-
 cum. 59 Ut
 melpsum o-
 mnium primum
 reprehendam.
 60 De rebus
 bene agendis.
 61 Quum of-
 fendimur.
 62 Non revo-
 cati ab eo qui
 audiri.
 63 Quum que-
 rimur non in-
 telligi quantum
 laboraverimus.
 64 Subtili ar-
 tificio elabora-
 ta. 65 Statim
 ut audieris nos
 versus feribere.
 66 Liberalis.
 67 Nos.
 68 Quales poë-
 tas. Metaph.
 ducta ab Ædi-
 tuis sacrarum
 medium custodi-
 bus. 69 Virrus
 tua à Auguste.
 70 Poeta ineptissimus. 71 Ordo est. Qui Philippus (regale numisma) re-
 dit acceptos veribus inculris & male natis, id est, qui gloriam est se ab Alexandro
 Philippus beneficio suorum verius abituuisse. 72 Veribus male compositis,
 invita Minerva. 73 Nummos imagine Philippi regis signatos. 74 Atra-
 menta manibus corræcta. 75 Reddunt. 76 Sic fere scriptores, &c.
 77 Derarpant. 78 Alexander. 79 Tam caro pretio. 80 Aut a-
 lius quam Lyssippos Insignis statuaris. 81 Formarer. 82 Exprimentia
 vultum. 83 Illud judicium Alexandri. 84 In pictura & sculptura per-
 spicienda. 85 Ad versus & poetican transferres. 86 Jurares Alexandrum
 pingue esse & hebetem, quales sunt in Bœotia nat. 87 Ordo est. At dilecti
 tibi Virgilius Variusque Poëtae non dedecorant tua de se judicia, &c.
 88 Acciperunt, 89 Dilecti abs te. 90 Nec satyras. 91 Orationi
 soluta similes. 92 Tua virtute gestas. 93 Men-

Montibus impositas, & barbara regna, tuisque
impieis totum ⁹⁴ coniecta duella per orbem,
Clausulae custodem pacis cohibentia Janum,
formidatam ⁹⁶ Parthis te principe Romam,
Si quantum cuperem, possem quoque. sed neq; parvum
armen majestas recipit tua, nec meus audet
Rem tentare pudor, quam vires ferre ⁹⁹ recusent.
Sedulitas autem, stulte quem diligit, ² urget,
Principue cum se numeris commendat, & arte.
Discit enim citius, meminitque libentius illud,
Quod quis deridet, quam quod probat & veneratur.
Nil moror officium, quod me gravat: ⁶ ac neque ficto
apejus vultu ⁷ proponi cereus usquam,
Iec prave factis decorari versibus opto.
Ne rubeam pingui donatus munere: & una
Cum scriptore meo capsa ¹⁰ porrectus aperta,
Deserar ¹¹ in vicum vendentem thus, & odores,
Piper, & quidquid chartis ¹² amicitur ineptis.

⁹³ Arces in
montibus extru-
etas. ⁹⁴ Bella
finita. ⁹⁵ Por-
tas Jani clausas,
quod pacis tem-
pore tantum fie-
bat. ⁹⁶ Vide
Od. 15. lib. 4.
⁹⁷ Si volunta-
ti facultas re-
sponderet.
⁹⁸ Rem expe-
riri. ⁹⁹ Non
possint. ¹ Or-
do est. Sedul-
itas eum urget,
quem stulte di-
ligit, id est, qui
stulta sedulitate
officium suum
alicui obtrudit,
molestus est ei
porius quam
gratus. ² Mo-
lestia afficit.

¹ Quum Poëta laudabilis se numeris artificiosis (id est, versibus) commendat.
⁴ Nihil facio. ⁵ Quod mihi sit oneri portus quam honori. ⁶ Quemad-
modum nolim imaginem mel ex cera fingi, ut deformior sit imago quam vera si-
tura; sic neque ab indocto Poëta laudari velim. ⁷ Proponi in publico.
⁸ Ne pudore afficiat crassò descriptus carmine. ⁹ In eodem enim libro est
scriptoris non en & ejus qui describitur, ut in Virgilio Aeneas, in Homero Ulysses.
¹⁰ Extensus, quasi cadaver in cista. ¹¹ In vicum, ubi ex chartis in-
volibus sunt aromatum involuca. ¹² Involvitur.

A D J U L I U M F L O R U M . E P I S T . II .

Iustus se Julio Floro, querenti, quod nec epistolam ullam, nec ea, que
promiserat, carmina misisset. Ac primum se pigrum fatetur esse, atque
id illi praedixisse: ideoque se virtuoso servo comparat, cuius emptor sit Flo-
rus, à venditore de virtute premonitus. Deinde se, quod de Luculli milite
narrat, imitari velle dicit. Ac quem paupertate ad versus faciendo
impulsus fuerit, nunc eas facultates consequuntum, que satis esse possint,
malle somno id temporis dare, quod alioqui scribendis versibus daturus
esset. Affert & alias rationes, cur non scribat: quarum una convenit
cum his Nasoneis verbis: Carmina secessum scribentis & otia que-
runt. Denique quamvis poëta vulgo mutuis laudibus saeornent, multa
componi ab illis, que merito risu excipiuntur. Contra vero, ad scriben-
dum legitimum poëma, plurima requiri: rem magni laboris esse, & que
animum etiam torqueat: at sibi non tanti esse, sapientem scriptorem ha-
benti. Sibi igitur, quum jam proverba atatis sit, ad alios numeros ani-
mum esse appellendum: nimirum ad numeros & artem vita bene insti-
tuenda. Atque adeo se iam in eo totum esse, ut fruendo modicis opibus,
que adiungit, discat majores non concupiscere. Verum ad bene beataque
vivendum (quod vocat recte vivere) non satis esse carere avaritia, sed
cetera etiam omnia vitia extirpari debere.

F Lore, bono, claroque fidelis amice ¹ Neroni.
Si quis forte velit ² puerum tibi vendere ³ natum
Augusto. ² Seryum. ³ Externum, tibi incognitum.

¹ Tiburio
Claudio Nero-
ni, qui successu-
Tibu-

⁴ Et recum sie loquatur.

⁵ Hic servus candidus est inquit venator, eni^ms sunt omnia verba usque, ad vers. 17 bujus Epistole.

⁶ Solutio prelio. ⁷ Servus ex ancilla mea natus. ⁸ Eruditio*n*e imbutus. Nam vernae liberaliter initiebantur, ut dominis essent utiliores.

⁹ In molli ingenio hujus pueri quidvis exprimes, sicut ex argilla quidlibet similes.

¹⁰ Quidam Indoctum, fine artificio, quale rusticⁱ canere solent. ¹¹ Dulce convivanti.

¹² Minuunt fidem. Nam proba merx facile emptore reperit. ¹³ Qui vult quam priuum merces vendere.

¹⁴ Nulla necessitas me permit. ¹⁵ Nihil cuquam debo.

¹⁶ Nemo ex his qui servos vendunt, tibi vivita eorum parefaceret, ut ego tibi. ¹⁷ Non facile quivis à me idem obtinebit. ¹⁸ Semel fuit ad mandata facienda tardior.

¹⁹ Ordo est. Hic puer latuit, metuens habens pendens in scalis. I. metuens verberari, loris vincendus, quæ pendebat in scalis. & pretium solve.

²⁰ Ille mango (inquit) Horatius accipere potest ab emptore nummos.

²¹ Si fuga servi, quam ego excepti & expensi, te nihil offendit.

²² Non metuens de pena emptori praestanda per legem redhibitoriam.

²³ Sciens, & Flo-

²⁴ re, quasi mancipium emisti me vitiosum, Ita tamen ut vitium meum tibi pradixerim.

²⁵ Condicio venditionis. ²⁶ Me cuasi venditorem persequeris. ²⁷ In-

que litigis mecum, quasi cum mangone. ²⁸ Cestatorem esse. ²⁹ Ad scribendum

³⁰ esse inepsum, ut is qui manibus caret. ³¹ Itatus.

Tibure, vel Gabii; ⁴ & tecum sic agat: ⁵ hic & Candidus, & talos à vertice pulcer ad imos, Fiet, eritque tuus, ⁶ nummorum millibus octo; ⁷ Verna ministeris ad nutus aptus herileis, ⁸ Litterulis Græcis imbutus, idoneus arti Cuilibet: ⁹ argilla quidvis imitaberis uda: Quin etiam canct ¹⁰ indoctum, sed dulce ¹¹ bibentia. Multa fidem promissa ¹² levant, ubi plenius sequo Laudat venaleis, ¹³ qui vult extrudere, merces. ¹⁴ Res urget me nulla, ¹⁵ meo sum pauper in are. ¹⁶ Nemo hoc mangonum faceret tibi. ¹⁷ non temere à me Quivis ferret idem. semel hic ¹⁸ cessavit, &c, ut sit, ¹⁹ In scalis latuit metuens pendens habens Jurgares ad te quod epistola nulla veniret. ²⁰ Des nummos, ²¹ excepta nihil te si fuga laetat. ²² Ille ferat pretium, ²³ poenæ securus, opinor. ²⁴ Prudens emisti vitiosum: dicta tibi est ²⁵ lex. ²⁶ Insequaris tamen hunc, ²⁷ & lite moraris iniqua. Dixi me ²⁸ pigrum proficisci tibi, dixi Talibus officiis prope mancum: ne mea ³⁰ siccus Jurgares ad te quod epistola nulla veniret. ³¹ Quid tum profeci, ³² necum facientia jura Si tamen attendas? quereris ³³ super hoc, etiam, quod Exspectata tibi non mittam carmina ³⁴ mendax. ³⁵ Luculli miles ³⁶ collecta viatica multis Ærumnis, laffus dum noctu stertit, ³⁷ ad assēm Perdiderat, post hoc ³⁸ vehemens lupus, &c sibi, & ³⁹ hosti Iratus pariter, jejunis dentibus acer; ⁴⁰ Praesidium regale ⁴¹ loco dejecit, ut ajunt. Summe munito, & multarum divite rerum. Clarus ob id factum, donis ornatur ⁴² honestis: Accipit. & bis dena ⁴³ super festertia numnum. Forte ⁴⁴ sub hoc tempus castellum evertere ⁴⁵ prater Nescio quod cupiens, hortari cœpit ⁴⁶ eundem Verbis, qua timido quoque possent addere ⁴⁷ mentem: ⁴⁸ I bone, quo virtus tua te vocat; i ⁴⁹ pede fausto, Grandia ⁵⁰ latus meritorum præmia. quid itas?

²⁰ Eme. ²¹ Non. ²² Non. ²³ Non. ²⁴ Sciens, & Flo- ²⁵ Pont. ²⁶ re, ²⁷ In- ²⁸ Cestatorem esse. ²⁹ Ad scribendum ³⁰ esse inepsum, ut is qui manibus caret. ³¹ Itatus. ³² Si jura me adjuvantia beneficare coneris. ³³ Quereris de hoc præ- ³⁴ terea. ³⁵ Qui bellum gerit cum Mithridate, rese Ponti. ³⁶ Viatum paulatim para. Viatum dicitur, quicquid iter agendi causa m- ³⁷ ccessarium est. frst cibus fit, frst pecunia ad viatum expendenda. ³⁸ Acer inimicus. ³⁹ Hosti Mithridatico. ⁴⁰ Prae- ⁴¹ dium Mithridaticum. ⁴² Loco valde munito multisque rebus reserto depulit. ⁴³ Præter hac dena accepit xx millia festerrum num- ⁴⁴ m. ⁴⁵ Imperator Lucullus. ⁴⁶ Eundem Luculli milli- ⁴⁷ animos. ⁴⁸ Verba sunt Imperatoris militem fortantis. ⁴⁹ Bone auspicio. ⁵⁰ Accepturus præmia.

Post haec ille ⁵¹ catus, quantumvis rusticus, ibit,
 sit eo, quo vis, ⁵² qui zonam perdidit, inquit.
 Romæ nutritri mihi contingit, atque doceri,
 Iratus Grajis quantum nocuisset Achilles.
 Adjicere bonæ paullo plus artis Athenæ:
 scilicet ut possem curvo dignoscere ⁵⁴ rectum,
 Atque inter silvas Academi querere verum.
 Dura sed emovere loco me tempora grato:
 Civilisque rudem belli ⁵⁷ tulit ætus in arma,
 Exfari Augusti non responsura ⁵⁸ lacertis.
 Ade ⁵⁹ simul primum me dimisere ⁶⁰ Philippi
 Decisis humilem pennis, ⁶² inopemque paterni
 Et laris, &c fundi; paupertas impulit ⁶⁴ audax,
 Versus facerem. sed, ⁶⁵ quod non desit, habentem,
 Quæ poterunt unquam fatis expurgare ⁶⁷ cicuta,
 melius dormire putem, quam scribere versus:
 Singula de nobis anni ⁶⁹ praedantur euntes:
 Eripue re jocos, Venerem, convivia, ludum:
 Tendunt extorquere poëmata. quid faciam vis?
 Denique non omnes eadem mirantur, amantque.
 Carmine tu gaides: hic delectatur Iambis;
 Bioneis sermonibus, &c ⁷⁴ sale nigro.
 Tres mihi convivæ prope dissentire videntur,
 Difcantes vario multum diversa ⁷⁵ palato.
 Quid dem? quid non dem? ⁷⁶ renuis tu quod jubet alter.
 Quid petis, id sanc est invisum, acidumque duobus.
 Præter catena. me Romæne poëmata, censes
 scribere posse inter tot curas, totque labores?
 Sic ⁷⁸ sponsum vocat: hic ⁷⁹ auditum scripta, relictis
 Dennis officiis: ⁸⁰ cubat hic in colle Quirini:
 Sic ⁸¹ extremo in Aventino: visendus uterque.
 Intervalla vides ⁸² humane commoda. verum
 Puræ sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstat.
 Feltinat calidus ⁸³ mulis, gerulisque ⁸⁴ redemptor.
 Torquet nunc lapide, nunc ingens machina ⁸⁵ tignum:
 Tristia robuitis ⁸⁹ luctantur funera plaustris:

modi sufficiat. ⁶⁶ Infanus merito dicar, si non putem dormire melius eis quam
 suis scribere. ⁶⁷ Medicina vehementissima, ut Helleborus, quem hic à Poeta
 addiccor ut credam, quoniam cicuta ab Avicenna hellebore nigri nomine
 appellatur. ⁶⁸ Singula que ad volutatem pertinent. Secunda est excusatio cur
 non scribar. ⁶⁹ Raptum. ⁷⁰ Contendunt & conantur extorquere singendi car-
 nis propensionem. ⁷¹ Tertia excusatio cur non scribar. ⁷² Carmine ha-
 bitu. ⁷³ Lividis jocis. id est, Satyra. Bion Sophistes cognominatus, adeo mor-
 torum fuit in Poetas, ut ne Homero quidem parceret. ⁷⁴ Salibits amaris, quales
 vnt veteres Comedie. ⁷⁵ Gufu. ⁷⁶ Horatius tanquam ad ipsos convi-
 ta loquitur. ⁷⁷ Insuper. Alia causa cur non scribar. ⁷⁸ Ad responden-
 tem pro se. ⁷⁹ Fuit Horatius è criticis unus. ⁸⁰ Ægrotat, ⁸¹ In ex-
 parte montis Avernini. ⁸² Humano more commoda. ⁸³ Incommoda.
 Sunt humana omnia, in quibus plus est felis quam melis. ⁸⁴ Est objec-
 tio. Aliquis enim dixerit, quod Romæ plateæ sint puræ, in quibus nihil est quod
 impediatur versus meditantem. ⁸⁵ Responder non ita esse. Nam calidus redem-
 tor, &c. ⁸⁶ Sarcinaris, & gerulisi. Id est, bajulis vel portatoribus. ⁸⁶ O-
 vera condutor. ⁸⁷ Torquendo attollit lapidem. ⁸⁸ Trabem. ⁸⁹ Fu-
 tera cum plaustris onerariis concurrentia contendunt, quando hac funus proce-
 fit, illuc plaustra.

⁵¹ Pendens.
⁵² Qui perdi-
 dit viaticum,
 quod in zona
 milites portare
 solebant.

⁵³ Id est, Illa-
 den Homer
 didici. ⁵⁴ Bo-
 num à pravo.

⁵⁵ Inter ob-
 scuros Philo-
 phos Academi-
 cos, sic dictos ab
 Academo Athe-
 nieni, qui Ath-
 enis constru-
 xerat porticum,
 que postea Acad-
 emia nominara
 est. ⁵⁶ Bella
 civilia inter Bru-
 tum & Ottavi-
 um ne Athene-
 nis expulerunt.

⁵⁷ Mortuus ci-
 villis me abiul-
 lit ad partes
 Brundisii, que
 fortitudini mi-
 llorum Augusti
 non erant pares.

⁵⁸ Viribus.
⁵⁹ Quan pri-
 mam, statim ut.

⁶⁰ Philippi
 urbs in Thracis
 a Philippo con-
 dita. ⁶¹ Di-
 gnitate amissi &c
 opibus. ⁶² Ino-
 pen per pro-
 scriptiōnem,
 quod sequitur
 eisēm partes
 Bruti. ⁶³ To-
 rtus parrimonii.

⁶⁴ Pauperes,
 laboris magi-
 stra, quid non
 auder exseriri?

⁶⁵ Habetrem
 modi sufficiat. ⁶⁶ Infanus merito dicar, si non putem dormire melius eis quam
 suis scribere. ⁶⁷ Medicina vehementissima, ut Helleborus, quem hic à Poeta
 addiccor ut credam, quoniam cicuta ab Avicenna hellebore nigri nomine
 appellatur. ⁶⁸ Singula que ad volutatem pertinent. Secunda est excusatio cur
 non scribar. ⁶⁹ Raptum. ⁷⁰ Contendunt & conantur extorquere singendi car-
 nis propensionem. ⁷¹ Tertia excusatio cur non scribar. ⁷² Carmine ha-
 bitu. ⁷³ Lividis jocis. id est, Satyra. Bion Sophistes cognominatus, adeo mor-
 torum fuit in Poetas, ut ne Homero quidem parceret. ⁷⁴ Salibits amaris, quales
 vnt veteres Comedie. ⁷⁵ Gufu. ⁷⁶ Horatius tanquam ad ipsos convi-
 ta loquitur. ⁷⁷ Insuper. Alia causa cur non scribar. ⁷⁸ Ad responden-
 tem pro se. ⁷⁹ Fuit Horatius è criticis unus. ⁸⁰ Ægrotat, ⁸¹ In ex-
 parte montis Avernini. ⁸² Humano more commoda. ⁸³ Incommoda.
 Sunt humana omnia, in quibus plus est felis quam melis. ⁸⁴ Est objec-
 tio. Aliquis enim dixerit, quod Romæ plateæ sint puræ, in quibus nihil est quod
 impediatur versus meditantem. ⁸⁵ Responder non ita esse. Nam calidus redem-
 tor, &c. ⁸⁶ Sarcinaris, & gerulisi. Id est, bajulis vel portatoribus. ⁸⁶ O-
 vera condutor. ⁸⁷ Torquendo attollit lapidem. ⁸⁸ Trabem. ⁸⁹ Fu-
 tera cum plaustris onerariis concurrentia contendunt, quando hac funus proce-
 fit, illuc plaustra.

90 Est Ironia.
91 Solitudinem.
92 In Bacchi tutela omnes
Poëtae sunt constituti.

93 Quietè &
solitudine.

94 Vis Lyrica
scribere?

95 Vestigia angusta, quæ diffi-
cile est perie-
qui. 96 Ille qui
sibi elegit Athene-
nas vacas, id
est. urbem quie-
tissimam.

97 Et sénium
contraxit ex lib-
borum leti-
tione. 98 Studium
immoderatum
homines efficit
aliquando hebre-
tes & ridicules,
præfertim ubi
ad vitam polliticam accedunt.

99 Dignum ar-
bitrèr connectere
verba sonum
lyrae motura?
Id est, carmina
lyrica? 1 Duo
erant fratres
Romæ suarum
Inter se laudum
præcones. Juris-
consultus alter,
alter Orator.

2 Jurisconsul-
ti frater.

3 Tantus Ora-
tor, quantum
fuit Gracchus
Cornelia filius.

4 Q. Mutilus
Scævola optimus
Jurisconsultus.

5 Quomodo
sunt Poëta mi-
nus infani, dum
se invicem lau-
dant? 6 Car-
mina lyrica. 7 Poëma artificiosissimum, à novem Musis elaboratum.

hac hoc vide.

8 Præ-

9 Quanto cum apparatu nos Poëtae circumspectemus.

10 Templum Apollinis, cui Bibliotheca fuit adjuncta ab Augusto extorta.

11 Si nihil habes, quod agas.

12 Audi ē loco longinquo.

13 Quare hi duo

Poëtae se dignos judicent corona poetica. Id est, laude.

14 Tanquam Samnitæ

qui aduersus Romanos pugnaverunt usque ad nocturnas. Id est, veiparam.

15 Ego, inquit Horatius, illus suffragio discedo par Alceo, quia Lyricus sum.

16 Voco illum Callimachum, qui in Elegiis floruit.

17 Appellatur à me Mi-

mnermus. 18 Nominé quod ipse optaverit. 19 Fit major, ornrior.

20 Multas Poëtarum ineptias devoro. 21 Genus Iracundum. 22 Populi laudes.

23 Ego idem.

24 Quum ex infancia poetice professonis ad me redierim.

25 Obtutare

mibi illear aures impune. I. fine periclo.

26 Carmina sua recitantibus.

27 Sibi placentes.

28 Poëta, qui, &c.

29 Ipse sua scripta notabit tanquam Censor.

30 Ipso scribente invitò.

31 Levia erunt.

32 Verba mutare.

33 Non dubitabilis.

34 Ipso scribente invitò.

35 L.

Hac rabiosa fugit canis, hac lutulenta ruit sus.

90 I nunc, & verius tecum meditare canoros.

Scriptorum chorus omnis amat ⁹¹nemus, & fugit urbis,

Rite cliens ⁹² Bacchi ⁹³ somno gaudentis, & umbra.

Tu me inter strepitus nocturnos, atque diurnos

94 Vis canere, & ⁹⁵contracta sequi vestigia vatum?

96 Ingenium, sibi quod vacuas deflumis Athenas.

Et studiis annos septem dedit, ⁹⁷ insenuitque

Libris, & curis: ⁹⁸ statua taciturnius exit

Plerumque, & risu populum quatit. heic ego rerum

Fluctibus in mediis, & tempestatibus urbis

Verba lyræ motura sonum connectere ⁹⁹ digner?

¹ Frater erat Romæ ² consulti rhetor: ut alter

Alterius sermone meros audiret honores:

3 Gracchus ut hic illi foret: hic ut ⁴ Mucius illi.

5 Qui minus argutos vexat furor iste poëtas?

6 Carmina compono; hic elegos, mirabile visu,

7 Cælatumque novem Musis opus. ⁸ adspice primum,

9 Quanto cum fastu, quanto molimine circum-

Speciemus vacuam Romanis vatibus ¹⁰ ædem.

Mox etiam, ¹¹ si forte vacas, sequere, & ¹² procul audi,

Quid ferat: & ¹³ quare sibi neqtat uterque coronam.

Cedimur: & totidem plagis consumimus hostem,

Lento ¹⁴ Samnites ad lumina prima duello.

¹⁵ Discedo Alceus puncto illius: ille meo quis?

¹⁶ quis, ¹⁷ nisi Callimachus? si plus adposcere visus,

¹⁸ Fit Mimnermus, & ¹⁹ optivo cognomine ¹⁹ crescit.

²⁰ Multa fero, ut placem genus ²¹ irritable vatum,

Cum scribo, & supplex populi ²² suffragia capto.

²³ Idem, finitis studiis, ²⁴ & mente recepta,

²⁵ Obtusem patulas impune ²⁶ legentibus aureis.

Ridentur mala qui componunt carmina: verum

Gaudent scribentes, & ²⁷ se venerantur; & ultro,

Si taceas, laudant, quidquid scripsere, ²⁸ beati.

²⁹ At qui legitimum cupiet fecisse poëma,

³⁰ Cum tabulis animum censoris sumet honesti:

³¹ Audebit quæcumque parum splendoris habebunt.

³² Et sine pondere erunt, & honore indigna ferentur,

Verba, ³³ movere loco: quamvis ³⁴ invita recedant,

Et versentur adhuc intra penetralia 36 Vesta.
 Obscurata diu populo, bonus 38 eruet, atque
 Proferet in lucem speciosa vocabula rerum,
 Quæ priscis memorata Catonibus, atque Cethegis,
 Nunc situs informis premit, & deserta vetultas.
 Adsciscet nova, quæ genitor produxerit usus:
 Vehemens, & liquidus, puroque simillimus amni,
 Fandet opes, Latiumque 42 beabit divite lingua:
 Luxuriantia compescet: nimis aspera fano
 Lævabit cultu, virtute carentia 43 tollat:
 Ludentis speciem dabit, & 47 torquebitur, ut qui
 Sane Satyrum, nunc agrestem Cyclopa 48 movetur.
 Prætulerim scriptor delirus, inerisque videri,
 Dum 50 mea delectent mala me, 51 vel denique fallant,
 Quam sapere, & ringi. fuit haud ignobilis Argis,
 Qui credebat miros audire tragœdos;
 In vacuo latus fessor plausorque theatro:
 Cætera qui vitæ servaret munia recto
 More: bonus sane vicinus, amabilis hospes,
 Amis in uxorem, posset qui 55 ignoroscere servis,
 Et signo læso 57 non insanire lagenæ:
 Offert qui rupem, & puteum vitare patentem.
 Sic ubi cognatorum opibus curisque 58 refectus,
 Expulit elleboro morbum 59 bilemque meraco,
 Et reddit ad se: Pol me occidistis, amici,
 Non servastis, ait: cui sic extorta voluptas;
 Idem 61 per vim mentis gratissimus error.
 Nimirum sapere est abjectis utile nugis,
 62 tempestivum pueris concedere ludum.
 Non verba sequi fidibus modulanda Latinis:
 Veræ numerosque modosque 65 ediscere vitæ.
 Quocirca mecum loquor hæc, tacitusque recordor:
 Tibi nulla sitim finiret copia 66 lymphæ;
 Narrares medicis: quod quanto plura parasti,
 Ante plura cupis, nulline faterier aedes?
 Vulnus tibi monstrata radice vel herba
 Non fieret 68 levius, 69 fugeres radice vel herba
 Sufficiente nihil curarier. audieras, cui
 Rem di donarent. illi discedere pravam
 Constitiam, & cum sis nihilo sapientior, ex quo
 Plenior es, tamen uteris 72 monitoribus iisdem?
 Si divitiae prudentem reddere possent,
 Epidium timidumque minus te: nempe 73 ruberes,
 Uveret in terris te si quis avarior uno.

Intertrafici. 78 Recuratus. 59 Bllem atram. 60 Factus est flanus.
 Per vim purgativam. 62 Ordo eit. Nimirum abjectis nugis utile est sape-
 operam dare, & concedere pueris ludum tempestivum. i. artem poeticam.
 Ludum opportunum, congruum. 64 Vita beata. 65 Cognoscere
 memorie mandare. 66 Aquæ. 67 Remedium petitus.
 Sanus. 69 Fugere velles. 70 Divitias. 71 Locupletior es.
 Opulenta laudotribus. 73 Erubesceres & turpe tibi esse putares, si

35 Et quamvis
 adhuc sint do-
 mi abdita.

36 In Vestæ
 templo servatus
 fuit ignis æter-
 nus Romæ. Ve-
 sta hic ponitur
 pro Lare.

37 Verba ob-
 soleta & inuti-
 tata. 38 E te-
 nebris extrahet.

39 Nunc turpe
 senium premit.

40 Cudet &c
 finger nova, quæ
 usus genuerit.

41 Vehemens
 ad verborum in-
 ventionem.

*Anapæstus pro
Spondeo.*

42 Amplifica-
 bit. 43 Quæ re-
 dundant coæ-
 cebit. 44 Poliet
 & leniet sano
 artificio. *Me-
 tap. a corpore
 animato ad car-
 men.* 45 Ex-
 roller. 46 Pa-
 rum laboriose
 scribentis.

47 Fatigabitur,
 ut Minus, cui,
 &c. 48 Qui fal-
 lat nunc Saty-
 rum, nunc tardum Cyclopa.

49 Malim (*In-
 quoit Horatius*)
 esse Poeta ine-
 ptus. 50 Mea
 scripta. 51 Vel
 ignota sint.

52 Quam sa-
 pliendo irasci &
 intimis sensibus
 angl. 53 In va-
 cuo, ubi nulli
 spectatores e-
 rant. 54 In aliis
 rebus non demens. 55 Non
 sevus esse ser-
 vis. 56 Ideo
 domini lagenas
 obsignabant ne
 vinum à servis
 furtim exauri-
 retur. 57 Non

factus est flanus.
 Cognoscere

Remedium petitus.

Locupletior es.

⁷⁴ Ostendit nihil omnino vel emptione, vel usucapione cuiquam esse proprium, nec mancipacione vel usucapione opus esse, ut jucunde vivas.

⁷⁵ Libra pretium appendebatur, non numerabatur.

⁷⁶ Ordo est. Usus quodam mancipat, si credis Jurisconsultis. ⁷⁷ Efficit usus quodam propria.

⁷⁸ Orbis est nomen proprium. ⁷⁹ Occare est iemen sparsum terra operire frattis giebis. ⁸⁰ Dominum fundi, cujus fruges emis. ⁸¹ Cadum vini.

⁸² Quid intereat, utrum vivas ex pretio per partes numerato, an olim. Id est, ex pretio simul numerato? ⁸³ Quamvis putat se proprium, non emptum coenare ollus. ⁸⁴ Eo usque sum.

⁸⁵ Qua populus arbor adplantata certis limitibus, jungla cum vicino vitare facit.

⁸⁶ Donatione, emptione, vi à potentioribus illata. legitima successione & ultima voluntate testatoris. Sunt hæc quatuor alienationum genera.

⁸⁷ In alterius potestare. ⁸⁸ Hæres hæredem excludit & subsequitur. ⁸⁹ Campis spaciois Calabria, pecorum & mollis lana ferax est, ut Lucania. ⁹⁰ Si mors avide aufer. Metaph. ducta à fegere.

⁹¹ Nobiles & ignobiles. ⁹² Parva signa ex Etruria. ⁹³ Picturas. ⁹⁴ Purpura. ⁹⁵ Nihil agere & feriari. ⁹⁶ Unguentis alere. ⁹⁷ Scit Genius, quamobrem alter ex duobus fratribus malit esse otiosum rex fuit.

⁹⁸ Cur alter illius cessoris frater, &c. ⁹⁹ Ad noctem usque. ¹ Sterilem agrum igne & vomere edomet, & fertilem reddat. ² Genius Naturæ Deus, qui simul cum homine nascitur & moritur. ³ Qui comes nobis adjunctus influxum provenientem ab altero, quod nos nascentes aspergit, regit & moderatur. ⁴ Qui, unoquoque nostrum mortuo, moritur. ⁵ Alius atque aliis. Nam suis cuique Genius aliis aliis est dissimilis. ⁶ Bonus & malus, prosper & adversus. ⁷ Heraclius à sua persona commendar Floro bonorum partorum usum moderatum.

⁸ Sumam. ⁹ Nec mihi erit cura. ¹⁰ Relictis à me. ¹¹ Tamen ego idem.

¹² Quid interficit inter liberalē & prodigum, inter parcum & avarum.

¹³ Luxurioso.

⁷⁴ Si proprium est, quod quis ⁷⁵ libra mercatur, & ⁷⁶ quedam (si credis consultis) ⁷⁷ mancipat usus, Qui te pascit ager, tuus est, & villicus ⁷⁸ Orbi Cum segetes ⁷⁹ occat, tibi mox frumenta daturus ⁸⁰ Te dominum sentit. das nummos: accipis uvam, Pullos, ova, cadum ⁸¹ temeti; nempe modo isto Paullatim mercaris agrum, fortasse trecentis, Aut etiam supra nūmmorum millibus emtum. ⁸² Quid refert, vivas numerato nuper, an olim? Emto Aricini quandam, Vejentis & arvi, Emto coenat ollus ⁸³ (quamvis aliter putat) emtis Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum. Sed vocat ⁸⁴ usque suum, ⁸⁵ qua populus adita certis Limitibus vicina refugit jurgia; tanquam Sit proprium quidquam, puncto quod mobilis horre, Nunc ⁸⁶ prece, nunc pretio, nunc vi, nunc sorte suprema, Permutet dominos, & ⁸⁷ cedat in altera jura. Sic quia perpetuus nulli datur usus, & hæres ⁸⁸ Hæredem alterius, velut unda supervenit undam; Quid vites prosunt, aut horrea? quidve Calabris ⁸⁹ Saltibus adjecti Lucani, ⁹⁰ si metit Orcus ⁹¹ Grandia cum parvis, non exorabilis auro? Gemmas, marmor, ebur, ⁹² Tyrrheni sigilla, ⁹³ tabellæ, Argentum, vesteis ⁹⁴ Getulo murice tintas, Sunt qui non habeant, est qui non curet habere. Cur alter fratrum, ⁹⁵ cessare, & ludere, & ⁹⁶ ungi ⁹⁷ Präferat Herodis palmetis pinguibus; ⁹⁸ alter Dives, & importunus, ⁹⁹ ad umbram lucis ab ortu, ¹ Sylvestrem flammis, & ferro mitiget agrum: Scit ² Genius, ³ natale comes qui temperat astrum; Naturæ dens humanæ, ⁴ mortal is in unum-Quodque caput; vultu ⁵ mutabilis, ⁶ albus, & ater. ⁷ Utar, & ex modico, quantum res poscet, acervo ⁸ Tollam: ⁹ nec metuam, quid de me judicet hæres, Quod non plura ¹⁰ datis invenerit. & tamen ¹¹ idem Scire volam, ¹² quantum simplex, hilarisque ¹³ nepotii

Discrepet : &c quantum discordet parcus avaro.

¹⁴ Distrat enim, spargas tua prodigus, an neque sumptum
virtus facias, neque plura parare labores :
Ac potius, ¹⁵ puer ut festis Quinquatribus, ¹⁶ olim
ixiguo, gratoque fruaris tempore ¹⁷ raptim.

¹⁸ Pauperies immunda domus procul absit. ego, ¹⁹ utrū
Nave ferar magna an parva, ²⁰ ferar unus, & idem.

Non agimur ²¹ tumidis velis Aquilone secundo :

²² Non tamen adversis ætatem ducimus Austris.

²³ Viribus, ingenio, ²⁴ specie, virtute, ²⁵ loco, re,
²⁶ Extremi primorum, extremis usque priores.

Non es avarus : abi. quid, ²⁷ cetera jam simul isto
Cum vitio fugere ? caret tibi ²⁹ pectus inani
ambitione ? caret mortis formidine, & ira ?

omnia, terrores magicos, miracula, ³⁰ sagas,

³¹ Nocturnos Lemures, ³² portentaque Thessalærides ?

³³ Nataleis grate numeras ? ³⁴ ignoscis amicis ?

Senior, & melior sis accedente senecta ?

³⁵ Quid te exenta juvat spinis de pluribus una ?

vere si recte nescis, ³⁶ discede peritis.

³⁷ Lusisti satis, edisti satis, atque bibisti :

Tempus abire tibi est : ³⁸ ne potum largius aquo

lideat, & pulset ³⁹ lasciva decentius ætas.

Id est, non sumus admodum divites. ²² Non tamen egeni sumus
valde pauperes. ²³ Valerudine corporis. ²⁴ Decore externo.

²⁵ Gradu & pecunia. ²⁶ Medi sumus inter summos & infimos. ²⁷ Cæ-

vita. ²⁸ Cum avaritia. ²⁹ Animus. ³⁰ Mulieres veneficas.

³¹ Falsas umbras nocte vagantes. ³² Miracula rerum, que Thessalia tu-

contemnis ? ³³ Commemoras libenter æratem tuam 8 annos, qui pro-

iniquitate mortis denunciant ? ³⁴ Amicis indulges ? ³⁵ Quid prodest

te vitio carere, & tam multis allis inquinari ? ³⁶ Da locum melloribus

docterioribus. ³⁷ Rebus Veneris faris usus es. ³⁸ Ne te nimis porum.

³⁹ Juventilis ætas, quam lascivite magis deceat, quam te, quia iam factus es

status senex.

La mort est le remede a tout i Les q denses vers

vers 13 vers 150 montr. IV p. 179.

Dens que denses critum postquam in tuta vetus fas

admonuit memorum. Nobis longescere mentis

sportis se uabellio caput obvius obviet ipse.

¹⁴ Multum
hæc inter se dif-
crepant, sc. Tuæ
luxuriose pro-
fundere, sum-
ptum libenter
facere, & avara-
semper plura
quærere.

¹⁵ Quemad-
modum pueri
Quinquatribus.

I. quinque die-
bus feillis Mi-
nerva dicatis,
raptim fruuntur
eo tempore
quod eis datur,
ita & tu, &c.

¹⁶ Interdum.

¹⁷ Celeriter.

¹⁸ Paupertas,
domus Fordida
& inelegans.

¹⁹ Est Allego-
ria. Utrum ex
magnis rediti-
bus vivam, an
parvis. ²⁰ Ad
omnem even-
tum impertur-
batus ero.

²¹ Nimia felli-

²² Non tamen egeni sumus
Decore externo.

²³ Cæ-

²⁴ Medii sumus inter summos & infimos.

²⁵ Quid prodest

²⁶ Da locum melloribus

²⁷ docterioribus.

²⁸ Ne te nimis porum.

²⁹ status senex.

³⁰ Mulieres veneficas.

³¹ Falsas umbras nocte vagantes.

³² Miracula rerum, que Thessalia tu-

contemnis ?

³³ Commemoras libenter æratem tuam 8 annos, qui pro-

iniquitate mortis denunciant ?

³⁴ Amicis indulges ?

³⁵ Quid prodest

te vitio carere, & tam multis allis inquinari ?

³⁶ Da locum melloribus

docterioribus.

³⁷ Rebus Veneris faris usus es.

³⁸ Ne te nimis porum.

³⁹ Juventilis ætas, quam lascivite magis deceat, quam te, quia iam factus es

status senex.

La mort est le remede a tout i Les q denses vers

vers 13 vers 150 montr. IV p. 179.

Dens que denses critum postquam in tuta vetus fas

admonuit memorum. Nobis longescere mentis

sportis se uabellio caput obvius obviet ipse.

K 2

QUINA

QUINTI HORATII FLACCI
DE
ARTE POETICA
LIBER.

AD PISONES.

¹ Hunc monstro, cuius partes differunt species, forma & natura, simile est poëma, quod non constat ex partibus aptis & inter se convenientibus.

² Plumas ex variis avibus collectas.

³ Membris ex omnibus animalibus & ex quovis elemento corrogatis, ad hoc monstrum constitendum.

⁴ In pescem deformem.

⁵ A parte superiore. ⁶ Ad spectandum adhibiti à Pisones, risum tenere possitis, quamvis illi pictori fitis amici?

⁷ Iti monstrum depicto.

⁸ Velut somnia

fabrichtantis, que vana sunt & sibi non constant.

principium uni forme respondeat proportione.

licere poëtis, quod pictoribus.

Ita esse, inquit Horatius.

¹¹ Non ut natura pugnaria inter se conjugantur, ut, &c.

¹⁴ Socientur.

que profitentur res magnas.

descriptio ornandi cauti adhibetur rerum levium,

poëta contexere non debet.

¹⁸ Subintelligitur Quæsto,

Repondetur, quum facer lucus & ara, &c. id est, quin res leves desribantur ab his, quorum incepta erant gravia.

Quæ descriptions huiorū, syllabus

à naufragio, quem pictor aliquis depingendum suscepit.

²⁰ Amnis.

²¹ Iris, que pluviam concitat.

²² His pannis purpureis, id est, eloquentia intempestivæ.

²⁴ Quid hoc (sc. cupressum pingere) ad naufragium pertinet?

²⁵ Si is, à quo mercedem acceperit ut abs te pingatur, naufragus fit? quid

cupressus cum naufragio?

²⁶ Sine spe.

poëma amplum & grande coepit institutum.

²⁸ Progrediente operis scriptione.

Metaph. ducta à rota figurari.

²⁹ Vas exiguum. id est, cur. ultima primis

¹ **H** Umano capiti cervicem pictor equinam Jungere si velit, &c. ² varias inducere plumas, ³ Undique collatis membris, ut turpiter & atris Desinat in pescem mulier formosa & superne; ⁶ Spectatum admissi risum teneatis amici? Credite, Pisones, ⁷ isti tabulae fore librum Persimilem, cuius, ⁸ velut ægri somnia, vanæ Fingentur species: ⁹ ut nec pes, nec caput uni Reddatur formæ. ¹⁰ pictoribus atque poëtis Quælibet audendi semper fuit ¹¹ aqua potestas. ¹² Scimus, & hanc veniam petimusq; damusq; vicissim: ¹³ Sed non ut placidis coeant immitia, non ut Serpentes avibus ¹⁴ geminentur, tigribus agni, ¹⁵ Incoptis gravibus plerumque ¹⁶ & magna professis, ¹⁷ Purpureus, late qui splendeat, unus, & alter Assuitur pannus: ¹⁸ cum lucus, & ¹⁹ ara Diana, Et properantis aquæ per amœnos ²⁰ ambitus agros, Aut flumen Rhenum, ²¹ aut pluvius describitur arcus. Sed nunc non erat ²² his locus: & fortasse cupressum Scis ²³ simulare. ²⁴ quid hoc, ²⁵ si fractis enatat ²⁶ expes Navibus, ære dato qui pingitur? ²⁷ amphora coepit Institui: ²⁸ currente rota cur ²⁹ urceus exit?

⁹ Ut neque finis neque principium uni forma respondeat proportione. ¹⁰ Objicit aliquis, Idem licere poëtis, quod pictoribus. ¹¹ Aequalis potestas. ¹² Scimus hoc ita esse, inquit Horatius. ¹³ Non ut natura pugnaria inter se conjugantur, ut, &c. ¹⁴ Socientur. ¹⁵ Principis gravibus. ¹⁶ Et incoptis, que profitentur res magnas. ¹⁷ Splendida orationis particula, vel inepta descriptio ornandi cauti adhibetur rerum levium, quas cum rebus hercicis poëta contexere non debet. ¹⁸ Subintelligitur Quæsto, quando hoc sit? Respondetur, quum facer lucus & ara, &c. id est, quin res leves desribantur ab his, quorum incepta erant gravia. Quæ descriptions huiorū, syllabus à naufragio, quem pictor aliquis depingendum suscepit. ¹⁹ Et tempus primere. ²⁰ Amnis. ²¹ Iris, que pluviam concitat. ²² Penicillo ex cupressis cum naufragio?

²⁴ Sine spe.

²⁵ Vas vinarium grande, id est, vas ultima primis sunt minoriora?

Dear

Denique sit, ³⁰quod vis, simplex duntaxat, & ³¹unum.
³² Maxima pars vatuum, pater, & juvenes patre digni,
 Decipiuntur ³³ specie recti. brevis esse labore,
³⁴ Obscurus fio. ³⁵ fectantem laevia, ³⁶ nervi
 Deficiunt animique: ³⁷ professus grandia, ³⁸ turget:
³⁹ Serpit humi, tutus nimium, timidusque procellae.
 Qui ⁴⁰ variare cupit rem ⁴¹ prodigaliter unam;
⁴² Delphinum sylvis appingit, fluctibus aprum.
⁴³ In vitium ducit culpe fuga, si caret arte.
⁴⁴ Aemilium circa ludum faber ⁴⁵ imus & ungueis
⁴⁶ Exprimet, & molleis imitabitur aere capillos;
 Infelix operis ⁴⁷ summa, quia ⁴⁸ ponere totum
 Nesciet. ⁴⁹ hunc ego me, si quid ⁵⁰ componere curem,
 Non magis esse velim, quam ⁵¹ pravo vivere nafso,
 Spectandum ⁵² nigris oculis, nigroque capillo.
 Lumite materiam vestris, qui scribitis, ⁵³ aquam
 Viribus: & ⁵⁴ versate diu, ⁵⁵ quid ferre recusent,
 Quid valeant humeri. ⁵⁶ cui lecta potenter erit res,
 Nec facundia deseret hunc, nec ⁵⁷ lucidus ordo.
⁵⁸ Ordinis haec virtus erit, & ⁵⁹ Venus, aut ego fallor,
⁶⁰ Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici
 Pleraque differat, ⁶¹ & praefens in tempus omittat.
⁶² Hoc amet, hoc spernat ⁶³ promissi carminis auctor.
 In verbis etiam ⁶⁴ tenuis-cautusque serendis;
⁶⁵ Dixeris egregie, ⁶⁶ notum si callida verbum
 Reddiderit junctura novum. si forte necesse est
⁶⁷ Indicis monstrare recentibus ⁶⁸ abdita rerum;
 Fingere ⁶⁹ cunctutis non exaudita ⁷⁰ Cethegis
⁷¹ Continget, dabiturque licentia sumta ⁷² pudenter.
 Et nova, fictaque nuper ⁷³ habebunt verba fidem, ⁷⁴ si
 Greco fonte cadent, ⁷⁵ parce detorta. ⁷⁶ quid autem
 Cacilio, Plautoque dabit Romanus, ademtum
 Prose & supra omnium hominum fidem. ⁴² Ab ipsa natura prorsus abhorret.
⁴³ Culpe fuga dicit eum in vitium, qui non cognoscit medium vitiorum,
 est, virtutem. ⁴⁴ Circa Aemilium ludum, id est, locum gladiatorum à
 Aemilio sic nominatum. ⁴⁵ Faber staurarius, cuius taberna eit omnium
 anima. ⁴⁶ Quasdam corporis particulas satis scite in aere exprimet. ⁴⁷ In
 summa & perfectione operis infelix. ⁴⁸ Totum facere vel fabricari. ⁴⁹ Ta-
 lum me esse scriprorem, nempe in parte tantum probari, in reliquis partibus re-
 frehendi. ⁵⁰ Confidere. ⁵¹ Distorto & deformi nafso. ⁵² Nigri oculi
 alii formam commendabant. ⁵³ Materiam viribus parem. ⁵⁴ Cogitare di-
 n. ⁵⁵ Quid sustinere non possint. ⁵⁶ Cui scribendi materia erit delecta poten-
 tia, id est, secundum facultatem ingenii sul. καλα διαναιν. ⁵⁷ Peripicus
 modo. ⁵⁸ Ordinis artificialis haec est praestantia. ⁵⁹ Venustas, σεμνυτης.
⁶⁰ Ut ea dicat, que nunc dici debent. ⁶¹ Ut in futurum tempus differat.
⁶² Pro rerum delectu aliud probare, allud improbare deber, qui poetam pro-
 filius eit. ⁶³ Carminis magni, prolixii vel editi. ⁶⁴ Parcus in verbis novan-
 tibus. ⁶⁵ Cum laude dixeris. ⁶⁶ Si artificiosa verborum connexio, verbum
 aliqui novum, reddiderit notum & perspicuum. ⁶⁷ Vocabulis novis.
⁶⁸ Res abditas. ⁶⁹ Cunctutis, pro cunctis & armatis viris, per Epenthesin.
⁷⁰ Vocabula incognita veteribus, qualis erat M. Cornelius Cethagus, quem M.
 Tullius in Bruto posuit inter priscos oratores. ⁷¹ Licebit verbis uti recentibus,
 si fuerit necesse. ⁷² Verecunde, cum pudore. ⁷³ Verba nova probabantur &
 authoritatem obtinebunt. ⁷⁴ Si e Graeca lingua derivata, definant & exeant in
 calum seu finem Latinum. ⁷⁵ Paululum deflexa. ⁷⁶ Si licuerit veteribus
 Poetis Cacilio & Plauto nova verba fingere, cur non licet etiam recentioribus
 Virgilio & Vario?

³⁰ Quod poë-
 ma. ³¹ Unum
 corpus. id est,
 una materia,
 non ex partibus
 diffiniunt for-
 marum compo-
 sita. ³² O pa-
 ter & juvenes
 patre digni (Pi-
 nimur) nos (magna pars
 vatuum) decipi-
 mur, &c.

³³ Falta virtu-
 tis imagine.
 Nam virtus in
 scribendis pro
 virtutibus fe-
 quimur.

³⁴ Brevis or-
 rationis obscu-
 ritatem parit.

³⁵ Eum cui
 politum oratio-
 nis genus sefta-
 tur. ³⁶ Nervi
 animosi. i. vires
 orationis defe-
 runt & sublimis
 sentiarum
 majestas.

³⁷ Grandilo-
 quus. ³⁸ Infatu-
 tus evadit &
 modum excedit.

³⁹ Nimis hu-
 milis est, elque
 similis, qui dum
 maris prociliam
 timet, ripæ ni-
 mium propin-
 quar. ⁴⁰ Fa-
 bulis incredibili-
 bus opus orna-
 re. ⁴¹ Mon-

rofus & supra omnium hominum fidem. ⁴² Ab ipsa natura prorsus abhorret.
⁴³ Culpe fuga dicit eum in vitium, qui non cognoscit medium vitiorum,
 est, virtutem. ⁴⁴ Circa Aemilium ludum, id est, locum gladiatorum à
 Aemilio sic nominatum. ⁴⁵ Faber staurarius, cuius taberna eit omnium
 anima. ⁴⁶ Quasdam corporis particulas satis scite in aere exprimet. ⁴⁷ In
 summa & perfectione operis infelix. ⁴⁸ Totum facere vel fabricari. ⁴⁹ Ta-
 lum me esse scriprorem, nempe in parte tantum probari, in reliquis partibus re-
 frehendi. ⁵⁰ Confidere. ⁵¹ Distorto & deformi nafso. ⁵² Nigri oculi
 alii formam commendabant. ⁵³ Materiam viribus parem. ⁵⁴ Cogitare di-
 n. ⁵⁵ Quid sustinere non possint. ⁵⁶ Cui scribendi materia erit delecta poten-
 tia, id est, secundum facultatem ingenii sul. καλα διαναιν. ⁵⁷ Peripicus
 modo. ⁵⁸ Ordinis artificialis haec est praestantia. ⁵⁹ Venustas, σεμνυτης.
⁶⁰ Ut ea dicat, que nunc dici debent. ⁶¹ Ut in futurum tempus differat.
⁶² Pro rerum delectu aliud probare, allud improbare deber, qui poetam pro-
 filius eit. ⁶³ Carminis magni, prolixii vel editi. ⁶⁴ Parcus in verbis novan-
 tibus. ⁶⁵ Cum laude dixeris. ⁶⁶ Si artificiosa verborum connexio, verbum
 aliqui novum, reddiderit notum & perspicuum. ⁶⁷ Vocabulis novis.
⁶⁸ Res abditas. ⁶⁹ Cunctutis, pro cunctis & armatis viris, per Epenthesin.
⁷⁰ Vocabula incognita veteribus, qualis erat M. Cornelius Cethagus, quem M.
 Tullius in Bruto posuit inter priscos oratores. ⁷¹ Licebit verbis uti recentibus,
 si fuerit necesse. ⁷² Verecunde, cum pudore. ⁷³ Verba nova probabantur &
 authoritatem obtinebunt. ⁷⁴ Si e Graeca lingua derivata, definant & exeant in
 calum seu finem Latinum. ⁷⁵ Paululum deflexa. ⁷⁶ Si licuerit veteribus
 Poetis Cacilio & Plauto nova verba fingere, cur non licet etiam recentioribus
 Virgilio & Vario?

77 Nova verba
facere. 78 Cur pa-
tior invidiā?

79 Quā lingua
utriusque
antiqui autho-
ris rūdis & im-
politi, sc̄.

80 De quo O-
vidius: Ennus
ingenio maxi-
mū, arte rūdis.

81 Lingua
Latinam ampli-
ficaverit.

82 Licuit in
medium proferre
novam vo-
cem, quam prae-
fens utius com-
probavit. Metaph. duxit à pe-
cunia, qua no-
tam seu formam
impressam con-
tinet. 83 Per
annos celerrime
labentes.

84 Folia pri-
ma cadunt.

85 Ita prisca
verba refu-
natur. 86 Nos pe-
ribimus &c o-
mnia nostra pe-
ribunt.

87 Lacum Lu-
erinum intelli-
git, quem mag-
nū molibus
Jul. Cæsar in-
cluserat.

88 Mare.

89 A clasib⁹
arct aquilones,
per Hypallagen.

90 Opus quale
nemo nisi rex
facere posse.

91 Sive Pomptina palus per Cethegum exsiccata factaque arabilis. &c.
92 Suis frugibus alit. 93 Erat. 94 Nocentem. 95 Tiberis ante
per Velabrum fluens, Augusti iussu in alvenum est deductus. 96 Quanto minus
verba sint sempiterna? 97 Perpetua verborum venustas. 98 Multa voca-
bula reviviscunt in pristinum statim redibunt. 99 Loquendi confitudo.

1 In cuius potestate est judicium & potestas & norma loquendi. 2 Quibus
pedibus, quo carminis genere, scil. herico. 3 Carminibus Elegiacis, quorum
alterum est hexametrum, alterum pentametrum. 4 Res tristes. 5 Re-

latoe, que nobis ex animi tentatione eveniuntur. 6 Elegos tenues, qui tam fu-

blimi stylo non conficiuntur. 7 Lis nondum finita. 8 Jambo à se invento.
9 Armat in Lycamben sacerum & ejus fillam. 10 Hunc verum iambicum
admisserunt Comedie & Tragodie. Soccis Comedi, cothurnis Tragoedi un-

funt. 11 Sermonibus mutuis. 12 Altius sonante in sonis quam clau-
morem populi veribus jambicis delectari. 13 Habentem aptitudinem natu-
ralem ad fabulas agendas. 14 Veribus iyrceis. 15 Deorum filios, id est
heroas. 16 Pugnis & manibus acrem. 17 Equum qui cursu vicit. 18 Jo-

venum amores.

19 Symposia, in quibus ebrili opera recludunt libere.

20 Suas cujusque poematis partes servare.

21 Multiplices poematarum variet-

ates, que ut res pittie, coloribus distinguuntur.

22 Cur poete nomen mihi ad-

scribere? 24 Non debet:

Virgilio, Varioque? ego, cur, 77 acquirere pauca
Si possum, 78 in videor; cum lingua 79 Catonis, & 80 Enni

81 Sermonem patrium ditaverit: & nova rerum
Nomina protulerit. licuit, semperque licebit

82 Signatum praesente nota producere nomen.
Ut syllofoliis 83 pronus mutantur in annos;

84 Prima cadunt: 85 ita verborum vetus interit etas;
Et juvenum ritu florent modo nata, vigentque.

86 Debemur morti nos, nostraque; 87 sive receptus
Terra 88 Neptunus 89 clavis Aquilonibus arcet,

90 Regis opus; 91 sterilis diu palus, aptaque remis-
Vicinas urbeis 92 alit, & 93 grave sentit aratum:

Seu cursum mutavit 94 iniquum frugibus 95 amnis;

Doctus iter melius. mortalia facta peribunt,
96 Nedum sermonum stet honos, & gratia 97 vivax.

98 Multa renascentur, quæ jam cecidere: cadentque,
Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet 99 ulis,

1 Quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi
Res gestæ regumque, ducumque, & tristia bella

2 Quo scribi possent numero monstravit Homerus.

3 Versibus impariter junctis 4 querimonia primum,
Post etiam inclusa est 5 voti sententia compos.

Quis tamen 6 exiguos elegos emiserit auctor,
Grammatici certant: & adhuc sub 7 judice lis est.

Archilochem 8 proprio rabies 9 armavit iambo.

10 Hunc socci cepere pedem, grandesque cothurni,

11 Alternis aptum sermonibus, 12 & populares
Vincentem strepitus, & 13 natum rebus agendis.

Musa dedit 14 fidibus divos, 15 puerosque deorum,

16 Et pugilem victorem, 17 & equum certamine primū,
Et juvenum 18 curas, 19 & libera vina referre.

20 Descriptas servare vices 21 operumque colores,

22 Cur ego, si nequeo, ignoroque, poëta salutor?

23 Cur nescire, pudens prave, quam discere malo?
Versibus exponi tragicis res comica. 24 non vult:

1 In cuius potestate est judicium & potestas & norma loquendi. 2 Quibus
pedibus, quo carminis genere, scil. herico. 3 Carminibus Elegiacis, quorum
alterum est hexametrum, alterum pentametrum. 4 Res tristes. 5 Re-

latoe, que nobis ex animi tentatione eveniuntur. 6 Elegos tenues, qui tam fu-

blimi stylo non conficiuntur. 7 Lis nondum finita. 8 Jambo à se invento.
9 Armat in Lycamben sacerum & ejus fillam. 10 Hunc verum iambicum
admisserunt Comedie & Tragodie. Soccis Comedi, cothurnis Tragoedi un-

funt. 11 Sermonibus mutuis. 12 Altius sonante in sonis quam clau-
morem populi veribus jambicis delectari. 13 Habentem aptitudinem natu-
ralem ad fabulas agendas. 14 Veribus iyrceis. 15 Deorum filios, id est
heroas. 16 Pugnis & manibus acrem. 17 Equum qui cursu vicit. 18 Jo-

venum amores.

19 Symposia, in quibus ebrili opera recludunt libere.

20 Suas cujusque poematis partes servare.

21 Multiplices poematarum variet-

ates, que ut res pittie, coloribus distinguuntur.

22 Cur poete nomen mihi ad-

scribere? 24 Non debet:

- Indignatur item ²⁵ privatis, ac ²⁶ prope focco
Dignis carminibus narrari ²⁷ cena Thyestre.
²⁸ Singula queque locum teneant ²⁹ fortita decenter.
Interdum tamen & vocem comœdia ³⁰ tollit:
³¹ Iratulque Chremes ³² tumido delitigat ore.
Et tragicus plerunque dolet sermone ³³ pedestri
³⁴ Telephus, ³⁵&c Peleus: cum pauper, & exsul uterq;
³⁶ Projicit ampullas, & ³⁷ sesquipedalia verba,
³⁸ Si curat cor spectantis ³⁹ tetigisse querela.
Non satis est ⁴⁰ pulcra esse poëmata: ⁴¹ dulcia funto:
Et quocunque volent animum auditoris ⁴² agunto.
Ut ridentibus arrident, ita flentibus ⁴³ adsunt
Humani vultus. si vis me flere, dolendum est
Primum ipsi tibi ⁴⁴ tunc ⁴⁵tua me infortunia lœdent,
Telephe, vel Peleu, ⁴⁶ male si mandata loqueris,
Aut dormitabo, aut ridebo. tristia moestum
Vultum verba decent: iratum ⁴⁷ plena minarum,
Ludentem lasciva, severum seria dictu.
Format enim natura prius nos ⁴⁸ intus ad omnem
⁴⁹ Fortunarum habitum: ⁵⁰ juvat, aut ⁵¹ impellit ad irā,
⁵² Aut ad humum mœrore gravi deducit, & angit.
⁵³ Post effert animi motus interprete ⁵⁴ lingua.
Si dicentis erunt ⁵⁵ fortunis absonta dicta,
⁵⁶ Romani tollent equites peditesque cachinnum.
Intererit multum, ⁵⁷ Davusne loquatur, an heros:
⁵⁸ Maturusne senex, an adhuc florente juvena
⁵⁹ Fervidus; an ⁶⁰ matrona potens, an ⁶¹ sedula nutrix;
Mercatorne vagus, cultorne virentis agelli:
⁶² Colchus, an Assyrius; Thebis nutritus, an Argis.
⁶³ Aut famam sequere, ⁶⁴ aut sibi convenientia finge
Scriptor. ⁶⁵ honoratum si forte reponis Achillem;
⁶⁶ Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
⁶⁷ Jura neget sibi nata: ⁶⁸ nihil non arroget armis.
ter Achillis, ejectus à patre Æaco ob Phocum fratrem interfectum, exclavat.
³⁶ Longe à se rejicit. ³⁷ Verba longa & nimium producta. ³⁸ Si dolorem spectatoribus velle inurere. ³⁹ Commovisit querimonia. ⁴⁰ Poemata diserta & magnificis verbis redundantia. ⁴¹ Dulci ratione auditorum animos allicit. ⁴² Impellant. ⁴³ Praesto sunt, quia similiter semper afficiuntur Is qui audit, atque Is qui affectus commover dicendo. ⁴⁴ Quam ipse primus dolebis, O Telephe vel Peleu. id est, tu histrio, qui in scena hos representas.
⁴⁵ Tuce calamitates me dolore afficiunt. ⁴⁶ Si indecentem rem tibi mandaram exprimes, verbis uten: à persona vel fortuna tua alienis, aut dormiam, &c. ⁴⁷ Verba minarum plena decent iratum. ⁴⁸ In animo. ⁴⁹ Ad omnem fortunæ varietatem vultu & animo exprimendam. ⁵⁰ Si fortuna sit secunda, natura gaudemus & latramur. ⁵¹ Si fortuna sit adversa. ⁵² Aut valde affigit. ⁵³ Natura deinde per orationem, curas & perturbationes animi perspicue eloquitur. ⁵⁴ Est minus lingue, animum interpretari. ⁵⁵ A flatu & conditione loquentis aliena.
⁵⁶ Universus populus Romanus effuse ridebit. ⁵⁷ Multum intererit servusne subdolus & fallax loquatur, an Eros, id est, servus bene morarus & fidells, versicolor hic varie legitur, de quo Commentatores consile. ⁵⁸ Aestate grandis.
⁵⁹ Juvenis. ⁶⁰ Foemina clarissima. ⁶¹ Nurrix officiosa. ⁶² Quia multum differt natio à natione, locus à loco. ⁶³ Si certam historiam scribas, sequere famam prout ab aliis accepisti. ⁶⁴ Sin historiam fingas, habeat artem pigmentum tuum, ita ut extrema cum primis, utraque cum mediis convenient, & sua cuique personæ convenientia tribuas. ⁶⁵ Magnum & illustrem Achillem si ad Homeris imitationem describas. ⁶⁶ Velox sit & strenuus. ⁶⁷ Sit legum contemper. ⁶⁸ Omnia purer se armis consequi posse.

²⁵ Humilibus, quales solent esse homines privati qui magistratum non gerunt. ²⁶ Stylo comicò.

²⁷ Tragoedla de Thyestे scripta ponitur hic pro omni tragedia.

²⁸ Unaquaque materia sive comicæ sive tragicæ suo carmine decenti & proprio tractetur.

²⁹ Ut fors tuliterit. ³⁰ Comœdia vocem tollit, quum aliquid indignum describitur & infandum.

³¹ Apud Terentium.

³² Tragiæ ve bis acriter illitigat. ³³ Humanæ dictione.

³⁴ Telephus Myforum rex in egelate verfatus tragicum argumentum prebuit, ampulla tamen (id est, verba turgida & venti plena) omitit. Metaph. est, ducta a vaus virreis que artifices suo spiritu vehementer inflant.

³⁵ Peleus Pat-

ter Achillis, ejectus à patre Æaco ob Phocum fratrem interfectum, exclavat.

³⁶ Longe à se rejicit. ³⁷ Verba longa & nimium producta. ³⁸ Si dolorem spectatoribus velle inurere. ³⁹ Commovisit querimonia. ⁴⁰ Poemata diserta & magnificis verbis redundantia. ⁴¹ Dulci ratione auditorum animos allicit. ⁴² Impellant. ⁴³ Praesto sunt, quia similiter semper afficiuntur Is qui audit, atque Is qui affectus commover dicendo. ⁴⁴ Quam ipse primus dolebis, O Telephe vel Peleu. id est, tu histrio, qui in scena hos representas.
⁴⁵ Tuce calamitates me dolore afficiunt. ⁴⁶ Si indecentem rem tibi mandaram exprimes, verbis uten: à persona vel fortuna tua alienis, aut dormiam, &c. ⁴⁷ Verba minarum plena decent iratum. ⁴⁸ In animo. ⁴⁹ Ad omnem fortunæ varietatem vultu & animo exprimendam. ⁵⁰ Si fortuna sit secunda, natura gaudemus & latramur. ⁵¹ Si fortuna sit adversa. ⁵² Aut valde affigit. ⁵³ Natura deinde per orationem, curas & perturbationes animi perspicue eloquitur. ⁵⁴ Est minus lingue, animum interpretari. ⁵⁵ A flatu & conditione loquentis aliena.
⁵⁶ Universus populus Romanus effuse ridebit. ⁵⁷ Multum intererit servusne subdolus & fallax loquatur, an Eros, id est, servus bene morarus & fidells, versicolor hic varie legitur, de quo Commentatores consile. ⁵⁸ Aestate grandis.
⁵⁹ Juvenis. ⁶⁰ Foemina clarissima. ⁶¹ Nurrix officiosa. ⁶² Quia multum differt natio à natione, locus à loco. ⁶³ Si certam historiam scribas, sequere famam prout ab aliis accepisti. ⁶⁴ Sin historiam fingas, habeat artem pigmentum tuum, ita ut extrema cum primis, utraque cum mediis convenient, & sua cuique personæ convenientia tribuas. ⁶⁵ Magnum & illustrem Achillem si ad Homeris imitationem describas. ⁶⁶ Velox sit & strenuus. ⁶⁷ Sit legum contemper. ⁶⁸ Omnia purer se armis consequi posse.

69 Sit Medea animosa & ve-
hemens, que Ja-
sonis perdidam
ulta filios ei co-
medendos appo-
salt, fratreque
Absyrtum ob-
truncavit.

70 Ino Atha-
mantem mari-
rum furiosum
fugiens, se cum
filio in mare
præcipitavit.

71 Ixion foce-
rum fumum ad
epulas sumptuo-
sas invicans, in
fossam jam in-
flammatum eum
fecit incidere,
atque ira Ham-
sus consumptus
est. 72 Io in
vaccam versa, ex-
stroque à Juno-
ne agitata, usque
eo vagata est,
donec in Ægyptum
pervenit.

73 Tristis pro-
pter conscientiam
occise matris.
74 Ab aliis
poetis non tra-
ctatum. 75 De
qua nullus alias
poeta dixerit.

76 Ad finem usone. 77 Ab Initio. 78 Sit semper idem, à filiis
moribus non recedens. 79 Difficile est communia (i. argumenta fabularum à nul-
lo ante tractata) ita proprie dicere (i. ita præclare &c. ibere) ut proprie tua jure dici
possim. 80 Argumentum tragœdia ex Homeri Iliade rectius in scenam producis
quam, &c. 81 Actus in concilia vel tragœdia pars est pleno per foctoque sensi-
qua finita proscenium vacuum relinquitur. 82 Non dicta ab aliis. 83 Argu-
mentum ab alio publicarum vel trachœtum tuum parabitur, si argumenti tantum
speciem referas; non etiam singula minutatim prosequaris. 84 Si non hoc ebris in
circulo omnibus parente &c. contempto. i. si tuum auhorem, quem imitaris, non
sequeris ita religiose, ut nihil aliud de tuo, nihil in venias, nihil immures. 85 Vi-
lem appellat, quia non magni eit ingenii, toram alterius inventionem sequitur.

86 Si non studebis ut fidus interpres auctorem tuum, quem imitandum tibi pro-
posuisti, verbatim exprimere. 87 Er ii tu, qui imitator es, non conjicies te in locum
tam angustum, unde re explicare honeste non possis sine pudore & reprehensione.

88 Diffidere ab iis, que temere es aggressus. 89 Lex, que jubet, aut penitus non
Incipere, aut accepta perficere. 90 Ut poeta circumforanens, qui in conventu-
lis hominibus fluis versus obrudit in orbem coactis. 91 Infelicitatem. 92 Tam
pleno ore, id est, tanta verborum granditate. 93 Usurparut hoc proverbium in
eos qui aureos montes pollicentur, sed minima præstant. 94 Scilicet Homerus, qui
conatur nihil imperite scribere. 95 Duobus hinc verbis Horatius utcumque ex-
pressit principium Odysseos tribus verbis confitans. 96 Ulyssem. 97 Famus
fulgore subfequi proverbialiter dici potest, quando ex magnificis promisis te-
nuis & mediocria prodeunt. Lux autem dicitur fumum sequi, quando ex humili-
bus splendidiora existunt, quam sunt promissa. 98 Ut in processu monstra homi-
num vel ferarum dicat speciosa. i. immania. Nam corpora vitta plus habent specie
quam exigua. 99 Leffrigonum regem, hominum voratorem. 1 Hecate filiam,
cujus latera canibus larrantibus succincta fuisse dicuntur. 2 Cum Polyphemo
voraginem marinam in frero Siculo. 3 Nec redditum Diomedis à bello Trojano,
sue aliam narrationem nimis longe repetit. i. non sunt principium poematis a
prima origine, præcepit enim poeta longo præmio non esse utendum. 4 Ex ovo-
rum uno excludit sunt Pollux & Helena. & altero Caius & Clytemnestra. 5 Pe-
stinar ad propositum scopum. 6 Omisiss rerum principiis, perinde ac si note ef-
ficiant, rapit auditorem in res medias.

Non secus ac natas, auditorem rapit : & quæ
 Desperat tractata ⁷ nitescere posse, relinquit.
⁸ Atque ita mentitur, sic veris falsa ⁹ remiscet,
¹⁰ Primo ne medium, medio ne discrepet imum.
¹¹ Tu quid ego & populus mecum desideret, audi.
¹² Si plausoris eges aulæ manentis, & usque
 Sessuri, ¹³ donec cantor, Vos plaudite, dicat ;
 Etatis cujusque notandi sunt tibi mores,
¹⁴ Mobilibusque decor naturis dandus, ¹⁵ & annis.
¹⁶ Reddere qui voces jam scit puer, ¹⁷ & pede certo
 Signat humum; gestit ¹⁸ paribus colludere, ¹⁹ & iram
 Colligit ac ponit temere, & mutatur in horas.
 Imberbis juvenis, tandem ²⁰ custode remoto,
 Gaudet equis, ²¹ canibusq;, ²²& aprici gramine campi :
²³ Cereus in vitium flecti, ²⁴ monitoribus asper,
²⁵ Utilium tardus provisor, prodigus ²⁶ aris,
²⁷ Sublimis, ²⁸ cupidusq;, & amata relinquere ²⁹ pernix.
³⁰ Conversis studiis, ætas, animusque virilis
 Querit opes, & amicitias, ³¹ inservit honori:
 Commisisse cavit quod mox mutare ³² laboret.
 Multa senem ³³ circumveniunt incommoda, vel quod
³⁴ Quærit, & inventis miser abstinet, ac timet uti :
 Vel quod res omneis ³⁵ timide, gelideque ministrat,
³⁶ Dilator, ³⁷ spe longus, ³⁸ iners, ³⁹ avidusque futuri,
⁴⁰ Difficilis, querulus, laudator temporis acti
⁴¹ Se puero, ⁴² censor, castigatorque minorum.
 Multa ferunt ⁴³ anni venientes commoda secum ;
 Multa ⁴⁴ recedentes adimunt. ne forte seniles
 Mandentur juveni ⁴⁵ partes, puerisque viriles.
 Semper ⁴⁶ in adjunctis, aequo morabimur aptis.
 Aut agitur res in scenis, ⁴⁷ aut acta refertur.
 Segnius irritant animos ⁴⁸ demissa per aurem,
⁴⁹ Quam quæ sunt oculis subjecta ⁵⁰ fidelibus, & quæ
 Ipse sibi tradit spectator, non tamen intus
 Digna geri, promes ⁵¹ in scenam : multaque tolles
 Ex oculis, quæ mox narret ⁵² facundia presens.
 Nec pueros coram populo Medea trucidet :

sunt eiusdem fere ætatis. ¹⁹ Repente irascitur ac facile placatur. ²⁰ Prædicto remoto. ²¹ Venationes. ²² Aprico campo, non opaco. *Licet hoc de campo Martio intelligere, in quo adolescentes se varie exercebant.* ²³ Flexilis ad vitium. ²⁴ Inimicusq; lis, qui cum peramant monent. ²⁵ Quæ sibi præfuit. ²⁶ Pecunie. ²⁷ Superbus, elatus. ²⁸ Vehementer omnia concupiscent. ²⁹ Veloꝝ ad rellinqendum quod concupiverat. ³⁰ Cum etate convertuntur studia. ³¹ In honorum studio occupatus est. ³² Conetur. ³³ Premunt, gravant. ³⁴ Senex divitias querit, quarifitis vero abstinet, *vere ligit ut miser est* & infelix. ³⁵ Nimirum cause & segniter administrat. ³⁶ Rem semper pro traffinans. ³⁷ Longinquo sperans, quam sit morti proximus. ³⁸ Segnis & ad agendum ineptus. ³⁹ Φιλοζων vita cupidus. Nam senex quia abeit à vita longa, illam desiderat. ⁴⁰ Morofus. ⁴¹ In pueritia sua. ⁴² Quasi Censor castigans juniorum mores. ⁴³ Anni ab incunabulis ad medium ætatem. ⁴⁴ Post medium ætatem. ⁴⁵ Partes pro officio. ⁴⁶ In iis moribus, qui sunt appositi & unicuique ætati apti. ⁴⁷ Quæ res est vix fœda, vel nimis atrox & incredibilis. ⁴⁸ Audita. ⁴⁹ Quam quæ cernuntur. ⁵⁰ Ad fidem faciendam, magis valent oculi quam aures. ⁵¹ In conspectum. ⁵² Oratio diserta coram spectatoribus.

⁷ Oratione splendescere, seu verbis polite explicari. ⁸ Atque sic mentitur & falsa dicit, ut omnia inter se maxime cohaerant.

⁹ Commisset. ¹⁰ A principio. ¹¹ Tu, ô poëta, qui scribis aliquid, audi. ¹² Si spectatorem plausu faventem cupis tibi contingere, qui tantisper maneat in theatro, donec aulaea removeantur. *Aulae enim parvæ scene fuerunt ornati.* ¹³ Donec histrio, peracta fabula, dicat, Vos plaudite.

¹⁴ Crescentibus, aut decrescientibus naturis suum cuique decorum est tribuendum.

¹⁵ Et sua cuique ætati proprietas est habenda.

¹⁶ Puer, qui seit singula articulate eloqui, & ad interrogata respondere, gestit, &c.

¹⁷ Et pede confirmato ita incedit, ut signet humum, vestigium impriment.

¹⁸ Cum æquilibus, qui

²⁰ Prædicto

²¹ Ut signet humum, vestigium impriment.

²² Flexilis

²³ Quæ sibi præfuit.

²⁴ Quæ sibi præfuit.

²⁵ Quæ sibi præfuit.

²⁶ Pecunie.

²⁷ Superbus, elatus.

²⁸ Vehementer omnia concupiscent.

²⁹ Veloꝝ ad rellinqendum quod concupiverat.

³⁰ Cum etate convertuntur studia.

³¹ In honorum studio occupatus est.

³² Conetur.

³³ Premunt, gravant.

³⁴ Senex divitias querit, quarifitis vero abstinet,

vere ligit ut miser est & infelix.

³⁵ Nimirum cause & segniter administrat.

³⁶ Rem semper pro traffinans.

³⁷ Longinquo sperans, quam sit morti proximus.

³⁸ Segnis & ad agendum ineptus.

³⁹ Φιλοζων vita cupidus.

Nam senex quia abeit à vita

longa, illam desiderat.

⁴⁰ Morofus.

⁴¹ In pueritia sua.

⁴² Quasi Censor

castigans juniorum mores.

⁴³ Anni ab incunabulis ad medium ætatem.

⁴⁴ Post medium ætatem.

⁴⁵ Partes pro officio.

⁴⁶ In iis moribus, qui sunt

appositi & unicuique ætati apti.

⁴⁷ Quæ res est vix fœda, vel nimis atrox &

incredibilis.

⁴⁸ Audita.

⁴⁹ Quam quæ cernuntur.

⁵⁰ Ad fidem faciendam,

magis valent oculi quam aures.

⁵¹ In conspectum.

⁵² Oratio diserta co-

53 De quo vnde Od. 16. lib. 1.
 54 Progne I-
tyn filium Te-
reo marito
comedendum
apposuit, vide
Ode 12. lib. 4.
 55 Non cre-
dens, contemno
& odio habeo.
 56 Tragoedia,
vel Comœdia,
neque paucioribus
neque pluribus
quam quinque Actibus
conitare debet.
 57 A populo, ut
Iterum agatur.
 58 Iterum do-
ceri. 59 Nec
deus in scenam
inducatur.
 60 Res ardua
& difficultis.
 61 Nec plures
personæ uno &
eodem tempore
in scenam pro-
deant locuturæ,
quam tres.
 62 Chorus ex
quocunque sexu
aut numero
sonante, unius
actoris loco ha-
beatur, siu-
que sermonem
accommodeat a-
ctioni proxime
peractæ.
 63 Officium
virile, quamvis
sit mulierum
exetus, nam ma-
sculinum genus complecti solet feminum.
 64 Neu quid canat inter medius
attus, id est, in mediis actibus, quod sit alterius argumenti & à re proposita alle-
num. 65 Quid non sit ad rem praesentem aptum. 66 Ille chorus, cuius
officium breviter docet Horatius. 67 Det consilium amicis. 68 Studiar
iratos placare. 69 Innocentes. 70 Laudet parsimoniam & continentiam
in viatu. 71 Utilem. Nam ur salubritas corpus, sic Justitia Rempubican
conservat. 72 Porta clausa bellum, aperta pacem indicant. 73 Arcana
fidei commissa ne prodar. 74 Fortuna secunda. 75 Tibia veterum tenuis
fuit & simplex. I veteres simplici Musica in scenis usi sunt, at nunc Imperio Ro-
mano florente, tibia non solum ornatur orichalco, sed tota habet foramina, ut so-
bet tanquam tuba. 76 Quatuor foraminibus. 77 Aspirando seu canendo
juvare choros. 78 Sedilia nondum nimis referta. 79 In quibus sedebant
spectatores. 80 In quem locum. 81 Populus adeo paucus ut facile posset
numerari. 82 Congregabatur. 83 Imperium propagare. 84 De die
convivari & potare. 85 Sine metu Censorum. 86 Et rhythmis & cantu
 87 Homines rustici & indocti, laboribus soluti, cum populo urbano & hono-
sto in scena committi, nihil sapientur: unde in arte Comœdia tanta crevit licentia
ab antiquorum severitate longe discrepans, postea vero plebs à senatu & equi-
tibus discripsa fuit subsellitis. 88 Defuncti laboribus. 89 Com
mixtus. 90 Gestum corporis & falrationem. 91 Foraminum
actionem, vel scenici ornarum sumptus. 92 Ufus est veste ad tales
demissi, huc & illic se per scenam circumferens. 93 Citharis accesserunt
& multiplicati sunt modi & soni, i. chordæ. 94 Ob res severas, quas mero & harmonia citharoedus imitatur. 95 Et protulit. 96 Cel-
liter fluens. 97 Ut

27 Utiliumque sagax rerum, 28 & divina futuri
 29 Sortilegis non discrepuit sententia Delphis.
 Carinum qui tragico vilem certavit ob¹ hircum,
 Mox etiam agreiteis Satyros² nudavit, 3 & asper
 4 Incolumi gravitate jocum tentavit, eo quod
 Illecebris erat, & grata novitate⁵ morandus
 Spectator, 6 funetusque sacris, & potus, & exlex.
 Verum ita⁷ risores, ita⁸ commendare dicaceis
 Conveniet Satyros, 9 ita vertere seria ludo,
 Ne, quicunque deus, quicunque¹⁰ adhibebitur heros,
 Regali conspectus in auro¹¹ nuper, & ostro,
 12 Migret in obscuras humili sermone tabernas:
 Aut, 13 dum vitat humum, nubeis & inania captet.
 14 Effutire leveis indigna tragedia versus,
 Ut feliis matrona¹⁵ moveri iussa diebus,
 Intererit Satyris paullum pudibunda protervis.
 Non ego¹⁶ inornata, &¹⁷ dominantia nomina solum,
 Verbaque, Pifones,¹⁸ Satyrorum scriptor, amabo:
 Nec sic enitar¹⁹ tragicō differre colori,
 Ut nihil intersit,²⁰ Davusine loquatur, & audax
 Pythias,²¹ emuncto lucrata Simone talentum,
 22 An custos, famulusque dei Silenus alumni.
 23 Ex noto fictum carmen sequar, ut sibi quivis
 Speret idem.²⁴ fudet multum, frustraque laboret
 25 Aufus idem.²⁶ tantum series, juncta que pollet:
 Tantum de medio²⁷ sumtis accedit honoris.
 28 Sylvis deducti caveant, mejudice,²⁹ Fauni,
 30 Ne velut innati triviis, ac pone forenses
 Aut nimium teneris³¹ juvenentur versibus unquam,
 32 Aut immunda crepant,³³ ignominiosaque dicta.
 Offenduntur enim,³⁴ quibus est equus, & pater, & res:
 Nec si quid³⁵ fricti ciceris probat, & nucis emtor,
 36 Aequis accipiunt animis,³⁷ donantve corona.

10 In tragedia introducetur. 11 Paulo ante. 12 Ne utatur sermone humili
 & abjecto, qualis est tabernariorum & opificum oratio. 13 Dum comicam humili-
 tatem reformidat, ne intrusiose, captans magna supra vires, quasi inter nubes se
 colam versans. 14 Inepte loqui. Ordo & sententia verborum hoc est. Tragedia
 que indigna est, in qua versus leves emitantur, intererit. I. versabitur inter saty-
 ras velut pudica femina, quia non nisi coacta feliis diebus modice saltat. 15 Sal-
 tare. 16 Nomina simplicia & incondita. 17 Nomina propria, que in suo sensu
 dominantur, non expulsa de se se sua a translatis, qualia sunt verba ad Venerem spe-
 ciantur Mentula, Cunnus, & familla. 18 Si ego Satyras in tragedia scriberem.
 19 A tragica magniloquentia. 20 Utrum Davus, Pythias, Sime, personae Comicae
 loquantur, an Silenus persona satyrica. 21 Deluso. Metaph. à quadrupedibus,
 quibus lac subtructum est. 22 An tragica & gravior persona loquatur, qualis fuit
 Silenus, custos & minister Bacchi nutritius. 23 EX re nota, non abstrusa fictum
 sequar, id est, carmen satyricum fingam, arque eiusmodi erit carmen, ut quisvis spe-
 ret se tale posse fingere. 24 Multum laboris fumar. 25 Conarus Idem. 26 Tan-
 tum valent rerum dispositio & verborum structura, ut difficile sit imitari. 27 Re-
 bus vulgaribus. 28 E syllabis, id est, è proscenio nemorofo producti in scenam civi-
 lem. 29 Quorum princeps est Pan. A Gracis Satyri dicitur. 30 Ne velut nati
 in trivis, id est, locis celeberrimis, ac pene in medio foro. 31 Ne verbis nimium
 excutitis juveniliter lasciviant. 32 Aut verba nimis obsecra loquuntur. 33 Que
 alienus exstimationem levant. 34 Equites, patricii, & locupletes. 35 Fricti
 ciceris emtor, est homo pauper, & plebeius, qui cicere, interea dum agebantur fa-
 bulas, & quovis alio tempore, famem levaret. 36 Patienter audiunt. 37 Remu-
 nerant. Nam bonos poetas hedera coronabant.

27 Et senten-
 tia, id est, pru-
 dens oratio per-
 sonarum (ex
 quibus chorus
 coniicit) parum
 ab Apollinis o-
 raculo dilicit.

28 Divinans
futurum.

29 Unde for-
tes, id est, ora-
cula pertuntur.

1 Hircus prae-
mili loco tragedi-
alium scriptori-
bus datus est.

2 Satyros nu-
dos introduxit
verbis & mori-
bus obscenis ri-
sum moventes.

3 Primo asper
in tragedia, &
mox asperitatem
facetis condi-
vit. 4 Salva grá-
vitate Tragedie.
5 Dele-
ctandus novitra-
te, que solet ef-
fe omnibus grá-
tissima.

6 Post sacra &
epulas ebrios &
fine lege vivens.

7 Satyri dicun-
tur risores, vel
quod risum mo-
veant, vel quod
res rideant hu-
manas. 8 Au-
ditorum audi-
bus. 9 Poema
serium jocis fa-
tyricis ita com-
miserit.

38 Jambus ex duabus syllabis conficitur, prior brevi, posteriore longa.

39 Pes celeriter currens, qui cito promittit, præstissim si comparetur cum spondeo tardo.

40 Ex quo, quod Jambus sit ita cirus, justit jambos versus senarios, trimetros quoque nominari. 41 Trimetris addi.

42 Quid habebet sex pedes.

43 A principio ad finem, olim ex Jambis duntaxat confitans.

44 Non diu est, quod inferi cooperunt spondas & alli pedes inter Jambos.

45 Vox tardior ad movendos animos aptior sua mora, tametsi percipiatur segnitas. 46 Jambus recepit Spondeos stabiles (i. graves & tardos) in sua Jura, sed ita ut è secunda aut quarta sede non depelleretur.

47 Sepe accommodans & libenter locum dans spondas.

48 Mutuo pariter scripserunt, raros Jambos adhibuerunt.

49 Jambus raro adhibitus premis id est, indicat versus præpropere & negligenter

scribi, vel fine arte & minus accurate.

50 Indigne immerto.

51 Versus crebris Spondeis tardatos.

52 Jambus raro adhibitus premis id est, indicat versus præpropere & negligenter

scribi, vel fine arte & minus accurate.

53 Poemata methodo & modulo poetico non

restituta in scriptis meis nemo est animadversurus?

54 Virtus mei carminis.

55 Ut nihil

scribam venia dignum, sed per se laudem merobitur.

56 Virgili carminis.

57 Is folius laudem mere-

tur, qui recte facit, non qui culpam vitavit.

58 O Pisones.

59 O Græci optimè & can-

te scripserant.

60 Numeros poë-

tos.

61 Facetas.

62 Numeros & tales.

63 Stulte fentebant, quia verum ignor-

bant. Stultitia aurem oritur ex ignorantia.

64 Numeros & tales.

65 Stulte fentebant, quia verum ignor-

bant. Stultitia aurem oritur ex ignorantia.

66 Et vos o Pisones.

67 Inurbane di-

ctendo, an versus sit numerosus.

68 Dilectis diligendo versus in pedes, aure,

tragedias docuit, atque egit in plaustris, quibus poëtae circa vicos fuerunt circum-

attii ante quæm scena esset inventa.

69 Ipsi poëtae.

70 Habentes ora facibus vini

perandia. Nondum enim usus erat personarum.

71 Repertor larva, qua vera hi-

strionum facies fuit tecta, ne agnosceretur.

72 Pallæ decoræ, quæ ad imos usque

pedes esset demissæ.

73 Scenam modice instituit.

74 Perficiorem eloquentiam.

75 Gestare cothurnum, quo nituntur incidentes.

76 Tragedis versus versus comedias

nominatim infectas.

77 Maledicentiam.

78 Postquam cooperunt honestos maledictis & turpibus convitilis

comedie.

79 Obicitur, legis poena perterritus. Vellunge, turpitzer, cum gerundio

ficeret.

80 Adempta licentia maledicendi.

38 Syllaba longa brevi subiecta, vocatur Iambus,

39 Pes citus:⁴⁰ unde etiam trimetris⁴¹ accrescere jussit Nomen iambeis, ⁴² cum senos redderet ictus,

43 Primus ad extreum similis sibi,⁴⁴ non ita prident, Tardior ut paullo, ⁴⁵ graviorque veniret ad aureis: Spondeos stabiles in jura paterna ⁴⁶ recepit

47 Commodus & patiens; non ut de sede secunda Cederet, aut quarta ⁴⁸ socialiter, ⁴⁹ hic & in ⁵⁰ Acci Nobilibus trimetris appetet rarus, & Enni. In scenam missos ⁵¹ magno cum pondere versus, Aut opera celeris nimium, curaque carentis, Aut ignoratae ⁵² premit artis criminis turpi. Non quis videt ⁵³ immodulata poëmata judex: Et data Romanis venia est ⁵⁴ indigna poëtis.

55 Idcircone vager, scribamque licenter? an omnes. Visuros ⁵⁶ peccata putem mea, tutus, & ⁵⁷ intra Spem venia cautus? vitavi denique culpam,

58 Non laudem merui. ⁵⁹ vos exemplaria ⁶⁰ Græca

61 Nocturna versate manu, versate diurna. At nostri proavi Plautinos & ⁶² numeros, & Laudavere ⁶³ sales: nimium patienter ⁶⁴ utrumque, Ne dicam ⁶⁵ stulte, mirati: si modo ego ⁶⁶ & vos Scimus ⁶⁷ inurbanum lepido seponere dicto: Legitimumque sonum ⁶⁸ digitis callemus, & aure. Ignotum tragicæ genus invenisse Camœnæ Dicitur, & plaustris vexisse poëmata ⁶⁹ Thespis: Quæ ⁷⁰ canerent agerentque ⁷¹ peruncti facibus ora: Post hunc ⁷² personæ, pallaque repertor ⁷³ honestæ Æschylus, & modicis intravit ⁷⁴ pulpita tignis, Et docuit, ⁷⁵ magnumque loqui, ⁷⁶ nitique cothurno. Successit vetus ⁷⁷ his comedias, non sine multa Laude: sed ⁷⁸ in vitium libertas excidit, ⁷⁹ & vim. Dignam lege regi. ⁸⁰ Iex est accepta, chorusque

81 Turpiter obicitur, ⁸² sublato jure nocendi.

48 Mutuo pariter scripserunt, raros Jambos adhibuerunt.

49 Jambus raro adhibitus premis id est, indicat versus præpropere & negligenter scribi, vel fine arte & minus accurate.

50 Indigne immerto.

51 Versus crebris Spondeis tardatos.

52 Jambus raro adhibitus premis id est, indicat versus præpropere & negligenter scribi, vel fine arte & minus accurate.

53 Poemata methodo & modulo poetico non

restituta in scriptis meis nemo est animadversurus?

54 Virtus mei carminis.

55 Ut nihil

scribam venia dignum, sed per se laudem merobitur.

56 Virgili carminis.

57 Is folius laudem mere-

tur, qui recte facit, non qui culpam vitavit.

58 O Pisones.

59 O Græci optimè & can-

te scripserant.

60 Numeros poë-

tos.

61 Facetas.

62 Numeros & tales.

63 Stulte fentebant, quia verum ignor-

bant. Stultitia aurem oritur ex ignorantia.

64 Numeros & tales.

65 Stulte fentebant, quia verum ignor-

bant. Stultitia aurem oritur ex ignorantia.

66 Et vos o Pisones.

67 Inurbane di-

ctendo, an versus sit numerosus.

68 Dilectis diligendo versus in pedes, aure,

tragedias docuit, atque egit in plaustris, quibus poëtae circa vicos fuerunt circum-

attii ante quæm scena esset inventa.

69 Ipsi poëtae.

70 Habentes ora facibus vini

perandia. Nondum enim usus erat personarum.

71 Repertor larva, qua vera hi-

strionum facies fuit tecta, ne agnosceretur.

72 Pallæ decoræ, quæ ad imos usque

pedes esset demissæ.

73 Scenam modice instituit.

74 Perficiorem eloquentiam.

75 Gestare cothurnum, quo nituntur incidentes.

76 Tragedis versus versus comedias

nominatim infectas.

77 Maledicentiam.

78 Postquam cooperunt honestos maledictis & turpibus convitilis

comedie.

79 Obicitur, legis poena perterritus. Vellunge, turpitzer, cum gerundio

ficeret.

80 Adempta licentia maledicendi.

Nil intentatum nostri liquere poëte,
 Nec minimum meruere decus; ⁸⁴ vestigia Græca.
 Ausi deserere, & celebrare domestica facta,
 Vel qui ⁸⁵ prætextas, vel qui docuere ⁸⁶ togatas.
 Nec ⁸⁷ virtute foret, clarisve potentius armis,
 Quam ⁸⁸ lingua, Latium, ⁸⁹ si non offenderet unum.
 Quemque poëtarum ⁹⁰ limx labor, ⁹¹ & mora. vos ô,
⁹² Pompilius sanguis, carmen reprehendite, quod non
 Multa dies, & ⁹³ multa litura coercuit, atque
⁹⁴ Præfectum decies non castigavit ad unguem.
⁹⁵ Ingenium misera quia fortunatus arte
 Credit, & ⁹⁶ excludit sanos Helicone poëtas
 Democritus; ⁹⁷ bona pars non unguis ponere curat,
 Non barbam: secreta petit loca, ⁹⁸ balnea vitat.
 Nanciscetur enim ⁹⁹ pretium: noménque poëtæ,
¹⁰⁰ Si tribus Anticyris caput ² insanabile, ³ nunquam
 Tonsori ⁴ Licino commiserit. ô ego ⁵ Icœvus,
 Qui purgor bilem ⁶ sub verni temporis horam:
 Non aliud faceret ⁷ meliora poëmata. verum
⁸ Nil tanti est. ⁹ ergo fungar vice cotis; acutum
 Reddere quæ ferrum valet, ¹⁰ exsors ipsa secandi.
¹¹ Munus, & officium, nil scribens ipse, docebo.
 Unde parentur ¹² opes, ¹³ quid alat ¹⁴ formetq; poëtam:
 Quid deceat, quid non: quo virtus, quo ferat ¹⁵ error.
 Scribendi recte, ¹⁶ sapere est & principium & fons.
¹⁷ Rem tibi Socratice poterunt ostendere ¹⁸ chartæ:
¹⁹ Verbaque provisam rem non invita sequentur.
 Qui didicit, ²⁰ patriæ quid debeat, & quid amicis,
 Quo sit amore parens, quo frater amandus, & hospes,
 Quod sit ²¹ conscripti, quod judicis officium, quæ
 Partes in bellum missi ducis; ille profecto
 Reddere personæ scit ²² convenientia cuique.
 Respicerem ²³ exemplar vite morumque jubebo
²⁴ Doctum imitatorem, ²⁵ & veras hinc ducere voces.

ducta à marmorarilis artificibus, qui unguibus juncturas probant & opus perpon-
 hant. ⁹⁵ Democritus Philosphorus Abderitanus putavit ingenium fortunatum.
¹ multo melius est ad scribenda poëmata, quam artem, quæ sine ingenio misera
 est. ⁹⁶ Negat eos esse bonos Poetas, qui non insaniunt. Est Helicon mons Boeo-
 tiae Musis facer. ⁹⁷ Magna pars Poetarum non curat unguis præfereare eorumque
 fordes demere. ⁹⁸ In balneis non lavatur. ⁹⁹ Authoritatem & dignitatem poe-
 ta. ¹ Si insani speciem præ se ferat. In Insula Anticyra multum nascitur hellebo-
 ri, quo sumptu dementes fanantur. ² Caput quod helleboron fanari non poslit.
³ Si casur nunquam tondendum curaverit. ⁴ Tonsori opulentissimo, qui postea
 fatus est senator à Cæsare, quod odifuerit Pompeium. ⁵ Ego stultus. ⁶ In vere, ^{qua}
^{tempiss} purgationibus Hippocrates decernit. ⁷ Meliora quam ego, nisi me purga-
 rem. ⁸ Nil tanti astimo, ut adduc possum ad imitandum hosce Democraticos.
⁹ Ergo cotis munus obibo. ¹⁰ Sine forte & facultate secandi. ¹¹ Docebo mu-
 bus Poetarum. ¹² Opes poëtæ. ¹ res & facultas poetica. ¹³ Inventio scilicet.
¹⁴ Quod in former & erudiatur, nemps Eloquatio & reliqua partes. ¹⁵ Artis &
 virtutis ignoratio. ¹⁶ Philosophum esse, non insanum. ¹⁷ Maceriam argumentum.
¹⁸ Philosophorum scripta, vel libri à Socratis discipulis scripti. ¹⁹ Elocutio pra-
 pararam inventionem ultro sequitur: rerum enim copia verborum copiam gignit.
 Cic. lib. de Orat. ²⁰ Quis sit in tribuendis officiis delectum habere personarum,
 cognoscit ille quid deceat, et quod optimus poëta. ²¹ Senatoris. ²² τὰ πρέπεια, dc-
 sora. ²³ Ideam seu perfectam speciem vite humanae. ²⁴ Eruditum & prudentem
 Poetam. ²⁵ Et hinc, i. ex vita quotidiana & moribus hominum veras voces elicere.

⁸³ Poëtæ La-
 tini. ⁸⁴ Quum
 recederent à
 Græcis exem-
 plaribus & facta
 Romana scribe-
 rent, nihil in
 scribendo præ-
 termiserunt.

⁸⁵ Latinas fa-
 bulas in quibus
 prætextari (i.
 persone nobili-
 les) fuerunt in-
 ducti. ⁸⁶ Fa-
 bulas taberna-
 rias, in quibus
 plebejæ & pri-
 vatae persone
 fuerunt indu-
 ctæ. ⁸⁷ Virtute
 militari.

⁸⁸ Eloquentia
 & re literaria.
⁸⁹ Si unuquis-
 que Poetarum
 sua scripta e-
 mendaret accu-
 rarius, &c.

⁹⁰ Emendandi
 cura. Metaph. ab
 artificibus me-
 chanicis, qui illa
 opus suum
 perpoliunt.

⁹¹ Poematum
 editio in aliud
 tempus diffe-
 renda. ⁹² A
 Numa Pompilio
 originem ducen-
 tes, vos ô Pion-
 nes reprehendi-
 te, &c. ⁹³ Fre-
 quens emenda-
 tio retinet in-
 vitum. ⁹⁴ Non
 perstans po-
 llivit. Metaph.

26 Locis communibus ornata, vel ut alii legunt, locis referata. 27 In qua mores personarum scite exprimuntur. 28 Nullius elegantiæ. 29 Sine verborum gravitate. 30 Valdinus. 31 Magis delectat. 32 Sententiarum expertes. 33 Versus leves, qui nihil aliud sunt, quam inanis perstrepentium vocum congeries. 34 Graci eloquentiam cum sapientia coniunxerunt. 35 Rotunde & eleganter. 36 Nullius rei cupidis.

37 Romani pueri statim à pueritia discunt artes ad rem augendam, Graci non item. 38 Addendo, dividendo, diminuendo, multiplicando, subtractando, que partes sunt Arithmeticae.

39 In partes plurimas, & minutissimas dividere. 40 Fœneratoris cujusdam. 41 De quinque uncis.

pullum responsum pueri probantis. 42 Quatuor unciae. pullum responsum pueri probantis. 43 Bene. Verba sunt patris vel poetae. 44 Quintuncia additur uncia. 45 Dimidia pars librae, i. sex unciae. 46 Avaritia, qua præclara ingenia corrumpuntur. Metaph. duxit à metallis. 47 Cupiditas opum. 48 Scribi posse. 49 Quod perpetuo vivant, ea etenim qua cedri succo innuntur non putreficiuntur. 50 Quod ex cipresso, arbore bene olente. 51 Debent. 52 Ut animi dociles dicte percipiant tua dicta. 53 Quod est ingenii. 54 Quod est memoria. 55 Quod supervacua sunt, efficiunt è memoria necessaria est. 56 Petrus pro memoria postulari sibi credi. 57 Verisimilia esse debent. 58 Postuleri sibi credi. i. audire spectare. 59 Neve singar poeta Lamiam devorans infantem, atque eundem puerum alvo vivum fuisse exemptum. hoc enim abhorret à fide & natura. 60 Senes Romani aspernabantur poemata inutilia. Alludit ad Centurias, in quas singula tribus erant divisæ. 61 Juvenes excelsi animo contemnunt poemata multa voluptate condita. 62 Equites Romani à Romulo sic appellari. 63 Omnibus & senum & juvenum suffragis praestantisfimus Poeta judicatur, qui dulcis est in poëmatate & utilis. 64 Istiusmodi poëma pretium meretur & multos reperit emptores. 65 Bibliopolis seu scriptoribus librarius. 66 Ad exteras nationes. 67 Nam praefiantes poëtae etiam mortui vivunt. 68 Sunt quædam poetarum errata. 69 Ignovisse eportet.

70 Ut Musici aliquando errant, sic etiam poëtae. voluntas experti. 72 Citharedo. 73 Reddit sonum acutum. 74 Sagittarius. 75 Quodcunque arcus minabitur ferre. 76 Plura ornamenta. 77 Erratis. 78 Quas negligenter non induxit,

Interdum speciosa 26 locis, 27 morataque recte Fabula, 28 nullius Veneris, 29 sine pondere & arte, 30 Valdinus oblectat populum, 31 meliusque moratur, Quam versus 32 inopes rerum 33 nugeque canoræ. 34 Grajis ingenium, Grajis dedit 35 ore rotundo Musa loqui; præter laudem 36 nullius avaris. 37 Romani pueri 38 longis rationibus assentuntur. Discunt 39 in parteis centum diducere. dicat Filius 40 Albini, si de 41 quincunce remota est Uncia, quid superat? poteras dixisse 42 triens. 43 heus, Rem poteris servare tuam. 44 redit uncia: quid fit? 45 Semis. at hæc animos 46 ærugo & 47 cura peculi. Cum semel imbuierit, speramus carmina 48 fingi Posse 49 linenda cedro, & lævi servanda 50 cupresso? Aut prodeesse 51 volunt, aut delectare poëtæ: Aut similis & jucunda & idonea dicere vitæ. Quidquid præcipes, esto brevis: 52 ut cito dicta Percipient animi 53 dociles, teneantque 54 fideles. 55 Omne supervacuum pleno 56 de pectore manat. Ficta voluptatis caussa, 57 sint proxima veris; Nec quodcunque volet, 58 poscat sibi fabula credi: 59 Neu pransie Lamiae vivum puerum extrahat alvo. 60 Centuriæ seniorum agitant expertia frugis: 61 Celsi prætereunt austera poëmata 62 Rhamnes. 63 Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci; Lectorem delectando, pariterque monendo. 64 Hie meret æra liber 65 Sosii: hic & mare 66 transit. Et longum noto scriptori 67 prorogat ævum. 68 Sunt delicta tamen, quibus ignovisse 69 velimus. Nam neq; 70 chorda sonū reddit, 71 quem vult manus, & 72 Poscentiq; gravem persipe 73 remittoit acutū, (mens: Nec semper 74 feriet quodcunque 75 minabitur arcus. Verum ubi 76 plura nitent in carmine; non ego paucis Offendar 77 maculis, quas non 78 incuria fudit,

42 Quatuor unciae. 43 Bene. Verba sunt patris vel poëtae. 44 Quintuncia additur uncia. 45 Dimidia pars librae, i. sex unciae. 46 Avaritia, qua præclara ingenia corrumpuntur. Metaph. duxit à metallis. 47 Cupiditas opum. 48 Scribi posse. 49 Quod perpetuo vivant, ea etenim qua cedri succo innuntur non putreficiuntur. 50 Quod ex cipresso, arbore bene olente. 51 Debent. 52 Ut animi dociles dicte percipiant tua dicta. 53 Quod est ingenii. 54 Quod est memoria. 55 Quod supervacua sunt, efficiunt è memoria necessaria est. 56 Petrus pro memoria postulari sibi credi. 57 Verisimilia esse debent. 58 Postuleri sibi credi. i. audire spectare. 59 Neve singar poeta Lamiam devorans infantem, atque eundem puerum alvo vivum fuisse exemptum. hoc enim abhorret à fide & natura. 60 Senes Romani aspernabantur poemata inutilia. Alludit ad Centurias, in quas singula tribus erant divisæ. 61 Juvenes excelsi animo contemnunt poemata multa voluptate condita. 62 Equites Romani à Romulo sic appellari. 63 Omnibus & senum & juvenum suffragis praestantisfimus Poeta judicatur, qui dulcis est in poëmatate & utilis. 64 Istiusmodi poëma pretium meretur & multos reperit emptores. 65 Bibliopolis seu scriptoribus librarius. 66 Ad exteras nationes. 67 Nam praefiantes poëtae etiam mortui vivunt. 68 Sunt quædam poetarum errata. 69 Ignovisse eportet.

70 Ut Musici aliquando errant, sic etiam poëtae. voluntas experti. 72 Citharedo. 73 Reddit sonum acutum. 74 Sagittarius. 75 Quodcunque arcus minabitur ferre. 76 Plura ornamenta. 77 Erratis. 78 Quas negligenter non induxit,

79 Aut humana parum cavit natura, 80 quid ergo?
 Ut scriptor si peccat idem librarius 81 usque,
 82 Quamvis est monitus, venia caret, & citharœdus
 Ridetur, chorda qui semper 83 oberrat eadem;
 Sic mihi qui multum cessat, fit 84 Chœrilus; ille,
 85 Quem bis terque bonum, cum risu miror: 86 & idem
 Indignor, 87 quandoque 88 bonus dormitat Homerus.
 Verum opere in longo fas est 89 obrepere somnum.
 90 Ut pictura, poësis 91 erit, que, si proprius stes,
 92 Te capiet magis, & quedam, si longius abstes.
 93 Hæc amat obscurum: 94 volet hæc sub luce videri,
 Judicis 95 argutum quæ non formidat acumen.
 96 Hæc placuit semel: hæc decies repetita placebit.
 97 O major juvenum, quamvis & 98 voce paterna
 99 Fingeris ad rectum, & per te sapis; hoc tibi dictum
 1 Tolle memor: 2 certis medium, & tolerabile rebus.
 Recte concedi. consultus juris, & actor
 Causarum mediocris, abest 3 virtute diserti
 Messallæ, 4 nec scit quantum Cascellius Aulus:
 Sed tamen 5 in pretio est. 6 mediocribus esse poëtis
 Non di, non homines, non concessere 7 columnæ.
 Ut gratias inter mensas 8 symphoniam discors,
 9 Et crassum unguentum, &c¹⁰ Sardo cum melle papaver
 Offendunt; poterat 11 duci quia coena sine istis:
 Sic animis natum inventumque poëmajuandis,
 12 Si paullum à summo discessit, 13 vergit ad imum.
 14 Ludere qui nescit, 15 campestribus abstinet armis:
 Indoctusque pile, 16 discive, 17 trochive quiescit,
 18 Ne spissæ risum tollant 19 impune coronæ:
 20 Qui nescit, versus tamen audet fingere. 21 quid ni?
 Liber & ingenuus; præfertim 22 censu equitem
 Summam nummorum, 23 vitioque remotus ab omni.

neamentis tantum constans laudari potest, sed procul spectata
 feta, quo diligentius excutitur, eo videtur excellentior, at si sit dererior, leviter
 tantum & obiret est legenda. 92 Te magis delectabit.
 93 Pictura deter-
 rior. 94 Pictura melior. 95 Limatum, politum vel subtile ingenium ju-
 dicis. I. lectoris. 96 Poësis mala semel, at bona decies repetita, placebit.
 97 O Piso qui ex duobus fratribus ætate es proiectior. 98 Paternis præcep-
 pis. 99 Confirmatis ad rectam poëticas imitationem. 1 Sume tibi quod
 dicitur sum, & memoria tene. 2 Quibusdam artibus &c disciplinæ mediocri-
 taem & tolerabilitatem (i. non excellentem cognitionem) concedi, at poëticas me-
 diocris tolerabilis non est. 3 Ab eloquentia Messallæ Corvini abest. I. Messallæ
 diserto multo est inferior. 4 Non est tam doctus in jure civili, quam Aulus
 Casellius. 5 Quamvis sit mediocris. 6 Verum, ut poëte sint mediocres,
 non homines, non, &c. 7 Columnæ, que in thetris fuerunt erebæ, vel ad
 quas libri profiterunt venales. 8 Musica nullum concentus reddens.
 9 Unguentum obtusi odoris, quo veteres in coena caput sibi unixerunt.
 10 Quod deterrium est propter herbas amaras, ex quibus apes mel ibi confi-
 clunt. 11 Produc, exrabi. 12 Si paulum ab excellentia recesserit.
 13 Extremi ordinis sit, dispoliceret, & vix illo est numero. 14 Luctari, hastam
 jacer, curvare, salire & similia. 15 Abstiner armis, que in campo Martio tra-
 tabantur. 16 Vide Od. 8. lib. 1. 17 Trochus ad ludum puerilem est ex-
 cogitarus. 18 Ne frequentes spectatores cachinnentur, qui in campum Mar-
 tiuum spectatum venerunt, & in corona consisterunt. 19 Merito. 20 Qui
 carer arte. 21 Verba sunt Poëtæ indocti: Cur, Inquit, verius non faciam,
 quoniam sim liber & ingenuus. &c. 22 Repertus habere in bonis quadringenta
 millia aris. 23 Nullis vitilis cooperitus.

79 Aut quæ-
 natura humana
 non potuit cave-
 re. So Quid
 ergo dicendum?
 81 Semper.
 82 Etiamfi
 fuerit monitus.
 83 Semper
 unam eandem
 que chordam
 tangendo.
 84 Est similiis
 Chœrii mali
 poet.e.
 85 Quem mi-
 rari solet, si
 duobus vel tri-
 bus locis lauda-
 biliter scribat.
 86 Et ego idem
 indigne fero,
 cum Homerum
 vel alium excel-
 lente poëtam
 lapsum esse ani-
 madverto.
 87 Quando-
 cunque. 88 Er-
 rat. 89 In er-
 rorem incidere.
 90 Poëma ita-
 se habet ut pi-
 ctura. Nam pi-
 ctura est poësis
 loquens, poësis
 autem tacita pi-
 ctura. 91 Alla
 pictura repe-
 lit omnibus
 numeris abolu-
 ta, que in luce
 quo magis spe-
 catur, eo ma-
 gis placeat: alia
 vero rudibus li-
 ptes: sic poësis per-
 feta, quo diligen-
 tius excutitur, eo
 videtur excellentior, at si sit dererior, leviter

93 Pictura deter-
 rior.

24 Tu, ô Piso.

25 Repugnante natura i. tuo
ingenio vel naturali propen-
sione relutante.

26 Ea est tibi prudentia.

27 In poste-

rum. 28 Sp.

Metili Tarpe,

criticis, de quo

Sat. 10. lib. 1.

29 Patris fui.

30 In multis

annos suppri-

matur, ut acro-

re lima corriga-

tur. 31 Si li-

bras domi con-

tineras, ne foras

excar. 32 Vox

ore emissa.

33 Homines
feros & imma-

nes. 34 Vates

divinus.

35 Mutulis ex-

dibus & vietu

ferino. 36 Cal-

lopes & Apollini-

nis filius.

37 Amphion

Jovis & Antio-

pe filius, Musi-

cus praestantissi-

mus. 38 Citha-

re cantu.

39 Prece, quam

eum fono facia-

bat, ut Musick

faciunt.

40 Aliquando

fuit hec Sapien-

tia in Poetis, ut

docerent publi-

ca à privatis fe-

parare. Sec.

41 Concubitu

meretricio. 42 Tam viris quam foemini dare leges, quibus cogantur matrimonii

cautitatem inviolatam servare. 43 Urbes aedificare.

44 In ligneis tabulis leges

describere, cunctisque legendas proponere. 45 Animos fortes & strenuos.

46 Exci-

citavit & ranquam ad citem acuit.

47 Oracula ab Apolline data.

48 Am-

itia regum carminibus comparata est.

49 Carminibus Musarum, quia Pier-

des appellantur.

50 Oblectatio animorum, scil. Comedie & Tragedie.

51 Requies animi post longos labores.

Animos enim secessus versus & lyra-

laxant. 52 Hec dixi, ô Piso, ne te pudeat poetam esse.

53 Perita.

54 Apollo inventor clitherae, qui Musis praefit.

55 In controveriam voca-

tur, utrum Poeta nascatur an fiat?

56 Ars sine fucio ingenio.

57 Inge-

nium arte non ex politum.

58 Sic natura, & doctrina mutantis se opibus juvant.

59 Consentit.

60 Labore & opere ad finem pervenire sibi propositum.

61 παιδίων, cum esset puer.

62 Calorem sensit & frigora pertulit.

63 Romae pueri vine abstinebant.

64 Tibicen, adhibitus ad canendas Iu-

des Apollinis in Pythiis (id est, in Iudis celebratis in honorem Apollinis, qui Py-

thonem serpente occiderat) hic Tibicen didicit. Sec.

65 His miseris tempo-

ribus 66 Compono, id est, ego possum mira poemata componere, inquit ma-

les porta.

67 Metaph. ducta a Iusti puerorum se muto ad currendum cobor-

tantium, qui scabiem imprecantur ei qui ultimus ad calcem pervenerit.

Sic Indo-

etus & gloriosus poeta non vult in extremo ordine versari, sed suam tegit ignoran-

tiam jactatione & audacia.

68 In cursu relinqu. 69 Et sane turpe est mihi

fingitur malus poeta) fateri, quod non didicis.

24 Tu nihil 25 invita dices faciesve Minerva:
Id tibi judicium est, 26 ea mens, si quid tamen 27 olim
Scripseris, in 28 Meci descendat judicis aureis,
29 Et patris, & nostras: 30 nonumq; prematur in annum.
31 Membranis intus positis delere licebit,
Quod non edideris, nescit vox 32 missa reverti.
33 Silvestres homines 34 facer, interpresque deorum
35 Cædibus, & vietu fœdo deterruit 36 Orpheus;
Diœtus ob hoc lenire tigreis, rapido sque leones.
Diœtus & 37 Amphion, Thebanæ conditor arcis,
Saxa movere 38 fono testudinis, & 39 prece blanda
Ducere quo vellet. 40 fuit hæc sapientia quondam,
Publica privatis fecernere, sacra profanis:
Concubitu prohibere 41 vago: 42 dare jura maritis:
43 Oppida moliri: leges incidere 44 ligno;
Sic honor, & nomen divinis vatibus, atque
Carminibus venit, post hos insignis Homerus,
Tyrteusque 45 mares animos in Martia bella
Versibus 46 exacuit. dictæ per carmina 47 sortes:
Et vita monstrata via eit: &c 48 gratia regum
49 Pieris tentata modis: 50 ludusque repertus,
51 Et longorum operum finis: 52 ne forte pudori
Sic tibi Musa lyre 53 sollers, & cantor 54 Apollo.
Natura fieret laudabile carmen, an arte,
55 Quæsitum est. ego nec 56 studium sine divite vena,
Nec 57 rude quid pro sit video ingenium. 58 alterius sic.
Altera poscit opem res, & 59 conjurat amice.
Qui studet optatam 60 cursu contingere metam,
Multæ tulit fecitque 61 puer: 62 sudavit, & alit:
Abstinuit Venere & 63 vino. 64 qui Pythia cantat
Tibicen, didicit prius, extimuitque magistrum.
65 Nunc satis est dixisse, Ego mira poëmatâ 66 pangos
67 Occupet extremū scabies: mihi turpe 68 relinqu et,
69 Et quod non didici, sane nescire fateri.

Ut præco, ad merceis turbam qui ⁷⁰ cogit emendas,
⁷¹ Assentatores jubet ad lucrum ire poëta;
 Dives agris, dives positis in fœnore nummis.
⁷² Si vero est, unctum qui recte ponere possit,
⁷³ Et spondere levi pro paupere, & eripere ⁷⁴ atris
 Latibus implicitum; mirabor, si sciet ⁷⁵ inter-
 Noscere mendacem verumque ⁷⁶ beatus amicum.
⁷⁷ Tu seu donaris, seu quid donare voles ⁷⁸ cui,
 Nolito ad versus ⁷⁹ tibi factos ⁸⁰ ducere plenum
 Letitiae. clamabit enim, ⁸¹ Pulchre, bene, recte:
 Pallecer ⁸² super his: etiam ⁸³ stillabit amicis
 Ex oculis rorem, saliet, ⁸⁴ tundet pede terram.
 Ut qui conducti plorant in funere, dicunt,
 Et faciunt prope plura dolentibus ⁸⁵ ex animo; sic
 Derisor vero plus laudatore ⁸⁷ movetur.
 Iages dicuntur multis urgere ⁸⁸ culullis,
⁸⁹ torquere mero, quem perspexisse laborent,
 An sit amicitia dignus. si carmina condes,
 Nunquam te fallant ⁹⁰ animi sub vulpe latentes.
⁹¹ Quintilio si quid recitares, Corrige, fodes,
 Hoc, ajebat, & hoc. ⁹² melius te posse negares,
 His, terque expertum frustra; ⁹³ delere jubebat.
⁹⁴ Et male tornatos incidi reddere versus.
⁹⁵ Si defendere delictum, quam ⁹⁵ vertere, malles,
 Nullum ultra verbum, aut operam insumebat inanem,
 Quin ⁹⁷ sine rivali teque & tua solus amares.
 Vir bonus & prudens, versus reprehendet ⁹⁸ inertemis,
 Culpabit ⁹⁹ duros, incomitis ¹ allinet atrum
 Transverso calamo signum, ² ambitiosa recides
 Ornamenta, ³ parum claris lucem dare coget,
⁴ Arguet ambigue dictum, mutanda ⁵ notabit:
 Fiet ⁶ Aristarchus, ⁷ nec dicet, Cur ego amicum:
 Offendam ⁸ in nugis? ⁹ h̄ nuge seria ducent
 In mala derisum semel, ¹⁰ exceptumque finistre.
¹¹ Ut mala quem scabies aut ¹² morbus regius urget,

⁷⁰ Qui congregar. ⁷¹ Si poëta locuples assentatores ad poemata sua vel indoctissima laudanda beneficiis provocat.

⁷² Si sit poëta, qui unctum, id est, convivium laurum dare postit. ⁷³ Et se vadem constituer pro paupere levi, qui quovis impellitur emolumenū spe. ⁷⁴ Tristibus. ⁷⁵ Distinguere. ⁷⁶ Beatus, ut ipse se censer esse.

⁷⁷ Docet Horatius, quomodo adulatores possint cognosciri.

⁷⁸ Alicui ⁷⁹ Ad versus abs te scriptos. ⁸⁰ Te cum adducere adulatorem ¹ Ierititia affectum ob spem utilitatis. ⁸¹ Verba sunt assentatoris poemata tua si esse approbantur.

⁸² Ad haec pallecer, quasi novo genere poetatis obstupefactus. ⁸³ Efundet lacrymas (que sunt ros oculorum) simulans se gaudere. ⁸⁴ Pro gaudio saltabit. ⁸⁵ T̄cē xap̄iac vere, fine fuso.

⁸⁶ Assentator. ⁸⁷ Moveatur flecte, non ex animo. ⁸⁸ Poculis explorare.
⁸⁹ Vinum ingeniorum leve est tormentum. ⁹⁰ Animi dolosi, vafri, infidi.
 flos. ⁹¹ Quintilio Vario poëte Cramonensi. Hic fuit alienorum scriptorum
 sincerus & incorruptus judex, de hoc Quintilio vld. Od. 18. &c Od. 24. lib. 1.
⁹² Si negares te melius posse id praestare, postquam bis vel ter. id est, si plus
 tentias. ⁹³ Quintilius jubebat adhuc corrigerre vel certe disindere, ne car-
 mina legerentur. ⁹⁴ Et versus non satis rotundos, id est, male perpolitos,
 emendare. ⁹⁵ Dua sunt Metaph. a fabris lignariis & fabris ferrariis ductæ.
⁹⁶ Corrigere. ⁹⁷ Sine annulo.
⁹⁸ Nullum amplius verbum dicebat. ⁹⁹ Male sonantes.
 Verius arte carentes. ¹ Transverso ca-
 limo notabit & lituram inducer. ² Crebriora epithera & ornamenta ni-
 mis florida amputabili. ³ Parum apertis. ⁴ Amphibologias vi-
 terabili. ⁵ Signo calami. ⁶ Fiet castigator severus, qualis A-
 ristarchus Grammaticus clarissimus, qui in Homeri versibus selegendis germanis,
 in nothis reperiendis judex fuit acerrimus. ⁷ Sicur multi adulatores
 dicunt. ⁸ In re levi. ⁹ Hec virtus (inquit Horatius) que nugas
 esse ducit, poëtam esse ibi peruerserit. ¹⁰ Male detulit ab amico adulatore.
¹¹ Qui sapienti non fecit timet fugiuntque malum poëtam, quam illum quem
 fabiles, &c. ¹² Iteritia, qua facies tota hominum sit crocea.

13 Morbus fanaticus, quo labores furiis correpti.

14 Diana lymphatos efficit.

15 Poeram furore quedam, non studio & doctrina cum ingenio conjuncta excitatum.

16 Persequuntur. 17 Parum cauti. 18 Hic plurimum fibi tribuens.

19 Dum putidos versus quasi ructus edit.

20 Et errat animo &c corpore. 21 Si, ut auceps, qui merullis avibus infidias struit, in foveam (i. per spiculos errores) miscet.

22 Quamvis longum. i. dñu clamer, Io cives succurrere, succurrere. 23 At tollere.

24 Demittere funem in foveam.

25 An scelens &c de industris

26 Servari non vult, ne emendetur.

27 Empedoclis Agrigentini.

28 Frigidus praesentis mortis horrore, vel, frigidus. latrabilis affectus.

29 Poetis, qui se nolunt corrigi.

30 Idem facit, ac si occideret.

31 Idem pro simile.

32 Ab Aenea incendio.

33 Nec deponet amorem. i. curam non abilicet

famose mortis. i. mortis infamis.

34 Nam selpsum occidere (quod fecit Empedocles)

infame est.

35 Non satis perfidum est, utrius sceleris poemam luat males

poeta dum versus factitat, sepulchrine violati, an sublati bidentalii.

36 In patrum sepulchrum.

37 Locum in quem fulmen decidit, ita appellatur,

quod hostiis bidentalibus & aris extructa a ficerdote explaretur.

38 Si forte perire

frangere.

39 Sepimenta vel cancellios, quibus feræ tanquam portis, e cavae

exeat, coercent

40 Poeta in recitandis carminibus suis moleitus.

41 Quem

affixa, donec sanguine completa excederit.

Aut 13 fanaticus error, & iracunda 14 Diana,
15 Vesanan tetigisse timent fugiuntque poëtam,
Qui sapiunt: 16 agitant pueri, 17 incautique sequuntur.
18 Hic, dum sublimeis versus 19 ructatur, 20 & errat,
21 Si veluti merulis intentus decidit auceps
In puteum, foveamve; 22 licet, Succurrite, longum
Clamet, io cives; non sit, qui 23 tollere curet.
Si quis curet opem ferre, &c. 24 demittere funem,
Qui scis, an 25 prudens huc se dejacerit, atque
26 Servari nolit? dicam; 27 Siculique poëtre
Narrabo interitum. deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardente 28 frigidus Aetnam
Insiluit. sit jus, liceatque perire 29 poëtis.
Invitum qui servat, 30 idem facit occidenti.
Nec semel hoc fecit, nec 31 si retractus erit, jam
32 Fiet homo 33 & ponet famosæ mortis amorem.
34 Nec satis appetet, cur versus factitet; utrum
Minixerit 35 in patrios cineres, an triste 36 bidental
Moverit 37 inceltus. certe furit. ac velut ursus,
Objecitos caveæ 38 valuit si frangere 39 clathros,
Indoctum doctumque fugat 40 recitator acerbus.
41 Quem vero arripuit, tenet, occiditque legendo,
42 Non missura cutem, nisi plena cruoris, hirudo.

V I T A
Q. H O R A T I I
F L A C C I

E vetusto codice Blond. descripta.

Quintus Horatius Flaccus Venusinus, patre, ut ipse quidem tradit, Libertino & exactiorum coactore, ut vero creditum est, falsofamentario, cum illi quidam exprobrasset in altercatione, Quoties ego vidi patrem tuum brachio se emungentem? Bello Philipensi excitus a M. Bruto Imperatore, tribunus militum meruit: viatisque partibus venia impetrata, scriptum Quæstorium comparavit. a primo Macenati, mox Augusto in gratiam insinuatus, non mediocrem in amborum amicitia locum tenuit. Macenas quantopere eum dilexerit, satis demonstratur illo epigrammate,

*Ni te visceribus meis Horati
Plus jam diligo, tu tuum sodalem
Hinno me videoas frigosiorem.*

Sed multo magis extremis Esquiliis tali ad Augustum elogio,
Horatii Flacci, ut mei, esto memor.

Augustus epistolarum quoque ei officium obtulit, ut hoc ad Macenam scripto significat: Ante ipse sufficiebam scribendis epistolis amicorum, nunc occupatissimus & infirmus, Horatium nostrum te cupio adducere. Veniet igitur ab ista parasitica mensa ad hanc regiam, & nos in epistolis scribendis adjuvabit. Ac ne recusanti quidem aut succensuit quicquam, aut amicitiam suam suggereret desuit. Extant epistolæ, è quibus argumenti gratia, pauca subjeci. Sume tibi aliquid iuria apud me, tanquam si convivitor mibi fueris: recte enim & non temere feceris, quoniam id usus mibi tecum esse volui; si per valetudinem tuam fieri possit. Et rursus: Thi quallem habeo memoriam, poteris ex Septimo quoque nostro audire: nam incidit ut illo coram eret a me tui mentio. Neque enim si tu superbus amicitiam nostram preveristi, ideo nos quoque *ābduxeris p̄grovūs*. Præterea sipe eum inter alios jocos, purissimum penem, &c homuncionem lepidissimum appellat, unaque & altera liberalitate locupletavit. Scripta quidem ejus usque adeo probavit, mansuraque perpetuo ut non modo Seculare carmen componendum injunxerit, sed & Vindelicam victoriæ Tiberii Drusisque privignorum suorum: eumque coegerit propter hoc, tribus Carminum libris ex longo intervallo quartum addere. Post Sermones vero lectos quosdam, nullam sui mentionem habitam ita sit questus: *Irasci me tibi scito, quo t' non in plerisque ejusmodi scriptis mecum potissimum loquaris. An reveris ne apud posteros infame tibi sit, quod videaris familiaris nobis esse?* Expressitque Eclogam, cuius initium est,

*Cum tot sustineas & tanta negotia solis,
Ets Italias armis tuteris, moribus ornes.*

*Legibue emendes , in publica commoda peccem ,
Si longo sermone morer tua tempora , Cæsar.*

Habitu corporis brevis fuit atque obesus : qualis &c à feme tipso in Sætyris describitur , & ab Augusto hac epistola : *Pertulit ad me Diogenes libellum tuum , quem ego (ne accusem brevitatem) quantuluscunque est , boni consulo. Vereri autem mihi videtis ne majores libelli tui sint quam ipse es : sed tibi statura deest , corpusculum non deest. Itaque licebit in sextariolo scribas , cum circuitus voluminis tui sit byzantinus , sicut est ventriculi tui. Ad res Venereas intemperantior traditur. Nam speculato cubiculo scorta dicitur habuisse disposita , ut quocunque respexisset , ibi ei imago coitus referretur. Vixit plurimum in secessu ruris sui Sabini aut Tiburtini : domusque ejus ostenditur circa Tiburni luculum. Venerunt in manus meas &c elegi sub ejus titulo , & epistola prosa oratione quasi commendantis se Mæcenati ; sed utraque falsa puto. Nam elegi vulgares , epistola obscura : quo vitio minime tenebatur. Natus est vi. id. Decembris , L. Cotta & L. Torquato Consulibus. Decessit v. Kal. Decemb. C. Mario Censorino & C. Asinio Gallo Coss. post nonum & quinquagesimum annum , herede Augusto palam nuncupato , cum urgente vi valetudinis non sufficeret ad obsignandas testamenti tabulas. Humatus & conditus est extremis Esquiliis juxta Mæcenatis tumulum.*

Eiusdem Horatii vita , in eodem codice aliter descripta.

Quintus Horatius Flaccus libertino patre natus in Apulia , cum parente in Sabinos commigravit. Quem cum puerum Romanum misisset in ludum litterariorum , parcissimis eruditus impensis , angustias patris vicit ingenio , coluitque adolescens Brutum , sub quo tribunus militum civili bello militavit : captusque à Cæsare post multum temporis , beneficio Mæcenatis non solum servatus , sed etiam in amicitiam receptus est. quapropter Mæcenati & Augusto in omnibus scriptis suis venerabiliter affligit. Scripsit autem Carminum lib. i v. Epopœden i. Carmen Seculare. Sermonum lib. II. Epistolarum II. De arte poetica I. Commentati sunt in illum Porphyriom , Modestus , Helenius Acron. Omnia autem optime Acron.

TESTI-

T E S T I M O N I A

de Scriptis

H O R A T I I.

M. Fabius Quintilianus, De Lyricis Horatii.

A^Y Lyricorum idem Horatius fere solus legi dignus. Nam & insurgit al-
quando, & plenis est jucunditatis, & gratiae, variis figuris & verbis
felicissimus audax.

De iisdem Petronius.

Praeterea curandum est, ne sententiae emineant extra corpus orationis
expressae, sed intexto vestibus colore niteant. Homerus testis & Lyrici,
Iamnusque Virgilius, & Horatii curiosa felicitas.

De Satyris Quintilianus.

S Atys quidem tota nostra est: in qua primus insignem laudem adeptus
est Lucilius: qui quosdam ita deditos sibi adhuc habet amatores, ut
num non ejusdem modo operis autoribus, sed omnibus poëtis præferre non du-
bitent. Ego quantum ab illis, tantum ab Horatio dissentio, qui Lucilium
fuerit latulendum, & esse aliquid quod tollere possis, putat. Multo est ter-
ror ac purus magis Horatius, & ad notandos hominum mores præcipimus.

De iisdem autor libri, De causis
corruptæ eloquentiæ.

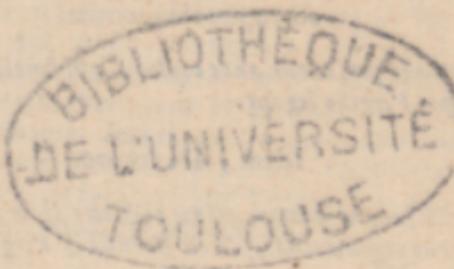
S Ed nobis utique versantur ante oculos, qui Lucilium pro Horatio, &
Lucretium pro Virgilio legunt.

Idem, De autore.

E Xigitur enim jam ab oratore etiam poëticus decor: non Attici aut Pa-
cuvii veteris inquinatus, sed ex Horatii & Virgilli & Lucani sacra-
rit prelatus.

F I N I S.

Caractères des
accusateurs.
adulateurs.p.
acheteurs.
affliger
affronteurs
agaceurs.
ambitieux p.176. u.13. p.7.18
amoureux
amis
apologistes
arbitres
ardens
arrogans
astrologues.p.28. u.4 & p.15. u.8
athées
avares p.176. u.22 & p.7.18. p.118. u.8 ad fin.
aventuriers
autorisés
auteurs
Babillars
badins.p.
Banquevoutiers
Belliqueux.p.9. u.8
benais
Bestes
beueurs.p.11. u.12
Bienfaiseurs
bigots
biLarres
Bonaces
bourgeois
Braves
brouillons
Bruques
cababeurs
caméléons
candides
casuistes
caustiques
ceremonieux
chicaniers
civils
clabaudieurs
cognefetus
confidens
controleurs
curieux
chaoste.s.p.
charitables.p.
conscientieux p.176. u.37.
charlatan.p.233. u.19.
contrefaçon.p.
contredisant.p.
convoyti.p.176. u.15. &
copistes.p.
conjurateurs.p.
connaisseurs.p.
concurrens.p.
concitoyens.p.
complimenteuyss.p.
contmodes.p.
commis.p.
consolateurs.p.
constipez.p.

content p. 7. 12. 13. p. 16. v. 2. p. 53. oder entiere Sr Lebentheuer
Criminels p. 10. v. 11. &c.

versus - et - ut - est - omnes - q -

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

jumbles p. 12-12 &
hypocrites p.

PALLUYES p 14.4

PROMPT. p. 205.22.

ages. p. 183.u.10

Scuarus. p. 7.u.2086

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
14-6255 SEP. 15 1900 X1

UNIVERSITY LIBRARY
SEP. 10. 1911 R

UNIVERSITY LIBRARY
SEP. 10. 1911 R

